MEHMET ORUÇ · YILLIK KÜLLİYAT

MEHMET ORUÇ

2007

YILLIK KÜLLİYATI

KİTAP EDİSYONU · MİNION PRO
418 yazı · 147,703 kelime
17 × 24 cm · 11,5 punto

KİTAP EDİSYONU · 2007

Bir yılın bütün yazıları

Mehmet Oruç'un 2007 yılında yayımlanan 418 yazısı, tarih ve başlık sırası korunarak tek bir kitap cildinde bir araya getirildi.

Metinler doğrulanmış dijital arşiv kayıtlarından alınmış; imla ve ifade özellikleri korunmuştur. Yalnızca sayfa düzenini bozan teknik boşluklar ve görünmez karakterler temizlenmiştir.

Bu kitap edisyonu, yazıları zorunlu olarak yeni sayfadan başlatmaz. Başlık ve ilk paragraf birlikte tutulur; uygun alan bulunduğunda sonraki yazı aynı sayfada devam eder. Böylece kitap ritmi korunurken gereksiz boş sayfalar azaltılır.

> **DİZGİ NOTU**
> Minion Pro 11,5 / 16 punto · 17 × 24 cm kitap boyu · tek sütun · aynalı baskı marjları için hazırlanmış iç blok.

2007 DİZİNİ

İçindekiler

Ocak

"İçinizde gizli olan düşmanı anlatsam…" 014
Cennete girmede öncelik verilecek olanlar 016
Yermük muharebesi 019
"Sakın gaflete düşmeyin!" 020
Her şeyi göze almıştı 021
Her şeyi göze almıştı 023
Sadece Allaha ibadeti emrediyor 024
"Emin olan nasıl yalan söyler!" 025
"Keşke bu kadar güzel olmasaydım!" 026
"O kimseye zarar vermez!" 028
"Zulüm ile alınanı almayız!" 030
"Yazıklar olsun size!" 031
Resûlullahtan son ayrılan 032
"Görmek sevgiyi artırır!" 033
"Onlar Cehenneme girmez!" 034
"Şu mektubu kim götürür?" 036
Dinimize göre tedavi usülleri 037
"Niçin bedduâ etmedi?" 039
"İnsanları neye dâvet ediyor?" 041
Müslümanlıkla şereflenemedi 042
"Ne kötü adam!" 043
Esir pazarındaki nasipli çocuk 044
"Beni tercih edeni terk etmem!" 045
"O'nu kimseye tercih etmem!" 047
Sınırsız olan nefsin arzularıdır! 048
"Cennetlik hanım isteyen.." 050
En sevimli kimse 051

Şubat

Zalimlere dersini verdi 054
Yağmacılar cezalandırıldı 055
Cennetle müjdelenen on kişi 056
"Bu gedik kapanmayacak!" 057
Vahiy kâtiplerinin en meşhuru 059
Dini öğrenme ve yaşamada öncelik sırası 060
" Hizmette kusur etmesinler!" 062
Fıkıh ilmini en iyi bilen 063
"Fırkalara ayrılmayın!" 065
Ferâiz ilmini en iyi bilen 066
Câhiliye devrinde ileri olan… 067

Sadaka şifadır 068
Aile hayatı medeniyetin aynası 069
Sözünde durdu 072
“Ne olur bir damla su!” 073
Duâsı kabûl olunanlardandı 074
Kur'an-ı kerimin feyzi 075
“Müjdeler olsun ey kızım!” 077
Sunulan reçete yanlış olunca… 078
Manevi değerlerimizi çocuklarımıza aktarmalıyız! 080
Şerefli bir vazifeyi ifa etti 083
“O benim annemdi “ 084

Mart

Gözünü güzel eyle! 087
“Vallahi onlar meleklerdir” 088
“Ne olur beni bırakmayın!” 089
“Hiçbir zaman ayrılmayız!” 090
“Şehid olmayı ne kadar isterdim!” 091
Zaman, ne kurtarabilirsen kârdır zamanı 093
Kalbine İslâm sevgisi düştü 095
“Yardım edenlerin ilki olmalıydın!” 096
Kimse aracı olmadı 097
Nihayet özrü kabul edildi 098
“Ancak ihsan ile geçebilirsiniz!” 100
Müşrikleri oyuna getirdi 101
“Ok darbesinden daha tesirlidir” 102
Ayakta kalabilmenin yolu 103
“Kalk karşılık ver!” 105
“Bid'at sünneti yok eder” 107
Örnek bir anne 108
Matem tutmak yoktur 109
Günahlardan temizlenmek için 110
“Dünya, hazır bir metadır!” 111
Bereketli yemek 113
Kâr - zarar hesabını iyi yapmalıyız! 114
Çok cesur idi 116
“O ileride orduları idare edecek!” 118
“Ben de onlardan olayım!” 119
“Özlediği şehitliğe kavuştu” 120
“Oğlunun intikamını aldı!?” 121
Kahramanlıkları devam etti 122
Resulullahın Cennet komşusu 123
Çocuğumuza karşı vazîfelerimiz 125
Cennete kolkola girdiler 127
“Dine girmede zorlama yoktur!” 128
"Üzüntünün sebebi nedir?” 129
“Cennette de senin hanımındır” 131
“Yediğimiz arpa ekmeği idi!” 132

Nisan

Mükafatını gördü 135
“Onu Allah ve Resulü de çok seviyor.” 136
Çocuğumuza karşı vazîfelerimiz (2) 137
Allahü teâlâdan çok korkardı 139
Samimi bir müslüman oldu 141
Evleneceğine işarettir 142
Bütün yakınları müslüman oldu 143
“Sakladığın iki deveyi de getir!” 144
“Annemden sonra annem” 145
“Ağır bir yük yüklenmişti” 146
Hac badetini turistik seyahate dönüştürmeyelim 148
Bir daha susamadı 150
Cennet ehli kadın 152
Baskılar onu yıldırmadı 153
Gözü eskisinden iyi gördü 154
“Sabret ve sevabını bekle!” 155
“Belki bereket ihsan eder!” 156
“Mübarek bir çocuk almışsın!” 158
Başarı için gemileri yakmak şart 159
Bolluğa, bereket kavuştular 161
Hz. Halime çok korktu 162
Cennet gençlerinin efendisi 163
“Benim ehl-i beytim bunlardır!” 165
“İyi rüya görmüşsün!” 166
“Oğlum İbrahim'i ona feda ettim!” 167
“Beni Habibinin yanında utandırma!” 168
"Emir olunmadıkça hareket etmeyiz" 170
“Size iki emanet bırakıyorum” 172
“Ehli beyte iyi davran!” 173
Dilimizi bulaştırmayalım! 174
Müşriklerin haince planı 175
Diken batmasına bile lazı olmam 176
“Onu ve mülkünü parça!” 178
“Yazıklar olsun size!” 179

Mayıs

Nankörlük eden cezasını bulur 182
“Onu sana zevce eyledik” 185
Resulullaha en önce kavuşan 186
Alemi aydınlatan ay 187
“Beni sakın unutmayın!” 188
“Gördüklerini kimseye söyleme!” 189
Bütün malını, mülkünü verdi 191
“Sen son peygambersin!” 192
Gazaba uğramış kimseler 193
“Ahde vefa dindendir” 196
Öğrendiğini unutmazdı 197

"Ona kötü söyleme!" 198
İlimde bir derya idi 199
"Aişe hakkında incitmeyiniz!" 200
Hazreti Aişe'nin üstünlükleri 202
"Dünya benim neyime!" 203
Kılınış sırasına göre namazın hükümleri 204
"Dört şeyi yapmadan uyuma!" 206
"Sizin üzerinize olsun" 207
"Bunları sana havale ediyorum" 209
"Fâtıma'yı istemeye mi geldin?" 210
"Maksadım dünya değildir!" 211
"Bu kullarına bereket ver!" 212
"Ona karşı gelme!" 214
Müşahhas tapınmaktan mücerret tapınmaya 215
Ehl-i beytin fazileti 218
"İslam'ın esası" 219
Dünya ve ahıret kurtuluşu için 220
Sevgide aşırılığa kaçmamalı 221
Ehli beyt ve Eshabı kiram 223
Sevgide aşırılıklar 224
Seçilmiş kimseler 225
İstanbul'un fethinin manevî cephesi 226
Resulullahın akrabaları 229
İnsanların en iyileri 230
"Eshabımın hiçbirine dil uzatmayın!" 231

Haziran

"Eshabımı iyilikle anın!" 234
"Cennete ilk girecek olan…" 235
"Ben onlarsız edemem!" 236
"O, öyle bir insandır ki…" 237
Gördüklerine inanamadılar 239
"Üçümüz böyle geliriz!" 241
"Bu benim sırdaşımdır!" 242
"Yüz üstü Cehenneme atar!" 243
Tesbih eden taşlar 245
Sohbetin bereketi 246
"Dinimi dünyaya tercih ettim!" 247
"Dinimi dünyaya tercih ettim!" 248
"Birine uyan kurtulur" 250
İstenilen şüphelerden uzak halis bir iman 251
"İstediğinizi sorunuz!" 253
Birbirlerini çok severdi 254
Biribirlerini çok severlerdi 256
En üstün makam onların 257
"Müminin firasetinden korkun!" 258
"Hayırla anarız" 259
"Allah imanınızı zayi etmez!" 260
Cenaze namazı farz bir ibadetir 262

"Onların kusurlarını söylemeyin" 264
İman geçmişi yok eder 265
"Allah onlardan razıdır 266
İki şeyden üstünü yoktur 268
Kabre azıksız girenin hali 269
Bütün günahların aslı 270
Mevlâ görelim n'eyler N'eylerse, güzel eyler 271
"İki haslet vardır ki…" 273
Azaptan kurtaran üç şey 275
En bahtiyar kimse 276
Dört sınıf insan 277
En hayırlılar 278

Temmuz

Sevdirilen üç şey 281
En hayırlı gün 282
Dinimiz yeni nesillere nakledilmezse… 283
Saadet ve şekavetin alâmetleri 285
"Asıllar dört şeydir" 286
Karanlıkları aydınlatan beş şey 288
Dünya ve ahıret huzuru için 289
Kalb katılığının ilacı 290
Mal toplamanın zararları 291
Nimetlerin en büyükleri 292
Hünerli ev hanımı yetişmezse 294
Kalb bozukluğunun alâmetleri 296
Hatâların aslı 297
"Kadınlara ve çocukları dokunmayın!" 298
Dünyaya bedel şeyler 300
Maksat dini öğrenmek 301
İbadetler on kısımdır 302
Mide haram ile dolarsa 303
"Gökten para yağmaz!" 304
Mübarek aylar, günler ve geceler 305
"Ey Ademoğlu!" 308
Nafakası olan rahat olur 309
Şaşırtan üç şey 310
Sebeplere yapışmalıdır 311
Cennet ehlinin ahlakı 312
Helal kazanmak 313
İbadetlerde dikkat edilecek şeyler 314
Dünya ve ahıret huzuru için 315
Aristo usulü nifak tohumu ekme metotları 316
Şeytanın dost ve düşmanları 318
İslâmiyet üç kısım 319
Makbul olan sadaka 320
"Dört şeyi yapmadan uyuma!" 321
Çobanın namazı 322
Üç hediye 323

Beş katlı kale 324
“Hiç telâş etme! Zulmetmediysen zulme uğramazsın!” 325
Üç şeyden kendini koruyan… 327

Ağustos

Herkes için iman zaruri 330
Kıymetli olan üç sabır 331
Akıllı olan 332
Üç şeyi yapan 333
Son din 334
En büyük nimet 335
Cennete gitmek çok kolay! 336
Gafletten kurtulmak için 338
İki günah 339
Öncekilerin ve sonrakilerin ilmi 340
“Dört şeyle yoldan çıkarırım!” 341
En iyi ve en kötü hasletler 342
En karlı ticaret 343
En ağır yük 344
Mutlu olmanın iki şartı 345
Halini kimseye açma! 348
Beş şeyen devam eden 349
Beş şeyen devam eden 350
Beş şeyi yapmayan 351
Beş şeyi yapmayan 353
Yemek yeme adabı 354
Yemek yeme adabı 355
Verilen beş ihsan 356
Dünya derin bir deniz 358
“Sabırsızlıktan sakın!” 359
“İhtiyarları baban, gençleri kardeşin bil!” 360
Hased edenin ömrü kısa olur 363
Bedbahtlığın alâmetleri 364
En kötü bir huy 365
İnsanların en kötüsü 367
Riyâkârın dört alâmeti 368
Üç şeyden uzak olan… 369
Felakete düşüren üç şey 370
“Cenâb-ı Hak seni şehid etsin” 371
Hasetçi her halükârda zararda 374
Mizana konacak ilk şey 375
Mürüvvet sahibinin özellikleri 376
Utanmada üç derece 377

Eylül

Kötülüklerden koruyan iki haslet 380
İblisin sevdiği kimse! 381

İyi huyların en kıymetlisi 382
Dost ve akraba ziyaretleri 383
Pek bayağı ve en aşağı iş 386
Hiç kimse mükemmel değildir! 387
En kötü pişmanlık 389
İki manalı sözler 390
Yalan hastalık, doğruluk şifâ 391
Hayır, hilm ve ilimde 393
Affetmenin lezzeti 394
Dünya adalet ile nizam bulur 395
“Kul nasıl olur da yaratanını bilmez!” 396
“Mazlûmun bedduâsından sakın!” 398
Bu akşam ilk teravih yarın ilk oruç 399
Dünyaya düşkün olmamak 401
Duaların kabul edildiği ay 403
“Duâ, öklerin ve yerin nûrudur.” 404
Duânın kabûl olması için 405
Duâ etmenin âdabı 406
Duanın kabul olunma şartları 407
Duada öncelik sırası 408
Bedduâ etememelidir 409
Gıyabında yapılan dua 410
Herkese hayır duâ etmelidir 412
Mazlumun duâsı 413
Duânın kabûl olduğu vakitler 414
Zekât vermenin maddi ve manevi faydaları 415
Duâları kabûl olanlar 417
Zekât dünya sevgisinden kurtarır 418
Dua ederken… 421
Cüneyd-i Bağdâdî’nin duası 422
Mevlânâ hazretlerinin duası 423
Salevatı şerifeler 424
Borç ve sıkıntı duası 425

Ekim

Duanın makbûl olması için 428
Ehli sünnet yolunun esasları 429
Nimete şükür 431
Ehli sünnet yolunun esasları (2) 432
Her şeyleri Allah için 434
Dua âyetleri 435
İsm-i a’zam duâsı 437
İmam-ı Rabbi hazretlerinin duası 438
Öyle bir âfiyet versin ki.. 439
İmam-ı Rabbani hazretlerinin duası: 440
“Sakın benden sonra eskiye dönmeyin!” 441
Nazar duâları 443
Resulullah efendimizin son nasihatları 444
Çalışmak ibadettir 446

Aişe validemize bildirilen duâ 447
Resulullahın bayramda yaptıkları 449
Seyyidü'l-istiğfar duâsı (1) 450
Seyyidü'l-istiğfar duâsı (2) 451
Seyyidü'l-istiğfar duâsı (3) 452
Hazret-i Ali'nin oğluna nasihati 454
Resulullah efendimizden istiâzeler 456
Akıllı insan olmanın alâmetleri 457
Tâatin ve ibadetin aslı 460
Hesapsız mükafat için 461
Sabırsızlık illet kapısıdır 462
Başa gelen belalar 463
Kim neye layık ise 464
"Mazlum ahı alma!" 465
Kötü huy, kötü ahlâk nedir? 466
Allah için sevmek 469
Kötü huydan kurtulmak için 470
Kusursuz sevmek için 472
İmânın aslı 473
İmânın aslı 474
O'nu tanıyan O'na itaat eder 475
"Onu Allah'a ısmarla!" 477
Riyakârların hali 478
"Kimin için yaptınsa ondan iste!" 479
Şeytanın maskarası olmamak için 480
Bid'atler öyle yayılacak ki 482
Şeytanın maskarı olan Bersîsâ'nın haiz sonu 483
Değerli insanlar kimlerdir? 486

Kasım

Dünyayı aydınlatanlar! 489
Bu ümmetin âlimleri 490
Günahlar küçümsenmemeli! 491
Sıratı geçmeden sevinenler! 492
Ölümü istemek 493
Dua şeklindeki üç bedua 494
Baldan daha tatlı olan 497
"Eziyet ve sıkıntı kapısını kapalı tut!" 498
Müsibetlerin en büyüğü 500
En yüksek kazanç 501
Mezara kadar 502
Herhalükârda faydalı 504
Önde olmaktan korkarlardı 505
"Yaptığınız benim için şerdir!" 506
Görülmemiş baş ağırısının sebebi! 507
İnsanların şerlileri 509
"Merhaba sâlih kardeşim merhaba!" 511
İnsanların en kötküsü 513
Gerçek âlimin alâmeti 514

"Kötü olanı sorma!" 515
Kitap yüklü merkep 517
"Kendinize yazık ettiniz.." 518
"Öyle zaman gelecek ki.." 519
"Padişah Anneleri" kitabı 520
"İlminizle âmil olsaydınız.." 522
Eserleri ile Valide Sultanlar 524
Haramlara mağlup oldular 526
İlim ciddiyet ister 527
Göründüğün gibi ol! 528
"İşte benim gerçek kulum" 529
Zayi olan on şey 531
Her iyiliğe mani 532
Osmanlıya yapılan iftiraların sebebi 533
Hakkı kabul etmemek 535
Osmanlı padişahlarının faziletleri 536
Tevazu nedir? 539
"Şerefi başka yerde aramayın!" 540
Zelîl ve hakîr olacaklar! 541

Aralık

"Daha iyi bilen vardır!" 544
Kibirlenmenin sebepleri 545
Kibirden kurtulmak için 546
Gençlerimize sahip çıkıyor muyuz? 547
Hasedçi ile benim ne işim olur?" 549
İhlas Vakfı'nın hizmetleri 551
Evliyalık taslayanlar! 553
Kul hakkından çok korkarlardı 554
"Ateşten kurtulmaya çalışın!" 555
Amelsiz mağrurlar! 556
Günahtan daha şer olan dört şey 557
Kendilerinden geçerlerdi! 559
Başarının sırrı; Osmanlının halkına değer vermesi 560
"Helal ve temiz yiyiniz!" 562
Yabancı gözlemcilerin Osmanlıya bakışı 564
İbadetlerin ondadokuzu helal kazanç 566
Günahların başı 567
Vesvese etmek haramdır 569
Her günahtan kaçınmalı 570
Herkesin elindeki kendi malı 571
Küçüğünden de çok sakınmalı 572
İlk kurban nerede nasıl başladı? 573
Her gece gündüzün muhasebesi 576
"Ben iki kurbanlığın oğluyum" 577
En önemli vazife 579
Hak geçmesinden çok korkarlardı 580
Günahtan çok sakınırlardı! 582
Kim ne yapsa kendine yapar 583

İblisin sevdiği kimseler! 584
Dünya hayal insan aciz! 585
Kabe-i şerîfin ilk inşası ve fazileti 586
“Acıklı bir azab var!” 589
Kabe-i şerifin yeniden inşa edilmesi 590
Cehennem azgınların yeri 592
Gösterişten çok korkarlardı 593
İkiyüzlülüğün üç alâmeti 595
Tevâzunun aşırısı harâmdır 596
Çalışmak farzdır 597
Kibirlenmenin sebebi! 598

2007 YILLIK KÜLLİYATI

01

Ocak

27 yazı · Gönül Bahçesi: 5 · Hikmetler: 22

GÖNÜL BAHÇESİ · 2 OCAK 2007 SALI · KAYIT 317

“İçinizde gizli olan düşmanı anlatsam…”

Başa gelen sıkıntılar görünüşte bela gibi görünse de, çoğu zaman bunun bir bela olmayıp bizim için bir nimet olduğu anlarız. Bunun için sabırlı olup neticeyi beklememiz lazımdır. Bununla ilgili Mevlana hazretleri Mesnevi’de şöyle bir kıssa anlatır:

At üstünde giden akıllı bir kimse, uyuyan birisinin ağzına bir yılanın girdiğini gördü.Bunun tehlikesini bilen bu kimse, uyuyan adama birkaç topuz vurarak uyandırdı ve ağacın altındaki çürümüş elmaları göstererek, “Bunları ye!” dedi. Zorlayarak bütün çürük elmaları yedirdi.

Adam topuzun korkusundan o kadar çok elma yedi ki, ağzından geri gelmeye başladı.Kederli adam dedi ki; “Ey yolcu! Niçin hiç sebep yok iken bana çürük elmaları yedirerek zulmettin? Sana rastlamam benim için ne büyük tâlihsizliktir. Ne mutlu seninle karşılaşmayana. Bir suç ve günâh işlemeden, dîni olmayanlar bile bu eziyeti revâ görmezler.”

Adamın böyle bedduâ etmesine aldırmayan süvârî, bu defada onu ovada durmaksızın koşturmaya başladı. O kimse, saatlerce ağlaya ağlaya koştu. Nihâyet safrası kabardı ve kusmaya başladı. İstifra ederek; iyi, kötü ne varsa içerdekilerin hepsini çıkardı. Bu arada, o yılan da dışarı çıktı. O, görünüşü korkunç kara yılanın dehşetinden, bütün dertlerini unuttu.

Dedi ki: “Meğer sen, melek gibi bir insan imişsin veya Allahü teâlânın bir rahmeti. Ne mübârek bir saatmış ki beni gördün. Ölecekken benim hayâtımı kurtardın. Sen, beni bir anne gibi arar dururken, ben de senden merkep gibi kaçıyordum. Ne mutlu senin yüzünü görebilene veya her zaman senin muhitinde bulunabilene. Senin için bu kıymetli canım fedâ olsun. Ben ise, sana karşı sert konuştum, küstahça davrandım.

Ey efendi! Ey şâhların şâhı! Sana söylediğim kötü sözler hep bilgisizliğim sebebiyledir. Duruma birazcık vâkıf olsaydım, böyle boş sözlerden elbette sakınırdım. Ey güzel huylu kimse! Vaziyeti birazcık anlatsaydın, seni över, duâ

ederdim. Ey iyi huylu kimse! Lüzûmsuz, delice konuşmalarımdan dolayı beni affet.”

Atlı da; “Eğer sana vaziyeti anlatsaydım, korkudan ödün patlardı. Sana yılanın karnına girdiğini bildirseydim, zehirden önce seni korku öldürürdü” dedi.

Peygamber efendimiz buyurdu ki: “İçinizde gizli olan düşmanı anlatsam, yiğitlerin ödü patlar, akıllıların aklı mahvolurdu. Ne gönlünüzde duâ edip yalvarmaya, ne oruç tutmaya ve ne de namaz kılmaya kuvvet bulamazdınız.”

Bunu bilenler, kedinin pençesindeki fare gibi olur. Kurt gören kuzu gibi şaşırırdı. İçindeki düşmanı bilseydin, ne elmayı yiyebilir, ne de kusmak için mecâlin kalırdı. Sen konuşmalarında haddi aştıkça, ben içimden; “Yâ Rabbî! İşimi kolaylaştır” diye duâ ediyordum. Hem sebebi söylemeye ruhsatım, hem de seni bırakıp gitmeye kudretim yoktu. O zaman Efendimizin şu duâsını hatırladım: “Yâ Rabbî! Benim kavmime hidâyet ihsân eyle. Çünkü onlar, hidâyeti bilip bulamıyorlar.”

Dertli olan kimse şükür secdesine kapandı ve dedi ki: “Ey benim devletlim, hazînem! Ey asil kimse! Senin mükâfâtını Allahü teâlâ versin. Zîrâ bu güçsüz kulun sana teşekkür etmeye kuvveti yok. Ey yüce er! Sana bu şükrün hakkını Allahü teâlâ versin. Bende, ona söyleyebilecek ne bir ağız, ne de hoş söz yok.”

İşte, akıllı olanların düşmanlığı böyledir bil. Akıllının zehiri bile can için bal olur. Akılsızın dostluğu ise, insana cefâ olur. Bu hikâye onun misâlidir.

Akıllı kimse, aza-çoğa bakmaz. Çünkü her ikisi de sel gibi sür’atle geçmektedir. Sel, ister sâf, berrak, ister bulanık aksın. Mâdem ki bâkî değildir, öyle ise sözünü etme. Her dert ölümden bir parçadır. İnsan arslan da olsa, onun birisini dahî kovamaz.

Ölümün bir parçası olan dert ve belâlar sana tatlı gelirse, Allahü teâlâ sana ölümü tatlı eyler. Bedene gelen hastalıklar, ölümün elçisidir. Ölüm elçisinden yüzünü geri çevirme.

Hayatı dertsiz, elemsiz geçenin, ölümü de acı olur. Nefsine tapanın rûhu için kurtuluş yoktur. Akıl, insana ayak bağı olursa, sen onu akıl kabûl etme. O, ancak yılan ve akreptir.

Fakir, altın gibi bir söz söylese, onu takdîre lâyık görmezler. Ayakkabı dar ise, yalınayak yürümek daha iyidir. Su ile ateşin karışmasına bir tencere mâni olursa, ateş, suyu buharlaştırıp mahveder. Diken, gülün güzelliği yüzünden affedilir. Parça

bütününün içinde kaybolur. Gündüz gibi nûrlu olmak istiyorsan, gece gibi karanlık olan varlığını, nefsini yak!

Bu dünya zahmet ve belâ yeridir. Bu dünyaya gelen, bu musîbetlere mâruz kalacaktır. Bir kimsenin ana-baba, kardeş, evlât veya dostlarından biri ölebilir. Kişi, çeşitli hastalıklara mâruz kalabilir, iftiraya uğrayabilir, malını mülkünü kaybedip iflâs edebilir. Bu felâketlere sabretmezse devamlı huzursuz olur, doğru dürüst ibâdet edemez.

Dünya ve âhıret hayatını kazanmak istiyenin açlığa, insanların kötülemesine ve çeşitli musîbetlere sabretmesi lâzımdır. Kim Allahtan korkarak sabrederse sıkıntılardan kurtulur. Sabreden murâdına erer.

Eyyüb aleyhisselâmın sabrı, dillere destan olmuş ve Allahü teâlâ onu sabrından dolayı övmüştür. Allahü teâlâ sabredenleri sevdiğini ve ecirlerinin hesapsız ödeneceğini bildirmiştir. Sabır, erişmek istenen şeylerin anahtarıdır. Her hayra sabırla ulaşılır. Ne mutlu sabredenlere...

Mukadder olan şey başa gelir, eğer sabredilirse ecri görülür. Sabredilmez, bağırılırsa, günâha girilir ve huzursuz olunur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 9 OCAK 2007 SALI · KAYIT 318

Cennete girmede öncelik verilecek olanlar

Cenab-ı Hak, ahırette Cennete girmelerinde bazı kullarına öncelik vererek onları mukafatlandırır. Öncelik verileceklerin birincisi, dünyada göz nûrundan mahrûm olan âmâlar gelir. Allahü teâlâ bütün âmâları toplayıp:”Siz, bugün benim cemâlimi görmekte diğer insanlardan önce ve üstünsünüz!” buyurur.

Hâllerine sabreden, îmân ehli bütün âmâlar bir yerde toplanır. Cenâb-ı Hakkı görme saâdetine mazhar olurlar. Daha sonra, bütün âmâlar, Şuayb aleyhisselâmın beyaz sancağı altında toplanırlar. Arş'ın sağ tarafında, sayısız zînet ve nûrdan bayraklarla donatılmış ve bütün murâdları hâsıl olmuş hâlde burada kalırlar.

Âmâların mükâfatı verildikten sonra, ikinci olarak şöyle bir nidâ işitilir: “Ey dünyada dert-belâ sâhibi olanlar, hastalık çekenler toplanın!”

Dert ve belâlara sabreden, îmân ehli kimseler bir yerde toplanır. Eyyûb aleyhisselâmın yeşil bayrağı altında Arş'ın sağ tarafına gönderilir.

Âhırette, dünyada iken yapılan iyi amelleri işliyenler, belli bir ölçü, oran dahilinde mükâfatlandırılacaktır. Meselâ namaz kılan, oruç tutan, diğer hayırlı amelleri işliyen kimselere, bire on, yetmiş, yediyüz misli gibi sevâb verilecektir. Ancak, dert ve belâlara sabredenlerin mükâfatları karşılıksız verilecektir. Nitekim hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

“Kıyâmet gününde her amelin mükâfatı ölçü ile verilir. Ancak belâ ehline mükâfat ölçü ile verilmez, hesâbsız bir şekilde verilir. Dünyada sağlıklı ömür sürenler, bu hâli görünce imrenerek derler ki: Ah ne olaydı biz de dünyada belâlarla parça parça olsaydık da bu sevâbdan mahrûm kalmasaydık. Ancak bu sevâblar, sabredenler içindir.”

Üçüncü olarak, harâm işlemeye gücü yettiği, imkânı bulunduğu hâlde, nefslerine hâkim olup harâm işlemiyenler çağrılacaktır. Bunlara da türlü türlü Cennet elbisesi giydirildikten sonra, Yûsüf aleyhisselâmın yeşil bayrağı altında toplanırlar, bütün murâdlarına kavuşturulduktan sonra Arş'ın sağ tarafına gönderilir. Bunlarla ilgili olarak, Kur'ân-ı kerîmde şöyle buyurulmuştur: “Cennet, Allahtan korkup harâmlardan sakınanların yurdudur.”

Dördüncü olarak yine bir nidâ işitilir: “Nerede o benim, rızâm için birbirlerine muhabbet edip kardeş olanlar, birbirlerini sevenler?”

Bir nidâ üzerine, dünyada yalnızca Allah rızâsı için birbirlerini sevenler, bu sevgiyi herşeyin üzerinde tutanlar bir yerde toplanır. Diğerleri gibi cenâb-ı Hakkın cemâliyle müşerref olduktan sonra, İdris aleyhisselâmın kırmızı yâkuttan sancağı altında öncekiler gibi bunlar da Arş'ın sağ tarafına geçerler.

Beşinci olarak da şöyle bir nidâ işitilir: “Nerede o, dünyada ıssız yerlerde, Allah için ağlıyanlar, benim rızâm için göz yaşı dökenler?”

Allahü teâlâ bunların göz yaşları ile şehîdlerin kanını ve âlimlerin mürekkebini tarttırır. Allah için ağlıyanların göz yaşları ağır gelir. Bunlar da, Nûh aleyhisselâmın alaca sancağı altında toplanırlar. Her çeşit Cennet ni'metlerine gark olmuş bir hâlde, meleklerin tazimleri ile Arş'ın sağ tarafına geçerler.

Altıncı olarak, şöyle bir nidâ gelir: “Nerede o şehîdler? Nerede o dünyada kanını sırf benim rızâm için akıtanlar, benim yolumda şehîd düşenler?”

Bu davet üzerine, şehîdler kanları akar vaziyette istenilen yerde toplanırlar. Burada Allahü teâlânın cemâli ile müşerref olduktan sonra, Yahyâ aleyhisselâmın kırmızı sancağı altında olarak Arş'ın sağ tarafına alınırlar.

Bu arada âlimler derler ki: “Yâ Rabbi, bizden öncekiler, bizim haber vermemizle, bu sevâblara nâil olmak için çalışıp, bu derecelere kavuştular. Bunların bu derecelerine kavuşmalarına biz sebep olmuştuk.”

Allahü teâlâ bunlara şöyle cevap verir: “Ey benim âlim kullarım. Siz benim peygamberlerim gibisiniz. Sizler dünyada benim emirlerimi diğer kullarıma bildirdiniz. Bunun için diğerlerinden farklı olarak sizlere şefâ'at etme hakkı vereceğim. Bundan dolayı sizleri geri bıraktım. Dünyadaki dostlarınıza, tanıdıklarınıza, akrabâlarınıza şefâ'atçi olabilirsiniz. Sizin hatırınız için ben onların günâhlarını bağışlıyacağım.”

Bu cevâba âlimler sevinir. Sonra İbrâhim aleyhisselâmın beyaz sancağı altında, türlü türlü Cennet ni'metlerine gark olmuş hâlde Arş'ın sağ tarafına geçerler.

Yedinci olarak şöyle bir nidâ gelir: “Nerede o dünyadaki fakîr olan kullarım?”

Bu davet üzerine, dünyada fakîr olup, çeşit çeşit sıkıntılara, Allah rızâsı için, mükâfatını âhırette almak için sabreden fakîrler bir araya gelirler. Bunlara, Cennet elbiseleri ve binmeleri için buraklar verilir. Daha sonra, Îsâ aleyhisselâmın sarı sancağı altında Arş'ın sağ tarafına giderler.

Sekizinci olarak, şükreden zenginler davet edilir. Bunlar, Süleymân aleyhisselâmın elindeki çeşit çeşit renklerden meydana gelen sancağı altında, Arş'ın sağ tarafına gönderilirler. Bunların sancağının renk renk olması, her birinin çeşitli sebeplerden zengin oluşundandır.

Ancak, gerek fakîrlerin, gerekse zenginlerin bu devlete kavuşabilmeleri için, fakîrlerin sabredici, zenginlerin şükredici olması lâzımdır. Hâlinden şikâyetçi olan, sabretmeyen isyankâr fakîrler, şükretmeyen; zenginliklerini Allah yolunda harcamayan, hayır hasenat yapmıyan; servetini, Allahü teâlânın yasak ettiği yerlerde kullanan zenginler bu devletten, bu nimetlerden istifade edemeyecekler.

Âhırette, fakîrliği sebebiyle dînin emirlerine uymadığını ma'zeret gösteren kimselere, Îsâ aleyhisselâm örnek gösterilecektir. Yine zenginliği, malının

mülkünün çokluğu sebebiyle dînin emirlerini yerine getiremediğini ma'zeret gösteren zenginlere de, Süleymân aleyhisselâm misâl gösterilecektir.

Fakîrler sabretmemiş ve zenginler şükretmemiş ise, şiddetli şekilde azâba düçâr olacaklardır. Cennette çeşit çeşit ni'metlere kavuşan fakîrler ve zenginler, şükür ve sabır sebebiyle bunlara kavuşacaklardır.

HİKMETLER · 10 OCAK 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 319

Yermük muharebesi

Hazreti Hâlid bin Velid, Hazreti Ömer'in emri ile, Müslümanlar için büyük bir tehdit haline gelen Rumların üzeri yöneldi. Her fırsatta Müslümanlara saldıran Rumlara gereken dersi vermek istiyordu.

Hz. Hâlid bin Velid, bu maksatla, yavaş yavaş Fırat tarafına ilerledi. Burası, asker sevkiyatı için çok mühim bir mevki idi. Fırat nehri kenarında, gayri müslim Araplar, Rumlar ve İranlıların müşterek ordusu ile çetin bir muharebe oldu. Bu büyük zaferin elde edilmesi ile Irak'ın her tarafı Müslümanların hâkimiyetine girmiş oldu.

Bundan sonra, Halîfe Hz. Ebû Bekir, Hâlid bin Velid'e, Şam tarafına hareket etmesini emretti. Bunun üzerine Hâlid bin Velid hazretleri, derhal yola çıktı. Birçok yerleri ele geçirerek Busra'ya ulaştı. Busralılar, Müslüman ordusu karşısında aman dilediklerinden, onlarla cizye ve haraç vermek şartıyla sulh yapıldı. Böylece Busralılar can ve mallarını teminat altına aldılar.

Bu İslâm ordusu, Ecnadeyn'de yapılan savaşta da galip geldikten sonra, Şam civarına geldiler. Şehir üç taraftan kuşatıldı. Üç ay süren kuşatmadan netice alınamadı. Şehirde bir gün, patriklerden birinin bir oğlu dünyaya geldi. Halk her şeyi unutup, bayram yapmaya başladılar.

Hâlid bin Velid geceleri uyumayıp vaziyeti araştırırdı. Askerî dehâsı ve halkın bu zaafından istifâde edip, ordusuna hücum emri verdi ve ordu şehre girdi. Fahl mevkiinde Rumlarla yapılan savaşta, Rum orduları perişan edilerek zafer kazanıldı.

Şam'da yapılan ikinci karşılaşmada, Rumların bütün orduları yok edilinceye kadar savaş devam etti. Arka arkaya yenilen Rumlar, Anadolu'da papazlar vasıtasıyla köy köy dolaşarak asker topladılar. Büyük bir Haçlı seferi düzenlediler. 240 bin Rum askeri Yermük'te toplandı. Buna karşılık, 46 bin kişilik Müslüman ordusu vardı.

Hz.Hâlid, ordusunu biner kişilik bölüklere ayırdı. Her bölüğe kumandanlar tâyin etti. Askerin mâneviyatını kuvvetlendiren konuşmalar yaptıktan sonra, hücum emrini verdi. Bu savaş, tarihte eşine ender rastlanan kahramanlıklara sahne oldu.

Rum kumandanlarından Yorgi, Hz. Hâlid bin Velid'e gelip Müslüman oldu. O da kâfirlere karşı çarpışmaya başladı ve şehîd oldu. Allahın kılıcı Hz. Hâlid, bütün gücü ile Haçlı ordusunun merkezine yüklendi. Merkezdeki kuvvetlerini dağıtınca, Rum ordusu kaçmaya başladı. Böylece savaş kazanıldı. Bu savaşta kan gövdeyi götürdü. 100 binden ziyade Haçlı askeri öldürüldü. Buna karşılık 3000 Müslüman şehîd oldu.

HİKMETLER · 11 OCAK 2007 PERŞEMBE · KAYIT 320

“Sakın gaflete düşmeyin!”

Hazreti Hâlid bin Velid, 642 yılında Humus'ta hastalandı. Yanında silah arkadaşları vardı. Vefât edeceği sırada kılıcını istedi. Kabzasını tutarak şefkatle okşadı. Sonra buyurdu ki:

“ Nice kılıçlar elimde parçalandı. İşte bu benim ölümümü görecek olan son kılıcımdır. Beni en çok üzen, hayatı hep savaş meydanlarında geçip, yatak yüzü görmemiş olan bu Hâlid'in yatakta ölmesidir. Resûlullahın hiçbir Eshâbı, rahat yatağında ölmedi. Ya savaş meydanlarında veya uzak beldelerde Dîn-i İslâmı yayarken garip olarak şehîd oldu.

Ah Hâlid! Şehîd olamayan Hâlid! Harp, benim etimi çiğneyemedi. Şehîdlik mertebesi hariç elde etmediğim makam kalmadı. Vücûdumda bir karış yer yoktur ki, ya kılıç yarası, ya bir ok yarası veya bir mızrak yarası olmasın.

Ömrü, Dîn-i İslâmı yaymak için savaşlarda at koşturan kimsenin sonu, böyle yatak üzerinde mi olacak? Ölümü her zaman, harp meydanında, atımın üzerinde, düşmana Allah için kılıç sallarken şehîd olarak beklerdim.”

Hz. Hâlid bundan sonra Yermük savaşını hatırlayarak buyurdu ki:

“Ah Yermük günü! İnsan kanlarının vâdide sel gibi aktığı Yermük! Ah Yermük harbi! Üç bin yiğitle, yüzbin kâfire karşı zafer kazandığımız Mûte'yi bile unutturdun!

Ey yakınlarım! Cihâda sarılın! Bu topraklar ancak cihâd etmekle korunabilir. Yermük, Rumlarla yaptığımız ilk büyük savaştır. Bundan sonra, daha nice savaşlar birbirini takip edecektir. Sakın gaflete düşmeyin!

Şimdi, kendimi at kişnemeleri arasında, Allah Allah nidâlarıyla insanlara dar gelen Yermük Vâdisi'nde hissediyorum. Vallahi Rabbimden, beni her gazâda diriltmesini ve o savaşın hakkını vermeyi isterim.”

Hz. Hâlid biraz sustuktan sonra, “Vasıyetimi bildiriyorum, beni ayağa kaldırın!” deyince, ayağa kaldırdılar. “Beni bırakınız! Şimdiye kadar hep taşıdığım kılıcım, artık beni taşısın” diyerek kılıcına dayandı. Bundan sonra, “Ölümü, savaştaymışım gibi ayakta karşılayacağım. Öldüğüm zaman, atımı, savaşta tehlikelere dalabilen bir yiğide veriniz! Atım ve kılıcımdan başka bir şeye sahip olmadan öleceğim. Mezarımı, bu kılıcımla kazınız! Kahramanlar kılıç şakırtısından zevk alır” dedi ve yatağına düşüp Kelime-i şehâdet getirerek vefât etti.

HİKMETLER · 13 OCAK 2007 CUMARTESİ · KAYIT 322

Her şeyi göze almıştı

Müslümanlara sıkıntı veren Yahudi Ebû Râfi'e haddini bildirmek için onun kalesine giren Hz. Abdullah bin Atîk, bundan sonrasını kendisi şöyle anlatır:

İçeri girince, ahıra girip saklandım. Saklandığım yerden kapıcıyı tâkip ettim. Kapıyı kilitledi, anahtarları direğe asıp gitti. Anahtarları alıp, her tarafı dolaştım. Birçok kapıdan geçtim. Her kapıyı açtıkça, kapıyı iç tarafından sürgülüyordum. Bunu, eğer Ebû Râfi'nin adamları beni farkederlerse, adamı öldürünceye kadar,

bana yeteri kadar zaman kazandırsın, diye yapıyordum. Bu suretle Ebû Râfi'nin yattığı odaya kadar vardım.

Odası karanlık olduğu için, yatanlardan hangisinin olduğunu anlayabilmek için, "Yâ Ebâ Râfi" diye seslendim. "Kim o?" diye yatağın birinden ses geldi. Hemen sesin geldiği tarafa fırlayıp, kılıcımı indirdim. Fakat kılıç tam isâbet etmemişti."Yetişin, birisi beni öldürmek istiyor!" diye bağırdı. O arada hemen dışarı çıkıp, değişik bir sesle dedim ki:

- Yâ Ebâ Râfi, birşey mi istediniz?

- Canı Cehenneme! Sen seslenmeden önce birisi gelip, beni oda içinde kılıçla yaraladı!

Artık hedefimi tam tesbit etmiştim. İyi bir kılıç darbesi daha indirdim. Yine yıkılmadı. Bu defa kılıcımı karnına soktum. Yere yıkılınca, odadan çıkıp merdivenleri birer ikişer atlayarak inmeye başladım. Bu arada yere düştüm, baldır kemiğim kırıldı. Bacağımı bir bezle sarıp, oraya oturdum ve kendi kendime, "Şunu öldürüp öldürmediğimi iyice anlayıncaya kadar, bu gece kaleden çıkmam" dedim.

Büyük acılar içinde kıvrana kıvrana beklemeye başladım. Bir zaman sonra, kalenin surlarına birisi çıkıp bağırdı: "Ey Hicaz halkı! Büyük tâcir Ebû Râfi, odasında öldürülmüş olarak bulundu. İlân ediyorum!" Artık maksat hâsıl olmuştu. Sevinçten bacağımın ağrısını çoktan unutmuştum. Hemen arkadaşlarımın yanına varıp, "Artık kurtulduk! Ebû Râfi'nin işi tamam!" dedim.

Hep beraber, Resûlullahın huzûruna varıp, müjdeyi verdik. Resûlullah çok sevindi. Ayağımın kırıldığını duyunca, bana, "Ayağını uzat!" buyurdu ki:

Ben de, ayağımı uzattım. Resûlullah efendimiz, ayağımı sıvazladı. Sanki hiç ağrı duymamış kimseye döndüm. Kırık tamamen iyileşmişti.

Hz. Abdullah bin Atîk, bu seriyyesinden sonra, Hayber'in fethine katılarak, burada da büyük yararlıklar gösterdi. Mürtedlerle yapılan savaşta çok özlediği şehîdlik rütbesine kavuştu.

HİKMETLER · 13 OCAK 2007 CUMARTESİ · KAYIT 325

Her şeyi göze almıştı

Müslümanlara sıkıntı veren Yahudi Ebû Râfi'e haddini bildirmek için onun kalesine giren Hz. Abdullah bin Atîk, bundan sonrasını kendisi şöyle anlatır:

İçeri girince, ahıra girip saklandım. Saklandığım yerden kapıcıyı tâkip ettim. Kapıyı kilitledi, anahtarları direğe asıp gitti. Anahtarları alıp, her tarafı dolaştım. Birçok kapıdan geçtim. Her kapıyı açtıkça, kapıyı iç tarafından sürgülüyordum. Bunu, eğer Ebû Râfi'nin adamları beni farkederlerse, adamı öldürünceye kadar, bana yeteri kadar zaman kazandırsın, diye yapıyordum. Bu suretle Ebû Râfi'nin yattığı odaya kadar vardım.

Odası karanlık olduğu için, yatanlardan hangisinin olduğunu anlayabilmek için, "Yâ Ebâ Râfi" diye seslendim. "Kim o?" diye yatağın birinden ses geldi. Hemen sesin geldiği tarafa fırlayıp, kılıcımı indirdim. Fakat kılıç tam isâbet etmemişti."Yetişin, birisi beni öldürmek istiyor!" diye bağırdı. O arada hemen dışarı çıkıp, değişik bir sesle dedim ki:

- Yâ Ebâ Râfi, birşey mi istediniz?

- Canı Cehenneme! Sen seslenmeden önce birisi gelip, beni oda içinde kılıçla yaraladı!

Artık hedefimi tam tesbit etmiştim. İyi bir kılıç darbesi daha indirdim. Yine yıkılmadı. Bu defa kılıcımı karnına soktum. Yere yıkılınca, odadan çıkıp merdivenleri birer ikişer atlayarak inmeye başladım. Bu arada yere düştüm, baldır kemiğim kırıldı. Bacağımı bir bezle sarıp, oraya oturdum ve kendi kendime, "Şunu öldürüp öldürmediğimi iyice anlayıncaya kadar, bu gece kaleden çıkmam" dedim.

Büyük acılar içinde kıvrana kıvrana beklemeye başladım. Bir zaman sonra, kalenin surlarına birisi çıkıp bağırdı: "Ey Hicaz halkı! Büyük tâcir Ebû Râfi, odasında öldürülmüş olarak bulundu. İlân ediyorum!" Artık maksat hâsıl olmuştu. Sevinçten bacağımın ağrısını çoktan unutmuştum. Hemen arkadaşlarımın yanına varıp, "Artık kurtulduk! Ebû Râfi'nin işi tamam!" dedim.

Hep beraber, Resûlullahın huzûruna varıp, müjdeyi verdik. Resûlullah çok sevindi. Ayağımın kırıldığını duyunca, bana, "Ayağını uzat!" buyurdu ki:

Ben de, ayağımı uzattım. Resûlullah efendimiz, ayağımı sıvazladı. Sanki hiç ağrı duymamış kimseye döndüm. Kırık tamamen iyileşmişti.

Hz. Abdullah bin Atîk, bu seriyyesinden sonra, Hayber'in fethine katılarak, burada da büyük yararlıklar gösterdi. Mürtedlerle yapılan savaşta çok özlediği şehîdlik rütbesine kavuştu.

HİKMETLER · 14 OCAK 2007 PAZAR · KAYIT 326

Sadece Allaha ibadeti emrediyor

Meşhûr Arap dâhilerinden hazreti Mugîre anlatır:

Biz Araplar içinde, putperestliğe son derecede bağlı ve Lât putunun hizmetçisi bir kavimdik. Kavmimizin Müslüman olduğunu görecek olsam bile, onlara tâbi olmayacağımı sanırdım. Mâlikoğullarından bir heyet, Mısır meliki Mukavkıs'a gitmek ve hediye sunmak üzere hazırlanmışlardı. Onlarla birlikte ben de, gitmek üzere hazırlanmıştım. Amcam Urve bin Mes'ûd'a danıştım. Gitmekten men ederek, " Kardeşlerinden hiç kimse senin yanında değil!" dedi.

Ben, onun sözünü dinlemedim. "Mutlaka gideceğim!" dedim. Onlarla birlikte yola çıktım. Nihâyet, İskenderiye şehrine vardık. Mukavkıs, bana baktı ve birisine, kim olduğumu ve ne istediğimi öğrenmesini istedi. O kimse, benden sordu. Kim olduğumu ve kendisini görmeye geldiğimi haber verdim. Bunun üzerine Mukavkıs, kiliseye indirilmemizi ve orada ağırlanmamızı emretti. Ağırlandık.

Sonra, Mukavkıs bizi çağırdı. Mukavkıs, Mâlikoğullarının liderine baktı. Onu, yakınına getirtti. Birlikte oturdular.Sonra aralarında şu konuşmalar geçti:

- Sizinle benim aramda bulunan Muhammed ve Eshâbının, sizi takiplerinden nasıl kurtulabildiniz?

- Onlardan korkumuzdan ötürü, deniz yolunu tercih ettik!

- Onun, sizi kabûle dâvet ettiği şey hakkında ne yaptınız?

- Bizden hiçbir kimse Ona tâbi olmadı! Çünkü, O, şimdiye kadar ne atalarımızın, ne de hükümdarların tutmamış olduğu, sonradan çıkma bir din getirdi bize! Biz, atalarımızın tuttukları dîne bağlıyız!

- Onun dâvetini, kavmi nasıl karşıladı?

- Ona, kavminin gençleri tâbi oldular ve Onu, kavminden ve başka Araplardan olan muhâliflerine karşı korudular. Aralarındaki çarpışmada bir kere kavmi, bir kere de O yenildi!

- Siz, Onun kabûle dâvet ettiği şeyleri, bana dosdoğru haber verir misiniz?

- O, atalarımızın yapageldikleri ibâdeti bırakmaya ve kendisine hiçbir şeyi şerik koşmadan bir Allaha ibâdet etmeye, bizi dâvet ediyor. Namaz kılmaya ve zekât vermeye dâvet ediyor! Geceli gündüzlü her gün, beş kere namaz kılarlar. Altınlarının ve mallarının zekatını verirler. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 15 OCAK 2007 PAZARTESİ · KAYIT 327

“Emin olan nasıl yalan söyler!”

Hazreti Mugîre, anlatmasına devam ediyor:

Mısır kralı Mukavkıs, Mâlikoğullarının namaz ve zekât hakkında verdikleri bilgiler üzerine, sorularına şöyle devam etti:

- Onun, almış olduğu zekâtı, nereye koyduğunu, nerelere harcadığını biliyor musunuz?

- Yoksullara veriyor. Hısım ve akrabâyı görüp gözetmeyi, verilen sözde durmayı emrediyor. Fâizi, zinâyı, içkiyi ve Allahtan başkası adına kesilen kurbanın etinden yemeyi yasaklıyor!

Onların bu cevapları üzerine Mukavkıs dedi ki:

- O hâlde, O, bütün insanlara gönderilmiş bir Peygamberdir! Eğer O, Kıptîlere ve Rumlara gelmiş, erişmiş olsaydı, onlar, Ona tâbi olurlardı. Çünkü, Îsâ bin Meryem, onlara bu hususta emir vermişti. Kendisinden önce gönderilmiş olan Peygamberler de, Onu târif etmişler ve sıfatlarını bildirmişlerdir. Neticede zafer Onun olacak, kendisine kimse karşı koyamayacak, dînini, ayakların bastığı her yere eriştirecek, kavmi Onu, mızrakları ile koruyacaktır!

Mâlikoğulları dediler ki:

- Bütün halk, Onun dînine girmiş, Onun yanına toplanmış olsalar da, biz, Onun dînine girmeyiz, yanına varmayız!

- Peki, Onun, kavmi arasındaki soyu sopu nasıldır?

- O, kavminin soy sop yönünden en üstünü ve seçkinidir.

- Onun, sözlerindeki doğruluğu nasıldır?

- Doğru sözlülüğünden dolayı Ona Emîn adı takılmıştır.

- Bakınız şu işinize! Aranızdaki işlerde doğru ve doğru sözlü olan bir kimsenin, Allaha karşı yalan söyleyebileceğini mi sanıyorsunuz? Medîne Yahûdîleri, Ona karşı ne yaptılar, nasıl davrandılar?

- Ona aykırı davrandılar. O da, üzerlerine yürüyüp onları öldürdü ve esir etti. Her tarafa dağıldılar.

- Onlar kıskançlık yapıyorlar, Onu kıskanıyorlardır.

Mâlikoğulları, hediyelerini Mukavkıs'ın önüne koydular. Mukavkıs, sevindi ve adamlarına, onların alınmasını, kendilerine bahşişler verilmesini emretti. Bahşiş verilirken onların bâzısını bâzısına üstün tuttu. Bana gelince, kıstılar. Söylemeye değmez az ve ehemmiyetsiz bir şey verdiler. Sonra Mukavkıs'ın huzurundan çıktık. (Devamı yarın)

GÖNÜL BAHÇESİ · 16 OCAK 2007 SALI · KAYIT 323

“Keşke bu kadar güzel olmasaydım!”

Sahip olunan, zeka, zenginlik, şöhret, kadınlar için güzellik gibi bazı değerler, yerinde, zamanında, kontrollü bir şekilde kullanılmadığı takdirde insanın başına büyük sıkıntılar açabiliyor, hatta kişinin dünyasını karartabiliyor. Bu değerler, iki yüzü keskin bıçak gibidir. İyilikte kullanılırsa iyiliğe, kötülükte kullanılırsa kötülüğe sebep olurlar. Nitekim aklın kontrolünde olmayan, aklı tahakkümü altına alan nice üstün zekalı kimseler, kendilerinin hatta ülkelerinin felaketine sebep olmuşlardır. Yine nice zengin kimseler, ihtiyaçsızlığın verdiği azgınlık ile içki, uyuşturucu ve fuhuş bataklığına saplanmıştır. Hatta çokları bu bataklıktan çıkamayarak hayatları intihar ile son bulmuştur.

Bilhassa güzellik ve şöhret gibi özellikler, art niyetliler tarafından istismar edildiği için kadınların başına büyük belalar açmıştır. Sanatçıların renkli hayatı, genç kızlarımızın rüyalarını süslemiş, onlar gibi olma arzusunu kamçılamıştır. Genç kızlarımızın güzellikleri bu arzularına kavuşmada onlara cesaret vermiştir.

Aile hayatı özlemi

Halbuki şöhret sahibi bu sanatçıların, bir görünen yüzleri vardır bir de görünmeyen. Büyük çoğunluğu neşeli, huzurlu görünmesine rağmen içleri kan ağlamaktadır. Aile hayatları yoktur. Çocuk ve sıcak huzurlu aile hayatı özlemi içinde kıvranırlar. Her zaman, bunalımda ve depresyondadırlar. Bu bunalımlarını içki, uyuşturucu ve ilaçlarla atlatmaya çalışırlar. Susamış kimselerin tuzlu deniz suyu ile susuzluklarını gidermeye çalışmaları gibi, bunalımları daha da artar. Bir müddet sonra güzellikleri kalmayınca, yıllarca kendisinden nemalanan çevresindeki şakşakçıları bunu bir bir terk ederler. Tek başına çaresiz, sefil bir hale düşerler.

Gazetelerde bu hale düşmüş pek çok sanatçının içler acısı halini görüyoruz. Bunlardan bazıları, başkalarına ibret olsun diye, pişmanlıklarını, geçmişte yapmış oldukları hataları, yanlışlarını dile getiriyorlar. İşte size yıllarca istismar edip işleri bittikten sonra bir kenara attıkları bir kadının hazin itirafı:

"Yıllar önce, eğlence dünyasında en beğenilen sahne sanatçısıydım. Cazibem herkesi büyülerdi. Benim şarkı söylediğim gazinoya girebilmek bir ayrıcalıktı. O şöhretli günlerin bir gün biteceğini, yaşlanacağımı, hayranlarımın beni terk edip de tek başıma Galata'daki şu döküntü evde bir kediyle baş başa kalacağımı hayal bile edemezdim. Herkesin bana hayran olduğu o günlerde azıcık bir tebessümle baktığım erkekler, dünyanın en şanslı erkeği sayalardı kendilerini.

Şimdi keşke diyorum, ailemin ikazlarını dinleseydim. Keşke bu kadar güzel bir kız olmasaydım. Vasati bir fiziki görüntü yeterdi mutlu bir yuva kurmam için. Eğer yeniden dünyaya gelecek olsam, sadece beni seven tek erkeğin dikkatini çekmeyi kafi bulur, başka hiçbir erkeğin sevgisine ihtiyaç duymazdım. Beni şımartarak, söz dinlemez hale getiren o güzellik, şimdi beni nasıl bir sonuca getirdi; işte perişan akıbetimi siz de görüyorsunuz. Evlenemedim, çocuklarım, kocam olmadı. Âşık olanların hiçbiri gerçekte yuva kurmak niyetiyle değil, bir müddet eğlenmek kastıyla peşimde koşuyorlardı. Şimdi diyorum ki; keşke herkesin peşimde koştuğu o güzel kız olmasaydım. O günkü hayranlarım bugün adımı dahi unuttular. Neye yaradı benim güzelliğim, şöhretim?

Ama artık çok geç

Genç kızlarımıza tavsiyem şu: Şöhreti değil, mütevazi bir evliliği, sıcak aile yuvasını tercih etsinler. Şöhret, yağmurla akıp giden kirli boya gibidir. Bir müddet sonra yok olup gidiyor, insan içine düştüğü itibarsızlığıyla baş başa kalıyor. Namusunu kaybeden tövbe edip de eski haline tekrar dönüş yapsa bile kimse inanmıyor. Yakınları utancından bir daha kendisine sahip çıkamıyor. Herkes ona eski haliyle aşağılayarak bakmayı sürdürüyor. Eğer zamanında aile büyüklerimin ikazlarına uyarak şımarmayıp kendimi korusaydım, ehli namus biriyle mutlu bir yuva kurar, bana sahip çıkmaktan utanmayacak yakınlarımla şimdi ben de mutlu bir hayat yaşardım. Ama artık iş işten geçti. Şimdi tek faydam, benim bu sonumdan gençlerin ders almasıdır!..” (Huzurlu, mutlu bir aile için, nelere dikkat edilmesi gerektiği hususunda, “Huzurun kaynağı Aile” -Arı Sanat Yayınevi- kitabını önemli tavsiye derim.)

Bütün çekilen bu sıkıntıların sebebi, insanın yaratılış gayesine uygun hareket etmemesidir. Kur’an-ı kerimde. “Allahü teâlâ, kullarına zulmetmez, onlar kendilerine zulmediyorlar. (Yani onları azaba, sürükleyen çirkin işleridir.)” buyurulmaktadır.(Nahl 33)

Cenab-ı Hak, insanı başıboş bırakmamış; dünya ve ahıret huzuru için yapılacak ve yapılmayacak hususları da bildirmiştir.Nitekim ayeti kerimede mealen “Sizi boş yere yarattığımızı, hakikaten huzurumuza getirmeyeceğimizi mi sandınız?” (Müminun 115) buyurulmuştur.

Rahat ve huzur için, insanın sahip olduğu değerleri kullanmada akla; aklında dine tabi olması lazımdır. Bu zincir koptuğu takdirde, insanın dünyası da ahıreti de kararır.

HİKMETLER · 16 OCAK 2007 SALI · KAYIT 328

“O kimseye zarar vermez!”

Hz. Mugîre anlatmaya devam ediyor: Mukavkıs'tan işittiğimiz sözlerden, Muhammed aleyhisselâma karşı rezil rüsva ve süklüm püklüm olduk. Kendi kendimize, “Yabancı hükümdarlar bile Onu tasdik ediyorlar da, bizler, Onun

akrabâsı ve komşuları olduğumuz ve dâvetçisi evlerimize kadar geldiği hâlde, Onun yanına uğramıyoruz!" dedik. Yerlerimize döndük.

İskenderiye'de oturduğum müddetçe, girmedik kilise bırakmadım. Karşılaştığım bütün Kıbtî, yâni Mısır halkından ve Rum din adamlarından Muhammed aleyhisselâmın sıfatını sordum.

Bunlardan biri de, Ebû Guseym kilisesi reisi Kıbtî papazı idi. Kıbtîler onun rızâsını ve duâsını almak için yanına gelirlerdi. Ben, ibâdete ondan daha düşkün bir kimse görmemiştim. Kendisine dedim ki:

- Peygamberlerden, gelmeyen kim kalmıştır? Bana haber ver!

- Olur! O, Peygamberlerin sonuncusudur. Onunla, Îsâ bin Meryem arasında, Peygamberlerden hiç kimse yoktur. Îsâ Peygamberin, kendisine uymayı bize emretmiş olduğu Peygamber, Odur! O Peygamber, ümmîdir ve Araptır. Onun ismi, Ahmed'dir. Kendisi, ne uzun, ne de kısa boyludur. Onun gözlerinde biraz kırmızılık vardır.

Kendisi, ne çok beyaz, ne de esmerdir. Saçını uzatır, elbisenin kalınca olanından giyer, yemeklerden bulduğu ile iktifa eder, kılıcını boynunda taşır, kendisiyle çarpışmaya kalkmadıkça, kendiliğinden, kimse ile çarpışmaz. Onun yanında, kendilerini Ona fedâ eden, Onu, kendi evlâtlarından ve babalarından daha çok seven Eshâbı bulunacaktır. O, Selem ağaçlarının yetiştiği yerden, Harem'den çıkacak, bir Harem'e gelecek, çorak ve hurmalık bir yere hicret edecektir.

- Bana, Onun sıfatını biraz daha açıklasan olur mu?

- O, kendisinden önceki Peygamberlerde bulunmayan birtakım haslet ve imtiyazlarla, kendisi mümtaz kılınmıştır. Her Peygamber, yalnız kendi kavmine gönderildiği hâlde, O, bütün insanlara gönderilecektir! Bütün yeryüzü Ona mescid ve temiz kılınacaktır. O, namaz vaktini nerede idrâk ederse, orada namazını kılacaktır. Hâlbuki kendisinden önceki Peygamberler, namazlarını, kiliseler ve havralardan başka yerlerde kılamazlardı!

Hz. Mugîre diyor ki: Onun ve başkalarının bütün bu söylediklerini aklımda tuttum.

Mâlikoğulları, ailelerine hediyeler satın aldılar. Sevinçli idiler. Onlardan hiç kimse de, bana hiçbir fedâkârlıkta bulunmadılar. Yola çıktılar ve yanlarına da, içki aldılar. İçki içiyorlardı. Her türlü rezâleti yapıyorlardı. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 17 OCAK 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 329

“Zulüm ile alınanı almayız!”

Hz. Mugîre başından geçenleri anlatmaya şöyle devam etti:

Mısır kralı Mukavkıs'ın yanından ayrıdıktan sonra, beni hor, hakîr gördükleri için Mâlikoğullarını öldürmeyi tasarladım. Yolda onlara içki içirdim. İçtikçe iştahlandılar ve daha çok içtiler. En sonunda sarhoş bir hâlde sızıp kaldılar. Hepsini öldürdüm. Yanlarında bulunan bütün malları alıp, Medîne'ye geldim. Peygamberimizi, mescidde Eshâb-ı kirâmla birlikte otururken buldum. Üzerimde yolcu elbisesi vardı. Kendisine, İslâm selâmı ile selâm verdim. Hz. Ebû Bekir bakınca, beni tanıdı. Bana, “ Urve'nin kardeşinin oğlusun galiba?” dedi.

Ben de, “Evet! Allahtan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in Resûlullah olduğuna şehâdet ediyorum!” dedim. Resûlullah efendimiz buyurdu ki: “Allaha hamdolsun ki, seni hidâyete kavuşturdu, İslâmiyete ulaştırdı.”

Hz. Ebû Bekir, “İskenderiye şehrine emniyet ve selâmetle vardınız mı?” diye sordu.

- Evet! dedim.

- Seninle birlikte bulunan Mâlikoğulları ne yapıyorlar, nasıllar? diye sordu.

- Onlarla bizim aramızda olan, bâzı Araplar arasında olan şeydir. Biz, şirk dînindeydik. Onları, öldürdüm. Elbiselerini soyup Resûlullah efendimize getirdim. Beşte birini çıkarsın, yahut onlar hakkında ne yapmayı uygun görürse, öyle yapsın. O, müşriklerden bir ganîmettir. Ben, artık Muhammed aleyhisselâmı tasdik eden bir Müslümanım!

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: “Senin Müslümanlığını kabûl ettim. Fakat, onların mallarından ne bir şey, ne de beşte bir alırım. Çünkü, o, bir gadrdir, yâni zulümle, hîleyle alınmıştır. Gadrde ise, hayır yoktur!”

Peygamber efendimiz böyle buyurunca, dedim ki:

- Yâ Resûlallah! Ben, ancak kavmimin dîninde bulunduğum sırada onları öldürmüş, sonra da, Müslüman olup, şimdi huzurunuza gelmiş bulunuyorum!

Resûlullah efendimiz tekrar buyurdu ki:

- İslâmiyet, kendisinden önce olup bitenleri düşürür, siler!

Mukavkıs'ın söylediklerini, Kıbtî, yâni Mısırlı ve Rum din adamlarına sorduğum soruları ve onlardan işittiklerimi Peygamber efendimize haber verdim. Resûlullah efendimiz çok memnun oldu ve bunları, Eshâbının da işitmelerini istedi. İki, üç gün de, onlara anlattım.

HİKMETLER · 18 OCAK 2007 PERŞEMBE · KAYIT 330

"Yazıklar olsun size!"

Tâif'te, Hazreti Mugure'nin kabîlesi İslâmiyet ile şereflenince, amcası Urve şehîd edilip, Sakîfliler zulüm, işkence ve tecâvüze uğramışlardı. Sakîfliler durumu Resûlullaha arz ettiler. Sakîf temsilcileri, Medîne'den ayrıldıktan iki veya üç gün sonra Peygamberimiz, Ebû Süfyân bin Harb ile Hz. Mugîre'yi, Rabbe (Lât) putunu yıkmak için gönderdi.

Tâif'e yaklaştıkları zaman Ebû Süfyân, Mugîre'ye, "Kavminin yanına, önce sen var!" dedi. Kendisi ise, Zilherem'de kaldı. Bunun üzerine Hz. Mugîre, yanında ondokuz kadar kişi olduğu hâlde, yatsı vakti, Rabbe'yi yıkmak üzere Tâif'e girdi. Geceyi orada geçirdiler. Sabahleyin, Rabbe'nin üzerine çıkacaklar, onu yıkacaklardı.

Hz. Mugîre, eline, bir balta aldı. Rabbe'nin üzerine çıktı. Kendi kavim ve kabîlesi olan Muattiboğulları, Urve bin Mes'ûd gibi vurulur, öldürülür korkusuyla silahlanarak Hz. Mugîre'nin yakınında, dikilmiş duruyorlardı.O sırada, Ebû Süfyân da oraya geldi.

Köleler, çocuklar, erkekler, genç kızlar gelmişlerdi. Herkes, Lât'ın yıkımından dolayı endişeli bulunuyordu. Hz. Mugîre, elindeki balta ile, Lât'a bir darbe indirdi. Ebû Süfyân, " Vah vah sana! Eyvahlar olsun sana!" dedi. Hz. Mugîre titrer gibi yaparak arkasının üzerine yıkıldı. Tâif halkı, birden çığlık koparark, "Rabbe Putu onu öldürdü" dediler.

Hz. Mugîre'nin yıkılıp düştüğünü görmelerine çok sevindiler. Dediler ki:

- Sizlerden, ona yaklaşmayı, onu yıkmaya kalkışmayı göze alabilecek kim var? Vallahi, ona güç yetirilemez! Hayır! Siz, Rabbe'nin, kendisini koruyamayacağını,

savunamayacağını sanıyordunuz! İşte o, kendisini korumuş ve savunmuştur!

Mugîre, bir müddet o hâl üzere kaldıktan sonra, silkinip oturdu. Sonra Tâif halkına seslendi:

- Ey Tâifliler! Araplar, "Arap kabîleleri içinde sizlerden daha zeki bir kabîle yoktur" derlerdi. Meğer, Arap kabîleleri içinde sizden daha ahmak bir kabîle yokmuş!

Yazıklar olsun size! Lât ve Uzzâ dediğiniz nedir ki? Şu taşlar gibi birer taştırlar! Taştan, kerpiçten ibârettirler! Onlar, kendilerine kim tapıyor, kim tapmıyor bilemezler!

Yazıklar olsun size! Lât, hiç işitir mi? Hiç görür mü? Hiçbir yarar veya zarar verir mi? Geliniz, Allahın affına ve lütfuna sığınınız! Ona ibâdet ediniz! (Devamı yarın)

HİKMETLER · 19 OCAK 2007 CUMA · KAYIT 331

Resûlullahtan son ayrılan

Hz. Mugîre, Tâiflilere, putların hiçbir şey yapamadıklarını belirttikten sonra, yanındakilerle birlikte Rabbe'yi yıkmaya, taşları, birer birer yere indirmeye devam etti. En sonunda, onu yerle bir edince, Tâifliler şaşırıp kaldılar.

Lât'ın kapıcısı ve bakıcısı olan Aclân bin Attâb, Mâlikoğullarındandı. Ondan sonra bu hizmeti, oğulları görmekte idi. Lât'ın bakıcısı, " Göreceksiniz ki, temeline inilince, temel öyle bir kızacaktır ki, o kızgınlıkla, onları yerin dibine batıracaktır!" diyordu. :

Hz. Mugîre bunu işitince, temelini de kazmaya başlayıp, adam boyunun yarısına kadar kazdı. Temeline kadar indi. Orada bulunan, altın ve gümüşleri çıkardı.

Putun bulunduğu yerdeki mallar, bir araya toplanınca, Hz. Mugîre, Ebû Süfyân'a, "Resûlullah efendimiz, bu maldan, Urve ile Esved'in borçlarını ödemeyi sana emretmişti" dedi. Bunun üzerine, onların borçlarını ödediler. Hz. Mugîre, Tâif'i küfür karanlığından nûra kavuşturup, Mekke'ye, Resûlullahın yanına döndü.

Hazreti Mugîre,vedâ haccına katıldı. Resûlullahın âhırete teşriflerinde techiz ve tekfinde vazife aldı. Peygamberimiz kabre indirildikten sonra, üzerine toprak atılırken yüzüğünü düşürdü. Hz. Ali'ye durumu arz edip, kabirden yüzüğünü almak istedi. Müsaade verilince, kabre inip, yüzüğünü alırken, Peygamberimizin ayaklarını sıvazladı. Böylece Resûlullahın mübârek bedenine son defa elini süren kişi oldu. Bundan dolayı, "Resûlullahtan son ayrılan insan benim" derdi.

Kureyşli müşrikler, Benî Sakîf kabîlesi reisi olan amcası Urve bin Mes'ûd'u elçi olarak gönderdi. Urve, konuşma esnasında cahiliyye âdetinde olduğu gibi, Peygamberimizin sakalını tutup, okşamak istedi. Hz. Mugîre, amcası Urve'ye kılıcının ucuyla müdâhale ederek, Resûlullahın mübârek sakalına dokunmaktan menetti. Amcası, onun Resûlullaha olan sevgisi, muhabbeti ve bağlılığı karşısında hayrete düştü.

Hz. Mugîre, Hz. Ebû Bekir'in hilâfetinde, yalancı peygamberlik iddiasında bulunan Müseylemet-ül-Kezzâb ve dinden dönen mürtedler üzerine gönderilen orduda vazife aldı. Yemâme harbinde mürtedlere, Şam ve Yermük'de de Rumlara karşı savaştı. Yermük'de bir gözü yaralandı.

Hz. Ömer'in hilâfetinde Irak'ta yapılan fetihlere de katıldı. İran sefiri oldu. Zulüm üzerine kurulan İran Sâsânî sarayının şaşaası ve kumanda heyetinin süslü elbiselerine karşı, Mugîre'nin sâde kıyâfeti ve vakarlı hâlini gören İran kumandanları şaşırdılar.

HİKMETLER · 20 OCAK 2007 CUMARTESİ · KAYIT 332

"Görmek sevgiyi artırır!"

Hzazreti Mugîre, Sa'd bin Ebî Vakkâs tarafından İran'a sefir olarak gönderilmişti. İranlılar, sert konuşup, Müslümanları korkutacaklarını zannettiler. Söz sırası Mugîre'ye gelince, o, büyük bir cesaretle konuşmaya başladı ve şöyle dedi: "İslâmiyetin esaslarına göre, herkes Allahü teâlâ indinde bir kul olarak eşittir. Hiç kimsenin diğerine karşı bu hususta bir imtiyazı yoktur."

Mugîre hazretlerinin bu sözlerini dinleyen İran heyeti, şaşkın bir vaziyette birbirlerine bakıp, ne söyleyeceklerini ve ne yapacaklarını şaşırdılar ve telâşa düştüler. Telâşı ve şaşkınlığı daha çok artan İran Başkumandanı Rüstem, yakut,

inci ve elmaslarla süslü olan kılıcını Hz. Mugîre'ye göstererek, “Sefir hazretleri, bu kılıç çok insanlar tarafından birçok kere öpülmüştür.” dedi. Bu söz karşısında büyük bir dâhî olan Hz. Mugîre şöyle cevap verdi:

- Senin kılıcını öpenler, yaltakçılık yaparak kılıcını değil, onun kınını öpmüşlerdir. Bu kılıç ondan daha keskin ve daha çok bilenmiştir.

Bu görüşmelerden sonra anlaşmaya varılamadı ve yapılan Kadisiye Meydan Muharebesinde, Müslümanlar galip geldi. Bu savaşta, Hz. Mugîre büyük bir kahramanlık göstermiştir.

* * *

Mugîre hazretleri bir kadınla evlenmek istemişti. Peygamber efendimiz Mugîre'ye sordu: “Onu gördün mü?”, “Hayır yâ Resûlallah.” Cevabı üzerine, “ Onu gör! Zîrâ birbirinizi görmeniz, aranızdaki muhabbeti artırır.” buyurdu.

Hz. Mugîre buyurdu ki: “Bir kimse evine girdiği zaman selâm verirse, şeytan, “Artık, benim burada duracak bir yerim kalmadı” der. Sofraya oturup yemek yemeye başladığı zaman, Allahü teâlânın adını anarsa, yâni Besmele-i şerîfeyi söylerse, şeytan bu sefer de, “Benim burada ne duracak yerim, ne de yiyecek bir şeyim kaldı” der.

Su içeceği zaman, Allahü teâlânın adını anarsa, şeytan bu sefer de şöyle der: “Artık burada benim için ne durak, ne yemek, ne de içmek kaldı.” Şeytan, bundan sonra eli boş olarak çıkar gider.”

Hz. Mugîre, dâhi olup, teşkilâtçı bir Sahâbiydi. Zekâ ve aklını, meşhur dâhilerden Halîfe Hz. Muâviye de takdir ederdi. Büyük meseleleri üstün görüşüyle hemen hâlledip, en sıkışık durumlarda bile bir çıkar yol bulurdu. Vefâtına kadar Kûfe vâlisi kaldı.

HİKMETLER · 21 OCAK 2007 PAZAR · KAYIT 333

“Onlar Cehenneme girmez!”

Hazreti Hâtıb bin Ebî Beltea, genç yaşında Yemen'den Mekke-i Mükerreme'ye gelmiş, burada evlenmiş bir sahabedir. Müslüman olmadan önce, şâirliği ile meşhurdu. İyi bir süvâri idi. Hicretten önce Müslüman olmakla şereflenmiş olup,

Mekkeli Müslümanlarla birlikte, Peygamber efendimizin hicretinden önce Medîne'ye hicret etmiştir. Medîne'de bir süre Ensardan Münzir bin Muhammed'in evinde misâfir kalmıştır. Resûlullah efendimiz, onu Ensardan Hâlid bin Râhile ile kardeş yapmıştı.

Hâtıb bin Ebî Beltea hazretlerinin, îmanı kuvvetli ve Resûlullaha olan sevgisi ve teslimiyeti tamdı. Bedir, Uhud, Hendek harblerinde ve Bîat-ı Rıdvân ve Hudeybiye'de bulundu.

Bedir savaşı, Müslümanlar ile müşrikler arasında yapılan ilk harpti. Bu harbe katılan Eshâb-ı kirâmın gösterdikleri cesâret, sabır, fedakârlık ve Resûlullaha olan bağlılıklarından dolayı, Allahü teâlâ, Bedir harbine katılan 313 Sahâbînin, Cennette kavuşacakları nîmetleri haber vermiştir. Hâtıb bin Ebî Beltea hazretleri de bu müjdeye kavuşanlardandır.

Peygamber efendimiz, 1400 kadar Eshâbı ile hac niyetiyle Medîne'den yola çıkmıştı. Hz. Hâtıb da bunlar arasındaydı. Bunu haber alan Mekkeli müşrikler, onları Mekke'ye sokmamaya karar verdiler.

Elçi olarak gönderilen Hz. Osman'dan bir haber gelmeyince, buradaki müminler canlarını fedâ ederek Resûlullahı koruyacaklarına söz vermişlerdi. "Bîat-ı Rıdvan" adı verilen bu hâdiseyi, Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde, Fetih sûresi 18. âyet-i kerîmesinde haber vererek, onlardan râzı olduğunu bildirmiştir. Bu âyet-i kerîmede meâlen buyuruldu ki:

"Ağaç altında sana bîat eden, emirlerini kayıtsız şartsız yapmaya söz veren müminlerden Allahü teâlâ râzıdır ve onlara sekîne [kalblerine kuvvet] veriyor ve sana olan sevgilerini, Sıdk ve ihlâsı biliyor ve onları yakın bir feth ve zafer ile sevâblandıracağını müjdeliyor."

Câbir bin Abdullah'ın bildirdiği hadis-i şerifte de Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

"Ağaç altında benimle sözleşenlerden hiçbiri Cehenneme girmez!"

Hâtıb bin Ebî Beltea hazretleri, hicretin yedinci senesinde Hayber gazâsında, Yahûdilere karşı büyük bir cesâretle, kahramanca savaşan ve kalelerini muhâsara eden süvârilerden biriydi. O, kuvvetli bir hitâbete ve iknâ edici bir konuşma kabiliyetine sahipti.

Sözleri çok tesirliydi. Dinleyenleri mest ediyor, etkisi altında bırakıyordu. Sûreti, görünüşü çok güzeldi. Güler yüzlü, tatlı dilliydi. İyi bir şâirdi.

HİKMETLER · 22 OCAK 2007 PAZARTESİ · KAYIT 334

“Şu mektubu kim götürür?”

Resûlullah efendimiz, hicretin altıncı yılında, Mekkeli müşriklerle bir sulh antlaşması yaptıktan sonra, Medîne civarında bulunan altı hükümdara mektup göndererek, onları İslâm dînine dâvet etmişti.

Her bir hükümdara gönderdiği elçiler, Eshâbının en seçkinleri olup, sûretleri ve sözleri en güzel olanlarıydı. Peygamber efendimiz, Hâtıb bin Ebî Beltea'yı Mısır kralı Mukavkıs'a göndermişti. Peygamber efendimiz, onu göndermeden önce sordular: “Ey Eshâbım! Mükâfatı Allahü teâlâdan beklemek üzere, şu mektubu, Mısır hükümdarına kim götürür?” Bunun üzerine Hz. Hâtıb, hemen yerinden fırlayıp, ayağa kalktı ve Peygamberimize, “ Yâ Resûlallah! Ben götürürüm!” ded. Bunun üzerine Peygamber efendimiz de buyurdu ki:

- Ey Hâtıb! Bu vazifeni, Allahü teâlâ senin hakkında mübârek eylesin!

Hâtıb bin Ebî Beltea hazretleri, mektubu Peygamberimizden aldı. Vedâ edip, evine gitti. Yol için hayvanını hazırladı. Âilesi ile de vedâlaştıktan sonra yola çıktı. Önce Mısır'a vardı. Mukavkıs'ı orada bulamayınca, İskenderiye'ye gitti. Orada hükümdarın sarayını buldu.

Kapıcı, içeriye almadan önce, maksadını öğrendi. Kapıcı Hz. Hâtıb'a çok hürmet etti. Onu hiç bekletmedi. Mukavkıs, o sırada adamlarıyla bir meclis kurmuş bulunuyordu.

Hz. Hâtıb, Mukavkıs'ın toplantı hâlinde olduğu yere yaklaştı. Peygamberimizin mektubunu eline alıp, ona gösterdi. Mukavkıs, mektubu görünce, Hâtıb bin Ebî Beltea'yı yanına getirmelerini adamlarına emretti.

Huzuruna varınca, Mukavkıs, Peygamberimizin mektubunu Hz. Hâtıb'dan aldı. Mektupta şöyle yazıyordu: “Bismillâhirrahmânirrahîm, Allahın kulu ve resûlü Muhammed'den Kıbt'in [Eski Mısır halkının] büyüğü Mukavkıs'a, Allahü teâlânın hidâyetine tâbi olana selâm olsun. Bundan sonra; ben seni İslâma dâvet ederim. Müslüman ol ki, selâmet bulasın! Allahü teâlâ sana iki kat ecir versin. Eğer yüz çevirirsen, bütün Kıbt'in vebâli senin üzerinedir.

Ey kitap ehli, sizin ve bizim aramızda bir olan söze gelin! Allahü teâlâdan başkasına ibâdet etmeyelim ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım! Allahü teâlâyı bırakıp bâzılarımız bâzılarını Rab edinmesinler! Eğer bu sözden yüz çevirirlerse, "Şâhid olunuz, biz Müslümanız!" deyiniz!"

Peygamberimizin mektubu okununca, Mukavkıs, Hâtıb hazretlerine, "Hayırlısı olsun!" dedi. (Devamı yarın)

GÖNÜL BAHÇESİ · 23 OCAK 2007 SALI · KAYIT 324

Dinimize göre tedavi usülleri

Dinimize göre, bedenimiz bize bir emanettir. Emaneti korumak, kollamak nasıl önemli bir vazife ise, bedenimizi de tehlikelerden korumak önemli bir görevdir. Bunu yapmayan, ihmal eden mesul olur, günaha girer, Cenab-ı Hakka karşı sorumlu olur. Her işte olduğu gibi, bedeni korumada da yapmamız ve yapmamamız gereken şeyler bildirmiştir.

Peygamber efendimiz, "İlim ikidir: Beden bilgisi, din bilgisi" yani ilimler içinde en lüzumlusu, ruhu koruyan din bilgisi ve bedeni koruyan sıhhat bilgisidir diyerek, her şeyden önce, ruhun ve bedenin zindeliğine çalışmak lazım geldiğini emir buyurmuştur. Görüldüğü gibi, İslamiyet, beden bilgisini, din bilgisinden önce öğrenmeği emir ediyor. Çünkü, bütün ibadetler, iyilikler, bedenin sağlam olması ile yapılabilir.

Dinimize göre, tedavi şu şekilde yapılır:

1- Bilinen ilaçları kullanarak.

2- Kur'ân-ı kerîm okuyarak, duâ ederek.

3- Sadaka vererek.

Bu üç usül, hepsi beraber olduğu gibi, tek tek veya ikisini kullanarak da yapılabilir. Hadîs-i şerîfte, "Ey Allahın kulları! İlaç kullanın!" buyuruldu. Yine Peygamber efendimiz.,"Hastalarınızı sadaka vererek tedavi ediniz." buyurdu. Bir defasında da, "Her hastalığın ilacı vardır. Yalnız ölüme çâre yoktur" buyurdu. İlaç, kazâ ve kaderi değiştirir mi? diye sorduklarında, "Kazâ ve kader, insana ilacı kullandırır" buyurdu.

"Şifayı veren benim!"

Mûsâ aleyhisselâm hastalanmıştı. İlacını söylediler.

- İlaç istemem, Allahü teâlâ şifâsını verir, dedi.

- Bu hastalığın ilacı meşhûrdur ve tecrübe edilmiştir, az zamanda iyi olursunuz, dediler.

- Hayır, ilaç istemem, dedi ve hastalık arttı.

O zaman vahy gelip, Cenâb-ı Hakkın, "İlaç kullanmazsa şifâ ihsân etmem" emri bildirilince, ilacı içti ve iyi oldu. Vahy ile, Allahü teâlânın, " Sen tevekkül etmek için, benim âdetimi, hikmetimi değiştirmek istiyorsun. İlaçlara, faydalı tesîrleri kim verdi? Elbette ben yaratıyorum" buyurduğunu bildirdi.

Bütün bu misâllerden anlaşılıyor ki Allahü teâlâ, ilaçları, şifâ için sebep yapmıştır. Ekmek ile suyu doyurmağa sebep yaptığı gibi, ilaçları da, hastalıkları gidermeye sebep yapmıştır. Bütün sebepleri yaratan, bunlara tesîr kuvveti veren, Allahü teâlâdır.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki, "Mûsâ aleyhisselâm, yâ Rabbî! Hastalığı yapan kimdir, hastalığı iyi eden kimdir, dedi. Cenâb-ı Hak, Her ikisini de yapan benim, buyurdu. O hâlde, tabîbe ne lüzûm var deyince, Onlar, şifâ için yarattığım sebepleri bilir ve kullarıma verir. Ben de onlara, bu yoldan rızk ve sevâb veririm, buyurdu."

Görülüyor ki, doktora gitmeli, ilaç kullanmalıdır. Fakat, şifayı doktordan ve ilaçtan bilmemelidir, şifâyı Allahü teâlâdan istemelidir. İlaç içip de iyi olmayan, ameliyât masalarında kalıp can veren az değildir.

Meşru tedavi yollarını bırakıp, cinci hocalardan , büyücülerden şifa beklemek Müslümana yakışmaz. Bilhassa kadınlar bu konuda ifrata kaçıyorlar. Kocasının işi mi bozuldu, kocası eve sinirli mi geliyor, hemen cinci hocada soluk alıyorlar. Onlar da, dinde yeri olmayan, hatta haram, küfür olan sihir, büyü gibi gayri meşru yollara yönlendiriyorlar. Her işi bozulmayı, her sinirlenmeyi bir şeye bağlamak da yanlıştır. Bunlar pek çok insanın başına gelen günlük sıradan olaylardır. İşleri doğru yapmalı, sinirlenmemeyi, sinirlendirmemeyi öğrenmelidir.

Sihir, yâni büyü yapmamalıdır ve sihir yaptırmamalıdır, harâmdır ve küfre en yakın olan, en fenâ harâmdır. Sihre ait ufak bir şey yapmamağa çok dikkat etmelidir. Hadîs-i şerîfte, "Müslüman sihir yapamaz. Allah saklasın îmânı gittikten sonra, sihri tesîr eder." buyuruldu.

Necaset, necasetle temizlenmez

Yapılan sihiri, sihir ile bozmaya çalışmak necaseti necaset ile temizlemeye benzer ki temizlenmediği gibi daha çoğalır. Sihirden, büyüden korunmak ve kurtulmak için çeşitli âyetler, duâlar vardır. Bunlarla büyüden kurtulmak mümkündür. Büyü yapılmış olan kimse, (Âyât-ı hırz)ı sabah ve ikindi namazlarından sonra, yedi gün birer kere okur ve üstünde taşırsa, şifâ bulur. Bir miktar suya, (Âyet-el-kürsî) ve (İhlâs) ve (Mu'avvizeteyn) okumalı. Büyülenmiş kimse bundan üç yudum içmeli, kalan ile gusl abdesti almalıdır. Nazar değmesi haktır. Nazar değen kimseye şifâ için (Âyet-el-kürsî), (Fâtiha), (Mu'avvizeteyn) ve (Nûn sûresi)nin sonunu okumak muhakkak iyi gelir.

Dua etmek, Kur'an-ı kerim okumak da, hastalıklara iyi gelir. Önceleri karşı çıkılırken günümüzde bütün doktorlar, tedavide duanın önemli bir yeri olduğunu söylüyorlar. Hadîs-i şerîfte,"İlaçların en iyisi Kur'ân-ı kerîmdir." buyuruldu. Hastaya okunursa, hastalığı hafîfler. Eceli gelmemiş ise, iyi olur. Eceli gelmiş ise, rûhunu teslîm etmesi kolay olur.

Harâm işleyenin ve kalbi gâfil olanın duâsı kabûl olmaz, istenilen netice tam olarak alınamaz.Ehl-i sünnet i'tikâdında olmayanın okuması fayda vermez. Allahü teâlâ, herşeyi bir sebep ile yaratmaktadır. Bir şeye kavuşmak isteyen, o şeyin sebebine yapışır. İnsana sıhhat, şifâ vermek için, duâ etmeyi, sadaka vermeği ve ilaç kullanmağı sebep yapmıştır. Şifâyı ilaçtan değil, Allahü teâlâdan beklemelidir.

HİKMETLER · 23 OCAK 2007 SALI · KAYIT 335

"Niçin bedduâ etmedi?"

Mısır hükümdarı Mukavkıs, Resulullah efendimizin davet mektubunu okuyunca kumandanlarını, devlet adamlarını toplayıp, mektubu getiren Hâtıb bin Ebî Beltea'a sorular sordular:

- Sizi gönderen zat, gerçekten bir Peygamber ise, kendisini öz yurdundan çıkarıp, başka bir yere sığınmak zorunda bırakan kavminin aleyhinde niçin bedduâ etmedi?

- Sen, Îsâ bin Meryem'in bir Peygamber olduğuna inanıyorsun, değil mi? O, kavmi kendisini yakalayıp, öldürmek istediğinde, buna rağmen onlara bedduâ etmedi ve Cenâb-ı Hak, onu, dünya semâsına kaldırdı. Mükâfatlandırdı. Halbuki, o, kavminin helâk edilmesi için Allahü teâlâya duâ etse olmaz mıydı?

Hâtıb'ın bu cevabı üzerine, Mukavkıs söyleyecek söz bulamadı ve bu sözü üç defa tekrarlattı ve sonunda dedi ki: "Çok güzel cevap verdin. Gerçekten sen, hikmet sahibi bir zatın yanından gelen hakîm bir kimsesin."

Hz. Hâtıb Hz. Mûsâ zamanındaki Firavun'u kasdederek Mukavkıs'a dedi ki:

- Senden önce, burada bir hükümdar vardı. O, halkına karşı, "En büyük ilâh benim!" diyerek Rab olduğunu iddia etmişti. Allahü teâlâ da, onu dünya ve âhiret azaplarıyla cezâlandırarak ondan intikam aldı. Sen ise, senden başkasından ibret al da, başkasına ibret olma!. Biz seni Allahü teâlânın bu son dînine, İslâmiyete dâvet ediyoruz ki, Allahü teâlâ dînini onunla tamamlamış, onu insanlara yeterli kılmıştır.

Dahası da yoktur. Bu Peygamber, yâni Muhammed aleyhisselâm, yalnız seni değil, bütün insanları dâvet etti. Bu Peygamber, insanları İslâma dâvet ettiğinde; Kureyş, Ona karşı, insanların en fazla tepki gösterip kaba davrananı; Yahûdiler, en fazla düşmanlık edenleri; Hıristiyanlar da en yakın olanları oldu.

Yemin ederim ki, Mûsâ aleyhisselâmın Îsâ aleyhisselâmı müjdelemesi, ancak, Îsâ aleyhisselâmın Muhammed aleyhisselâmı müjdelemesi gibidir. Binaenaleyh, bizim seni Kur'ân-ı kerîme dâvet etmemiz, senin Yahûdileri İncil'e dâvet etmen gibidir.

Bildiğin gibi, her Peygamber kendisini anlayıp idrâk edecek bir kavme gönderilmiştir. Ve o kavmin, bu Peygambere itaat etmesi emredilmiştir. İşte sen de bu Peygambere yetişenlerden birisisin. Biz seni, Hz. İsâ'nın da haber verdiği Muhammed aleyhisselâmın dinine dâvet ediyoruz.(Devamı yarın)

HİKMETLER · 24 OCAK 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 336

“İnsanları neye dâvet ediyor?”

Hz. Hâtıb bin Ebî Beltea’nın kendisini çok açık bir şekilde İslâmiyete dâvet etmesi üzerine, Mukavkıs şu cevabı verdi: “Ben bu Peygamberin hâline baktım, emirlerinde ve yasaklarında aslâ akla uygun olmayan birşey bulamadım. Anladım ki, bu kişi sihirbaz değildir. Kâhin ve yalancı da değildir. Peygamberlik alâmetlerinden bâzı halleri kendinde buldum.Gizli olan şeyleri meydana çıkarmak, bu alâmetlerdendir. Bâzı sırlardan haber vermek, bu kişiden ortaya çıktı. Hele biraz düşüneyim.”

Mukavkıs, Hz. Hâtıb bin Ebî Beltea'yı Mısır'da 5 gün misâfir etti. Çok hürmet edip, ikramlarda bulundu. Mukavkıs, bir gece haber salıp, Hz. Hâtıb'ı huzuruna çağırtıp, Peygamber efendimiz hakkında birçok sorular daha sordu. Yanlarında, Arapça konuşan tercümanından başka kimse yoktu. Mukavkıs'la aralarında şu konuşmalar geçti:

- Peygamberiniz, insanları neye dâvet ediyor?

- Yalnız Allahü teâlâya ibâdet etmeye dâvet ediyor. Gece ve gündüzde beş vakit namaz kılmayı emrediyor. Ramazan orucunu tutmayı, Kâbe'ye hac etmeyi, verilen sözde durmayı emrediyor. Kan ve ölmüş hayvan etini yemekten men ediyor.

- Anlatmadığın bâzı şeyler kaldı. Öyle ki, gözlerinde azıcık kırmızılık, sırtında Peygamberlik mührü vardır. Kendisi hayvana biner, harmanî [sof] giyer, hurma ve az etli yemekle geçinir. Amcaları veya amcaoğulları tarafından korunur.

- Bunlar da onun sıfatıdır.

- Ben gelecek bir Peygamber kaldığını biliyordum. Fakat onun Şam'dan çıkacağını sanıyordum. Çünkü daha önceki Peygamberler hep oradan çıkmışlardı. Gerçi son Peygamberin Arabistan'da, sertlik, darlık, yokluk ülkesinden çıkacağını da kitaplarda görmüştüm.

Allahın kitabında sıfatlarını yazılı bulduğumuz Peygamberin ortaya çıkma zamanı da, tam bu zamandır. Biz, onun vasfını; “İki kız kardeşi bir nikâh altında birleştirmez, hediyeyi kabûl eder, sadakayı kabûl etmez. Fakirlerle, yoksullarla oturur, kalkar” diye de kitapta yazılı bulmuştuk.

Ona uymak hususunda Kıbtîler beni dinlemezler. Ben saltanatımdan da ayrılamayacağım. Bu hususta çok cimriyim. O Peygamber, ülkelere hâkim olacak, kendisinden sonra da Sahâbîleri, bu topraklarımıza kadar gelip konacaklar. En sonunda şuradakilere galip geleceklerdir. Ben Kıbtîlere bundan ne bir kelime anarım, ne de hiçbir kimseye, bu konuşmamı bildirmek isterim. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 25 OCAK 2007 PERŞEMBE · KAYIT 337

Müslümanlıkla şereflenemedi

Mısır kralı Mukavkıs, Arapça yazan kâtibini çağırdı. Peygamberimizin mektubuna şöyle cevap yazdırdı:

“Abdullah'ın oğlu Muhammed'e, Kıptîlerin büyüğü Mukavkıs'tan, Selâm, senin üzerine olsun. Gönderdiğin mektubunu okudum. Orada zikrettiğin şeyi ve yaptığın dâveti anladım. Ben de bir Peygamberin geleceğini biliyordum. Ama onun Şam'dan çıkacağınızannediyordum. Elçine ikramda bulundum. Sana Kıbtîlerin yanında büyük değeri bulunan iki câriye ile giyecek elbise gönderdim. Bir de binmen için iki binek hayvanı hediye ettim.”

Mukavkıs, bundan başka ne bir şey yaptı, ne de Müslüman oldu. Hz. Hâtıb bin Ebî Beltea'ya dedi ki: “Hemen memleketine, sahibinin yanına dön! Onun için iki câriye, iki binek hayvanı, bin miskal altın, yirmi takım Mısır işi ince elbise ve daha başka hediyeler gönderilmesini emrettim. Senin için de, yüz dinar ve beş takım elbise verilmesini söyledim. Yanımdan ayrılıp git! Sakın, Kıbtîler, senin ağzından tek kelime bile işitmesinler! “

Mukavkıs, Peygamber efendimize ayrıca billûr bir kadeh, kokulu bal, sarık, Mısır keten kumaşı, öd, misk gibi güzel kokular, baston, bir kutu içinde sürmelik, gül yağı, tarak, makas, misvak, ayna, iğne ve iplik de hediye etti.

Mukavkıs, Hâtıb hazretlerine, Peygamberimiz hakkında, “Sürme kullanır mı?” diye sormuştu. Hz. Hâtıb da, “Evet! Aynaya bakar, saçını tarar, seferde, hazarda, aynayı, sürmedanlığı, tarağı, misvakı yanından ayırmaz!” demişti.

Mukavkıs'ın, Peygamberimize hediye olarak gönderdiği iki câriye Mâriye ve kardeşi Sîrîn'di. Hâtıb bin Ebî Beltea yolda, bunlara Müslüman olmalarını teklif

edince, kabûl edip, Müslüman olmuşlardı.

Peygamberimiz Hz. Mâriye'yi hanım olarak kabûl edip, onunla evlendi. Oğlu Hz. İbrâhim, ondan olmuştu. Sîrîn'i de Eshâbından, "Şâir-i Nebî" olan Hassân bin Sâbit'e verdi. En iyi cins ve beyaza çok yakın gri tüylü iki binek hayvanından katıra "Düldül", merkebe de "Ufeyr" veya "Yafur" adı takıldı. O güne kadar Arabistan'da ak tüylü katır görülmemişti. Müslümanların ilk gördüğü ak tüylü katır, düldül oldu. Peygamber efendimiz, hediye edilen billûr kadehle su içerdi.(Devamı yarın)

HİKMETLER · 26 OCAK 2007 CUMA · KAYIT 338

"Ne kötü adam!"

Hazreti Hâtıb, Mukavkıs'ın mektubunu Peygamberimize verip, sözlerini nakledince, Peygamberimiz, "Ne kötü adam! Saltanatına kıyamadı. Hâlbuki îman etmesine mâni olan saltanatı ise, kendisinde kalmayacak! " buyurdu.

Mukavkıs'ın gönderdiği hediyelerden biri de, bir doktor idi. Doktor gelince dedi ki:

- Efendim! Mukavkıs, beni, size hizmet için gönderdi. Hastalarınıza bedava bakacağım!

Resûlullah efendimiz kabûl buyurdu. Doktora, bir ev verdiler. Hergün nefîs yiyecek, içecek götürdüler. Günler, aylar geçti. Bir Müslüman, doktora gelmedi. Doktor, utanıp gelerek dedi ki: "Efendim! Buraya, size hizmet etmeye geldim. Bugüne kadar, bir hasta gelmedi. Boş oturdum, yiyip içip, rahat ettim. Müsaade ederseniz, artık gideyim."

Resûlullah efendimiz tebessüm ederek buyurdu ki: "Sen bilirsin! Eğer daha kalırsan, misâfire hizmet etmek, ona ikramda bulunmak, Müslümanların başta gelen vazifesidir. Gidersen de uğurlar olsun! Yalnız şunu bil ki, burada senelerce kalsan, sana kimse gelmez. Çünkü, Eshâbım hasta olmaz! İslâm dîni, hasta olmamak yolunu göstermiştir. Eshâbım temizliğe çok dikkat eder. Acıkmadıkça birşey yemez ve sofradan da, doymadan kalkar!"

Mukavkıs, Peygamberimizin mektubuna çok hürmet gösterip, fil dişinden yapılmış bir kutu içine koymuş, kutuyu da mühürleyip bir câriyesine teslim

etmişti. Bu mektup 1850 senesinde Mısır'ın Ahmin bölgesinde eski bir manastırdaki Kıbt kitapları arasında bulunmuş ve Osmanlı Padişahı Sultan Abdülmecid Hân tarafından satın alınarak, İstanbul Topkapı Sarayında, Mukaddes Emânetler Bölümüne konmuştur. Orada muhafaza edilmektedir.

Peygamber efendimizin âhirete teşriflerinden sonra, Hz. Ebû Bekir zamanında, Hz. Hâtıb tekrar Mısır'a elçi olarak gönderildi. Ebû Bekir'in hilâfetinden sonra, Hz. Ömer devrinde de bu vazifesini çok iyi bir sûrette yapan Hz. Hâtıb, Mukavkıs ile bir anlaşma imzaladı. Bu anlaşma; Mısır'ı fetheden Amr İbnü'l Âs zamanına kadar yürürlükte kaldı.

Hâtıb bin Ebî Beltea hazretleri, 650 senesinde Medîne'de vefât etmiştir. Cenâzesini Hz. Osman kıldırmış ve Bakî' kabristanına defnedilmiştir.

HİKMETLER · 27 OCAK 2007 CUMARTESİ · KAYIT 339

Esir pazarındaki nasipli çocuk

Zeytin gözlü çocuk, korkuyordu... Çünkü Arabistan'ın meşhur Ukaz Panayırı, karmakarışıktı. Burası, esir pazarıydı. Genç, yaşlı her cins köle satılıyordu. Kendisi kadar küçükler bile vardı.

Heyecanlı pazarlık sesleri arasında, sıcak, toz ve gürültü çok bunaltıcıydı. Bu kargaşada, güler yüzlü bir adam, ona yaklaşarak, “Senin adın ne oğlum?” diye sordu. “Zeyd” efendim cevabından sonra, babasının adını ve memleketi sordu. Yemenli olduğu öğrenince, hangi kabileden olduğunu sordu. “Kudâa kabîlesinden.” den cevabını alınca, “ Eski ve kıymetli bir kabîledir...” sözü üzerine, küçük Zeyd, beyaz dişlerini göstererek gülümsedi ve mırıldandı: ”Doğrudur, efendim...”

Küçük Zeyd, bu güzel yüzlü amcayı sevmeye başlamıştı... Adamın ”Karnın açtır, değil mi, evladım?” sorusuna çocukcağız önüne baktı. Cevap vermedi. Fakat günlerdir aç, susuz, perişan bekleşiyorlardı. Adam tekrar sordu:

- Benimle gelmek ister misin? Güzel yemekler, temiz elbiseler ister misin?

- Sizinle yemek olmasa da gelirim efendim!

Esir tüccarı ile pazarlık ettiler. Küçük Zeyd, boynu bükük bekliyordu. Nihâyet dörtyüz dirheme anlaştılar. O kimse, parasını ödedi. Gülerek başını okşadı ve, " Haydi bakalım küçük Yemenli! Şimdi gidip, ikimiz de bir güzel karnımızı doyuralım!" dedi.

Bu amca kendisini, çok daha iyi kalbli bir hanıma götürdü. Teslim ederken dedi ki:

- Ey amcamın kızı! İşte, senin için aldığım köle!

Bu hanım, Hz. Hatice idi. Hediye eden de, yeğeni Hâkim bin Hızâm idi.

Hz. Hatice gerçekten, dünyadaki bütün kadınların en hayırlısı idi. Öyle olmasa, sevgili Peygamberimizle evlenmek nasip olur muydu? Düğünden hemen sonra, Hz. Hatice de Zeyd'i, Peygamber Efendimize hediye ettiler.

Allahın Resûlü, onu görür görmez pek sevdiler. Esirlikten kurtulması için, azâd ettiler ve himâyelerine aldılar.

Yemenli Zeyd, böylece, yeni yuvasına yerleşti. Her gün o kadar hârika şeyler görüyordu ki, hayranlığı gittikçe artıyordu.

Çok kısa zaman sonra, o da, ilk Müslümanlar arasına katıldı. Böylece, ilk Müslüman olan kadın, Hz. Hatice; ilk Müslüman olan çocuk, Hz. Ali; ilk Müslüman olan erkek, Hz. Ebû Bekir ve ilk Müslüman olan köle de Hz. Zeyd oldu.

HİKMETLER · 28 OCAK 2007 PAZAR · KAYIT 340

"Beni tercih edeni terk etmem!"

Zeyd bin Hârise, küçük yaşta esir hayatı çilesinden sonra Mekke'de Resûlullahın yanında haneyi saadette rahata kavuştu. Resulullahın hizmeti görmek gibi eşsiz bir nimetin içindeydi artık. Fakat Yemen illerinde dertli bir baba üzüntü içinde dolaşıyordu. Kaybolan oğlunu arıyor ve hasret dolu şiirler söylüyordu: Zeyd için ağlıyorum/ Karalar bağlıyorum/ Geri döner mi diye/ Kalbimi dağlıyorum.../ Dağlara çıkayım mı/ Zeyd'imi arayım mı / Bir haber versin diye/ Rüzgâra sorayım mı?

Bu hüzünlü şiirler ile Yemen'den ayrılan her kervana, oğlunu tenbih ediyordu. Gelen her yolcuya da, onu soruyordu. Bir şeyler öğrenebilmek için çırpınıyordu. Yemenliler o sene de Mekke'ye gittiler...

Kâbe'yi tavâf edenler arasında, Zeyd de bulunuyordu. Yemenliler, onu hemen tanıdılar. Memlekete dönünce, babasına müjdeyi verdiler. İhtiyar Hârise, sevinçten sanki deli olacaktı!..

Oğlunu kaybettiğine ne kadar üzüldüyse; yaşadığına da, o kadar sevindi... Üstelik iyi kalbli efendisinin, oğlunu azâd ettiği söyleniyordu. O hâlde, hür idi. Peki öyleyse, niçin yurduna dönmüyordu?

Bu karışık düşünceler arasında, yine de; bir an evvel, oğluna kavuşmak istiyordu... Ertesi sabah Zeyd'in amcasıyla birlikte, yola çıktılar. Yanlarına bir de, köle almışlardı. Bu genç ve kuvvetli esirin adı, Şerahbil idi. Uzun ve meşakkatli bir yolculuktan sonra, Mübârek Beldeye vardılar... Sevgili Peygamberimizi bulmaları zor olmadı. Konuşabilmek için, izin istediler. Yerlerde ve göklerde bulunanların en merhametlisi olan Resûlullah efendimiz, onları kabûl ettiler.

Yemenli Hâris, şöyle dedi:

- Ey Abdülmuttalib'in torunu! Ey Abdullah'ın oğlu! Ey büyük Mekkeli! Ey bu kavmin reisi! Ben, tâlihsiz bir babayım. Çünkü, en sevgili oğlumdan ayrı düştüm. Ancak sizin yardımınızı diliyor ve bekliyorum. Oğlumun yerine, size başka bir köle getirdim! Şu Şerahbil adındaki genci, lütfen kabûl buyurun. Kendisi kuvvetli ve güvenilir bir insandır. Onu alınız ve oğlumu bana geri veriniz!

Bu teklif karşısında, Peygamberimiz buyurdular ki:

- Zeyd'i çağırıp kendisine durumu bildirelim. Onu serbest bırakalım. Şâyet size gelmeyi tercih ederse, bir şey vermenize gerek kalmadan, onu alıp götürebilirsiniz. Şayet beni tercih eder, yanımda kalmayı isterse, Allaha yemin ederim ki, beni tercih edeni kimseye terk etmem, yanımda kalır. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 29 OCAK 2007 PAZARTESİ · KAYIT 341

“O’nu kimseye tercih etmem!”

Peygamberimiz, kendisini almaya gelen babası ve amcasının yanına oğulları Zeyd'i çağırtıp kendisine sordu:

- Bunları tanıyor musun?

- Evet efendim, tanıyorum. Biri babam, diğeri amcamdır.

- Ey Zeyd! Sen, benim kim olduğumu öğrendin, sana olan şefkat ve merhametimi, davranışımı da gördün. Şimdi bunlar seni almaya gelmişler. O hâlde, ya beni tercih et ve yanımda kal veya onları tercih et, git!

Resûlullah efendimizin, kendisini serbest bırakması üzerine, Zeyd, hayatının en önemli anlarını yaşıyordu. Herkes ne cevap vereceğini, ne yapacağını merakla bekliyordu! Müthiş bir imtihan içindeydi.

O yaşta bir çocuk için karar vermek, gerçekten zordu... Fakat Hârise oğlu Zeyd, Peygamberimize dönerek şunları söyledi: “Ben hiç kimseyi size tercih etmem. Sizin yanınızda kalmak istiyorum.”

Bu sözleri duyanlar, şaşırıp kaldılar! Sadece Resûlullah Efendimiz gülümsüyordu. Hz. Zeyd de, huzur içindeydi. Babası kızarak, Zeyd'e dedi ki:

- Yazıklar olsun sana! Demek ki, sen köleliği hürriyete, annene, babana ve amcana tercih ediyorsun! Bunları mahsustan söylüyordu. Belki fikrinden cayar da, geri döner ümidindeydi. Fakat oğlu, gâyet sâkin bir şekilde, kara gözlerini babasına çevirip cevap verdi:

- Babacığım, ben bu zattan öyle şefkatli muamele gördüm ki, Ona kimseyi tercih edemem.

Daha sonra Peygamber Efendimiz, ayağa kalktılar. Zeyd ile ilgili güzel sözler söylediler.

Babası ve amcası bu durumu görünce, kızgınlıkları geçti. Sevinç içinde memleketlerine döndüler.

Allahın Resûlü, Zeyd'i çok severlerdi. O kadar ki, onu, öz amcaları Hz. Hamza ile kardeş ilân ettiler. Peygamber efendimizin ailesinde ve akrabâlarında da, aynı

sevgi mevcuttu. Şehitlerin en büyüğü Hz. Hamza, her savaşa çıkışta, bütün varlığını ona vasıyet ederdi.

GÖNÜL BAHÇESİ · 30 OCAK 2007 SALI · KAYIT 349

Sınırsız olan nefsin arzularıdır!

Genel olarak iktisat şöyle tarif edilir: Sınırsız ihtiyaçları, sınırlı kaynaklarla karşılama ilmi. Bu, daha çok Batı'nın, kapitalist düşüncenin, ye iç eğlen anlayışına uygun bir tarif. Çünkü bizim kültürümüzde, inancımızda ihtiyaçlar sınırsız değildir. Fıkıh kitaplarında, ilmihal kitaplarında insanın aslî ihtiyaçları belirtilmiştir. Yani insanın ihtiyaçları sınırlıdır. Peki, Batı'nın tarifinde geçen sınırsız ihtiyaç nedir? Burada bildirilen ihtiyaç, nefsin arzularıdır. Çünkü, insan nefsi doymak bilmez, sınır tanımaz. Batılılar, hayatlarını nefsin arzuları üzerine bina ettiklerinden onlara göre ihtiyaçlar sınırsızdır.

Dinimizde, yerli yersiz hatıra gelen her şeye sahip olmak değil, sadelik yani luzumlu olan şeylere sahip olmak esastır. Hersekli Arif beyin dediği gibi, " Mir'âtın i'tibârı belî sâdeliktedir!" Aynanın, itibarı, güzelliği sade olmasından, süslü desenli olmamasındandırdır. Çünkü sade olan aynanın görüntüsü net olur, insanı olduğu gibi gösterir; olduğundan farklı göstermez.

İnsanın güzelliği, itibarı da sadeliktedir. Aşırılıklardan kaçıp asli ihliyaçları ile yetinmesindedir. İnsanın bir evi, bir arabası, hayatiyetini devam ettirecek kadar yemesi içmesi yani nafakası asli ihtiyacıdır.

Aramızdaki fark

Nefsin arzuları sonsuz olduğu için bunlarla yetinmez, yazlık kışlık ev ister, villa ister köşk ister. Normal bir araba ile yetinmez, spor araba ister, jip ister, yat ister ister de ister. Yeme içmede de böyle. Bedenin ihtiyaçlarını karşılayacak gıda maddeleri ile iktifa etmez. Bedeni için zararlı olan, içki, uyuşturu gibi zararlı şeyler de ister. Yine dinimize göre, evlilik bedeni ve ruhi bir ihtiyaçtır. Dinimiz, bu ihtiyacın karşılanması için, belli sınırlar dahilinde evliliğe müsaade eder. Fakat nefs bununla yetinmez. İnsanı, her akşam başka biri ile yatıp kalkmaya, cinsel sapıklıklara sürükler.

İşte Batı ile aramızdaki fark burada. Onlar, nefsin arzularını ihtiyaç olarak görüp bütün gayretleri ile önünü açtıkları, bütün imkalarını nefsin arzularını tatmin için kullandıklarından, her türlü insanlık dışı sapıklık kabul görmüştür. Adeta nefs bütün insanları esir almış durumdadır. Nefsin esiri olmayı huzurlu olmanın kaynağı kabul etmişlerdir. Halbuki, nefs hayvan gibidir. Sen onu güdersen götürür seni sonsuz ahıret huzuruna. O seni gödürse götürür seni kendi ahırına.

Hadis-i şerifte, "İnsanoğlunun iki dere dolusu altını olsa, üçüncüsünü isterdi. Onun gözünü ancak bir avuç toprak doyurur." buyuruldu. Nefsin arzuları, ihtiyaçları bitmez. Bitmediği gibi, asli ihtiyacın dışındaki her şey insana yüktür, sıkıntıdır; zararı faydasından çok daha fazladır. Nefsin her ihtiyacını karşılamakla rahata huzura kavuşulsaydı, meşhur zenginler rahat ve huzur içinde olurlardı. Halbuki toplumun en huzursuz insanları bunlar. Bunun için İslam büyükleri, O lazım bu lazım. İnsana her şey lazım. Rahat etmek için ise, 'Bu bana lazım değil demek lazım" demişlerdir.

Nefs öyle bir şeydir ki, mümkün değil ya, faraza bütün maddi ihtiyaçları karşılandı kabul edelim bununla da yetinmez. Kendisinin tek söz sahibi olmasını ister. Herkesin kendi emrinde olmasını ister. Bu da yetmez, herkesin kendine tapınmasını ister. Allaha ortak olmak ister. Daha da ileri giderek bizzat ilah olmak ister. Hadis-i kudside, Allahü teâlâ, "Nefsine düşmanlık et, çünkü nefsin, benim düşmanımdır" buyuruyor. Demek ki nefsin her isteğine boyun eğmek, Allahü teâlânın bu düşmanına yardım etmek olur. Dinin bütün emir ve yasakları nefsi ezmek, taşkınca isteklerini önlemek içindir. Dine uyuldukça nefsin istekleri azalır. Nefs, temizlenmedikçe, terbiye edilmedikçe üstünlük sevdasından vazgeçmez.

İnsanın, Allahü teâlânın marifetine kavuşmasına mani olan en kuvvetli düşman nefsin arzularıdır. Bu arzular bitip tükenmez. Hepsi de çok zararlıdır. Maksudun, mabudundur buyuruluyor. Maksadın, arzun ne ise, ilahın odur. "Nefslerinin arzularını ilah edinenler" âyet-i kerimesi, bunun vesikasıdır.

Ahmaklığın alameti

Her işte, nefsin arzularına uymak, nefse tapınmak olur. Nefsin her arzusuna uyan, harama, küfre düşer. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: "Akıllılık alameti, nefse hakim olmak ve öldükten sonra gerekenleri hazırlamaktır. Ahmaklık alameti, nefse uyup, Allah'tan af ve merhamet beklemektir."

Allahü teâlânın merhameti sonsuz olduğundan, nefsin arzularına uymayı sınırlayan, hem de nefsi temizleyip emmarelikten yani aşırı, taşkın olmaktan kurtaran emirler ve yasaklar gönderdi. Bir insan, işlerini yaparken, İslam dinine uyarsa, nefsi emmarelikten kurtulup mutmainne olur. Bu zaman şehveti ve gadabı faydalı olarak çalıştırır. Bu bakımdan nefse uymak, tatlı gelir. Dine uymak ise, bu arzuları frenlediği için acı, zor gelir. Akl-ı selim sahibi olan, nefsine uymaz. İslam dinine uyar. Aklı dinlemeyen kimse ise, nefsine uyar.

İslamiyet, nefsin arzularının tamamen yok edilmesini değil, dine uygun kullanılmasını emreder. Süvarinin atını ve avcının köpeğini yok etmesi değil, bunları terbiye ederek, kendilerinden faydalanması gerektiği gibidir. Nefsin arzuları, avcının köpeği ve süvarinin atı gibidir. Bu ikisi olmadıkça, ahiret nimetleri avlanamaz. Fakat, bunlardan faydalanmak için, terbiye ederek, dine uygun kullanılmaları gerekir. Nefsin her arzusunu ihtiyaç kabul etmemek gerekir

HİKMETLER · 30 OCAK 2007 SALI · KAYIT 342

“Cennetlik hanım isteyen..”

Bir gün Peygamber Efendimiz buyurdular ki:

- Cennetlik hanım isteyen, Ümmü Eymen'le evlensin!..

Ümmü Eymen iyi kalbli ve Habeşli bir câriye idi. Peygamber Efendimize, anacığından emânet kalmıştı...

Artık delikanlı olan Hz. Zeyd, Resulullah efendimizin bu müjdesi üzerine hemen, o siyahî hanımla evlendi. Üsâme adlı bir de oğulları oldu.

Zeyd bin Hârise, Bedir harbinden Mûte harbine kadar, Peygamber efendimizin bulunduğu bütün savaşlara katılmıştır. Yalnız Müreysi gazâsında, Peygamber efendimiz onu Medîne'de yerine vekil bıraktığından bulunamadı. Bunun dışında pek çok seferde bulunmuş, bir çoğunda kumandanlık ederek, şecâati, kahramanlığı ile örnek olmuştur.

Hicretin 8. yılında, Mûte seferine çıkılacaktı. Mücâhidlerin başında, Hz. Zeyd bulunuyordu. Çünkü sevgili Peygamberimiz sancağı ona teslim etmişlerdi. Hz.

Ali'nin kardeşi Hz. Câfer ve Hâlid bin Velîd gibi kumandanlar, onun emrinde idiler. Medîne'de vedâlaşırken, Allahın Resûlü buyurdular ki:

- Muharebede Zeyd şehit olursa, sancağı Câfer alsın! O da şehit düşerse, Abdullah bin Revâhâ başa geçsin!

Söyledikleri aynen çıktı. Üç büyük Sahâbî de, arka arkaya Cennete uçtular.

Hz. Zeyd'in kumandan olduğu bu savaşta, ondan sonra kumandan olarak şehit edilen Câfer-i Tayyâr'ın, savaş sırasında iki kolu birden kesilmişti. Onun hakkında Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Cenâb-ı Hak Câfer'e kesilen kollarının yerine iki kanat ihsân buyurdu. Cennette meleklerle birlikte uçtuğunu Rabbim bana gösterdi.

Bu sebeple, vefâtından sonra kendisi, "Uçan Câfer" mânasına gelmek üzere, "Câfer-i Tayyâr" lâkabıyla anılmıştır.

Hz. Zeyd'in Mûte savaşında şehit edilmesinden bir sûre sonra, bu defa mübârek şehidin oğlu Üsâme kumandasında bir ordu daha hazırlandı. Fakat, Resûlullah efendimizin hayatının son günlerine rastlaması yüzünden onları uğurlayamadı. Daha sonra bu ordu Hz. Ebû Bekir tarafından Şam üzerine gönderilmiş ve zaferle dönülmüştür.

HİKMETLER · 31 OCAK 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 343

En sevimli kimse

Hazreti Zeyd ilk îman edenlerdendi. Îman edince, Mekke'de iken pek çok ezâ ve cefâlara mâruz kaldı. Buna rağmen o, hepsine katlandı ve îmanından zerre kadar tâviz vermedi.

Peygamberimiz, Tâif halkını İslâmiyete dâvet için, Zeyd ile beraber Tâif'e gitmişti. Tâif halkına bir ay nasîhat ettiler. Hiç kimse îman etmedi. Alay ettiler. İşkence yaptılar. Yuhaladılar. Peygamber efendimiz, Zeyd bin Hârise ile dönerlerken, yolda Tâifliler tarafından taşa tutuldular. Her tarafları kan revân içinde kaldı.

Hz. Zeyd, Peygamberimizi atılan taşlardan korumak için, Onun önüne, arkasına, sağına, soluna geçerek siper oluyordu. Bu sırada başından ve birçok yerinden yaralanmıştı. O buna rağmen, buna aldırmıyordu. Onun için önemli olan, Resûlullah efendimize bir zarar gelmesin, Ona gelecek zarar kendisine gelsindi. Bu seferden Mekke'ye dönerken, Addâs adlı tek bir köle îman etmişti.

Hz. Zeyd Peygamberimizi o kadar çok seviyordu ki, canını Onun yolunda fedâ etmekten çekinmiyordu. Hattâ Peygamberimizi öz babasına tercih etmişti. Peygamber efendimiz de, Zeyd'i ve oğlu Üsâme'yi çok severdi. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Bana insanlar arasında en sevimli gelen kişi, benim ve Allahın ihsânına mazhar olan kişidir. Bu zat Zeyd'dir.”

Zeyd bin Hârise, uzak bir yere gidiyordu. Kirâ ile tuttuğu katırcısı, tenha bir yerde bunu öldürmek istedi. İzin isteyip iki rekat namaz kıldı. Sonra üç defa, "Yâ Erhamerrâhimîn" dedi. Her birini söylerken, "Onu öldürme" sesi geldi.

Dışarıda adam var sanarak, katırcı dışarı çıkıp içeri girdi. Üçüncüsünde, elinde kılıç bulunan bir süvâri içeri girip katırcıyı öldürdü. Sonra Zeyd'e dönerek dedi ki:

- Sen, "Yâ Erhamerrâhimîn" duâsına başlarken, ben yedinci gökte idim. İkincisini söylerken birinci göke, üçüncüsünde yanınıza geldim.

Hz. Zeyd, bu gelen süvârinin, melek olduğunu anladı.

Kur'an-ı kerimde, Eshâb-ı kirâm içinde Hz. Zeyd'den başka hiçbir kimsenin ismi açıkça zikredilmedi. Sadece Zeyd'in ismi geçmektedir. Bu, onun için büyük şeref olmuştur.

Zeyd, beyaz, güzel idi. Oğlu Üsâme ise esmer idi.

Hz. Zeyd’nin künyesi oğluna nisbetle Ebû Üsâme'dir. Yemenlidir. Yemen'in o zamanki en muhterem kabîlesi olan Kudâa kabîlesine mensuptur. Annesi ise Tay kabîlesinin bir kolu olan Maan oğullarındandır.

2007 YILLIK KÜLLİYATI

02

Şubat

22 yazı · Hikmetler: 18 · Gönül Bahçesi: 4

HİKMETLER · 1 ŞUBAT 2007 PERŞEMBE · KAYIT 344

Zalimlere dersini verdi

Hicretin altıncı senesinde Hz. Zeyd bin Hârise, Eshâbdan bâzılarının ticaret mallarını Şam'a götürüp satmak üzere yola çıkmıştı. Ticaret malları ile Vâdilkurâ'ya yaklaştıkları sırada, Fezâre bin Bedir kabîlesinden birtakım adamlar, onların önlerini kestiler. Zeyd'i ve arkadaşlarını kılıçtan geçirdiler. Onların öldürüldüklerine kanaat getirerek, yanlarındaki bütün ticaret mallarını gasp ettiler.

Zeyd bin Hârise'nin arkadaşları şehit oldu. Zeyd bin Hârise de ağır surette yaralanıp şehitler arasına baygın düşmüştü. Ölme derecesine geldi. Bir müddet sonra ayıldı. Yavaş yavaş Medîne'ye geldi. Başlarına gelenleri, Peygamberimize haber verdi.

Zeyd bin Hârise'nin yaraları iyileşince, Peygamberimiz, onu, askerî bir birliğin başına geçirerek Benî Fezârelere gönderdi. Gönderilen birlik, büyükçe bir süvâri bölüğü idi. Gönderirken, onlara, “Gündüzleri gizleniniz, geceleri yürüyünüz!” buyurdu.

Zeyd bin Hârise ve arkadaşları kılavuzlarının yanılması sonucu, bir gün boyunca yanlış yolda ilerlediler. Benî Fezâreler de, İslâm mücâhidlerinin geldiklerini haber aldılar. Zîrâ, âdet olarak kendilerine bir gözcü tayin etmişlerdi. Her gün, gözcü kendilerine ait bir dağın tepesine çıkıp, yoldan kendilerine doğru gelenlere bakar, gelenleri, bir günlük uzaklıktan haber verir ve, “Rahatça uyuyunuz! Bu gece size gelebilecek bir tehlike, bir zarar yok” derdi.

Zeyd bin Hârise ve arkadaşları Benî Fezârelerden, küçük bir topluluğa rastladılar. Onları kuşattılar. Benî Fezârelerin belli başlı adamlarından Abdullah bin Mesade ile Kays bin Numan bin Mesade’yi öldürdüler.

İslâm mücâhidlerinden Kays bin Muhassir, Ümmü Kırfe'nin ardına düşüp onu yakaladı. Ümmü Kırfe, yaşlı bir kocakarı idi. Yakalanınca, Peygamberimize sövüp saymaya başladı. Zeyd bin Hârise de, onu öldürmesini, Kays bin Muhassir'e emretti ve derhal öldürüldü.

Benî Fezârelerin, ele geçirilebilen malları ganîmet olarak alındı. Zeyd bin Hârise, Ümmü Kırfe'nin zırh gömleğini Peygamberimize gönderdi.

Mücâhidler, zalimlere derslerini verdikten sonra Medîne'ye döndükleri sırada, Peygamberimiz evinde idi. Zeyd bin Hârise, gidip Peygamberimizin kapısını çaldı. Peygamberimiz, Zeyd'i karşılayıp kucakladı ve alnından öptükten sonra, ne yaptıklarını ona sordu. Zeyd de, Allahın lutfettiği yardım ve zaferi Peygamberimize haber verdi.

HİKMETLER · 2 ŞUBAT 2007 CUMA · KAYIT 345

Yağmacılar cezalandırıldı

Peygamber efendimizin mektubunu Rum Kayseri Heraklius'a götüren Eshâb-ı kirâmdan Hz. Dıhye, dönüşte Hısma'da Cüzâmlardan Hüneyd ve oğlunun adamları yollarını keserek, üzerindeki eskimiş elbisesinden başka yanındaki her şeyi yağmalamışlardı.

Dıhye, Medîne'ye gelince, Peygamberimize bu durumu arz etti. Peygamber efendimiz, Hüneyd ile oğlunun cezâlandırılmalarını diledi.

Bunun üzerine Peygamberimiz, Zeyd bin Hârise'yi, beşyüz kişilik bir kuvvetle Cüzâmlara yolladı. Hz. Dıhye'yi de, Zeyd bin Hârise'nin yanına kattı. Benî Uzrelerden bir adam da, kılavuz olarak yanlarına katıldı.

İslâm mücâhidlerinin, Cüzâmların yurtlarına geldikleri sırada, Cüzâmların ileri gelenlerinden Rifaa bin Zeyd, Müslüman olup, Peygamberimizin mektubu ile kavminin yanına dönmüştü. Cüzâmlardan ve civâr bâzı kabîlelerden birçok kimse Harretürrecla'ya gelip konmuşlardı.

Kılavuz, İslâm mücâhidlerini, Harre'nin Evlac tarafından getirmişti. İslâm mücâhidleri, sabahleyin Hüneyd ve oğlunun konak yerine ve onların yanında bulunanlara ansızın baskın yaptılar. Hüneyd'le oğlu öldürüldü. Benî Ahnef veya Ecneflerden de, iki kişi öldü. Birçok kadınlar ve çocuklar esir edildi. İslâm mücâhidleri; bin deve ve beş bin davar ele geçirdiler.

Dubeyboğulları, İslâm mücâhidlerinin Medan çölünde bulunduklarını öğrenince, onlardan Hassân bin Melle, Üneyf bin Melle, Ebû Zeyd bin Amr

atlarına binip gittiler.

Bunlar, İslâm mücâhidlerine yaklaşınca, Ebû Zeyd'le Hassân, Uneyf bin Melle'ye dediler ki:

- Sen, bizimle gel! Fakat, şimdiye kadar yapageldiğin şeyleri bugün sakın yapma! Biz, konuşurken, sen, dilini tut!

İçlerinden, yalnız Hassân bin Melle'nin konuşmasını kararlaştırdılar. Hassân, Zeyd bin Hârise'nin yanına kadar varıp durdu ve dedi ki:

- Biz, Müslüman bir cemaatız!

- Öyle ise, Fâtiha sûresini okuyunuz bakayım!

Hassân, Fâtiha sûresini okuyunca, Zeyd bin Hârise dedi ki:

- Askere sesleniniz ki, yüce Allah, şu kavmin içinden çıkıp geldikleri yeri bize haram ve dokunulmaz kılmıştır. Ahdini bozan, bundan müstesnâdır!

Bu konuşmalardan sonra, onlarla savaşmaktan vazgeçildi.

HİKMETLER · 3 ŞUBAT 2007 CUMARTESİ · KAYIT 346

Cennetle müjdelenen on kişi

Saîd bin Zeyd hazretlerinin babası Zeyd bin Amr, İslâmiyetten önce Peygamberimizle görüşürdü. Allahü teâlânın kendisine verdiği ilhâm ile putlara tapan insanların hâline şaşar, putperestliğin şirk olduğunu, onlara kesilen kurbanların etinin yenemeyeceğini düşünürdü.

Oğlu Saîd'e de sık sık, “Bir Allaha mı, yoksa bin ilâha, putlara mı inanayım” der, onu Allaha inanmaya teşvik ederdi. Bu sebepledir ki, Peygamber efendimiz, Saîd'e Müslüman olmasını söyleyince, Hz. Ömer'in kızkardeşi olan hanımı Fâtıma ile birlikte hemen Müslüman oldu.

Muhammed aleyhisselâm, İslâm dînini tebliğe başladığında, ilk katılanlardan olup, ilk inananların arasına girdi. Habbâb bin Eret, evlerine gelip, onlara Kur'an-ı kerim okurdu.

Hz. Ömer bin Hattâb da Saîd bin Zeyd'in evinde okunan Kur'an-ı kerimden kalbi yumuşayıp, tesiri altında kaldı. Kur'an-ı kerimi okuyup, fesâhatı, belâgatı,

mânaları ve üstülüklerine hayran kalıp, düşmanlığı silindi. Bunun üzerine, Resûlullahın yanına gidip îman etmekle şereflendi.

Saîd bin Zeyd Müslüman olunca, Mekke'deki diğer Eshâb-ı kirâm gibi müşriklerden çok eziyet çekip, işkence gördü. Mekke'de suikast, işkece, zulüm ve tazyikler artınca, Peygamber efendimizin müsaadesi ile Habeşistan'a hicret etti. Sonra Medîne'ye geldi.

Hicret-i Nebevî'den sonra, Resûlullahın emriyle Hz.Talha bin Ubeydullah ile beraber Suriye tarafına, oradakilerin hâllerini incelemek ve araştırma yapmak vazifesiyle gönderildi. Bu vazifedeyken, Ebû Süfyân'ın başkanlığındaki kervanın durumunu araştırdı.

Bedir gazâsında bulunmadıysa da, Peygamber efendimiz onun oklarını attılar. Ganimetten pay ayrıldı. Peygamber efendimizin diğer bütün gazvelerine katıldı.

Bir gün Peygamber efendimiz buyurdular ki:

- On kişi Cennettedir. Ebû Bekir Cennettedir. Ömer, Cennettedir. Osman Cennettedir ve Ali, Zübeyr, Talha, Abdurrahman bin Avf, Ebû Ubeyde bin Cerrâh, Sa'd bin Ebî Vakkâs Cennettedirler. Peygamberimiz bu dokuz kişiyi zikredip, sustular. Eshâb-ı kirâm suâl ettiler:

- Yâ Resûlallah onuncusu kimdir?

Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

- Saîd bin Zeyd Cennettedir.

HİKMETLER · 4 ŞUBAT 2007 PAZAR · KAYIT 347

"Bu gedik kapanmayacak!”

Yermük Savaşı’nın en kızgın ânında, düşman birlikleri İslâm ordusunun sol tarafına saldırmışlardı. Durum tehlikeliydi düşman galip gelecek gibiydi.

Hz. Saîd bin Zeyd, hemen atına atlayarak, askerlere şöyle hitap etti:

- Cesâret ve kahramanlık dünyada insana şeref, âhirette rahmet bahşeder. Bu ikisini de kazanmaya çalışalım!

Bu sözlerle coşan İslâm askerleri daha büyük bir gayretle düşmanla savaşmaya başladılar. Sonunda Hz. Saîd'in düşman kumandanını öldürmesiyle, düşman paniğe kapıldı. Sonunda her tarafta bozguna uğrayarak Müslümanlar büyük bir zafer kazandı.

Şam şehri feth edilince, Ebû Ubeyde bu şehrin vâliliğini Hz. Saîd'e teklif etti. O bunu kabûl etmeyerek dedi ki:

- Ey Ebû Ubeyde! Ben Allah yolunda cihâd etmek istiyorum. Sen vâliliği uygun gördüğün birisine ver.

Hz. Ömer'in vefâtından sonra onu kabre koyarlarken, Saîd bin Zeyd ağlamaya başlamıştı. Bunu görenlerden biri sordu:

- Yâ Saîd! Niçin ağlıyorsun?

Bunun üzerine buyurdu ki:

- İslâm dîni ve Müslümanlar için ağlıyorum. Çünkü Hz. Ömer'in şehit edilmesi, İslâmda açılan bir gediktir. Bu gedik de kıyâmete kadar kapanmayacaktır.

Saîd bin Zeyd hazretleri, zamanını devamlı ibâdetle geçirirdi. Dünya ve dünya nîmetlerinden daha çok âhireti düşünürdü. Makam ve mevkiyi hiç düşünmez, ancak kendisine bir vazife verilirse, bunu en iyi şekilde yerine getirirdi. Cihâdı çok sever, gösterişi hiç sevmezdi.

Duâsı kabûl olanlardan idi. Bunun için, kendisini kırmaktan herkes çekinirdi. Çok kimse ondan ilim öğrenmiştir. Esmer tenli, uzun boylu ve saçları gür idi. Peygamber efendimizden kırksekiz hadis-i şerif rivâyet etmiştir.

Bir gün bir kadın, Saîd bin Zeyd hazretlerinin evinin bir kısmının kendi malı olduğu iddiâsı ile mahkemeye müracaat etti. Bunun üzerine Hz. Saîd dedi ki:

Evi ona bırakınız! Ben Resûlullah efendimizin şöyle buyurduğunu işittim: “Her kim, hakkı olmaksızın bir karış yer alırsa, kıyâmet gününde, yedi kat yerin dibinden başlayarak onun boynuna dolanacaktır.” Daha sonra kadının haksız olduğu ortaya çıktı.

HİKMETLER · 5 ŞUBAT 2007 PAZARTESİ · KAYIT 348

Vahiy kâtiplerinin en meşhuru

Sevgili Peygamberimiz, Medîne'ye hicret ettikleri zaman, Müslümanlar, akın akın gelip bîat ediyorlardı. Bunlar arasında bir de, küçük çocuk vardı. Gözleri ışıl ışıl parıldıyordu. Peygamber efendimiz onun başını okşadılar. Bu sırada oradakilerden biri, Resûlullaha dedi ki:

- Yâ Resûlallah! Bu çocuk, Neccaroğullarına mensuptur. Size indirilen, Kur'an-ı kerim âyetlerini ezberlemiştir.

Bunun üzerine, Peygamber efendimiz tebessüm ederek, çocuğa, "Senin adın ne, yavrum?" diye sordular: "Sâbit'in oğlu Zeyd" cevabı üzerine, "Ne kadar âyet ezberledin bakalım!" diye sorunca çocuk, "17 sûre, efendim." cevabını verdi. " Bizlere, biraz okur musun?" emirleri üzerine, Kâf sûresini okudu

Bundan sonra, Zeyd, Eûzü-Besmele çekerek, şu meâldeki âyet-i kerimeleri okumaya başladı: "Gökten bereketli bir su indirdik de; onunla bahçeler, biçilecek taneler [buğdaylar] meydana getirdik. Ve tomurcukları, birbiri üzerine sıralanmış, uzun boylu hurma ağaçları yetiştirdik ki, kullarımız için, yiyecek rızık olarak yaratılmışlardır. Biz onunla, ölü bir memlekete can verdik. İşte kabirden çıkış da, böyledir." (Kâf 9-11) Okuması bitince; sevgili Peygamberimiz pek memnun kaldılar.

Küçük Zeyd'in zekâ ve kabiliyeti karşısında buyurdular ki:

- Sen artık, Yahûdilerin dilini de öğrenmeye çalışmalısın! Çünkü biz mektuplarımızı, Yahûdilere emniyet edemeyiz.

Gerçekten, o zamana kadar, yabancılarla olan yazışmalarda tercümanlığı, ekseriya Yahûdiler yapıyordu. Onların arasında, yabancı dil bilenler fazlaydı. Bu sebeple Peygamber efendimiz, Müslümanların yabancı dil öğrenmesini teşvik ediyorlardı.

Sâbit'in küçük oğlu, çok kısa zamanda İbranîceyi, yâni Yahûdi dilini öğrendi. Hem okuyor, hem de mükemmel yazabiliyordu. Daha sonra, Süryanîceyi de öğrendi. Resûlünün kâtipleri arasına katıldı.

Bir müddet sonra, Vahiy kâtipliği şerefine de erişti. Peygamber efendimize vahiy olunan Allahü teâlânın kelâmını da yazmaya başladı ve vahiy kâtiplerinin en meşhuru oldu.

Hz. Zeyd'in yaşı büyüdükçe; ilmi de, vazifeleri de büyüyordu. Artık Kur'an-ı kerimi tamamen ezberlemişti. Ayrıca, fıkıh üzerinde çok ilerledi. Savaşlara da katılıyordu. İlmiyle olduğu kadar, kılıcıyla da; din düşmanlarına karşı savaşıyordu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 6 ŞUBAT 2007 SALI · KAYIT 350

Dini öğrenme ve yaşamada öncelik sırası

Cenab-ı Hak insanı hayvanlar gibi boşıboş bırakmamış; neyi yapacağını neyi yapmayacağını da bildirmiştir. Emirlerine uygun yaşayanlara sonsuz Cennet nimetlerini müjdelemiştir. Bu nimete kavuşabilmek için öncelikle yapılacak ve yapılmayacak şeyleri öğrenmek, bilmek gerekir. Sonra da, bildiği ile amel etmek gerekir.

Öğrenilecek ve yapılacak işlerde öncelik sırası vardır. Bu sıra gözetilmezse sonraki yapılanlar geçersiz olabilir. Bunu için bu sırayı bilmek ona göre hareket etmek lazımdır.

Cenâb-ı Hakkın bütün insanlardan ilk önce istediği îmândır. Son din olan islâmiyete inanmalarıdır. Bir insanın îmânı yoksa, yani, Muhammed aleyhisselâma ve ona gönderilen dine inanmamış ise, insanlara ne kadar iyi, faydalı iş yaparsa yapsın hiçbir faydası olmaz. Meselâ Edison ampulü bulmak suretiyle, gecelerin aydınlanmasına, bütün insanların rahat etmesine vesîle oldu. Fakat, Müslüman olmadığı için bu iyiliğin âhırette kendisine hiç bir faydası olmayacaktır.

Önce îmândan sorulacak

Yine, insanları doyurmak, onlara ikrâmda bulunmak çok sevaptır. Muhammed aleyhisselâma inanmamış çok zengin bir kimse, yeryüzündeki bütün fakir ve muhtaç kimseleri doyursa, onların her türlü ihtiyaçlarını görse, âhırette bu yaptıklarının yine hiç faydasını görmiyecektir. Çünkü Allahü teâlâ, bütün insanlardan, önce îmân etmelerini istiyor. Bundan sonra diğer emir ve yasaklarına

uyulmasını istiyor. Îmân olmadıkça, diğer yapılanlar değerlendirmeye alınmayacaktır. Âhırette, önce îmândan sorulacaktır. Eğer imânı yoksa kişi, hiç bir iyiliğinin faydasını görmeyecektir.

İkinci olarak istenilen şey, îmânın yani inanılacak îmân bilgilerinin hakiki islâm âlimlerinin bildirdiklerine uygun olmasıdır. Yani imânı, Ehl-i sünnet âlimlerinin anladıklarına uymuyor ise, bu kimsenin yaptığı ibâdetlerin, kıldığı namazın, tuttuğu orucun, yaptığı hayır hasenâtın hiç mi hiç kıymeti olmaz. Çünkü Muhammed aleyhisselâma inanıp müslüman olduktan sonra da, bu inanmanın, i'tikâdın, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği gibi olması lâzımdır. Yani onların bildirdiği esaslar dahilinde olmalıdır. Rastgele bir îmân da makbûl değildir.

Her bid'at sâhibinin, türedi reformcuların ve doğru yoldan kayarak dalâlete düşerek, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden çıkardıklarını iddia ettikleri bozuk fikirleri geçerli değildir. Cehenneme gideceği hadîs-i şerîfle bildirilen 72 bozuk fırkanın hepsi bozuk fikirlerini Kur'ân-ı kerîmden, hadîs-i şerîflerden çıkardıklarını iddia etmişlerdir.

Îmânın, i'tikâdın bozukluğu o kadar büyük bir günâh, o kadar büyük suç ki, ibâdetleri yapmamanın, harâm işlemenin günâhı ile mukayese bile edilemez. Deniz yanında damla bile değildir. Bunun için îmânın düzgün olmasına çok önem vermeliyiz.

Üçüncü olarak düzgün bir îmândan sonra, herkese lâzım olan şey, amel ile ilgili dinin emir ve yasaklarını öğrenmektir. Bütün işlerimizi, öğrendiklerimize uygun yapmaktır. İlk önce öğrenilecek ve yapılacak en önemli ibâdet de, namaz ve İslamın diğer oruc, zekat, hac… gibi emirleridir. Namazın dinde ayrı bir yeri ve önemi vardır. Âhırette îmândan sonra, namazdan sorulacaktır. Namaz dinin direğidir. Direk olmaz ise bina ayakta kalamaz, eninde sonunda yıkılır. Namaz kılmıyanın diğer ibâdetleri kabûl olmaz, yani va'dedilen o büyük sevâba kavuşamaz. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki,

“Kıyâmet günü, îmândan sonra, ilk suâl namazdan olacaktır.”

“Allahü teâlâ buyuracak ki, ey kulum, namaz hesâbının altından kalkarsan, kurtuluş senindir. Öteki hesapları kolaylaştırırım!”

“Namaz dînin direğidir. Namaz kılan, dînini doğrultmuş olur. Namaz kılmıyan, dînini yıkmış olur.”

İ'tikâdı düzeltmeden önce dinin emir ve yasaklarını öğrenmenin hiç faydası olmaz. Bu ikisi birlikte düzelmedikçe de, ibâdetlerin faydası olmaz. Din, bu üç esas üzerine kurulmuştur. Bütün bunlar da ancak, ilim sahibi olmakla elde edilir. Bunun için dinimiz ilim öğrenmeye ve öğretmeye çok önem vermiştir.

Din ilmihalden öğrenilir

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

“Doğru ilim sahibi olan ve ilmi ile amel eden bir âlim ile Peygamberler arasında bir derece fark vardır. Bu bir derece, peygamberlik makâmıdır”

“Bir kimse din âlimlerinin ve sâlihlerin yani İslâmın beş şartını devam üzere yapanların yanına gitse, her bir adımına Hak teâlâ, kabûl olmuş nâfile bir hac sevâbı ihsân eder. Zîrâ, âlimleri ve sâlihleri Hak teâlâ sever. Allahü teâlânın evi olsaydı, bu kimse o evi ziyâret eyleseydi, ancak bu sevâbı kazanırdı.”

“Ya âlim, ya talebe veyahud bunları dinleyici ol! Bu üçünden olmayıp dördüncüsünden olursan, yani hiçbirinden olmazsan helâk olursun.”

Dînini öğrenmeyenin dîni, îmânı gider. Din düşmanlarının yalanlarına aldanıp kâfir olur. Dînini de, doğrudan doğruya, tefsirlerden, meâllerden, hadîs-i şerîf kitaplarından öğrenmek istiyen yanlış anlar, sapıtır,hak yoldan ayrılmış olur da haberi olmaz. Bunun için dinimizi, “Tam İlmihal Seadet-i Ebediyye” gibi nakli esas alan muteber ilmihal kitaplarından öğrenmeliyiz.

HİKMETLER · 6 ŞUBAT 2007 SALI · KAYIT 351

“ Hizmette kusur etmesinler!”

Bir gün sevgili Peygamberimiz, Eshâbıyla oturuyorlardı. O sırada vahiy geldi. Peygamber efendimiz “Yaz, Zeyd” buyurdular ve mücâhidler hakkında indirilen şu âyet-i kerimeyi söylediler: “Müminlerin; evlerinde oturanları ile, cihâda çıkanları, eşit değildirler.”

Hz. Zeyd yazıyordu. Cenâb-ı Hakkın bu mübârek kelâmını işiten, Ümmü Mektum'un oğlu Abdullah çok üzüldü. Çünkü, kendisinin gözleri görmüyordu. Ayağa kalkarak sordu: “Yâ Resûlallah! Evet, mücâhidlerin şânı, böyle büyüktür. Lâkin bizim gibi, cihâda çıkmaya, dini yaymaya gücü yetmeyenler ne yapacak?”

Tekrar vahiy inmeye başladı. Çünkü Peygamber efendimizin mübârek vücudu ağırlaşmıştı. O hâlleri geçince, tekrar Hz. Zeyd'e, "Yaz" buyurarak, biraz önce yazdığı âyet-i kerimenin devamını yazdırdılar: "Mâzereti, özrü, engeli, sakatlığı olanlar hâriç... Bunlar dışında; savaşa çıkan ve çıkmayanlar, şüphesiz eşit değillerdir." Ümmü Mektum'un oğlu ve onun gibiler, bu habere derecesiz memnun oldular.

Uhud savaşında sevgili Peygamberimiz Zeyd bin Sâbit'i, Sa'd bin Rebî hazretlerini aramaya göndererek, " Şâyet bulursan, selâmımı söyle ve kendisini, nasıl hissettiğini sor!" buyurdular. Savaş meydanını dolaşan Hz. Zeyd, henüz 14-15 yaşlarındaydı. Aradığı zatı, kâfir ölüleri ve İslâm şehitleri arasında buldu. O da son nefesini vermek üzereydi. Yanına yaklaşıp, "Ey Sa'd! Resûl-i Ekremin sana selâmları var. Kendini nasıl hissettiğini soruyor." dedi.

Hz. Sa'd, o anda bile tebessüm ederek şöyle cevap verdi: "Sen de, Peygamber efendimize, benim selâmımı arz et! Ben şu anda, Cennet kokularını duyuyorum. Medîneli Müslümanlara da söyle ki, tek kişi kalsalar bile; Peygamber efendimize hizmette, kusur etmesinler. Yoksa özürleri, kabûl olunmaz."

Bunları söyledikten sonra ruhunu teslim etti. Birkaç yıl sonra Hz. Zeyd, bu büyük şehidin kızkardeşiyle evlendi. Hz. Zeyd, çoğu zaman sevgili Peygamberimizle beraber oluyorlardı. Bir seher vakti, erkenden Resûlullahın huzûruna geldi. Peygamber efendimiz birkaç hurma yiyorlardı... Selâmdan sonra, buyurdular ki:

- Gel, beraber yiyelim!

- Yâ Resûlallah! Ben, oruca niyetlenmek istiyorum.

- Ben de niyetleneceğim.

Beraberce, hurmayla sahur yaptılar. Sonra da, sabah namazına çıktılar.

HİKMETLER · 8 ŞUBAT 2007 PERŞEMBE · KAYIT 353

Fıkıh ilmini en iyi bilen

Hazreti Ömer halife olunca, Zeyd bin Sâbit'i, Medîne kâdılığına, hâkimliğine tâyin etmişti. Çünkü Peygamber efendimiz, "Fıkıh ilmini en iyi bilen, Sâbit'in oğlu

Zeyd'dir." buyurmuşlardı.

Abdullah bin Abbas hazretleri, geniş bilgisine rağmen Zeyd bin Sâbit'in evine kadar gidip, ondan istifade ederdi. Bir defasında Zeyd bin Sâbit hazretleri hayvanına bineceği zaman, üzengisini tutmuştu. Zeyd bin Sâbit hazretleri, buna mâni olmak istediğinde, İbni Abbas hazretleri "Biz âlimlerimize böyle hürmet ederiz."demiştir. Bunun üzerine Hz. Zeyd de İbni Abbas'ın elini tutarak öpmüş ve, " Biz de Peygamber efendimizin Ehl-i beytine böyle hürmet etmekle emrolunduk." demiştir. Onun adâlet ve bilgisine; devrin halîfeleri bile, seve seve müracaat ettiler. Hükümlerine, rızâ gösterdiler...

Bir sene Arabistan'da, kıtlık başgösterdi. Hz. Ömer, Mısır'dan buğday getirtti. Fakat buğdayın hak geçmeden ve herkese yetecek şekilde dağıtılması, zor bir işti. Halîfe, bu zor iş için de, Hz. Zeyd'i vazifelendirdi.

Medîne kâdısı, herkes için vesika hazırlattı. Buğdaylar, tam bir adâletle dağıtıldı. Böylece o kıtlık yılı, hiçbir üzüntü ve şikâyete meydan verilmeden atlatıldı. Yermük zaferinde alınan ganimetler de, yine Hz. Zeyd tarafından, tam bir adâletle dağıtıldı.

Hz. Osman halife olunca, onun vazifelerini artırdı. Kâdılığa ek olarak, bir de, Beytülmal Muhâfızlığını verdi. O sıralarda, bir arkadaşına gönderdiği mektupta:

"Kardeşim Übey! Cenâb-ı Hak dilimizi, kalblerimize tercüman olarak yaratmıştır. Diline hâkim olamayan kimsede, akıl aranmaz. Kişi eğer, dilini serbest bırakır ve ağzına gelen herşeyi söylerse; kendi sözleriyle kendi başını kesebilir." demiştir.

Hz. Zeyd 665 yılında vefât eyledi. Cenâze namazında, bir arkadaşı, "En büyük fakîh vefât etti" diyerek ağladı. Resûlullahın şâiri Hz. Hassân bin Sâbit, şiirler yazdı ve dedi ki:

- Hassân ve oğlunun vefâtından sonra, onlar gibi şâir nasıl yetişecek? Zeyd bin Sâbit'ten sonra, şiirlerimin mânasını kim anlayabilecek?

Tebük gazvesinde, Mâlik bin Neccâr'ın sancağını, Ümâre bin Hazm taşırken, Resûl-i Ekrem, sancağı alıp, Zeyd bin Sâbit'e vermişti. Ümâre'nin, "Yâ Resûlallah, yoksa aleyhimde birşey mi duydunuz?" demesi üzerine de buyurmuştur ki:

- Hayır! Kur'an-ı kerim öncedir. Zeyd ise Kur'an-ı kerimi senden daha çok bilir.

HİKMETLER · 9 ŞUBAT 2007 CUMA · KAYIT 354

“Fırkalara ayrılmayın!”

Kıraat ilminin İslâm ilimleri arasında önemli bir yeri vardır. Bu ilim sayesinde, Kur'an-ı kerim, bozulmaktan ve değişmekten korunmuştur. Bu ilmin mütehassıs âlimleri, Kur'an-ı kerimin okunuş şekillerini kaydetmişlerdir.

Zeyd bin Sâbit hazretlerinin bu ilimdeki üstünlüğü, Eshâb-ı kirâmın ve Tabiînin ileri gelenlerinin îtirafları ve takdirleri ile sabittir. Eshâb-ı kirâm arasında kıraat ilminde imamlık derecesine yükselenler, Hz. Ebû Bekr-i Sıddîk, Hz. Ömer bin Hattâb, Hz. Osman bin Affân, Hz. Ali bin Ebî Tâlib, Übeyy bin Ka'b, Zeyd bin Sâbit, Abdullah bin Mes'ûd, Ebûdderdâ ve Ebû Mûsel-Eş'arî'dir. Bunlar, Resûlullah efendimizden bizzat okuyuşlarını tasdik ettirenlerdir.

Hz. Ömer, Hz. Zeyd'in kıraatı ile Ubeyy bin Ka'b'ın okuyuşunu karşılaştırır ve Hz. Zeyd'in okuyuşunu tercih ederdi. Çünkü o, Kureyş kıraatına tam uygun okuyordu. Bütün Müslümanlar, Medîne-i münevverede Hz. Zeyd'in etrafında toplanmışlar ve kendisi, bütün ilim ehlinin müracaat yeri olmuştur.

Zeyd bin Sâbit hazretleri, tefsir ilminde de çok ilerde idi. Vahiy kâtibi olmak şerefine sahip, fevkalâde zekî, Hulefâ-i Râşidîne yakın olmasından dolayı, birçok âyet-i kerimenin nüzûl sebebini bilir, hakîkat ve hikmetlerine vâkıf bulunurdu. Buyurdu ki:

- Eshâb-ı kirâm arasında bulunan birtakım kimseler, Uhud harbine giderken, münafıklar yoldan geri dönmüşlerdi. İnsanlar, bunların hakkında iki fırkaya ayrılmış, bir kısmı bunların öldürülmesini, bir kısmı da öldürülmemesini Resûlullahtan istiyorlardı. Bunun üzerine şu âyet-i kerime nâzil oldu: “Size ne oluyor ki, o münâfıklar hakkında iki fırkaya ayrılmış bulunuyorsunuz.” (Nisâ 88)

Hz. Zeyd, hadis, fıkıh, ferâiz, ve fetvâ ilimlerinde de son derece bilgili idi. Resûl-i Ekrem efendimizden 92 hadis rivâyet etmiştir. Hz. Zeyd, rivâyet ettiği hadis-i şerifleri doğrudan doğruya Peygamberimizden işitmiş, Onun vefâtından sonra Hz. Ebû Bekir, Hz. Ömer ve Hz. Osman'dan da hadis-i şerif öğrenmişti.

Hz. Zeyd bin Sâbit, kendi bulunduğu bir mecliste, bir sahih hadis söylendiği zaman, onu derhal tasdik ve teyit ederdi. Nitekim bir gün Ebû Saîd-i Hudrî şu

hadis-i şerifi rivâyet etmişti: Resûl-i Ekrem efendimiz Nasr sûresi nâzil olduğu zaman, onu okumuş ve şöyle buyurmuştu: “İnsanlar bir tarafta, ben ve Eshâbım bir taraftayız.”, “Fetihten sonra hicret olmaz, ancak cihâd ve niyet vardır.” Hz. Zeyd, bu hadis-i şenifleri tasdik etti.

HİKMETLER · 10 ŞUBAT 2007 CUMARTESİ · KAYIT 355

Ferâiz ilmini en iyi bilen

Hz. Zeyd bin Sâbit’in feraiz yani miras mallarının taksimi konusunda üstünlüğü vardı. Zaten bu ilimdeki üstünlüğünü, Resûlullah Efendimiz, “Ümmetimin içinde ferâizi en iyi bilen Zeyd bin Sâbit'tir” buyurarak tasdik ve taltif buyurmuştur.

Fıkıh ilminin her meselesinde, Eshâb-ı kirâmın en yüksek müctehidlerindendi. Daha Resûl-i Ekrem zamanında fetvâ vermek şerefine kavuşmuştu.

Zeyd bin Sâbit hazretleri, Mescid-i Nebevi'ye geldiği zaman, müşkülü olan ona gelir, meselesini sorar, cevabını alırdı. Onun namaz, hayvan kesimi, av hayvanları, hibe (bağış) ve ziraat ortaklığı meselesine ait fetvâları, fıkıh meselelerinin yazıldığı kitaplarda yer almaktadır.

Hz. Zeyd bin Sâbit, büyük işler başaran ve büyük hizmetler bırakan bir Sahâbîdir. Ümmetin ıslâhı hususundaki gayretleri, yerinde ve zamanında müdâhalelerle işleri yoluna koyma çabaları ve ilmin yayılması hususundaki çalışmaları gibi nice hizmetleri vardır.

Onun hizmetleri anlatılamayacak kadar çok ve büyüktür. Kur'an-ı kerimi tamamen ezberlemesi, emin bir kimse olması, güzel yazı yazması gibi birçok meziyetlere sahiptir. Zâten Resûlullah efendimizin zamanında vahiy kâtibi olmak şerefine kavuşmuştu.

Bütün Ehl-i Beyt ve Eshâb-ı Kirâm arasında, o derece üstün bir îtibara erişmişti ki, cuma günleri sokağa çıktıkları vakit, ilim ve irfânına hayran kalan Medîne ahâlisi, kendisini, tam bir iştiyakla karşılarlardı. Halkın bu teveccühünden utanan Zeyd bin Sâbit hazretleri, hemen evine giderdi. Bu hâlini soranlara buyururdu ki: “İnsanlardan hayâ etmeyen, Allahtan utanmaz.”

Zeyd bin Sâbit vefât edince, Ebû Hüreyre demiştir ki:

"Bu ümmetin âlimi vefât etti. Umulur ki, Allahü teâlâ, Abdullah ibni Abbâs'ı ona halef buyurur."

Enes bin Mâlik hazretleri, Peygamber efendimizin şöyle buyurduklarını rivâyet etmektedir:

"Ümmetimin en merhametlisi Ebû Bekir, Allahın dîni hususunda en şiddetlisi Ömer, en ziyâde hayâya mâlik olanı Osman ve ferâizi en iyi bileni Zeyd bin Sâbittir."

Eshâb-ı kirâm arasında fıkıh ilminde dört Sahâbe meşhurdur. Bunlar, Zeyd bin Sâbit, Abdullah bin Mes'ûd, Abdullah bin Ömer ve Abdullah bin Abbâs'dır. Bütün dünyaya yayılan fıkıh ilminin kaynağı bu dört büyük Sahâbîdir.

HİKMETLER · 11 ŞUBAT 2007 PAZAR · KAYIT 356

Câhiliye devrinde ileri olan…

Hazreti Sa'd bin Ubâde, ikinci Akabe bîatında Müslüman olmuştu. O, bu bîatte, Peygamberimizle görüşüp, kendi canını ve malını koruduğu gibi Peygamberimize yardım edeceğine, koruyacağına söz vermişti.

Hz. Sa'd bin Ubâde, çok zengin ve cömert idi. Peygamber efendimiz Medîne-i münevvereye hicret ettiğinde, Hz. Hâlid bin Zeyd'in evinde yedi ay misâfir olmuştu. Sa'd bin Ubâde hazretleri, Peygamberimize bu misâfirliği sırasında her gün yemek göndermiştir. Hicretin ikinci yılında yapılan ve ilk gazve olan Ebvâ gazvesinde, Hz. Sa'd bin Ubâde Medîne'de vekil olarak görevlendirildi.

Peygamberimiz Bedir savaşı yapılmadan önce müşâvere heyetini topladığında, Sa'd bin Ubâde hazretleri de bu heyette bulunmuştur. Bedir ve Uhud savaşlarına katılmıştır. Uhud savaşında Peygamberimiz Hazrec kabîlesinin sancağını Sa'd bin Ubâde hazretlerine vermiştir. Bu savaşta düşman karşısında büyük bir sebatla savaşmıştır.

Gared gazvesinde, orduya erzak olarak on deve yükü hurma vermiştir. Onun bu hizmeti üzerine Peygamberimiz, "Allahım Sa'd'a ve Sa'd ailesine rahmet eyle!" diyerek duâ etti ve, "Sa'd bin Ubâde ne iyi kimsedir." buyurdu.

Orada bulunanlar, “Sa’d’ın ailesi eskiden de, kuraklık ve kıtlık yıllarında halkı doyururlar, yolda kalanlara da yardım ederlerdi. Misâfirleri ağırlarlar, musîbet ve ihtiyaç zamanlarında yardım yaparlar, kabîleleri yurtlarına göçürürlerdi.” dediler.

Bunun üzerine Peygamberimiz, “ Câhiliye devrinde en ileri olanınız, İslâmiyette de en ileridir.” buyurdu.

Hendek savaşı yapılmadan önce, Peygamberimiz istişâre için Sa'd bin Mu'âz ve Sa'd bin Ubâde'yi çağırmıştı. Bu istişâre sırasında, Peygamberimizin emirlerine uymakta en ufak bir tereddüt göstermeyeceklerini ve müşriklerle savaşmaya, canlarını fedâ etmeye hazır olduklarını belirtmişlerdir.

Bu sırada gösterdikleri sebat ve düşmanla çarpışma hususundaki kararları karşısında, Peygamber efendimiz çok memnun olmuştur. Hendek savaşına da katılan Sa'd bin Ubâde hazretleri, bu savaşta ensârın sancağını taşımıştır.

Hendek savaşından hemen sonra yapılan Benî Kurayza gazâsında bütün orduya yiyecek vermiştir. Hudeybiye antlaşmasında ve Bîat-ı Rıdvânda bulundu.

HİKMETLER · 12 ŞUBAT 2007 PAZARTESİ · KAYIT 357

Sadaka şifadır

Sa'd bin Ubâde hazretlerinin Medîne civarında pek çok arazisi, bağı ve bahçesi vardı. Evi, Medîne'nin kenar mahallesinde idi. Mescid-i Nebîye uzak olduğu için, orada bir mescit yaptırmıştı.

Hz. Sa'd bin Ubâde, sülâlece cömert bir âiledendi. Dedesi, “Et, yağ isteyen, Düleym'in evine gelsin” diye nida ettirir ve gelenlere et ve yağ dağıtırdı. Düleym vefât edince, oğlu Ubâde de aynı şekilde nida ettirir ve gelenlerin ihtiyaçlarını görürdü.

Hz. Sa'd, dedelerinden beri sürüp gelen bu cömertliklerini, Müslüman olduktan sonra daha çok artırmıştır. “Allahım, bana cömertlik yapabileceğim mal ver” diye duâ ederdi.

Kale şeklinde bir evi vardı. Orada ikâmet ederdi. Burada hergün büyük ziyâfetler verirdi. Herkes oraya gidip, yer içerdi. Eshâb-ı kirâm içinde Eshâb-ı

Suffa denilen kimsesiz, yoksul Müslümanlardan hergün 80 kişiye yiyecek ve içecek verirdi.

Resûlullah efendimiz hicret edince de, Peygamberimize her gece et, süt ve tereyağı veya yemek gönderirdi. Annesi vefât edince, Peygamberimize gelip dedi ki:

- Yâ Resûlallah! Annem öldü. Ona ne iyilik yapabilirim?

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Su sadakası iyidir. Zîrâ sadaka vermek, Allahü teâlânın gadabını yumuşatır. İnsanı azâbdan kurtarır. Eceli gelmemiş olan hastanın şifâ bulmasına sebep olur.

Bunun üzerine Hz. Sa'd bin Ubâde Medîne'de bir kuyu açtırdı. "Sikâye-i âl-i Sa'd" adını verdiği bu su kuyusunu Müslümanların istifadesine sundu.

Arap kabîleleri içinde ensârdan olan Evs ve Hazrec kabîlesinin İslâma çok büyük hizmetleri olmuştur. Savaşlarda çok şehit vermişlerdir. Sa'd bin Ubâde ve Sa'd bin Mu'âz bu kabîlelerin en ileri gelenlerinden idi.

Her ikisinin de İslâmiyete hizmetleri ve Müslümanlar için gösterdiği fedakârlıkları, akılları şaşırtacak derecede idi. Bu uğurda feda etmedikleri hiçbir şeyleri kalmamıştı. Mallarıyla, canlarıyla hizmet ettiler. Sa'd bin Mu'âz Peygamberimiz hayatta iken şehit olmuştur.

Onun vefâtından sonra, Ensâr arasında en önde gelen zat, Sa'd bin Ubâde olmuştur. O da dâimâ İslâmiyete hizmet etmiş, Medîneli Müslümanları Dîn-i İslâm için fedâkârlık ve hizmet etmeye teşvik etmiştir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 13 ŞUBAT 2007 SALI · KAYIT 363

Aile hayatı medeniyetin aynası

Medeniyetler, insanın refah ve huzurunu esas alırlar. Bunu sağlayabilen medeniyetler uzun ömürlü olur. Huzuru sağlayabilmek için de, insanı iyi tanımak lazımdır. İnsan sadece maddi bir varlık değildir; ruh ve bedenden meydana gelmiştir. Sadece beden olarak görüp, bedeni ihtiyaçlarını temin etmekle insanlar

huzurlu kılınamazlar. Manevi ihtyaçların da, en az, maddi ihtiyaçlar kadar karşılanması gerekir.

İslam medeniyetleri, insanın bu iki yönünü esas aldıkları için toplumlarında refah ve huzuru sağlayabilmişler bundan dolayı da uzun ömürlü olmuşlardır. Batılı seyyahlar, en uzun ömürlü hanedan imparatorluğu olan Osmanlı medeniyetindeki huzurlu aile hayatını öve öve bitirememektedirler.

Bugün dünyaya hakim olan Batı Medeniyetinde, sadece bedeni ihtiyaçlar esas alındığı için Batı medeniyeti çöküşe geçmiştir. Batılılar, insanlar zengin olup her ihtiyacı karşılandığında huzurlu olacaklarını zannetmişler. Bütün planlarını buna göre yapmışlar. Hesap yanlış olunca, aksine insanlar zengin oldukça daha da huzursuz olmuşlardır. Huzurlu olabilmek için daha da zengin olmak istemişler, bu onları daha da huzursuz etmiştir. Bu kısır döngü bugün bütün hızı ile devam etmektedir.

Boşanma oranı; %70

Batılılar, para kazanmak ve zengin olmak için her şeyi mubah görmüşler, para kazanmak için akla hayale gelmedik para tuzakları kurmuşlardır. Örneğin mal satabilmek için birçok günler ihdas ettiler. Bunlardan biri de yarınki "Sevgililer Günü" dür. Böyle günlerin, fuhuşu, gayri meşru ilişkileri artıracağını düşünmeyip, sadece satacakları malların hesabını yapmışlardır.

Bir toplumun huzurlu olup olmadığı, ailenin huzurlu olmasıyla anlaşılır, aile hayatı toplumun aynasıdır. Eğer aile hayatı dimdik ayakta ise, meşru evlilikler çoğalıp, boşanmalar azalıyorsa, insan neslinin devamı için şart olan çocuk doğum oranları normal seyrinde ise o toplum huzurludur.

Bunların aksine bir şeyler oluyorsa o toplumda, o medeniyette tehlike çanları çalıyor demektir. Bugün Batı'da, boşanma oranları yüzde 70'e dayanmış durumdadır. İki evliden biri veya üç evliden ikisi boşanıyor. Avrupa'da pek çok ülkede, artık nüfus artışları eksidedir. Evlilik sıradan bir olay değildir. Evliliğin hem maddi hem de ruhu pek çok faydası vardır. Yapılan araştırmalara göre, bonanmış kimselerdeki ölüm oranı: kadınlarda 2, erkeklerde 3 kat daha fazladır.

Aile hayatı, çocuk sevgisi, insanın yaratılışında olan bir özlemdir. Bu normal şartlarda sağlanmazsa, başka yollardan bu boşluk doldurulmaya çalışılır. Hiçbir şey de bu boşluğu doldurmaz insanlar bunlarla kendilerini teselli etmeye çalışır. Bugün, köpek, kedi ve diğer hayvanlara duyulan sevgi, Batı'daki bazı ailelerde cinnet noktasina varmış durumdadir. Avrupalılar artık yataklarını dahi

hayvanlarla paylaşır hale gelmişlerdir. Peygamber efendimiz, “Köpek beslemek, evlat yetiştirmekten daha cazip olacak ” buyurarak, bu günleri haber vermiştir.

Batı insanı, aileyi, meşru evliliği reddediyor artık. Kadın için erkek, erkek için kadın, her ikisi için çocuklar birer yük olarak algılanıyor. Bunlar, rahatlarını kaçıracak, hayatlarına sınır getirecek engeller olarak görülüyor. Her nimet külfet mukabilidir. Tabii ki bunların bazı sıkıntıları olacak, fakat bunlar sebebiyle gelen huzur hiçbir maddi değer ile ölçülemez.

Sıcak aile ortamının verdiği huzurdan mahrum kalan insanlar da, mutluluğu haplarda, teselliyi alkol ve uyusturucuda, sevgiyi hayvanlarda arıyor. Aradığı mutluluğu uyusturucuda da bulamayan Avrupalı, şeker gibi depresyon hapı tüketiyor.

Bu olumsuzluk zannedilmesin ki sadece Avrupa’da ve Amerika”dadır. Japonya’da, Uzak Doğu’da, Rusyaya’ da, kısacası Batı Medeniyetinin etkisi altında olan bütün ülkelerde de vardır. Oranları farklı farklı olmakla beraber bütün hızıyla devam etmektedir.

Batı medeniyeti çöküşte

Batının fikir hocalığını yapan, The Sunday Time gazetesi bir yorumunda bu tehlikeye işaret ederek, "Batının tantanalı çağı artık bitmiştir. Batı bütün müessese ve kurumlarıyla hızlı bir çöküştedir. Bundan böyle halkı Müslüman olan ülkeler hızla kalkınacaklar, her tarafta islam medeniyeti yükselecektir. Bu kaçınılmazdır. Bu gelişme her halükarda Batının son derece aleyhinedir. Ne var ki Batı bunu gördüğü halde çare üretemiyor." demek zorunda kalmıştır.

Zulüm payidar olmaz. Ağlayanın malı kimseyi uzun süre güldürmez. Batı bugünkü medeniyetini, Uzakdoğu’dan, İslam ülkelerinden gasp ederek elde ettikleri altınlar, mücevherler üzerine kurdular. Bunun için rahat ve huzur bulmaları mümkün değil.

Bizim Batı’nın bu içler acısı halinden ibret alıp, aynı akıbete düçar kalmamak için aileye, manevi değerlerimize sahip çıkmamız lazımdır. Bunun için, evlilik çağına gelen çocuklarımızı evlenmeleri için teşvik etmeliyiz. Evlilikleri zorlaştırmayıp, aksine önünü açmalıyız. Evliliğe yardımcı olanlar büyük sevap aldığı gibi, meşru bir sebep olmadan mani olanlar da büyük günaha girerler. Gençlerin işledikleri günahlara ortak olurlar.

HİKMETLER · 13 ŞUBAT 2007 SALI · KAYIT 358

Sözünde durdu

İkrime bin Ebî Cehil, meşhûr İslâm düşmanı Ebû Cehil'in oğludur. Önce İslâma büyük düşman idi. Mekke'nin fethedildiği gün, öldürülmesi emir buyurulan altı kişiden biri de o idi.

İkrime, o gün Yemen'e kaçmak için gemiye bindi. Yolda fırtına çıkıp, gemi batmak üzereyken, "Kurtulursam Muhammed'in ayaklarına kapanacağım" diye niyet etti. Kurtulup, Yemen'e varınca, sözünde durup Müslüman olmaya karar verdi.

Hanımı ve amcasının kızı olan Ümmü Hakîm, Mekke'nin fethedildiği gün îman edip, onun için de Peygamberimizden emân (af) almıştı. Yemen'e giderek ona müjdeyi verdi:

- İnsanların en üstünü, en halimi ve en kerimi olan zat tarafından sana emân getirdim. Senin için Resûlullahtan emân istedim. Eshâbına, "Allahü teâlânın emânında olsun, kimse ona taarruz eylemesin!" buyurdu.

İkrime, hanımı ile Mekke'ye dönüp, Resûlullahın huzûruna geldi. Resûl-i ekrem, İkrime'nin geldiğini görünce, ona doğru gelerek ayakta karşıladı, kucaklaştılar. Sonra Peygamber efendimiz oturdular. Bundan sonra İkrime, Peygamberimize, "Zevcem, bana emân verdiğinizi söyledi. Bu sebeple geldim." dedi. Resûl-i ekrem efendimiz, " Zevcen doğru söylemiş, sen emniyettesin." buyurdu. İkrime bunun üzerine," Ya Resûlallah! Önceki yaptıklarıma pişman oldum. Bana İslâmiyeti öğretir misiniz?" dedi.

Resûlullah efendimiz ona İslâmı öğrettiler. İkrime de, "Allahtan başka ilâh olmadığına, Peygamberimizin de Allahın kulu ve elçisi olduğuna şehâdet ediyorum" diyerek Müslüman oldu. Peygamber efendimiz de Cenâb-ı Hakka duâ ederek, onun için af ve magfiret talebinde bulundu.

Hz. İkrime, Müslüman olduktan sonra, Resûl-i ekrem ile beraber Medîne'ye gitti. Oraya yerleşti. Hicretin onuncu yılında Resûlullah efendimiz tarafından Hevazin'e zekât toplayıcı olarak gönderildi. Hz. Peygamberin vefâtında Hz. İkrime, Yemen'in Tebâle şehrinde bulunuyordu.

Hz. Ebû Bekir devrinde İkrime, bir ordu ile Yemâme'de bulunan ve yalancı Peygamberlik dâvâsına kalkışan Müseylemetül-Kezzâb üzerine gönderildi.

Daha sonra Hz. Ebû Bekir, onu, önce Umman tarafında bulunan Huzeyfe'nin yanına yardımcı kuvvet olarak gönderdi. Burada vazifesini yaptıktan sonra Mehre'ye yolladı. Mehre halkının İslâmiyeti kabûlünden sonra, Hz. İkrime ordusu ile birlikte Yemen'e gönderildi. Yemen'deki bütün mürtedleri ortadan kaldırdı. Daha sonra Medîne'ye geri döndü.

HİKMETLER · 14 ŞUBAT 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 359

“Ne olur bir damla su!”

Hz. Ebû Bekir, Yemen'deki mürtedleri temizleyen Hz. İkrime'yi, bir ordu ile birlikte Suriye tarafına gönderdi. Burada Ecnadin'de Bizanslılarla savaştı. Sonra Medîne'ye geri döndü. Daha sonra 636 yılında, Yermük savaşına katıldı. Hz. Huzeyfe şöyle anlatıyor:

“Yermük muharebesinde idi. Çarpışmanın şiddeti geçmiş, ok ve mızrak darbeleri ile yaralanan Müslümanlar, düştükleri sıcak kumların üzerinde can vermeye başlamışlardı. Bu arada ben de, güçlükle kendimi toparlayarak, amcamın oğlunu aramaya başladım. Son anlarını yaşayan yaralıların arasında biraz dolaştıktan sonra, nihayet aradığımı buldum.

Bir kan seli içinde yatan amcamın oğlu, göz işaretleri ile bile zor konuşabiliyordu. Daha evvel hazırladığım su kırbasını göstererek, “ Su istiyor musun?” dedim.

Belli ki, istiyordu. Çünkü dudakları hararetten âdeta kavrulmuştu. Göz işareti ile, “Çabuk, hâlimi görmüyor musun?” der gibi bana bakıyordu. Ben kırbanın ağzını açtım, suyu kendisine doğru uzatırken, biraz ötede yaralıların arasında Hz. İkrime'nin sesi duyuldu:

- Su! Su! Ne olur, bir tek damla olsun, su!

Amcamın oğlu Hâris, bu feryâdı duyar duymaz, göz ve kaş işaretleriyle suyu hemen Hz. İkrime'ye götürmemi istedi. Kızgın kumların üzerinde yatan şehitlerin

aralarından koşa koşa, Hz. İkrime'ye yetiştim ve hemen kırbamı kendisine uzattım. İkrime hazretleri elini kırbaya uzatırken, Hz. Iyaş'ın iniltisi duyuldu:

- Ne olur bir damla su verin! Allah rızâsı için bir damla su!

Bu feryâdı duyan Hz. İkrime, elini hemen geri çekerek suyu Iyaş'a götürmemi işaret etti. Suyu o da içmedi. Ben kırbayı alarak şehitlerin arasından dolaşa dolaşa, Hz. Iyaş'a yetiştiğim zaman, son nefesini Kelime-i Şehâdet getirerek tamamladı. Derhal geri döndüm, koşa koşa Hz. İkrime'nin yanına geldim. Kırbayı uzatırken bir de ne göreyim? Onun da şehit olduğunu müşâhede ettim.

Bâri dedim, amcamın oğlu Hz. Hâris'e yetiştireyim. Koşa koşa ona geldim, ne çâre ki, o da ateş gibi kumların üzerinde kavrula kavrula rûhunu teslim eylemişti.

Hayatımda birçok hâdise ile karşılaştım. Fakat hiçbiri beni bu kadar duygulandırmadı. Aralarında akrabalık gibi bir bağ bulunmadığı hâlde, bunların birbirine karşı bu derece fedakâr ve şefkatli hâlleri gıpta ile baktığım en büyük îman kuvveti tezâhürü olarak hâfızama âdeta nakşoldu!"

HİKMETLER · 15 ŞUBAT 2007 PERŞEMBE · KAYIT 360

Duâsı kabûl olunanlardandı

İmrân bin Husayn hazretleri, Hayber savaşında Müslüman olmuştu. Ondan sonraki bütün savaşlarda Peygamber efendimizin yanında ve hizmetinde bulunmakla şereflendi. Peygamber efendimiz kendilerini çok severdi.

Eshâb-ı kirâm içinde çok faziletlere sahipti. Fıkıh ilminde üstün derecesi vardı. Duâsı kabûl olunan seçilmişlerdendir. Mekke'nin fethinde Huzaa kabîlesinin sancağını taşıdı.

Hz. Ömer halîfe olunca, Basra halkına İslâmiyeti öğretmek için İmrân bin Husayn'ı gönderdi. Hasan-ı Basrî hazretleri, kendisinden çok hadis-i şerif öğrenmiş ve yemin ederek demiştir ki:

- Basralılar için İmrân'dan daha hayırlı biri gelmemiştir.

Abdullah bin Amr, İmrân'ı Basra kâdılığına tayin etti.

Daha sonra yakalandığı hastalığı sebebiyle ne oturabilir, ne de ayakta durabilirdi. Kendisine hurma dallarından bir sedir yapmışlardı. Orada günlerini geçirir, Rabbini zikrederdi. Otuz sene bu hâl devam etti. Mutarrif bin Abdullah ile kardeşi A'lâ, ziyâretine gittiler. Mutarrif, onun bu hâlini görünce ağladı. Hz. İmrân, ona sordu:

- Niçin ağlıyorsunuz?

- Senin hâline ağlıyorum.

Hz. İmrân buyurdu ki:

- Ağlama, ben ölünceye kadar da kimseye söyleme! Melekler benim ziyâretime gelip selâm veriyorlar. Meleklerin selâmını alıyor, onlarla konuşuyorum. Onların bu ziyâretlerinden fazlasıyla memnun oluyor, hasta olduğumdan dolayı verilen bu nîmetlere şükrediyorum. Böyle bir hastalık hâlinde Melekleri gören bir kimse, bu dertlere râzı olmaz mı?

Bir gün İmrân bin Husayn'a birisi dedi ki:

- Bize yalnız Kur'andan söyle!

- Ey ahmak! Kur'an-ı kerimde namazların kaç rekât olduğunu bulabilir misin?

Böyle söyleyerek, hadis-i şeriflerin ve âlimlerin açıklamalarının da lâzım olduğunu bildirdi.

İmrân bin Husayn 672 senesinde vefât etti. Resûlullah efendimizden 120 hadis-i şerif nakletmiştir.

HİKMETLER · 16 ŞUBAT 2007 CUMA · KAYIT 361

Kur'an-ı kerimin feyzi

Hz. İmrân bin Husayn, hasta yatağında bile ilim öğretirdi. Talebelerine şöyle anlattı:

“Peygamber efendimiz, merhametten ayrılmamakla beraber, harp meydanlarında din düşmanlarına karşı şiddetli olurdu. Huneyn cenginde, müşrikler onu kuşattığı zaman, atından inerek, “Ben Peygamberim, yalan yok. Ben

Abdülmuttalib'in oğlu Abdullah'ın oğluyum" buyurarak, düşmana saldırdı. O gün, Ondan daha cesur ve daha metin kimse görmedim.

Birgün Peygamber efendimizin huzuruna Temim oğullarından bir grup gelmişti. Peygamberimiz onlara, "Ey Temim oğulları, size müjde olsun" buyurduktan sonra, onlara, insanların yaratılışını ve kıyâmetin kopmasını anlattılar.

Temim oğulları, "Bizi müjdeledin. Fakat biz, devletin hazinesinden para istiyoruz" diyerek, îman etmediler. Sonra Yemen halkından bir grup ziyârete geldi. Peygamber efendimiz, Yemenlilere buyurdu ki:

- Ey Yemenliler! Madem ki, Temim oğulları îman etmeyi kabûl etmediler. O hayır ve saadet müjdesini siz alınız!

Yemenliler de dediler ki:

- Kabûl ettik yâ Resûlallah! Zaten biz huzurunuza îman etmek için gelmiştik.

Peygamber efendimiz, onlara da insanların yaratılışını ve kıyâmetin kopmasını anlattılar."

Hz. İmrân bin Husayn, hastalığı sırasında namazlarını nasıl kılacağını Peygamber efendimize sordu. Resûlullah efendimiz de ona buyurdu ki:

- Ayakta kıl! Gücün yetmezse, oturarak kıl! Buna da kudretin olmazsa, yan veya sırtüstü yatarak (başın ile ima ile) kıl!

Emîrlerden biri; İmrân bin Husayn'ı zekâtı toplamak üzere göndermişti. Dönünce, Emîr kendisine, topladığı malın nerede olduğunu sordu. Bunun üzerine buyurdu ki:

- Mal için mi göndermiştin? Peygamber efendimiz zamanında aldığımız gibi aldık ve yine Onun zamanında dağıttığımız gibi dağıttık. Yâni zenginden zekâtını alıp, hak sahibi olan fakirlere verdik.

Bir sohbetinde de talebelerine buyurdu ki, Resûlullah efendimiz, bizlere buyurdular ki:

"Ey Eshâbım! Kur'an-ı kerim okuyunuz! Kur'an-ı kerimin feyzi ile ihtiyaçlarınızı Allahü teâlânın ihsân deryasından isteyiniz! Sizden sonra bir sınıf Kur'an-ı kerim okuyucuları gelecektir ki, bunlar, Allahü teâlâdan değil, insanlardan menfaat sağlamak için Kur'an-ı kerim okuyacaklardır."

HİKMETLER · 17 ŞUBAT 2007 CUMARTESİ · KAYIT 362

“Müjdeler olsun ey kızım!”

Hzazreti İmrân bin Husayn şöyle anlatır: Birgün Peygamber efendimiz bana buyurdu ki:

- Yâ İmrân, sen de bilirsin ki, biz seni çok severiz. Kızım Fâtıma rahatsızmış. Eğer beraber gelirsen, onun ziyâretine ve hatırını sormaya gidelim.

Kalktım, beraberce Fâtımatüz Zehrâ'nın evine gittik. Peygamber efendimiz kapıyı çaldı ve, Esselâmü aleyküm yâ Ehle Beytî diye selâm vererek içeri girdiler. Fâtımatüz Zehrâ da cevap verdi: “Ve aleyküm selâm, sevgili babam yâ Resûlallah!”

- Kızım, yanımda İmrân bin Husayn da vardır. Onunla beraber geldik, başını ört!

- Babacığım, seni hak Peygamber olarak gönderen Allahü teâlâya yemin ederim ki, bu yün örtüden başka örtünecek bir şeyim yoktur.

- Kızım, işte onunla örtün!

- Ey Babacığım! Başımı örtsem vücudum, vücudumu örtsem başım açık kalır.

- Bu örtüyü düz düzüne değil de, köşeleme, yâni uzunlamasına ört ki, vücudunun her tarafını kaplasın.

İmrân bin Husayn diyor ki:

Ben dışardan bu konuşmaları işittikçe, gözlerimden yaş, ciğerlerimden kan geliyordu. Hz. Fâtıma'nın dünyaya hiç bağlanmamasına gıpta ediyordum. Nihayet Hz. Fâtıma sevgili Peygamberimizin târifleri üzere güzelce başını bağlayıp örttükten sonra, içeri girmeme izin verdiler. İçeride Peygamber efendimizin arkasında oturdum.

Peygamberimiz, “Kızım, nasılsın, rahatsızlığın nasıl oldu?” diye hatırlarını sordular. O da dedi ki: “Babacığım, bu gece çok rahatsızdım. Sancıdan sabaha kadar uyuyamadım. Şimdi öyle bir hâldeyim ki, bir lokma ekmek yemeye bile takatim kalmadı. Açlıktan çok bitkinim.”

Bu söz üzerine Allahü teâlânın habîbi, Resûl-i ekrem efendimizin mübârek gözlerinden yaşlar boşandı. Buyurdular ki:

- Kızım, sakın hâlinden şikâyet etme! Allahü teâlâya yemin ederim ki, ben, yaratıkların en üstünü, Allahü teâlânın habîbi olduğum hâlde, üç gündür mideme bir lokma ekmek girmedi. Hâlbuki, Rabbimden istesem beni doyuncaya kadar yedirir. Fakat ümmetime ibret olması için geçici rızıkları, sonsuz rızıklar için feda ettim.

Resûlullah efendimiz, sonra mübârek elleriyle Hz. Fâtıma'nın omuzlarını tutarak buyurdu ki: "Müjdeler olsun ey kızım, sen Cennet kadınlarının hanım efendisisin!"

GÖNÜL BAHÇESİ · 20 ŞUBAT 2007 SALI · KAYIT 364

Sunulan reçete yanlış olunca…

Geçen hafta, Avrupa ve ABD'deki boşanma oranlarından, ailenin çöküşünden ve Batı'da aile hayatından hızlı bir kaçışın olduğundan bahsetmiştik.

Tabii ki, bu durum sadece, ABD ve Avrupa ile sınırlı değil. Bu çöküş Batı kültürünün hakim olduğu bütün ülkelerde oranları farklı olsa da devam etmektedir.

Bu arada, ülkemizde bu olumsuzluklardan nasibini almaktadır. Son yıllarda boşanma oranları hızla artmakta, buna bağlı olarak evlilikler azalmakta, evlilik yaşı yükselmektedir. Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün verileri bu ürkütücü tabloyu gözler önüne sermektedir: 1990 -1995 arasında yüzde 12, 1995 -2000 arasında yüzde 21 olan boşanma oranları, 2000-2005 yılları arasında korkunç bir grafik çizdi ve yüzde 270 seviyelerine ulaştı.

Boşanma oranının bu kadar yükselmesinde; "Ekonomik özgürlüğe kavuşun", "Eşlerinize başkaldırın!", "Koca kahrı çekmeyin" türü propaganda yapan "TV'lerdeki kadın programları"nın, yine gazete, dergi ve televizyonlardaki magazin programlarının büyük rolü olduğu bir gerçek. Bu durum, toplumun temel taşı olan ailenin çökmeye başladığını ve Türkiye'yi de, geçen hafta bir nebze bahsettiğimiz "Batı'nın akıbeti"nin beklediğini ortaya koydu.

Yanlış yönlendirme

Olayın sadece bir yönü ele alınıyor programlarda. Kadının, boşandıktan sonra başına gelenlerden, çoğunun eski günleri mumla aradığından bahsedilmiyor. Dağılan aileden kalan çocukların içler acısı halleri ekrana yansıtılmıyor. Onların ileride topluma nasıl kin bağladığından, intikam hırsı ile giriştikleri akıl almaz işlerden, kendilerine ve topluma verdikleri zararlardan bahsedilmiyor.

Bu programlar, sadece boşanma oranlarını artırmakla kalmadı, ekrana çıkarttıkları yüzde, birlik, ikilik uç misallerle, insanlıktan nasibini almamış örneklerle gençleri evlenmekten, yuva kurmaktan da soğuttu. Nitekim daha önceleri, erkeklerde 20, kızlarda 18 olan evlenme yaşı, bugün erkeklerde 28, kızlarda 25'dir. Bu durum genç kızlarımızın, demek ki, evlilik buymuş, erkekler böyleymiş, diyerek evlenmekten vazgeçmelerine sebep oldu.

Bu da, gençlerin ruhen ve bedenen sağlıklarını bozdu. Dinimizin her emrinde olduğu gibi, evlenmenin de insanın sağlığı üzerinde önemli bir tesiri vardır. Yapılan araştırmalarda, bekarların ölüm oranlarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Sağlıklı evliliklerin devam etmediği toplumlarda huzurdan bahsetmek mümkün değildir. Aile hayatının olmadığı, dolayısıyla her türlü cinsel sapıklığın, fuhşun kol gezdiği toplumda huzurdan nasıl bahsedilebilir.

Programlarda, huzurlu bir evlilik için öğrenimin ve kadının ekonomik bağımsızlığının, çalışmasının üzerinde ısrarlı bir şekilde durulmaktadır. Öğrenimin çiftleri anlamada, tanımada, çocukların eğitiminde önemli bir etken olduğu vurgulanmaktadır. Uyumlu, sağlam aile yapısı için öğrenimin kaçınılmazlığı işlenmektedir.

Yapılan araştırmalar, istatistiki veriler bunun hiç de böyle olmadığın, hatta tersi olduğunu göstermektedir. Boşanma davası açan kadınların durumuna ilişkin yapılan araştırmada şu sonuçlar elde edilmiştir.

Boşanma davası açan kadınlardan %80 i çalışan kadın, %20 si ev ise hanımı.

Bu çalışan kadınların eğitim düzeylerine ilişkin araştırmada ise şu sonuç elde edilmiştir: Bunların, %60 i üniversite mezunu, %28 i lise mezunu, %12 si ilk okul mezunu.

Bu rakamlar, yapılan telkinlerin ne kadar sağlıksız, ne kadar art niyetli ve yönlendirmeli olduğunu açık bir şekilde ortaya koyuyor.

Bu durum şu gerçeği bir defa daha ortaya koyuyor: Televizyonların, gazetelerin, dergilerin, kadın hakları ile ilgili sivil kuruluşların, kadının lehine olarak savundukları her şey kadının aleyhine sonuçlanmaktadır. Kadının durumunun iyileşmesi bir yana her gün daha da kötüye gitmektedir. Çünkü sundukları reçete yanlıştır.

Reçete belli

Halbuki doğru reçete belli. Evlenmede, evliliğin devamında dinimizin emir ve yasakları esas alır, çocuklarımızı bu şuur ile yetiştirirsek, kadın da erkekte huzurlu olur. Aile yıkılmaktan kurtulur.

Ne hazindir ki, bütün bunlara rağmen, Batı'nın perişan hali ortada iken, bizler olup bitenden ders almıyor, sonu belli olan bu yanlış yolda hızla ilerlemeye çalışıyoruz. Yapılan yoğun propagandalar gözümüzü kör ettiğinden olanları değerlendirecek durumda da değiliz. Manevi değerlerimizi birer birer kaybediyoruz. Sıra ailede artık; aileyi yıkmadıkça kendilerine tamamen benzetemeyeceklerini Batılılar çok iyi biliyorlar.

Bir milleti yıkmak isteyen iç ve dış düşmanlar, ilk tahribatlarına aileden başlarlar. Nitekim, silah gücü ile Osmanlıyı yıkamayanlar, bu yıkımı aileden başlattılar. Elit tabakanın evlerine soktukları yabancı mürebbiyelerle ile, Batı kültürünü aşıladılar; her türlü ahlaksızlığı, fuhşu da bu yolla aileye soktular. Böylece, 14 asırlık İslami aile yapısını sarstılar. Şimdi yapılmak istenen sarsılan aileyi tamamen çökertmek. Bu konuda hayli yol aldıklarını da yukarıdaki rakamlar göstermektedir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 27 ŞUBAT 2007 SALI · KAYIT 365

Manevi değerlerimizi çocuklarımıza aktarmalıyız!

Basınımızın bir kısmında, yıllardır, refleks haline gelmiş, anında tepki verilen bir hassasiyet var: Dinimizi, örfümüzü, maneviyatımızı, öz kültürümüzü öne çıkartan, teşvik eden bir gelişme mi var, anında karşı çıkıp buna mani olma girişimi. Geçen

hafta bununla ilgili bir örnek daha yaşadık. Yine bildik tepkiler gösterildi, gericilik, çağdışılık suçlaması yapıldı.

Suçlama yapılan husus, İstanbul Müftülüğü'nün, "Sofra Adabı" ile ilgili hutbesi. Müftülük gösterilen tepki üzerine şu açıklamayı yaptı:"Bizim de bir geleneğimiz, kaybetmememiz gereken kültürümüz, manevi değerlerimiz var. Batı kültürünün kuralları gereği bıçağın sağ elde, çatalın da sol elde tutularak yemeğin yenmesi bizim örfümüze uygun değil. Bu tarz yemek yemek batı adetidir. Bize göre yemek sağ elle yenir. Hep batılıların yaptığını mı yapacağız? Yemek yemenin de bize ait bir üslubu vardır. Bizim üslubumuza göre de yemek sağ elle yenir. Yemeğin sağ elle yenilmesi konusundaki temel kabul ise hadislere dayanır. Her hangi bir özür, hastalık, solaklık vb. nedenlerden dolayı sol el de kullanılabilir. Dinimize göre, yemeğe Besmele ile başlanır. Besmeleyi açıktan çekelim ki unutanlar hatırlasın, bilmeyenler öğrensin, çocuklarımız alışsın. Sofrada doyduktan sonra yenilmez. Sofradan kalkarken Elhamdülillah denir, yemek duası okunur. "

Yaşamak ve yaşatmak

İşte tepki gösterilen, çağdışılık ile suçlanılan konu bu. Her Amerikan filminde, kilise gösterilir, istavroz çıkartılır, yemekten sonra Hıristiyan usulü dua edilir, kimsenin gıkı çıkmaz. Ama, bir Müslüman dinine uygun olarak yemek yemek ister, gericilikle suçlanır. Bu nasıl bir anlayıştır, bir milletin entelektüelleri kendi kültürlerinden, değerlerinden bu kadar nasıl uzak olabilir, anlamak mümkün değil.

Madem ki belli bir kesim, ısrarla bizi dinimizden, manevi değerlerimizden uzaklaştırmak istiyor, biz de, aksine bu değerlerimize ısrarla sahip çıkmalıyız. Sahip çıkmak, bunları öğrenmek, yaşamak ve çocuklarımıza yaşatmakla olur. Eğer bizler, ecdadımızın bize naklettiği bu değerlerimizi bizden sonrakilere aktarmazsak vebal altında kalırız. Çocuklarımızın, torunlarımızın Hıristiyan adetleri ile yaşamasının günahı, vebali ahırette bizden sorulur.

Bu vesile ile bugün, dinimize uygun olarak, yemek nasıl yenir, yemeğin haramları, farzları, sünnetleri, edepleri nelerdir bunları nakletmek istiyorum:

Yemeye ve içmeye başlarken, "Besmele" çekmelidir. Yemek ve içmek sonunda "Elhamdülillah" demelidir. Bunları söylemek ve yemekten önce ve yemekten sonra el yıkamak ve sağ el ile yemek ve sağ el ile içmek sünnettir. Hadîs-i şerîfte de, "Sağ el ile yiyiniz. Sağ el ile içiniz" buyuruldu Yemekten önce el yıkarken, önce gençler, yemekten sonra, önce yaşlılar yıkar.

Yendiği zaman doymayı ve rızkı Allah'tan bilmek, helâlinden yemek, yemekten hâsıl olan kuvvetle Allahın emrini yerine getirmek, Allahın nehyini, yasaklarını işlememek, hiç olmazsa ölmeyecek kadar yemek, yemeğin lezzetini Allahü teâlâdan bilmek, farzdır.

Karnı doyduktan sonra, yine tıka basa yemek, sofrada çalgı, içki, kumar ve sâir harâm şeyler bulundurmak, israf etmek, beden için zararlı şeyleri yemek, haramdır.

Yenilen kapta yemek artığı bırakmayıp tam olarak yimek ve yemek yenilen kabı tam olarak silmek sünnettir. Peygamber efendimiz yemek yediği kabı mübârek parmağı ile sıyırıp yerdi. Yemek sofrasında, önündeki kırıntıları yemek sünnetir, yemeğin şifâsındandır. Az yemek, yemeği aile efradıyla veya din kardeşleri ile yemek sünnetir. Tuz ile başlamak ve bitirmek sünnettir ve şifâdır. İlk ve son lokma ekmekle yapılır ve ekmekteki tuza niyyet edilirse, bu sünnet yerine getirilmiş olur. Yemekten önce, el kurulanmaz. Yemekten sonra yıkayınca bezle silip kurulanır. Tabağın kenarından yemek, kendi önünden yemek sünnettir.

Kötülüklerin başı

Acıkmadan yememeli, doymadan kalkmalıdır. Hadîs-i şerîfte, "İyiliklerin başı açlıktır. Kötülüklerin başı tokluktur" buyuruldu. Çok yimek, hastalıkların başı, az yimek ilâçların başıdır. Hadîs-i şerîfte, "İnsan kalbi, tarladaki ekin gibidir. Yemek, yağmur gibidir. Fazla su, ekini kuruttuğu gibi, fazla gıdâ kalbi öldürür." buyuruldu. Bir hadîs-i şerîfte de, "Çok yiyeni, çok içeni Allahü teâlâ sevmez" buyuruldu.

Lokma küçük olmalı ve iyi çiğnenmelidir. Pilâv yerken salevât-i şerîfe okumalıdır. Tok iken yatmamalıdır. Yemekten sonra bir saat geçmeyince su içmek, vücûda iyi değildir. Yemeğe önce büyükler başlamalıdır. Üçten çok (ye) diyerek, kimseye sıkıntı vermemelidir. Birlikte yediği zaman, misâfirleri doymadan, yemekten elini çekmemelidir. Bir lokmayı yutmadan önce, ikinciyi eline almamalıdır. Ayakta, yürürken yememelidir.

Yemeklerden sonra dua etmeliyiz, çocuklarımıza da bunu öğretmeliyiz. Meşhur yemek dualarından biri şudur: "El-hamdülillâhillezî eşbe'anâ ve ervânâ min-gayri-havlin minnâ ve lâ kuvveh. Allahümme at'im-hüm kemâ at'amûnâ! Allahümmerzuknâ kalben takıyyen, mineşşirki beriyyen lâ kâfiren ve şakıyyen."

HİKMETLER · 27 ŞUBAT 2007 SALI · KAYIT 352

Şerefli bir vazifeyi ifa etti

İki cihân güneşi, bu dünyaya saadet ışıklarını saçtıktan sonra; âhirete teşrif etmişlerdi. Artık Müslümanlar için tek teselli kaynağı, Peygamberimizin emirlerini yerine getirmekti. Çünkü O, Allahın emirlerini bildiren; en son ve en büyük Peygamber idi.

Fakat bu vefât üzerine, bütün kâfirler, dinsizler, müşrikler ümide kapıldılar. Hepsi birden, İslâma saldırmaya başladılar. Müslümanlar da, olanca güçleriyle karşı koyuyorlardı. İlk halîfe Hz. Ebû Bekir etrafında, bir hilâl gibi çepeçevre kenetlendiler.

Onlarla yapılan Yemâme cenginde, çok sayıda seçkin Sahâbe şehit oldu. Savaştan sonra halîfe, bir haberci yolladı. Hz. Zeyd'i çağırttı. Halîfenin yanında, Hz. Ömer de bulunuyordu. Hz. Ebû Bekir, Hz. Zeyd'e buyurdu ki:

“Hz. Ömer, “Yemâme'de, 70'ten fazla Kur'an-ı kerim hâfızı şehit düştü. Korkarım öteki savaşlarda, kalan hâfızlar da şehit olurlar. İşte o zaman, Allah korusun Kur'an-ı kerim de, Yahûdi ve Hıristiyanların din kitapları gibi, noksan, eksik hâle gelir. Bu sebeple, şimdiden tedbir almalıyız. Allahü teâlânın kelâmını, sözlerini toplayalım ve yazdıralım” diyor. Sen ne dersin?”

Bunun üzerine Hz. Zeyd, Hz. Ömer'e sordu:

- Yâ Ömer! Sevgili Peygamberimizin yapmadıkları bir işi, bizler nasıl yapabiliriz?

Bu suâle, Hz. Ömer şöyle cevap verdi:

- Efendimiz yaşarlarken, böyle birşey olamazdı. Olacağını düşünsek bile, o zaman Cenâb-ı Hak; bütün Kur'an-ı kerimi yeniden Resûlüne vahiy ile bildirebilirdi. Bunun üzerine Hz. Zeyd, “Haklısınız.” dedi. Sonra, Hz. Ebû Bekir, Hz. Zeyd'e buyurdu ki:

- Ey Resûlullahın kâtibi! Sen zekî, bilgili ve genç bir Müslümansın. Hakkında hiçbir şüphemiz de yoktur. Bu zor işi, ancak sen başarabilirsin. Şânı yüce kitabımızı, toplayabilir ve bir mushaf hâlinde yazabilirsin. Zaten vahiy katibisin. Hz. Zeyd çok şaşırdı! Doğrusu, bunu beklemiyordu. Tereddüt etti. Hz. Ebû Bekir’in “ Bu, yapılması îcabeden bir iştir.” sözü üzerine kabul etti.

Hz. Zeyd, bu şerefli ve gerekli olan bu işi; uzun çalışmalar sonunda başardı. O zamana kadar dağınık olan mübârek âyetleri, îtinayla topladı. Hepsini, bir Mushaf hâlinde yazdı. Halîfeye teslim etti. Böylece, ilk yazılı Kur'an-ı kerim mushafını hazırlama şerefi, ona nasip oldu. Hz. Osman zamanında da çoğaltılıp, altı tane daha mushaf-ı şerif yazılarak, belli merkezlere gönderildi. Bugünkü Mushaflar bunlardan çoğaltıldı.

HİKMETLER · 28 ŞUBAT 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 369

“O benim annemdi “

Hazret-i Ali’nin annesi, Fatıma binti Esed üstün bir ahlaka sahipti. Güzel ahlakı vardı. Yaşayışı mükemmel, Resul-i Ekrem efendimizin yanında itibarlı bir hanımefendi idi. Peygamberimizin sevgisine kavuşma bahtiyarlığına erişmişti.

Resulullah efendimiz onu methetmişlerdi. Fatıma binti Esed, çocukluğundan beri Peygamberimize çok yakınlık göstermiş, Ondan hiçbir yardımı esirgememiştir. Resulullah efendimiz, Ebu Talib'den sonra, kendilerine en fazla yakınlık gösterenin Fatıma binti Esed olduğunu buyurmuşlardır. Hz. Fatıma binti Esed, Resul-i Ekremin bakımında çok titizlik göstermişti. Kendi çocukları dururken, önce Resulullahı doyururdu. Kendi çocuklarının temizliğinden önce, Onun mübarek başını tarar, mübarek saçlarını gül yağıyla yağlardı. Bu yüzden Resul-i Ekrem efendimiz, onun için, “O benim annemdi” buyurmuşlardı. Bu bildirilen sözün, iki cihanın Efendisinin mübarek ağzından çıkması, Fatıma binti Esed için büyük bir saadet idi.

Zaman akıp gitmiş, Fatıma binti Esed'in ömrü de sona ermişti. Peygamberimiz, gömleğini sırtından çıkararak, Fatıma binti Esed'e kefen yaptırmıştı. Bilahare Peygamber efendimiz, Fatıma binti Esed'e Cennet elbiselerinin giydirilmesi için böyle yaptıklarını söylemişlerdir.

Cenaze namazını da kıldırdıktan sonra buyurdular ki:

- Allahü teâlânın emriyle, yetmiş bin melek onun cenaze namazını kıldılar.

Cenaze namazı kılınmış, artık defnedilecekti. Resulullah efendimiz bizzat kendileri kabre indiler. Kabir hayatının rahat ve hoş olması için, kabrin köşelerini

genişletir gibi işaret buyurdular. Kabirden çıkınca gözleri yaşarmış, gözlerinden akan yaşlar kabre damlamıştı.

Bundan sonra Resul-i Ekrem efendimiz, Fatıma binti Esed için şöyle duâ buyurmuşlardır:

- Allahü teâlâ seni magfiret etsin, bağışlasın, seni mükâfatlandırsın. Ey annem! Allahü teâlâ sana rahmet eylesin. Kendin aç iken beni doyurdun. Kendin giymez, bana giydirir; yemez, bana yediridin. Dirilten de, öldüren de Allahü teâlâdır. O daima diridir. O ölmez.

Allahım! Annem Fatıma binti Esed'i affeyle, bağışla. Ona hüccetini bildir. Kabrini genişlet. Ey merhametlilerin en merhametlisi olan Allahım! Ben Peygamberin ve geçmiş Peygamberlerin hakkı için bu duâmı kabul buyur.

2007 YILLIK KÜLLİYATI

03

Mart

35 yazı · Hikmetler: 31 · Gönül Bahçesi: 4

HİKMETLER · 1 MART 2007 PERŞEMBE · KAYIT 370

Gözünü güzel eyle!

Uhud Harbi sırasında, Katade bin Nu'man, Peygamberimize bir yay hediye etmişti. Peygamberimiz de yayın baş kısmı eskiyinceye kadar bu yay ile müşriklere ok atmıştı. Sonra yayı tekrar Katadeye iade etmişti. Katade de bu yay parçalanıncaya kadar düşmanlara ok attı. Yay parçalandıktan sonra da, sapı ile Peygamberimizin önünde durarak, Ona hücum eden müşriklere karşı vücudunu siper etti.

Bir savaşa gözü çıkmıştı. Resulullah efendimiz, "İstersen bu haline sabret! O zaman cennet senin için hazırlanır. Eğer istersen göz bebeğini yerine koyup, senin için Allahü teâlâya duâ edeyim, eskisinden hiçbir eksiği olmaz." buyurdu.

Hz. Katade dua isteyince, Peygamber efendimiz Katade hazretlerinin elinden gözü alıp, çıktığı yere koydu ve, "Ya Rabbi! Katadenin gözünü güzel eyle!" diye duâ etti. Katadenin gözü eskisi gibi sağlam oldu. Peygamberimizin mucizesiyle görmeye başladı. Hatta bu gözü diğer gözünden daha iyi görürdü.

Mekke'nin fethedildiği gün, kabilesinin, Beni Zafer kolunun bayrağı Hz. Katadenin elindeydi. Katade hazretleri bir gece, karanlıkta yatsı namazına giderken, yolda Peygamberimize rastladı. Peygamberimiz ona sordular:

- Katade, sen misin?

- Evet, ya Resulallah.

- Dönüşte bana uğra!

Namazdan sonra uğradığında, Peygamberimiz ona bir hurma dalı verdi.

O günden sonra Katade hazretleri gece bir yere giderken, yanında o hurma dalını taşıyınca, o hurma dalından etrafa ışık yayılır, çevresini aydınlatırdı.

Hz. Katade buyurdu ki:

"Size, hastalığınızı teşhis ettirip, tedavi çarelerini bulduran Kur'an-ı kerimdir.

Hastalığınız günah işlemek, tedavisi ise, tevbe ve istigfardır."

"Kabir azabı üç şeyden meydana gelir: Bunun üçte biri gıybet, üçte biri nemime yani söz taşıma, diğer üçte biri de idrardan sakınmamaktır."

“Elbise, servet, güzellik ve ilim gibi nimetler kendisine verilip de, tevazu etmesini bilmeyenlerin bu varlıkları, kıyamet günü kendilerine vebaldir.

Hz. Katade, 65 yaşında Medine-i münevverede vefat etti.

HİKMETLER · 2 MART 2007 CUMA · KAYIT 371

“Vallahi onlar meleklerdir”

Bedir savaşı olmuş, müşrikler mağlup olarak Mekke'ye dönmüşlerdi. Hz. Abbasın kölesi Ebu Rafi, bu sırada Zemzem kuyusunun yanındaki odasında kendi işi ile uğraşıyordu. Yanında Hz. Abbasın hanımı Ümm-i Fadl da vardı.

Ümm-i Fadl da Müslüman idi. O da Müslümanlığını gizliyordu. Müslümanların, Bedir'de, müşrikleri büyük bir hezimete uğrattıklarını duyunca, çok sevinmişlerdi. Ebu Rafi ile Ümm-i Fadl bu sevinçli haberden konuşuyorlardı. Bu sırada oraya Ebu Leheb gelince, konuşmalarını kestiler. Ebu Leheb, Bedir savaşına gitmemiş, yerine As bin Hişam bin Mugireyi göndermişti.

Ebu Leheb gelince, kendisine Kureyşin mağlubiyet haberini verdiler. Bunun üzerine, Ebu Leheb orada bir yerde oturdu. Ebu Rafi ile Ebu Lehebin sırtları birbirine dönük bir vaziyette idi. Ebu Leheb otururken, Ebu Süfyan da Bedir'den dönmüştü. Bunu görenler, “ İşte Ebu Süfyan geldi!” dediler. Ebu Leheb, Ebu Süfyana seslendi:

- Ey kardeşimin oğlu! Yanıma gel! Anlat bakalım, nasıl oldu?

- Hiç sorma, Müslümanlarla karşılaşınca, sanki elimiz kolumuz bağlı idi. İstedikleri gibi hareket ettiler. Bir kısmımızı öldürdüler, bir kısmımızı esir ettiler. Vallahi ben, bizimkilerden kimseyi kınayıp, ayıplamıyorum. Çünkü, o sırada öyle kimselerle karşılaştık ki, yer ile gök arasında siyah-beyaz atlar üzerinde beyazlara bürünmüşlerdi.

Sessizce onları dinlemekte olan Ebu Rafi, birdenbire, “Vallahi onlar meleklerdir” deyiverdi.

Ebu Leheb, Ebu Rafiye şiddetli bir tokat vurdu ve kaldırıp yere çarptı. Onu bir hayli dövdü. Bunun üzerine, orada bulunan Ümm-i Fadl, bir sopa ile şiddetle Ebu Lehebe vurdu ve dedi ki:

- Kimsesi yok diye onu güçsüz gördün, değil mi?

Ebu Leheb, başına yediği sopa ile zelil, hakir ve horlanmış bir vaziyette dönüp, gitti. Yedi gün geçmişti ki, Allahü teâlâ ona, kara kızıl denen bir hastalık verdi. Bu hastalık, onun ölmesine sebep oldu. Oğulları, onu, iki veya üç gece defnetmeden bıraktılar.

Sonunda halkın ayıplaması üzerine, yanına yaklaşmadan, uzaktan üzerine su serpip kenar bir yere gömdüler.

HİKMETLER · 3 MART 2007 CUMARTESİ · KAYIT 372

“Ne olur beni bırakmayın!”

Bedir savaşında esir olan Hz. Abbasın fidyesini kölesi Ebu Rafi getirmişti. Bundan sonra Hz. Abbas onu Peygamber efendimize bağışladı. Ebu Rafi bundan sonra bir daha geri dönmeyerek, daima Peygamber efendimizle beraber oldu. Resulullahın himayesinde olup, devamlı sohbetinde bulunan Eshab-ı Soffa arasına katıldı.

Resul-i ekremin, mübarek hanımlarından olan Mâriyeden, İbrahim ismindeki oğlunun dünyaya teşrifinde, Ebu Rafi'nin hanımı Selma, ebelik yapmıştı. Ebu Rafi Resul-i ekreme müjde haberini getirdiğinde, Peygamber efendimiz, onu azat etmiştir.

Resul-i ekrem efendimiz, onu, Selma ismindeki cariyesi ile evlendirdi. Ondan, Ubeydullah adında bir oğlu oldu. Bu oğlu büyüyünce, Hz. Alinin kâtibi olma şerefine kavuştu.

Ebu Rafi, azat edildiği zaman ağlamış ve demişti ki:

- Ya Resulallah! Beni bırakıyorsunuz, ama bundan sonra da yanınızda kalacağım. Ne olur beni bırakmayın!

Hür iken de Resulullahtan ayrılmamış, harp ve sulh zamanlarında da, Resul-i ekremin hizmetinde bulunma nimetine kavuşmuştur. Seferlerde Resulullahın çadırını o kurardı.

Ebu Rafi, Uhud ve Hendek savaşlarına katılmış, Hz. Alinin kumandasında Yemene gönderilen seriyyede bulunmuş, bu seriyyede Hz. Aliye yardımcılık

vazifesi yapmıştır. Hz. Ebû Bekir zamanında mürtedlerle yapılan savaşlarda bulunup, Hz. Ömer devrinde de fetihlere katılmıştır.

Ebu Rafi, Hz. Osmanın zamanında, kendi hâlinde, sakin bir hayat yaşamış, ilimle meşgul olup, pek çok talebe yetiştirmiştir. 660 yıllarında vefat etmiştir.

Ebu Rafi, Resul-i ekremin sünnet-i seniyyesini ve yüksek ahlakını çok iyi bilirdi. Eshab-ı kiram, ondan bu konuda çok istifade etmişlerdir. Hatta İbni Abbas bir kâtip tutup, onun bu hususta verdiği bilgileri yazdırmıştır. 68 hadis bildirmiştir. Bunlardan biri şu.

Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselama olan ikramdan daha fazlasını, Peygamber efendimize ihsan etmiştir. Çünkü Hz. Âdeme yalnız isim bilgisi verildi. Peygamber efendimize isim bilgisi verildikten sonra, bu isimlere ait şahıslar da bildirildi. Ümmetinden ne kadar kişi gelecekse, hepsinin suretleri kendisine sunulmuştur. Bu konuda Resulullah efendimiz buyurdu ki:

- Âdem (aleyhisselam) su ile çamur arasında iken, ümmetimin suretleri bana sunuldu. Âdeme bütün isimler öğretildiği gibi, bana da bütün isimler öğretildi.

HİKMETLER · 4 MART 2007 PAZAR · KAYIT 373

“Hiçbir zaman ayrılmayız!”

Hazreti Abbas bin Ubâde, Peygamber efendimizin insanları dine davetini duyunca, Müslüman olmak için koşarak gelen Medineli ilk 12 kişiden biridir. Birinci Akabe biatında Müslüman olan altı Medineli, ikinci sene yanlarına altı arkadaş daha alıp, oniki kişi olarak Mekkeye geldiler.

Peygamberimizle Akabede buluştular ve aralarında anlaştılar. Hz. Abbas bin Ubâde, Peygamber efendimizle yapılan anlaşmayı pekiştirmek için arkadaşlarına, “ Ey Hazrecliler! Peygamber efendimizi niçin kabul ettiğinizi biliyor musunuz?” diye sordu. Onlarda: "Evet" cevabını verdiler. Bunun üzerine sözlerine şöyle devam etti:

“Siz Onu, hem sulh, hem de savaş zamanları için kabul edip, Ona tâbi oluyorsunuz. Eğer, mallarınıza bir zarar gelince, akraba ve yakınlarınız helak olunca, Peygamberimizi yalnız ve yardımsız bırakacaksanız, bunu şimdiden

yapınız! Vallahi, eğer böyle birşey yaparsanız dünyada ve ahirette helak olursunuz. Eğer davet ettiği şeyde, mallarınızın gitmesine ve yakın akrabalarınızın öldürülmesine rağmen, Peygamberimize bağlı kalacaksanız, Onu tutunuz. Vallahi bu, dünyanız ve ahiretiniz için hayırdır."

Bu sözler üzerine arkadaşları da dediler ki: "Biz Peygamberimizi, mallarımız ziyan olsa da, yakınlarımız öldürülse de yine tutarız. Ondan hiçbir zaman ayrılmayız. Ölmek var, dönmek yok." Sonra Peygamber efendimize dönerek, "Ya Resulallah, biz bu ahdimizi, sözümüzü yerine getirirsek, bize ne vardır?" diye sual ettiler. Peygamberimiz ise; "Cennet" buyurdular. Bundan sonra sıra ile Peygamberimize biat ettiler ve söz verdiler.

Peygamberimiz Medineli Müslümanlardan, "Allahü teâlâya hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık etmemek, zina etmemek, çocukları öldürmemek, yalan söylememek, iftira etmemek, hayırlı işlere muhalefet etmemek." konularında söz aldı

Daha sonra biat eden Medinelilere, " Siz hemen konak yerlerinize dönün!" buyurdu.

Hz. Abbas bin Ubâde dedi ki:

- Ya Resulallah, yemin ederim ki, istediğin takdirde, yarın sabah, Minada bulunan kâfirlerin üzerine kılıçlarımızla eğilir, onların hepsini kılıçtan geçiririz.

Peygamber efendimiz memnun oldular, fakat, "Bize, henüz bu şekilde hareket etmemiz emrolunmadı. Şimdilik siz yerlerinize dönünüz" buyurdu.

HİKMETLER · 5 MART 2007 PAZARTESİ · KAYIT 374

"Şehid olmayı ne kadar isterdim!"

Hz. Abbas bin Ubade, Akabe'de biat ettikten sonra, Peygamberimizden ayrılmamış, Mekke'de kalmıştı. Peygamberimize hicret izni gelince, o da Medine'ye hicret etmiştir. Bu sebeple kendisine, "Ensarın muhaciri" denilmiştir.

Peygamber efendimiz, Mekke'den Medine'ye hicret ettiğinde, herkes Resulullahı misafir etmek istiyordu. Medine halkı, Peygamberimize, görülmemiş bir tezahüratta bulunuyor, herkes, "Bize buyurun ya Resulallah" diyerek evlerine

davet ediyorlardı. Resulullahın Kusva adındaki develeri, sağa sola baka baka ilerlerken, Abbas bin Ubade hazretleri ve Salim bin Avf oğulları, Kusva'nın önüne gerilerek dediler ki:

- Ya Resulallah! Bizim yanımızda kal! Sayıca çokluk, mal ve silah bakımından, düşmanlarına karşı seni koruyup savunacak kuvvet ve kudret bizde var.

Peygamberimiz, gülümseyerek onlara buyurdular ki:

- Allahü teâlâ, onları size hayırlı ve mübarek kılsın! Devenin yolunu açınız! Nereye çökeceği ona bildirilmiştir.

Peygamber efendimiz, Mekke'den gelen muhacirlerle, Medineli Müslümanları birbirlerine kardeş yaptılar. Hz. Abbas bin Ubade'yi de Hz. Osman bin Maz'un ile din kardeşi yaptılar.

Abbas bin Ubade hazretleri, Uhud gazasında, bir ara eshab-ı kiramın dağılmakta olduğunu görünce, dağılan eshab-ı kirama şöyle seslendi:

- Ey kardeşlerim! Bu uğradığımız musibet, Peygamberimizin sözüne tam uymayışımızın neticesidir. O, sabır ve sebat ederseniz, yardıma kavuşacağınızı size vaad etmişti. Dağılmayınız! Peygamberimizin etrafına geliniz! Eğer bizler, koruyucuların yanında yer almaz da, Resulullaha bir zarar gelmesine sebep olursak, artık Rabbimizin katında bizim için ileri sürülecek bir mazeret bulunmaz!

Bu sözleri söyledikten sonra, iki arkadaşıyla ileri atıldılar. Büyük bir gayretle “Allah Allah” nidalarıyla, önlerine gelenle dövüşmeye başladılar. Peygamber efendimizin uğrunda, Onu korumak için şehit oluncaya kadar kahramanca çarpıştılar.

Peygamberimiz Uhud'da şehit olan eshab-ı kiram için buyurdular ki:

- Vallahi, eshabımla birlikte ben de şehit olup, Uhud dağının bağrında gecelemeyi ne kadar isterdim. Ben, bunların, Allahü teâlânın yolunda hakiki şehit olduklarına kıyamet gününde şahitlik edeceğim.

GÖNÜL BAHÇESİ · 6 MART 2007 SALI · KAYIT 366

Zaman, ne kurtarabilirsen kârdır zamanı

Eskiden aile büyüklerimizden sık sık duyduğumuz bir dua vardı. Her fırsatta, " Bu günümüzü aratma ya Rabbi!" diye Cenab-ı Hakka niyazda bulunurlardı. O zamanlar bu yakarışın önemini pek anlayamazdık. Günümüzdeki gelişmelere bakınca, her gelen günün geçmiş günleri nasıl arattığı açık bir şekilde görülünce daha iyi anlıyoruz.

Bu hızlı değişimi pek çok konuda görmemiz mümkün. Ancak görselikte daha barız. Örneğin, sinemaların yeni yeni yaygınlaşmaya başladığı 70'li yıllarda, Müslüman aileler çocukların ahlakları bozulmasın diye onları sinemaya göndermezlerdi. Bunun için çocuklar gizli saklı giderlerdi. Şimdi televizyonlarda zaman zaman nostalji olarak yayınlanan o eski beğenmediğimiz filimlere bakıyoruz da, hepsinde güzel bir mesaj var. Mesela, şarkıcı, aktris olmak için evden kaçan genç kızlar kötü yollara düşüyor, başına olmadık işler geliyor. Film, evden kaçmasaydım, başıma bu işler gelmezdi mesajı ile bitiyor. Şimdi ise, evden kaçmaması mesajı değil, evden kaçması mesajı veriliyor. Özellikle buna özendiriliyor.

'Üç dizim, üç cüzüm var'

Beterin de beteri varmış. Bu beğenmediğimiz sinema filmleri gün geldi televizyonlar ile evlere girdi. Çocuklarını ahlakları bozulmasın diye sinemaya göndermeyen, dedeler, nineler gelinleri ile yetişkin kızları ile oturup film seyretmeye, dizi takip etmeye başladılar. Geçenlerde otobüste tesettürlü iki yaşlı bayanın konuşmasına kulak misafiri oldum. Biri diğerine soruyor," ne yapıyorsun, vaktini nasıl geçiriyorsun?" O da cevap veriyor: "Ne yapacağım bu yaştan sonra, 'üç dizim, üç cüzüm var' bunlarla vakit dolduruyorum." Anlıyorsunuz her gün televizyonlardan takip ettiği üç TV dizisi, bir de günlük dini vecibe olarak Kur'an-ı kerimden okuduğu üç cüzü varmış. İşte zamanızdaki Müslüman tipi, ondan da vazgeçemiyor diğerinden de. Aklınca ikisini birden götürmeye çalışıyor. Başlangıçta biraz zorluk çekiliyor mesela dizilerdeki açık sahneler geldiğinde

başlarını sağa sola çeviriyolar fakat daha sonra buna da alışyorlar. Zaman bunların da ahlak anlayışlarını da değiştirdi.

Mütedeyyin Müslüman aileler bu değişimi hazmetmeye çalışırken bu defa da, bilgisayar vasıtasıyla evlere sınır tanımayan internet girdi. Sinemalarda oynatılan filmlerin, TV dizilerinin seyirci tepkisine göre kendilerinin yaptıkları bir otokontrolları var. RTÜK var. Bunun için ahlaksızlıkta belli sınırları korumak zorundalar. İnternet gelince bütün sınırlar, sansürler kalktı. En müstehcen filmden tutun da, porna filmlerin her türlüsü yani ahlaksızlığın her çeşidi evlere girdi. Erkek çocukların kız arkadaş, kız çocuklarının erkek arkadaş bulmak için sokağa çıkıp aramalarına da ihtiyaç kalmadı. Evde oturduğu yerde Chat yaparak bir değil pek çok arkadaş edinebilmektedir. Hatta bu yolla edinilen sanal arkadaşlık daha etkili olmaktadır. Sadece bekar gençler değil pek çok evli eşler de bu sanal hastalığa yakalanmış durumdadır. Neticede nice yuvalar yıkılmakta, sayısız çocuk sıcak aile yuvasından mahrum kalmaktadır.

İnternet bağlantısı olmayan aileler sevinmesinler. Bu bağlantı olmadan da ahlaksız filmler eve girebiliyor. Çünkü her köşede, peynir ekmek gibi satılan CD'ler ile de bu iş pekala yapılabiliyor. Parası olmayanlar da biribirlerinden CD takası yapıyor.

Şimdi gelde eskiler gibi, "Ya Rabbi, bu günlerimizi aratma!" diye dua etme. Kim bilir ileride daha neler göreceğiz, nelere şahit olacağız. Televizyonlar sinamaları arattı. İnternet de televizyonları arttı. İnşallah interneti de arar hale gelmeyiz.

Karamsarlığa kapılmayalım

Diyecekseniz ki, gelişen bu teknolojinin hiç mi faydalı yönü olmadı. Tabii ki oldu. Günlük işlerimizde büyük kolaylıklar sağlandı. Aklı başında olan hiçbir insan bunu inkar edemez. Fakat getirdikleri yanında götürdükleri çok fazla. Çünkü hüküm, ekseriyete göre verilir. İnsanlığa zararı mı fazla, yoksa faydası mı? Buna bakılır. Her yeni buluş, ona hangi zihniyet hâkim ise, onun zihniyetine hizmet eder. Vel hasıl ebebeynin, özellikle de çocukların işi çok zor. Fakat zor şartlarda yapılan ibadetin ecri, sevabı da bu oranda çok olur.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen, ümitsizliğe kapılmadan, elimizden geldiği kadar kendimizi ve çocuklarımızı bu tehlikelerden korumaya çalışmamız lazım. Artık bu saatten sonra yapılacak bir şey yok, kararmsarlığına kapılıp, ipin ucunu tamamen bırakmamalıyız. Bu zamanda, bunların kötülüğünü bilmek,

kabullenmemek, elinden geldiği kadar zararından korunmak veya en aza indirmek için mücadeleye devam etmek de bir nimet.

Zamanımız, ne kurtarabilirsek kârdır zamanı. İslam büyüklerinin dediği gibi, bir şeyin hepsi ele geçmezse, tamamını da elden kaçırılmamalıdır.

HİKMETLER · 6 MART 2007 SALI · KAYIT 375

Kalbine İslâm sevgisi düştü

Ebu Süfyan bin Hâris Peygamberimizin akrabası idi. O'nu insanları islama davete başlamadan önce de, pek çok severdi. Fakat, Resulullah efendimiz davete başlayınca, önce çok düşman olmuştu. Bunun için Kureyş müşriklerinin, Peygamberimizle yaptıkları çarpışmaların hiçbirinden geri kalmadığı gibi aleyhte şiirler de yazmıştı. Müslümanlar, Şair Hassan bin Sabit'e, "Sen de onu hiciv ve tahkir et" demişlerdi. Hassan bin Sabit de, "Resulullah efendimiz izin vermedikçe, yapamam!" demişti. Peygamberimiz, kendilerinden izin istendiğinde, " Ben, "Babamın kardeşi olan amcamın oğlunu hiciv ve tahkir et" diye, sana nasıl izin verebilirim?" buyurmuştu.

Hassan bin Sabit de, "Ben, ondan, sizi, sizin soyunuzu, hamurun içinden kıl çeker gibi kolayca çekip ayırt eder, sonra onu hiciv ve tahkir ederim!" demişti".

Hz. Aişe der ki: "Resulullah efendimiz, "Siz de Kureyşlileri hiciv ve tahkir ediniz! Çünkü, hiciv, onlara ok yağdırmaktan daha ağır gelir!" buyurdu ve Abdullah bin Revaha'ya, "Onları, hicvet" diye haber gönderdi.

Abdullah bin Revaha, Kureyşlileri hicvetti. Resulullah efendimiz daha sonra, Kab bin Malik'e, sonra da Hassan bin Sabit'e, Kureyşlileri hicvetmeleri için haber gönderdi.

Hassan bin Sabit, Resulullah efendimizin huzuruna girince, dedi ki:

- Seni, hak dinle Peygamber olarak gönderen Allaha yemin ederim ki; ben, onların şahsiyet ve şereflerini dilimle, deri parçalar gibi parçalayacağım!

Resulullah efendimiz buyurdu ki:

- Acele etme! Ebu Bekir, Kureyşlilerin soyunu, sopunu en iyi bilendir. Elbette, benim soyum da onların içindedir. Ebu Bekir, benim soyumu, sana iyice açıklasın!

Hassan, hemen Ebu Bekir'e gitti. Sonra, dönüp gelince dedi ki:

- Seni, hak dinle Peygamber olarak gönderen Allaha yemin ederim ki; hiç şüphesiz, seni, onların arasından, hamurdan kıl çeker gibi, kolayca çeker, çıkarırım!"

"Peygamber efendimizin Hassan'a," Hiç şüphe yok ki, sen, Allah ve Resulü tarafından müdafaa yaptığın müddetçe, Cebrail seni destekleyip duracaktır" ve yine, "Hassan, onları hicvedip susturmakla, hem Müslümanları ferahlattı, hem de, kendisi ferahladı" buyurdu.

Hassan bin Sabit, Şair Ebu Süfyan bin Hâris'e hitaben çeşitli hicivlerde bulundu. Neticede Ebu Süfyan bin Hâris'in kalbine İslâm sevgisi düştü.

HİKMETLER · 7 MART 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 376

"Yardım edenlerin ilki olmalıydın!"

Ebu Süfyan bin Hâris anlatır:

Rum Kayserinin huzuruna çıktığımda bana, uzun uzun Hazreti Muhammedden bahsedip getirdiği dinden sorular sordu. Rum Kayserinin yanında, ne İslâmiyetten kaçıldığını, ne de Muhammed'den başkasının tanındığını gördüm! Bunun üzerine, kalbime, İslâmiyet sevgisi girdi. İçinde bulunduğum müşrikliğin batıl ve boş olduğunu anladım.

Akılları başlarında bir kavimle birlikte bulunduğumu sanıyordum. Bunun için onlar, bir yol tutup gittiler. Biz de, o yolu tutup gittik. Yaşlı kişiler, putlarından yardım dileyerek Muhammed'e karşı ayaklandıkları ve ataları yüzünden ona kızdıkları zaman, onlara uyduk!

Bir gün, kendi kendime; "Ben, kimlerle arkadaş oluyorum? Kimlerin yanında bulunuyorum? İslâm yolu, belli olmuş bulunuyor" dedim. Bu düşüncemi, zevcemle oğluma bildirdim. Onlar bana dediler ki: "Canımız sana feda olsun! Arapların ve Arap olmayanların Muhammed'e tabi olduğunu görüyorsun da, hâlâ, ona karşı düşmanlık mevkiinde bulunuyor, düşmanlıkta direnip duruyorsun!

Hâlbuki, Ona yardım etmek, herkesten çok sana düşerdi. Ona yardım edenlerin ilki, sen olmalı idin!”

Uşağım Mezkur'a dedim ki:

- Bir deve ile atımı, acele yanıma getir!

Resulullah ile buluşmak maksadiyle Mekke'den yola çıktık. Yanımızda Abdullah bin Ebi Ümeyye de vardı. Ebva'ya varıp indiğimiz zaman, Resulullah efendimizin öncü birliği oraya gelmiş ve Mekke'ye yönelmişti.

Resulullah efendimiz, İslam aleyhine faaliyetlerimden dolayı görüldüğüm yerde öldürülmemi emretmişti. Bunun için, öldürülmekten korktum ve gizlendim.

Oğlum Cafer'in elinden tutup, yaya olarak bir mil kadar gittik. Sabahleyin Resulullah efendimizin yanına vardık. Halk, takım takım geliyordu. Peygamberimiz, hayvanına bineceği zaman, kendisiyle görüşmek istedim. Yüzünü, bizden başka tarafa çevirdi. Yüzünü çevirdiği tarafa geçtim. Tekrar tekrar benden yüzünü çevirdi.

Bütün yakın uzak her şey beni tuttu, sıktı! Ona erişemedikçe bir ölü olduğumu kabul ettim. Beni görünce hemen kabul edeceğini, bana iltifat edeceğini ummuştum. Ummadığım bir hal ile karşılaşınca ne yapacağeımı şaşırdırm. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 8 MART 2007 PERŞEMBE · KAYIT 377

Kimse aracı olmadı

Ebu Süfyan bin Hâris, Müslüman olmasını anlatmaya şöyle devam etti: “Resulullah aleyhisselamın akrabası olduğum için, benim Müslüman olmama, Resulullah efendimizin de, eshabının da son derecede sevineceklerini sanıyor ve şüphe etmiyordum.

Resulullah efendimizin, benden yüz çevirdiğini görünce, bütün Müslümanlar da, benden yüz çevirdiler. Hz. Ebu Bekir, bana rastladı ve benden yüzünü çevirdi. Ensardan birisi beni Hz. Ömer'in yanına yanaştırdı. Bana” Ey Allahın düşmanı! Resulullah efendimizi ve eshabını inciten sensin ha! “ dedi.

Hemen amcam Abbas'ın yanına vardım. Ondan yardım istedim. “Hayır! Vallahi, Onun, senden yüz çevirdiğini gördükten sonra, Onunla bir tek kelime bile konuşamam! Resulullah efendimizi üzmüş olmaktan korkarım!” dedi. “ Ne olur amca, bâri, gidip başvuracağım bir kimseyi bana söyle?” dedim. Bunun üzerine, Hz. Ali'yi gösterdi. Hz. Ali ile buluşup konuştum. O da, bana Abbas'ın sözlerinin tıpkısını söyledi.

Ebu Süfyan bin Hâris ile Abdullah bin Ebi Ümeyye, Peygamberimizin huzuruna girme çarelerini araştırdıkları ve kendilerinden yüz çevrildiği sırada, Peygamberimizin zevcesi Hz. Ümmü Seleme de, onlar hakkında Peygamberimizden şefaat diledi.

Peygamberimiz buyurdu ki: “Bana, onların ikisi de gerekmez. Amcamın oğlu, benim haysiyet ve şerefimi, dili ile lekelemek istedi! Halamın oğlu ve hısmım olan kişi ise, Mekke'de bana söylememesi gereken sözleri söylemiştir!”

Gerçekten de, Peygamberimiz Mekke'de iken, bir gün, Kureyş müşriklerinin azılıları toplanıp, Peygamberimize ileri geri tekliflerde bulunduktan sonra, Peygamberimizin Peygamberliğini reddetmişlerdi. Peygamberimiz, onların yanlarından çok üzgün olarak ayrılmışlardı. Abdullah bin Ebi Ümeyye ise daha ileri giderek yolda demişti ki:

- Ey Muhammed! Kavmin sana yapacakları teklifleri yaptılar. Sen, onların tekliflerinden hiçbirini kabul etmedin! Sonra, dediğin gibi, Allah katındaki mevkiini anlamak, sana inanmak, uymak üzere kendileri için istedikleri şeyleri de yapmadın! Vallahi ben, göğe bir merdiven kurarak tırmanıp göğe çıkmadıkça ve oradan, yanında senin dediğin gibi Peygamber olduğuna tanıklık edecek dört melek getirmedikçe, sana hiçbir zaman inanmam! Yemin ederim ki, sen, bunu yapmış olsan bile, yine seni tasdik edeceğimi sanmıyorum! (Devamı yarın)

HİKMETLER · 9 MART 2007 CUMA · KAYIT 378

Nihayet özrü kabul edildi

Ebu Süfyan bin Hâris, Resulullahın kendisini affetmesini anlatmaya şöyle devam etti:

Her konaklanılan yerde, kendim Resulullahın kapısında duruyor, oğlum Cafer de ayakta dikiliyordu. Resulullah beni gördükçe, yüzünü benden çeviriyordu. Ezahır yokuşundan Mekke'nin Ebtah vadisine inince, Resulullahın çadırının kapısına yaklaştım. Bana baktı. Bu bakış, Onun, bana ilk yumuşak bakışı idi. Kendisinin gülümseyeceğini de ummaya başladım.

Bu arada Hz. Ali, Ebu Süfyan bin Hâris'e dedi ki:

- Resulullah efendimize, arka tarafından var! Yusuf aleyhisselamın kardeşlerinin, Yusuf aleyhisselama söylediği şu sözü söyle: "Allaha yemin ederiz ki, Allahü teâlâ, seni, gerçekten bizden üstün kılmıştır! Biz, doğrusu, sana karşı yaptıklarımızda suçlu idik, dediler." (Yusuf 91) Bundan daha güzel bir söz bulunabileceği kabul edilemez.

Ebu Süfyan bin Hâris böyle yapınca, Peygamberimiz, Hz. Yusuf'un kardeşlerine söylediğini bildiren, "Size, bugün hiçbir başa kakma ve ayıplama yoktur! Allahü teâlâ, sizi bağışlasın. O, merhametlilerin en merhametlisidir" (Yusuf 92) mealindeki ayet-i kerimeyi okudu.

Ebu Süfyan bin Hâris, Peygamberimizin, kendisini affetmediği haber aldığı zaman demişti ki:

" Vallahi, ya yanına girmeme izin verecektir, ya da şu oğlumun elinden tutup yeryüzünde açlıktan, susuzluktan ölünceye kadar çekip gideceğiz! Sen ki benim hem akrabam, hem de halkın en uslusu, yumuşak huylusu, en iyilikseveri ve cömerdi bulunuyorsun."

Peygamberimiz, Ebu Süfyan'ın bu sözlerini işitince, her ikisine de acıdı ve kendilerinin huzurlarına girmelerine izin verdi. Girdiler ve Müslüman oldular.

Ebu Süfyan bin Hâris, Müslüman olduktan sonra, utancından, başını kaldırıp Peygamberimizin yüzüne bakamazdı. Geçmişteki tutum ve davranışlarından dolayı özür diledi.

Hz.Ebu Süfyan, Mekke-i mükerremenin fethinde bulunmuştur. Huneyn muharebesinde gösterdiği fevkalade kahramanlığı dolayısıyla, Resulullahın iltifatlarına mazhar oldu.

Miladi 644 senesinde, hacdan dönerken vefat etti. Namazını Hz. Ömer kıldırdı. Medine'deki Bakî kabristanına defnedildi. Hadis-i şerifte, "Ebu Süfyan cennet yiğitlerindendir" buyurularak, Resulullahın methine mazhar olmuştu. Siması Resulullaha benzeyen yedi kişiden biri de bu idi.

HİKMETLER · 10 MART 2007 CUMARTESİ · KAYIT 379

“Ancak ihsan ile geçebilirsiniz!”

Haccac bin Ilat, Süleym oğulları kabilesinden bir cemaatle birlikte, Mekke'ye doğru yola çıkmıştı. Issız ve tehlikeli bir vadide bulunuyorlardı. Arkadaşları ona, “ Emniyetimiz için bir şeyler yap!” dediler. Bunun üzerine kalktı, dolaşmaya başladı. Hem de, kendi kendine, "Ben ve arkadaşlarım sağ salim dönebilmemiz için Allaha sığınırız" diyordu. Çaresizlik içerisindeyken, “Ey cin ve insan toplulukları! Göklerin ve yerin köşe ve bucaklarından geçip gitmeye gücünüz yetiyorsa, haydi geçip gidiniz! Ancak, Allahü teâlânın ihsan edeceği bir kudretle geçebilirsiniz!” (Rahman 33) sesini duydu. Bu ses onu rahatlatmıştı. Toparlanıp yollarını devam ettiler.

Kazasız belasız yolu tamamlayan Haccac bin Ilat, hemen Peygamberimizin nerede bulunduğunu sordu. Medine'de olduğunu öğrenince, Medine'ye gidip, İslâmiyeti kabul etti.

Haccac, Müslüman olduktan sonra, Resulullahın huzurlarına çıkarak durumunu şöyle arz etti:

- Ya Resulallah! Mekke'de birtakım kimselerde mallarım var. İzin verirseniz, bunları almak ve orada Müslümanların lehine faaliyette bulunmak istiyorum. Müslüman olduğumu öğrenirlerse, bana hiçbir şey vermezler. Ya Resulallah, belki sizin hakkınızda münasip olmayan sözleri söylemem gerekebilir. Bu hususta ne buyurursunuz?

Resulullah efendimiz buna da izin verdiler.

Kureyş müşrikleri, Resulullahın, Hayber üzerine yürüdüğü haberini, daha önce duymuşlardı. Haccac bin Ilat Mekke'ye gelince, devesinin etrafını sardılar. Hayber hakkında malumat alabilmek için hiç beklemeye tahammülleri yoktu. Hemen bunu sordular.

Hz. Haccac cevap verdi: Söyleyeceklerimi gizli tutmak şartıyla, evet...

Bunun üzerine müşrikler söz verdiler ve, "Haydi ne oldu, bize hemen anlat" dediler.

Haccac da müşriklere; Hayberlilerin savaş hususunda çok mahir olduklarını, Müslümanların daha böylesiyle karşılaşmadığını, Hayberlilerin, Arap kabilelerinin de yardımıyla on bin kişilik bir ordu topladığını, Müslümanların müthiş bir hezimete uğradığını, Hayberlilerin esir aldıkları Muhammed'i Mekkelilere teslim edeceğini" söyledi.

Kureyş müşrikleri bu habere çok sevindiler. Fakat Haccac'ın Müslüman olduğundan, onların haberleri yoktu. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 11 MART 2007 PAZAR · KAYIT 380

Müşrikleri oyuna getirdi

Hazreti Haccac bin Ilat, Mekke müşriklerine, Müslümanların yenildiğine dair aslı olmayan haberini verdikten sonra, onların sevinçli ve memnun durumlarını fırsat bildi. Onlara, “Mekke'deki alacaklarını toplamak için kendisine yardımcı olmalarını, mağlup olan Müslümanların mallarını, başka tüccarlar gidip satın almadan önce, hemen oraya varıp, kendisinin alacağını” söyleyerek, onların vasıtasiyle, alacaklarını ve orada bulunan mallarını topladı. Mekke'deki zevcesine de aynı şekilde söyleyip, ondan da mallarını aldı.

Müslümanların Hayber'de mağlup olduğu şeklindeki haber her tarafa yayılmıştı. Bu haber, müşriklerin sevinç çığlıklarına vesile olurken, bu durumdan haberi olmayan Mekke'deki Müslümanlar da, derin bir üzüntü içindeydiler.

Bu sırada, daha Medine'ye hicret etmemiş bulunan Peygamberimizin amcası Hz. Abbas, sanki kalbinden vurulmuştu. Ancak bu üzüntüsünü belli etmemeye çalışıyordu. Hz. Abbas, kölesi Ebu Zübeyde'yi çağırıp dedi ki: Haccac'ı bul! Ona, Abbas, “Allah aşkına, doğru söyle. Bu haberin aslı var mıdır? Senin bu haberin, Allahü teâlânın Resulullaha ve Müslümanlara olan vaadine uymuyor” diyor, de!”

Hz. Haccac, Ebu Zübeyde'ye, gizlice, Hz. Abbas'la kimsenin olmadığı bir yerde görüşüp, kendisine haber vereceğini bildirdi. Nihayet, Hz. Abbas ile Haccac tenha bir yerde buluştular. Haccac, Hz. Abbas'a anlatacaklarını, üç gün geçmeden kimseye söylememesini sıkıca tenbih etti. Sonra şöyle konuştu: “Endişelenme! Resulullah efendimiz, Hayber'i fethetti. Kendisine düşen hisseyi aldı. Sahabilere paylarını dağıttı.”

Aradan üç gün geçtikten sonra, Hz. Abbas Kabe'ye gitti ve tavafını yaptı. Müşrikler bu sırada Haccac'ın getirdiği yalan haberi konuşuyorlardı. Hz. Abbas'ın böyle sakin sakin tavaf yapması dikkatlerini çekmişti. Bu soğukkanlılık ve vakarının neden olduğunu sordular. Hz. Abbas dedi ki: "Allaha hamdolsun ki, sıhhatim yerindedir. Size bildirebilirim ki, Muhammed aleyhisselam Hayber'i fethetmiştir. Hayberdeki mallara ve her şeye el koymuştur. Hayber şimdi Onun elindedir."

Mekkeliler, "Bu haberi sana kim getirdi?" diye sordular. "Size o yalan haberi getirmiş olan Haccac" dedi. Bunun üzerine şoke olan Mekkeliler meselenin hakikatini anlamış, aldandıklarını geç farketmişlerdi.

Hz. Haccac çok zengin idi. Servetini Medine'ye getirdikten sonra, orada bir ev ve bir mescit yapmıştı. Hz. Ömer'in hilafetinin ilk yıllarında vefat etmiştir.

HİKMETLER · 12 MART 2007 PAZARTESİ · KAYIT 381

"Ok darbesinden daha tesirlidir"

Hassan bin Sabit, Müslüman olmadan önce de meşhur şairlerdendi. Şam ve civarında hüküm sürmekte olan Gassani hükümdarının sarayına mensuptu. Şiirleri ile bu devletin ileri gelenlerini methederdi.

Peygamberimizin geleceğini daha önceden yahudi âlimlerinden işitmişti. Kendisi şöyle anlatmıştır: "Ben 7-8 yaşlarında aklı eren bir çocuktum. Bir defasında meşhur yahudi âlimlerinden biri, Medine'de yüksek bir yere çıkıp, "Ey yahudiler!" diye bağırarak, yahudilerin toplanmasını istedi. Yahudiler toplanınca, "Ne var, ne diyorsun?" dediler. Yahudi âlim, toplananlara, "Bu gece Ahmed'in, ahir zaman peygamberinin yıldızı doğdu" diyerek, Peygamberimizin doğduğunu haber vermişti."

Peygamber efendimiz, peygamberliğini açıklayıp, İslâm dinine davete başlaması ile Hazrec kabilesi de İslâmiyetle şereflenmişti. Bu sırada Medine'ye gelmiş bulunan Hassan bin Sabit de Müslüman olmuştu. Müslüman olduğunda 60 yaşında bulunuyordu. Hassan bin Sabit Müslüman olduktan sonra, Peygamberimizin yanından ayrılmadı. Peygamber efendimizi metheden çok şiir söyledi.

Bedir savaşında Medine'de kalmakla vazifelendirilmişti. Yaşlı ve bedenen çok zayıf olduğu için, bizzat savaşa katılamadı. Bu sırada Müslümanları metheden ve cihada teşvik eden şiirler yazdı. Müşriklerin şairleri tarafından Müslümanlara karşı yazılan şiirlere cevap verip, onları hicvetti. Bu şiirleri pek meşhur olup, o zaman Arabistan'da yaşayan kabileler arasında pek tesirli olmuştur.

Hassan bin Sabit'e, Bedir gazasına bizzat bedenen katılamadığı için, “Cihad sevabına ve verilen müjdelere kavuşamadın” diyenler olmuştu. O da buna çok üzülmüştü. Fakat Peygamber efendimiz, onun İslâm düşmanlarına karşı yazdığı şiirlerle cihad ettiğini ve düşmanlara karşı yazdığı şiirlerin her bir kelimesine verilen sevabın, başkalarının gazada kazandığı sevaptan daha çok olduğunu bildirerek buyurmuştur ki: “Hassan'ın beyitleri düşmana ok darbesinden daha tesirlidir.”

Hassan bin Sabit şiirleri ile Resulullahı, İslâmiyeti ve eshab-ı kiramı över, metheder ve İslâm kahramanlarını cihada teşvik edici beyitler söylerdi. Ayrıca Kureyş kâfirlerinin ve diğer müşriklerin yüz karalarını ortaya koyucu şiirler okurdu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 13 MART 2007 SALI · KAYIT 367

Ayakta kalabilmenin yolu

Her milletin kendine has, kültürü, örfü, manevi değerleri vardır. Bir milleti ayakta tutan da bu değerlerdir. Bu değerlerini muhafaza edemeyen bir millet, eninde sonunda yok olmaya, tarih sahnesinden çekilmeye mahkumdur. Mesela, Osmânlı Türklerini, Sakarya kenârından, kısa bir zamanda, Viyana kapılarına götüren unsur, Sultân Osmân'ın ve çocuklarının sımsıkı sarıldıkları islâm dîninin, rûhu ve bedeni tekâmül ettiren ışıklı yolu idi. Biliyorsunuz, onbirinci asırda, Türkler üç büyük dalga hâlinde, üç yöne yayılmışlardı.

Birincisi, Gaznevî hükümdârları emrinde, Kalaç ve diğer Türk boylarının, Hindistan'a olan yayılmalarıdır. Bunlar dînini ve medeniyyetini de götürdüler. Bugün Hindistân'da yüz milyonu aşan bir müslümân topluluğunun bulunması, bu yayılma hareketinin bir netîcesidir.

İkincisi, Oğuz Türklerinin, Îrân'dan geçerek, Malazgirt zaferinden sonra, Bizans elinde bulunan Anadolu'ya yayılmalarıdır. Oğuzlar da, islâm dîni ile müşerref olarak gelmişti mâlûm. Bugün, aradan asırlar geçtiği hâlde, hâlâ ayaktayız, Anadolu'da oturuyoruz ve dünya siyâsetine karışıyoruz.

Eriyip yok oldular

Üçüncü yayılma hareketi, Karedeniz'in kuzeyinden, Balkanlar'a doğru oldu. İçlerinde bir kısım Oğuzlar da bulunan Peçenek ve Koman Türkleri, Balkan yarımadasına yerleşti ama, maalesef ki, bunlar islâm dîni ile şereflenmiyerek gelmişti. Bunun için, etrâflarını saran hıristiyan devletlerin baskısı ile, kısa zamanda kendilerini unuttular. Eridiler, yok oldular. Hindistân'da, Anadolu'da ve başka yerlerde, bugün yaşamakta olan soydaşları gibi olamadılar.

Görülüyor ki, Türk devletlerini ve milletlerini, ayakta tutan, yaşatan, büyük ve başlıca kuvvet îmândır, islâmdır. Adâlet, iyilik ve doğruluktur.

Türklerin bu özelliğini tesbit eden başta İngilizler olmak üzere Batılı milletler, 1800'lü yıllardan itibaren onları, kendi değerlerinden uzaklaştırma projeleri hazırladılar. Bu niyetlerini çeşitli vesilelerle dile getirdiler. Bunlardan biri de, Osmanlı devletinde Rus sefîri olarak uzun seneler çalışan İgnatiyef'in mektubudur. Bu mektubu sultân ikinci Mahmûd Hân zamanında, Fener Patrikhânesinin kapısında idam edilen, devlete isyan eden, Rum isyânının baş plânlayıcısı, Patrik Gregoryos yazmıştır. Hâlâ bunun asıldığı, idam edildiği kapı, "Kin kapısı" olarak adlandırılmakta ve kullanılmamaktadır.

Mektubunda, diyor ki: "Türkleri maddeten ezmek ve yıkmak gayri mümkündür. Çünkü Türkler, müslüman oldukları için çok sabırlı ve dayanıklı insanlardır. Gâyet mağrûrdurlar ve izzet-i iman sâhibidirler. Bu hasletleri, dinlerine bağlılıklarından, kadere rızâ göstermelerinden, padişâhlarına, devlet adamlarına, kumandanlarına, büyüklerine, olan itâ'at duygularından gelmektedir.

Türkler zekîdirler ve kendilerini müsbet yolda sevk-i idâre edecek liderlere sâhip oldukları müddetçe de çalışkandırlar. Gâyet kanâ'atkârdılar. Onların bütün meziyyetleri, hattâ kahramanlık ve şecâ'at duyguları da an'anelerine olan bağlılıklarından, ahlâklarının güzelliğinden gelmektedir.

Türkelerde önce itaat duygusunu kırmak ve mânevî bağlarını parçalamak, dînî metânetlerini zaâfa uğratmak, zayıflatmak, icap eder. Önce mâneviyatları sarsılacak. Bunun da en kısa yolu, millî geleneklerine ve mâneviyatlarına uymayan hârici fikirler ve hareketlere alıştırmaktır.

Mâneviyâtları sarsıldığı gün, Türklerin kendilerinden şeklen çok kudretli kalabalık ve zâhiren hâkim kuvvetler önünde zafere götüren asıl kudretleri sarsılacak ve maddî vâsıtaların üstünlüğü ile yıkmak mümkün olabilecektir. Bu sebeple Osmanlı Devletini yıkmak için mücerred olarak harp meydanlarındaki zaferler kâfi değildir. Hattâ sâdece bu yolda yürümek, Türklerin haysiyet ve vekârını tahrîk edeceğinden, manevi bağlarının daha da kuvvetlenmesine sebep olabiliriz. Yapılacak olan, Türklere birşey hissettirmeden, bünyelerindeki tahrîbatı tamamlamaktır."

İbret alınacak iki husus

Bu mektup aslında gençlere ders kitaplarında ezberletilecek kadar mühimdir. Mektupta ibret alınacak çok şey varsa da, en önemlisi şu iki husûstur:

1- Türklerin mâneviyatının ve dîninin yıkılması için, Türkleri yabancı fikir ve âdetlere alıştırmak.

2- Türklere hissettirmeden bünyelerindeki tahrîbâtı tamâmlamaktır.

Batı bu arzularına kuvuşmak için 150 yıldır, milletimizi kendi inanç, moda, örf, âdet ve ahlaksızlıklarını taklîde zorlamakta, hatta dayatmaktadır.

Günümüz insanının, yaşayışına, ahlak anlayışına baktığımızda Batı'nın istediği doğrultuda hayli mesafe alındığı açık bir şekilde görülmektedir.

Bizlere medeniyet olarak sunulan bu yaşayış medeniyet değildir. Milletimizin bünyesinde tahrîbât yapmaktır. Batının ilim, fen, teknik ve her sâhadaki fennî gelişmelerini almak elbette lâzımdır. Zâten islâmiyyet bunu emreder. Peygamber efendimiz, "İlim Çin'de de olsa gidip alınız." buyurmuştur. Yapmamız gereken, Batı'yı her şeyi ile aynen kopya etmek değil, kendi değerlerimizi muhafaza ederek, Batı'nın bilim ve teknolojisinden istifade etmek olmalıdır. Aksi takdirde, eninde sonunda yok olmaya mahkumuz.

HİKMETLER · 13 MART 2007 SALI · KAYIT 382

"Kalk karşılık ver!"

Hazreti Hassan bin Sâbit şiirleri ile dine hizmet eden bir zat idi. Bir defasında kâfirlerin yüzkaralarını ortaya koyan bir şiirini okuduktan sonra Peygamberimiz,

“Ey Hassan, müşriklerin, kâfirlrin yüz karalarını ortaya koy! Cebrail seninledir. Eshâbım silâhla harb ettikleri gibi sen de dil ile harb et!” buyurdular. Hassan bin Sâbit hazretleri böylece cihâdın en kıymetlilerinden olan söz ile ve yazı ile cihad etmek şerefine ilk kavuşanlardan oldu.

Cahiliyet devrinde ve Asr-ı seâdet'te Arabistan yarımadasında şiir ve edebiyatın pek büyük kıymeti, tesirleri ve rolü vardı. Araplar buna pek kıymet verir, övünürlerdi. Yarışmalar tertip eder, birincilik kazanan şairlerin şiirlerini Kâ'be'nin duvarlarında herkesin görebileceği şekilde asarlardı.

Hicretin dokuzuncu senesinde Beni Temim kabîlesinden bir heyet, esirlerini almak için Medine'ye gelmişdi. Yanlarında en meşhur hatiplerini ve şairlerini de getirmişlerdi. Önce getirdikleri Utarid konuşup, kabilesini övdü. Buna karşı Peygamberimiz, Sâbit bin Kays'a, “Kalk bunun konuşmasına karşılık ver” buyurdu.

Sâbit bin Kays ayağa kalkıp, Allahü teâlânın büyüklüğüne ve Peygamberimizin medhine dair bir konuşma yaptı. Onun bu hitabı gelen heyeti fevkalade bir tesir altında bıraktı. Sonra da gelen heyetin şairleri şiir okumaya başladı. Şairlerinden biri bir kaside okuyup, bitirince Peygamberimiz, Hassan bin Sâbit'e,”Kalk yâ Hassan bunun şiirine karşılık ver!” buyurdu.

Hassân bin Sâbit, ayağa kalktı. Aynı vezin ve kafiyede uzun ve pek mükemmel bir şiir okudu. Bu şiirinde İslâmiyyetin üstünlüğünü gayet açık bir ifade ile dile getirdi. Bunu dinleyen Temim heyeti ve bilhassa hatip ve şirleri hayret içinde kaldı. İleri gelenlerinden Akra bin Hâbis kendini tutamayıp, şöyle dedi:

- Allaha yemin ederim ki, bu zâta, "Muhammed aleyhisselâma" her zaman O'na bizim bilemediğimiz bir yardım gelmektedir. O, muhakkak muvaffak olacaktır. Herşeyde, herkese üstün gelecektir. Onun hatibi ve şâiri, bizim hatibimizden ve şâirimizden üstündür. Sesleri de seslerimizden daha canlı ve gürdür.

Akra bin Hâbis bu sözleri söyledikten sonra Peygamberimizin yanına yaklaştı ve Kelime-i şehâdeti söyleyerek Müslüman oldu. O Müslüman olunca bu heyete bulunanların hepsi Müslüman oldu. Bunun üzerine Peygamberimiz hepsine birer hediye verdi. Onlardan alınmış olan bütün esirleri de serbest bıraktı.

HİKMETLER · 14 MART 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 383

“Bid'at sünneti yok eder”

Bedir savaşından sonra, Kâb bin Eşref adında yahudi bir şair, Bedir'de ölen Mekkeli müşrikler için bir şiir söylemişti. Çevrede tesir uyandıran bu şiire karşı, Peygamberimiz, Hassan bin Sabit'e bir şiir yazmasını emretmişti. Hassan bin Sabit de, o yahudi şaire karşı bir şiir yazdı. Bu şiiri o derece tesirli oldu ki, Mekkeli müşriklerden hiçbiri, o yahudi şairi evinde misafir etmeye cesaret gösteremedi. Resulullahı, eshab-ı kiramı ve İslâmiyeti anlatması, kâfirleri ve kâfirliği ve bunların yüz karalarını dile getirmesi çok tesirli idi.

Hassan bin Sabit hazretleri, Resulullah efendimizin ayrıca akrabası da oldu. Mariye hazretlerinin kız kardeşi Sirin ile evlendi. Hassan bin Sabit hazretleri, Peygamber efendimizin vefatında çok üzülüp, bu üzüntülerini bildiren uzun mersiyeler yazmıştır. Hz. Ömer'in halifeliği sırasında gözleri görmez oldu.

Peygamberimiz, “Muhakkak ki, Allahü teâlâ Resulünü övmek ve müdafaa etmek hususunda, Hassan'ı, Cebrail aleyhisselam ile takviye etmektedir” buyurmuştur.

Hassan bin Sabit, Peygamber efendimizden bizzat işiterek hadis-i şerif rivayet etmiştir. Bunlardan birinde buyuruldu ki:

“Bir millet, dinlerinde bir bid'at yaparsa, Allahü teâlâ, buna benzeyen bir sünneti yok eder. Kıyamete kadar bir daha geri getirmez.”

Hassan bin Sabit buyurdu ki:

“Kötü bir söz işittiğin zaman göz yum, af ile karşıla, onu dinlememiş gibi ol.”

“Kalblerinde buğz ve husumet taşıyan insanların içi, altında ateş yanarak kaynayan tencereler gibi devamlı kaynar. Buğz ve düşmanlık sebebiyle içlerinden ateş saçılır.”

“Zenginlik bana hayayı unutturmaz. Dünyanın musibetleri huzurumu bozmaz. İnsanın namusu ve şerefi hiçbir leke ve yaraya tahammül edemez. Nasıl bir şişe kırıldıktan sonra tamir olmaz ise, insanın namus ve şerefi de öyledir.”

Hassan bin Sabit'in künyesi, Ebu Velid'dir. Ebu Abdurrahman ve Ebu Hüsam da denilmiştir. Annesi Füriate binti Halid de Hazrec kabilesindendir. Doğum tarihi bilinmemektedir. Kendisinden nakledildiğine göre, Peygamberimizden 8 sene önce doğmuştur. 682 senesinde 120 yaşında Medine-i Münevvere'de vefat etti.

HİKMETLER · 15 MART 2007 PERŞEMBE · KAYIT 384

Örnek bir anne

Peygamber efendimiz zamanında, Amr'ın kızı olan meşhur kadın şair Hansa, çok güzel kahramanlık şiirleri söylerdi. Müslüman olduktan sonra, İslâm, onu üstün bir feragat ve fedakârlık timsali yapmış ve imanda kemale erdirmişti. Dört çocuğu Kadisiye harbinde şehit olduğu hâlde, cesaret ve sebatında asla bir sarsılma olmamıştı. Şehit anası olmanın verdiği teselli, ona evlat acısını bile unutturmuştu. Hansa Hatun, Kadisiye muharebe meydanına giderek, çocuklarını şu tarihi sözleriyle coşturmuştur:

"Benim kahraman evlatlarım! Allaha yemin ederim ki, Ondan başka ibadet edilecek bir mabud yoktur. Siz aynı ananın ve aynı babanın çocuklarısınız. Ben kocama ihanet etmiş bir kadın olmadığım gibi, babanız da mazisi lekeli bir insan değildir. Hem de ben, zorla değil de kendi isteğimle İslâmiyeti kabul ettim. Ve yine kendi arzumla hicret ettim. Sizler işte böyle tertemiz bir maziye sahipsiniz.

Sizden; gireceğiniz savaşta bu asaletinize uygun bir cesaret ve kahramanlık bekliyorum. Din düşmanlarına ilk hücum eden sizler olmalısınız. Sizlerin arkada değil, daima en ön safta çarpıştığınızı görmeliyim. Çünkü bu harp, eski savaşlarımız gibi adi, basit çıkarlar uğruna yapılan çapulculuk ve yağmacılık hareketi değildir.

Elleriyle yaptıkları putlara tapan, kız çocuklarını diri diri gömecek kadar vahşete devam eden putperestlere, doğruyu ve hakkı gösterme hareketidir. Kısaca bu cihadda emir Allahtan, kumanda da Resulullah efendimizdendir. Başka söze ne hacet?"

Bu sözlerden sonra çocuklarını ayrı ayrı kucaklayan Hz. Hansa, ilave ederek diyor ki:

"Ya İslâmın zafer bayrağını Kadisiye'de dalgalandıracaksınız; yahut da din uğruna şehit olduğunuzu duyacağım!.."

Bir annenin çocuklarına karşı böyle kahramanca konuşması, orada bulunan diğer mücahidleri de coşturuyor ve Kadisiye'de İslâmın zafer bayrağının dalgalanmasına sebep oluyordu. Nitekim öyle de olmuştur. Hasta yatağında yatarken dört oğlunun da şehadet haberi getirilince ilk sözü, "Elhamdülillah ben şimdi şehit anası mı oldum" oldu. Ardından, "İslâmın bir zaferi için dört oğlum da feda olsun!" diyen Hansa Hatun, ellerini kaldırarak şöyle yalvardı.

"Ya Rabbi! Bana emanet ettiğin dört kahramanı, yine senin dinin uğrunda feda etmiş bulunuyorum. Artık beni şehit anaları defterine kaydet! Benim için şehit anası olmak kâfi ikramdır. Bunu bana nasip eyle!"

HİKMETLER · 16 MART 2007 CUMA · KAYIT 385

Matem tutmak yoktur

Hazreti Hansa Hatun, devrinin meşhur şairlerindendi. Peygamber efendimiz, onun şiirlerini bir hayli dinleyip, fesahat ve belagatını takdir buyurmuşlardı.

Önceleri, arada sırada bir-iki şiir söylüyordu. Fakat Esedoğulları kabilesi ile onun kabilesi arasındaki savaşta, öz kardeşi Muaviye öldürüldü. Diğer üvey kardeşi Sahr da mızrakla yaralandı. Hansa Hatun bir sene kadar kardeşine ihtimamla baktı, fakat yara bir türlü iyileşmedi. Sahr da bu yaradan kurtulamayıp, o da öldü. Hz. Hansa da bu iki kardeşinin ayrılığından müteessir olup, bunlar için mersiye söylemeye başladı ve şair olup ortaya çıktı.

Hz. Ömer, Hansa Hatunun çocuklarının Kadisiye'de şehit olmaları üzerine, şehitlerin çocuklarının her biri için senelik iki yüz dirhem maaş bağladı ve Hz. Hansa'nın ismi de şehit çocukları ile birlikte anıldı.

Birgün Hansa Hatun, Hz. Aişe'nin huzuruna gelmişti. Başında matem işareti vardı. Hz. Aişe de Hz. Hansa'yı böyle görünce, "Ey Hansa, böyle yapma! Bu şekilde matem tutmayı dinimiz yasaklamıştır" dedi. Hz. Hansa da, "Ben bunu bilmiyordum, böyle yapmanın men edildiğinden haberim yoktu." dedi. Hansa Hatun böyle söyledikten sonra, böyle yapmasının sebebi şöyle anlattı:

"Cahiliye devrinde, babamın, beni verdiği kocam çok müsrif bir kimseydi. Kendisinin de, benim de, bütün varımı, yoğumu dağıttı. Kumara verdi. Bunun için parasız, pulsuz kalıp muhtaç duruma düştük. Kardeşim Sahr malını ikiye bölüp, bize bir şeyler vermişti. Az zaman sonra bu mal da heba olup gitti. Kardeşim Sahr, geride kalan diğer hisseden de bana yine verdi. Karısı kendisine, dedi ki:

- Bu böyle olmaz, sen daha ne zamana kadar kız kardeşin Hansa'ya malını vermekte devam edeceksin? Onun kocası hep kumar oynuyor ve nesi var, nesi yoksa hep dağıtıyor.

Sahr karısına cevaben şu şiiri söyledi:

- Yemin ederim ki, ona malımın iyisini vereceğim, o afife bir kadındır. Eğer ben ölürsem, o da kendi başörtüsüyle benim matemimi tutar."

Bunları anlatan Hansa Hatun sözlerini şöyle bitirdi: "İşte ben de onun matemi için böyle yapıyordum. Madem ki dinimiz yasaklamış bundan sonra tutmam!"

Her ne zaman Hz.Hansa Hatun'dan söz edilse, Resulullah efendimiz, onun için, "Örnek bir İslâm kadını" buyururlardı.

HİKMETLER · 17 MART 2007 CUMARTESİ · KAYIT 386

Günahlardan temizlenmek için

Hazreti Şeddad bin Evs, Medineli ensardan idi. Müslüman bir aile ocağında yetişti. Yaşı küçük olduğu için, Resulullah efendimizin gazalarına katılamadı. Ancak Resulullah efendimizin huzurunda devamlı bulunarak yüksek derecelere ve ilimlere kavuştu. Peygamber efendimizin vefatından sonra Şam'da, Filistin'de, Beyt-ül-Mukaddes'te ve Humus'ta bulundu.

Şeddad bin Evs, eshabın faziletlilerindendir. Geniş bir bilgiye sahipti. Devrinde, her ilimde kendisine müracaat edilirdi. Yumuşak huylu, açık sözlü, hiddet zamanında gadabına hakim idi. İbadette ve Allahü teâlânın beğendiği işlerde çok gayretliydi.

Yattığı zaman tefekküre dalardı. Allahü teâlânın rahmeti ile birlikte, azabını da hatırlar, "Ya Rabbi! Cehennem ateşini düşündükçe uykum kaçıyor" derdi. Allahü

teâlânın emir ve yasaklarına uymakta çok titiz olup, bunları güler yüz, tatlı dille insanlara anlatırdı.

Şeddad hazretlerinin hususiyetlerinden biri de, ağzından, lüzumsuz ve olur olmaz sözlerin çıkmamasıdır. O, riya ve gösterişten çok sakınırdı. Ebu Eşas Sağani şöyle anlatır:

"Şam Cami-i şerifine gitmiştim. Orada Şeddad bin Evs hazretleri ile karşılaştım. Bir yere gidecekti. Nereye gideceğini sordum. Hasta bir arkadaşını ziyaret edeceğini söyledi. Ben de kendileriyle gelebileceğimi söyledim ve beraberce gittik.

Oraya varınca, hastaya, durumunun nasıl olduğunu sordular. Hasta, nimet içerisinde olduğunu söyleyip hamd etti.. Bunun üzerine, Şeddad hazretleri şöyle buyurdu:

- Günahlarının affedildiğini sana müjdelerim. Çünkü, Peygamber efendimiz, "Allahü teâlâ buyurur ki: "Mümin olan kullarımdan birini imtihan ettiğim zaman, o bu imtihanı hamd ile karşılarsa, yatağından anasından doğduğu günkü gibi, günahlarından temizlenmiş olarak kalkar" buyurdu.

Ubade bin Nesi naklediyor: Şeddad bin Evs ağlarken görüldüğünde, ona niçin ağladığı soruldu. Buyurdu ki: "Resulullahtan duyduğum bir hadis-i şerifi hatırladım da, onun için ağlıyorum. Resulullah efendimiz bu hadis-i şerifinde, "Ümmetim için, şirk ve gizli şehvetten korkuyorum" buyurdu. O zaman ben, " Ya Resulallah! Ümmetin senden sonra şirke düşecek mi" diye sordum. Resulullah efendimiz buyurdu ki: "Evet, gerçi onlar, güneşe, ay'a ve puta tapmayacaklar, fakat işlerinde riyakârlık yapacaklar, Allah için değil de, Ondan başkalarının rızası için yapacaklar. Gizli şehvet ise şudur: Onlardan biri, oruç tutar, oruçlu olur, sonra şehvete sebep olan bir şeyi görür ve orucunu terkedip bozar."

HİKMETLER · 18 MART 2007 PAZAR · KAYIT 387

"Dünya, hazır bir metadır!"

Hazreti Şeddad bin Evs anlatır: "Peygamberimiz ile beraber idik. "Yanımızda yabancı, Ehl-i kitap birisi var mı?" diye sordular. Biz de olmadığını bildirdik.

Bunun üzerine kapının kapatılmasını emrettiler ve buyurdular ki: "Ellerinizi kaldırın, Lâ ilâhe illallah…" deyiniz!

Ellerimizi kaldırdık. Bu hâl bir müddet devam etti. Sonra mübarek ellerini indirip, şöyle buyurdular: "Sana hamd olsun ya Rabbi! Beni bu kelime ile gönderdin. Bana, onu emrettin. Bana, onunla cenneti vâdettin. Vâdinde duran yalnız Sensin." Peygamber efendimiz, bundan sonra buyurdular ki: "Sizi müjdelerim! Allahü teâlâ sizi magfiret buyurdu."

Bir gün Peygamber efendimiz Şeddad'ı sıkıntılı bir vaziyette görünce,"Ne oluyor ya Şeddad?" buyurdular. Şeddat, "Ya Resulallah! Dünya bana dar geliyor." dedi.

Bunun üzerine Peygamberimiz buyurdu ki: "Üzülme, Şam fetholunacak, Kudüs fetholunacak. Sen ve senden sonraki çocuklarından bir cemaat inşaallah orada bulunacak."

Şeddad bin Evs riyadan, gösterişten çok sakınırdı. Derdi ki: "Resulullahtan duydum. Buyurdu ki: "Kim riya ile namaz kılar, oruç tutar, sadaka verirse, o, Allahü teâlâya ortak koşmuş olur."

Dünyaya ve nefse aldanmaktan çok sakınır ve şu hadis-i şerifi okurdu: "Akıllı kimse, kendini hesaba çekip, ölümden sonrası için çalışan kimsedir. Aciz olan da, nefsine, arzu ve isteklerine tabi olur ve Allahü teâlâdan olmayacak şeyler bekler."

Gittiği yerlerde insanlara nasihat eder ve hadis-i şerifler okurdu. Bir defasında şöyle demişti: Resulullahtan işittim buyurdu ki:

- Ey insanlar! Dünya, hazır bir metadır. Ondan, iyiler de kötüler de yer. Ahiret, hak bir vaattır. Ahirette, her şeye kâdir olan Allahü teâlâ hükmeder. Orada hak ne ise o olur. Batıl, hükümsüz kalır.

Ey İnsanlar! Sizler ahiret adamlarından, ahireti düşünüp, ona hazırlananlardan olunuz! Dünya adamlarından, ahireti unutup dünyaya dalmışlardan olmayınız!

Allahü teâlâdan korkarak, amel yapınız! Biliniz ki, amellerinize göre arz olunursunuz. Allahü teâlâya mutlaka kavuşacaksınız. Kim, zerre miktarı hayır, iyilik işlerse, onun karşılığını görür. Kim de zerre kadar şer, kötülük yaparsa, onun karşılığını görür.

HİKMETLER · 19 MART 2007 PAZARTESİ · KAYIT 388

Bereketli yemek

Hazreti Ümm-i Ruman, Hz. Ebu Bekir'in hanımıdır. Hz. Aişe validemizin annesidir. Peygamber efendimizin de kayınvalidesidir. Ümm-i Ruman'ın faziletleri çoktur. Peygamber efendimiz, onu cennetle müjdelemiş ve buyurmuştur ki:

"Her kimi, cennet hurilerinden birine bakmak sevindirirse, Ümm-i Ruman'a baksın!"

Yine hakkında magfiret diledikten sonra buyurmuştur ki:

"İlâhî! Ümm-i Ruman'ın, senin yolunda ve Resulünün uğrunda çektiği sıkıntılar sana gizli değildir."

Ümm-i Ruman, Resulullah efendimizi çok severdi. Kızı Hz. Aişe'nin, Resulullaha gelin olmasına pek taraftar olup, gerçekleşmesine de çok memnun oldu.

Çok iyilik ve ikram severdi. Hicretin altıncı senesinde, müslümanların eshab-ı Soffaya yemek gönderdikleri bir sırada, Hz. Ebu Bekir, Eshab-ı Soffadan bazılarını oğlu Abrurahman ile eve gönderdi. Kendisi de Resulullah efendimizin yanında kaldı. Geç vakitte evine döndüğünde, Ümm-i Ruman sordu:

- Misafirleri gönderdin de, kendin nerede kaldın?

Hz. Ebu Bekir buyurdu ki:

- Yoksa onlara yemek yedirmedin mi?

- Yemek verdim. Ancak onlar, sen gelmedikçe yemek yemeyeceklerini söylemişler. Senin gelmeni beklediler.

Sonra hazırlanan yemeği yemeye başladılar. Hz. Ebu Bekir'in oğlu Abdurrahman der ki:

- Yemin ederim ki, aldığımız her lokmanın altından yeni bir lokma çıkıyordu. Nihayet hepimiz doyduk, ancak yemek önceki gibi, aynen duruyordu.

Bu hâli gören Hz. Ebu Bekir sordu:

- Bu nedir ey Ümm-i Ruman?

Ümm-i Ruman dedi ki:

- Efendim, yediğiniz yemek gönderdiğim gibi aynen duruyor.

Bunun üzerine kalan yemeği Resulullah efendimize gönderdiler.

Hz. Ümm-i Ruman 630 senesinde, Medine-i Münevverede vefat etti. Resulullah efendimiz, cenaze namazını kıldırıp, defninde bulundu. Kabre bizzat Resulullah efendimiz indirdi.

GÖNÜL BAHÇESİ · 20 MART 2007 SALI · KAYIT 368

Kâr - zarar hesabını iyi yapmalıyız!

Akıllı insan hesabını hep kâr üzerine yapar. Zarar üzerine hesap yapanın aklından şüphe edilir. Zamanımızda, dünyaya yönelme eğiliminde hızlı bir artış görülmektedir. İnsanların büyük bir çoğunluğu manayı bir tarafa bırakıp, madde için yani dünyalık şeyler için yaşamakta ve bu uğurda ölmektedir. Manayı, maneviyatı bir tarafa bırakamayanların da, bunlarla ilgileri şekli, sathi boyutta kalmaktadır. Çok kimse, dünya menfaatlerini ele geçirmek için, çok ince düşünüyor, çalışıyor ve didiniyorlar da, sonsuz bir saâdet ve felâket karşısında bulunduklarına önem vermiyorlar; yarına çıkacakları garantisi olmamasına rağmen 15-20 sene sonrasının planlarını yapıyolar. Bu, akıllıca bir iş değildir çünkü kârlı bir yatırım değildir.

Akıllı insan ahıret yatırımına öncelik verir. Dünya işlerinde tevekkül emir edildi. Ahıret işlerinde emredilmedi. Ahiret işlerinde tevekkül olmaz. Bunlarda çalışmak emir olundu. Burada, Allahü tealanın azabından korkmak ve merhametinden ümmidli olmak lazımdır. İslamiyete uymamız, yani emir edilenleri yapmamız ve yasak edilenlerden sakınmamız vazifemizdir. (Tevekkül) budur ve kulluk böyle olur.

Bu ahmaklık değil mi?

Hal böyle iken, tersine ahıret işlerinde tevekkül ediliyor, dünya işlerinde tevekkül edilmiyor. Örneğin, günümüz insanı, dinimizin emir ve yasakları

karşısında, Allah affeder diyor, fakat dünya işlerinde kılı kırk yarıyor. Bu akıllılık mıdır, ahmaklık mıdır?

Mutlaka öleceklerini bildikleri hâlde, âzâmî 70-80 yıllık ömür için ne akıl almaz sıkıntılara, meşakkatlere katlandıkları hâlde, sonsuz âhıret hayatı için az bir çalışmaya, zahmete katlanamıyorlar. Bu, kişinin kârını, zararını bilmemesinin alâmetidir. Her işinde, âhıreti düşünen, buna göre hareket eden, hep kârdadır. Âhıreti düşünmeden yaptığı her iş zararınadır.

Allahü teâlâ insanlara akıl verdi. Canlı cansız herşeyi onun emrine bıraktı. Buna karşılık, onlara dünya ve âhırette yine kendileri için faydalı olacak vazîfeler yükledi. Bunları bildirmek için, Peygamberler ve onları varisleri olan âlimler gönderdi.

İnsan, dünyaya gönderilmesinin sebebini, dünyadaki hayat mücâdelesini ve yaşama kurallarını bilmezse, yâhut bilip de onlara göre hareket etmez ise, elbette zararı kendine olacaktır. Bunları yerine getirip getirmemenin Cenâb-ı Hakka bir faydası, bir zararı olmaz.

Dinin kurallarını yani, emir ve yasaklarını yerine getirmede, eksiği kusuru varsa hiç olmazsa, kabahatini bilip saygıda kusur etmemelidir. Bunlarda, eksiklik, yanlışlık aramamalıdır. Peygamber efendimize, İslamiyet nedir? diye sorulunca, Ettazim-ü li-emrillah veşşefakatü li-halkıllah, diye cevap buyurmuştur. Yani, Allahü tealanın emirlerine tazim ve hürmet ve mahluklarına şefkattir. Yapamasa bile dinin emirlerine inanıp saygı gösteren imanını muhafaza etmiş olur.

Dünyaya gelmesi ve ölmesi kendi elinde olmayan insanın, Allahın dünya ve âhiretteki kanûnlarına dil uzatmağa ne hakkı vardır? Kulun vazifesi, bu kanunlara, emirlere uymaktır. İnsan bu kanûnlara uyduğu oranda, dünyada ve ahırette saâdete kavuşur.

İslam ahlakını ve Muhammed aleyhisselâmın hayatını, doğru yazılmış kitaplardan öğrenen akıllı bir kimse, İslama ve Peygamberimizin güzel huylarına, başarılarına âşık olur.

Yüzbinlerce insanın, Peygamberimize candan bağlandıklarını, O'na karşı edeblerini, itâatlarını, aşırı sevgilerini ve mallarını, canlarını O'nun için fedâ ettiklerini gösteren vak'a ve olaylar, dünya tarihlerinin binlerce sahîfelerini doldurmaktadır.

Zarar ihtimali yok

Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" güzel hayatını ve islâm dîninin emirlerindeki ve yasaklarındaki incelikleri ve faydaları öğrenen her akıl ve insaf sahibinin, her düşünebilen insanın O'na hemen inanması, O'na âşık olması, iman edip seve seve müslüman olması, insanlık îcâbıdır. Akıl da, mantık da bunu emreder. İnanmamak akılsızlık olur. Çünkü inanan ve inandığı gibi yaşayan her zaman kârdadır. Zararda olma ihtimali yoktur.

Hazreti Ali buyurdu ki: “Müslümanlar, ahirete inanıyor. Kıtapsız kafirler, inkar ediyor. Tekrar dirilmek olmasaydı, inanmayanlar birşey kazanmaz, Müslümanlar da, zarar etmezdi. Fakat, kafirlerin dediği olmayınca, sonsuz azab çekeceklerdir.”

İslam âlimleri, ahiretin varlığını isbat etmekte, inanmayanların hücumlarına akıl, ilim ve fen ile cevap vermektedir. Müslümanlar, sözlerini isbat etmeseydi dahi, kıyamet inkar olunabilir mi idi? Sonsuz azabda kalmak, bir ihtimal bile olsa, bunu hangi akıl kabul eder? Halbuki, ahiret azapları, bir ihtimal değil, meydanda olan hakikattir. O halde, inanmamak, akılsızlık oluyor. Kârını zararını bilmek olur. Kârını zararını bilmeyen de, bedbaht olur.

Her işinde, kârını zararını düşünen, maddeye değil manaya öncelik veren ise, hem dünyada hem de ahırette mesut ve bahtiyar olur.

HİKMETLER · 20 MART 2007 SALI · KAYIT 389

Çok cesur idi

Resulullah efendimizin halası olan Hz. Safiyye, oğlu Zübeyr ile birlikte müslüman olunca, Peygamber efendimize eziyet eden, kardeşi Ebu Leheb'e dedi ki:

- Ey kardeşim! Kardeşimin oğlunu ve Onun dinini yardımsız, hor, hakîr bırakmak, sana yakışır mı? Vallahi bugün yaşayan bilginler, Abdülmuttalib'in soyundan bir Peygamberin çıkacağını bildiriyorlar. İşte, o peygamber, budur!

Böyle söyleyerek Ebu Leheb'i de İslâma davet etmiş, fakat o kabul etmemiştir.

Hz. Safiyye'nin annesi Hâle ile Resul-i ekremin annesi Amine Hatun kardeş idiler. Bu suretle, Peygamberimiz ile, hem ana, hem de baba tarafından çok yakın akraba olurlardı.

Resul-i ekrem efendimiz, Uhud savaşına gittikleri zaman, kadınlar da Hz. Hassan bin Sabit'in köşkünde bulunuyorlardı. Erkek olarak sadece Hassan vardı. O da yaşlı ve zayıf idi. Yahudîler bunu fırsat bilip saldırmak istiyorlardı. İçlerinden birisi köşkün dibine kadar sokulup, olup bitenleri dinlemek istedi. Hz. Safiyye bunu gördü ve bağırdı: "Hassan, şu yahudînin yanına in, onu öldür!" Hz. Hassan dedi ki: "Ya Safiye, ben onunla savaşacak hâlde olsaydım, şimdi herhalde Resulullahın yanında olurdum."

Hz. Hassan, hastalık geçirdiğinden kılıç sallayamıyordu. Hz. Safiyye bunun üzerine, bir çadır direğini kaptı ve aşağı indi. Birden çadır direğini yahudînin başına indirdi. Yahudî, yediği darbe sonucu bir daha kalkamadı ve öldü.

Bundan sonra Safiyye eline bir kılıç alarak Uhud'un yolunu tuttu. Elindeki kılıcı ile önüne gelene saldırıyor, bir yandan da müslümanları harbe teşvik ederek, "Siz nasıl insanlarsınız, Resulullahı bırakıp da nereye gideceksiniz" diyordu.

Peygamber efendimiz onun vaziyetini görünce, oğlu Hz Zübeyr'i çağırdı ve buyurdu ki:

- Annen Safiyye, kardeşi Hamza'nın cesedini görmesin. Çünkü cesedin durumu çok kötü idi. Kardeşinin cesedini böyle görse, herhalde aklını kaçırır.

Hz. Zübeyr de bu emir üzerine annesinin yanına sokularak dedi ki:

- Anneciğim, Resulullah efendimiz senin geri çekilmeni buyuruyor.

- Nasıl? Geri mi dönecekmişim? Kardeşimin cesedinin nasıl olduğunu biliyorum. Fakat sabredeceğim. Ama bir gün bunların karşılığını da göreceğim.

Hz. Zübeyr, durumu Resulullaha arz etti. Resulullah efendimiz de halasının metanetini duyunca, cesedin yanına gelmesine izin verdi. Cesedin parça parça olduğunu gördü. Kendisine hakim oldu. Yalnız "İnnâ lillah ve innâ ileyhi râciûn" dedi. Ellerini açıp duâ etti ve oradan ayrıldı.

HİKMETLER · 21 MART 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 390

“O ileride orduları idare edecek!”

Hazreti Safiyye disiplinli bir anneydi. Bazen oğlu Zübeyr'e sert davrandığı olurdu. “Niçin böyle yapıyorsun” diyenlere şöyle cevap verirdi:

- Ben onun iyi yetişmesi için böyle yapıyorum. Çünkü o, ileride orduları idare edecektir.

Gerçekten de Hz. Zübeyr büyük bir İslâm fedaisi oldu.

Hz. Safiyye cahiliyye devrinde Hâris bin Harb ile evlenmişti. Hâris'ten bir oğlu oldu.

Hâris öldükten sonra Hz. Zübeyr'in babası Avvam bin Hüveylid ile evlendi. Bundan da üç çocuğu oldu. Bunlar Hz. Zübeyr, Saib ve Abdülkâbe'dir.

Hz. Safiyye, cesaret ve şecaati ile nesillere örnek olacak şekildeydi. Gayet fasih ve beliğ mersiyeler yazardı. Hz. Safiyye, Arap edebiyatında, şiir ve mersiye söylemekte çok ileri idi. Hamasî şiirleri de meşhurdu. Bir tanesinde şöyle demiştir:

Benden Kureyş'e haber salın ve deyin ki: “Ne hakla bize tahakküm etmeye kalkarsınız? Bizim büyüklüğümüz sizden eksik mi? Şunu iyi biliyorsunuz ki; bizim eski bir şerefimiz ve önce gelme hakkımız vardır. Bizim için zulüm ateşi yakılmamıştır. Verdiğimiz sözü bozduğumuzun alameti hiç belirtilmemiştir. Bütün hayır ve fazilet bizdedir.”

Babası Abdülmuttalib'in vefatında, Hz. Hamza'nın şehit edildiğinde ve Resul-i ekremin vefatlarında yazdıkları mersiyeler meşhurdur. Resullullah efendimizin vefatındaki mersiyesinde demiştir ki:

Ya Resulallah! Sen bizim ümidimizdin, / Sen bize hep iyilik edenimizdin./Sen, değildin hiç, haksızlık edenlerden, /Sen, şefkat sahibi ve yol gösterenlerden./Ve dahî anlatılmayan ilim deryası, /Bugün ağlayanların, senin içindir feryadı./Senin yoluna hep ecdadım feda olsun!/ Malım, canım, bütün varlığım feda olsun!/ Ah! Şimdi aramızda sağ olsaydınız, / Ne kadar mesrur olurduk kalsaydınız./ Hak teâlânın hükmü bu, ya sabır diyoruz, / Bilmem ki ne yapsak, hep figan ediyoruz./ Allahın selamı, sana olsun ya Resulallah!/ Adn Cennetine girip kalasın ya Resulallah!

Hz. Safiyye, Hz. Ömer halife iken, 640 yılında, 73 yaşında iken vefat etti. Bakî kabristanında Mugire bin Şube'nin kabri yanına defnedildi.

HİKMETLER · 22 MART 2007 PERŞEMBE · KAYIT 391

“Ben de onlardan olayım!”

Ümm-i Hiram, Enes bin Malik'in teyzesidir. Resulullahın da teyzeleri tarafından akrabası olup, süt teyzesidir. Cahiliyye devrinde Amr bin Kays ile evlendi. İman ile şereflenip, müslüman oldu. Kocası iman etmeyince, ayrıldılar. Ondan Kays ve Abdullah adında iki oğlu oldu. Müslüman olduktan sonra, ensarın büyüklerinden Ubade bin Samit ile evlendi. Bundan da Muhammed adında bir oğlu oldu.

Ümm-i Hiram'ın Medine-i Münevveredeki evini, Resulullah efendimiz sık sık ziyaret ederdi. Ümm-i Hiram da bundan çok memnun olur ve çok ikramda bulunup, hizmet etmekle şereflenirdi. Yine Resulullah efendimiz evine teşrif etmiş ve istirahat için evinde uyumuştu. Bir müddet sonra Peygamber efendimiz gülümseyerek uyandılar. Bunun üzerine Ümm-i Hiram sordu:

- Ya Resulallah! Niçin güldünüz?

- Ey Ümm-i Hiram! Ümmetimden bir kısmını gemilere binmiş hâlde, kâfirlerle gazaya giderlerken gördüm.

- Ya Resulallah! Duâ et, ben de onlardan olayım!

Peygamberimiz de onun bu arzusunu geri çevirmeyip, duâ buyurdular.

Resulullah efendimiz tekrar uyuyup, yine gülümseyerek uyandılar. Tekrar gülme sebebini sorunca, “Bu defa da, ümmetimden bir kısmının, padişahların tahtlarına kuruldukları gibi debdebeli bir kalabalık hâlinde gazaya gittiklerini gördüm.” buyurdular. Ümm-i Hiram, bunların arasında da bulunması için dua talep etti. Bu sefer Peygamberimiz, “ Hayır, sen öncekilerdensin.” buyurdu. Böylece onun deniz seferinde bulunacağını önceden haber vermiş oldu.

Yıllar sonra, Halife Hz. Osman'ın izniyle, 647 yılında Hz. Muaviye, Kıbrıs adasındaki insanların da saadete kavuşmaları, cehennemden kurtulmaları için bir deniz seferi düzenledi. Bu sefer, müslümanların ilk deniz savaşıydı. Bu sefere gönüllü seçilen kimseler arasında eshab-ı kiramın ileri gelenleri de vardı. Bunlar

arasında Hz. Ebu Zer, Hz. Ebüdderda, Hz. Ubade bin Samit ve hanımı Ümm-i Hiram da vardı.

Hz. Muaviye, bu orduya Hz. Abdullah İbni Kays'ı kumandan tayin etti. Deniz yoluyla yolculuk başladı. Hz. Ümm-i Hiram, seksenaltı yaşında olmasına rağmen, bu zahmetli yolculuğa katlanıyor, oradaki insanlara İslâmiyeti bildireceklerini, onların da kurtuluşa, saadete kavuşacaklarını düşünerek, teselli buluyordu. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 23 MART 2007 CUMA · KAYIT 392

"Özlediği şehitliğe kavuştu"

Ümm-i Hiram ilerlemiş yaşına rağmen Kıbrıs seferine katılan askerler arasındaydı. İslâmiyeti yaymak uğrunda şehit olmak, Ümm-i Hiram'ın en büyük arzusuydu. Çünkü şehitler hakkında Peygamber efendimiz buyurmuştu ki:

"Şehitleri yıkamayınız! Çünkü kıyamet gününde her yere miskü anber gibi koku saçacaklardır."

"Şehidin kul borcundan başka bütün günahlarını Allahü teâlâ affeder."

"Şehitler cennetteki nimetleri görünce, "Keşke, Allahın bize neler ikram ettiğini, kardeşlerimiz de bilselerdi de cihaddan çekinmeseler, çarpışmaktan korkup düşmandan yüz çevirmeselerdi" derler."

Bu müjdelerin yanında birkaç günlük zahmetin hiç kıymeti olmadığını, en iyi Peygamberimizin arkadaşları biliyordu. Çektikleri eziyet ve sıkıntılar, bunu çok güzel anlatıyordu. Ümm-i Hiram da, bu arzu ve istekle, yaşının çok ileri olmasına rağmen ordunun içindeydi.

Mısır'dan gelen İslâm askerleri de, kendileriyle birleşince, Kıbrıs Rumlarına, müslüman olmalarını, yoksa cizye vermelerini, bunu da kabul etmezlerse savaş yapacaklarını bildirdiler. Kıbrıslılar teslim olmayacaklarını bildirince, şiddetli çarpışma oldu. Kıbrıs Rum donanması İstanbul'a kaçtı.

Hz. Ümm-i Hiram, çok yaşlı olmasına rağmen, yerinde duramıyor, bir an önce neticeye varmak istiyordu. Genç askerler, Hz. Ümm-i Hiram'ın bu hâline şaşıyorlar, ona bakarak gayrete geliyorlardı. Rumların donanması kaçınca, savaş

sahilde devam etmeye başladı. İslâm askerleri, bir çıkarma hereketiyle iç kısımlara daldılar. Askerlerle çıkarmaya katılan Hz. Ümm-i Hiram, Larnaka yakınlarında atının ayağının sürçmesiyle düşerek, çok özlediği şehitliğe kavuştu. İslâm askerlerinin karşısında tutunamayan Rumlar eman dilediler. Barış teklif edip, cizye vermeyi kabul ettiler.

Hz. Ümm-i Hiram'ın kabri Kıbrıs'ta Larnaka şehrinin Tuz Gölü kıyısındadır. Osmanlılar Kıbrıs adasını 1570 senesinde fethedince, kabrini imar ettiler. "Hala Sultan" deyip, kabri üzerine türbe, yanına tekke ve cami yaptırdılar. Kabrinden yüzyıllardır feyz ve bereket saçmaktadır. Osmanlılar zamanında ve sonrasında, gemiler, Hala Sultan türbesi istikametinden geçerken, toplarını çevirirler ve mübarek makamı ziyaret maksadı ile selamlarlardı.

HİKMETLER · 24 MART 2007 CUMARTESİ · KAYIT 393

"Oğlunun intikamını aldı!?"

Ümm-i Ümare, Uhud gazasına, kocası Zeyd bin Asım, oğulları Habib ve Abdullah ile birlikte katılarak, şecaat ve kahramanlıklar göstemişti. Gazilere su dağıtmak ve yaralarını sarmak vazifesiyle katıldığı savaşın en şiddetli bir anında, Resulullah efendimize saldıran bir müşriki atından aşağı düşürüp öldürmüştü.

Ümm-i Ümare anlatır: "Gündüzün başlangıcında Uhud'a vardım. Halk ne yapıyor bir bakayım dedim. Yanımda bir kırba ve içinde su vardı. Resulullahın yanına kadar gittim. Kendisi, o sırada Eshabı arasında bulunuyordu. Bu zamanda müslümanlar savaş üstünlüğünü devam ettiriyorlardı.

Müslümanlar dağılmaya başlayınca, Resulullahın yanına vardım. Çarpışmaya koyuldum. Kılıçla, okla müşrikleri Resulullahtan uzaklaştırmaya çalıştım. Bu arada da yaralandım. Resulullahın yanında on kişi kalmamıştı. Ben, oğullarım ve kocam, Resulullahın önünde çarpışıyor, müşrikleri ondan uzaklaştırıyorduk.

Bir ara Resulullah efendimiz, benim yanımda kalkan bulunmadığını gördü. Yanında kalkan bulunanlardan birisine, "Ey kalkan sahibi, kalkanını çarpışana bırak!" buyurdu.

O kimse kalkanını Resulullaha verdi. Ben de Resulullah efendimizden alıp, onunla korundum. Bize ne yaptılarsa, müşrik süvarileri yaptılar. Atlı bir adam gelip, bana vurdu. Kalkanımla korundum. Ben de onun atının ayaklarına kılıç çaldım. At arkaüstü yıkılınca, Peygamber efendimiz oğlum Abdullah'a, "Ey Ümm-i Ümare'nin oğlu! Annene, annene yardım et!" buyurdu: Ümm-i Ümare'nin oğlu Abdullah ibni Zeyd anlatır:

"Uhud günü sol kolumdan yaralanmıştım. Resulullah efendimiz; "Yaranı sar" buyurdu. Anam yanıma geldi. Yaraları sarmak için yanında bulunan hazır bezlerle yaramı sardı. Bu sırada Resulullah efendimiz bana bakıyordu. Annem, yaramı sardıktan sonra, bana, "Kalk yavrucuğum! Müşriklerle çarpış!" dedim. Bunun üzerine Resulullah efendimiz, " Ey Ümm-i Ümare! Senin katlandığın, dayanabildiğin şeye, herkes katlanabilir, dayanabilir mi?" buyurdu.

Beni yaralayan müşrik o sırada oradan geçiyordu. Resulullah efendimiz, " İşte, oğluna vuran adam!" buyurdu. Annem, hemen onun önüne geçip, bacağına vurup çökertti. Bunun üzerine, Resulullahın, mübarek dişleri görünecek kadar gülümsediğini gördüm. Sonra buyurdu ki: "Allaha hamd olsun ki, seni düşmanına muzaffer kılıp, gözünü aydın etti. Öcünü almayı sana gözünle gösterdi."

HİKMETLER · 25 MART 2007 PAZAR · KAYIT 394

Kahramanlıkları devam etti

Ümm-i Ümare, Uhud'da oğlu yaralanınca, oğlunun yarasını ve diğer sahabilerin yaralarını sarıyor, susuz olanlara su dağıtıyordu. Daha sonra, eline bir kılıç alarak çarpışmaya başladı.

İbni Kamia kâfiri, Resulullahı öldürmeye yemin etmişti. Resulullahı gördü. Resulullaha hücum edince, Ümm-i Ümare atının önüne geçti. Atını durdurup İbni Kamia'ya saldırdı. O müşrikin üzerinde zırh olduğu için darbeleri pek tesir etmedi. Zırh olmasaydı, o da öldürülen diğer müşriklerin yanına gidecekti.

Sonunda o müşrikin şiddetli bir hücumu ile boynundan ağır yaralandı. Resulullah efendimiz onun için buyurmuştur ki:

- Uhud günü ne tarafıma baktıysam, hep Ümm-i Ümare, hep Ümm-i Ümare'yi gördüm.

Bu savaşta oniki-onüç yerinden yaralanmıştı. Bunlardan en ağırı, İbni Kamia'nın, boynunda açtığı yaraydı. Resulullah efendimiz, oğlu Abdullah'a bu yarayı sarmasını emrettiler. Sonra buyurdular ki:

- Ev halkınızı Allahü teâlâ mübarek kılsın. Senin annenin makamı filan ve filanların makamından hayırlıdır. Allahü teâlâ sizin ev halkınıza rahmet etsin!

Bir sene tedavi gördükten sonra bu yara iyileşti. Resulullah efendimizin vefatından sonra da kahramanlıkları devam etti:

Müseylemet-ül Kezzab, yalancı peygamberlik iddiasıyla ortaya çıkınca, Ümm-i Ümare'nin oğlu Habib, Amman'dan Medine'ye gelirken esir düşmüştü. Müseyleme, kendisinin peygamberliğini kabul etmesini istedi. Habib onu tasdik etmeyince, şehit edildi.

Bunu işiten Ümm-i Ümare Müseyleme'nin ölümünü göstermesi için Allahü teâlâya duâ etti. Yaşı altmışın üzerinde olmasına rağmen, oğlu Abdullah'la beraber Yemame savaşına iştirak etti. Savaşın şiddetli bir anında, müslümanların dağılmaya başlamaları üzerine, kılıcını çekerek düşmana hücum etti. Oniki yerinden yara aldı. Müseyleme'yi de yaraladı.

Ümm-i Ümare'nin oğlu Abdullah'ın da bulunduğu, bir grup müslümanın önünden atla kaçmaya çalışan Müseylemet-ül Kezzab, Hz. Vahşi tarafından mızrakla vurularak öldürüldü.

Ümm-i Ümare bu savaşta kolunun birini kaybetti. İslâm ordusunun kumandanı Halid bin Velid, kendisiyle yakından alâkadar oldu. Yaralarını sardırdı. Böylece Müseyleme'nin ölüsünü görmüş oldu.

HİKMETLER · 26 MART 2007 PAZARTESİ · KAYIT 395

Resulullahın Cennet komşusu

Bir gün Ümm-i Ümare, Peygamberimizden bir ricade bulundu: “Ya Resulallah, Allahü teâlâya duâ et de cennette sana komşu olalım.” Peygamber efendimiz de, “Allahım! Bunları, cennette bana komşu ve arkadaş et” diye duâ etti. Bunun

üzerine Ümm-i Ümare, “ Bu bana kâfidir. Artık dünyada ne musibet gelirse gelsin, hiç ehemmiyeti yok.” dedi.

Birgün Resulullah efendimiz Ümm-i Ümare'nin evine teşrif ettiler. Ümm-i Ümare de yemek ikram etti. Resulullah efendimiz “Sen de ye” buyurdular. O da oruçlu olduğunu arz etti. Bunun üzerine Resulullah efendimiz buyurdu ki: “Bir oruçlunun yanında yemek yenildiği zaman, sofra kalkıncaya kadar, melekler oruçluya duâ ederler.”

Hz. Ebu Bekir de hilafeti zamanında, kendisini evinde ziyaret eder, hâlini, hatırını sorardı. Hz. Ömer zamanında, bir savaşta elde edilen ganimetler içinde kıymetli kumaşlar da vardı. Bunların en kıymetlisi olan altın sırmalı bir elbise, Hz. Ömer'e isabet etti. Herkes gelinine veya hanımı Hz. Ali'nin kızı Ümm-i Gülsüm'e verecek diye beklerken, Hz. Ömer, “Bu elbiseye Ümm-i Ümare herkesten daha layıktır” buyurdu ve arkasından ilave etti: Resulullah efendimizin, “Savaşta ne tarafa baktımsa, hep Ümm-i Ümare, hep Ümm-i Ümare'yi gördüm” buyurduğunu işittim. Bunları söyledikten sonra elbiseyi Ümm-i Ümare'ye gönderdi.

Ümm-i Ümare Uhud'dan başka, Hudeybiye, Hayber Umret-ül kaza, Huneyn ve Yemame gazalarına da katıldı. Biat-ı Rıdvan'da hazır bulunmakla şereflendiler. Oğulları Habib ve Abdullah da, Peygamber efendimizin bütün gazalarına iştirak ettiler. İkinci Akabe biatında bulunarak, zevciyle birlikte müslüman olmakla şereflendi.

Akabe'de, kocası Zeyd biat ettikten sonra, Peygamberimize gelerek, “ Ya Resulallah! Ümm-i Ümare ve Ümm-i Müney adlı iki kadın da bizimle birlikte biat için gelmişlerdir.” dedi.

Bunun üzerine Resulullah efendimiz, “Hangi şartlarda sizden biat aldımsa, onlardan da aynı şartlarda biat aldım. Ellerini tutup müsafeha zarureti yoktur” buyurdular ve kadınların elini tutmadılar.

Ümm-i Ümare'nin ne zaman vefat ettiği bilinmemektedir. Ancak Medine'de vefat etmiş, Bakî kabristanına defnedilmiştir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 27 MART 2007 SALI · KAYIT 401

Çocuğumuza karşı vazîfelerimiz

Son yıllarda, çocuk cinayetleri ve intiharları, uyuşturucu ve içki kullanımı, cinsel tacizler ilköğretim düzeyine kadar indi. Çocuklarımızın bu feci hale düşmesinde, çevrenin rolü olduğu gibi anne babanın da önemli bir ihmalinin olduğu gerçeğini kabul etmek zorundayız. Anne - babadan, aileden gerekli eğitimi almış olsalardı, bu çocuklar böyle yollara tevessül etmezlerdi. Her ana babanın, çocuğun doğumundan itibaren, ona karşı dini vazîfeleri vardır. Bunların pek çok faydaları, hikmetleri vardır. Bunları yapan rahat eder. Bu vazîfeler yapılmadığı takdirde, çocuk iyi yetişmez, bundan dolayı anne - baba huzursuz olur, ayrıca büyük vebâle ve günâha girer.

Çocuk doğup, kendisine müjdelenince, önce böyle nimetler ihsân ettiği için Cenâb-ı Haka şükür etmelidir. Peygamber efendimize İslâmda doğan bir çocuk getirildiğinde, "Yâ Rabbî, bunu sâlih kullarından eyle! Bunu Müslüman olarak büyütüp yetiştir" diye duâ ederdi. Biz de böyle dua etmeliyiz. Çocuk olması için ısrarcı olmamalıdır. Çocuk, ana-baba için bir nimettir. Nimet olduğu gibi, hayırsız olduğu takdirde, dünya ve âhıret için büyük sıkıntıdır. Çok ana-babaya, hayırsız çocukları sebebiyle dünya hayatı zindan olmuştur. Bunun için, "Yâ Rabbî, dünya ve âhıretim için hayırlı olacak ise, bana çocuk ver! Hayırsız olacak ise verme!" diye duâ etmelidir.

Kız çocuğu olmuşsa bunun için üzülmemelidir. Hadîs-i şerîfte, “İlk çocuğunun kız olması, kadının bereketindendir” buyuruldu. Allahü teâlâ Şûrâ sûresinde, “Dilediğine kız çocukları verir, dilediğine erkek çocukları verir” buyurmaktadır. Bir hadîs-i şerîfte, “Kimin kız çocukları olur, onlara râzı olur, iyi yetiştirir ve dengi ile evlendirirse, bu kız çocukları onun için Cehennemden perde olurlar” buyuruldu.

Çocuğun akîkasını kesmelidir. Akîka, çocuk nimetine karşılık, Allahü teâlâya şükür etmek niyyeti ile hayvan kesmektir. Hicretin sekizinci yılında İbrâhim dünyaya gelince, yedinci günü, Resûlullah efendimiz İbrâhim'in başını tıraş ettirip, saçının ağırlığı kadar gümüş sadaka verdi ve akîka olarak iki koç kesti.

Akîkayı keserken, "Yâ Rabbî, bu çocuğumun akîkasıdır. Bu vesîle ile, çocuğuma sıhhat ve âfiyet ver! Kazâlardan belâlardan koru! İslâm terbiyesi ile yetiştirmek nasip eyle! Onu ve bizleri Cehennem azâbından uzak eyle!" diye duâ etmelidir.

Çocuğu doğuran kadının emzirmesi faydalıdır. Nitekim hadîs-i şerîfte, "Çocuğa, annesinin sütünden hayırlısı yoktur" buyuruldu. Annenin sütü yoksa çocuğu sâliha, aslı temiz, soylu olan bir kadın emzirmelidir. Çünkü kadınların sütü, çocukta tesîrini gösterir ve eserleri bir gün ortaya çıkar. Hadis-i şerifte, “Evlat, emdiği süte göre hallenir!” buyuruldu. Tohum iyi olunca, ekin de iyi olur. Bunun için çocuğa helal lokma yedirmelidir. Hadis-i şerifte, “ Haramdan çekinin. Çünkü, haramın binası er geç harap olur!” buyuruldu.

Hastalık dışında çocuğunun ağlamasından sıkılmamalıdır. Çünkü çocuğun ağlaması, zikir, tehlîl ve Allahü teâlâ için hamddir. Anası ve babası için ise duâ ve istiğfardır. Nitekim hadis-i şerifte, “Müminin çocuğu dört ay lâ ilâhe illâllah, dört ay Muhammedün Resûlullah ve dört ay, Allahümmağfir lî ve livâlideyye " (Yâ Rabbî, beni ve anamı-babamı mağfiret eyle) der. “ buyuruldu. Konuşmaya başlayınca ilk önce La ilahe illallah. Muhammedenresulullah sözü söyletilmelidir. Sonra, Mü'minun sûresinin 116. âyeti, sonra Âyet-el-kürsî'yi ve Haşr sûresinin sonu olan Hüvallahüllezî'yi okuyup öğretilmelidir.

Çocuğuna güzel isim koymalıdır. Çünkü kıyâmette o, kendi ismi ve babasının ismi ile çağırılır. Çocuğa konacak en uygun isim Abdullah, Abdurrahman ve benzeri isimlerdir. Resûlullah efendimiz, “Allah indinde en güzel olan isimler, Abdullah, Abdurrahman'dır” buyurdu. Bu ikisi çok sevgili isimlerdir. Çünkü biri, Allahü tealânın en yüksek ismi olup, şehâdet kelimesinde tevhîdin kendisine mahsûs kılındığı Allah, diğeri Onun Rahmân ismine izâfe edilmiştir. Bu ise rahmetinin umûmî olduğunu gösteren bir ism-i ilâhîdir.

Peygamber efendimiz, Hazret-i Hasan doğduğu zaman, kulağına ezân okumuştur. Ezân okuyacak kimse, çocuğu yastık gibi yumuşak bir şey üstüne koyarak kucağına alır, yavaşça sağ kulağına ezân, sol kulağına da ikâmet okur. Sonra ismini söyler.

Çocuk doğar doğmaz, hemen isim konabilir, bir hafta kadar geciktirmekte de mahzûr yoktur. Mühim olan çocuğa güzel isim koymalıdır! Bir ismin güzel olması için mutlaka Kur'ân-ı kerîmde bulunması lâzım değildir. Güzel isimler çoktur. Bunların çoğu Türkiye Gazetesi Takvimi'nde bildirilmiştir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki: “Çocuğa güzel isim vermek, dînini öğretmek ve vakti gelince

evlendirmek, evlâdın babası üzerindeki haklarındandır.” “Kötü ismi olan, bunu güzel isme çevirsin!”

Bir hadîs-i şerîfte, "İsmini Muhammed verdiğiniz çocuğa karşı hürmetli olun. Ona yer verin, ona karşı asık suratlı olmayın" buyuruldu. Resûlullah efendimiz, çocuğuna Muhammed ismini verip, sonra ona lânet etmeyi, sövmeyi, çirkin hitâblarda bulunmayı yasaklamıştır. Ecdâdımız Osmanlılar bu mubârek isme gereken saygıyı göstermede kusûr yaparız korkusuyla, Muhammed yerine Mehmed demişlerdir. Bizler de ecdâdımız gibi hareket etmeliyiz. Hele bu zamanda bu saygının eksiksiz gösterilmesi hiç mümkün değildir.

HİKMETLER · 27 MART 2007 SALI · KAYIT 396

Cennete kolkola girdiler

Hazreti Vahşî, Hz. Hamza'nın Bedir savaşında öldürdüğü Tuayme'nin kardeşinin oğlu olan Cübeyr bin Mutim'in kölesi idi. Habeşli olduğu için, el ile ok ve mızrak atmakta usta idi. Uhud savaşında, Cübeyr buna, “ Hamza'yı öldürürsen seni azat ederim! “demişti. Daha o zamanlar müslüman olmakla şereflenmemiş olan Ebu Süfyan'ın hanımı Hind de, babasının ve amcasının intikamı için, Vahşî'ye büyük mükâfat vâd etmişti. Azad olmayı ve ardından büyük mükafatı düşünen Vahşî, Uhud'da taş arkasına pusuya yatıp uzaktan mızrak atarak, onu şehit etti.

Uhud savaşında Peygamberimiz birkaç kâfire bedduâ etmişti. “Vahşî'ye niçin lanet etmiyorsun” dediklerinde, “Miracda, Hamza ile Vahşî'yi kolkola, birlikte cennete girerlerken görmüştüm!” buyurdu.

Mekke fethedildikten sonra pişman olup, Medine'de mescide gelip, selam verdi. Resulullah efendimiz selamını aldı. Peygamberimize, “Ya Resulallah! Bir kimse en kötü, en çirkin günah işlese, sonra pişman olup temiz iman etse, Resulullahı canından çok seven biri olarak, huzuruna gelse, bunun cezası nedir?” Resulullah efendimiz, “İman eden, pişman olan affolur. Bizim kardeşimiz olur.” buyurdu. Bunun üzerine, “Ya Resulallah! Ben iman ettim. Pişman oldum. Allahü teâlâyı ve Onun Resulünü herşeyden çok seviyorum. Ben Vahşî'yim.”

Resulullah efendimiz, Vahşî adını işitince, Hz. Hamza'nın şehit edilmiş hâli gözünün önüne geldi. Ağlamaya başladı. Vahşî, öldürüleceğini anlayarak kapıya

yürüdü. Eshab-ı kiram kılıçlarına sarılmış, işaret bekliyordu. Vahşî, "Son nefesimi alıyorum" derken, Cebrail aleyhisselam gelrek, Allahü teâlânın, "Ey sevgili Peygamberim! Bütün ömrünü puta tapmakla, kullarımı bana düşman etmeye uğraşmakla geçiren bir kâfir, bir kelime-i tevhid okuyunca, ben onu affediyorum. Sen, amcanı öldürdü diye Vahşî'yi niçin affetmiyorsun? O pişman oldu. Şimdi sana inandı. Ben affettim. Sen de affet!" emirini getirdi.

Herkes, "Öldürün!" emrini beklerken, Resulullah efendimiz, " Kardeşinizi çağırınız!" buyurdu. Kardeş sözünü işitince, saygı ile çağırdılar. Peygamber efendimiz Vahşî'ye, "affolunduğunu" müjdeleyerek buyurdu ki: "Fakat, seni görünce dayanamıyorum, elimde olmadan üzülüyorum."

Hz. Vahşî, Resulullahı üzmemek için, bir daha yanına gelmedi. Mahcup, başı önünde yaşadı. Aynı mızrak ve okla yalancı peygamber Müseyleme'yi öldürdü ve büyük hizmet etti. Hz. Osman zamanında vefat etti.

HİKMETLER · 28 MART 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 397

"Dine girmede zorlama yoktur!"

Peygamber efendimiz Hendek savaşından sonra, 626 senesinde, Medine'nin dışında bulunan ve bir kaleye sığınan Benî Kureyza yahudîlerinin üzerine yürüdü. Çünkü bunlar orada devamlı huzursuzluk kaynağı oluyorlardı. Benî Kureyza yahudîlerinin bulunduğu kale; muhasara ve kuşatmadan sonra müslümanların eline geçti. İçinde bulunan yahudîler malları, mülkleri, çocukları ve kadınları ile birlikte ganimet olarak alındılar.

Benî Kureyza'dan alınan savaş ganimetleri ve esirler, müslümanlar arasında İslâm dinine uygun bir şekilde taksim edildi. Ganimetler taksim edilip, sıra esirlere gelmişti. Reyhane de savaş esirleri arasında bulunuyordu. Reyhane de Peygamber efendimizin hissesine düşmüştü. Bunun üzerine, Reyhane Ümm-i Münzir'in evine gönderildi.

Resulullah efendimiz o zaman yahudîlik dinine inanan Reyhane'yi, dilerse kendi dininde kalmak, dilerse müslüman olmak hususunda serbest bırakmışlardı. Reyhane de, " Ben kendi dinimde kalmak istiyorum." demişti. Peygamberimiz bu

hareket ve davranışıyla, “İslâm dinine girmek için zorlamak yoktur” hükmünü bizzat kendileri tatbik etmişlerdir.

Daha sonra Salebe bin Sâye'nin İslamı anlatmasıyla Reyhane'nin kalbi İslâmiyete ısındı. Kendi isteği ile Müslüman oldu.

Peygamber efendimiz, bu davranışından sonra Reyhane'yi azat ettiler. Kendilerini, bizzat Mehir vererek, nikâhına aldılar. Düğünleri de Ümm-i Münzir'in evinde oldu. Böylece bütün müslümanların annesi olmak şerefine kavuştu.

Peygamber efendimiz, evlenmelerinin hepsini Allahü teâlânın emri ile yaptı. Bunlar dinî, siyasî veya merhamet ve ihsan ederek yapılan evlenmelerdir. Reyhane ile de olan evlenme böyledir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Bütün zevcelerimle evliliklerim ve kızlarımı evlendirmem, hepsi Cebrail'in Allahü teâlâdan getirdiği izinle olmuştur.”

Hz. Reyhane sakin, temiz karaktere sahip, yumuşak huylu bir hanımefendi idi. Peygamber efendimizden önce vefat ettiği için naklettiği hadis-i şerif yoktur.

Hz. Reyhane, Medine'de bulunan yahudîlerin Benî Kureyza kabilesindendir. İlk önceleri Hakem isimli biri ile evlenmişti. Adı Reyhane binti Şemun'dur. Doğum tarihi kesin olarak belli değildir. Bakî kabristanlığına defnedilmiştir.

HİKMETLER · 29 MART 2007 PERŞEMBE · KAYIT 398

"Üzüntünün sebebi nedir?”

Hz. Ömer'in kızı olan Hz. Hafsa, genç yaşında dul kalınca; babası Hz. Ömer hicretin üçüncü yılında, Hz. Ebu Bekir'e ve Hz. Osman'a, “Kızımı alır mısınız” diye teklif etmiş, onlar da, “Düşünelim” demişlerdi.

Birgün Resulullah efendimiz, her üçü ve başkaları yanında iken, Hz. Ömer'e buyurdu ki:

- Ya Ömer! Seni üzüntülü görüyorum, sebebi nedir?

Bir şişedeki mürekkebin rengi kolay görüldüğü gibi, Resulullah efendimiz de herkesin düşüncesini, bir bakışta anlardı. Lüzum görürse sorardı. Hz. Ömer de

şöyle cevap verdi:

- Ya Resulallah! Kızımı Ebu Bekir'e ve Osman'a teklif ettim, almadılar.

Resulullah efendimiz en çok sevdiği üç eshabının üzülmesini hiç istemediğinden, onları sevindirmek için, hemen buyurdu ki:

- Ya Ömer! Kızını, Ebu Bekir'den ve Osman'dan daha iyi birisine vermek ister misin?

Hz. Ömer şaşırdı. Çünkü Ebu Bekir'den ve Osman'dan daha yüksek ve daha iyi kimse Resulullahtan başka olmadığını biliyordu. " Evet ya Resulallah." diye cevap verdi. Bunun üzerine Resulullah efendimiz, "Ya Ömer, kızını bana ver!" buyurdu.

Bu suretle, Hz. Hafsa, Ebu Bekir'in ve Osman'ın ve bütün müminlerin anneleri oldu. Bunlar, ona hizmetçi oldu. Ebu Bekir ve Osman birbirlerine daha yakın ve daha sevgili oldular.

Peygamberimiz kendisine hitaben buyurdu ki:

- Ey Hafsa! Sakın çok konuşma! Allahı anmadan çok konuşmak, kalbi öldürür. Allahın zikri ile çok konuşmak ise kalbi diriltir.

Hz. Hafsa, altmış hadis-i şerif bildirdi. Peygamber efendimizin sabah namazı için kalktığında, abdest aldıktan sonra evinde sabahın sünnetini kıldığını haber vererek hadis kitaplarına geçirdi. "Peygamber efendimizin oturarak tesbih namazı kıldığını görmedim. Ancak, vefatından bir sene önce tesbih namazlarını oturarak kılmaya başladı" buyurdu.

Hz. Hafsa, bilgili, iradesi kuvvetli, özü ve sözü bir idi. Hz. Aişe, onun hakkında; "Hafsa tam mânasıyla babasının kızıydı" buyurdu.

Dinî vecibeleri hakkıyla yerine getirirdi. Geceleri ibadetle geçirir, gündüzleri oruç tutardı. Senenin çoğunu oruçlu geçirirdi. Peygamber efendimizin nikâhıyla şereflendikten sonra dinî pek çok hususlara bizzat şahit oldu.

HİKMETLER · 30 MART 2007 CUMA · KAYIT 399

“Cennette de senin hanımındır”

Peygamberimiz vefat edince, beytülmaldan tahsisat Hz. Hafsa'ya, ayrılmıştı. Hz. Ebu Bekir'in toplatmış olduğu Kur'an-ı kerimi muhafaza etmekle vazifelendirildi. Hz. Osman'ın hilafetinde Kur'an-ı kerimin çoğaltılması esnasında, muhafaza ettiği nüshayı Halifeye teslim etti.

Peygamberimizden 60 hadis-i şerif rivayet etmiş, kendisinden de Buhârî, Müslim, Ebu Davud, Tirmizî, Nesaî ve İbni Mace hadis nakletmişlerdir. Hz. Hafsa, Peygamberimizin gece yattıkları zaman neler yaptıklarını şöyle anlatırlar:

“Peygamber efendimiz yataklarına yattıkları zaman, mübarek sağ ellerini başlarının altına koyar ve şöyle duâ ederdi: “Rabbi kınî azâbeke yevme teb'asü bâdeke “ (Ya Rabbi, insanların ba's olunacakları günde beni azaptan koru!). Bunu 3 defa okurlardı. Peygamber efendimiz sağ eliyle yer, sağ eliyle içer, abdeste, giyinmeye, almaya ve vermeye sağdan başlardı. Bundan başka işlere soldan başlardı.”

Bir gün, Resulullah efendimiz Hz. Hafsa'ya, “ Ebu Bekir ile baban, ümmetimin idaresini ellerine alacaklardır.” buyurdu. Bu sözle Ebu Bekir'in ve Hafsa'nın babası olan Hz. Ömer'in ileride halife olacaklarını müjdeledi.

Ahzab suresinin 28. ayet-i kerimesinde de bildirildiği gibi, Peygamber efendimize, önceleri, hanımını boşaması caiz idi. Bunun için Resulullah efendimiz Hz. Hafsa'ya bir talak vermiş idi. Hak teâlâdan şöyle vahiy geldi: “Ey habibim, Hafsa'ya geri dön! Çünkü o, çok oruç tutar, çok namaz kılar. Cennette de senin hanımındır.”

Bu vahiy üzerine Peygamber efendimiz, Hz. Hafsa validemizi tekrar nikâhına aldı. Daha sonra, Ahzab suresinin 52. ayet-i kerimesi inerek, Peygamber efendimizin, hanımlarını bırakması ve başka kadınlarla evlenmesi haram kılındı. Hz. Hafsa anlatır:

Resulullah efendimiz, bir gün istirahat ediyordu. Bu sırada Hz. Ebu Bekir içeri girmek için izin istedi. İzin verilip içeri girdi. Resulullah hiç hâlini değiştirmedi.

Sonra babam Hz. Ömer izin alıp içeri girdi. Yine hâlini değiştirmedi. Uzanmış vaziyette iken onlarla sohbet ettiler.

Daha sonra, Hz. Osman kapıya gelip içeri girmek için izin istedi. Peygamber efendimiz oturdular ve Hz. Osman'ı bu şekilde kabul ettiler. Hepsi gittikten sonra, " Hz. Ebu Bekir ve babam Hz. Ömer içeri girdiklerinde hiç hâlinizi değiştirmediniz. Fakat Hz. Osman içeri girince, oturdunuz. Bunun sebebi nedir?" diye sordum. Bunun üzerine, "Meleklerin hayâ ettikleri bir kimseden, ben nasıl hayâ etmem" buyurdu.

HİKMETLER · 31 MART 2007 CUMARTESİ · KAYIT 400

"Yediğimiz arpa ekmeği idi!"

Hazreti Ömer, devlet başkanı seçildiğinde, kendisine tayin edilen maaş kadar ücret alıyordu. Bir müddet sonra, Hz. Ömer, geçim sıkıntısına düştü. Bu durumu gören, eshab-ı kiramın büyüklerinden bazıları, toplanıp, bu durumu görüştüler. Zübeyr bin Avvam hazretleri şöyle bir teklifte bulundu: "Kendisine söyleyerek maaşını artıralım."

Bu teklif kabul edilerek, "Bu teklifi, onun reddedemeyeceği biri olan kızı Hz. Hafsa'ya söyletelim" dediler. Hz. Hafsa'ya giderek, aralarındaki konuşmaları anlattılar. İsim vermeden, tekliflerini Hz. Ömer'e bildirmesini istediler. Hz. Hafsa da babasının yanına varıp dedi ki:

- Eshabdan bazıları, senin maaşını az bulmuşlar. Bunun için maaşını artırmayı teklif ediyorlar. Hz. Ömer bu teklif üzerine celâllendi ve kızına, onların kimler olduğunu sordu.

- Fikrini öğrenmeden, kim olduklarını söylemem.

Sonra kızı Hz. Hafsa ile aralarında şu konuşma geçti:

- Sen Resulullahın evinde iken, Allahın Resulünün giydiği en kıymetli elbise neydi?

- İki tane renkli elbisesi vardı. Elçileri onlarla karşılar, cuma hutbelerini bunlarla okurdu.

- Peki yediği en iyi yemek neydi?

- Bizim yediğimiz ekmek, arpa ekmeği idi. Ekmek sıcak iken yağ sürer, yumuşatırdık. Bunu güzel bulduğumuz için misafirlerine de ikram ederdik.

- Senin yanında kaldığı zamanlar, yerde yaygı olarak kullandığınız en geniş, en rahat yaygı neydi?

- Kaba kumaştan yapılmış bir örtümüz vardı. Yazın dörde katlar, altımıza yayardık. Kış gelince de, yarısını altımıza yayar, yarısını da üstümüze örterdik.

Daha sonra Hz. Ömer dedi ki: "Ya Hafsa, benim tarafımdan seni gönderenlere söyle! Resulullah efendimiz kendisine yetecek miktarını tespit eder, fazlasını ihtiyaç sahiplerine verirdi. Kalanı ile yetinirdi. Vallahi ben de kendime yetecek olanını tespit ettim. Artanını ihtiyaç sahiplerine vereceğim. Ve bununla yetineceğim. Ben, Resulullah efendimiz ve Hz. Ebu Bekir, bir yol takip eden üç kişi gibiyiz. Onlardan ilki nasibini aldı ve yolun sonuna vardı. Diğeri de aynı yolu takip etti ve Ona kavuştu. Sonra üçüncüsü yola koyuldu. Eğer o da öncekilerin takip ettiği yolu takip eder, onlar gibi yaşarsa, onlara kavuşur ve onlarla beraber olur. Eğer öncekilerin yolunu takip etmezse, başka yoldan giderse, onlarla buluşamaz."

Hz. Hafsa, 665 senesinde Medine-i münevverede vefat etti.

2007 YILLIK KÜLLİYATI

04

Nisan

34 yazı · Hikmetler: 30 · Gönül Bahçesi: 4

HİKMETLER · 1 NİSAN 2007 PAZAR · KAYIT 403

Mükafatını gördü

Hazreti Ümm-i Habîbe, ilk önce Resulullahın halasının oğlu Ubeydullah bin Cahş ile evlenmişti. Kocasıyla birlikte İslâmiyeti kabul eden ilk müslümanlardandır. Mekke'deki kâfirlerin, müslümanlara eziyet ve zararları dayanılmayacak bir dereceye geldiğinde, Habeşistan'a hicret ettmişlerdi. Burada, Kocası Ubeydullah bin Cahş, papazların propagandalarına aldanıp, fakirlikten kurtularak, dünya malına kavuşmak için mürted oldu. Dinini bıraktı.

Ümm-i Habîbe kocasının mürted olacağını rüyasında görmüştü. Rüyada, kocasının suratının gayet çirkinleşip, kapkara olduğunu gördü. O sabah rüyasını tabir etmek için düşünürken, kocası hıristiyan olduğunu söyleyip, ona, "Sen de hıristiyan ol" dedi. O, fakirliğe, ölüme razı olacağını, fakat Muhammed aleyhisselamın dinini ve sevgisini, bütün dünyaya değişmeyeceğini, bildirdi. Ubeydullah bin Cahş, Ümm-i Habîbe'yi boşayıp, sürünerek ölmesini bekledi. Fakat kendisi içki âlemlerine dalıp, az zaman sonra sarhoşken öldü.

Peygamber efendimiz, Ümm-i Habîbe'nin dininin kuvvetini ve başına gelen acı hâli işitti. İman kuvvetine hayran kalıp, hâline çare aradı. Kendisi de, daha o zaman Müslüman olmamış Ümm-i Habîbe'nin babası ve Mekke kâfirlerinin başkumandanı olan Ebu Süfyan ile mücadele ediyordu.

Peygamber efendimiz, daha önce müslüman olan Habeşistan hükümdarı Necâşî'ye, hicretin yedinci senesinde mektup yazıp, Amr bin Ümeyye ile gönderdi. Mektupta; "Oradaki Ümm-i Habîbe ile evleneceğim. Nikâhımı yap! Sonra kendisini buraya gönder" şeklinde talepte bulundu.

Necâşî, Peygamberimizin mektubuna çok hürmet edip, Resulullahın isteğini bildirdi. Ümm-i Habîbe, Resulullahın nikâhına girmeyi kabul edince, Habeşistan hükümdarı iki gümüş gerdanlık, mücevherat, yüzükler ve bilezikler hediye etti.

Daha sonra Necâşî, mühacir müslümanları sarayına davet etti ve Resulullah efendimiz ile Ümm-i Habîbe'nin nikâhını kıydı. Ümm-i Habîbe, imanının mükâfatına kavuşarak orada zengin ve rahat oldu. Necâşî sayesinde Habeşistan'daki müslümanlar da çok rahat etti, ferah yaşadı. Ayrıca, cennette,

kadınlar kocalarının yanında bulunacakları için, cennetin en yüksek derecesi ile de müjdelenmiş oldu ki, dünyanın bütün zevk ve nimetleri, bu müjde yanında pek küçük kalır.

Ümm-i Habîbe'nin Resulullah efendimiz ile evlenmesi, babası Ebu Süfyan'ın kalbinin yumuşayıp, ileride müslüman olmasını hazırlayan sebeplerdendir.

HİKMETLER · 2 NİSAN 2007 PAZARTESİ · KAYIT 404

“Onu Allah ve Resulü de çok seviyor.”

Mekkeli müşrikler, Hudeybiye antlaşmasını bozduktan sonra, endişeye kapılıp, anlaşmayı yenilemek istediler. Bu iş için o zaman henüz müslüman olmamış olan Ebu Süfyan'ı Medine'ye gönderdiler. O da aracı olması için kızının yanına gitti.

Ebu Süfyan, kızının odasına girip, Peygamberimizin her zaman oturduğu mindere oturmak üzere iken, Ümm-i Habîbe; “Sen bu mübarek yere oturmaya lâyık değilsin” diyerek oturmasına mâni oldu. Ebu Süfyan, kızından bu sözleri işitince, onun dinine bağlılığına hayret etti. Ebu Süfyan daha sonra Mekke'nin fethinde müslüman oldu.

Birgün Resulullah efendimiz, Ümm-i Habîbe'nin odasına geldi. O esnada Hz. Muaviye başını, kızkardeşi Ümm-i Habîbe'nin kucağına koymuş, uyuyordu. Bu hâli görünce, hanımı Ümm-i Habîbe'ye, “ Ya Ümm-i Habîbe! Kardeşini bu kadar çok mu seviyorsun?” buyurdu. “Evet, ya Resulallah, kardeşimi çok seviyorum.” deyince, “ “Onu Allah ve Resulü de çok seviyor.” buyurdu.

Hz. Ümm-i Habîbe çok fazıl, kâmil birisiydi. Peygamberimizden pek çok hâdiseye şehadet edip, otuz hadis-i şerif rivayet etti. Hadis-i şeriflere çok dikkat ederdi. Bu hususta kendisine danışılırdı.

Yeğeni Ebu Süfyan bin Said'e, abdestli bulunmayı tavsiye edip, şu hadis-i şerifi rivayet etti: “Her kim bir şey pişirecek olursa, abdest alması iyidir.” Yine, “Her kim her gün oniki rekat nafile namaz kılarsa, o kimse için cennette bir ev hazırlanır” hadis-i şerifini rivayet ettikten sonra, “ Ben bunu işittikten sonra, o namazları hep kıldım.”dedi.

Babası Ebu Süfyan vefat ettikten bir müddet sonra, güzel kokular sürünüp, iyi ve yeni elbise giymişti. Etrafındakilere Peygamber efendimizin şu hadis-i şerifini de nakletti: “İman sahibi bir kadın için, herhangi bir şekilde üç günden fazla matemli bulunmak caiz değildir. Ancak, kocası için, bunun müddeti dört ay ve on gündür.”

Hz. Ümm-i Habîbe, kardeşi Hz. Muaviye'nin hilafeti zamanında hastalandı. Hasta yatağında Hz. Aişe'yi çağırtıp dedi ki: “Benimle senin ve diğerlerinin arasında münasebetler vardı. Eğer her ne suretle olursa olsun, aramızda hataen bir şey geçmiş ise, senden affetmeni isterim. Affeyle ve hayır duâ ile yâd edip, benim için magfiret talep et.”

Hz. Aişe bu söz üzerine duâ edip buyurdu ki: “Sen beni memnun etmişsin. Hak teâlâ da seni memnun kılsın.” Medine-i münevverede 664 senesinde yetmişüç yaşında vefat etti.

GÖNÜL BAHÇESİ · 3 NİSAN 2007 SALI · KAYIT 402

Çocuğumuza karşı vazîfelerimiz (2)

Çocuğun süt emme zamanı bitince, terbiyesi ile meşgûl olmalı, kötü ahlâk ve huy edinmesine engel olmalıdır. İnsan tabiatı kötülüğe meyyaldir, çabuk bozulabilir. Bunun için, boş bırakılmamalı iyi ahlâklı, hayalı olmasına çok dikkat etmelidir. Çocuğunu İslâm terbiyesi ile yetiştirmek, nâfile ibâdetle meşgul olmaktan daha hayırlıdır.

İlk terbiye, çocuğu kötü arkadaşlardan men etmek, alıkoymak olmalıdır. Çünkü, çocukların rûhu temiz bir ayna gibidir. Bundan sonra İslâmın şartlarını, dînin emirlerini ve sünnetin edeblerini öğretmeli ve bu öğretme işine devam etmelidir. Öğrenmek istemezse müsâmaha göstermemeli, ısrar etmelidir. Gerekirse, azarlamalıdır. Peygamber efendimiz, çocuk yedi yaşına gelince, ona namaz kılmasını emredilmesini, on yaşına gelince, kılmazsa zorlayarak kıldırılmasını emir buyurmuşlardır.

İyi hallerini övmeli, kötü hallerini ayıplamalı ve böylece iyiliğe teşvik etmelidir. Elden geldiği kadar açık sitem etmeli, yanlışlıkla yaptı, unutarak etti deyip, cür'etini arttırmamalıdır. Gizli bir şey yapmışsa, hemen yüzüne vurmamalı, hayâ

perdesini yırtmamalıdır. Tekrar yaparsa, yalnız iken onu tembih etmeli, azarlamalıdır. Yaptığı o işin, çok çirkin olduğunu söylemeli, bir daha yapmaması için korkutmalıdır. Sık sık azarlamamalıdır. Yoksa azarlamak, ayıplamak âdet hâline gelir. "İnsanlar yasaklara karşı meyilli ve harîs olurlar." sözü gereğince, tekrar yapmaya koyulabilir. Bunun için iyi idâre etmelidir.

Edep öğretilmeli

Çocuğun gözünde yemeyi, içmeyi; pahalı şeyler giymeyi önemsiz göstermeli, yaşamaktan maksadın bunlar olmadığı izah edilmeli; hep yemeye, içmeye, israfa, lükse düşkün olmaması için uyarmalıdır.

Önce yemek yemenin edeplerini öğretmelidir. Yemek yemekten maksad, bedenin sağlığını korumaktır, lezzet almak değildir demelidir. Yemek ve içmek ilâç gibidir, onunla açlık ve susuzluk giderilir demelidir. Çeşitli yemeklere alıştırmayıp, bir yemekle yetinmeyi öğretmeli, iştihâsını zabt ettirmeli, istediğini değil, bulduğunu yemeğe alıştırmalı, lezzet ve zevklere önem vermemesini öğretmelidir. Zaman zaman çocuğa kuru ekmek vermeli, zaman olur ki, ondan başka bir şey bulamadığı olur. Onun için öyle alıştırmalıdır. Çirkin sözleri, müzik dinlemeyi men etmelidir.

Gündüz ve gece çok uyutmamalı, pahalı elbiselere alıştırmamalı, yaya yürütmeli, bineğe binmesini öğretmeli, oturma, kalkma ve konuşmanın edeplerini anlatmalıdır. Babasıyla ve dünya malı ile arkadaşlarına övünmekten, yalan söylemekten men etmeli, doğru veya yalan yemin etmemesini tembih etmelidir. Büyüklerin yanında susup oturmasını, sorulursa, kısa cevap vermesini öğretmeli, hep iyi konuşmayı âdet etmesini anlatmalıdır. İlim öğrenmeye çok teşvik etmelidir.

Çocuğu cömertliğe alıştırmalı, mal ve mülkü gözünden düşürmelidir. Çünkü para ve mal sevgisinin zararı, zehirden çoktur. Bütün kötülüklerin kaynağı; parayı, dünyâyı sevmektir. Boş zamanlarında çocuklara oyun oynamak için izin vermelidir. Zararsız oyunlar çocuğun bedeni ve ruhi gelişmesini sağlar.

Zamanı gelince Sünnet ettirmeli, sünnet İslâmiyyetin şi'ârıdır, alâmetidir. Çocuğun sünnet olma yaşı kesin bildirilmemiştir. Yedi ile on iki arası en iyidir. Sünnet ederken, topluca yüksek sesle bayram tekbîri söylemelidir.

Eğer ilim sâhibi olacaksa, ilim tahsîli için gerekli terbiye verilmelidir. San'at sâhibi olacaksa, o sanatla meşgûl etmelidir. Bu arada dînî vecîbeleri öğrenip yapmasını da ihmal etmemelidir. Kâbiliyetinin hangi ilim ve sanata daha yatkın

olduğunu anlayıp, o tahsîl ve sanata vermelidir. Zîrâ Peygamber efendimiz; "Kişi ne için yaratılmışsa, o işi ona kolaylaştırılır." buyurdular. Bir sanatı öğrenince, geçimini ondan sağlamasını istemelidir. Onun zevkini alıp daha iyi yapmaya çalışmalı ve o sanatın inceliklerini öğrenmeli, branşında ihtisâs sahibi olmalıdır.

Çocuğa büyüklerin âdeti olan temiz, helal bir kazanç getirecek iş yaptırmalıdır. Baba veya anasından kendine ulaşan mala, mülke güvendirmemelidir. Çalışma, kazanma ve bir ev idâre etmeyi başardığında, onu saliha bir kızla hemen evlendirmelidir.

Beddua edilmemeli

Anne - Baba, çocuğuna hep hayır ile duâ etmeli, bedduâ etmemelidir. Hadîs-i şerîfte, "Babanın çocuğuna duâsı, peygamberin ümmetine duâsı gibidir" buyuruldu. Yanî babanın çocuğuna duâsı, peygamberin ümmetine duâsı gibi kabûl olunur.

Bunun için anne-baba, çocuğuna bedduâ etmemelidir. Çünkü kabûl edilir ve ona zarar verir. Kendisi de zarar görür. Adamın biri, Abdullah bin Mübârek'e gelip, çocuklarından birini şikâyet etti. Abdullah bin Mübârek, çocuğuna bedduâ ettin mi? buyurdu. Evet dedi. Onu sen bozdun, o beğenmediğin hâle sen düşürdün, buyurdu.

Çocuklarını sevgi ve şefkatle, merhametle sevip öpmelidir. Birisi Resûlullahı, torunu Hasan'ı öperken gördü. Benim on oğlum vardır. Hiçbirini öpmüş değilim dedi. Bunun üzerine Resûlullah efendimiz, "Merhamet etmiyene merhamet edilmez" buyurdu.

HİKMETLER · 3 NİSAN 2007 SALI · KAYIT 405

Allahü teâlâdan çok korkardı

Resulullah efendimiz, Hicretin yedinci senesi Hayber'in fethinden sonra, Zilkade ayında, umre niyeti ile yola çıktı. Cuhfe'de bulunduğu sırada Hz. Abbas ile buluşunca, Hz. Abbas, “Ya Resulallah! Meymune binti Hâris dul kaldı. Onu kendine hanımlığa alsan olmaz mı” diye teklifte bulundu. Bunun üzerine Peygamber efendimiz Ebu Rafi ile ensardan bir zatı Mekke'ye dünürlüğe gönderdi.

Hz. Meymune, Resulullahın kendisine dünür olduğu haberini deve üzerinde iken alınca, dedi ki: “Deve de, üzerindeki de Resulullahındır.”

Peygamber efendimizin teklifini severek kabul etti. Bu işin gereğinin yapılmasını da ablası Ümm-i Fadl'a, o da kocası Hz. Abbas'a bıraktı. Böylece Hz. Abbas, Hz. Meymune'nin nikâhlanmasında vekil oldu. Resulullah efendimiz Mekke'de umreyi tamamladıktan sonra, Medine'ye dönerlerken Şerif mevkiine gelince, Hz. Abbas, dörtyüz dirhem mehir ile Hz. Meymune'yi Resulullaha nikâhladı. Burada düğün merasimi de yapıldı. Hz. Meymune, Resulullahın nikâhı ile şereflenen, son hanımı oldu. Peygamberimiz bundan sonra bir daha evlenmedi.

Hz. Meymune çok hayır yapar, ibadette bulunurdu. Dinî emir ve yasaklara da son derece dikkat ederdi. Hz. Aişe onun hakkında buyurmuştur ki: “Meymune bizim hepimizden fazla Allahü teâlâdan korkan ve sıla-i rahmi, yani yakın akrabaları gözeten bir hanım idi.”

Hz. Meymune bazan borç alır ve hayır işlerine harcardı. Bir ara çok borçlanmıştı. Bunu nasıl ödeyeceğini sordukları zaman dedi ki: “Resulullah efendimizden işittim. Buyurdu ki: “Her kim iyi niyetle borçlanırsa, Allahü teâlâ onun borcunu öder.”

Hz. Meymune 671 senesinde Mekke'de hastalandığında, “Beni Mekke'den çıkarınız! Çünkü Resulullah efendimiz, benim Mekke'nin dışında vefat edeceğimi haber verdi.” dedi.

Kendisini çıkardıkları zaman, Resulullaha nikâhı yapılmış olduğu yerde vefat etti. Cenaze namazını yeğeni Hz. Abdullah bin Abbas kıldırdı.

Hz. Meymune, Resulullahın son nikâhı olduğu gibi, hanımlarının da en son vefat edeni idi.

Kendisinden 46 hadis-i şerif veya başka bir rivayete göre 76 hadis-i şerif rivayet edilmiştir. Bunlardan yedi tanesi Buhârî ve Müslimde, diğerleri de çeşitli hadis ve fıkıh kitaplarında vardır.

HİKMETLER · 4 NİSAN 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 406

Samimi bir müslüman oldu

Hazreti Safiyye binti Huyey, önceleri de iyi ahlâk ve namusluluğu ile herkesçe beğenilirdi. Bir gece rüyasında; Ay'ın, onun odasına düştüğünü görmüştü. Bu rüyasını kocasına anlatınca; o, "Sen ancak Hicaz'ın meliki Muhammed'i istiyorsun" deyip, yüzüne bir tokat attı. Gözü morardı. İyileştikten sonra da bunun izi kaldı. Peygamber efendimiz, Hayber'i 629 senesinde fethetti. Esirler arasında bu da vardı.

Esirler paylaşılınca, Safiyye de âlemlere rahmet olarak yaratılan Peygamber efendimizin hissesine düştü. Peygamber efendimiz, Safiyye'yi azat etti. Bunun üzerine Safiyye, seve seve iman edince, Resulullahın nikâhıyla şereflendi. Bütün müslümanların annesi oldu.

Sehba mevkiinde düğünü yapılıp, kavun ve hurma velime [Düğün yemeği] olarak verildi. Yüzündeki izi gören, Resulullah efendimiz, "Nedir bu iz?" diye buyurunca, şöyle arz etti:

- Bir gece rüyamda sanki Ay gökten inip, koynuma girmiş görmüştüm. Kocam Kenane'ye anlattım. "Sen şu üzerimize gelen Arap melikinin hanımı olmaya göz dikmişsin" diyerek yüzüme bir tokat vurdu. Yüzüm yaralandı. O yaranın izidir.

Hz. Safiyye İslâmiyetle şereflenince, çok samimi bir müslüman oldu. Vaktini ibadet ve zikir ile geçirdi. Zinet eşyası fazla olduğundan, bunu Peygamber efendimizin hanımları arasında paylaştırdı. Çok yardımsever olup, daima fedakârlıklarda bulunurdu.

Peygamberimize karşı çok büyük muhabbeti vardı. Peygamber efendimizin hastalığında dedi ki: "Ey Allahın Resulü! Keşke sizin bütün ağrılarınızı, acılarınızı ben çekseydim."

Hz. Safiyye akıllı, halim, selim ve ağırbaşlı bir hanımdı. Hakkında şu hadise anlatılır:

Müslümanlar Hayber'i fethettiklerinde, Safiyye, akrabaları ve ahalisi esir edilmişti. Peygamberimizin yanına getirilirken, yahûdilerin cesetlerinin bulunduğu yerden geçmek zorunda kalındı. Hz. Safiyye'nin yanında bulunan

kadın bağırıp, çağırarak, başına toprak attı. Fakat, o metanetini bozmadı. Hatta, geçerken kocasının cesedini de gördü. Fakat, istifini bile bozmadı.

Hz. Safiyye çok cömertti. Eline geçenleri dağıtırdı. Vefatında bir evi kalmıştı. Emlakının üçte birini yeğenine, kalanı da fakirlere sadaka olarak verilmesini vasiyet etti.

Hz. Safiyye, Hz. Harun'un neslindendir. Annesi Berre binti Semvan idi. Baba tarafından Benî Nudayr ve anne tarafından da yahûdilerin Benî Kureyza aşiretinin ileri gelenlerindendi. Babası Huyey bin Ahtab, Arabistan'daki bütün yahûdilerin başı sayılırdı. Annesi Berre'nin babası Semvan Arabistan'da şecaat ve cesareti ile şöhretliydi.

HİKMETLER · 5 NİSAN 2007 PERŞEMBE · KAYIT 407

Evleneceğine işarettir

- Ey Sevde, sen gerçekten böyle bir rüya gördünse, bu benim mutlaka öleceğime, senin de Peygamber efendimizle evleneceğine bir işarettir.

Hz. Sevde birkaç gün sonra başka bir rüya daha gördü. Rüyasında, kendisini bir yastığa yaslanmış, gökyüzünden inen Ay da, başının etrafında dönmüştü. Gerçekten de Hz. Sekran bu rüyadan birkaç gün sonra vefat etti. Hz. Sevde, kocası Hz. Sekran'ın vefatında 50 yaşlarında idi. Onun imanındaki sadakatı, bütün zorluklara rağmen İslâm dininden dönmemesi, bu yolda başını ortaya koyması, Peygamberimiz üzerinde çok derin bir tesir bırakmıştı.

Hz. Sevde, kocasının vefatı ile çok üzüldü, sanki kolu kanadı kırılmış gibiydi. Hiçbir sahabînin üzülmesine ve kalbinin kırılmasına dayanamayan Peygamberimiz, yaşlı ve dul olan Hz. Sevde'ye evlilik teklif etti. O ise bunu sevinerek kabul etti. Böylece üzüntüsü ve kederi gitmiş, onun yerine yaratılmışların en şereflisine eş olma saadeti gelmişti.

Peygamber efendimiz evlenmelerinin hepsini; Allahü teâlânın emri ile yapmıştır. Bunlar dinî, siyasî veya merhamet ve ihsan ederek yapılan evlenmelerdir. Nitekim Hz. Sevde ile olan evlenme de böyledir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Bütün zevcelerimle evliliklerim ve kızlarımı evlendirmem, hepsi Cebrail'in Allahü teâlâdan getirdiği izinle olmuştur.”

Hz. Sevde iman edip müslüman olduğu zaman, babası Zem'a ile kardeşi Abdullah henüz İslâm Dinini kabul etmemişlerdi. Onun İslâmiyetten aldığı güzel ahlâkı, edebi ve terbiyesi; çevresi üzerinde çok büyük tesir yapmıştı. Onlara devamlı hareket ve sözleriyle İslâmiyetin üstünlük ve büyüklüğünü anlatmaya başladı.

HİKMETLER · 6 NİSAN 2007 CUMA · KAYIT 408

Bütün yakınları müslüman oldu

Hazreti Sevde'nin, Peygamberimiz ile evlenmesini duyan kardeşi Abdullah bin Zem'a çok üzüldü. Saçını başını yolmaya başladı. Daha sonra bu yaptıklarından pişman olduğunu şöyle anlatmıştır:

“Kardeşim Sevde'nin Resulullaha nikahlandığını duyunca, saçımı yolduğum, başım ve yüzüme topraklar serptiğim zamanki kadar, gülünç ve aşağı duruma düştüğümü hiç hatırlamıyorum.”

Hz. Sevde'nin iman bütünlüğü, çevresinde bulunan kardeşlerine ve yeğenlerine çok tesir etmişti. Onların müslüman olmasına sebep olarak, onları, İslâmiyeti ilk kabul edenler safına sokmuştu. Yakınlarının hepsi Peygamberimizin Medine'ye hicretinden önce iman ederek müslüman olmuşlardı.

Hz. Sevde, Peygamberimize karşı çok itaatkâr idi. Ona karşı edep ve terbiyesinde hiç kusur etmez, emirlerini titizlikle yerine getirirdi. Her yerde Onunla beraber olmayı ve Ona hizmetle şereflenmeyi canla başla isterdi. Çok şakacı ve latifeyi severdi. Birçok kere Peygamberimizi şakalarıyla sevindirmiş ve duâsını almıştır.

Peygamberimizle son veda haccında bulunmuş, Onun vefatından sonra, bir daha hac ve umreye gitmemiştir.

Hz. Sevde, alçakgönüllülüğü, el açıklığı, bol sadaka dağıtmasıyla tanınırdı. Kendisine gelen bütün hediyeleri fakirlere verir, onların sevinmesinden çok zevk duyardı. Birgün hanımları Peygamber efendimize sordular: “Ya Resulallah, bizim

içimizden hangimiz size en önce kavuşacak?" Bunun üzerine Peygamber efendimizin, "Vefatımdan sonra bana ilk kavuşacak olan, kolu uzun olanınızdır" buyurduğunu Hz. Sevde nakletmiştir.

Peygamberimizin vefatından sonra, hanımlarının içinde, en çok sadaka dağıtan ve cömert olan Hz. Zeyneb binti Cahş vefat etti. Peygamberimizin diğer hanımları ise, yukardaki hadis-i şerifin manasını ancak o zaman anlayabilmişlerdi.

Hz. Sevde'nin babası Zem'a, annesi de, Şemmus binti Kays'dır. Doğum tarihi kesin olarak bilinmeyen Hz. Sevde'nin vefatı ise, Hz. Ömer'in halifeliğinin son yıllarına rastlamaktadır.

Resulullah efendimiz Hz. Hadice'nin vefatından sonra, önce Hz. Aişe'yi, sonra Sevde'yi nikâhladı. Hz. Sevde'yi Mekke'de, Hz. Aişe'yi ise Medine'de evine aldı. Hz. Sevde yaşlı olduğundan Medine'de sırasını Hz. Aişe'ye bağışlamıştı.

HİKMETLER · 7 NİSAN 2007 CUMARTESİ · KAYIT 410

"Sakladığın iki deveyi de getir!"

Hicretin beşinci yılında yapılan Benî Mustalak (veya Müreysî) savaşında bu kabileden 600 kişi esir ayınmıştı. Esirlerin arasında bulunan Cüveyriyye'yi kurtarmak için, babası Hâris, bir sürü deve getirmişti. Bunların içinde çok iyi cins olan iki deveyi kıyamayıp, şehir dışında sakladı. Hâris, Resul-i ekremin huzuruna geldiğinde, Resulullah efendimiz, "Falan yerde sakladığın iki deveyi de getir!" buyurdu. Hâris, bu duruma çok şaşırıp dedi ki: "Şehadet ederim ki, Allahtan başka tapılacak, kulluk edilecek hak bir mâbud, ilâh yoktur ve sen Onun elçisisin. Allahü teâlâya yemin ederim ki, Allahtan başka kimsenin bundan haberi yok idi."

Böylece iki oğlu ve kabilesinden birçok insanla beraber müslüman oldu. Resulullah efendimiz develeri alıp, Hâris'e kızını geri verdi. Babası, ağabeyleri ve kabilesinden birçok insandan sonra, Cüveyriyye de müslüman oldu.

Müslüman olan Cüveyriyye'yi Resulullah efendimiz babasından isteyip, kendilerine nikâhladılar ve 400 dirhem mehir takdir ettiler. Eshab-ı kiram, Resulullahın Hz. Cüveyriyye'yi nikâhladığını duyunca, "Biz Resulullahın ailesinin, annemizin akrabalarını, hizmetçi, köle olarak kullanmaktan haya ederiz." dediler.

Bu hâl yüzlerce esirin azat olmasına, serbest bırakılmasına vesile oldu. Hz. Cüveyriyye bu hâli söyleyerek her zaman övünürdü. Bu ciheti takdir eden Hz. Aişe, “Ben Cüveyriyye kadar kavmine hayrı dokunan kadın görmedim” demiştir.

Hz. Cüveyriyye, çok ibadet ederdi. Peygamber efendimiz onun yanına geldiklerinde, onu çok zikreder, kelime-i tevhid söyler bulurdu.

Hz. Cüveyriyye şöyle anlatır: “Bir sabah ibadetle meşgul idim. Resulullah uğradığında, sübhânallah, sübhânallah diye zikir çekiyordum. Resulullah bir ara dışarı çıktı. Öğle üzeri tekrar geldiler ve yine ben aynı zikir ile meşgul idim. Buyurdular ki:

- Sen hep böyle mi yaparsın?

- Evet.

- İstersen sana birkaç kelime öğreteyim de, bu kelimeleri söyleyesin.

Şu duâyı öğretti ve üçer defa tekrarlamamı söyledi: Sübhânallahi adede halkıhi. Sübhânallahi zînete Arşihi. Sübhânallahi ridâ nefsihi. Sübhânallahi midâde kelimâtihi.

Hz. Cüveyriyye 672 yılında Medine'de vefat etmiş, Bakî kabristanına defnedilmiştir.

HİKMETLER · 8 NİSAN 2007 PAZAR · KAYIT 411

“Annemden sonra annem”

Peygamber efendimiz doğmadan önce babasını, altı yaşında da annesini kaybetmişti. Hem yetim, hem de öksüz olarak büyüdü. Fakat birçok kadın, bir anne şefkatiyle o yüce Peygamberi bağrına bastı. Ona annesizlik acısını hissettirmemek için ellerinden gelen gayreti gösterdiler.

İşte bu kadınlardan birisi de dadısı Ümm-i Eymen'di. Peygamberimizin ehl-i beytten saydığı ve “Annemden sonra annem” diyerek iltifat ettiği bu büyük İslâm kadınının asıl ismi, Bereke binti Salebe idi. Resulullah efendimiz altı yaşına geldiğinde, Hz. Amine, yanına Ümm-i Eymen'i de alarak Medine'ye gitti. Niyeti

hem oradaki akrabalarını, hem de kocası Abdullah'ın kabrini ziyaret etmekti. Bir ay Medine'de kaldılar.

Ümm-i Eymen Medine'deki bir hatırasını şöyle anlatır: “Birgün yahudî âlimlerinden ikisi yanıma gelerek,”Bize Ahmed'i göster!” dediler. Ben de Resulullah efendimizi dışarı çıkardım. İyice incelediler ve dediler ki: “Bu çocuk, ahir zaman peygamberi olacaktır. Burası da onun hicret edeceği yerdir. Bu memlekette büyük savaşlar olacaktır.”

Ümm-i Eymen onların bu konuşmalarından sonra çok korkmuştu. Sevgili Peygamberimize bir zarar vermelerinden endişe duyuyordu.

Herhangi bir tehlikeye karşı onu korumak için, Peygamberimizin yanından ayrılmamaya gayret gösteriyordu. Nihayet Mekke'ye hareket günü gelmişti. Ümm-i Eymen buna çok sevindi. Artık yahudîlerin Resulullaha bir zarar veremeyeceklerini düşünüp rahatladı.

Bu üç kişilik kafile Medine'den ayrıldılar. Mekke'ye doğru yola koyuldular. Neşeli bir şekilde yollarına devam ediyorlardı. Fakat biraz sonra beklemedikleri birşey oldu. Ebva denilen yerde, Hz. Amine birdenbire rahatsızlandı. Hz. Amine bu hastalıktan kurtulamayıp vefat edeceğini anlamıştı.

Başucunda duran Peygamberimizin yüzüne baktı. Bir rüyasını hatırlayarak şöyle dedi:

- Şayet rüyada gördüklerim doğruysa, sen celal ve bol ikram sahibi olan Allah tarafından, Âdemoğullarına helal ve haramı bildirmek üzere, Peygamberliğin bildirilecektir. Sen, teslimiyeti, ceddin İbrahim'in dinini yerleştireceksin. Cenab-ı Hak seni devam edegelen putlardan, putperestlikten koruyacaktır.

Hz. Amine, çok geçmeden de ruhunu teslim etti. O sırada otuz yaşında bulunuyordu. Peygamberimiz böylece, altı yaşında iken öksüz kalıyordu.

HİKMETLER · 9 NİSAN 2007 PAZARTESİ · KAYIT 412

“Ağır bir yük yüklenmişti”

Hazreti Amine, sevgili oğlunu Ümm-i Eymen’e emanet ederek ruhu teslim etmişti. Böylece Ümm-i Eymen'in sırtına, artık ağır bir yük yüklenmişti. Ağlamak,

hıçkırmak istiyor, fakat Peygamberimizin üzüleceğini düşünerek vazgeçiyordu. Kendini toparladı. Bundan sonra ona, annesinin yokluğunu hissettirmeyecekti. Bunun için de elinden gelen fedakârlığı göstermeye çalışacaktı. Öz evladıymış gibi mübarek yavruyu bağrına bastı. Sonra da onu şöyle teselli etti:

- Üzülme, ağlama! İlâhî kadere karşı boynumuz kıldan incedir. Can da Onun, mal da. Hepsi bize emanet. O, emaneti nasıl vermişse, öyle alır.

Sevgili Peygamberimizin gözü yaşlıydı. Artık hem yetim, hem de öksüz kalmıştı. Babasının yüzünü hiç görmemişti. Bundan sonra annesinin de yüzünü göremeyecekti. Gözyaşları arasında, "Ben de biliyorum. Onun hükmüne her zaman boyun eğerim. Fakat anne yüzü unutulmayacak bir yüzdür. O yüzü tekrar göremem diye üzülüyorum." dedi.

Fakat kendisini toparlamakta gecikmedi. Annesine karşı son vazifesini yerine getirmek istiyordu. Yaşından beklenmeyen bir olgunluk içerisinde dadısına şöyle dedi:

- Haydi! O, emaneti sahibine teslim etti. Biz de onun nâşını toprağa teslim edelim de, rahat etsin.

Biraz sonra annelerin en şereflisini, en bahtiyarını birlikte defnettiler. Artık Resulullahı Mekke'ye götürme vazifesi Ümm-i Eymen'e kalmıştı. Peygamberimizi deveye bindirdi. Birlikte yola çıktılar. Beş günlük meşakkatli bir yolculuktan sonra Mekke'ye ulaştılar.

Ümm-i Eymen gözyaşları arasında Peygamberimizi, dedesi Abdülmuttalib'e teslim etti. Fakat gerek dedesinin yanında bulunduğu sıralarda, gerekse onun vefatından sonra amcası Ebu Talib'in himayesinde iken, Peygamberimizin hizmetinde bulunmaktan geri durmadı. Bunu kendisi için büyük bir şeref saydı.

Aradan yıllar geçti. Peygamberimiz, kendisini bir anne şefkatiyle bağrına basan, ancak bir annenin yapabileceği kadar fedakârlık gösteren sevgili dadısını unutmamıştı. Ona her türlü maddî yardımda bulunuyor, bir evladın annesine duyabileceği saygı kadar hürmet gösteriyordu. Bu arada sevgili dadısının bir yuva kurmasını temin etti. Onu Ubeyd bin Zeyd ile evlendirdi. Bu evlilikten Eymen adlı bir oğlu oldu. Ve Ümm-i Eymen diye tanındı.

GÖNÜL BAHÇESİ · 10 NİSAN 2007 SALI · KAYIT 409

Hac badetini turistik seyahate dönüştürmeyelim

Geçen hafta başlayan hac kayıtları için rekor sayıda müracaat yapıldı.İslamın beş şartından biri olduğundan haccın dinimizde önemli bir yeri var. Hacca giden Müslümanların haccın şartlarını eksiksiz yerine getirmelerinin yanında, gittikleri mekanların kudsiyetini bilip saygıda kusur etmemesi, asırlar öncesine gidip o günler ile hallenmesi lazımdır.

Resulullah efendimiz ve mübarek eshabdan kalan eserleri bulup onların mübarek nazarlarının bulunduğu bu mekanlara nazar etmelidir. Modern yapılara, birinci sınıf geniş asfalt yollara, Haremi Şerif ve Mescidi Nebevideki cilalı parlak yer mermerlere ve süslü sutunlara, görkemli tünellere, klimalı serin lüks otel odalarına, suni yeşilliklere ve otomotik sulama sistemlerine, son sistem asansörlere ve modern tuvaletlere takılıp kalmamalıdır. 30-40 katlı modern gökledelenler, bilmem kaç yıldızlı otellerler hacca gidenlerin başlarını döndürmemelidir. Bunlar hiçbir kutsi değeri olmayan mekanlardır. Aksine, bunların her birinin yok edilen bir kutsi yapının üzerine inşa edildiği unutulmalıdır. Peygamber efendimiz ve Eshabı, buralarda hangi şartlarda nasıl yaşadılar, nerelerde kaldılar, İslamı yaymak için neler yaptılar bunlar düşünmelidir.

Buralara gidecek hacıların, Gazetemizin Kültür Sanat sayfasında, 19.3.2007 tarihinde, “ Bir zamanlar Hicaz” manşeti ile eski ve şimdiki hali yayınlanan Cennetül Mualla ve Cennetül Baki kabristanlarına iyice bakmalarını arzu ederdim. İçinde, başta Hazret-i Hadîcet’ül Kübra validemizin zarif türbesi olmak üzere pek çok türbe ve Ebu Talib, Abdülmuttalib, Peygamberimizin oğulları Kasım ve Abdullah Abdullah bin Zübeyr’in kabirleri olan Cennetül Mualla; yine eşsiz sanat özelliği olan Ehli beyit türbesi, Efendimizin hanımlarının ve kızlarının türbesi ve daha nice Eshabı kirama ait türbe ve mezarın bulunduğu Cennetül Baki, 20. asrın başlarına kadar sağ salim duruyordu. Çünkü Osmanlı bunları gözü gibi korumştu. Hacca gidenler, kabristanının eski haline bakıp bunu hafızasına nakşedip, gittiği zaman o günkü halini gözü önüne getirerek öyle ziyaret etmelidir. 1920’de bütün mezarlar, türbeler yıkıldı. Başta müminlerin annesi Hazret-i Haticetü’l-Kübrâ

validemizin türbesi olmak üzere bütün türbeler ve kabirler yerle bir edildi. Yine, başta annemiz Hazret-i Âişe'nin türbesi olmak üzere, Efendimizin mübarek annesi Amina'nın mezarı buldozerlerle yıkıldı Uhud Savaşı'nın yapıldığı yerde Hazret-i Hamza'nın türbesi, diğer şehitlerin mübarek kabirleri vardı, bir de cami bulunuyordu, onlar da yıkıldı, hâk ile yeksan edildi. Bugün bunların yerleri düzlenmiş haldedir.

Sadece bu iki kabristan değil, Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere de böyle idi. Her tarafı geçmişi hatırlatan tarihi eserlerle dolu idi. Günümüzde ise, eskiden kalma çok az yapı kaldı. Bunlar da yıkılma sırasını bekliyor. Peygamberin ilk eşi Hz Hatice'nin evi yıkıldı ve yerine abdesthane/şadırvan yapıldı. Peygamberin en yakın dostu Hz Ebu Bekir'in evi şimdi Hilton Oteli'nin kompleksi içinde. 1200 yıllık Ebu Kubeys Camii'nin yerinde Kraliyet Sarayı var. Yıkımlardan Peygamberimizin doğduğu ev de nasibi aldı, şimdi yerinde kapıları ve pencereleri kilitli uyduruk bir kütüphane var. Yıkılan 350 yıllık Ecyad Kalesi yerine kıralın sarayı yükseliyor. Kabe'yi kuşatan gökdelenlere her yıl bir yenisi daha ekleniyor:

The New York Times'a yazan Hasan M. Fettah, 10 Mart tarihli yazısında Mekke'nin içler acısı halini bir kez daha dikkatimize sundu. Müslümanlardan başka herkese yasak olan şehrin milyarlarca dolarlık bir dönüşüm projesiyle nasıl asli kimliğinden uzaklaştırıldığını, bu kutsal kenti nasıl Dubai'ye dönüştürdüğünü, dev alışveriş merkezlerinin, lüks otellerin, milyonlarca dolar değerindeki residansların Kabe'yi nasıl da kalplerden söküp çıkardığını yazdı.

1400 yıllık kutsal mekanlar, bir alışveriş merkezine, turizm merkezine, lüks tüketim merkezine dönüştürülüyor. Her şey yatırım, ticaret, para kazanma üzerine bina ediliyor. Kabenin yakınındaki daire fiyatları milyon dolarlarla satılıyor. Kabe'ye yakınlığına göre fiyatlar 3- 5 milyon dolar arasında değişiyor. Kabe-i Şerife ne kadar yukarıdan bakıyorsa fiyatta o kadar artıyor.

Bu gidişle bir müddet sonra eski Mekke'den birşey kalmayacak. Bu mekanlar kutsal bir özelliği olmayan, uluslar arası ticaret ev alışveriş merkezi haline gelecek. Dünyanın yedinci gökdeleninin yapıldığı Mekke'de Osmanlı döneminde Kabe'den yüksek bina yapılmazdı. Şimdi 130 gökdelenin inşası planlanıyor. Herhalde bunlar ahir zaman alametleri. Çünkü Efendimiz, "Ahir zamanda, deve çobanları birbirleriyle "benim binam daha büyük" diye çekişecekler." buyurmuştu.

Evet, günümüz şartlarında modern binalara da ihtiyaç var. Bunlar pek ala, kutsal mekanların uzağında yapılabilirdi. İlla Kabeyi şerife tepeden bakması şart

değildi. Bu iki şehir İslamın en önde gelen kutsal mekanlarıdır. Onlar zaman üstü mekanlardır. Buraları ziyaret eden Müslümanlar, İslâmın ilk halini, havasını, kültürünü, medeniyetini, sanatını; en önemlisi de ruhaniyetini, maneviyatını hissetmeli, görmeli, hissetmeli ve yaşamalıdır. Aksi takdirde, dünyanın herhangi bir yerindeki modern mekanları ziyaret eden bir turistin durumuna düşer.

Şimdi de, ecdadımızın bu kutsal mekanlara bakışına, eşsiz saygısına iki örnek verelim: Osmanlıdan önce hutbelerde, "Sultânül-haremeyn" yani mübârek yerlerin sultanı denilirdi. Yavuz Sultan Selîm Hân 1517 senesinde, Mısır'ı fethedip, Mekke ve Medîne'yi idâresi altına alınca, alışkanlıkla kendisine de sultânül-haremeyn diyen hatîbi susturup; "Benim için, o mübârek makâmların hizmetçisi olmaktan daha büyük şeref olamaz. Bana, Hâdimül-haremeyn deyin!" ikazında bulunmuştu.

Sultan Abdülmecîd hân, ağır hasta idi. Yatakta oturamıyor, hep yatıyordu. Yalnız, mühim şeyler okunuyor, emirleri alınıyordu. Sırada bulunan bir kâğıt için, "Medîne ahâlisinin bir dilekçesi okunacak" denildi. Bunun üzerine, "Durun, okumayın! Beni oturtun!" dedi. Arkasına yastık koyup, oturtuldu. Sonra şöyle devam etti: "Onlar, Resûlullah efendimizin komşularıdır. O mübârek insanların dilekçesini yatarak dinlemekten hayâ ederim. Ne istiyorlarsa, hemen yapınız! Fakat, okuyunuz da, kulaklarım bereketlensin! " Bir gün sonra da vefât eyledi. Bütün Osmanlı bu düşüncede ve bu hurmette idi. Nereden nereye?

HİKMETLER · 10 NİSAN 2007 SALI · KAYIT 413

Bir daha susamadı

Peygamber efendimiz Mekkelileri İslâmiyete davete başlayınca, çocukluğundan beri, Onun mühim bir şahsiyet olacağını tahmin eden Ümm-i Eymen, hemen iman etmişti. Çünkü gerek doğumunda, gerekse doğumundan sonra birçok harika hâllerine şahit olmuştu.

O devirde müslüman olmak, akıl almaz işkenceleri peşinen kabul etmek demekti. Ümm-i Eymen de bu acı işkencelerden hissesini aldı. Fakat imanından zerre kadar taviz vermedi. Çünkü bu yolda ölmeyi büyük bir şeref sayıyordu.

İşkenceler tahammül edilemeyecek bir duruma geldiğinde, önce Habeşistan'a, sonra Medine'ye hicret etti. Böylece iki hicret sevabı birden aldı. Ümm-i Eymen Mekke'de olduğu gibi Medine'de de Resulullahı bir an olsun yalnız bırakmadı. Hizmetinden geri durmadı.

Ümm-i Eymen tevekkül sahibi bir hanımdı. En zor durumlarda bile cenab-ı Haktan ümidini kesmez, Ondan yardım beklerdi. Bu teslim ve tevekkülünün mükâfatını hemen görürdü.

Hicret ederken, Revha yakınlarında gecelemişti. Çok susamıştı. Yanında bir damla dahî su yoktu. Hiç telaşlanmadı. Çünkü kullarına karşı son derece merhametli olan Rabbinin, gördüğüne ve yardım edeceğine inancı sonsuzdu. Susuz ve bîtap düşmeyeceğinden emindi. Nitekim cenab-ı Hakkın yardımı gelmekte gecikmedi.

Önünde bir kova gördü. Cenab-ı Hakka hamd ve şükür ederek kalktı, kovanın yanına gitti. İçi tamamiyle, berrak ve buz gibi su ile doluydu. Kana kana içti. Tamamen susuzluğu geçti ve rahatladı. Bu vakayı nakleden Ümm-i Eymen şöyle der: "Artık bundan sonra bir daha hiç susamadım."

Ümm-i Eymen, Peygamberimizi çok severdi. Hayatını Peygamberimize feda edebilecek bir imana sahipti. Resulullahı devamlı sevinçli görmek ister, onun üzülmesine hiç tahammül edemezdi. Resulullahla birlikte sevinir, onunla birlikte üzülürdü.

Birgün Peygamberimiz hasta bir çocuğu kucağına almıştı. Çocuk hastalığın tesiriyle inliyordu. Peygamberimiz şefkatinden ağladı. Resulullahın ağladığını gören Ümm-i Eymen de ağlamaya başladı. Peygamber efendimiz niçin ağladıklarını sordular. Ümm-i Eymen de, Ona olan sevgisini şöyle ifade etti: "Resulullah efendimiz ağlarken, ben nasıl olur da ağlamam?"

Ümm-i Eymen, oğlu Eymen'in Huneyn gazvesinde şehit olması üzerine çok sabır gösterdi. Şehit annesi olmaktan büyük bir memnuniyet duydu. Bunun gibi her türlü sıkıntılara büyük bir tevekkülle sabretti.

HİKMETLER · 11 NİSAN 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 414

Cennet ehli kadın

Ümm-i Eymen, kocası Ubeyd bin Zeyd ile mesut bir hayat yaşıyordu. Kocası Ubeyd'in vefatından sonra, Peygamber efendimiz, kendisine annelik yapan, imanı uğrunda her türlü yokluk, çile ve ızdıraplara göğüs geren, hatta bunun için işkencelere maruz kalan fedakâr dadısını tek başına bırakmadı. Birgün eshabına hitaben, "Cennet ehlinden bir kadınla evlenmek isteyen Ümm-i Eymen'le evlensin." buyurdu. Böylece onun Cennetlik bir kadın olduğuna işaret ediyordu.

Ümm-i Eymen Resulullahın kendisi hakkında bu sözünü duyunca, sevinçten ne yapacağını şaşırdı. Öyle ya! Bir müslüman için, bundan daha büyük bir saadet düşünülebilir miydi?

Resulullahın davetine ilk icabet eden, evlatlığı Zeyd bin Hârise oldu. Hz. Zeyd, genç bir sahabîydi. Ümm-i Eymen gibi yaşlı bir kadın ile evlenmeye, sırf Allahın Resulünü memnun edebilmek için talip olmuştu. Bundan sonra Resulullah efendimiz bu büyük sahabîsi ile dadısını nikâhladı.

Babası gibi büyük bir sahabî olan, İslâm kumandanlarından Üsâme bin Zeyd, bu evlilikten dünyaya geldi. Ümm-i Eymen'in, Peygamberimizin yanında ayrı bir yeri vardı. Bazan latifede bulunarak onun gönlünü alırdı. Fakat Peygamber efendimiz latife yaparken bile doğru söyler, hakikati ifade buyururdu. Muhatabını incitmeden sevindirir, neşelendirirdi.

Ümm-i Eymen bir defasında Resulullahın huzuruna girerek, "Bana bir binek temin ediniz" diye ricada bulundu. Resulullah efendimiz, " Seni dişi devenin yavrusuna bindireceğim." buyurdu, Ümm-i Eymen Resulullahın nüktesini anlamadı.

Böylece yüce Peygamberimiz şaka yaparken dahî hakikati beyan ediyordu. Her deve, dişi bir deveden doğması sebebiyle dişi devenin yavrusu değil miydi?

Ümm-i Eymen Peygamberimizin vefatında, yanında bulundu. Gözyaşlarını tutamıyordu. Kendisine, " Niçin bu kadar ağlıyorsun?" dediklerinde, "Ben Resulullahtan ayrılacağımızı biliyordum. Bunun için ağlamıyorum. Ben vahyin kesilmesine ağlıyorum." dedi.

Bu büyük İslâm kadınına Peygamberimizden sonra Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer de layık olduğu hürmeti gösterdiler.

HİKMETLER · 12 NİSAN 2007 PERŞEMBE · KAYIT 415

Baskılar onu yıldırmadı

Devs'de müslüman olan Ümm-i Şerik, kendisiyle birlikte hicret edecek bir arkadaş bulamamıştı. Medine'ye giden bir yahudî ailesine katıldı. Yolculuk esnasında suyu tükendi. Yahudî ailenin yanında su vardı. Fakat yahudî, Ümm-i Şerik'e, dininden dönmedikçe su vermeyeceğini söyledi. Hanımını da, "Ona su verirsen fena yaparım" diye tehdit etti.

Hava çok sıcaktı. Güneş âdeta kavuruyordu. Bu şartlarda susuz olarak yolculuk yapmak, Hz. Ümm-i Şerik'i iyice hâlsiz düşürmüştü. Zorlukla yürüyor, zorlukla konuşabiliyordu. Bu durum yahudîyi ümitlendiriyor, Ümm-i Şerik'in biraz sonra dininden döneceğini zannediyordu.

Fakat Ümm-i Şerik imanın tadını almıştı bir kere. Dünyayı ahirete hiçbir zaman tercih etmeyecek kadar kuvvetli bir imana sahipti. Cenab-ı Hakkın mutlaka bir yerden yardım göndereceğine de inancı sonsuzdu.

Nitekim geceleyin Allaha olan teslimiyetinin peşin mükâfatını gördü. Herkesin uyuduğu bir sırada, göğsünün üzerine bir miktar suyun konduğunu hissetti. Aldı ve içti. Suya kanmıştı. Gördüğü bu keramet karşısında kelime-i şehadet getirerek müslüman oldu.

Böylece Ümm-i Şerik, hem dininde sebat etmiş, hem de kendisini yahudî olmaya zorlayan birinin müslüman olmasına sebep olmuştu. Ayrıca cenab-ı Hakkın ihsanını kazanmıştı.

Ümm-i Şerik'in bir yağ tulumu vardı. Onunla Resulullah efendimize yağ hediye ederdi. Birgün çocukları ondan yağ istediler. Ümm-i Şerik başka yağı olmadığı için kalkıp tuluma baktı. Tulumdan yağ damlıyordu. Onlara bir miktar yağ çıkardı. Çocuklar bu yağdan bir müddet yediler.

Bir müddet sonra bir daha yağ istediler. Bu sefer tulumu ters çevirip boşalttı. Böylece yağ bitti. Ümm-i Şerik durumu Resulullah efendimize arz etti. Resulullah

efendimiz ona buyurdu ki:

- Yağı boşalttın mı? Şayet ters çevirip boşaltmasaydın uzun zaman sana yetecekti.

Ümm-i Şerik, bu yağ tulumunu isteyenlere emanet olarak da verirdi. İçinde yağ yokken bir gün tulumu şişirip kuruması için asmıştı. Daha sonra baktığında tulumun içinin yağla dolu olduğunu görmüştü. Allahü teâlânın bu ikramından dolayı hamdetmişti.

Resulullaha iman etmiş ve bu uğurda birçok sıkıntıya katlanmış bahtiyar kadınlardan biri olan Ümm-i Şerik'in asıl adı Gaziyye idi. Devsoğullarındandır. Bütün sıkıntılara rağmen inancında sebat eden, Allaha teslimiyet ve tevekkülden ayrılmayan bu mübarek kadın, birkaç defa cenab-ı Hakkın lütuf ve ikramına nail olmuştu.

HİKMETLER · 13 NİSAN 2007 CUMA · KAYIT 416

Gözü eskisinden iyi gördü

Hazreti Zinnîre hatun, Rum asıllı bir köleydi. Peygamber efendimizin, insanları İslâmiyete davet ettiğini duydu. Hemen iman etti. Resulullaha iman eden birkaç kişinin, işkenceler altında inim inim inletildiğine şahit olduğu hâlde, karşılaşacağı zorlukları peşinen kabul ederek müslüman olmuştu.

Zinnîre'nin efendisi, katı bir İslâm düşmanıydı. Onun müslüman olduğunu duyar duymaz, küplere bindi. Ne yapıp etmeli, onu dininden vazgeçirmeliydi. Bunun için hemen harekete geçti. Onu akla hayale gelmedik işkencelere maruz bıraktı. Boğazını sıkıyor, nefes alamayıp bayılıncaya kadar işkence yapıyordu. Fakat, bütün işkencelere rağmen, Zinnîre, imanında sebat ediyordu. Hz. Zinnîre'nin bu sebatı, efendisini deli ediyordu.

İşkenceler karşısında Hz. Zinnîre zayıf düşmüş, hatta gözlerini kaybetmişti. Bunun üzerine Ebu Cehil, " Gördün mü? Lat ve Uzza senin gözünü kör etti!" dedi.

Bunun üzerine Hz. Zinnîre hatun, imanının tezahürü olarak şu cevabı verdi:

- Ey Ebu Cehil! Vallahi o, senin dediğin gibi değildir. Lat ve Uzza dediğin putlar, hiçbir işe yaramaz. Kendilerine tapanlardan ve tapmayanlardan haberleri yoktur.

Benim Rabbim, gözümün nurunu vermeye ve beni eski hâlime döndürmeye elbette kâdirdir!

Allahü teâlâ, Hz. Zinnîre'nin duâsını kabul etmiş, gözü eskisinden daha iyi görür olmuştu. Ebu Cehil ve Kureyş müşrikleri bu hâli gördükleri hâlde, inat edip, iman etmediler. Üstelik dediler ki: "Bu da, peygamberlerinin bir sihridir! "

Bunun üzerine Allahü teâlâ, Ahkâf suresinin 11. ayet-i kerimesini nazil etti. Burada mealen buyuruldu ki:

- O kâfirler, iman edenler için; (Eğer onda [İslâmiyet'te] bir hayır olsaydı, bu hususta onlar [fakirler, biçareler] bizim önümüze geçemezler, bizden önce, ona koşamazlardı) dediler. Hâlbuki onlar, onunla [Kur'an-ı kerimle mü'minler gibi] hidayete kavuşmadıkları için [Kur'an-ı kerimi inkâr etmek için]; (Bu Kur'an-ı kerim [Muhammed'in ortaya çıkardığı] eski bir yalandır) diyeceklerdir.

Cenab-ı Hak ihlas ve samimiyetine binaen, Hz. Ebu Bekir vasıtasıyla, Hz. Zinnîre'yi kölelikten de kurtardı. Ebu Bekir, onu, efendisinden satın alarak, Allah rızası için azat etti.

HİKMETLER · 14 NİSAN 2007 CUMARTESİ · KAYIT 418

"Sabret ve sevabını bekle!"

Hazreti Hamne, Peygamberimizin halası Ümeyme binti Abdülmuttalib'in kızıydı. İslâmiyetin ilk yıllarında müslüman olmuştu. Musab bin Ümeyr ile evliydi.

Hz. Musab, Uhud savaşına katılmış, çok büyük kahramanlıklar göstermişti. Bu savaşta, Resulullahın şehit edildiği şayiası yayılınca, Medine'de bulunan kadın sahabîler bunu haber alır almaz, cepheye koştular. Bunlar arasında Musab bin Ümeyr'in hanımı Hamne de vardı. Bu hanımlar Resulullahın sıhhat haberini alınca, çok sevindiler. Fakat, Hz. Musab bu savaşta şehit olmuştu. Ayrıca Hz. Hamne'nin kardeşi Abdullah bin Cahş ve dayısı Hz. Hamza da şehadet mertebesini kazanmıştı. Peygamber efendimiz Hamne yanına geldiğinde buyurdu ki:

- Ey Hamne, sabret ve Allahtan sevabını bekle!

- Kimin için sabredeyim ya Resulallah?

- Dayın Hamza için.

- Bizler Allahın kullarıyız ve ona döneceğiz. Allah ona rahmet ve magfiret etsin. Onu şehitlik sevabıyla sevindirsin ve müjdelesin.

Peygamberimiz tekrar buyurdu ki:

- Ey Hamne, sabret ve Allahtan sevabını bekle!

- Kimin için sabredeyim, ya Resulallah?

- Kardeşin Abdullah için.

- Bizler Allahın kullarıyız ve ona döneceğiz. Allah ona rahmet ve magfiret etsin. Onu şehitlik sevabıyla müjdelesin ve sevindirsin.

Bundan sonra, Peygamberimiz yine, " Ey Hamne, sabret ve mükâfatını Allahtan bekle!" buyurdu. Hz. Hamne bu sefer merakla, "Kim için sabredeyim, ya Resulallah?" diye tekrar sordu. "Kocan Musab bin Ümeyr için." buyurdular.

O zamana kadar sabır ve metanetini hiç bozmayan Hz. Hamne, birden değişti. Yetim kalan çocuklarını düşündü. "Vay benim başıma gelenlere" diye ağlamaya başladı. Bunun üzerine Resulullah efendimiz şöyle buyurdu:

- Hiç şüphesiz kadının yanında kocasının ayrı bir değeri vardır. Hamne dayısının, kardeşinin ölümüne dayanabildi. Fakat kocasının vefatını duyunca, metanetini koruyamadı.

Hz. Hamne, kocası için aynı sabrı gösterememiş olmakla beraber, kadere itiraz da etmedi. Resulullahın duâ ve tesellisiyle sakinleşti.

HİKMETLER · 15 NİSAN 2007 PAZAR · KAYIT 419

"Belki bereket ihsan eder!"

Mekke'nin havası, yeni doğan çocuklara yaramıyordu. Bu sebeple çocuklarının sıhhatli yetişmesini isteyen bazı aileler, çocuklarını, Mekke dışında sütanneye veriyorlardı. Çünkü, oraların hem havası güzel, suyu temiz ve tatlıydı.

Sütanne olacak kadınlar, yılda iki defa Mekke'ye gelirler, küçük çocukları alarak yurtlarına götürürlerdi. Peygamberimizin dünyaya teşrif etmesinden hemen

sonra, Benî Sâd kabilesine mensup kadınlar, beyleri ile birlikte Mekke'ye geldiler. Bunlardan biri de Hz. Halime'ydi.

Halime Hatun'un ailesinin, kuraklık ve kıtlık sebebiyle, hiçbir şeyleri kalmamıştı. Mekke'ye darlıktan kurtulmayı umarak gelmişlerdi. Bindiği zayıf merkebin yürüyüşünün ağırlığı, arkadaşların canını sıkacak dereceye varmıştı. Bunun için bunu beklemeyip Mekke'ye ondan önce varmışlardı. Hz. Halime Mekke'ye girdiğinde, kadınların hemen hepsi, emzirecek bir çocuk bulmuş, sevinç içerisinde yurtlarının yolunu tutmuşlardı bile.

Abdülmuttalib de, sevgili torunu Peygamberimizi bir sütanneye vermeyi çok istiyordu. Fakat kadınlardan kime teklif ettiyse, "Yetimdir" diyerek almaya yanaşmadılar. Resulullahın dedesi, çaresizlik içerisinde dolaşırken, emzirecek bir çocuk bulamamanın üzüntüsünü kalbinde hisseden Halime ile karşılaştı. Ona, "Sen hangi kabiledensin?" diye sordu. Hz. Halime, "Benî Sâd kabilesinden." cevabını verdi:

Abdülmuttalib, ona ismini sordu. "Halime" olduğunu öğrenince, gülümsedi ve dedi ki:

- Çok güzel! Sâd ve hilm iki haslettir ki, dünyanın hayrı da, ahiretin izzet ve şerefi de bunlara bağlıdır. Ey Halime, benim yanımda yetim bir çocuk var. Diğer kadınlar, "Biz götüreceğimiz çocukların babalarından faydalanmayı umuyoruz. Yetimi alıp da ne yapacağız" diyerek onu almak istemediler. Bari sen bunu al. Belki onun yüzünden mutluluğa erersin.

Halime, biraz ileride bulunan kocasına danışmak için müsaade isteyip, kocasının yanına gitti. Kocasına haber vererek dedi ki:

- Mekke'de bu yetim çocuktan başka emzirilecek çocuk yoktur. O çocuğu almamızı uygun görür müsün? Çünkü ben yurdumuza emzirilecek çocuk almadan, eli boş dönmeyi hoş bulmuyorum. Uygun görürsen, O yetimi alacağım.

Kocası Hâris, onun teklifini kabul ederek dedi ki:

- Almanda bir mahzur yok. Belki Allahü teâlâ bize onun yüzünden bereket ve bolluk ihsan eder. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 16 NİSAN 2007 PAZARTESİ · KAYIT 420

“Mübarek bir çocuk almışsın!”

Halime hatun, hiç olmazsa bir çocuk bulabilmiş olmanın sevinciyle Peygamberimizin dedesinin yanına geldi. Çocuğu almak istediğini söyledi. Abdülmuttalib buna çok sevindi. Onu Hz. Amine'nin yanına götürdü. Hz. Amine, Halime'yi, “Hoş geldin, safa geldin” diyerek karşıladı. Birlikte Resulullahın uyuduğu odaya gittiler.

Peygamberimiz sütten daha ak bir yün kundağa sarılmıştı. Altına da yeşil bir kumaş serilmişti. Sırtüstü yatmış, mışıl mışıl uyuyor, etrafa misk gibi kokular yayıyordu.

Hz. Halime, Peygamberimizi görünce, güzelliğine ve sevimliliğine hayran kaldı. Böyle bir çocuğu yanına aldığı için çok sevinçliydi. Peygamberimizi kucağına aldı. Mübarek yavru, sütannesine gülümsedi. Halime de onu öptü. Sevinçliydi. Hz. Amine ise, üzgündü. Yavrusu ancak birkaç gün yanında kalabilmişti. Hasretine nasıl dayanacaktı? Fakat, sevgili oğlunun sıhhatli büyümesi için, buna mecbur olduğunu düşünerek teselli buldu.

Hz. Amine, Halime hatuna, “ Bana üç gece; “Oğlun Benî Sâd kabilesinden, Ebu Züeyb ailesi içinde emzirilecektir” denildi.” dedi . Bunun üzerine Hz. Halime, “ İşte, bu kucağımdaki çocuğun sütbabası Ebu Züeyb'dir. O benim kocam olur.” dedi. Bunun üzerine Amine hatunun içi ferahladı. İşittiği şeyler kendisini sevindirdi.

Hz. Halime'nin önceleri sütü çok azdı. Daha önce kendi oğluna bile yetmiyor, çocuk açlıktan ağlayıp duruyordu. Şimdi her ikisinin de doyduğunu görünce sevindiler. Hemen sonra, daha önce çok az sütü olan devenin memelerinin de sütle dolduğunu görünce, sevinçleri bir kat daha arttı. Halime'nin kocası dedi ki:

- Ey Halime, bilmiş ol ki, sen mübarek ve uğurlu bir çocuk almışsın.

Gerçekten de bundan böyle, bu aile ile birlikte Sâdoğulları kabilesi, kuraklıktan, kıtlıktan kurtulup, bolluk ve berekete kavuşacaktı.

Bütün hazırlıklarını tamamlayan Hz. Halime ve kocası, biraz sonra yola çıktılar. Bu arada binek hayvanlarında büyük bir değişikliğin olduğunu gördüler. Gelirken

çok gerilerde kalan merkep, sonradan çıktığı hâlde, kafilenin bütün hayvanlarını geride bırakıyordu. Diğer kadınlar bunu görünce, şaşırıp kaldılar ve dediler ki:

- Ey Halime, başına rahmet yağsın! Yoksa bu merkep, gelirken bindiğin hayvan değil mi? Dur da bizi bekle!

Yorucu bir yolculuktan sonra, kafile yurtlarına vardı

GÖNÜL BAHÇESİ · 17 NİSAN 2007 SALI · KAYIT 417

Başarı için gemileri yakmak şart

Müslümanlar, hangi milletten olurlarsa olsunlar, dinin emirlerine tam hakkıyla sarılıp, bozuk fikirlere sapmadıkları müddetçe hep başarılı olmuşlar; insanlığa, medeniyete büyük hizmet etmişlerdir. Geçmişte bunun pek çok örnekleri vardır. Bunlardan biri de, Müslümanların Endülüs'teki başarılarıdır.

Tarık Bin Ziyad, Emevî halifesi Velîd bin Abdülmelik zamanında (705-715) Kuzey Afrika valisi, Mûsâ bin Nusayr'ın âzâdlı kölesi idi. Mûsâ bin Nusayr, onda, sağlam karakter, kahramanlık, azim ve irâde, isâbetli karar verme, fasîh konuşma, dinliyenlerde derin tesîrler uyandıracak kuvvetli bir hitâbet görünce, onu Endülüs'ü (İspanya'yı) fetihe gönderdi.

Târık bin Ziyâd, emrindeki dört gemi ve yedibin asker ile 711 yılında Endülüs'e hareket etti. Yolculuk esnasında, geminin güvertesinde kendisini hafif bir uyku hâli kapladı. Rüyâda karşısında Peygamber efendimiz vardı. Resûlullah ve Eshâbı, kılıçlarını kuşanmış, yaylarını germiş halde idiler. Peygamber efendimiz: " Ey Târık!.. Yoluna devam et!" buyurdu. Târık bin Ziyâd uykudan uyandığında, sevincinden yerinde duramıyordu. Endülüs'ün fethinden artık emîn idi.

"Geri dönüş yok!"

Bu sevinç içinde karaya çıkan Târık bin Ziyâd bütün gemileri yaktırdı. Sonra da askerlerine şöyle hitâp etti:

"Ey mücâhid kardeşlerim! Görüyorsunuz, arkamızda deniz, önümüzde Endülüs var. Artık geriye dönüşümüz kalmadı. Bu toprakları almaktan başka çâremiz yoktur.

Ey askerlerim, bize ancak doğruluk ve sabır yaraşır. Kısa zamanda hedefe varamazsak, kendimizi telef etmiş ve karşı tarafa cesâret vermiş oluruz. Bunun için herhâlükârda, harbi kazanmamaz gerekmektedir. Biliyorum ölümden korkmazsınız fakat, ölmek çâre değildir. Hedefimiz ölmek değil, İslâmı yaymaktır.

Ey askerlerim, benim durumum da sizinkinden farklı değildir. Bildirdiğim tehlîkeler, aynen benim için de geçerlidir. Kendimi tehlîkeden bertaraf edip, sizleri ölüm ile karşı karşıya getirmiş değilim!

Sıkıntılara, tehlîkelere katlanmadan, rahata kavuşulamaz. Sıkıntılara katlanın ki, sonunda tatlı meyveleri toplıyalım. Halîfemiz sizin yiğitliğinizi, kahramanlığınızı bildiği için bu işle görevlendirdi.

Yapacağınız kahramanlık asırlarca anılacak, bütün müslümanlardan hayır dua alacaksınız. Savaşta, sizden önde olacağım, bütün gücümle saldıracağım.Eğer, hedefe varamadan şehîd düşersem, hemen içinizden birini komutan tayin edin, savaştan dönmeyin!."

Târık bin Ziyâd'ın bu ateşli sözleri, müslüman eskerleri heyecanlandırdı. "Gemileri yakmak" tabiri işte bu hâdiseden beri kullanılır oldu.

Nihâyet iki ordu karşı karşıya geldi. Düşman eskerleri 100 bin civârındaydı. Târık bin Ziyâd elçiler göndererek şu teklîfte bulundu: "Seni ve halkını İslâma davet ediyoruz. Müslüman olursanız kardeşim olursunuz, bağrımıza basarız. Kabûl etmezseniz, cizye ve harac vererek canınızı kurtarırsınız. Bunu da reddederseniz, aramızı kılıç düzeltecektir."

Kral, askerlerinin çokluğuna güvenerek, bu teklîfi kabûl etmedi. Müthiş bir savaş başladı. Târık bin Ziyâd, akıl almaz bir şekilde savaşıyordu. Çarpışa çarpışa, Kral Roderiche ulaştı. Seri bir kılıç darbesiyle onu yere serdi. Krallarının öldüğünü gören, düşman askerleri, şaşkın şekilde, sağa-sola kaçmaya başladılar. Mücâhidler, kısa zamanda, düşman askerlerinin çoğunu kılıçtan geçirdiler ve bir kısmını da esîr aldılar. Müslümanlar böylece, 275 sene hüküm sürecekleri, İspanya'ya (Endülüs'e) girmiş oldular. Burada, Avrupalılara insanlığı, medeniyeti öğrettiler. Hıristiyanlık âlemini uyandırıp, bugünkü ilerlemenin esas temelini ortaya koydular. O zamanın Avrupası, ilimden, medeniyetten bîhaberdi... Karanlık çağlarını yaşıyordu.

Kısa Endülüs'te ilim ve fen çok ilerledi. Sarayı ve devlet dâireleri birer ilim kaynağı oldu. Her memleketten ilim öğrenmek için Kurtuba'ya akın akın toplandılar. Kurtuba'da büyük ve mükemmel bir tıp fakültesi kurdu. Avrupa'da ilk

yapılan tıp fakültesi de yine budur. Avrupa kralları ve devlet adamları, tedâvî için kurtuba'ya gelir, gördükleri medeniyete, güzel ahlaka, misâfirperverliğe hayrân kalırlar, iyileşip ülkelerine dönerlerdi.

Dinden uzaklaşınca…

Ancak, bir müddet sonra maalesef ilerlemenin, bu medeniyetin lokomotifi olan islâm ahlâkını, Allahü teâlânın emirlerini bıraktılar. Hatta ve hatta, Ehl-i sünnet i'tikâdından ayrıldıkları gibi, bir de düşman oldular. Din yerine felsefi inançlara sarıldılar. Yalnız ilim ve fennin tek başına kendilerini hedefe götüreceğini zannettiler.

Böyle oldukları için de, Pirene dağlarını aşamadılar. 1031'de Ümeyye devleti çöktü. Daha sonra, İspanyollar, Gırnata şehrini de alıp müslümanları kılıçtan geçirdiler. O güzelim sanat eserlerini yerle bir ettiler... Böylece Allahü teâlânın emirlerine uymamanın cezâsını buldular. Fakat bu çöküş bir açıdan faydalı oldu. Eğer, İspanya fâciası olmasaydı, felsefeci İbnürrüşd'ün ve İbni Hazm'ın bozuk fikirleri, din ve îmân hâlini alıp dünyaya yayılacak, bugünkü hazîn levha, asırlar öncesinden meydâna çıkacaktı.

HİKMETLER · 17 NİSAN 2007 SALI · KAYIT 421

Bolluğa, bereket kavuştular

O yıl büyük bir kuraklık hâkimdi. Hayvanların yayılıp karınlarını doyurabilecekleri hiçbir otlak yoktu. Bu yüzden, koyunlar sabahleyin ayrıldıkları gibi, akşamleyin aç olarak eve dönüyorlardı. Hayvanlar iyice cılızlaşmışlardı. Fakat Hz. Halime bolluk ve berekete mazhar olmuştu. Diğerlerinden farklı olarak koyunları da akşamleyin eve karınları doymuş; memeleri sütle dolmuş bir şekilde dönüyordu.

Bu durum kabile halkının da dikkatini çekmişti. Çobanlarına çıkışıyorlardı:

- Yazıklar olsun size! Siz de bizim koyunlarımızı Halime'nin çobanının koyunlarını otlattığı yerde otlatsanıza!

Halime ve kocası, bu bolluk ve iyiliğe, yetim diye kimsenin almaya yanaşmadığı çocuk yüzünden kavuştuklarını biliyor, şükrediyorlardı. Günler böylece geçti.

Peygamberimiz gün geçtikce gelişiyor, gürbüzleşiyordu. Onun çocukluğu da diğer çocuklara benzemiyordu. Daha sekiz aylıkken konuşuyor, konuşulanı da dinliyordu. Dokuz aylıkken çok düzgün bir şekilde konuşmaya başlamıştı. On aylık olunca ok atmaya başlamış, iki yaşına geldiğinde ise, gösterişli bir çocuk olmuştu.

Peygamberimiz iki yaşında sütten de kesilmişti. Onun sütten kesilmesi, Hz. Halime'yi de, kocasını da derinden üzdü. Onun sebebiyle hayır ve berekete nail oldukları için, bir müddet daha yanlarında kalmasını çok istiyorlardı. Fakat artık, onu yanlarında tutamazlardı. Annesine teslim etmeleri gerekiyordu.

Birgün yanlarına aldılar ve Mekke'ye gittiler. Hz. Amine birden ciğerparesini karşısında görünce, çok heyecanlandı. Ne kadar da büyümüş, gürbüzleşmişti. Artık bundan sonra, hep beraber olacaklarını düşünerek, seviniyordu. Fakat bu mübarek çocuktan ayrılmak istemeyen Hz. Halime, Peygamberimizin annesine ricade bulundu: “Oğulcuğumu büyüyünceye kadar yanımda bıraksan iyi olur. Onun Mekke vebasına tutulmasından korkarım.”

Hz. Amine le Hz. Halime'nin teklifini kabul etti. Böylece Peygamberimiz bir müddet daha Benî Sâd yurdunda kalmak üzere Mekke'den ayrıldı.

HİKMETLER · 18 NİSAN 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 422

Hz. Halime çok korktu

Süt annesinin yanında iken birgün evin arkasında, yeni doğan kuzuların yanında bulundukları bir sırada, Peygamber efendimizin yanına iki kişi geldi. Efendimizi yere yatırıp sonra da göğsünü açarak kalbini yıkadılar. Resulullahın sütkardeşi Abdullah, bu iki yabancının, sevgili kardeşine yaptıkları şeyi görünce, çok korktu. Koşarak eve geldi ve anne ve babasına seslendi:

- Koşun, Kureyşli kardeşim öldürüldü!

Onun bu feryadı üzerine, karı-koca, hemen dışarı fırladılar. Resulullahın bulunduğu yere doğru koştular. Peygamberimiz ayakta idi. Yüzü sararmış, fakat gülümsüyordu: “Beyaz elbiseli iki kişi gelip, beni yere yatırdı. Sonra da göğsümü yardılar, tekrar kapatılar” dedi.

Hz. Halime ile kocası çok korkmuşlardı. Hiç vakit geçirmeden, Peygamberimizi alıp, Mekke'ye götürdüler. Fakat Mekke'de onu bir ara kaybetti. Buna çok üzüldü. Bütün aramalara rağmen bulamadı. Hemen Abdülmuttalib'e gitti. Üzüntü içerisinde durumu haber verdi. O da birkaç kişi ile birlikte, onu aramaya çıktı. Nihayet Peygamberimiz bulundu.

Hz. Amine, oğlunu tekrar gördüğüne sevinmiş, hemen geri getirilmesine ise bir mana verememişti. Halime'ye dedi ki:

- Çocuğu niçin getirdin? Onu, yanında tutmak için ısrar edip durmuştun.

- Oğulcuğumu Allah büyüttü. Ben sadece, üzerime düşeni yapmış bulunuyorum. Onun başına bir felaket gelmesinden korkuyorum. Sana getirip sağ salim teslim etmek istedim.

Aradan yıllar geçti. Peygamberimizin annesi de, dedesi de vefat etti. Peygamberimiz de artık büyüyüp evlendi. Zaman zaman Hz. Halime'yi görürdü. Sütannesine karşı derin bir sevgi beslerdi. Onu gördükçe, “Anneciğim, anneciğim!” der, saygı gösterirdi. Hemen üzerindeki fazla elbiseyi çıkarır, onun altına serer, bir ihtiyacı varsa, derhal yerine getirirdi.

Birgün Hz. Halime, onu ziyarete gelmişti. Sâdoğulları yurdunda, yine kıtlık olduğunu, hastalıktan hayvanların kırıldığını söyledi. Peygamber efendimizin sütannesine kırk koyunla bir deve verdi.

Hz. Halime, bu ikram karşısında memnuniyetini bildirdi. Sevinç içerisinde evine döndü.

Sonraki yıllarda müslüman olarak sahabîye olma şerefini kazanan Hz. Halime, Cennet-ül-Bakî kabristanına defnedilmiştir. Allah ondan razı olsun!

HİKMETLER · 19 NİSAN 2007 PERŞEMBE · KAYIT 423

Cennet gençlerinin efendisi

Peygamber efendimizin, “Cennet gençlerinin seyyidi, efendisidir” buyurduğu, torunu Hz. Hasan, 625 senesinin Ramazan ayının ortasında doğdu. Peygamber efendimiz, kulağına ezan ve ikamet okuyup, ismini Hasan koydu. Doğumunun yedinci günü akika olarak iki tane koç kesti. Saçını da kestirip, ağırlığınca gümüş

sadaka verdi. Âlemlerin efendisi olan sevgili Peygamberimizin terbiyesiyle yetişip, büyüdü. Peygamberimiz, Hz.Hasan'ı çok sever, ona şefkatle muamele ederdi.

Bir defasında Hz. Hasan, kardeşi Hz. Hüseyin ile Resulullahın huzurunda güreşiyorlardı. Anneleri Fatıma-tüz-Zehra, babasına, " Ya Resulallah! Hasan büyüktür, hep onun tarafını tutuyorsunuz. Hâlbuki küçüğe yardımcı olmak daha uygun değil midir?dedi. Bunun üzerin, " Ya Fatıma! Cebrail aleyhisselam, Hüseyin'e yardım ediyor." buyurdular.

Ebu Eyyûb-el-Ensarî, Hasan ile Hüseyin'in, Resulullahın huzurunda oynadıkları sırada huzurlarına girince," Ya Resulallah! Sen bunları çok mu seviyorsun?" diye sordu. Peygamber efendimiz de, " Nasıl sevmem. Bunlar benim dünyada öpüp, kokladığım iki reyhanımdır." buyurdu ki:

Ebu Hureyre'nin naklettiğine göre, birgün Resulullah efendimiz Hz. Hasan'ı kucağına oturtmuştu. O da mübarek sakallarıyla oynuyordu. Resulullah efendimiz üç defa şöyle buyurdu: "Allahım, ben bunu çok seviyorum. Sen de sev! Onu sevenleri de sev!"

Hz. Hasan, sekiz yaşına geldiği zaman, 632'de, önce dedesi, sonra da annesi Fatıma-tüz-Zehra vefat edince, yetim kaldı. Bundan sonra da babası Hz. Ali'nin terbiyesinde büyüdü. Babasının şehit olmasından sonra, altı ay halifelik yaptı.

Hz. Hasan daha küçük yaştayken, Resulullah efendimizin; "Bu oğlum seyyiddir. Ümit ederim ki, Allahü teâlâ onun vasıtasıyla iki tarafın arasını bulur" hadis-i şerifine mazhar oldu.

Hz. Hasan, zevcesi Cade binti Eşas tarafından, 669 senesinde zehirlenerek şehit edildi. Cenaze namazını Said bin As kıldırdı. Kardeşi Hz. Hüseyin tarafından Medine-i münevveredeki Bakî kabristanlığına defnedildi.

Hz. Hasan hakkında sevgili Peygamberimiz; "Hasan ile Hüseyin, cennet gençlerinin büyüğüdür. Babaları onlardan efdaldir" buyurdu.

Hz. Hasan oniki imamın ikincisidir. Birincisi Hz. Ali'dir. Vilâyet yolunda bütün velîlere feyz ve ihsanlar, bu oniki imam vasıtasıyla gelir.

Onbeş erkek ve sekiz kız evladı olan Hz. Hasan'ın soyundan gelenlere Şerif denir. Resulullah efendimizin soyu, Hz. Hasan ve kardeşi Hz. Hüseyin'in çocukları ile devam etmiştir.

HİKMETLER · 20 NİSAN 2007 CUMA · KAYIT 424

“Benim ehl-i beytim bunlardır!”

Peygamber efendimiz birgün Hasan, Hüseyin, Fatıma ve Ali’yi, abası altına alıp, Ahzâb suresinin 33. ayetini okuyup; “Ey ehl-i beytim! Allahü teâlâ sizlerden ricsi, her kusur ve kirleri gidermek istiyor ve sizi tam bir taharet ile temizlemek irade ediyor” buyurduktan sonra, şunları ilave ettiler: “Allahım! Benim ehl-i beytim bunlardır!”

Her müslümanın sevmesi lazım gelen ehl-i beytten olan Hz. Hasan, beyaz ve güzel yüzlü olup, yüzü Resulullaha çok benzeyen yedi kişiden birisidir. Resulullah efendimize ondan daha çok benzeyen kimse yoktu.

Birgün Hz. Ebu Bekir, ikindi namazını kıldıktan sonra, yolda oynayan Hz. Hasan’ın yanına gitti. Onu omuzlarına aldı. Hz. Ali’ye buyurdu ki: “Ya Ali! Sana değil de, tamamen Resulullah efendimize benziyor.” Bunun üzerine, Hz. Ali tebessüm etti.

Hz. Hasan, hilm, yani yumuşaklık, rıza, sabır ve kerem, yani cömertlik sahibiydi. İki defa her şeyini Allah rızası için dağıttı. Bir kişinin, münacatında; “Ya Rabbî! Bana on bin altın ihsan eyle!” dediğini işitince, aceleyle evine gitti ve adamın münacatında istediğini gönderdi.

Bol sadaka verirdi. Alış-verişlerinde pazarlık eder, ucuz almaya çalışırdı. Kendisine, “ Bir günde binlerce dirhem sadaka veriyorsun da bir şey satın alırken niçin uzun uzun pazarlık edip yoruluyorsun?” dediklerinde, “Verdiklerimi Allah rızası için veriyorum. Ne kadar versem yine azdır. Fakat alış-verişte aldanmak, aklın ve malın noksan olmasıdır.”

Aldığı bir hediyeye değerinden fazla karşılık verirdi. Yirmibeş kere yaya olarak hacca gitti. Birgün Abdullah bin Zübeyr ile yola çıkmıştı. Bir hurmalıkta dinlendiler. Abdullah bin Zübeyr, “Ağaçta hurma olsaydı, iyi olurdu.” dedi. Hz. Hasan, sessizce duâ etti. Bir ağaç hemen yeşerip hurma ile doldu. Kendisini tanımayanlar; “Bu sihirdir” dediler. Hz. Hasan buyurdu ki: “Hayır, sihir değil, Resulullahın torununun kabul olan duâsı ile cenab-ı Hak yaratmıştır.”

Birgün, bir ihtiyarın abdest aldığını gördüler. Abdesti doğru almıyor, şartlarına uymuyordu. Yaşlı olduğu için, “Böyle abdest sahih olmaz” demeye sıkıldılar. Yanına giderek, “ Efendim! Birbirimizden daha iyi abdest aldığımızı söylüyoruz. Birer abdest alalım. Hangimizin haklı olduğunu bize bildirir misiniz?”dediler. Önce Hz. Hasan, sonra Hz. Hüseyin güzel bir abdest aldılar. Aldıkları abdest tamamen birbirinin aynıydı. İhtiyar, dikkatle baktı ve sonra dedi ki:

- Evlatlarım! Aldığınız abdestin birbirinden hiçbir farkı yok. Aslında ben abdest almasını bilmiyormuşum. Abdest almasını şimdi sizden öğrendim.

HİKMETLER · 21 NİSAN 2007 CUMARTESİ · KAYIT 425

“İyi rüya görmüşsün!”

Ümm-i Hâris hazretleri anlatır:

Birgün Resulullahın huzuruna varıp, “Rüyamda sizin vücudunuzdan bir parça kestiklerini gördüm çok korktum” deyince, “İyi rüya görmüşsün, Fatıma'nın bir oğlu olacak ve senin yanında kalacaktır.” buyurdu.

Bir müddet sonra, Hz. Hüseyin dünyaya geldi. Resulullah her sabah namazını kıldıktan sonra, mübarek yüzünü eshab-ı kirama çevirirlerdi. Üzüntülü kimseler yüzünü görseler, mesrur olurlardı. O gün sabah namazından sonra, yüzlerini döndürmeden, Hz. Ali'yi çağırdılar. Beraber mescidden çıktılar. Eshab-ı kiram nereye, niçin gittiklerini anlayamadılar. Tekrar dönerler diye oturdular. İkisi Hz. Fatıma'nın evine gittiler.

Peygamberimiz Hz. Ali'ye, kapıda durup, kimseyi içeri sokmamasını emretmişlerdi. Hz. Hüseyin doğmuş, melekler tebrik etmek için gelmişlerdi. Hz. Ebu Bekir duramayıp, Hz. Ali'nin evine gitti. Sonra Hz. Ömer, sonra Hz. Osman ve bütün eshab-ı kiram Hz. Ali'nin evine gittiler.

Hz. Ebu Bekir, Hz. Ali'den, Resulullahın nerede olduğunu sordu. Hz. Ali, içerde olduklarını bildirince, Hz. Ebu Bekir izin isteyince, meşgal olduklarını, meleklerin ziyaret ettiklerini söyledi. Hz. Ebu Bekir edip, içeri girmeyip durdu.

Bir müddet sonra, Resulullah dışarı çıkıp, herkesin içeri girmesini emrettiler. Eshab-ı kiram içeri girdiler. Hz. Ali'nin meleklerin sayısındaki sözü söylendi.

Resulullah efendimiz Hz. Ali'ye sordular:

- Meleklerin sayısını nasıl bildin?

- Melekler grup grup geliyorlardı. Herbiri bir dil ile konuşurlardı ve sayılarını bildirirlerdi.

Bunun üzerine Resulullah efendimiz buyurdu ki:

- Allah aklını ziyade etsin ya Ali!

Resulullah efendimiz Hz. Hüseyin doğduğu zaman, kulağına, "O, cennet gençlerinin efendisi, seyididir" diye seslenmişlerdi.

Hz. Üsame bin Zeyd, bir gece Peygamber aleyhisselamı gördüğünü ve Onun, "Bunlar benim oğullarımdır, kızımın oğullarıdır. Allahım ben onları seviyorum, sen de onları sev ve onları sevenleri de sev" buyurduğunu rivayet etmektedir.

Bir defasında da, "Hüseyin benden, ben Hüseyin'denim, Allahü teâlâ Hüseyin'i seveni sever" buyurmuştu.

HİKMETLER · 22 NİSAN 2007 PAZAR · KAYIT 426

"Oğlum İbrahim'i ona feda ettim!"

Ayeti kerimede ehl-i beyt için, "Allahü teâlâ, sizlerden ricsi, yani her kusur ve kirleri gidermek istiyor ve sizi tam bir taharet ile temizlemek irade ediyor." buyurulunca, eshab-ı kiram sordular. "Ya Resulallah! Ehl-i beyt kimlerdir?"

O esnada, Hz. Ali geldi. Mübarek hırkasının altına aldılar. Fatıma-tüz-Zehra da geldi. Onu da yanına aldılar. İmam-ı Hasan geldi. Onu da bir yanına, sonra gelen İmam-ı Hüseyin'i de öbür tarafına alarak buyurdular ki: "İşte bunlar, benim ehl-i beytimdir."

Bu ayet-i kerime ve ilgili hadis-i şerifler, Resulullahın iki mübarek torununu sevmenin şart olduğunu belirtmektedir. Hz. Hüseyin buyurdu ki:

Birgün yüksek dedemin huzuruna varmıştım. Übey bin Kâb da orada idi. Bana, "Merhaba, ey Ebu Abdullah, ey göklerin ve yerin süsü" diye hitap ettiler. Übey bin Kâb hazretleri dedi ki: "Ya Resulallah! Gökler ve yer için, senden başka süs var mıdır?"

Resulullah bunun üzerine buyurdular ki: “Beni insanlara Peygamber olarak gönderen Allahü teâlânın hakkı için, Hüseyin bin Ali, yeryüzünün merkezinin süsüdür. Ondan ziyade süs, göklerin tabakalarıdır.”

Birgün Resulullah efendimiz, Hz. Hüseyin'i sağ dizine, oğlu İbrahim'i sol dizine aldı. Cebrail aleyhisselam gelip dedi ki: “Hak teâlâ, bu ikisinden birini alacaktır. Sen birini seç!”

Resulullah efendimiz buyurdu ki: “Eğer Hüseyin vefat ederse, benim canım yandığı gibi, Ali'nin ve Fatıma'nın da canları yanar. Eğer İbrahim giderse, en çok ben üzülürüm. Benim üzüntümü, onların üzüntüsüne tercih ediyorum.” Üç gün sonra oğulları İbrahim vefat etti.

Resulullah efendimiz, Hz. Hüseyin yanına her gelişinde, onu öper ve buyururdu ki:

- Selamet ve saadet o kimseye ki, oğlum İbrahim'i ona feda ettim.

Hz. Hüseyin'in ilk çocukluğu Resulullah efendimizin derin sevgi ve şefkati içinde geçti. Ancak bu hâl, çok sürmedi. Zira Peygamber efendimiz vefat ettiler. Hz. Hüseyin, bundan sonra ilmini ve edebini babasının yanında tamamladı.

Hz. Hüseyin'in yüzü, karanlık gecede etrafını aydınlatırdı. Yaya olarak yirmibeş defa hacca gitti. Beraberindekiler bineklere binse de, kendisi binmezdi. Çok cömert idi. Buyurdular ki:

- Cömert, efendi olur; cimri, hor olur. Bu âlemde bir mümin kardeşinin iyiliğini, kendinden önce düşünen, öbür âlemde daha iyisini bulur.

HİKMETLER · 23 NİSAN 2007 PAZARTESİ · KAYIT 427

“Beni Habibinin yanında utandırma!”

Eshab-ı kiramdan Hz. Dıhye, devamlı ticaret için sefere gider gelirdi. Çok güzel yüzlü idi. Cebrail aleyhisselam çok defa Resulullahın huzuruna Dıhye şeklinde gelirdi. Birgün Cebrail aleyhisselam Fahr-i âlem hazretlerinin huzurunda bulunuyordu.

O zaman henüz küçük olan Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin, Cebrail aleyhisselamı Dıhye zannedip ellerini Cebrail aleyhisselamın cebine soktular. Resulullah efendimiz, torunlarının bu hareketini görünce hicâb edip, mâni olmak istedi. Cebrail aleyhisselam, Resulullahın mahcup olduğunu görünce, dedi ki:

- Ya Resulallah! Niçin sıkılıyorsunuz? Fatıma teheccüd namazını kılarken, Hak teâlâ beni gönderir, bunların beşiklerini sallardım. Böylece Hz. Fatıma rahatça namazını kılardı. Bazan da bunların anneleri namazdan sonra uyurken, bunlar ağlardı. Hak teâlâ yine beni gönderir, anneleri uyanmasın diye, beşiklerini sallardım, ağlamazlardı. Çocukların bu hareketini bana karşı edepsizlik saymayın. Bunların yanıma gelip, ellerini cebime sokmalarında bir mahzur yoktur.

Daha sonra Cebrail aleyhisselam, "Ya Rabbi! Beni Habibinin yanında utandırma" diye duâ etti. Oturduğu yerden ellerini cennete uzattı. Bir yeşil salkım üzüm, bir kırmızı nar eline geldi. Hz. Hasan üzümü, Hz. Hüseyin de narı aldı. Bunları yerlerken, bir dilenci gelip o da istedi.

Resulullahın yüksek yaratılışlı torunları, dilenciye vermek istediklerinde, Cebrail aleyhisselam mâni olarak dedi ki:

- Ya Resulallah! O dilenci şeytandır. Cennet meyveleri ona haram iken, hile ile ondan yemek istiyor, ona verme, dedi. Şeytanın hilesine mani oldu.

Hz. Hüseyin hep babasının yanında idi. Babası şehit olunca, Medine'ye geldi. Yezîd'e biat etmedi. Kufeliler kendisini çağırıp halife yapmak istedi. Kardeşi Muhammed bin Hanefiyye, İbni Ömer, İbni Abbas ve daha nice eshab-ı kiram mâni oldular ise de, kabul etmeyip yetmişiki kişi ile Mekke'den Irak'a yola çıktı.

Irak valisi Ubeydullah bin Ziyad, Ömer bin Sâd kumandasında bir ordu gönderdi. Ömer, geri dönmesini bildirdi ise de, İmam kabul etmeyip harp etti. 681 yılında Muharremin onuncu günü Kerbela'da şehit oldu. Yezîd bunu duyunca, çok üzüldü. "Allah İbni Mercane'ye (ibni Ziyad'a) lanet eylesin! Hüseyin'in isteklerini kabul etmeyip de onu şehit ettirdi. Böylece beni kötü tanıttı" dedi. Hz. Hüseyin'in mübarek oğlu Zeynelabidin küçük olduğu için öldürülmedi. Kadınlar ve İmamın mübarek başı ile Şam'a gönderildi. Mübarek başı, Mısır'da Karafe kabristanında medfundur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 24 NİSAN 2007 SALI · KAYIT 433

"Emir olunmadıkça hareket etmeyiz"

Bir asırdır Ortadoğu karışık, hergün daha da karışmakta, akan kan bir türlü durdurulamamakta. Osmanlının tarih sahnesinden çekilişinin üzerinden neredeyse bir asır geçti; bu bölgelerde hala Osmanlının boşluğu doldurulamadı. Doldurulamaz da. Osmanlıyı yıkanlar da bunu biliyordu.

İngiliz Lordlar Kamarası'nda bu husus günlerce tartışıldı. Churchill, her neye mal olursa olsun Osmanlı Devleti'nin yıkılmasını savunuyordu. Bunun tersini savunan pek çok İngiliz devlet adamı da vardı. Hatta bunlar Osmanlıyı savunan, lobiler, dernekler oluşturdular: "Tarihi bir hata yapıyoruz. Osmanlı bölgede önemli bir denge unsurudur. Bu denge bozulursa, bu bölgelerde huzur kalmaz. Buna biz sebep olduğumuz içinde tarih bizi hiçbir zaman affetmez." fikrini savunuyorlardı. Churchill yanlıları galip geldi. Altı asırlık, hoşgörü ve denge unsuru Osmanlı Devleti'nin yıkılmasına karar verildi.

Şimdi, başta ABD olmak üzere pek çok devlet Osmanlının, üç kıta üzerine yayılan insanları, çeşitli din, ırk ve kültür farklılıklarına rağmen, altı asırdan fazla nasıl idare ettiğini araştırıyor.

En iyi yönetim

Meşhur İngiliz tarihçisi Toynbee, "Bütün tarih boyunca, Ortadoğu ve Balkanları hakimiyetinde birleştiren tek devlet Osmanlı İmparatorluğudur; ne Persler ne Roma ne de Arap imparatorlukları, buna muvaffak olmuşlardır. Buralarda en geçerli, en uzun, en iyi yönetimi, Osmanlılar kurabilmiştir." demek zorunda kalmıştır.

Aslında Osmanlının başarısı, devletin kurucusu Osman Gazi'nin oğluna yaptığı şu vasiyette gizlidir: "Zâlim olma! Alemi adaletle şenlendir. Ve Allah için dine hizmeti terk etme. Nerede bir ilim ehli duyarsan, ona rağbet, ikbal ve hilm göster! Askerine ve malına gurur getirip, İslamiyet ehlinden uzaklaşma! Bizim mesleğimiz Allah yoludur ve maksadımız Allahın dinini yaymaktır. Yoksa, kuru gavga ve cihangirlik davası değildir."

Kendisinden sonraki bütün Osmanlı padişahları, bu vasiyeti devletinin anayasası kabul ettiler. Bu doğrultuda, her işlerinde İslamiyet'e uydular. İslam ahlakından, İslam adaletinden hiç ayrılmadılar. Bu yüzden Abdülgani Nablusi gibi bazı İslam büyükleri, "Yeryüzünü salih kullarıma miras bırakırım" mealindeki ayet-i kerimenin Osmanlı sultanlarını övdüğünü bildirmişlerdir.

Osmanlı Padişahları, her işlerini dine uygun olarak yapmaya çalışmakla beraber, önemli işlerinde de mutlaka manevi bir işaret beklerlerdi. Bunun pek çok örnekleri vardır. Mesela, devletin güçlenmesinde, büyümesinde büyük hizmetleri geçen, Osmanlı sultanlarının en dirayetli, en kararlı padişahlarından Yavuz Sultan Selîm Han'ın sır arkadaşı Hasan Can, pâdişâhla aralarında geçen bir hâdiseyi şöyle nakletmektedir:

Bir sabah, namazımı kıldıktan sonra, hemen Sultânın hizmetine koşmuştum. Bana, bu gece hiç görünmedin, ne yapıyordun?" diye sordu. "Birkaç geceden beri uykusuz kaldığım için, bu gece gaflet bastırıp hizmetinizden uzak kaldım" diyerek özür diledim. Bunun üzerine, " Öyleyse şimdi anlat bakalım, bu gece nasıl bir rüyâ gördün?" dedi. "Anlatılacak değerde bir rüyâ görmedim" diye cevap verdim. Bunun üzerine, "Bu nasıl sözdür? İnsan bir gecenin tamamını uyku ile geçirsin de hiç rüyâ görmesin. Hayret doğrusu!" dedi.

Huzurundan ayrıldıktan sonra, Hasan Ağanın yanına gittim. Kendisini üzüntülü gördüm. Hazînedârbaşı dedi ki:

- Kardeş! Ağa bu gece bir rüyâ görmüş. Daha o uykunun mahmurluğundadır.

- Allah rızâsı için söyleyin ki, devletlü Pâdişâhımız, elbette bir rüya görmüşsündür diye hiç durmadan beni sıkıştırdı durdu. Herhâlde bu türlü ısrâr edip durmaları sebepsiz yere değildir. Ona iyi bir armağan olur, hemen anlatınız!

Şöyle anlattı:

"Bu gece rüyâmda, bu eşiğinde oturduğunuz kapıyı hızlı hızlı çaldılar. Ne haber vardır deyip kapıya koştum. Baktım ki, kapı biraz aralanmış dışarısı görünüyor, fakat bir adam sığacak kadar değildir. Bu aralıktan baktığımda gördüm ki, Harem dâiresi nûr yüzlü kimselerle dolu. Ellerinde bayraklar, silâhlar ve başka âletler ile hazır vaziyette duruyorlardı. Kapı dibinde ise nûr yüzlü dört kişi duruyordu. Onların ellerinde de birer sancak vardı. Pâdişâhımızın sancağı, kapıyı çalanın elindeydi.

Haremeyn'in hizmeti

O zât, bana dedi ki:

- Biz neye geldik, bilir misiniz? Ben de "Buyurun" dedim. Bunun üzerine:

- O gördüğün kişiler, Resûlullah efendimizin eshâbıdır. Bizi dahî Resûl-i ekrem efendimiz gönderip, Sultan Selîm Hâna selâm söyledi ve buyurdu ki: "Haremeyn'in (Mekke ve Medîne'nin) hizmeti kendisine verildi, kalkıp gelsin." Gördüğün bu dört kimsenin birisi Ebû Bekr-i Sıddîk, diğeri Ömer-ül Fârûk ve bir diğeri de Osmân-ı Zinnûreyn'dir. Ben de, Ali bin Ebî Tâlib'im. Bunu hemen varıp Selîm Hâna söyle! dedi ve gözümün önünden yok olup gittiler."

Hasan Ağanın rüyâsını hemen koşup Sultana aynen naklettim. Anlattıkça mübârek yüzü kızarmaya başladı ve nihâyet dayanamayıp, mübârek gözlerinden yaşlar boşandı.

- Ey Hasan Can! Sana demez miyiz ki, biz, bir tarafa memur olunmadıkça hareket etmeyiz. Ecdâdımızdan her biri evliyâlıktan nasîbini almışlardır. Herbirinin nice kerâmetleri vardır, dedi. Meğer ki kendisi de aynı rüyâyı görmüş.

HİKMETLER · 24 NİSAN 2007 SALI · KAYIT 428

“Size iki emanet bırakıyorum”

Dinimiz “ölçülü” olmayı emredir. Bunun için sevgide ve düşmanlıkta haddi aşmamak, dinimizin dışına çıkmamak lazımdır. Çünkü, bir kimse ne kadar, kötü olursa olsun, ne kadar yanlış işler yaparsın yapsın, açıkça dini inkar etmedikçe, inanılacak şeylere inandığı müddetçe, Müslümandır, buna kafir denilemez.

Yezid, İslâmiyete düşman değildi. Namaz kıldığı İslamiyete yaymak için cihad ettiği tarihi bir gerçektir. Kerbela’nın sebebi, Yezid’in din düşmanlığından değil, Hz. Hüseyin’in kendisine karşı geldiği için saltanatının tehlikeye gireceği korkusundandı. Babası Hazret Muaviye, Eshab-ı kiramdandı, Resulullahın kayın biraderi ve vahiy katibi idi, Onun zamanında İslamiyet geniş bir coğrafyaya yayıldı. İstanbul’u fethetmeye gelen ordunun başında Yezid vardı ve emrinde Hz. Halid bin Zeyd ve Mesleme gibi büyükler bulunuyordu. Hadis-i şerifte, “Ümmetimden İstanbul’a ilk sefer yapanları Allah mağfiret etti” buyurulmuştur. Yezid’in yaptıklarını hiçbir Müslüman savunmaz. Hiç kimse onu temize

çıkartmaya çalışmaz. Fakak ölçüyü de muhafaza eder. Sevgide düşmanlıkta Resulullahın, birinci emaneti olan Kur'an-ı kerimin dışına çıkamaz.

HİKMETLER · 25 NİSAN 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 429

"Ehli beyte iyi davran!"

Her Müslüman gibi, Hazret-i Muaviye de ehli beyti çok severdi. Şu vasiyeti ehli beyt sevgisini açıkça göstermektedir. Hz. Muaviye vefâtına yakın, çok hastalandı. Öleceğini anlayınca sanki ileride olacakları görerek oğlu Yezîd'i çağırtarak dedi ki:

"Ey oğlum! Hazret-i Hüseyine, çocuklarına, kardeşlerine, kardeşlerinin çocuklarına, bütün akrabasına iyi davran! Ey Yezîd! Hz.Hüseyin ile istişare etmeden, halk hakkında hiçbir iş yapma. Senin yanında onun emrinden daha yüksek emir, onun elinden daha yüksek el olmasın. Onsuz ve onun çoluk çocuğu olmadan bir şey yeme ve içme. Ondan ve onun çoluk çocuğundan önce kimseyi giydirme.

Ey oğlum! Biz sadece onun babasının ve dedesinin köleleriyiz.

Ey oğlum! Bir harcama yaparsan yarısı Hz.Hüseyin için olsun. Onun üzülmesinden ve kızmasından çok sakın. Çünkü onun dedesi Resûlullah efendimiz önce gelenler ve sonra gelenler hakkında şefaat edecektir. Onun babası Hz.Ali bin Ebî Tâlib kıyamet gününde Kevser Havuzunun suyundan dağıtacaktır. Liva-i Hamd onun elindedir. Annesi Fâtımat-üz-Zehrâ kadınların efendisidir. Büyük annesi Hadîce-i Kübrâ'dır. Allahü teâlâ onlar sebebiyle bizi doğru yola iletti. Onlara ve çoluk çocuğuna herkesin iyilik etmelerini tavsiye et. Onları râzı et. Hazret-i Hüseyin, çoluk çocuğu, akrabâları ve Benî Hâşim hakkında ileri gitme!"

Görüldüğü gibi Hz. Muaviyi ehli beyte çok severdi. Mal için, makam için olan düşmanlıkla, dini için, nesebi için düşmanlık aynı değildir. Birincisinin neticesi günah, ikincisinin neticesi küfür olur. Ehli Sünnet büyüklerinin bildirdiğine göre, Yezid'in, Hazret-i Hüseyin'ne, karşı oluşu dini düşmanlıktan olmayıp, makam ve dünyalık içindi. Siyası idi.

Her ne olursa olsun, bu alçakça yapılan vahşeti, Yezîd bile üzerine almamış. İbni Ziyâd'a, bu yüzden la'net etmiştir. Yezîd'in suçu da büyük ise de, bundan

dolayı, vefatından çok sonra meydana gelen bu olay için babası Hazret-i Muaviye'yi lekelemeye kalkışmak, pek haksızlık olur.

İşin diğer bir yönü Yezîd, Hazret-i Hüseyin'i öldürmek için emir vermedi. Kendisine bi'at ettirilmesini emretti. Adamları haddi aşarak bu akıl almaz cinayeti işlediler. Yezid, şehit edildiğini işitince herkes gibi o da üzüntüsünden ağladı.

HİKMETLER · 26 NİSAN 2007 PERŞEMBE · KAYIT 430

Dilimizi bulaştırmayalım!

Hazret-i Hüseyin'in yakınları o akıl almaz Kerbelâ faciasından sonra Şam'a getirildiler. Yezîd onları sarayına alıp çok hürmet ve ikramda bulundu. Yezîd'in âilesi de Hazret-i Hüseyin için çok üzülüp çok ağladılar. Yezîd, İmâm-ı Hüseyin'in Ehl-i beytini kendi sarayına yerleştirdi. Çok ikramda bulundu. Sabah akşam yemeklerini İmâm-ı Zeynelâbidîn ile berber yedi. Onlar bir müddet Şam'da kaldıktan sonra Medîne'ye gitmek istediler. Yezîd, onlara çok mal ve hayvan ile iki yüz altın verdi. "Her ihtiyâcınızı bildirin, hemen gönderirim." dedi.

Nûmân bin Beşir'i beş yüz süvâri ile bunların emrine verdi. İzzet ve hürmetle Medîne'ye gönderdi. Zeynelâbidîn hazretleriyle vedâlaşırken de; "Allahü teâlâ İbn-i Mercâne'ye lânet etsin. Vallâhi ben olsaydım babanın her teklifini kabul ederdim. Allah'ın takdiri böyleymiş ne çâre. Ne istersen bana yaz, hemen gönderirim." dedi. Hattâ Hazret-i Hüseynin kızı Sükeyne ayrılırken," Mu'âviyenin oğlu Yezîd'den dahâ hayrlı kimse görmedim" dedi.

Hz.Hüseyin gibi yüce bir imamın şehid edilmesi, bütün Müslümanlar için büyük musibet ve üzüntüdür. Hz.Osman'ın ve Hz.Hamza'nın, Hz. Ali'nin pek feci şekilde şehid edilmeleri de, böyle büyük musibet ve üzüntüdür. Fakat, Peygamberimiz, Hz.Hamza'nın şehid edildiği günün yıldönümlerinde matem tutmadı. Matem tutmayı emretmedi. Hadis-i şerifte: "Matem tutan kimse, ölmeden tevbe etmezse, kıyamet günü şiddetli azab görecektir." (Müslim)

Ateş düştüğü yeri yakar, Bu olaya en çok üzülenler, Hazreti Hüseyin'in soyundan gelen seyyidlerdir. Çünkü, dedeleriydi. O'nun mübarek kanını taşıyorlardı. Fakat buna rağmen Abdülkadır-ı Geylani, Ahmed Bedevi, Ahmet Rufai, Abdülhakim Arvasi gibi ehli beyt soyundan gelen büyükler bağırlarına taş

basıp asırlarca bu olayı dile getirmediler. Olaya sebep olanları, küfürle itham etmediler.

Bizler de bu şerefli insanlar gibi davranıp bu vicdanları paralayan cinayetleri konuşmamalıyız. Konuştuğumuz zaman kime ne faydası olacak? Bu mübarek şehidler geri mi gelecek? Tabii ki hayır, sadece acılar tazelenecek, birlik ve beraberliğimiz bozulacak. Huzur içinde ve kardeşçe yaşamak için bunları dile getirmemek şarttır.

Sözümüzü büyük imam, İmam-ı Şafi hazretlerinin sözü ile bitirelim, "Allahü teâlâ, bu kanlara ellerimizi bulaştırmaktan bizleri korudu. Biz de dillerimizi bulaştırmaktan korumalıyız!"

HİKMETLER · 27 NİSAN 2007 CUMA · KAYIT 431

Müşriklerin haince planı

Uhud savaşında bazı yakınları ölen müşrikler, müslümanlardan bunların intikamını almak istediler. Alçakça bir plân hazırladılar. Bu maksatla bir heyet Medine'ye gidip, Resulullahın huzuruna çıkarak şu ricada bulundular: "Ya Resulallah! Bizim kabilelerimiz, İslâmiyeti kabul ettiler. Yalnız Kur'an-ı kerim öğretmenine ihtiyacımız var. Lütfen bize; İslâmiyeti, Kur'an-ı kerimi öğretecek kimseler yollar mısınız?"

Sevgili Peygamberimiz kendilerine, 10 kişilik bir öğretmenler heyeti yolladılar. Başlarında, Asım bin Sabit hazretlerinin bulunduğu bu heyette, Mersed bin Ebî Mersed, Halid bin Ebî Bükeyr, Hubeyb bin Adiy, Zeyd bin Desinne, Abdullah bin Tarık, Muattib bin Ubeyd de bulunuyordu.

Bu kafile, Hüzeyl kabilesi topraklarında, Reci suyu başında, seher vakti konakladılar.Bu sırada yanlarında bulunan Adal ve Kare kabilesi heyetinden biri, bir bahane ile yanlarından ayrıldı. Hemen Lıhyanoğularına gidip, haber verdi. Çok geçmeden kafilenin etrafı sarıldı. 200'den fazla silahlı eşkıya oradaydı.

Lıhyanoğulları mensupları, esir ticareti ile geçinirlerdi. Bu sebeple, "Teslim olun ve canınızı kurtarın!" teklifinde bulunuyorlardı. Asıl niyetleri, onları Mekke'de köle olarak satmaktı. Böylece çok para kazanacaklardı. Çünkü Mekke'li müşrikler,

kendilerine, “Yakaladığınız her müslüman için, değerinden fazla para öderiz” demişlerdi.

Bunu müslümanlar da duymuşlardı. Onun için, aralarında istişare ederek, çarpışmaya karar verdiler. Arkalarını dağa dönüp, kılıçlarını çekip, Allahın dini uğrunda vuruşmaya başladılar.

Çarpışa çarpışa on sahabîden yedisi okla vurularak orada şehit düştü.

Sadece Hubeyb bin Adiy, Zeyd bin Desinne ve Abdullah bin Tarık kalmış, müşriklerle çarpışıyorlardı. Çok geçmeden müşrikler, onları sağ olarak yakaladılar. Üçünü de yayların kirişleri ile bağladılar. Mekke'ye götürmek üzere yola çıktılar.

Abdullah bin Tarık Mekkeli müşriklere götürülmeye razı olmadı. Gitmemek için zorlandı. “Vallahi ben size arkadaş ve yoldaş olmam! Şehit olan arkadaşlarım bana örnek ve önderdir” deyip, bir zorlayışta ellerini kurtardı. Lıhyanoğulları onu taşa tuttular, sonunda onu da şehit ettiler.

Lıhyanoğulları, Hubeyb bin Adiy ve Zeyd bin Desinne'yi Mekke'ye götürüp müşriklere yüksek bir fiyatla sattılar. Zeyd bin Desinne'yi de Safvan bin Ümeyye, Bedir savaşında öldürülen babası Ümeyye bin Halef'in intikamını almak üzere satın aldı. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 28 NİSAN 2007 CUMARTESİ · KAYIT 432

Diken batmasına bile lazı olmam

Mekkeli müşrikler, Hz. Hubeyb ve Zeyd'i satın aldıktan sonra, onlara ne ceza vereceklerini konuşuyorlardı. Bu hususta çeşitli fikirler ileri sürüldü. Zincire vurularak hapsedip sonra işkence ile öldürmeye karar verdiler.

Nitekim öyle de yaptılar. Yani zincire vurup hapsettiler. Harp meydanındaki yenilginin intikamını, müdafaasız bu insanlardan alacaklardı. Hem de onları; harpte değil, parayla pazardan almışlardı!

Hubeyb bin Adiy ve Zeyd bin Desinne'yi öldürmek için, müşriklerin kararlaştırdığı gün gelmişti. Fakat müşriklerin kin ve intikam hisleri geçmek bilmedi.

Herkese haber verildi. Bu yüzden şehrin zengin-fakir, genç-ihtiyar, kadın-erkek ve bütün çocuklar oradaydılar... Bu iki yüce sahabenin başına gelecekleri merak ediyorlardı.

Bir sabah erkenden iki sahabînin zincirlerini çözüp, zindandan çıkardılar. Mekke dışında Tenim denilen yere götürdüler. Çünkü bütün melanetlerini, orada yapmayı âdet edinmişlerdi.

Bu iki Allah ve Resulullah dostu ise, heyacanlı değildiler. Yolda karşılaşıp görüşen bu iki sahabî, kucaklaşarak, birbirlerine uğradıkları belaya sabretmelerini tavsiye ettiler.

Hz. Zeyd, son namazını kıldıktan sonra, Mekkeli müşrikler, onu tutup darağacına kaldırarak bağladılar. Yüzünü kıbleden Medine'ye doğru çevirdiler. Sonra dediler ki:

- Haydi dîninden dön, seni serbest bırakalım!

- Vallahi dinimden aslâ dönmem! Bütün dünya benim olsa, bana verilse, yine de İslâmiyetten dönmem!

- Şimdi senin yerine Peygamberinin olmasını, onun öldürülmesini, sen de evinde rahat oturasın ister misin?

- Ben Muhammed aleyhisselamın, değil benim yerimde olmasını, Medine'de yürürken ayağına bir diken bile batmasına aslâ razı olmam!

- Ey Zeyd, İslâm dininden dön, eğer dönmezsen seni muhakkak öldüreceğiz!

- Allah yolunda olduktan sonra, benim için öldürülmemin hiç ehemmiyeti yoktur.

Nihayet, Safvan bin Ümeyye, azatlı kölesi Nistas mızrağını Hz. Zeyd'in göğsüne saplayarak sırtından çıkardı. Böylece, Peygamber âşığı Hz. Zeyd, cennetteki makamına yükseldi.

Hz. Zeyd'in şehadetini haber alan Peygamberimiz ona duâ buyurdu.

HİKMETLER · 29 NİSAN 2007 PAZAR · KAYIT 434

“Onu ve mülkünü parça!”

Hz. Ömer'in hilafeti zamanı idi. İslâm adaleti altında müslümanlar, bir taraftan altın devirlerini yaşarken, diğer taraftan da İslâm orduları, dört bir cephede yeni fetihler yapıyor, zaferler kazanıyor ve İslâm topraklarını genişletiyorlardı.

Bunlardan biri olan, Sâd ibni Ebî Vakkas'ın kumandası altındaki 34 bin kişilik İslâm ordusu, Acem topraklarına dayanmıştı. Resul-i ekremin duâsının gerçekleşmesine çok az bir zaman kalmıştı. İran Kisrası Resul-i ekremin mektubunu parçalamış, Resulullah efendimiz de, “Ya Rabbi, nasıl o benim mektubumu parçaladıysa, sen de onu ve onun mülkünü parça parça et” diye duâ etmişti. Bu duâ gerçekleşmiş, İran Kisrası, oğlu tarafından hançer ile öldürülmüş, şimdi sıra mülkünün parçalanmasına gelmişti.

İran hükümdarı Yezd-i Cürd'ün kumandanı Rüstem, İslâm ordusuna karşı hazırlıklarını tamamlamıştı. İslâm ordusunun 34 bin mevcuduna karşılık, İran ordusunun 80 bin yedeği yanında 120 bin mevcudu vardı. Bu mevcudun 30 bini, kaçmaması için zincirlerle birbirine bağlanmıştı.

Rüstem'in yanına giden ikinci elçi de Ribî bin Âmir idi. Rüstem'in yanına vardığında, hiç görmediği şatafatlı bir manzara ile karşılaştı. Rüstem'in bulunduğu yer, nakışlı yastıklar, kadifeden halılar, inci ve yakutlar ve daha birçok zinetlerle süslenmişti. Rüstem, altından yapılmış bir koltukta oturuyor, etrafındaki insanlar bir köle gibi kendisine hizmet ediyorlardı.

Ribî'nin ise eski bir kıyafeti, eğri bir kılıcı, yer yer eğilmiş bir kalkanı ve çelimsiz bir atı vardı. Ancak gördüğü şatafat Ribî bin Âmir'i hiç mi hiç cezbetmemişti. Bütün bu gördüklerine karşılık, onun da sarsılmaz bir imanı, yıkılmaz bir şecaati ve cesareti vardı.

Halılarla örtülü yere varınca, atından indi ve hemen oraya atını bağladı. Silahı, zırhı üzerinde ve miğferi başında idi. Ona, “Silâhını bırak” dediler. O da şu cevabı verdi:

- Beni böyle kabul ederseniz ne âlâ, yoksa döner giderim.

Orada bulunanlar, bu çelimsiz insandan çıkan cesurane sözler karşısında şaşırıp kalmışlardı.

Rüstem, "Bırakın onu" dedi. Ribî ilerledi ve Rüstem'in yanına yaklaştığında, mızrağını yere sapladı. Yerde ise ipekli yastıklar vardı. Mızrağın keskin ucu, ipek yastıkları delip geçti. Etrafındakilerin fevkalâde değer verdiği bu süslü yastıkların, Ribî için hiçbir ehemmiyeti yoktu. Onun tek düşündüğü, elçilik vazifesini, İslâmın izzetine uygun bir şekilde yerine getirebilmekti. Ribî, süslü yastıklara aldırmayıp yere oturdu. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 30 NİSAN 2007 PAZARTESİ · KAYIT 435

"Yazıklar olsun size!"

İslâm elçisi Ribî bin Âmir'in, huzurunda mızrağını yere saplamasından sonra, İran ordusu komutanı Rüstem ile aralarında şu konuşma geçti:

- Allahü teâlâ, dilediği kimseleri, kula kulluktan kendisine kulluğa, dünya sıkıntılarından feraha çıkaralım, bâtıl dinlerinin zulmünden kurtarıp İslâm adaletine ulaştıralım diye, bize bir Peygamber gönderdi. Kim bu dini kabul ederse, bizden olur, biz de döner gideriz. Kim de kabul etmezse, Allahın vâd ettiğine kavuşuncaya kadar onunla savaşırız.

- Bu mevzuu düşünmemiz için bize mühlet verir misin?

- Evet, bir veya iki gün ancak mühlet veririz .

- Hayır. Reislerimizle mektuplaşmamız için bu vakit az olur.

- Peygamberimiz düşmanla karşılaştığımız zaman, üç günden fazla mühlet vermememizi emretti. Düşün ve adamlarına sor, bu mühlet içinde cevabını ver.

- Sen onların efendisi misin?

- Hayır, müslümanlar birbirlerine kuvvet veren tek vücut gibidir.

Rüstem bunun üzerine adamlarını topladı ve dedi ki:

- Bu adamın sözlerinden daha kıymetli ve kabule şayan bir söz duydunuz mu?

Adamları, Rüstem'in bu sözlerine şiddetli bir şekilde karşılık verdiler:

- Kendi dinini bırakıp, onun söylediklerine meyletmekten Allah seni muhafaza etsin! O adamın elbiselerini görmedin mi? Böyle elbiseler giyen adamın sözlerinde ne olabilir ki?

Bunun üzerine Rüstem, adamlarına dedi ki:

- Yazıklar olsun size! Siz elbiselere mi bakıyorsunuz? İnsanın şahsiyeti elbiseleri ile değil, akıl, kabiliyet ve konuşması iledir. Bunlar zaten yiyecek ve elbiseye önem vermiyorlar. Onlara göre önemli olan, akıl ve kabiliyettir.

Kısa bir zaman sonra, Ribî gibi elbise giyenlerden müteşekkil 34 bin kişilik İslâm ordusu, süslü elbiseler ve zinetler içerisinde bulunanların 200 bin kişilik ordusuna galip gelmiş ve İslâm orduları Medayin'e girerek, Resul-i ekremin duâsının gerçekleşmesine şahit olmuşlardı.

İslâm ordusundan, çok az kimse şehit olurken, İran ordusu 120 bin kişi zayiat vermiş, geri kalanları da yaralı olarak firar etmişlerdi.

2007 YILLIK KÜLLİYATI

05

Mayıs

36 yazı · Gönül Bahçesi: 5 · Hikmetler: 31

GÖNÜL BAHÇESİ · 1 MAYIS 2007 SALI · KAYIT 437

Nankörlük eden cezasını bulur

İnsanoğlu aciz, muhtaç, zavallı bir varlıktır. Sahip olduğu maddi manevi her nimete, Cenab-ı Hakkın, ihsanı ve dilemesi ile kavuşmaktadır. Sağlıklı olması, hayatiyetini idame ettirecek dünyalık nimetlere kavuşması, hep bu ihsan ile olmaktadır.

İnsanoğlu o kadar acizdir ki; bir gün sonra, kendisinin ve yakınlarının hayatta kalıp kalmayacağından, sağlıklarının bu şekilde devam edip etmeyeceğinden, mal varlığının elinde kalıp kalmayacağından, nafakasını temin ettiği işinin devam edip etmeyeceğinden emin değildir.

Bütün bunlara rağmen insanoğlu, pek çok zaman acizliğini, zavallığını unutup, sahip olduğu nimetleri kendinden bilmektedir. Gaflete düşüp; bu nimete kendi eliyle, kendi çalışmasıyla kavuştuğu zehabına kapılmaktadır. Allahü teâlânın lutfu ve ihsânı olduğunu unutmaktadır.

Cezasız kalmaz

İnsanı, yaptıklarını kendinden bilmeye, övünmeye sürükleyen, şükretmeyi unutturan sebeplerin başında cehâlet ve gaflet gelmektedir. Bu kötü huydan kurtulmak için, her şeyin Allahü teâlânın dilemesi ile ve yaratması ile meydana geldiğini ve akıl, ilim, ibâdet etmek, mal ve makam gibi kıymetli nimetlerin, Allahü teâlânın lutfu ve ihsânı olduklarını düşünmek lâzımdır.Böyle düşünmemek, Cenab-ı Hakka karşı nankörlük olur. Bu da cezasız kalmaz.

Ebû Hüreyre hazretleri, bununla ilgili Peygamber efendimizden şöyle bir kıssa nakleder:

İsrâiloğullarından, üç kişi vardı. Birisi, vücûdunda çeşitli benekler bulunan, görünüşü çirkin bir kimseydi. Diğeri kör, öteki de saçları dökülmüş bir keldi. Allahü teâlâ bunların üçünü de bir melek vâsıtası ile imtihân etti.

Önce, cildi çirkin görünene insan kılığında bir melek gönderdi. Melek kendisine dedi ki:

- En çok sevdiğin, istediğin şey nedir?

- Cildimin, görünüşümün güzel olmasıdır. Cildim güzel olursa, başkalarının çirkin gördüğü, aşağıladığı bu hastalıktan kurtulmuş olurum. Allahtan en çok bunu isterim.

Melek, o kimsenin cildine elini sürdü. Hastalığı tamamen geçti. Benek benek olan vücûdu güzel bir hâle geldi.Sonra tekrar sordu:

- Hangi malı çok seversin?

- Deve yâhut sığır.

Kendisine hemen on tane dişi deve verildi. Melek:

- Allah bunları sana mübârek etsin, diyerek yanından ayrıldı.

Melek sonra, başı kel olanın yanına geldi, aynı şeyi ona da sordu:

- En çok sevdiğin, istediğin şey nedir?

- Allahın bana güzel bir saç vermesini, insanların hoş karşılamadığı, kellikten kurtulmayı isterim. Melek, onun başına elini sürdü. Kelliği kaybolup, güzel saçları oldu. Melek daha sonra:

- En çok sevdiğin mal hangisidir? diye sordu. O da:

- Sığır, diye cevap verdi.

Hemen kendisine, yavrulamak üzere olan inekler verildi. Melek:

- Allah, sana bunları mübârek kılsın, diyerek yanından ayrıldı.

Son olarak da gözleri kör olanın yanına gelerek:

- Hangi şeyi daha çok sever ve istersin? diye sordu. O da:

- Allahın gözlerimi açmasını, böylece insanları ve her şeyi görmeyi isterim, dedi.

Melek, eli ile mesh etti. Adamın gözleri açıldı. Sonra da:

- En çok sevdiğin mal nedir, diye sordu. O da:

- Koyun, dedi.

Kendisine yavrulamak üzere olan koyunlar verildi.

Üçüne de verilen hayvanlar çoğaldı. Develer, sığırlar ve koyunlar birer vâdiye sığmayacak hâle geldi. Bir zaman sonra Melek, cildi, görünüşü bozuk olan kimsenin eski sûretinde olarak yanına geldi. Kendisine dedi ki:

- Ben yoksul bir adamım, bir deve vermeni isterim.

O, bu isteği hoş karşılamadı ve istenilen deveyi de vermedi. Bunun üzerine Melek dedi ki:

- Ben seni tanıyor gibiyim. Sen, insanların cildinden nefret ettiği kimse değil misin? Sonra Allah, sana bu ni'metleri verdi.

- Hayır, bu mal bana babadan, dededen kaldı.

- Eğer yalan söylüyorsan, Allah seni eski hâline döndürsün.

Bu kimse hemen eski hâline geldi.

Melek daha sonra, başı kel olanın yanına gitti. Aynı şekilde onu da imtihan etti. O da diğeri gibi cevap verdiği için, Allah onu da eski hâline getirdi.

Melek daha sonra gözleri kör olanın yanına gitti. Ona dedi ki:

- Ben yoksul bir kimseyim. Senden bir koyun istiyorum.

- Ben önce kör idim. Allah bana göz ni'metini verdi. Bu ni'metin şükrünü yapmam mümkün değil. İstediğin kadar koyun alabilirsin.

Bunun üzerine melek dedi ki:

- Malın senin olsun. Siz üç kişiydiniz. Üçünüz de imtihâna tâbi tutuldunuz. Sen imtihânı kazandın. Allah senden râzı oldu. Fakat iki arkadaşın imtihânı kaybetti. Ni'metin kıymetini bilmedikleri için cezâlandırılıp eski hâllerine getirildiler.

İbret alınmadığı için

Geçmişte bu konu ile ilgili daha pek çok ibretli olaylar yaşanmıştır. Cenab-ı Hak Sebe halkına, pek çok nimetler vermişti. Bunlara karşılık olarak da bu kavme, nimetlere şükür etmelerini, gönderdiği Peygambere iman etmelerini istedi. Fakat, Sebe halkı Peygambere inanmadılar. Üstelik, "Allahın bize nîmet verdiğine filan da inanmayız. Bunları biz kendimiz kazandık. " dediler. Sebe sûresinde, Sebe halkı için, “(Onlara dedik:) Rabbinizin rızkından yeyin ve O'na şükredin. Ama onlar yüz çevirdiler. Bu yüzden üzerlerine Arim selini gönderdik.” buyuruldu.

İnsan gafil olduğu için, olaylardan ibret almamış, bunun için de tarih boyunca sık sık gaflete düşmüş başına olmadık işler gelmiş. İnsanın dünyada sıkıntıya düşmesi âhırette sonsuz nimetlerden mahrum kalması hep bu gaflet sebeyle olmuştur.

HİKMETLER · 1 MAYIS 2007 SALI · KAYIT 436

“Onu sana zevce eyledik”

Hz. Zeyneb validemiz, ilk iman edenlerdendi. Mekke'den Medine'ye hicret etti. Önceleri, Resulullahın azatlı kölesi olan Zeyd bin Hârise ile evli idi. Zeyd bin Hârise, Hz. Zeyneb'in hakkını gözetemediğinden ayrıldılar.

Resul aleyhisselam, buna üzülüp, onun şerefini iâde etmek ve onu üzüntüden kurtarmak için, Hz. Zeyneb'i nikâh etmek istedi. Hz. Zeyneb bunu işitince, sevincinden iki rekat namaz kılıp, şöyle duâ etti: “Ya Rabbî! Senin Resulün beni istiyor. Eğer onun zevceliği ile şereflenmemi takdîr buyurdun ise, beni ona sen ver!”

Duâsı kabul olup, Ahzâb suresinin otuzyedinci ayet-i kerimesi gelerek, buyuruldu ki:”Zeyd, onun hakkında istediğini yaptıktan sonra (yani Zeyneb'i boşadıktan sonra), biz, onu sana zevce eyledik.”

Hz. Zeyneb'in nikâhını Allahü teâlâ yaptığı için, Resulullah ayrıca nikâh yapmadı. Hz. Zeyneb bununla her an övünür ve derdi ki: “Her kadını babası evlendirir. Beni ise, Allahü teâlâ nikâhladı.”

Hz. Zeyneb'in, önce Zeyd bin Hârise ile nikâhlanıp evlenmesi ile, eshab-ı kiram arasında eskiden kalma birçok örf ve âdetlerin ortadan kalkması sağlanmıştır. Mesela önceleri halk, evlat edinilmiş bulunan kimseyi, kendi öz evladı hükmünde zannederdi.

Cenab-ı Hak, son Peygamberi vasıtasıyla, bu hususu ortadan kaldırmıştır. Hür kimse ile köleyi aynı seviyede tutmuştur. Aradaki imtiyazı ortadan silip atmıştır. Hz. Zeyd gibi bir köleyi, Beni Hâşim ile aynı seviyeye getirmiştir.

Fransızların edepsiz şâiri Volter, Resulullahın Hz. Zeyneb'i zevceliğe kabul buyurmasını, tarihlere, vak'a ve haberlere taban tabana zıt ve uydurma, âdî ve alçak iftiralarla, şiir düzerek bir tiyatro kitabı yazmıştır.

Edebiyat ve fikir adamına yakışmayan bu çirkin, iğrenç yazısı, kendisini aforoz etmiş olan, büyük düşmanı papanın hoşuna gitmiş, kendisini okşayıcı mektup yazmıştır. Müslümanların halifesi Sultan İkinci Abdülhamid Hân, bu piyesin

sahnede oynatılacağını işitince, Fransız ve İngiltere hükûmetlerine ültimatom vererek, hemen önlemiş, bütün insanlığı, yüz kızartıcı aşağılıklardan kurtarmıştır.

HİKMETLER · 2 MAYIS 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 438

Resulullaha en önce kavuşan

Hazreti Zeyneb ihsanı, sadakayı pek çok severdi. El işlerinde de mahir idi. İşlediği şeyleri ve eline geçen herşeyi, akrabasına ve fakirlere verirdi. Resulullah efendimiz, Hz. Zeyneb için buyurmuştur ki: “Zevcelerim arasında, bana en önce kavuşacak olanı, eli uzun, yani eli açık, cömert olanıdır.”

Hz. Zeyneb, Peygamber efendimizin pek çok iltifatına kavuşarak, yüksek makamlara sahip oldu. Sadaka ve ihsanı o kadar çoktur ki; Resulullah efendimizin vefatından sonra, halife Hz. Ömer, Peygamberimizin hanımlarının her birine onikibin dirhem verirdi. Bunu alır almaz, hepsini sadaka eder, dağıtırdı.

Hz. Zeyneb, Hz. Ömer'den hediye gelince derdi ki: “Buna benden daha fazla ihtiyacı olanlar vardır. Onu şuraya koyun, üzerini örtün.” Sonra bir başörtüsünü parçalayarak, onu kese yapar ve bu keselerle parayı muhtaç olanlara ve yetimlere dağıtırdı.

Resulullahtan sonra, Peygamberimizin zevceleri arasında, en önce vefat eden budur.

Hz. Zeyneb, hicretin yirminci yılında, elliüç yaşında Medine'de vefat etti. Naaşının, Peygamberimizin Seriri üzerine konularak taşınmasını vasiyet ettiğinden, öyle yapıldı. Cenaze namazını halife Hz. Ömer kıldırdı. Tabutu Bakî kabristanlığına getirilirken, kardeşi Ahmed bin Cahş âmâ hâliyle ağlıyordu. Hz. Ömer, onun ağlamasını işitince, “ Ey Ahmed, tabuttan uzaklaş! Cemaat seni sıkıştırmasın. Zeyneb'in tabutunu taşımak için kalabalık fazlalaşıyor.” buyurdu.

Ahmed ise şöyle cevap verdi: “Ya Ömer! Bu, her türlü hayır ve bereketi sayesinde kazandığımız kız kardeşimizdir. Bu ağlamam, yüreğimdeki ateşi soğutuyor.”

Defnedileceği esnada, Hz. Ömer, Peygamberimizin hanımlarına, Hz. Zeyneb'i kimin kabre koyabileceğini sordu. Onlar da, “Sağlığında onu görmek, kimlere

helal ise, kabrine de onlar girer, indirirler” cevabını verdiler. Bunun üzerine yakın akrabaları kabre indirdiler.

Hz. Aişe, Hz. Zeyneb'i çok medh ve sena ederdi. Onun hakkında buyurmuştur ki:

“İster dinî meseleler olsun, ister takva ve sadakat olsun, ister sıla-i rahm, yani akrabayı ziyaret olsun, isterse cömertlik ve fedakârlık olsun, Zeyneb'den daha iyi hiçbir hatun yoktur.”

“O saadetli ve iyi hatun aramızdan gitti. Yetimler ve dullar hamisiz kaldılar.”

Hz. Ümm-i Seleme de, Hz. Zeyneb hakkında, “Zeyneb, salih, oruç tutan ve ibadetle vakit geçiren bir hatundu” buyurdu.

HİKMETLER · 3 MAYIS 2007 PERŞEMBE · KAYIT 439

Alemi aydınlatan ay

Hazreti Hadice validemiz rüyasında, gökten ayın inip koynuna girdiğini, sonra da çıkıp, bütün âlemi aydınlatığını görmüştü. Sabahleyin, bu rüyayı, akrabasından olan Varaka bin Nevfel'e anlattı. Varaka bu rüyayı şöyle yorumladı: “Ahir zaman Peygamberi, seninle evlenir ve senin zamanında Ona vahiy gelir. Dininin nuru, âlemi doldurur. En önce iman eden sen olursun. O Peygamber, Kureyşten ve Haşimoğullarından olur.”

Hz. Hadice, bu cevaba çok sevindi ve o Peygamberin gelmesini beklemeye başladı. Hz. Hadice'nin ilmi, malı, şerefi, iffeti ve edebi pek fazla idi. Ticaret ile uğraşırdı. Peygamber efendimiz yirmibeş yaşlarında iken, Hz. Hadice, Şam'a ticaret kervanı göndermek istiyordu. Bunun için de güvenilir birini arıyordu. Bunu işiten Ebu Talib, Hz. Hadice'ye giderek, yeğeni olan Peygamber efendimizin bu işi yapabileceğini söyledi.

Bunun üzerine Hz. Hadice, Resulullah efendimizi, görüp konuşmak üzere evine davet etti. Peygamber efendimizin nezaketini, nezih ve pâk cemalini görüp hayran kaldı. Resulullah efendimize, “ Doğru sözlü, güvenilir, emniyetli ve güzel huylu olduğunuzu biliyorum. Bu iş için hiç kimseye vermediğim ücretin, kat kat fazlasını vereceğim.” dedi.

Sonra bu hizmette lazım olacak elbiseler vererek, kalb huzuru içinde uğurladı. Yanına kölesi Meysere'yi de verdi. Hz. Hadice validemiz, bilgili bir hıristiyan olan amcasının oğlu Varaka bin Nevfel'den, peygamberlik alametlerini öğrenmişti. Resulullah efendimizin bu ziyaretinde de, peygamberlik vasıflarını üzerinde teşhis etmişti. Bu sebeple Meysere ismindeki kölesine, " Kervan Mekke'den ayrılacağı zaman, devenin yularını Muhammed aleyhisselamın eline ver ki, Mekkeliler herhangi bir dedikodu yapmasınlar. Şehirden uzaklaşıp gözden kaybolunca, bu kıymetli elbiseleri Ona giydir!" dedi.

Sonra develerinden en güzelini, sultanlara lâyık bir şekilde donattı. Meysere'ye şu talimatı verdi: "Onu bu deveye büyük bir hürmet ile bindirip, yularını eline al ve kendini o hazretin hizmetkârı bil! Ondan izinsiz bir iş yapma ve Onu muhafaza etmek, tehlikelerden korumak için canını esirgeme! Gittiğiniz yerlerde çok eğlenmeyiniz ve çabuk geliniz! Böylece Haşimoğulları katında mahcup olmayalım. Eğer bu dediklerimi harfiyen yerine getirirsen, seni azat eder ve istediğin kadar da mal veririm. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 4 MAYIS 2007 CUMA · KAYIT 440

"Beni sakın unutmayın!"

Peygamber efendimiz ve Hz. Hadice'nin kervanı hazırlandı. Mekkeliler yakınlarıyla vedalaşmak üzere, büyük kalabalıklar hâlinde toplandılar. Ebu Talip de oradaydı. Resulullah efendimizin, mübarek gözlerinden inci gibi yaşlar döküldü ve buyurdu ki:

- Beni sakın unutmayın! Gurbet elde gam ve keder çektiğimi yâd eyleyin.

Bu sözleri işitenlerin hepsi ağlaştı. Nihayet kervan yürüyüp, Mekke görünmez olunca, Meysere, aldığı emir üzerine, kıymetli elbiseleri sevgili Peygamberimize giydirdi. Çeşitli kumaşla örtülmüş ve pek güzel süslenmiş deveye bindirdi. Yularını da kendi eline aldı.

Bu yolculukta, kervandakiler, âlemlere rahmet olarak gönderilen sevgili Peygamberimizin üzerinde, Onu gölgeleyen bir bulutun ve kuş şekline giren iki meleğin, Onunla birlikte, sefer bitinceye kadar hareket ettiğini gördüler.

Yolda yürüyemeyecek derecede yorulup, kervandan geri kalan iki devenin ayaklarını, eliyle sığamasından sonra, develerin birden süratlenmesi gibi ince hâllerini görünce, Onu son derece sevip, şanının çok yüce olacağını anladılar.

Meysere, Resulullah efendimizde gördüğü ve hakkında duyduğu her şeyi zihnine nakşediyor ve Ona olan hayranlığı gitgide artıyordu. Meysere'nin kalbinde, Âlemlerin Efendisine karşı büyük bir muhabbet hasıl olmuştu. Artık Ona, zevkle ve hürmetle hizmet ediyor, en küçük bir işaretini büyük bir aşkla yerine getiriyordu.

Götürülen mallar satılmış, Peygamber efendimizin bereketiyle her zamankinden kat kat fazla kâr edilmişti. Kervan dönüşe geçti. Merr-uz-zahran mevkiine geldikleri zaman, Meysere, sevgili Peygamberimize, Mekke'ye müjde haberi götürmesini teklif etti. Efendimiz de kabul buyurarak, kervandan ayrılıp, Mekke'ye doğru devesini süratlendirdi.

Nefise binti Müniyye Hatun anlatır: "Kervanın gelme zamanı yaklaşmıştı. Hadice Hatun, hergün hizmetçileriyle evinin üzerine çıkıp, kervanın yollarını beklerdi. Böyle birgün Hadice'nin yanında idim. Ansızın, uzaktan deveye binmiş bir kimse göründü. Üzerinde bir bulut ve kuş şekline girmiş iki melek Ona gölge yapıyor, Peygamberimizin mübarek alnındaki nur, ay gibi parlıyordu. Hadice Hatun gelenin kim olduğunu anlayıp, ferahladı. Fakat bilmezlikten gelip, " Bu sıcak günde gelen kim olabilir?" diye sordu. Hizmetçiler; "Bu gelen Muhammed-ül-Emin'e benzer" dediler ve gördüklerinden dolayı hayrete düştüler. Az sonra Resul-i ekrem efendimiz, Hadice validemizin yanına geldi ve durumu anlattı. Verdiği müjde ile onu çok sevindirdi.

HİKMETLER · 5 MAYIS 2007 CUMARTESİ · KAYIT 441

"Gördüklerini kimseye söyleme!"

Hazreti Hadice'nin ticaret kervanı Mekke'ye geldikten sonra, Meysere, Hz. Hadice validemize, yolculuk esnasında, iki bulutun Peygamber efendimizi gölgelediğini, zayıf develerin nasıl süratlendiğini ve buna benzer gördüğü nice fevkalâde hâlleri tek tek anlattı. Peygamber efendimizi dili döndüğü kadar methetti. Hz. Hadice,

bunları biliyordu, fakat bu sözler onun yakinini artırdı. Meysere'ye; “Bu gördüklerini kimseye söyleme” diyerek tembih etti.

Hadice validemiz, bu işittiklerini haber vermek üzere, tekrar Varaka bin Nevfel'e gitti. Olanları büyük bir hayranlıkla dinleyen Varaka dedi ki: “Ey Hadice, bu anlattıkların doğru ise, O, bu ümmetin peygamberi olacaktır.”

Bunun üzerine Hz. Hadice'nin sevgi ve itimadı daha da arttı. Onun hanımı olup, hizmetiyle şereflenmeye meyletti. Nefise binti Müniyye, bu hâli sezip, araya girdi. Bu niyetle Resul-i ekremin yüksek huzuruna geldi ve, “ Ya Muhammed! Zatı âlinizi evlenmeden alıkoyan nedir? Eğer iffetli ve şerefli, mal ve cemal sahibi bir hatunla evlenmek istersen, hizmetine hazırım.” dedi.

Peygamberimiz sordu: “O hatun kimdir?” “Hadice binti Hüveylid'dir.” Bunun üzerine Resulullah efendimiz teklifi kabul buyurdu. O da, Hz. Hadice'ye varıp müjdeyi verdi.

Hz. Hadice, akrabası Amr bin Esed ile Varaka bin Nevfel'i çağırıp durumu anlattı. Ayrıca Resulullah efendimize haber gönderip, belli bir saatte teşrif etmesi için davet etti. Ebu Talip ve kardeşleri de hazırlıklarını yaptılar ve Peygamber efendimizle birlikte gittiler.

Hz. Hadice validemiz, evini donatıp süsledi. Bugünün şükranesi olarak hizmetçilerine çeşitli hediyeler verdi. Resulullah efendimiz, Hadice validemizin evini, amcaları ile teşrif ettiler. Ebu Talip dedi ki:

- Yaradanımıza hamdolsun ki, bizi İbrahim aleyhisselamın evladından ve İsmail aleyhisselamın neslinden eyledi. Bizi, Beytullah'ın muhafızı kıldı. İnsanların kıblesi ve âlemlerin tavaf ettiği o mübarek hâneyi, her kötülükten koruduğu Harem-i şerifi bize müyesser eyledi.

Kardeşim Abdullah'ın oğlu Muhammed aleyhisselam öyle bir kimsedir ki, Kureyşten her kim ile kıyaslansa üstün gelir. Gerçi malı azdır, lâkin mala itibar olunmaz. Çünkü mal gölge gibidir. Elden ele geçerek gider. Yeğenimin şerefi, üstünlüğü hepinizin mâlumudur. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 6 MAYIS 2007 PAZAR · KAYIT 442

Bütün malını, mülkünü verdi

Ebu Talib'in talebi üzerine Hadice validemizi amcası Amr bin Esed, “Şahit olun ki, Hadice binti Huveylid'i, Muhammed aleyhisselama hâtunluğa verdim.” dedi. Böylece nikâh akdi tamam oldu.

Ebu Talib, düğün ziyafeti için bir deve kesip, o güne kadar görülmedik bir yemek verdi. Evlilik vâki oldu. Hz. Hadice validemiz, bütün varlığını Peygamber efendimize hediye etti ve dedi ki: “Bu malların hepsi yüce şahsınıza aittir. Ben de sana muhtacım ve minnetin altındayım.”

Hz. Hadice validemiz, evlilik hayatı boyunca, Peygamberimiz Muhammed aleyhisselama daima hizmet edip, yardımcısı oldu. Peygamber efendimizin bu evliliği, Hadice validemizin vefatına kadar yirmibeş sene sürdü. Bunun onbeş senesi bisetten önce, on senesi bisetten sonra idi.

Hz. Hadice'nin Peygamber efendimizle olan bu evliliğinden dört kız ve iki erkek olmak üzere altı çocuğu oldu. Kızlarının adları Zeynep, Rukayye, Ümm-i Gülsüm, Fâtıma, oğullarının ise, Kâsım ve Abdullah'tı. Kâsım'dan dolayı Resulullaha “Ebül-Kâsım” denildi.

Kâsım, nübüvvetten önce Mekke'de dünyaya geldi. Onyedi aylık iken vefat etti. Hadice-tül-Kübra'dan olan son çocuk Abdullah'tır. Nübüvvetten sonra doğup memede iken vefat etti. Tayyib ve Tahir de denilir.

Abdullah vefat edince, Âs bin Vâil, “Muhammed ebter oldu, yani soyu kesildi” dedi. Kevser suresi gelerek, Âs kâfirine Allahü teâlâ cevap verdi.

Resul-i ekrem efendimiz, Hz. Hadice validemizle evlendikten sonra da ticaretle meşgul oldu. Kazançlarıyla; misafirleri ağırlarlar, yetimlere ve fakirlere yardım ederlerdi.

Cebrail aleyhisselamın, Hira dağında, ilk vahyi getirip, Peygamber olduğunu bildirdikten sonra, oradan ayrılıp hâne-i saadetlerine doğru hareket ettiler. Bu sırada, yanından geçtiği her taşın, her ağacın, “Esselamü aleyke ya Resulallah” dediğini işitti. Evine gelip buyurdu ki:

- Beni örtünüz! Beni örtünüz!

Ürpermesi geçinceye kadar, istirahat ettiler.

Sonra gördüklerini Hz. Hadice validemize anlattılar ve buyurdular ki:

- Cebrail (aleyhisselam) gözümden gayb oldu. Lâkin onun heybet, şiddet ve korkusu üzerimden gitmedi. Bana mecnun diyeceklerinden ve dil uzatıp kötüleyeceklerinden korktum.

HİKMETLER · 7 MAYIS 2007 PAZARTESİ · KAYIT 443

“Sen son peygambersin!”

Peygamber efendimizin, ilk vahyin gelişini anlatmasından sonra, bu hâlleri, bu günleri bekleyen ve buna hazır olan Hz. Hadice, “Allahü teâlânın hakkı için, bu ümmetin Peygamberi olacağına inanıyorum.” dedi. Sonra, bu durumu sormak üzere, Varaka bin Nevfel'e gittiler. Varaka, Resulullah efendimizin anlattıklarını dinledikten sonra dedi ki:

- Müjde ey Muhammed aleyhisselam! Allahü teâlâya yemin ederim ki, sen, Hz. İsa'nın haber verdiği son Peygambersin. Sana görünen melek, senden evvel Musa aleyhisselama gelen Cebrail aleyhisselamdır. Âh! Keşke genç olsaydım. Seni Mekke'den çıkardıkları zamana yetişseydim de, yardımına koşsaydım. Çok yakın bir zamanda tebliğle emrolunursun.

Hz. Hadice, Peygamber efendimiz davete başladığında, Onun bildirdiklerine hiç tereddüt etmeden, hemen iman ederek inanan ilk hür kadın oldu. Peygamberimiz, Hz. Hadice validemize, Cebrail aleyhisselamın öğrettiği gibi abdest almasını öğretti. Sonra, Peygamber efendimiz imam oldu, birlikte iki rekat namaz kıldılar.

Hz. Hadice validemiz, sevgili Peygamberimizin her sözüne, her emrine, en mükemmel şekilde, itaat etti. Böylece Allahü teâlânın katında pek yüksek derecelere kavuştu. Resulullah efendimiz üzülse, inkâr edenlerin alay etmesiyle elem çekse, Onu teselli eder, kederini giderirdi.

Hz. Hadice validemizin bu yardımlarından ötürü, birgün, Cebrail aleyhisselam gelip, “Ya Resulallah! Hadice'ye, Allahü teâlânın selamını bildir” dedi. Peygamber efendimiz “Ey Hadice! İşte Cebrail (aleyhisselam), Allahü teâlânın sana selamını bildiriyor” buyurdu.

Resulullah efendimizin dert ortağı, yirmibeş senelik hayat arkadaşı olan mübarek Hz. Hadice validemiz de, dert ve üzüntülerle geçen üç senelik muhasaradan sonra, Hicret'ten üç sene önce, Ramazan ayının başında, 65 yaşında vefat etti. Resulullah efendimiz, onun ayrılığından, çok hüzünlendiler. Çünkü Hz. Hadice validemiz, en önce imana gelen ve Resulullah efendimizi tasdik eden idi. Herkes düşman iken, o, bütün kalbini açmış ve Peygamberimizin muhabbetiyle dolmuş idi. Bütün malını, servetini, nesi varsa İslâmiyet uğruna harcamış, sevgili Peygamberimizin hizmetini görmek için, gecesini gündüzüne katmıştı.

Aynı sene içinde Hz. Hadice validemizin ve amcası Ebu Talib'in vefatı, Peygamber efendimizi üzüntüye boğmuştu. Bundan dolayı bu seneye Senet-ül-hüzn, yani hüzün senesi denildi.

GÖNÜL BAHÇESİ · 8 MAYIS 2007 SALI · KAYIT 445

Gazaba uğramış kimseler

Bütün sıkıntıların, perişanlıkların, olumsuzlukların sebebi; aşırılıklar, sınır tanımamazlıklar ve haddini bilmemezliklerdir. Cenab-ı Hak insanı, başıboş bırakmamış, neyi yapacağını, neyi yapamayacağını bildirmiş, herşeyin ölçüsünü, sınırını tayin etmiştir. Bu sınırlara uymayan, haddi aşan sıkıntılara maruz kalmıştır. Örneğin sevgi meselesi. Dinimizde sevginin de sınırları vardır. Anne baba sevgisi, çocuk sevgisi, karı-koca sevgisi ve dünya malı sevgisi gibi her birinin kendine göre sınırı vardır. Mesela dünya malına olan sevgi ve bağlılık; hayatta kalmak için bir vasıta ve ahıreti kazanmak için bir vesile noktasında kalmaz, ona tapma noktasına gelirse sınır aşılmış olur. Arkasından, sıkıntılar belalar gelir. Kitaplarda bununla ilgili pek çok ibretli kıssalar bildirilmektedir:

İsa aleyhisselam, havarileri ile seyahat ederken, bir köye uğradı. Köy halkının kimisini kapı önünde, kimisini sokak ortasında ölü buldu. Bu manzarayı görünce, İsa aleyhisselam havarilerine buyurdu ki:

- Bunlar Allahü teâlânın gazabına uğramış kimselerdir.

Havariler dediler:

- Bunların günahlarının ne olduğunu öğrenmek isteriz.

Bunun üzerine, İsa aleyhisselam Allahü teâlâdan ölüm sebebini bildirmesini niyaz etti. Allahü teâlâ şöyle bildirdi:

"Gece olunca sen kendilerine sor! Cevabını alırsın."

Ona köle olmayın

Gece olunca, İsa aleyhisselam sordu:

- Ey köy halkı, başınıza gelen nedir?

İçlerinden birisi cevap verdi:

- Ey Allahın peygamberi, dünya malı sevgisine dalmamız sebebiyle bu hâle geldik.

- Dünyayı nasıl sevdiniz?

- Dünyayı ahireti kazanmada bir vasıta, bir gaye bilmedik. Bir annenin çocuğunu kaybettiği vakit ağladığı, bulduğu vakit sevindiği gibi, biz de dünya malını kaybettiğimiz zaman çocuklar gibi ağlar, bulduğumuz zaman da çok sevinirdik.

- Peki niçin hep sen konuşuyorsun, başkaları konuşmuyor?

- Ben onların yanında bulunuyordum. Onlardan değilim. Onlar şimdi çok fecî bir şekilde azap gördüklerinden, cevap verecek hâlleri yoktur. Ben cehennemin bir kenarında bekliyorum. Sonum ne olacak bilmiyorum.

Bunun üzerine İsa aleyhisselam havarilerine buyurdu:

- Dünyayı kendinize efendi edinirseniz, o da sizi kendisine köle eder. Dünyalık peşinde koşan, durmadan tuzlu su içen gibidir. İçtikçe harareti artar. Ey havarilerim, sizin için ben dünyayı sırtüstü yere vurdum. Sakın benden sonra onu ayağa kaldırmayın! Çünkü o habistir. Onu seven Allaha isyan eder. Ahiret ancak onu terketmekle elde edilir.

Hasta, hastalığı sebebiyle, yemeğin tadını alamadığı gibi, dünyaya bağlılıkta sınırı aşan bir kimse de, ibadetlerin tadını alamaz. Bir gün peygamber efendimiz, Dahhak hazretlerine sordu:

- Tuzlu ve baharatlı yemekleri yiyip, üzerine süt içen sen misin?

- Evet öyledir, ya Resulallah.

- Bu yemekler nereye gidiyor, ne oluyor?

- Sonu mâlum, ya Resulallah.

- İşte Allahü teâlâ, dünyanın sonunu Âdemoğlunun yediği yemeğin sonuna benzetmiştir.

Birgün Musa aleyhisselam yolda giderken, ağlayan bir kimse gördü. Dönüşte, aynı kişinin yine ağladığını görünce dedi ki:

- Ya Rabbî! Bu kimse senin korkundan durmadan ağlıyor, senden af diliyor.

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Ya Musa! Onun gözyaşları ile beyni de aksa yine affetmem. Çünkü onun kalbinde dünya sevgisi var.

Hz. Ali'ye dünyayı sorduklarında, buyurdu ki:

- Dünya helaline hesap, haramına azap olan bir yerdir.

Bişr-i Hafî hazretlerine dediler ki:

- Falan zengin öldü.

- Dünyayı topladı. Fakat kendini dağıtarak ahirete gitti.

- Fakat, birçok iyilik yaptı, hayır hasenatta bulundu.

- Hayır ona fayda vermez. Çünkü o, dünyanın peşinde koşuyordu. Kalbinde dünya sevgisi vardı. Yaptıkları dünyalık menfaat içindi.

Kötülüklerin kaynağı

Muhammed aleyhisselama peygamberliği bildirildiğinde, şeytanlar İblisin başında toplanarak, üzüntülerini bildirdiler. Bunun üzerine İblis onlara sordu:

- Bunlar dünyayı severler mi?

- Evet, dünyayı severler.

- Öyleyse üzülecek birşey yok. Onlara birçok haksız kazanç sağlatırım. Lüzumsuz masraf yaptırırım ve lüzumlu yere para harcatmam. Zaten her kötülük bu üç şeyden meydana gelir.

Bütün bu olaylarda anlatılan dünya; ahıretini unutturan, harama sürükleyen, zevk ve safaya düşüren, dinden uzaklaştıran mallardır. Dünya mallarına sevgide, bağlılıkta, sınır aşılmaz bunların geciçi şeyler olduğu bilinir, ahıreti kazanmada vesile olarak kullanılırsa bunlar zararlı değil faydalı dünyalıklar haline dönüşür. Dinimiz böyle malı kötülememiş, aksine methetmiştir.

HİKMETLER · 8 MAYIS 2007 SALI · KAYIT 444

“Ahde vefa dindendir”

Birgün Hz. Hadice, Peygamberimiz dışardayken, Onu aramak için çıkmıştı. Cebrâil aleyhisselam insan kıyafetinde Hz. Hadice'ye göründü. Hadice validemiz, ona, Peygamber efendimizi sormak istediyse de, düşmanlardan olma ihtimalini düşünerek geri döndü. Sevgili Peygamberimizi evde görünce, hadiseyi anlattı. Fahr-i kainât efendimiz buyurdu ki:

- Senin gördüğün ve beni sormak istediğin o zatın kim olduğunu biliyor musun? O, Cebrâil (aleyhisselam) idi. Selamını sana bildirmemi söyledi. Şunu da sana bildirmemi söyledi ki; Cennette senin için, incilerden yapılmış bir bina hazırlanmıştır. Tabiî orada böyle üzüntülü, sıkıntılı, zahmetli ve külfetli şeyler bulunmayacaktır.

Hz. Hadice, Peygamber efendimize, evladına, müslümanlara ve insanlara çok şefkatliydi. Ev işlerini iyi bilip, mükemmel iş görürdü. Peygamberimiz bu hususta, onun için, “Hem çocuk annesi, hem de ev işi tanzim eden hatun” buyurdu.

Peygamberimize karşı çok hürmetkâr idi. Ne buyurulursa, itiraz etmeden kabul ederdi. Bu her zaman böyle oldu. Resulullah efendimiz de onu her zaman methederdi.

Peygamberimiz buyurdu ki:

- Şu dört hanımın faziletleri, bütün dünya hanımlarının faziletlerinden üstündür. Meryem binti İmran, Firavun'un i-man etmiş hanımı Asiye, Hadice binti Hüveylid ve Fâtıma binti Muhammed.

Hz. Aişe buyurdu ki: Resulullahın zevceleri arasında, Hz. Hadice'ye gayret ettiğim gibi, başkasına gayret etmedim. Hâlbuki, onu görmemiştim. Çünkü, vefat etmiş olduğu hâlde, ondan çok bahsederdi. Ne vakit bir koyun kesip dağıtsa, mutlaka bir parçasını da Hadice'nin akrabasına yollardı. Bunu görünce, bir defasında, “Allahü teâlâ, sana, sanki, Hadice'den başka kadın vermedi mi, hep onun iyiliklerinden bahsediyorsun” dedim. Yine Hadice'nin birçok faziletini saydı. Ondan çocuklarının olduğunu da söyledi.

Peygamber efendimiz, ihtiyar bir kadına ikramda bulundu. Sebebini soranlara buyurdu ki:

- Bu kadın, Hadice hayatta iken bize gelir giderdi. Ahde vefa, dindendir.

Hz. Hadice'nin babasının adı Hüveylid, annesininki Fâtıma'dır. Nesebi Peygamber efendimiz ile baba tarafından Kusay, anne tarafından Lüey sülâlesiyle birleşmektedir. Cahiliye devrinde lâkabı Tâhire idi. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Ancak milâdi 555 olabileceği bildirilmektedir.

HİKMETLER · 9 MAYIS 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 446

Öğrendiğini unutmazdı

Hazreti Aişe validemiz, küçük yaşta iken okuma-yazma öğrenmiş olup, çok zekî ve kabiliyetli idi. Her bir hâdise üzerine hemen bir şiir söylemesi, onun zekâsına bir delildir. Öğrendiği ve ezberlediği bir şeyi katiyen unutmazdı. Çok akıllı, zekî, âlime, edibe ve afife ve saliha idi.

Resulullah efendimiz Hz. Hadice'nin vefatından sonra, ikinci defa olarak, Hz. Ebu Bekir'in kızı Hz. Aişe'yi nikahladı, fakat düğünü yapılmadı. Peygamberimizin Hz. Aişe ile evlenmelerinde en önemli husus, nikah akdinin Hz. Peygamberin arzusuyla değil, Allahü teâlânın emri ile olmasıdır.

Resulullah efendimiz Medine'ye hicret ettiği zaman, ev halkını Mekke'de bırakmıştı. Medine'yi şereflendirince, Ebu Rafiî ile azatlı kölesi Zeyd bin Hârise'yi, iki deve ve ihtiyaçları olabilecek şeyleri satın almak üzere 500 dirhem harçlıkla Mekke'ye gönderdi.

Hz. Ebu Bekir de Abdullah bin Ureykıt'ı iki deve ile onların yanına katıp, hanımı Ümm-i Ruman ve kızı Hz. Aişe ile kızkardeşi Esma'yı develere bindirerek göndermesini, oğlu Abdullah'a mektup yazarak emretti. Hz. Aişe, annesi Ümm-i Ruman ve Resulullahın kerimeleri kafile olarak yola çıktı. Kubeyd mevkiinde Hz. Zeyd 500 dirhemle üç deve daha satın aldı. Kafileye Talha bin Ubeydullah da katıldı. Mina mevkiinden Beyda denilen yere ulaştıkları zaman, Hz. Aişe'nin devesi kaçtı. Hz. Aişe buyuruyor ki:

“Devem kaçtı. Ben devenin üstünde mahfe'nin içindeydim. Annem de yanımdaydı. Annem, “Eyvah kızcağızım, eyvah gelinciğim” diyerek çırpınıyordu. Allahü teâlâ devemize sükûnet verdi ve bizi kurtardı. Nihayet Medine'ye geldik. Ben Hz. Ebu Bekir'in ev halkı ile birlikte indim.”

O zaman Mescid-i Nebevî ve etrafındaki odalar yapılmıştı. Mescid-i şerif yapılırken, Peygamberimizin hanımları Hz. Aişe ve Sevde için birer oda yapıldı. Sonra, ihtiyaç oldukça bir oda yapılarak, adetleri dokuz oldu. Odalar, Arap âdeti üzere, hurma dalından idi. Üstleri kıldan keçe ile örtülü idi.

Odalar mescidin cenup, şark ve şimâl taraflarında idi. Kerpiçten yapılmış olanı da vardı. Çoğunun kapısı mescide açılırdı. Tavanlarının yüksekliği, orta boylu insan boyundan bir karış fazla idi. Hz. Fâtıma ile Hz. Aişe'nin odaları arasında kapı vardı. Fakat Hz. Aişe’nin odası boştu. Çünkü hala babasının evinde bulunuyordu. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 10 MAYIS 2007 PERŞEMBE · KAYIT 447

“Ona kötü söyleme!”

Mekke'den Medine’ye hicret tamamlanmıştı. Hz. Aişe validemiz, babası Hz. Ebu Bekir'in evinde kalıyordu. Hz. Ebu Bekir birgün Resulullaha şöyle arzetti:

- Ya Resulallah, ehlinle evlenmekten seni alıkoyan nedir?

Bunun üzerine Resulullah efendimiz, gerekli hazırlıkları yaparak, Hz. Aişe ile, nikahlarının vuku bulduğu Şevval ayında evlendiler.

Hz. Aişe validemiz buyuruyor ki:

“Medine'ye hicret edip geldiğimiz zaman, burası, hastalığı bol olan bir yer idi. Bütün eshab-ı kiram hastalığa tutuldular. Bu hastalıktan, ancak Resulullah efendimiz, Allahü teâlânın korumasıyla kurtuldu.”

Hz. Aişe de hastalandı. Peygamberimiz Hz. Aişe'ye, “Sende gördüğüm nedir” diye sorunca, Hz. Aişe şu cevabı verdi:

- Anam-babam sana feda olsun ya Resulallah, hummadır. Allah onu kahretsin.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Hayır, ona kötü söyleme! O, vazifelidir. İstersen sana bir duâ öğreteyim. Onu okuduğun zaman, Allahü teâlâ onu senden giderir.

Hz. Aişe de, “Öğret ya Resulallah” dedi. Peygamber efendimiz duâyı öğretince, humma geçti.

Hz. Aişe validemiz, Medine'de, Resulullahın gazalarına katılmış diğer sahabî hatunları gibi, yaralıların tedavisi ve bakımıyla meşgul olmuş, büyük hizmetler görmüştür. Cephelerde eline kılıç alıp, çarpışmayı istemiş ise de, Resulullah efendimiz buna müsaade buyurmamıştır. Mesela Uhud günü, Peygamber efendimiz yaralanmış, mübarek yüzü müşriklerin attığı taşla yaralanıp, kan içinde kalmıştı. Hz. Fâtıma validemiz, Resulullahın mübarek yüzünü yıkamış, kan durmayınca, yünden hasır yakmış ve külünü âlemlere rahmet olarak gelen Peygamberimizin mübarek yüzüne basarak, kanı durdurmuştu. Hz. Aişe validemiz de sırtında yiyecek ve içecek su taşıyarak Uhud'a gelmişti. Enes bin Malik diyor ki:

“Uhud gazasında müslümanlar bozulup, Resulullahın yanından dağıldıkları zaman, Hz. Aişe ile Ümm-i Süleym'i gördüm. Arkalarında kırbalarla koşa koşa su taşıyorlar, yaralıların ağızlarına boşaltıyorlardı. Kırbaları boşaldıkça koşarak gidiyorlar, doldurunca koşarak gelip, yine yaralılara su veriyorlardı.”

HİKMETLER · 11 MAYIS 2007 CUMA · KAYIT 448

İlimde bir derya idi

Hazreti Aişe validemizin Peygamber efendimizin nezdinde ayrı bir yeri vardı. İlk hastalandığında, Hz. Meymune'nin evinde idi. O gün Resulullahın Hz. Meymune'ye uğradığı gündü. Burada Resulullahın hastalığı arttı. Diğer ezvac-ı tahirat gelerek Resulullahın hizmetine koyuldular. Peygamberimiz de buyurdular ki:

- Ey benim zevcelerim, mâzur görün, takatım yoktur ki, evlerinizi dolaşayım. İzin verirseniz Aişe'nin evine gideyim, bana orada hizmet edersiniz.

Resulullah efendimiz Hz. Abbas ve Hz. Ali'nin omuzlarına dayanıp, Hz. Aişe’nin odasına gelip döşeğe yattılar. Bu odada mübarek başı, Hz. Aişe’nin

göğsünde olduğu hâlde vefat ettiler.

Resulullahın vefatından sonra da, eshab-ı kiramın, Hz. Aişe validemize hürmetleri, ikramları ve izzetleri çok fazla idi. Hatta bu hususta Hz. Ömer, bunda o derece ileri gitti ki, Hz. Aişe,

- Resulullahın vefatından sonra Hz. Ömer bana çok iyilik etti. Ya Rabbi, bundan böyle, beni, onun ihsan ve iyilikleri için ayakta tutma, buyurdu.

Hz. Aişe validemiz, Hz. Osman zamanında da din-i İslâmı öğretmekle meşgul oldu. Hz. Aişe müctehid idi. Bütün İslâm ilimlerinde çok büyük derecesi vardı. Bilhassa kadınlara mahsus hâllere dair fıkhî hükümler kendisinden sorulurdu. Çünkü Hz. Aişe, hem müminlerin annesi, hem de dinlerini öğrenecekleri bir müftî müctehid idi. Ayet-i kerime ile medh ve sena olundu. Alim, edip, çok akıllı ve üstad idi. Çok fasih ve beliğ konuşurdu.

Aişe-i Sıddıka hazretlerinin faziletleri, üstünlükleri, sayılamayacak kadar çoktur. Eshab-ı kirama fetva verirdi. Âlimlerin çoğuna göre, fıkıh bilgilerinin dörtde birini Hz. Aişe haber vermiştir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

-Dininizin üçte birini Humeyra'dan öğreniniz!

Resulullah efendimiz, Hz. Aişe'yi çok sevdiği için, ona "Humeyra" derdi.

Eshab-ı kiramdan ve tâbiînden çok kimse, Hz. Aişe'den işittikleri hadis-i şerifleri haber vermişlerdir. Ürvet übnü Zübeyr hazretleri buyuruyor ki:

"Kur'an-ı kerimin manalarını ve helal ve haramları ve Arap şiirlerini ve nesep ilmini Hz. Aişe'den daha çok bilen kimse görmedim."

HİKMETLER · 12 MAYIS 2007 CUMARTESİ · KAYIT 449

“Aişe hakkında incitmeyiniz!”

Eshab-ı kiram, hediyelerini, Resulullaha, Aişe'nin evinde getirip, böylece sevgisini kazanmak için yarışırlardı. Zevceler, iki grup idi. Aişe tarafında Hafsa, Safiyye, Sevde vardı. İkincisi, Ümm-i Seleme ve ötekiler idi. Bunlar, Ümm-i Seleme'yi Resulullaha gönderip, "Eshabına emir buyursanız da, hediye getirmek isteyen, hangi zevce yanında iseniz, oraya getirse" dediklerinde, Resulullah efendimiz

buyurdu ki: “Beni, Aişe hakkında incitmeyiniz! Cebrail bana yalnız Aişe'nin yanında iken geldi.” Ümm-i Seleme de dediğine pişman olup, tevbe ve af diledi.

Resulullah efendimiz bir defasında, kızı Hz. Fâtıma'ya buyurdu ki:

- Ey kızım, benim sevdiğimi, sen sevmez misin?

Hz. Fâtıma'nın, “Elbet severim” demesi üzerine, yine buyurdular ki:

- O hâlde, Aişe'yi sev!

Resulullah efendimiz, Hz. Aişe'yi çok severdi. Resulullaha, “En çok kimi seviyorsun” denildiğinde buyurdular ki:

- Aişe'yi.

“Erkeklerden kimi” dediklerinde, buyurdu ki:

- Aişe'nin babasını. Yani, en çok Hz. Ebu Bekir'i sevdiğini bildirdi.

Hz. Aişe'ye buyurdu ki: “Resulullah efendimiz en çok, Fâtıma'yı severdi. Erkeklerden en ise, Fâtıma'nın zevcini.

Bundan anlaşılıyor ki, zevceleri arasında, Hz. Aişe'yi, çocukları arasında Hz. Fâtıma'yı, Ehl-i beyti arasında. Hz. Ali'yi, eshabı arasında ise, Hz. Ebu Bekir'i en çok severdi.

Hz. Aişe buyuruyor ki: “Birgün Resulullah efendimiz, mübarek nalınlarının kayışlarını çakıyordu. Ben de iplik eğiriyordum. Mübarek yüzüne baktım. Parlak alnından ter damlıyordu. Ter damlası, her tarafa nur saçıyor, gözlerimi kamaştırıyordu. Şaşakaldım. Bana doğru bakarak, “ Sana ne oldu ki, böyle dalgın duruyorsun?” buyurdular. Ben de, “Ya Resulallah! Mübarek yüzünüzdeki nurların parlaklığına ve mübarek alnınızdaki ter tanelerinin saçtıkları ışıklara bakarak kendimden geçtim” dedim. Bunun üzerine, Resulullah efendimiz kalkıp yanıma geldi. Alnımdan öptü ve buyurdular ki:

- Ya Aişe! Allahü teâlâ sana iyilikler versin! Beni sevindirdiğin gibi, seni sevindiremedim. Yani, senin beni sevindirmen, benim seni sevindirmemden çoktur, buyurdu.

HİKMETLER · 13 MAYIS 2007 PAZAR · KAYIT 450

Hazreti Aişe'nin üstünlükleri

Birgün Peygamber efendimiz, kıyamet gününden bahisle Hz. Aişe'ye buyurdu ki:

- Kıyamet gününde insanlar elbisesiz olarak haşredilecektir.

- Erkekler de kadınlar da böyle mi olacak?

- Evet.

- O zaman birbirlerine bakmayacaklar mı?

- Ey Aişe, o gün insanlar meşguliyetlerinden birbirlerine bakmaya zaman bulamayacaklardır. Gözleri göğe dikilmiş olarak kırk sene öylece kalacaklardır. Yemeyecek, içmeyeceklerdir. Şiddetli terliyecekler. Kiminin terinden biriken su, ayaklarını örtecektir. Kiminin de dizlerine, kiminin de karnına kadar yükselecektir. Kiminin de tepesine kadar çıkacaktır.

Musa bin Talha diyor ki:

- Hz. Aişe'den daha fasih, düzgün konuşanı görmedim. Resulullahı metheden şu manada bir şiir söylemiştir:

"Mısırdakiler, Onun yanaklarının güzelliğini işitmiş olsalardı, Yusuf aleyhisselamın pazarlığında hiç para vermezlerdi. Yani, bütün mallarını, Onun yanaklarını görebilmek için saklarlardı. Zeliha'yı kötüleyen kadınlar, Onun parlak alnını görselerdi, ellerinin yerine kalblerini keserlerdi de acısını duymazlardı."

Hz. Aişe, kendisinin, Peygamberimizin diğer hanımlarının hepsinden daha üstün olduğunu söyleyerek, Allahü teâlânın nimetlerini sayar, övünürdü. Bunlardan da bazıları şunlardır:

1- Resulullah efendimiz, beni istemeden önce, Cebrail aleyhisselamın benim suretimi getirip, kendisine gösterdiğini ve, "Bu senin zevcendir" dediğini söylerdi. 2- Resulullahın zevceleri içinde, koca görmeden Resulullah ile evlenen, benden başka olmamıştır. 3- Resulullahın zevceleri içinde, yalnız benim yanımda iken vahiy geldi. Resulullah efendimiz, bazı zevcelerine, "Aişe'yi üzerek, beni incitmeyiniz! Biliniz ki, onun yanında bana vahiy gelmektedir" buyurmuştu. 4- Resulullahın zevceleri arasında, benden başka hiçbirinin hem babası, hem de

annesi hicret etmiş değildir. 5- Allahü teâlâ benim hakkımda berât ayetini nâzil eyledi. 6- Resulullah vefat ederken, mübarek başları benim göğsümde idi. 7- Resulullah benim odamda vefat etti. 8- Benim odam Resulullahın türbesi olmuştur.

HİKMETLER · 14 MAYIS 2007 PAZARTESİ · KAYIT 451

“Dünya benim neyime!”

Hazreti Aişe validemiz, Resulullahın rızasına kavuşmak için, gecesini gündüzüne katardı. Onu birazcık üzgün görse, teselli etmek için elinden gelen her şeyi yapardı. Hatta Resulullahın akrabalarını da gözetir, onlara karşı da her türlü iyiliği yapardı. Hz. Aişe buyuruyor ki:

“Günde ikinci defa yemek yiyordum. Resulullah efendimiz görünce buyurdu ki:

- Ya Aişe! Yalnız mideni doyurmak, sana, her işten daha tatlı mı geliyor? Günde iki kere yemek de israftandır. Allahü teâlâ, israf edenleri sevmez.”

Hâdimî hazretleri, burayı şöyle açıklıyor: “Resulullah efendimiz Hz. Aişe'nin ikinci yemeği, acıkmadan yediğini anlayarak böyle buyurmuştur. Yoksa, kefaretler için, günde iki kere yedirmek lazım olduğu meydandadır.”

Resulullahın vefatından sonra, Hz. Aişe'ye, yemek yiyip yimediğini sordular. “Hiçbir zaman doyasıya yemedim” buyurdular ve ağladılar.

Hz. Aişe buyurur ki: “Peygamber efendimizin karnı hiçbir zaman yemek ile doymamıştır. Bu hususta hiç kimseye yakınmamıştır. İhtiyaç içinde olmak, onun için zenginlikten daha iyi idi. Bütün gece açlıktan kıvransa bile, Onun bu durumu, gündüz orucundan onu alıkoymazdı.

İsteseydi, Rabbinden yeryüzünün bütün hazinelerini, meyvelerini ve refah hayatını isterdi. And olsun ki, Onun, o hâlini gördüğüm zaman acırdım ve ağlardım. Elimle karnını sıvazlardım ve derdim ki:

- Canım sana feda olsun! Sana güç verecek, şu dünyadan bazı menfaatler, yiyecek ve içecekler temin etsem olmaz mı?

Bunun üzerine bana buyururdu ki:

- Ey Aişe, dünya benim neyime! Ulul'azm olan peygamber kardeşlerim, bundan daha çetin olanına karşı tahammül gösterdiler. Fakat o hâlleri ile yaşayışlarına devam ettiler, Rablerine kavuştular. Bu sebeple Rableri, onların kendisine dönüşlerini çok güzel bir şekilde yaptı, sevaplarını artırdı. Ben refah bir hayat yaşamaktan hayâ ediyorum. Çünkü böyle bir hayat, beni onlardan geri bırakır. Benim için en güzel ve sevimli şey, kardeşlerime, dostlarıma kavuşmak ve onlara katılmaktır.

Bu sözlerinden sonra fazla zaman geçmedi, bir ay kadar sonra vefat ettiler.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 15 MAYIS 2007 SALI · KAYIT 454

Kılınış sırasına göre namazın hükümleri

Namazda yapılan fiillerin, hareketlerin, okunacak şeylerin hükümlerini bilmek lâzımdır. Bu hükümler bilinmezse, bunlar yapılmadığında veya yanlış yapıldığında, telâfisi, düzeltilmesi mümkün olmaz. Meselâ, yapılması farz olan bir fiil, unutulduğunda namaz olmaz. Yapılması vacib olan bir fiil unutulduğunda ancak secdei sehv ile telafisi mümkün olur.

Namazdaki bu fiilerin hükümleri sırasıyla şöyle: Kıyam yani ayakta durmak farz, elleri kulağın hizâsına kaldırmak sünnet. Ellerin ayasını, içini kıbleye yöneltmek sünnet. Erkeklerin baş parmağını kulağın yumuşağına değdirmesi ve kadınların, ellerini omuz hizâsına kaldırmaları müstehab.

İlk tekbîr, yanî (Allahü ekber) demek farz. Diğer ara tekbîrler sünnet. Tekbîr aldıktan sonra, el bağlamak sünnet. Sağ eli, sol elin üstüne koymak, sünnet. Erkeklerin, ellerini göbekten aşağı bağlaması ve kadınların, göğsüne koyması sünnet. Erkeklerin, sağ elin parmaklarıyla sol elin bileğini pekçe kavraması müstehab.

Kıyam, rükü ve secde

Kıyamda, İmâm olsun, cemâ'at olsun ve yalnız olsun Sübhâneke okumak sünnet, E'ûzü okumak sünnet, Besmele okumak sünnet. İmam ve yalnız kılan için Fatiha-i şerife okumak vacib. Fatihadan sonra, üç ayet, yahut, üç ayet kadar uzun bir ayet okumak vacib. Sünnetlerin ve vitrin her rekatinde, yalnız kılarken

farzların iki rekatinde, ayakta Kur'an-ı kerimden bir ayet okumak farz. Fatihadan sonra, hafif sesle "amin" demek sünnet. Kıyâmda, ayakta iki ayak arasında dört parmak açıklık bulundurmak, rükü'a giderken topukları birleştirmek sünnet.

Rükü'da belini eğmek farz. Bir kere (Sübhânallah) diyecek kadar kalmak vâcib. Üç kere (Sübhâne rabbiyel azîm) demek sünnet. Beş kere veya yedi kere demek müstehab. Rükü'dan kıyâma doğruldukta ve iki secde arasında doğrulup oturdukta, bir kere (Sübhânallah) diyecek kadar beklemek, vâcib. Rüküdan kalkarken imamın ve yalnız kılanın (Semiallahü limen hamideh) demesi sünnet. Rüküdan kalkınca (Rabbena lekel-hamd) demek sünnet

Secdede, başını secdeye koymak farz. Bir kere (Sübhânallah) diyecek kadar beklemek vâcib. Üç kere (Sübhâne rabbiyel a'lâ) demek sünnet. Beş kere veya yedi kere demek müstehab. Secdede burnu, alın ile beraber yere koymak vacib. (Secdeye giderken yere yakın olan uzuvlar önce konulur, kalkarken de tersi yapılır. Secde yaparken, önce iki diz, sonra iki el, sonra burun ve sonra alın yere konur. Baş parmaklar, kulaklar hizâsında olur.)

Secdede, ayakların, en az birer parmağını yere koymak farzdır. Ayakları ve başı örtmek sünnettir. (Başı açık, yalın ayak ve kısa kollu gömlek ile namaz kılmak mekruhtur.)

Ayak parmaklarının uçlarını kıbleye karşı tutmak, otururken sol ayağını yere yatırıp, sağ ayağını dikip oturmak sünnet. Secdede dirsekleri bedenden, karnı da uyluklardan açık tutmak müstehab. Namazda, kıyamda secde yerine bakmak, rüküa gittiği zaman, ayaklarına bakmak, secdede burnun iki yanına bakmak, tehıyyata oturunca, dizlerinin üstüne bakmak müstehab.

Rükuda ellerini dizlerinin üzerine koyup, parmaklarını açmak, secdede, el parmaklarını bitiştirmek, tehiyyatta, elleri dizlerinin ucu ile beraber tutup, parmaklarını kendi haline bırakmak sünnet.

(Kadınlar, namaza dururken, ellerini omuzlarına kadar kaldırır. Ellerini kol ağzından dışarı çıkarmaz. Sağ avucu sol üzerinde olarak göğüs üstüne kor. Rükü'da az eğilir. Belini kafası ile düz tutmaz. Rükü'da ve secdede parmaklarını açmaz. Birbirlerine yapıştırır. Ellerini dizlerinin yukarısına kor. Dizlerini büker. Dizlerini tutmaz. Secdede kollarını, karnına yakın olarak yere serer. Karnını uyluklarına yapıştırır. Kadınlar, teşehhüdde, ayaklarını sağa çıkararak yere oturur. El parmaklarının ucu dizlerine uzanır. Parmakları birbirlerine yapışık olur.)

Vitir namazının üçüncü rekatinin sonunda kunut duası okumak vacib. Ka'de-i ûlâda, yani ilk oturuşta oturmak, vâcib. Ka'de-i ahîrede, yani son oturuşta oturmak farz. Son ka'dede tehıyyât okumak vâcib.

Ka'de-i ahîrelerde, salevât yanî Salli - Bârik okumak sünnet. İkindi ve yatsının dört rek'at sünnetlerinde her ka'dede, her iki oturuşta da salevât düâlarını okumak sünnet, diğer duâları okumak müstehab. Selâm vermek, vâcib. Ve selâmda, iki yanına bakmak sünnet. Dikkatle bakmak müstehab.

Hükümleri bilmek lazım

Namazın farzlarından birini terk eden veya unutan, namaz içinde telafi etmemişse namazı olmaz yeniden kılar. Namazın vaciblerinden birini bilerek yapmamak, namazı bozmaz. Fakat günah olur. Yeniden kılınması vacib olur. Bir vacibi unutarak yapmayan, (Secdei sehv) eder. Bir vacibi veya secdei sehvi unutan affolur. Secdei sehv, bir farzın tehirinde veya bir vacibin terk ve tehirinde yapılır. Bir farzı veya vacibi vaktinden önce veya sonra yapan da secdei sehv yapar. Birkaç kere secdei sehv icab etse, bir kerre yapmak yetişir. Secdei sehv yapmak için, bir tarafa selam verdikten sonra, iki secde yapıp oturur ve namazı tamamlar.

Sünnetleri terk etmek ise, namazı bozmaz fakat mekruh olur, yani namazın sevabını azaltır. Namazın kabul olması veya sevabının eksik olmaması için bildirilen hükümlerin eksiksiz olarak yerine getirilmesi gerekir. Bunun için de bu hükümlerin doğru olarak bilinmesi lazım.

HİKMETLER · 15 MAYIS 2007 SALI · KAYIT 452

“Dört şeyi yapmadan uyuma!”

Peygamber efendimiz Hz. Aişe'ye birçok tavsiyelerde bulunmuştur. Bunlardan bazıları şunlardır:

“Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Ey Aişe! Geceleri şu dört şeyi yapmadan uyuma:

1- Kur'an-ı kerimi hatim etmeden,

2- Benim ve diğer peygamberlerin şefaatlerine kavuşmadan,

3- Müminleri kendinden hoşnut etmeden,

4- Hac etmeden.

Resulullah efendimiz bunları söyledikten sonra namaza durdu. Namazını bitirip de yanıma geldiğinde, kendilerine dedim ki:

- Ey iki cihanın güneşi olan Efendim! Annem, babam, canım sana feda olsun. Bana dört şeyi yapmamı emrediyorsun. Ben bunları bu kısa müddet içinde nasıl yapabilirim?

Bunun üzerine tebessüm ederek buyurdular ki:

- Ya Aişe! Ondan kolay ne var? Üç İhlâs-ı şerifi ve bir Fâtiha suresini okursan, Kur'an-ı kerimi hatmetmiş; bana ve diğer peygamberlere salevat getirirsen, şefaatımıza kavuşmuş; önce müminlerin ve sonra da kendi affını dilersen, müminleri kendinden hoşnut etmiş; "Sübhânallahi velhamdülillahi ve lâ ilâhe illallahü vahdehû lâ şerîke leh. Lehül mülkü velehül hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr" tesbihini okursan hac etmiş sayılırsın."

Peygamber efendimizin Hz. Aişe'ye tavsiyelerinden bazıları şunlardır:

- Ey Aişe, yumuşak ol; zira Allahü teâlâ bir ev halkına iyilik murad ederse, onlara rıfk, yumuşaklık kapısını gösterir. Allah, kullarına lutf ile muamele edicidir. Her işte yumuşak davranılmasını sever.

- Ey Aişe bilmez misin; kul secde ettiği zaman, Allah onun secde yerini yedi kat yerin sonuna kadar tertemiz kılar.

- Ey Aişe, hiç hayâsız söz söylediğimi gördün mü? Kıyamet gününde Allah katında en kötü insan, şerrinden kaçarak insanların terkettiği kimsedir.

- Ey Aişe, sana birisi, istemeden, birşey verirse, kabul et! Çünkü o, Allahü teâlânın sana gönderdiği bir rızıktır.

HİKMETLER · 16 MAYIS 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 453

"Sizin üzerinize olsun"

Sevgili Peygamberimizin huzurlarına, birtakım yahudiler girdiler. "Essâmü aleyk" diyerek, sırıttılar. Allahü teâlânın Resulü de, "Ve aleyküm" karşılığında

bulundular. Bunları duyan Hz. Aişe, yahudilere "lânet" etmeye başladı. Çünkü "Essâmü aleyk!" sözlerinin manası, "Ölüm, senin üzerine olsun" demekti. İşte bu yüzden Peygamber efendimizin hanımı, kendini tutamamıştı.

Bu şaşkın yahudiler, güya kurnazlık ettiler! Selam verir gibi görünüp, Hak teâlânın en şerefli Peygamberine hakarete yeltendiler. Hz. Aişe'yi üzen de onların bu "sefîl" niyetleriydi.

Fakat Peygamber efendimiz sakin görünüyorlardı. Hanımına sordular:

- Ey Aişe! Sana ne oldu ki, onlara lânet ettin?

Hz. Aişe-i Sıddıka hâlâ hiddetini yenememişti. "Ne söylediklerini işitmediniz mi, ya Resulallah" dedi. Peygamber efendimiz de, "Sen de, benim onlara, (Ve aleyküm...) dediğimi işitmedin mi" buyurdu.

Gerçekten, "Ve aleyküm" demek, "Sizin üzerinize olsun" manasına geliyordu. Böylece yahudilerin "ölüm" temennisini; sevgili Peygamberimiz, aynen kendilerine iade etmişlerdi.

Hz. Aişe, birgün Resulullah efendimize sordu:

- Şehitlerin derecesine yükselen olur mu?

- Hergün yirmi kere ölümü düşünen kimse, şehitlerin derecesini bulur.

- Ya Resulallah! Sizin üzerinize, Uhud gününden (harbinden) daha şiddetli bir gün geldi mi?

- Ya Aişe! Gördüğüm eziyetin en şiddetlisi, Tâif şehrinde olmuştur.

Hz. Aişe'nin annesi Ümm-i Ruman binti Amir'dir. Lâkabı Sıddıka'dır. Hz. Aişe'nin çocuğu yoktu. Bunun için künyesi de yoktu. Araplarda künyeye çok ehemmiyet verilirdi. Bunun için Hz. Aişe üzülürdü. Birgün Hz. Peygambere bunu arzetmiş ve Peygamberimiz de buyurmuştu ki:

- Sen yeğenin Abdullah bin Zübeyr'i kendine evlat edinirsin ve onun ismine izafeten de künye alırsın.

Bundan sonra Hz. Aişe yeğeni Abdullah bin Zübeyr'e izafeten ümm-i Abdullah diye künyelendi.

Hz. Aişe, Hicret'ten dokuz sene önce Mekke-i mükerremede doğdu. 676 senesinin Ramazan ayının 17. salı günü Medine-i münevverede vefat etti.

HİKMETLER · 17 MAYIS 2007 PERŞEMBE · KAYIT 456

“Bunları sana havale ediyorum”

Hazteri Fâtıma, hicretten onüç sene önce, Mekke'de doğmuştu. Küçük yaşına rağmen, Peygamber efendimize yardım ediyor ve Kureyş kâfirlerinin işkencelerine karşı geliyordu.

Abdullah ibni Mesûd anlatır:

“Resulullah efendimizin Kureyşe bedduâ ettiğini asla işitmedim. Yalnız birgün, Kâbe-i şerif yanında namaz kılıyordu. Ebu Cehil, kendi adamlarıyla bir yerde oturuyorlardı. O sırada bir kimse gelip, ölmüş bir deve işkembesini oraya bıraktı. Ebu Cehil’in isteği üzerine, Ukbe bin Ebî Muayt, bunu, Peygamberimiz secdede iken üstüne koydu. Resulullah efendimiz secdeden kalkmadı. O bedbahtlar gülüştüler. O kadar ki, gülmekten birbirlerinin üzerine düştüler.

Ben uzaktan bakardım. Müşriklerin korkusundan yanına varamadım. Nihayet bir kimse, Hz. Fâtıma'ya haber verdi. Hz. Fâtıma gelip, Resûl-i ekremin üzerinden onu kaldırdı. Bunları yapanlara ağır sözler söyledi, bedduâda bulundu. Hz. Fâtıma bu sıralarda küçük bir kız idi.

Müşriklerin hiçbiri Hz. Fâtıma'ya cevap vermedi. Peygamberimiz, namazdan kalkınca, bunların isimlerini sayarak üç kere buyurdu ki:

- Ya Rabbi! Kureyşten şu topluluğu sana havale ediyorum.”

İbni Mesûd der ki: “Allah hakkı için, onları Bedir günü gördüm. Hepsini katledip, ayaklarından sürüyerek, Bedir kuyusuna bıraktılar. Ümeyye ve Amr'ı ise parça parça ettiler. Ammar ve Velid'i çok fecî şekilde öldürüp, cehenneme gönderdiler.”

Resulullah efendimiz, Medine-i münevvereye, Allahü teâlânın emriyle hicret ettikten sonra, hanımı Sevde, kızları Ümm-i Gülsüm ve Hz. Fâtıma'yı getirmeleri için, Ebu Râfiî ile Zeyd bin Hârise'yi Mekke'ye gönderdi. Onlara 500 dirhem gümüş ile iki deve verdi.

Zeyd ile Ebu Râfiî Mekke'ye gittiler. Resulullahın kızları Ümm-i Gülsüm, Hz. Fâtıma, Sevde, Zeyd'in zevcesi Ümm-i Eymen'i ve oğlu Üsâme'yi alıp, beraber Medine'ye geldiler.

Hz. Fâtıma küçük yaşta iken, annesi Hadice-tül Kübra vefat ettiği için, Resulullah efendimiz onu, bülûğ yaşına kadar, yanından ayırmadı. Onu en iyi şekilde yetiştirip, terbiye etti.

Birgün Hz. Fâtıma, bir hizmet için, Resul-i ekremin huzuruna girmişti. Resulullahın mübarek nazarları kerimelerine ilişti. Evlenme çağına eriştiğini müşahede ettiler.

Ümm-i Seleme ve Selman'dan rivayet olunmuştur ki; Hz. Fâtıma bülûğ çağına erdikte, Kureyşten çok kimseler istedi. Resul aleyhisselam, kimsenin sözüne iltifat etmeyip, buyurdu ki:

- Onun işi, Hak teâlânın emrine bağlıdır.

(Devamı yarın)

HİKMETLER · 18 MAYIS 2007 CUMA · KAYIT 457

“Fâtıma'yı istemeye mi geldin?”

Birgün Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer ve Sâd bin Muâz, mescidde oturup; “Hz. Fâtıma'yı, Hz. Ali'den gayri herkes istedi. Kimseye iltifat olunmadı” diye konuştular. Hz. Sıddık dedi ki:

- Zannederim ki, Ali'ye nasip olur. Gelin, ziyaretine gidelim ve bu meseleyi açalım. Eğer fakirliği ileri sürerse, yardımda bulunalım.

Üçü birden mescidden çıkıp, Hz. Ali'nin evine gittiler. Hz. Ali, onları görünce, karşılayıp hâl ve hatırlarını sordu. Hz. Ebu Bekir şöyle sordu:

- Ya Ali! Her hayırlı işte sen öndersin ve Resul-i ekrem katında hiç kimseye nasip olmamış bir mertebedesin. Fâtıma'yı herkes talep etti. Hiç kimseye iltifat olunmadı. Sana nasip olacağını zannediyoruz. Niçin teşebbüs etmezsin?

Hz. Ali bunu işitince, mübarek gözleri yaşla doldu: “Ya Eba Bekir! Beni ziyadesiyle memnun ettiniz. Ona, benden daha fazla rağbet eden yoktur. Lâkin elimin darlığı buna mânidir.” dedi. Hz. Ebu Bekir, bunun üzerine şöyle cevap verdi: “Böyle söyleme! Allahü teâlâ ve Resulünün yanında, dünya birşey değildir. Buna fakirlik mâni olamaz. Var, Fâtıma'yı iste!”

Hz. Ali bundan sonrasını şöyle anlatır:

“Resulullahın huzuruna utanarak ve sıkılarak girdim. Resulullahın bütün heybet ve vakârı üzerinde idi. Huzurunda oturdum ve konuşmaya kâdir olamadım. Resulullah efendimiz, niçin geldiğimi sordu. Sustum. Resulullah efendimiz, “Herhâlde Fâtıma'yı istemeye geldin” buyurunca; “Evet” diyebildim. Peygamber efendimiz, Hz. Fâtıma'ya, Hz. Ali'nin kendisini istediğini duyurdu. O da sustu. Peygamber efendimiz, “Fâtıma'ya mehr olarak verecek neyin var?” diye sordu. “Ya Resulallah! Benim hâlimi sizden iyi kimse bilmez. Bir kılıcım, bir de devem vardır. Başka bir şeyim yoktur.” cevabını verdi.

Resulullah efendimiz tekrar buyurdular: “Kılıcın gazaya lazımdır. Deven bineğindir. Sana verdiğim Hutamî zırhlı gömleğin nerededir, ne oldu? Onu sat ve parasını bana getir! Mihr olarak o kâfidir.”

Bunun üzerine Hz. Ali, zırhını satması için birine verdi. Verdiği kimse, pazarda satarken, Hz. Osman efendimiz zırhı tanıyarak 400 dirheme satın aldı. Yanına da 400 dirhem daha koyarak: “Bu zırh sizden başkasına lâyık değil” diyerek Hz. Ali'ye geri gönderdi. Hz. Ali, bu para ile düğün hazırlıklarına başladı. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 19 MAYIS 2007 CUMARTESİ · KAYIT 458

“Maksadım dünya değildir!”

Peygamber efendimiz, sevgili kızı Hazreti Fâtıma'nın düğün vakti yaklaştığında, "Eğer annesi hayatta olsaydı, şimdi onun çeyizini hazırlardı" diye düşündü. Bu düşüncede iken, Cebrail aleyhisselam gelip dedi ki: “Ya Resulallah! Hak teâlâ sana selam ediyor. "Hiç merak etmesin. Kızı Fâtıma'nın bütün ihtiyaçlarını, çeyizini ben temin edeceğim" buyurdu.”

Peygamber efendimiz, bu sözleri duyunca, şükür secdesi yaptı. Daha sonra Cebrail aleyhisselam, elinde, üzeri bir bohça ile örtülü altın bir tepsi ve yanında bin melekle geldi. Mikail, İsrafil ve Azrail aleyhimüsselam da aynı şekilde gelmişlerdi. Bunların ellerinde de birer altın tepsi vardı. Peygamber efendimiz, bunları görünce sordu:

- Ey kardeşim Cebrail! Hak teâlânın emri nasıldır? Bu altın tepsiler de nedir?

- Ey Allahın Resulü! Allahü teâlâ sana selam ediyor. "Habibimin kızı Fâtıma'yı, Ali'ye ben verdim. Arş-ı a'zamda nikâh ettim. Habibim de eshab-ı arasında nikâh etsin! Tepsilerin birinde, cennet elbiseleri vardır. Onu Fâtıma'ya giydirsin. Diğer tepsilerde cennet yemekleri vardır. Onlar ile de eshabına ziyafet versin!" buyurdu.

Resul-i ekrem efendimiz, bu müjdeyi işitince, yine şükür secdesi yaptı. Sonra, dörtyüz dirhem mehr ile nikâh yapılacaktı. Haberciler Hz. Fâtıma'ya müjdeyi götürdüler. Fakat O, razı olmadı. Bunun üzerine Cebrail aleyhisselam gelip dedi ki: “Ya Resulallah! Allahü teâlâ, "Fatıma dörtyüz dinara razı olmuyorsa, dörtbin dinar olsun!” buyurdu. Hz. Fâtıma'ya bunu haber verdiler. O yine razı olmadı. Peygamber efendimiz, kızının esas maksadının ne olduğunu öğrenmek için, yanına gitti. Esas maksadının ne olduğunu sordu. Hz. Fâtıma dedi ki:

- Babacığım, ben dünyalık bir şey istemiyorum. Benim maksadım dünya değildir. Benim isteklerim ahiret ile ilgilidir. Sen ahirette, ümmetinden günahkârlara şefaat edeceksin. Ben de ümmetinden günahkâr kadınlara şefaat etmek istiyorum. Muradım budur. Bu isteğim kabul edilirse, razı olurum.

Cebrail aleyhisselam, Hz. Fâtıma'nın arzusunun kabul edildiğini, ahirette, ayrıca onun da şefaat edeceğini bildirdi. Peygamber efendimiz, gelip bu haberi sevgili kızına bildirdi. Hazret-i Fâtıma, “Babacığım, benim şefaat edeceğime dair delil nedir?” diye sordu. Peygamber efendimiz, durumu Cebrail aleyhisselama tekrar bildirdi. Bunun üzerine Cebrail aleyhisselam beyaz bir ipek getirdi. Bunun üzerinde şöyle yazıyordu: “Kıyamet günü mümin kadınlara, Fâtıma kulumu şefaatçi tayin ettim. Bu hüccet elinde bâkî kalsın.”

HİKMETLER · 20 MAYIS 2007 PAZAR · KAYIT 459

“Bu kullarına bereket ver!”

Hz. Fâtıma'nın şefaatine izin verildikten sonra, Peygamberimiz Hz. Bilâl'e hitap edip, muhacirin ve ensarı toplamasını emretti. Cümlesi mescid-i şerifte toplandılar. Peygamberimiz minbere çıktı. Hamd ve sena eyledikten sonra, muhacirin ve ensara hitaben buyurdu ki:

- Ey müslümanlar, biliniz ki, kardeşim Cebrâil gelip, Hak teâlânın, melekleri toplayıp, “Fâtıma binti Muhammed'i, kulum Ali bin Ebî Talib'e verdim ve akit

ettim" buyurduğunu haber verdi. Bana da emretmiş ki, eshabım arasında bu akdi tecdid edip, şahitler huzurunda akd-i nikâh edeyim. Sonra Hz. Ali'ye dönüp buyurdu ki: "Ya Ali! Kalk, nikâh hutbeni yerine getir!"

Hz. Ali kalkıp, Peygamber efendimizin önüne geldi. Hak teâlâya hamd ve sena eyledi. Habib-i Rabbil âlemine salevat getirdi. Sonra Habibullaha işaretle dedi ki:

- Resulullah efendimiz, kızı Fâtıma'yı bana tezvic etti. Ben de buna razı oldum. Sizler de bu nikâha şahit olun.

Etraftan, "Allahü teâlâ mübarek etsin" dediler. Sonra Resulullah odasına geldi. Hz. Ebu Bekir'e biraz para verip, çeyiz için bir şeyler almak için gönderdi. Selman ile Bilal'i de çağırıp buyurdu ki: "Taşınacak şey olursa siz taşıyın."

Hz. Ebu Bekir buyurur ki: "Dışarı çıktım. Parayı saydım. Üçyüzaltmış dirhem geldi. Hz. Fâtıma'nın çeyizini o para ile gördüm. İçi yün dolu bir döşek aldım. İçi hurma lifiyle dolu bir yastık, topraktan birkaç kap kacak aldım. Resul aleyhisselama getirdim. Görünce, mübarek gözlerinden yaşlar aktı ve, "Ya Rabbi! En iyi kapları toprak çanak olan bu kullarına bereket ver" diye duâ eylediler.

Hz. Ali buyurdu ki: Bunun üzerinden bir ay geçti. Bu hususta mecliste hiç konuşulmadı. Ben de hicabımdan ağzımı açamadım. Fakat, bazen beni yalnız gördüklerinde buyururlardı ki:

- Senin hanımın ne iyi hanımdır. Sana müjdeler olsun ki, O, âlemdeki hanımların efendisidir.

Bir aydan sonra, Hz. Ali'nin yakınları dediler ki:

- Ya Ali! Bu nikah ile çok sevindik. Lâkin bir de düğün nasip olsa.

Hz. Ali de onlara, "Benim de isteğim odur, ancak söylemekten hicâb ederim" diye cevap verdi. Bunun üzerine Ümm-i Eymen'den, aracılık yapmasını istediler. O da durumu Peygamber efendimizin hanımlarına söyledi. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 21 MAYIS 2007 PAZARTESİ · KAYIT 460

“Ona karşı gelme!”

Peygamber efendimiz, zevcelerinin teklifi üzerine, Hz. Ali'yi çağırarak, “ Zevceni ister misin ya Ali?” diye sordu. Hz. Ali de “Evet ya Resulallah! Anam ve babam sana feda olsun.” diye cevap verdi.

Resul-i ekrem efendimiz emir buyurdu. Hz. Fâtıma'nın çeyizini hazırladılar. Hz. Ali'ye bir miktar para verip, hurma ve yağ almasını söyledi. Hz. Ali bunları getirince, hurma, yağ ve yoğurdu karıştırıp, bir çeşit yemek yaptı ve eshab-ı kirama düğün yemeği olarak yedirdi.

Yemekten sonra Resulullah efendimiz, bir eliyle Hz. Ali'yi ve diğer eliyle de Hz. Fâtıma'yı tutarak, evlerine götürdü. Fâtıma'yı bağrına bastı. Sonra şöyle nasihat etti:

- Kızım, evimizden çıkıp, başka bir eve, ülfet etmediğin bir kimseye geldin. Sen kocana yer ol ki, o sana gök olsun! Sen ona hizmetçi ol ki, o sana köle olsun! Kocana yumuşak davran! Öfkeli hâllerinde sessizce yanından kayboluver. Öfkesi geçinceye kadar ona görünme! Ağzını ve kulağını muhafaza et! Kocan sana fena söylerse, söylediklerini duyma ve sakın mukabelede bulunma! Ona karşı gelme! Daima senden güzel söz işitsin, güler yüz görsün. Bu suretle sana iyi nazarla baksın.

Sonra alnından öptü. Hazret-i Ali'ye teslim etti ve “Zevcen iyi zevcedir” buyurdu. Her ikisini Hak teâlâya ısmarladı. Sonra mübarek eliyle kapının iki kanadını tutup, bereket ile duâ eyledi ve çıkıp gitti.

Hz. Ali buyurdu ki:

“Resulullahın hanemize teşrif buyurduğu gün, düğünden dört gün geçmiş idi. Bizimle sohbet eyledi. Sonra bana, “ Yâ Ali! Su getir!” buyurdu:

Kalktım su getirdim. Bir ayet-i kerime okudu ve buyurdu ki:

- Bu sudan biraz iç! Bir miktar kalsın!

Öyle yaptım. Kalan suyu başıma ve göğsüme serpti. Tekrar, “Su getir” buyurdu. Yine su getirdim. Bana yaptığı gibi, Hz. Fâtıma'ya da yaptı. Sonra beni dışarı

gönderdi. Fâtıma'ya nasihat ettikten sonra, beni davet etti. Bana da Fâtıma'yı ısmarlayarak,

- Ya Ali! Fâtıma'nın hatırına riayet eyle! O benden bir parçadır. Onu hoş tut! Eğer onu üzersen, beni üzmüş olursun, buyurdu. Sonra, ikimizi de Allahü teâlâya ısmarladı."

Resulullahın soyu Hz. Fâtıma'dan devam etti. Peygamberimizden 6 ay sonra vefat etti.

GÖNÜL BAHÇESİ · 22 MAYIS 2007 SALI · KAYIT 455

Müşahhas tapınmaktan mücerret tapınmaya

Meşhur Amerikan fen adamı Edison'u hepiniz bilirsiniz. Birçok buluşları yanında, ilk elektrik ampulünü yaparak her yeri aydınlatan meşhur bir kâşiftir. Bu ünlü fen adamının pek bilinmeyen bir yönünü, onun en yakın mesâi arkadaşı olan Martin André Rosonoff şöyle anlatır:

"Birgün laboratuvara girince, Edison'u kendinden geçmiş, çok dalgın bir halde, hiç kımıldamadan, elinde tuttuğu bir kaba baktığını gördüm. Yüzünde büyük bir hayret, hürmet, takdîr ve ta'zîm ifâdesi vardı. Yanına tam yaklaşıncıya kadar, geldiğimin farkına varmadı bile.

Sonra beni yanında görünce, elindeki kabı bana gösterdi. Kap, cıva ile doluydu. Bana,

- Şuna bak, dedi. Bu ne mu'azzam bir eserdir! Sen cıvanın hârikulâde birşey olduğuna inanır mısın?

- Cıva, hakîkaten hayrete değer bir maddedir, diye cevap verdim.

Edison konuşurken sesi titriyordu. Sonra mırıldandı:

- Ben cıvaya bakınca bunu yaratanın büyüklüğüne hayrân oluyorum. Buna ne türlü hâssalar vermiş. Bunları düşündükçe, aklım başımdan gidiyor.

"Ben bir hiçim"

Sonra tekrar bana döndü, konuşmasına şöyle devam etti:

- Bana dünyadaki bütün insanlar hayrandır. Benim yaptığım birçok keşifleri, birçok yeni buluşları birer hârika, birer başarı zannediyorlar. Beni, insan üstü bir varlık gibi görmek istiyorlar.

Hâlbuki, ne büyük hatâ! Ben, beş para bile etmiyen bir hiçim. Benim keşiflerim esâsen dünyada bulunan, fakat o zamana kadar insanların göremedikleri büyük hârikaların ufacık bir kısmını meydana çıkarmaktan ibârettir.

Bunu ben yaptım diyen bir insan, en büyük yalancı, en büyük budaladır. İnsan, elinden hiçbir şey gelmiyen âciz bir mahlûktur. İnsan, ancak bir parça konuşabilen, biraz düşünebilen bir mahlûktur. İyi düşünse, kibre, gurûra kapılmaz, aksine, ne kadar boş olduğunun farkına varır.

İşte ben de, bunları düşündükçe, ne kadar kudretsiz, ne kadar âciz, ne kadar zayıf bir mahlûk olduğumu anlıyorum. Ben mûcidim ha! Asıl mûcid, asıl dâhî, asıl yaratıcı işte O'dur, Allahtır!"

Ünlü Rus yazarı Solzhenitsyn da, komünizmin baskınısından kaçıp Amerika'ya yerleştiği zaman, kendisinin büyük sıkıntılardan, rûhî bunalımlardan, makina olmaktan kurtulacağını zannetmişti.

Birgün, bir üniversitede Amerikan gençlerini başına toplıyarak onlara, şöyle hitap etti:

"Ben buraya gelince, çok bahtiyâr olacağımı zannetmiştim. Ne yazık ki, burada da büyük bir boşluk hissediyorum. Çünkü siz, artık maddenin esîri olmuşsunuz.

Evet, burada hürriyet var, herkes istediğini yapıyor. Fakat, ancak maddeye ehemmiyet veriyor. Rûhları bomboş. Hâlbuki, insanı hakîkî insan yapan, onun gelişmiş, temizlenmiş rûhudur. Size tavsiyem şudur: Rûhunuzu geliştirmeye, güzelleştirmeye bakın! Ancak o zaman, memleketinizde bulunan ve sizi de üzen çirkinlikler yok olmaya başlar.

Dîne önem verin! Din, insan rûhunun gıdâsıdır. Dînine bağlı insanlar, her işte sizin en büyük yardımcınız olacaktır. Çünkü, onları Allah korkusu doğru yoldan ayırmaz. Sizin en büyük zâbıta kuvvetiniz bile, herkesi gece gündüz murâkabe edemez. İnsanları fenâlıktan alıkoyan polis değil, onların duyduğu Allah korkusudur."

Aslında sadece bu iki zat değil, bütün fen adamları, ilim adamları Yaratıcının varlığına inanmakta ve kendi anlayışları doğrultusunda başkalarını da buna

yönlendirmeye çalışmaktadırlar. Fakat, İslamiyet ile şereflenemedikleri için, ne kendilerine ne de başkalarına faydaları dokunuyor. Ruhi boşluklarını dolduramıyorlar. İnsanın rûhu da, bedeni gibi gıdâya muhtâçtır. Bu da, ancak gerçek bir îmân ile kâbildir ve Allahü teâlânın yolunu ancak gerçek din gösterir.

Dün olduğu gibi bugün de, herkes dinin lüzümuna inanmakta. Dinin insanın iç aleminde, toplumların kontrol altında tutulmasında, huzurun sağlanmasında önemini dile getirmekte. Dinli dinsiz herkes bu konuda aynı düşüncede. Çünkü yaratıcıya inanma, insanın yaratılışında, mayasında vardır. Ateist olduğunu söyleyenler bile farkında olmadan bir şeye inanmaktadır. Cenab-ı Hakkın, yarattığı canlı cansız bütün varlıklardaki nizam ve intizamı görüpte inanmamak mümkün değildir. Ancak aklından bir zoru olanlar inanmakta tedettüde düşer.

Kendi arzusuna göre din!

Günümüzdeki esas sıkıntı inanmamakta değil, çünkü öyle böyle herkes bir şeye inanıyor. Esas sıkıntı, neye, nasıl inanılacak konusunda. İnsan kendi düşüncelerine, kendi arzularına göre bir şeye inanmak istiyor. İnandığı şeyin kendisine sınır getirmesini istemiyor. Dinin sınırlarını kendisi koymak istiyor. Bu da dinsiz din anlayışıdır. İnsanlar, eskiden kendilerinin yonttukları müşahhas tanrılara tapınıyorlardı, şimdi de mücerret olan, iç dünyalarında teşekkül ettirdikleri tanrılara tapınıyorlar.

Bu da, Cenab-ı Hakkın gönderdiği, insanların dünya ve ahıret saadetini temin edecek bir inanç, bir din olmadığı için de, rahat ve huzura kavuşamıyor. İnsanoğlu her türlü, konfora, maddi imkanlara rağmen huzursuzluktan, sıkıntıdan, inanç boşluğundan bir türlü kurtulamıyor.

Hangi dinden, hangi inançtan olursa olsunlar bütün insanlar, İslamiyete yönelmedikçe, Müslümanlar da, İslamiyetin emir ve yasaklarını kendi arzularına göre yorumlamaktan vazgeçmedikçe, Cenab-ı Hakın vadettiği gerçek huzura kavuşmaları mümkün değildir.

HİKMETLER · 22 MAYIS 2007 SALI · KAYIT 461

Ehl-i beytin fazileti

Ehli beyt, Peygamber efendimiz Muhammed aleyhisselamın bütün aile fertlerine denir. Mübarek hanımları, kızı Hazret-i Fatıma ile Hazret-i Ali ve bunların evlatları olan Hazret-i Hasan ve Hazret-i Hüseyin, onların çocukları ve kıyamete kadar gelecek torunlarının hepsine de Ehl-i beyt denir. Eshab-ı kiramdan Selman-ı Farisi de Ehl-i beytten sayıldı. Fakat özellikle Ehl-i beyt denilince, Hazret-i Ali, Hz Fatıma ve mübarek iki oğlu Hazret-i Hasan ve Hazret-i Hüseyin anlaşılır (radıyallahü teâlâ anhüm). Peygamber efendimiz, Hazret-i Ali'yi, Hazret-i Fatıma'yı, Hazret-i Hasan ve Hazret-i Hüseyin'i mübarek abâları ile örterek şöyle dua etti:

"İşte benim ehl-i beytim bunlardır. Ya Rabbi, bunlardan kötülüğü kaldır ve hepsini temiz eyle!"

Resulullah efendimizin soyu, Hazret-i Fatıma'dan devam etti. Hazret-i Hasan'ın çocuklarına ve torunlarına Şerif, Hazret-i Hüseyin'in nesline de Seyyid denir. Peygamber efendimizin temiz ve mübarek kanını taşıyan seyyidler ve şerifler, çeşitli ülkelerde yaşamaktadır. Her birisi güzel ahlak numunesi olup, yurdumuzda da sayıları pek çoktur.

Ehli sünnet âlimleri, Ehl-i beyt sevgisini, son nefeste iman ile gitmek için şart görmüşlerdir. Ehl-i Beyti sevmek her mümine farzdır. Bunlarda Resulullah efendimizin zerreleri vardır. Onlara kıymet vermek, saygı göstermek her müslümanın vazifesidir. Çünkü imanın temeli ve en kuvvetli alameti, Allahü teâlâyı sevmek ve Allahü teâlânın sevmediklerini sevmemektir. Hadis-i şerifte, "İmanın temeli ve en kuvvetli alameti, Allah dostlarını sevmek ve Onun düşmanlarına sevmemektir." buyuruldu. Allahü teâlâ, Ehl-i beyte buyuruyor ki:

"Allah sizlerden ricsi (her kusur ve kirleri) gidermek istiyor ve sizi tam bir taharet ile temizlemek irade ediyor." (Ahzab 33)

Her namazda, Âl-i Muhammed diye dua ettiğimiz Ehl-i beyt bunlardır. Allahü teâlânın en çok sevdiği resulü Muhammed aleyhisselamdır. Onun da en çok sevdiği Ehl-i beyti ve Eshabıdır. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Şu üç hürmeti gözetenin, dini ve dünyası muhafaza edilir, yoksa hiç bir şeyi korunmaz. İslam'a, Peygambere ve Onun nesline hürmet." (İslam'a hürmet, Dinin emirlerine riayet etmektir, Peygambere hürmet, sünnetine uymaktır, nesline hürmet seyyidlere, şeriflere hürmettir.)

HİKMETLER · 23 MAYIS 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 462

"İslam'ın esası"

Son devir İslam büyüklerinden Abdülhakim Arvasi hazretleri, "Ehl-i beyti sevmek lazımdır. Bunları sevmek, kalb ile, beden ile ve mal ile yardım yapmakla olup, bunlara riayet ve hürmet etmek iman ile ölmeye sebep olur" buyurdu.

Ehli beyti sevmek, Ehli beyte düşman olanları sevmemek dinin esasıdır. Bu durum Hadis-i şeriflerde şöyle bildirilmektedir:

"İslam'ın esası, bana ve Ehl-i beytime sevgidir."

"Her şeyin temeli vardır. Müslümanlığın temeli eshab ve ehl-i beytimi sevmektir."

"Allah'ın kitabı ve Ehl-i beytime uyan, hidayette olur, uymayan sapıtır."

"Ehl-i beyti seveni Hak teâlâ sever, buğz edene de buğz eder."

"Ehl-i beytim, Nuh'un gemisi gibidir. Tutunan kurtulur, tutunmayan, boğulur."

"Tutunduğunuz vakit, asla dalalete düşmeyeceğiniz iki şeyi bıraktım: Allah'ın kitabı Kur'an ve Ehl-i beytim."

"Ehl-i beytime buğzeden, yüzüstü Cehenneme atılır."

"Ehl-i beytime, Cehennemlikten başkası buğzetmez."

"Fatıma, Cennet hatunlarının üstünü, Hasan ve Hüseyin de Cennet gençlerinin yüksekleridir."

"Ya Fatıma, Allahü teâlâ senin gazabın için gazap eder, senin rızan için razı olur."

"Allahü teâlâ, Fatıma ve nesline Cehennemi haram kıldı."

"En iyiniz, Ehl-i beytime iyilik edendir."

“Ehl-i beytimi sevmeyen, ihtilafa düşer ve şeytana yoldaş olur.”

“Vallahi Ehl-i beytimi sevmeyenin kalbine iman girmez.”

“Benim soyuma dil uzatarak, beni incitenlere, Allahü teâlâ çok azap yapar.”

“Allahü teâlâ, oğlum Hasan’la iki Müslüman ordunun arasını barıştırır.”

“Ya Rabbi, Hasan ile Hüseyin’i seviyorum. Sen de sev. Bunları sevenleri de sev!”

“ Fatıma benden bir parçadır. Onu inciten beni incitmiş olur.”

“Fatıma’yı Ali’den daha çok severim, Ali, bana, Fatıma’dan daha çok kıymetlidir.”

“Kızım Fatıma’nın adı, “Allah onu ve sevenlerini Cehennemden korur” manasındadır.”

Sevmenin en büyük alemeti de, sevdiği kimseler gibi inanmak ve yaşamaktır.

HİKMETLER · 24 MAYIS 2007 PERŞEMBE · KAYIT 463

Dünya ve ahıret kurtuluşu için

Dünya ve ahıret kurtuluşu için Peygamberimizin akrabası olan Ehl-i beytini ve dini yaymada dava arkadaşları olan Eshab-ı kiramını çok sevmek ve onların yoluna sarılmak lazımdır. Ehl-i beyt, Ehl-i sünnetin gözbebeğidir. Ehl-i beytin fazilet ve kemalatı pek çoktur. Saymakla bitmez. Onları anlatmaya, methetmeye, insan gücü yetişmez.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Ehl-i beytimi ve Eshabımı çok sevenin, Sırat köprüsünde ayağı kaymaz.”

“Benden sonra Ehl-i Beytimle imtihan olunacaksınız.”

“Bana ve Ehl-i beytime salevat getirilmedikçe, dua ile Allah arasında perde vardır.”

“Ali’yi ancak mümin olan sever ve ona ancak münafık olan buğzeder.”

“Ali’yi sevmek, ateşin odunu yaktığı gibi, Müslümanların günahını yok eder.”

“Ali’ye düşman olanın düşmanı Allah’tır.”

"Ben ilmin şehriyim, Ali ise kapısıdır."

"İlim on kısım. Dokuzu Ali'de, biri diğer halktadır. O, bu biri de onlardan iyi bilir."

"Ali'yi seven, beni sevmiştir. Ona düşmanlık, bana düşmanlıktır. Onu inciten beni incitmiştir. Beni inciten de Allahü teâlâyı incitmiş olur."

"İmanın birinci alameti Ali'yi sevmektir."

"Ensara ancak münafık buğz eder. Ehli beytime, Ebu Bekir ve Ömer'e buğz eden de münafıktır."

"Allah'ı seven beni sever, beni seven de, Ehl-i beytimi sever."

"Eshabımı, zevcelerimi ve Ehl-i beytimi seven ve onlara dil uzatmayan, Cennette benimle beraber olur."

Eshab-ı kiramın üstünlüğü ayeti kerimelerde şöyle bildirilmiştir:

"Mekke'nin fethinden önce Allah için mal veren ve savaşan eshabın derecesi, fetihten sonra veren ve savaşanlardan daha yüksektir. Hepsi için hüsnayı [Cenneti] söz veriyorum." (Hadid 10)

"Eshabın hepsi, kâfirlere şiddetli ve birbirlerine merhametlidir." (Feth 29)

"Sizler en iyi bir ümmetsiniz." (Âl-i İmran 110)

"Muhacir ve Ensar ile iyilikte onların izinden gidenlerden, Allah razıdır." (Tevbe 100)

HİKMETLER · 25 MAYIS 2007 CUMA · KAYIT 464

Sevgide aşırılığa kaçmamalı

Ehl-i beytin sevgisi, Ehl-i sünnetin sermayesidir. Ahiret kazançlarını, hep bu sermaye getirecektir. Ehl-i sünneti tanımayanlar, bu büyüklerin, adil, halis sevgilerini bilmeyerek, ifratı seçerek, sevgide taşkınlık yaparak, orta yolda olmayı ve adil sevgiyi sevmemek sanıyor. Bunlar bilemiyorlar ki, aşırı ve taşkınca sevmek ile hiç sevmemek arasında, bir de doğru, insaflı, orta derecede sevgi vardır. Bu orta yol Ehl-i sünnete nasip olmuştur.

Sevmenin aşırı ve tehlikeli olmaması lazımdır. Hazret-i Ali'yi sevmiş olmak için, diğer üç Halifeye düşman olmak aşırılık olur, tehlikeli yol tutmak olur. İnsaf etmeli, iyi düşünmeli, bu nasıl sevgidir ki, bu sevgiyi elde etmek için, Resulullahın Halifelerine, yani vekillerine düşmanlık şart oluyor? Bu nasıl sevgidir ki, insanların en iyisinin, Allah'ın habibinin, Allah'ın resulünün eshabına düşmanlık icap ettiriyor? Bu nasıl sevgidir ki, Allah resulünün mübarek hanımına, damadına, kayınbirader, kayınvalide ve kayınpederlerine hakaret etmeyi icap ettiriyor?

Bunlar, nasıl fena bilinir, nasıl kötülenir, nasıl temiz bilinmez ki, Allahü teâlâ, hepsinden razı olduğunu, hepsine Cenneti vaad ettiğini Kur'an-ı kerimde bildiriyor. Onun resulü Muhammed aleyhisselam da eshabı hakkında kötü konuşmayı yasak ediyor. Buna rağmen onlara kötü, pis, kâfir denilebilir mi?

Resulullah, Eshab-ı kiramdan hiçbirinin sonradan kâfir olmayacağını, hepsinin Cennete gideceklerini haber verdi. Herhangi birisine dil uzatmamızı yasak etti. Allahü teâlâ, Eshab-ı kiramdan razı olduğunu, Onları sevdiğini bildiriyor. Allahü teâlânın sıfatları ebedidir, sonsuzdur. Onlardan razı olması sonsuzdur. Eshabdan hiçbiri mürted, münafık olmaz. Allahü teâlânın bunlardan razı olması değişmez. Münafıklar, Eshabdan değildir. Münafıklardan birkaçının, imansızlıklarını sonradan açıklamaları, Eshab-ı kiramın sonradan mürted olması demek değildir.

Abdülaziz Dehlevi hazretleri buyuruyor ki:

"Eshab-ı kiram arasında münafıklar vardı. Bunlar önceleri belli değildi. Fakat, Peygamber efendimizin son senelerinde, müminler münafıklardan ayrıldı. Resulullah vefat ettikten az sonra, bu münafıklardan kimse hayatta kalmadı. Âl-i İmran suresinin, "Ey münafıklar! Allah, sizi kendi halinize bırakmaz. Halis müminleri münafıklardan ayırır" mealindeki 179. âyeti ve Buhari'deki "Medine şehri, münafıkları müminlerden ayırır. Demirci ocağı, demiri pasından ayırdığı gibi ayırır" mealindeki hadis-i şerif, münafıklarla kâfirlerin ayrıldığını göstermektedir.

HİKMETLER · 26 MAYIS 2007 CUMARTESİ · KAYIT 465

Ehli beyt ve Eshabı kiram

Ehl-i sünnet âlimleri sözbirliği ile bildiriyorlar ki, Ehl-i beytin hepsini sevmek, kadın erkek her müslümana farz ve lazımdır. Onları sevmek imanın şartıdır. Ehl-i sünnet âlimleri, Ehl-i beytin üstünlüklerini bildiren çok sayıda kitap yazmışlardır.

"Benden sonra, size iki rehber bırakıyorum: Allah'ın kitabını ve Ehl-i beytimi bırakıyorum" hadis-i şerifi de gösteriyor ki, Kur'an-ı kerimin bir kısmına inanıp, başka yerlerine inanmamak fayda vermediği gibi, Ehl-i beytin bir kısmına inanıp sevmek, ötekilere lanet edip kötülemek de, ahirette fayda vermez. Kur'an-ı kerimin hepsine iman etmek lazım olduğu gibi, Ehl-i beytin de hepsini sevmek lazımdır.

Ehl-i beytin hepsini sevmek sadece Ehl-i sünnete nasip olmuştur. Çünkü Hariciler, Hazret-i Ali'ye ve Onun temiz evlatlarına düşman olmak zavallılığına sürüklendiler. Sebeiyye fırkası, müslümanların mübarek anneleri olan Hazret-i Âişe-i Sıddıka'ya ve Hazret-i Hafsa'ya ve Resulullahın halasının oğlu Zübeyr bin Avvam'a düşman olmak felaketine yuvarlandılar. Kiramiyye fırkası, Hazret-i Hasan'ın ve Hazret-i Hüseyin'in imamlığına inanmadılar. Muhtariyye fırkası da, imam-ı Zeynelabidin'e inanmadılar. İmamiyye fırkası, Zeyd-i şehide inanmadı. İsmailiyye de, imam-ı Musa Kazım'a inanmadı. Bunlar gibi, daha nice fırkalar, Ehl-i beyti sevmekten ve yukarıdaki hadis-i şerife uymaktan mahrum kaldılar.

İbni Hacer-i Mekki hazretleri buyuruyor ki:

"Ey kalbi Allahü teâlânın sevgisi ile ve Resulullahın sevgisi ile dolu olan müslüman! Birinci vazifen Peygamber efendimizin eshabının sevgisini, ehl-i beytinin sevgisi ile kalbinde cem etmektir. Ehl-i beyti, Resulullahın evladı oldukları için sevdiğimiz gibi, diğerlerini de, Onun eshabı oldukları için sevmeliyiz! Çünkü, Eshab-ı kiramın nail oldukları şeref pek yüksektir. O şerefe başkaları kavuşamaz. O şereften birisi, Resulullahın mübarek nazarları onlara işlemiş ve hepsine manevi imdat ile yardım etmiştir. Bu hassa, bunlardan başkasında bulunmuyor. Bunların kemalatına, geniş ilimlerine, Peygamber efendimizden aldıkları hakikat mirasına, sonra gelenlerden hiç biri kavuşamadı. Her müslümanın bunların hepsini adil, salih ve veli ve âlim ve müctehid bilmesi

lazımdır. Kendilerinden bir hata çıksa da cenab-ı Hak hepsini af ve mağfiret ile müjdeledi. Kur'an-ı kerimde mealen, "Allah, Onların hepsinden razıdır. Onlar da, Allah'tan razıdırlar" buyurdu. Sahabe-i kiramdan birini kusurlu bilmek ve kötülemek, bu âyet-i kerimeye inanmamak olur."

HİKMETLER · 27 MAYIS 2007 PAZAR · KAYIT 467

Sevgide aşırılıklar

Resulullahın ve Eshabının yolunda olanlara da Ehl-i sünnet denir. Ehli sünnet, Resulullahın sünnetine sarılan demektir. Ehl-i sünnet, Ehli Beyti sevdiği gibi Sahabenin hepsini de sever. Çünkü Kur'an-ı kerimde hepsinin Cennetlik olduğu bildiriliyor (Hadid 10). Hazret-i Ali, Peygamber efendimizden ayrı yol tutmadı, onun İslamiyet'ten ayrı bir yolu olmadı. Zaten Müslüman olan herkesin Resulullahın yoluna uyduğunu bildirmesi gerekir. Resulullah efendimiz, Ehli Beytini de, Eshabını da sevmemizi emrediyor. Kur'an-ı kerdimde, Eshabı kiram da, Ehli Beyt te methediliyor.

Ehl-i beytle ilgili olan âyeti kerimede mealen, "Ben bununla (İslam dinini getirmekle) akrabalık sevgisinden başka hiçbir karşılık istemiyorum." (Şura 23), buyurulmaktadır. Müfessirler, bu ayeti kerdimeye şu manayı vermişlerdir: "De ki: Ben bu dini getirmekle sizin iyi amellerle Allah'a yakın olmanızdan, Onu ve Resulünü sevmenizden başka hiçbir karşılık istemiyorum." (Beydavi, Medarik)

Elbette her Müslümanın Resulullahı, arkadaşlarını, hanımlarını, kayınpeder ve damatlarını sevmesi gerekir. Bunlardan bazıları sevilmezse Resulullahı sevmek yalan olur. Hıristiyanların İsa'yı seviyoruz diyerek Resulullahı inkâr etmeleri nasıl bâtıl ise, Hazret-i Ali'yi seviyoruz diyerek sahabeye kin beslemek de bâtıl bir yoldur. Aşırılık gösterenlerin Hazret-i Ali'yi seviyoruz demeleri, Hıristiyanların Hazret-i İsa'yı seviyoruz demelerine benzer. İsa, ilah diyorlar. Halbuki, Hazret-i İsa böyle sevgi istemiyor. Hariciler Hazret-i Ali'ye düşmanlık etti, bazıları da onu aşırı sevdi. Bu aşırılığın yanlış olduğunu Hazret-i Ali şu hadis-i şerif ile haber veriyor:

"Ya Ali, sen İsa gibisin! Yahudiler, Ona düşman oldu. Mübarek annesine iftira ettiler. Hıristiyanlar da, Onu aşırı yükselttiler. Ona yakışan dereceden daha yukarı

çıkardılar. Allah'ın oğlu dediler." (İ. Ahmed)

Hazret-i Ali de, "Benim yüzümden iki türlü insanlar helak oldu. Birisi, beni aşırı severek, bende olmayan şeyleri bana takarlar. Ötekiler de, bana düşman olup, birçok iftira yaparlar" buyurdu.

Bunun için her müslümanın Resulullahı, zevcelerini, ehl-i beytini, eshabını, kayınpeder ve damatlarını sevmesi gerekir. Bunlardan bazıları sevilmezse Resulullahı sevmek yalan olur.

Resulullahın zevceleri ise müminlerin anneleridir. Âyet-i kerimede mealen buyuruluyor ki.

"Resulullahın zevceleri müminlerin anneleridir." (Ahzab 6)

HİKMETLER · 28 MAYIS 2007 PAZARTESİ · KAYIT 468

Seçilmiş kimseler

Başta, alemlere rahmet olmak üzere gönderilen Resulullah efendimiz olmak üzere, Efendimizin Ehli Beyti, akrabaları, hanımları, Eshabı seçilmiş kimselerdi. Bunu Peygamber efendimiz şöyle bildiriyor:

"Allahü teâlâ, beni insanların en asilzadesi olan Kureyş kabilesinden seçti ve bana onların arasından en iyilerini eshab (arkadaş) olarak ayırdı. Bunlardan birkaçını bana vezir olarak ve din-i İslamı, insanlara bildirmekte, yardımcı olarak seçti. Bunlardan bazılarını da Eshar, (zevce, kayınpeder, kayınvalide, kayınbirader ve baldız gibi kadın tarafından akraba) olarak ayırdı. Bunlara sövenlere, iftira edenlere, Allahü teâlânın ve bütün meleklerin ve insanların laneti olsun! Allahü teâlâ, kıyamet günü, bunların farzlarını ve sünnetlerini kabul etmez." (Hakim)

"Eshabımın ve akrabamın ve gösterdiğim yolda gidenlerin sevgisinde benim hakkımı koruyun! Onları sevmek suretiyle peygamberlik hakkımı koruyanları, Allahü teâlâ, dünyada ve ahirette belalardan, zararlardan korur. Peygamberlik hakkımı düşünmeyip, onları incitenleri, Allahü teâlâ sevmez. Allahü teâlânın sevmediklerine de azap etmesi yakındır." (Taberani)

"Her şeyin temeli vardır. Müslümanlığın temeli eshab ve ehl-i beytimi sevmektir." (İ.Neccar)

"Allahü teâlâ, bana eshab ve akraba olarak en iyileri seçti. Birçok kimse, eshabıma ve akrabama dil uzatır, kötülemeye çalışırlar. Böyle kimselerle oturmayın! Birlikte yiyip içmeyin, bunlardan kız alıp vermeyin."(Dare Kutni)

"Allahü teâlâ bana söz verdi ki, kızlarını aldığım ve kızlarımı verdiğim aileler, Cennette benimle beraber olacaktır." (Deylemi)

"Kızlarımı evlendireceğim kimselerle, evleneceğim kadınların Cennetlik olmasını Rabbimden istedim. Rabbim de kabul etti." (Şirazi)

"Benimle evlenen veya kız alıp verdiklerim, Cehenneme girmez." (Deylemi, İ.Neccar)

"Esharımın [zevce tarafından olan hısımlarımın] Cennetlik olmasını istedim. Rabbim de bu isteğimi kesin olarak kabul etti." (Hakim)

Eshab-ı kiramı sevmek, onlara bağlı olmak, insanlar içinden beğenilmiş, süzülüp ayrılmış olan bu çok kıymetli tabakanın hayat tarzlarına imrenip onlar gibi olmaya özenmek, Allahü teâlânın en büyük nimetidir. Hadis-i şerifte, "Kişi sevdiği ile beraberdir" buyurulduğundan onları sevenler, Cennette onlar iledir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 29 MAYIS 2007 SALI · KAYIT 466

İstanbul'un fethinin manevî cephesi

Bugün İstanbul'un fetih günü. İstanbul, 554 sene önce bugün fethedilmişti. Bu önemli fethin bir görünen cephesi, bir de görünmiyen, manevî cephesi vardır. Bilinen cephesini yani, siyasi ve askeri yönden yapılan çlışmaları herkes biliyor. Bu önemli fethin yıl dönümü vesilesi ile bilinmiyen veya az bilinen manevî cephesi üzerinde durmak istiyorum bugün.

Bütün hazırlıklarını tamamladıktan sonra Fâtih Sultan Mehmed Hân, fetihten önce Akşemseddin, Akbıyık Sultan, Molla Güranı, Molla Hüsrev gibi zamanının bütün âlimlerinden, evliyâsından yardım istedi. Bu manevî komutanları yanına aldı. Uzakta olanları da manevî yolla yardıma çağırdı. Bunlardan biri de, Semerkand'da bulunun zamanın en büyüğü ve kutbu Ubeydullah-i Ahrâr hazretleridir. Torunu Hâce Muhammed Kâsım bu hâdiseyi şöyle anlatır:

Dedem, Ubeydullah-i Ahrâr hazretleri, bir gün âniden atının hazırlanmasını istedi. Atı hazırlanınca, atına binip Semerkand'dan sür'atle çıktı. Talebelerinden bir kısmı da ona tâbi olup, arkasından onu takip ettiler. Biraz yol aldıktan sonra, Semerkand'ın dışında bir yerde talebelerine, "Siz burada durunuz, arkamdan gelmeyiniz!" buyurur.

"Sana yardıma geldim!"

Sonra atını Abbâs Sahrâsı denilen sahrâya doğru sürer. Bu emre rağmen Mevlânâ Şeyh adıyla tanınmış bir talebesi, bir müddet daha peşinden gider. Abbâs Sahrâsı'na varınca, atının üstünde sağa-sola gidip geldiğini, sonra da birdenbire gözden kaybolduğunu müşâhede eder.

Ubeydullah-i Ahrâr bir müddet sonra evine döndüğünde, talebeleri nereye ve niçin gittiğini sorduklarında onlara, "Türk sultanı Sultan Muhammed Hân İstanbul'da kâfirlerle harbediyordu, benden yardım istedi. Ona yardım etmeye gittim. Allahü teâlânın izniyle gâlip geldi. Zafer kazanıldı." buyurdu.

Bu hâdiseyi nakleden ve Ubeydullah-i Ahrâr hazretlerinin torunu olan Hâce Muhammed Kâsım, babası Hâce Abdülhâdî'den de şunu nakleder:

"Yıllar sonra Bilâd-ı rûm'a (Anadolu'ya) gittiğimde, Sultan Muhammed Fâtih Hân'ın oğlu Sultan Bâyezîd Hân, bana babam Ubeydullah-i Ahrâr'ın şeklini ve şemâlini ta'rif edip, "Semerkand taraflarından, şu şekil ve şemâle sâhip, beyaz atlı bir zât, babama yardıma geldi" dedi. Ben de tarif ettiği zâtın babam Ubeydullah-i Ahrâr olduğunu ve beyaz bir atının olup bazan ona bindiğini söyledim. Bunun üzerine Sultan Bâyezîd Hân bana şöyle anlattı:

Babam Sultan Muhammed Fâtih Hân'dan duydum: İstanbul'u fethetmek üzere savaştığım sırada, harbin en şiddetli bir ânında Allahü teâlâya yalvarıp, zamanın kutbunun imdâdıma yetişmesini istedim. (Şeklini ve şemâlini ta'rif ederek) Şu şu vasıfta ve şu şekilde beyaz bir at üzerinde bir zât yanıma geldi. Bana, "Korkma!" buyurdu. Ben de, "Nasıl endişelenmiyeyim, küffâr askeri pek çok dedim."

Ben böyle söyleyince, "Şuraya bak!" dedi. Baktım, orada büyük bir ordu gördüm. "İşte bu ordu ile sana yardıma geldim. Şimdi sen falan tepenin üzerine çık, kösün tokmağına üç defa vur. Orduna hücûm emri ver" buyurdu.

Fâtih Sultan Mehmed Hân, yanında bulunan evliyalardan en çok hocası Akşemseddin hazretlerinden yardım gördü.Surların önünde, Bizanslılarla kıyasıya bir savaş oluyor, fakat surları aşarak şehre girmek mümkün olmuyordu. Bunun

üzerine Fâtih Sultan Mehmed Hân, hocası Akşemseddîn hazretlerine haber gönderip, yanına gelmesini istedi. Fakat hocasının gelmediğini görünce, kendisi hocasının bulunduğu çadıra gitti.

İçeri baktığında, hocasının kuru toprak üzerine secdeye kapandığını, sarığının düşmüş olduğunu, kendinden geçmiş bir hâlde, fethin gerçekleşmesi için Allahü teâlâya duâ ettiğini gördü. Gözlerinden akan yaşlar toprağı ıslatmıştı. Fâtih Sultan Mehmed Hân, bu hâli görünce sessizce oradan ayrılıp, askerinin yanına gitti. Kısa bir zaman sonra da, fetih gerçekleşti.

Asker, İstanbul surlarından içeri girince, Akşemseddîn hazretleri, genç pâdişâha bir yer alındığında halka nasıl muâmele edileceği husûsundaki, dinin emrini bildirdi. Kimseye zulüm yapılmamasını, dinlerinden dönmek için zorlamaktan kaçınılmasını istedi.

“İstanbul'un manevî fâtihi”

Fâtih Sultan Mehmed Hân da, toplanan Hıristiyan halka, "Herkes işine gitsin, kimseye dokunulmıyacaktır. Hiç kimse dininden dönmesi için zorlanmıyacaktır" diye ilân ettirdi.

İstanbul'a girişte tarihte benzerlerine az rastlanan mütevazilikler yaşandı. Halk, yaşlı biri olduğu için, Akşemseddîn hazretlerini pâdişâh zannedip, tezâhürâtta bulunuyorlardı. O da:

- Ben pâdişâh değilim, diyerek hazret-i Fâtih'i gösteriyordu. O da:

- Sultan Mehmed benim fakat, O benim hocamdır. İstanbul'un ma'nevî fâtihi O'dur, diyordu.

Askerlere ganîmet dağıtım işi bittikten sonra Akşemseddîn hazretleri bir konuşma yaptı:

- Ey gâzîler, bilin âgâh olun ki, cümleniz hakkında, âhır zaman Peygamberi, server-i kâinât efendimiz, "Ne güzel askerdir onlar" buyurmuştur. İnşâallah cümlemiz affedilmiştir. Aldığınız ganîmet mallarını isrâf etmeyin. Harap olmuş İstanbul'un i'mârında, pâdişâhımıza yardımcı olun! O'nun emirlerine itâat edip, O'na muhabbet besleyin!

HİKMETLER · 29 MAYIS 2007 SALI · KAYIT 469

Resulullahın akrabaları

Resulullah efendimiz, “Allahü teâlâ, bana eshab ve akraba olarak en iyileri seçti.” buyurdu. Yine Efendimiz, Ehli Beytinin, Eshabının, evlilik, kız alıp verme gibi sebeblerle akrabalık bağı olanların Cennete kendisi ile beraber olacaklarını bildinrmişlerdir.

Peygamber efendimize akraba olmakla şereflenenlerden bazıları şunlardır:

1- Kayınpeder olanlar: Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Ebu Süfyan.

2 - Damat olanlar: Hz. Osman ve Hz. Ali.

3- Kayınvalide olanlar: Âişe validemizin annesi Ümmi Ruman, Hafsa validemizin annesi Hz. Zeyneb, Ümmi Habibe validemizin annesi Hz. Hind.

4- Kayınbirader olanlar: Hz. Abdullah bin Ömer, vahiy kâtibi Hz. Muaviye.

Bu dört grup akrabadan birini sevmemek tehlikeli olur. Çünkü bir hadis-i şerifte,”Ebu Bekir, Ömer, Osman ve Ali’nin sevgisi bir münafığın kalbinde toplanmaz” buyuruldu. (İ. Asakir)

Bir kimsenin geçmişi değil son durumu önemlidir. Mesela, Ebu Süfyan öncleri İslama düşmandı. Daha sonra Müslüman olduktan sonra büyük hizmetleri oldu. Taif gazasında çok kahramanlık etti. Bir gözü kör oldu. Resulullah efendimiz, “Ya Eba Süfyan! Hangisini istersin? Eğer dilersen, dua edeyim, gözün yerine gelsin. Eğer dilersen Allahü teâlâ, Cennette sana bir göz versin” buyurdu. Ebu Süfyan, Ya Resulallah! Cennette göz verilmesini isterim dedi ve avucunda duran gözünü yere attı. Ebu Süfyan hazretleri Yermük gazasında da, çok kahramanlık etti. İkinci gözü de burada çıktı ve orada şehid oldu. (Medaric-ün-nübüvve, Mevahib-i ledünniye)

Resulullah efendimiz, kayınbiraderi Hz. Muaviye için de, “Ya Rabbi, ona kitap öğret, ülkelere sahip et ve azaptan koru” buyurdu. (İmam-ı Ahmed, Taberani)

Bunun için bu mübarek insanlardan bahsederken sıradan bir insandan bahseder gibi konuşmamalıdır. Her zaman edepli, terbiyeli olmalıdır. Her birinin ismini hürmetle, saygı ile söylemelidir. Birinin adı söylenince “radıyallahü anh (Allah ondan razı olsun)” denemelidir. İki kişi için “radıyallahü anhüma (Allah o

ikisinden razı olsun)" Birkaçı veya hepsi söylenince "rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecmain" veya kısaca "radıyallahü anhüm (Allah onların hepsinden razı olsun" demelidir.

Bunlara saygısızlık eden Resulullahı üzmüş olur.

HİKMETLER · 30 MAYIS 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 470

İnsanların en iyileri

Peygamberlerden sonra, insanların en iyileri Eshab-ı kiramdır (radıyallahü teâlâ anhüm). Onların üstünlüklerini bildiren âyet-i kerimelerden bazılarının mealleri şöyledir:

"Muhammed (aleyhisselam), Allah'ın Peygamberidir, Onunla birlikte bulunanların (Eshabın) hepsi, kâfirlere karşı çetin ve birbirlerine karşı merhametlidir. Onları rükuya varırken, secde ederken görürsün. Allah'tan lütuf ve rıza isterler. Onların nişanları yüzlerindeki secde izidir. Bu, onların Tevrat'taki vasıflarıdır. İncil'deki vasıfları da şöyledir: Onlar filizini yarıp çıkarmış, gittikçe onu kuvvetlendirerek kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş bir ekine benzerler ki bu, ekicilerin de hoşuna gider. Allah böylece onları çoğaltıp kuvvetlendirmekle kâfirleri öfkelendirir. Allah, inanıp iyi işler yapanlara mağfiret ve büyük mükafat vaad etmiştir.' (Feth 29)

"Muhacirlerin (Mekke'den hicret eden eshabın) ve Ensarın (Medine'de muhacir eshaba yardım edenlerin) önce gelenlerinden ve bunların yolunda gidenlerden Allah razıdır ve bunlar da, Allah'tan razıdır." (Tevbe 100)

"Müminlerden, oturanlarla malları ve canları ile Allah yolunda cihad edenler bir olmaz. Allah, malları ve canları ile cihad edenleri, derece bakımından oturanlardan üstün kılmıştır. Bununla beraber Allah hepsine de en güzel olanı (Cenneti) vaad etmiştir; ama cihad edenleri, oturanlardan çok büyük bir ecirle üstün kılmıştır." (Nisa 95)

"Allah (Eshabın) hepsine de en güzel olanı (Cenneti) vaad etmiştir." (Hadid 10)

"Allah'a ve ahiret gününe inanan bir toplumun (Eshab-ı kiramın) babaları, oğulları, kardeşleri, yahut akrabaları da olsa, Allah'a ve Resulüne düşman olanlarla

dostluk etmez. İşte onların (Eshab-ı kiramın) kalbine Allah, iman yazıp katından bir ruh ile onları destekledi. Onları içlerinden ırmaklar akan Cennetlere sokacak, orada ebedi kalacaklardır. Allah onlardan razı oldu, onlar da Allah'tan razıdır." (Mücadele 22)

"(Resulullahın eshabı olan) sizler, insanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz; iyiliği emreder, kötülükten men eder ve Allah'a inanırsınız." (Âl-i İmran 110)

"Resulüm sana Allah yetişir ve seni müminlerle (Eshabınla) destekler." (Enfal 62)

Allahü teâlânın sıfatları ebedidir, sonsuzdur. Eshab-ı kiramdan razı olması da sonsuzdur. Artık bir daha sözünden dönmez, hep razıdır. İki âyet-i kerime meali:

"Allah asla sözünden dönmez." (Al-i İmran 9, Zümer 20, Rad 31)

"Allah vaadinden dönmez." (Rum 6)

HİKMETLER · 31 MAYIS 2007 PERŞEMBE · KAYIT 471

"Eshabımın hiçbirine dil uzatmayın!"

İbni Hacer-i Mekki hazretleri buyuruyor ki:

Araf ve Hicr surelerinde, "Biz azimüşşan, onların kalblerindeki gıl ve gışşı nezettik" buyuruluyor. Yani kalblerindeki kin ve düşmanlık gibi şeyleri kökünden çıkarıp attık. Demek ki, hiçbir sahabi, başka bir sahabiye haset ve kin beslemez. Çünkü, hepsi Hakkulyakin mertebesine ulaşmışlardır. Aralarındaki mücadeleler ictihad sebebi ile idi. Her biri, kendi ictihadı ile hareket etmeye mecbur olduğundan, hiçbiri kötülenemez. Eshab-ı kiramdan birini kötülemek, "Allah onlardan razıdır" mealindeki âyete inanmamak olur. (Tathir-ül-cenan)

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Eshabımın hiçbirine dil uzatmayın. Onların şanlarına yakışmayan bir şey söylemeyin! Allah'a yemin ederim ki, bir kimse, Uhud dağı kadar altın sadaka verse, eshabımdan birinin bir avuç arpası kadar sevap alamaz." (Buhari, Ebu Davud, Begavi)

“Eshabıma dil uzatmakta Allah’tan korkun! Benden sonra onları kötü emellerinize alet etmeyin! Onları seven, beni sevdiği için sever. Beni sevmeyen de onları sevmez. Onları inciten beni incitmiş olur. Beni inciten de Allahü teâlâyı incitmiş olur. Bunun da cezası gecikmeden verilir.” (Buhari)

“Eshabım gökteki yıldızlar gibidir. Hangisine uyarsanız, hidayete kavuşursunuz.” (Darimi)

“Ensarı müminden başkası sevmez, münafıktan başkası da buğzetmez. Ensarı seveni Allah da sever, onlara buğzedene Allah da buğzeder.” (Buhari)

“Eshabım, cin ve insanların hepsinden daha üstündür.” (Bezzar)

“Beni gören Müslüman (Eshabım), Cehenneme girmez.” (Taberani)

“Eshabım gibi hiç kimse İslamiyet’e hizmet edemez.” (İ. Süyuti)

İtikaddaki iki imamımızdan biri olan Ebül Hasan-i Eşari hazretleri, Ebu Bekir ile Ömer, bu ümmetin en yükseğidir buyurdu. Hz. Ali’nin, halife iken, idare ve kuvveti elinde iken, büyük bir cemaate karşı Ebu Bekir ile Ömer, bu ümmetin en üstünüdür buyurduğunu, imam-ı Zehebi yazmaktadır ve bu üstünlüğün tevatür yolu ile bizlere geldiğini bildirmektedir.

2007 YILLIK KÜLLİYATI

06

Haziran

34 yazı · Hikmetler: 30 · Gönül Bahçesi: 4

HİKMETLER · 1 HAZİRAN 2007 CUMA · KAYIT 472

“Eshabımı iyilikle anın!”

İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

“Sahabe-i kiramın hepsi, sonra gelen Müslümanların hepsinden daha üstündür. Çünkü insanların en iyisinin sohbetinin üstünlüğüne benzeyen hiçbir üstünlük olamaz. Eshab-ı kiramın, İslamiyet’in zayıf olduğu ve Müslümanların az olduğu o zamanda, dini kuvvetlendirmek için ve Peygamberlerin efendisine yardım etmek için yaptığı ufak bir hareketine, o kadar sevap verilir ki, başkaları, bütün ömrünü, sıkı riyazetle ve ağır mücahedelerle ve ibadetlerle geçirse, o kadar sevap alamaz.”

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Kimi çıkıp, Eshabımı kötüleyecek. Bunlar, Müslümanlıktan ayrılacaklardır.” (Beyheki)

“Eshabımı kötüleyene Allah lanet etsin.” (Taberani, Beyheki, Hakim)

“Eshabımın kusurlarını söylemeyin! Kalbleriniz onlara karşı değişir. Eshabımı iyilikle anın ki, kalbleriniz ülfet etsin!” (Deylemi)

“İnsanların en hayırlısı asrımdaki müslümanlar (Eshab-ı kiram) dır. Onlardan sonra en iyileri, onlardan sonra gelenler (Tabiin) dir. Onlardan sonra en iyileri, onlardan sonra gelenler (Tebe-i tabiin) dir. Artık bunlardan sonra yalan yayılır. Bunların (Eshabımın yolunda olmayanların) sözlerine ve işlerine inanmayınız!” (Buhari)

“Eshabımı, zevcelerimi ve Ehl-i beytimi seven ve onlara dil uzatmayan, Cennette benimle beraber olur.” (Ramuz)

“Eshabımı kötüleyen hariç, Kıyamette, herkesin kurtulma ümidi vardır.” (Hakim)

“Eshabım arasında fitne çıkacak, o fitnelere karışanları, Allahü teâlâ benimle olan sohbetleri hürmetine af ve mağfiret edecektir. Sonra gelenler, bu fitnelere karışan Eshabıma dil uzatarak Cehenneme girecektir” (Müslim)

Ehl-i sünnet âlimleri, söz birliği ile, Şeyhaynı üstün tutmak ve iki damadı sevmek lazımdır demektedir. Yani, Hz. Ebu Bekir ile Hz. Ömer, Eshab-ı kiramın

hepsinden daha yüksektir ve Hz. Osman ile Hz. Ali'yi sevmek lazımdır. Hz. Ebu Bekir ile Hz. Ömer'in üstün olduğunu Eshab-ı kiramın hepsi söz birliği ile bildirmiştir. Bu söz birliğini de, Tabiin-i izamın hepsi haber vermiştir. Böyle söz birliği olduğunu, bize din imamlarımızın büyükleri, mesela imam-ı Şafii bildirmektedir.

HİKMETLER · 2 HAZİRAN 2007 CUMARTESİ · KAYIT 473

"Cennete ilk girecek olan…"

Allahü teâlâ, Eshab-ı kiramdan razı olduğunu bildiriyor. Allahü teâlânın bunlardan razı olması değişmez. Sonradan mürted olacak, kâfir olacak kimseden Allahü teâlâ razı olmaz. Bu bakımdan Allahü teâlânın razı olduğu Eshabdan hiçbiri mürted, münafık olmaz. Münafıklar, Eshabdan değildir. Münafıklardan birkaçının, imansızlıklarını açıklamaları, Eshab-ı kiramın sonradan mürted olması demek değildir. Salebe de münafık iken, Müslüman görünmüş, namaz kılmıştır. Sonradan zekatı inkâr edince münafıklığı meydana çıktı. Daha önce Müslüman göründüğü için kendisine (sahabi iken mürted oldu) denilmiştir. Yoksa aşağıdaki âyette bildirildiği gibi, hakiki imana kavuşan, asla mürted olmaz.

Eshabı kiram, seçilmiş üstün insanlardı. Üstünlük sırası da, Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali şeklindedir.

Hz. Ali, Peygamberimizden sonra, insanların en üstünü Ebu Bekir'dir. Ondan sonra Ömer'dir buyurunca, orada bulunan oğlu Muhammed bin Hanefiyye (Ömer'den sonra üstün olan sensin!) dedi. Hz. Ali'nin Ben ancak Müslümanlardan birisiyim dediğini, imam-ı Buhari haber vermektedir. Ebu Bekir ile Ömer'in en üstün olduklarını haber veren güvenilir, sağlam kimseler o kadar çoktur ki, tevatür halini almış, inanmak zaruri olmuştur. Buna inanmayan, ya cahil veya mutaassıp bir inatçıdır.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Cennete ilk girecek olan Ebu Bekir ve Ömer'dir." (Deylemi, İbni Neccar)

"Cennette yüksek derecedekileri, aşağıdakiler sizin ufuktaki yıldızları gördüğünüz gibi görürler. Ebu Bekir ve Ömer de o yüksek derecede

olanlardandır.” (Tirmizi, İbni Mace)

“Üstüne binilen inek, ben bunun için yaratılmadım, çift sürmek için yaratıldım dedi. Şaşıran olunca, Peygamber efendimiz, “Ben, Ebu Bekir ve Ömer buna inanırız” buyurdu. Bir kurt, çobanın olmadığı gün kurt gelirse, koyunları kim kurtaracak? dedi. (Buna da hayret eden olunca) Resulullah, “Ben, Ebu Bekir ve Ömer buna inanırız” buyurdu. (Her ikisi de orada yoktu. Resulullah, onların iman ve ihlaslarına şahitlik ediyor, kefil oluyor.) (Buhari, Müslim)

“Peygamberlerden sonra, Cennet ehlinin en üstünü Ebu Bekir ile Ömer’dir.” (Tirmizi, İbni Mace).

“Benden sonra Ebu Bekir ve Ömer’e tâbi olun.” (Tirmizi, İ.Mace, Hakim, Beyheki, ibni Adiy)

HİKMETLER · 3 HAZİRAN 2007 PAZAR · KAYIT 474

“Ben onlarsız edemem!”

Resulullahın emri ile, Ebu Bekri Sıddık, Eshab-ı kirama sabah namazı kıldırıyordu. Resulullah, ansızın oda kapısının perdesini aralayıp, Eshabını namazda görünce tebessüm eyledi. Ebu Bekri Sıddık Resulullahı namaz kıldırmaya geliyor sanarak geri çekildi. Eshab-ı kiram da, anlayarak sevindiler. Mübarek eli ile işaret ederek, “Namazınızı tamamlayın!” buyurdu. Perdeyi indirdi. O gün vefat etti. Hadis âlimleri, sözbirliği ile bildiriyorlar ki, bir kadın, Resulullahtan bir şey sordu. “Sonra gel, sor!” buyurdu. Ya Resulallah! Gelince, seni bulamazsam ne yaparım deyince, “Gelince beni bulamazsan, Ebu Bekir’e sor!” buyurdu.

Said bin Müseyyeb diyor ki:

“Ebu Bekri Sıddık Resulullahın veziri idi. Resulullah, bütün işlerinde onun ile meşveret ederdi. İslam’da Resulullahın ikincisi idi. Mağarada Resulullahın ikincisi idi. Bedir gazasında çardak altında Resulullahın ikincisi idi. Kabirde de Resulullahın ikincisi oldu. Resulullah, hiç kimseyi onun önüne geçirmez idi.”

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Ebu Bekir ile Ömer’i sizin önünüze ben geçirmedim. Onları, Allahü teâlâ, hepinizin önüne geçirdi.” (Ebu Ya’la, Neccar)

“Ya Rabbi Ebu Bekir’e ve Ömer’e rahmet et. Onlar Seni de Resulünü de sever.” (İ.Asakir)

“Hz. İsa’nın havarileri gibi, insanlara farzları ve sünnetleri öğretmek üzere Eshabımdan bazılarını göndermek istiyorum. "Neden Ebu Bekir ve Ömer'i göndermiyorsun?" denildiğinde, buyurdu ki: Onlar dinde benim göz ve kulağım gibidir. Ben onlarsız edemem.” (Hakim)

“Allahü teâlâya hamd olsun ki, beni, Ebu Bekir ve Ömer ile kuvvetlendirdi.” (Hakim)

“Her şeyin bir kanadı vardır, bu ümmetin kolu kanadı da Ebu Bekir ve Ömer’dir.” (Hatib)

“Allah beni ikisi gökte ikisi yerde olmak üzere dört yardımcı ile destekledi. Gökte olanlar Cebrail ve Mikail; yerde olanlar da Ebu Bekir ve Ömer'dir.” (Taberani)

“Her Peygamberin has arkadaşları vardır. Benim has arkadaşlarım Ebu Bekir ile Ömer’dir.” (Taberani)

“Benden sonra ümmetimin en hayırlısı Ebu Bekir ve Ömer’dir.” (İ.Asakir)

“Ben, Ebu Bekir, Ömer, Osman da vefat edince, ölmeye gücün yeterse öl.” (Ebu Nuaym)

HİKMETLER · 4 HAZİRAN 2007 PAZARTESİ · KAYIT 475

“O, öyle bir insandır ki…”

“O, öyle bir insandır ki…”

Bu ümmetin en üstünü Hz. Ebu Bekir ve ondan sonra Hz. Ömer olduğunu, Eshab-ı kiram ve Tabiin-i izam sözbirliği ile bildirmişlerdir. Hz.Ebu Bekir halife seçildikten sonra, Eshab-ı kiramdan hiçbiri buna karşı bir şey söylemedi. Hz.Ebu Bekir, kendisinden sonra Hz.Ömer’in halife olmasını vasiyet ettiği zaman, Eshab-ı kiramdan hiçbiri buna karşı bir şey söylemedi.

Hz. Ali halife iken çeşitli yerlerde, Şeyhaynın kendinden üstün olduklarını çok söylerdi. Bu sözüne karşı şüpheye düşenleri azarlardı. Eshab-ı kiramın büyükleri

bunu işitirlerdi. Hiçbiri karşı gelmezdi.

Nizal bin Sebre diyor ki:

Hz.Ali'ye, neşeli bir zamanında, kimleri arkadaş edindin dedim. "Resulullahın Eshabının hepsi benim arkadaşlarımdır" buyurdu. Ebu Bekir için ne dersin dedim. "O, öyle bir insandır ki, Allahü teâlâ, Cebrail aleyhisselam vasıtası ile ve Peygamberi Muhammed aleyhisselam vasıtası ile ona (Sıddık) ismini vermiştir" dedi.

Hz.Ali, "Allahü teâlâ Ebu Bekir'e rahmet eylesin. Kur'an-ı kerimi o topladı. Resulullah hicret ederken, o hizmet eyledi. Ömer mescidlerimizi aydınlattığı gibi, Allahü teâlâ, Ömer'in kabrini nur ile aydınlatsın" diye dua etti. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Ya Eba Bekir, meleklerden Mikail gibisin, o rahmetle iner. Enbiyadan ise İbrahim gibisin, o inkârcı kavmine, "Bana uyan bendendir, isyan edene ise Allah gafur rahimdir" dedi. Ya Ömer, sen de meleklerden Cibril gibisin, o, kâfirlere şiddetle iner. Enbiyadan da Nuh gibisin, o "Ya Rabbi, yer yüzünde hiç kâfir bırakma" dedi." (Taberani, Ebu Nuaym, İ.Asakir)

"Ya Ali, müşrik olan bazı kimseler sana aşırı bağlılık gösterecek, sende olmayan şeyleri, sana söyleyecekler ve Ebu Bekir ile Ömer'i kötüleyecekler.Allah onlara lanet etsin." (Dare Kutni)

"Ebu Bekir ve Ömer'e buğz etmek küfürdür." (İ.Neccar)

"Ebu Bekir ve Ömer'i kötüleyen bana ve İslam'a kastetmiş demektir." (Ebu Nuaym)

"Ebu Bekir ve Ömer'i sevmek, iman, bunlara düşmanlık küfürdür." (İ. Adiy, İmam-ı Münavi, İ. Neccar)

"Ensara, Ehl-i beyte, Ebu Bekir ve Ömer'e ancak münafık buğzeder." (İ.Asakir)

GÖNÜL BAHÇESİ · 5 HAZİRAN 2007 SALI · KAYIT 477

Gördüklerine inanamadılar

Geçen hafta İstanbul'un fethinin manevi cephesini ele almıştık. Bu hafta da, fetih sonrası yaşananları, ibretli anekdotları sizlere sunmak istiyorum. Fatih Sultan Mehmet Han fetihten sonra yerli halka tam bir İslam adaleti sundu. Kimsenin ibadetine, ticaretine karışılmadı. Fetihten önce yapılan zulümler, haksızlıklar bir bir kaldırılmaya başladı. Bir gün bu maksatla, Osmanlı askerleri, Bizans hapishânelerini kontrol ediyorlardı. En ücrâ bir mahzende haksız yere kapatılan üç papaz buldular. Askerlerin serbest bırakmalarına rağman dışarı çıkmayan bu üç papazı alıp Fâtih Sultan Mehmed Hân'a götürdüler. Fâtih Sultan Mehmed Hân, onlara hapsedilmelerinin ve dışarı çıkmamalarının sebebini sordu. Papazlar şöyle cevap verdiler:

"Biz, Bizans'ın en ileri gelen papazları idik. İmparatorun zulüm ve işkencelerinden, yaptığı rezâlet ve sefâhetten dolayı kendisini îkâz edip, sonunun yakın olduğunu söyledik. O da, bizim doğru sözümüze aldırmayıp, zulmüne devâm etti, bizi zindanlara attırdı. Kendi dinimizden olan biri böyle yaparsa kimbilir sizler ne yaparsınız. Onun için dışarı çıkmadık."

Bunun üzerine, Fâtih Sultan Mehmed Hân şu teklifi yaptı: "Şimdi siz dışarı çıkın, ülkemde isteğiniz yeri dolaşın, dışarısını beğenmezseniz tekrar içeri girin!". Teklifi kabul etmeleri üzerine, ellerine serbest dolaşma kağıdı verip gönderdi. Papazlar, ellerindeki berâtle her yere girip çıkmaya başladılar. Merak ettikleri her şeyi sorup öğrendiler.

Davanın böylesi!

Anadolu'nun en ıssız yerlerinde, en kalabalık sokaklarında dolaştılar. Her tabakadan kimsenin yanına gidip sohbet ettiler, ama hiç kimseden bir kötülük görmediler. Bir gün Bursa'da, çarşıya girip, sabahın erken vaktinde birşeyler almak istediler. Siftah yapan bir dükkândan, komşuları siftah yapmadığı için ikinci birşey alamadılar. Namaz vakitlerinde, kimsenin dükkânını kapatmaya bile lüzûm görmeden, çarşıda kim varsa herkesin câmiye gittiğine şahid oldular.

Hiç kimse, bir başkasının malına, canına, ırzına, nâmusuna zarar vermeyi aklından bile geçirmiyordu. İstisnâsız herkes, yaptığı işi Allah rızâsı için yapıyor, devletinin bekâsı, sultanın ömrü, ordunun muzafferiyeti için duâ ediyordu.

Papazlar, kaç şehir dolaştıkları hâlde, dava görülen bir mahkemeye tesâdüf edemediler. Her kasabada kâdı var, fakat da'vâ yoktu. Hırsızlık yok, kâtillik yok, nâmussuzluk yok, eşkıyâlık ve dolandırıcılık yok, kötülük yoktu. Birkaç ay dolaştıktan sonra, şehrin birinde bir mahkemenin olacağını haber alıp, oraya koştular.Dinleyici olarak içeri girdiler. Davâlı ve davâcı geldi. Kâdı yerine geçip meseleyi dinledi. Adamlardan biri anlattı:

"Efendim, bendeniz bu din kardeşimin tarlasını arzu ettiği fiyat üzerinden satın aldım. Birkaç sene ekip kaldırdım. Fakat bu sene çift sürerken, sabanımın demirine birşey takıldı. Kazıp çıkardım. İçi altın dolu bir küptü. Küpü götürüp, daha önce tarlayı satın aldığım bu kardeşime vermek istedim.O kabûl etmedi."

Diğeri ise, "Ben tarlamı, altı ve üstüyle birlikte sattım. Onun ekip kaldırdığında bir hakkım olmadığı gibi, toprağın altında da bir hakkım olamaz. Senelerdir ben o tarlayı sürerim, benim nasîbim olsaydı ben bulurdum." diyordu.

Üç papaz, altın küpünün kimin olacağına dâir mahkemeyi ibretle seyrediyorlardı. Kâdı efendi, bu iki mübârek müslüman arasında hüküm vermekte güçlük çekmedi.

Sorup soruşturdu. Birinin temiz ve sâliha bir kızı, diğerinin de sâlih bir oğlu vardı. Küpte bulunan altını onlara düğün masrafı ve çeyiz olarak kabûl edip, nikâhlarını kıydı. Tarlayı satan ve satın alan bu işten memnun olup, kâdı efendiye duâlar ederek evlerinin yolunu tuttular. Papazlar da şaşkınlıktan ne yapacaklarını bilemez bir hâlde oradan ayrıldılar.

"Böyle devam ederse…"

Papazlar, seyahatlerine devâm ettiler. Yine birgün, bir mahkemeye şâhid oldular. Kâdı efendi, davâcıya söz verdi. O da meseleyi şöyle anlattı:

"Bir hafta önce bu kardeşimden bir at satın aldım. Evime götürüp bakımını yaptım. Ancak birkaç gün sonra at rahatsızlandı. Atın daha önceden hasta olması mümkün olabileceği gibi, ben aldıktan sonra da hastalanması mümkün idi. Atı satın aldığım arkadaşa birşey diyemedim. Gelip durumu size arzedeyim ki, aramızı bulasınız diye düşündüm. Ancak o gün sizi bulamadım. Siz şehir dışına gitmiştiniz. Siz geri gelmeden de at öldü. Hükmünüzü talep ederim."

Kâdı efendi düşündü. At ölmüş, onlar arasında davâ bitmişti. Suç kendisinindi. Atı satanı suçlayamazdı. Çünkü atın durumu ortaya çıkmamıştı. Öbürü de vaktinde mürâcaatı yapmıştı. Tek eksik taraf; kendisinin şehirde, vazîfe yerinde bulunmaması idi. O hâlde atın ücretini o ödemeliydi. Atın fiyatını öğrenip, kendi cebinden bedelini verdi.

Papazlar, bütün bunları gezip gördükten sonra, İstanbul'a dönüp pâdişâhın huzûruna çıktılar. Gördüklerini bir bir arz edip; "Bu millet ve devlet, böyle giderse, kıyâmete kadar devâm eder" dediler. "Böyle bir ahlâk ve yaşayışa sâhip olan insanların dîni, elbette Allahü teâlânın hak dînidir" deyip, Kelime-i şehâdet getirip müslüman olmakla şereflendiler

HİKMETLER · 5 HAZİRAN 2007 SALI · KAYIT 476

"Üçümüz böyle geliriz!"

Büyük İslam âlimi şah Veliyyullah-ı Dehlevi hazretleri buyuruyor ki:

Şeyhayn, yani Hz.Ebu Bekir ve Hz.Ömer, Eshab-ı kiramın en üstünleridir. Şeyhaynın üstünlüğü, hem akıl ile, hem de nakil yolu ile meydanda olan bir gerçektir.

Abdurrahman bin Ganem'in bildirdiği hadis-i şerifte, Resulullah, Hz.Ebu Bekir'e ve Hz.Ömer'e dedi ki: "İkinizin söz birliği ettiğiniz hiçbir işte sizden ayrılmam."

Tirmizi'de yazılı hadis-i şerifte, imam-ı Zeynel Abidin Ali, babası Hz.Hüseyin'den, o da babası Hz. Ali'den haber veriyor:

Resulullah ile birlikte oturuyordum. Ebu Bekir ile Ömer geldiler. "Bu ikisi, Peygamberlerden başka, Cennette olanların en üstünleridir" buyurdu.

Tirmizi'de Enes bin Malik diyor ki:

Eshab-ı kiram otururlarken, Resulullah da gelip aralarında otururdu. Ayağa kalkmalarına izin vermezdi. Hiçbiri Resulullahın yüzüne bakamazdı. Yalnız Ebu Bekir ve Ömer bakarlardı. Resulullah da onlara bakar, karşılıklı gülüşürlerdi.

Hz. Ebu Bekir'in ve Hz. Ömer'in üstünlüklerini ve Cennetlik olduklarını bildiren bunlar gibi daha nice hadis-i şerifler vardır. Eshab-ı kiramın ve Muhacirlerin ve Bedir, Uhud, Biat-ür-rıdvan ve diğer gazalarda bulunanların üstünlüklerini bildiren yüzlerce hadis-i şerif, bu iki Halifeyi de, meth ve sena etmektedir. Salim bin Ebil-Cad diyor ki:

Necran'da kırkbin kişi barınıyordu. Hz.Ömer onları oradan çıkardı. Hz.Ali'ye gelip, şefaat etmesini yalvardılar. Bunları kovdu. "Ömer'in her işi doğrudur" dedi. Hz.Ali, Hz.Ömer'i kötüleyici olsaydı, Necranlılara karşılık olarak söylerdi. Halbuki söylemedi. Onu övdü.

Arabı, Acemi hidayete getiren, Şeyhayndır. Arab ve Acem de, bütün insanların hidayete kavuşmasına, medeniyete ermelerine vasıta oldu. Bunu kimse inkâr edemez. Şeyhayna bütün insanlar minnettardır. Bunu anlayamamak, güneşi görememeye benzer.

Ehl-i sünnet âlimleri, Şeyhaynın üstün olduğunu, iki damadı da sevmek lazım olduğunu bildirdi. Kur'an-ı kerim ve hadis-i şerifleri toplayan, ortaya koyan, Şeyhayndır.

Âl-i İmran suresinin "İşlerinde onlara danış" mealindeki 159. âyeti, Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer ile müşavere etmek için geldi.

Resulullah, sağ yanında Hz. Ebu Bekir, sol yanında Hz. Ömer ile mescide girerken buyurdu ki: "Kıyamet günü, üçümüz böyle geliriz." (Tirmizi, Hakim)

HİKMETLER · 6 HAZİRAN 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 478

"Bu benim sırdaşımdır!"

Abdurrahman bin Avf hazretleri rivayet eder:

Resulullah, bir gün Medine-i münevverenin mescidinde, minbere çıktı. Allahü teâlâya hamd ve sena edip, " "Beni, ehli beytimi ve Eshabımı sevmek, ümmetimin üzerine kıyamete kadar farzdır." buyurdu.

Sonra, "Ebu Bekri Sıddık nerede?" buyurdu. Ebu Bekir, olduğu yerden ok gibi fırlayıp süratle kalktı. Serveri âlem, "Yanıma yaklaş ya Eba Bekr!" buyurdu. O da yaklaştı. "Minber üzerine gel" buyurdu. Minber üzerine, Resulullahın huzuruna

vardı. Onu yanına aldı. Onun yüzünü kendi mübarek göğsüne tuttu. Bir müddet yüzünü, mübarek göğsüne sürdü. İki gözünün arasından öptü. Öyle ağladı ki, mübarek gözlerinin yaşı, mübarek yüzünden kendi üzerine ve Ebu Bekir'in üzerine akıyordu. Sonra buyurdu ki:

"Ey Müslümanlar! Bu gördüğünüz Ebu Bekri Sıddıktır. Muhacir ve Ensarın seyyidi ve büyüğüdür. Allahü teâlânın emri ile ben onu kendime, dünyada baba mertebesinde tuttum. Ahirette sonsuz olarak dost edindim. Bu benim sırdaşım ve sohbet arkadaşımdır. Herkes beni yalanlarken, o beni tasdik etti. Bütün herkes beni sürgün ederken, bu beni bağrına bastı. Herkes benden kaçıp, nefret ederken, bu benimle ülfet ve ünsiyet etti. Herkes beni öldürmek isterken, malını, canını, bedenini bana feda etti. Kızını bana nikah etti. Bilal'i kendi malından benim için azat etti. Allah'ın laneti ve meleklerin laneti, bütün insanların laneti, buna buğz edenlerin üzerine olsun. Allah buna buğz edenlerin düşmanıdır. Allah'a ve bana düşman olmak isteyen Ebu Bekire düşman olsun!

Ey Müslümanlar! Burada bulunup, benim sözlerimi işitenler, bu sözleri, burada bulunmayanlara iletsin. Ya Eba Bekir, haydi yerine otur. Allahü teâlâ biliyor ki, senin hakkında söylediklerimin hepsi gerçektir."

Sonra, "Ömer bin Hattab nerede?" buyurdu. O da, yerinden ok gibi fırlayıp kalktı. Ona da, "Ya Ömer, yanıma gel, minber üzerine gel" buyurdu. Hz. Ömer de minber üzerine geldi. Resulullah onun yüzünü de, mübarek göğsüne dayadı. İki gözünün arasından öptü. Mübarek gözlerinin yaşı Ömer'in üzerine damladı. Onun için de buyurdu ki:

"Ey Müslümanlar! Bu Ömer ibni Hattabdır. Muhacir ve Ensarın büyüğüdür. Allahü teâlânın emri ile bunu kendime yardımcı ve müşavir olarak aldım. Bu öyle bir zattır ki, Allahü teâlâ Kur'an-ı kerimi bunun lisanı ve kalbi üzerine indirmiştir." (Devamı yarın)

HİKMETLER · 7 HAZİRAN 2007 PERŞEMBE · KAYIT 479

"Yüz üstü Cehenneme atar!"

Resulullah efendimiz Hazreti Ömer ile ilgili sözlerine şöyle devam buyurdu:

"Bu öyle kıymetli biridir ki, acı da olsa, hakkı kabul eder ve söyler. Allah'ın emir ve yasakları olan bir işte, ayıplanmaktan çekinmez. Şeytan ondan kaçar. Bunun heybetinden, taş ve demir erir. Bu, Cennetin ışığıdır ve Cennet ehlinin kendisiyle övündüğü kimsedir. Allah'ın, meleklerin ve bütün halkın laneti, buna buğz edenin üzerine olsun. Allahü teâlâ buna buğz edenlerden uzaktır, ben de uzağım."

Sonra, "Osman bin Affan nerede?" buyurdu. O da oturduğu yerden süratle kalktı. Ona da "Ya Osman yanıma kadar gel!" buyurdu. O da gelip, minbere çıktı. Onu da mübarek göğsüne çekip, iki gözünün arasından öptü. Sonra o kadar ağladı ki mübarek gözlerinin yaşı akıp, Osman'ın üzerine döküldü. Sonra buyurdu ki:

"Ey Müslümanlar, bu Osman bin Affandır. Muhacir ve Ensarın büyüğüdür. Bu, öyle bir kimse ki, Allahü teâlânın emri ile, iki kızımı ona vererek damat olarak seçtim. Eğer üçüncü kızım olaydı, onu da verirdim. Bu, o kimsedir ki, gökteki melekler bundan haya eder. Allah'ın ve bütün lanet edenlerin laneti buna buğz edenler üzerine olsun!"

Sonra, "Ali bin Ebi Talib nerede?" buyurdu. O da yerinden süratle kalktı. Ona da, "Bana yakın gel" buyurdu. O da minbere kadar geldi. Yüzünü mübarek göğsüne bastı. İki gözünün arasından öptü. O kadar ağladı ki, mübarek gözlerinin yaşı Hz. Ali'nin üzerine aktı. Sonra buyurdu ki:

"Ey Müslümanlar, bu Ali bin ebi Talibdir. Bu Muhacir ve Ensarın büyüğüdür. Benim kardeşimdir, amcamın oğludur ve damadımdır. Teni tenimden, kanı kanımdan, tüyü tüyümdendir. İki torunumun babasıdır. Hasan ve Hüseyin, Cennet gençlerinin seyyidleridir. Ali, bir çok sıkıntımı giderdi. Çok kuvvetli düşmanları susturdu. Bu, Allah'ın aslanı ve kılıcıdır. Allah'ın ve bütün lanet edenlerin laneti, buna buğz edenlere olsun. Allahü teâlâ ona buğz edenlerden beridir, ben de beriyim. Allah'tan uzak olmak istemeyen, Ali'den uzak olmasın. Burada olanlar, bu vasiyetlerimi, burada bulunmayanlara ulaştırsın. Ya Ali, senin hakkında ne söyledimse Allahü teâlâ biliyor ki fazlası ile doğrudur.

Ey Müslümanlar, eğer, yay gibi incelinceye kadar Allah'a ibadet etseniz, beliniz bükülünceye kadar namaz kılsanız, fakat ehl-i beytimden ve eshabımdan birine buğz etseniz, Allahü teâlâ sizi, yüz üstü Cehenneme atar."

HİKMETLER · 8 HAZİRAN 2007 CUMA · KAYIT 480

Tesbih eden taşlar

Ebu Zeri Gıfari hazretleri rivayet eder:

Bir gün Resulullah giderken görüp onu takip ettim. Bir yere varıp oturdu. Ben de yanına oturdum. "Neden geldin, ya Eba Zer" buyurdu. "Allah ve Resulü bilir" diyerek sustum. O sırada Ebu Bekir geldi. Resulullahın sağ tarafına oturdu. Sonra Ömer gelip Ebu Bekrin sağ tarafına oturdu. Sonra Osman geldi. Ömer'in sağ tarafında oturdu. Sonra Ali geldi. Osman'ın sağ tarafında oturdu. Resulullah yerden yedi tane taş aldı. Mübarek avucunun içinde tuttu. O taşlar tesbih etmeye başladı. Onların sesini arıların vızıltısı gibi işitir idim. Ondan sonra o taşcağızları yere koydu. Sesleri kesildi. Sonra onları Ebu Bekrin eline verdi. Yine önceki gibi tesbihe başladılar. O da yere koydu. Sesleri kesildi. Sonra yine Resulullah onları alıp Ömer'in eline verdi. Yine önceki gibi tesbih sesleri işitildi. O da yere koyunca sesleri kesildi. Taşları Osman'ın eline verdi. Yine tesbih sesleri duyuldu. O da yere koyunca sesleri kesildi. Onları Ali'nin eline verince yine tesbihe başladılar. (Peygamber efendimiz, Ehli Beyti ve Eshabı hakkında daha geniş bilgi için, "Kainatın Efendisi" kitabını önemli tavsiye ederim. (Arı Sanat Yayınevi, 0212 5204151)

Dört halifenin fazileti hakkında bazı hadis-i şerifler:

"On kişi Cennettedir: Ebu Bekir ve Ömer ve Osman ve Talha ve Zübeyr ve Abdurrahman bin Avf ve Ali bin Ebi Talib ve Sa'd bin Ebi Vakkas ve Ebu Ubeyde bin Cerrah ve Said bin Zeyd."

"Bir kimseyi, Ebu Bekir, Ömer, Osman ve Ali'den üstün gören beni yalanlamış olur."

"Allahü teâlâ, namazı, zekatı ve orucu farz ettiği gibi, Ebu Bekir'i, Ömer'i, Osman'ı ve Ali'yi sevmeyi de farz etti."

"Cebrail dedi ki: Allahü teâlâ buyuruyor ki "Her ümmet kıyamette susuzluk görecek, yalnız Ebu Bekir Ömer, Osman ve Ali'yi sevenler müstesna."

"Sünnetime ve hulefa-i raşidinin yoluna sımsıkı sarılın!"

"Ümmetimin en merhametlisi Ebu Bekir, dinde en sağlam olanı Ömer, en hayalısı Osman, en iyi hüküm vereni ise Ali'dir."

"Her şeyin bir kanadı vardır, bu ümmetin kolu kanadı da Ebu Bekir ve Ömer'dir. Her şeyin bir kalkanı vardır, bu ümmetin kalkanı da Ali'dir."

HİKMETLER · 9 HAZİRAN 2007 CUMARTESİ · KAYIT 481

Sohbetin bereketi

Ehl-i sünnet âlimlerinin en büyüklerinden olan İmam-ı Rabbani hazretleri buyuruyor ki:

Ehl-i beytin ve Eshab-ı kiramın hepsini sevmek, saymak lazımdır. Birini sevmemek, hepsini sevmemek olur. Çünkü, insanların en iyisi olan Resulullahın sohbeti ile şereflenmek fazileti, hepsinde vardır. Sohbetin fazileti ise, bütün faziletlerin üstündedir.

İşte bunun için, Tâbi'inin en üstünü olan Veysel Karani, Eshab-ı kiramın en aşağısının derecesine yetişemedi. Hiçbir üstünlük, sohbetin üstünlüğü kadar olamaz. Çünkü, sohbete kavuşanların imanları, sohbetin bereketi ve vahyin bereketi sayesinde, görmüş gibi kuvvetli iman olur. Sonra gelenlerden hiçbir kimsenin imanı, bu kadar yüksek olmadı.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Ebu Bekir dinin direğidir. Ömer fitnenin kilididir. Ömer hayatta oldukça fitne olmaz. Osman münafıkların belaya düşürdükleri kimsedir. Onun katilleri tarafında olanlar, münafık olup, Cehennemin aşağılarında olsalar gerektir. Ali bendendir ve ben Ali'denim. Onun olduğu yerde ben olurum. Benim olduğum yerde Ali olur."

"Ebu Bekir, İslam'ın tacıdır. Ömer, İslam'ın hullesidir (elbisesidir). Osman, İslam'ın cevahiri ile süslü imamesidir. Ali, İslam'ın güzel kokusudur."

"Ya Rabbi! Ümmetimden eshabıma verdiğin bereketi geri tutma. Eshabımdan Ebu Bekir'e verdiğin bereketi ondan geri tutma. Eshabımı Ebu Bekir etrafında topla. Onun işlerini dağınık etme. Ebu Bekir daima senin işini kendi işleri ve

meşguliyetleri üzerine tercih etmiştir. Allah'ım! Sen Ömer bin Hattabı aziz kıl. Osman'ı sabır ve tahammül üzerine kıl. Ali'ye tevfiki refik kıl."

"Ebu Bekir'in sevgisi gufranı vacib kılar. Ömer'in sevgisi isyanı mahv eder. Osman'ın sevgisi imanı kuvvetlendirir. Ali'nin sevgisi, Cehennem ateşini söndürür."

"Arş üzerinde, La ilahe illallah Muhammedün Resulullah, Ebu Bekri Sıddık, Ömer-ül Faruk, Osman-ı Şehid ve Aliyyül Mürteda yazılıdır."

"Her gökte ikiyüzbin melek daima, Ebu Bekir, Ömer, Osman ve Ali'nin dostlarına istiğfar ederler. Onların düşmanlarına da lanet ederler."

"Şu dört kişinin sevgisi bir münafığın kalbinde toplanmaz. Ebu Bekir, Ömer, Osman ve Ali."

HİKMETLER · 10 HAZİRAN 2007 PAZAR · KAYIT 482

"Dinimi dünyaya tercih ettim!"

Sahabe-i güzin toplanmışlar, kendi hallerinden konuşuyorlardı. Birisi aralarından kalkıp, dedi ki, Ya Eba Bekir! Allahü teâlânın izzet ve azameti için söyle, bu mertebeye ne ile eriştin?

Buyurdu ki: Yemin verdiğiniz için söylemek lazımdır. Dinimi dünyaya tercih ettim. Ahiret için, Allah rızasını seçtim. Her zaman Allah'ın hakkını üstün tuttum, her işimde sadece Allah'ın rızasını gözettim ve bunun dışına asla çıkmadım.

Ömer hazretlerine sual ettiler: Sen bu mertebeye ne ile eriştin?

Buyurdu ki: Allah dilerse bir kulunu aziz eder dilerse zelil eder. Bunu hiç unutmadım.

Osman hazretlerine sual ettiler: Sen ne ile bu dereceye eriştin?

Buyurdu ki: Kur'an ve Sünnete uydum. Allah'ın her şeyime vakıf olduğunu hiç unutmadım.

Ali hazretlerinden sual ettiler: Sen ne ile bu dereceye eriştin?

Buyurdu ki: Cihad ile eriştim. 30 yıl mücahede kılıcı ile ve haşyet zırhıyla ve vera kalkanı ile, taat ve ibadet oku ile, gönül kapısında oturdum. Allah'ın

rızasından başka hiçbir şeyi, gönlüme koymadım, hatırıma getirmedim.

Hz. Ebu Bekir, ölüm döşeğinde iken, ziyaretine gelip öğüt isteyenlere şöyle nasihat etti:

"Allahü teâlâ size fetih kapılarını açacaktır. İhtiyacınızdan fazla dünyaya sarılmayın! Sabah namazını kılan Allah'ın himayesindedir."

Hastalığı ağırlaşıp iyileşmesinden ümit kesilince, yerine birisini halife tayin etmesini istedikleri zaman Hz. Ebu Bekir buyurdu ki:

"Size halife olarak Ömer'i seçtim. Yarın ahirette "İnsanların en hayırlısını onların başına halife tayin ettim" derim." Sonra da halife seçtiği Hz. Ömer'e buyurdu ki:

"Bil ki Allahü teâlânın insanlar üzerinde hakları vardır. Gündüz yapılması gereken ibadetin gece, gece yapılması gereken ibadetin de gündüz yapılmasını kabul etmez. Farz borçlarını ödemedikçe, o farzla ilgili nafileleri kabul etmez. Kıyamet gününde mizanın ağır gelmesi için hakka uy ve onu hakim kıl. Allahü teâlânın, rahmet ve azab âyetlerini bir arada bildirmesinin sebebi, kulun, korku ile ümit arasında olması içindir. Bu vasiyetime uyarsan, ölümden daha sevgili bir şeyin olmaz. Bunlara uymazsan ölümden kötü bir şeyin olmaz. Halbuki ölüm muhakkak seni bulacaktır."

HİKMETLER · 10 HAZİRAN 2007 PAZAR · KAYIT 484

"Dinimi dünyaya tercih ettim!"

Sahabe-i güzin toplanmışlar, kendi hallerinden konuşuyorlardı. Birisi aralarından kalkıp, dedi ki, Ya Eba Bekir! Allahü teâlânın izzet ve azameti için söyle, bu mertebeye ne ile eriştin?

Buyurdu ki: Yemin verdiğiniz için söylemek lazımdır. Dinimi dünyaya tercih ettim. Ahiret için, Allah rızasını seçtim. Her zaman Allah'ın hakkını üstün tuttum, her işimde sadece Allah'ın rızasını gözettim ve bunun dışına asla çıkmadım.

Ömer hazretlerine sual ettiler: Sen bu mertebeye ne ile eriştin?

Buyurdu ki: Allah dilerse bir kulunu aziz eder dilerse zelil eder. Bunu hiç unutmadım.

Osman hazretlerine sual ettiler: Sen ne ile bu dereceye eriştin?

Buyurdu ki: Kur'an ve Sünnete uydum. Allah'ın her şeyime vakıf olduğunu hiç unutmadım.

Ali hazretlerinden sual ettiler: Sen ne ile bu dereceye eriştin?

Buyurdu ki: Cihad ile eriştim. 30 yıl mücahede kılıcı ile ve haşyet zırhıyla ve vera kalkanı ile, taat ve ibadet oku ile, gönül kapısında oturdum. Allah'ın rızasından başka hiçbir şeyi, gönlüme koymadım, hatırıma getirmedim.

Hz. Ebu Bekir, ölüm döşeğinde iken, ziyaretine gelip öğüt isteyenlere şöyle nasihat etti:

"Allahü teâlâ size fetih kapılarını açacaktır. İhtiyacınızdan fazla dünyaya sarılmayın! Sabah namazını kılan Allah'ın himayesindedir."

Hastalığı ağırlaşıp iyileşmesinden ümit kesilince, yerine birisini halife tayin etmesini istedikleri zaman Hz. Ebu Bekir buyurdu ki:

"Size halife olarak Ömer'i seçtim. Yarın ahirette "İnsanların en hayırlısını onların başına halife tayin ettim" derim." Sonra da halife seçtiği Hz. Ömer'e buyurdu ki:

"Bil ki Allahü teâlânın insanlar üzerinde hakları vardır. Gündüz yapılması gereken ibadetin gece, gece yapılması gereken ibadetin de gündüz yapılmasını kabul etmez. Farz borçlarını ödemedikçe, o farzla ilgili nafileleri kabul etmez. Kıyamet gününde mizanın ağır gelmesi için hakka uy ve onu hakim kıl. Allahü teâlânın, rahmet ve azab âyetlerini bir arada bildirmesinin sebebi, kulun, korku ile ümit arasında olması içindir. Bu vasiyetime uyarsan, ölümden daha sevgili bir şeyin olmaz. Bunlara uymazsan ölümden kötü bir şeyin olmaz. Halbuki ölüm muhakkak seni bulacaktır."

HİKMETLER · 11 HAZİRAN 2007 PAZARTESİ · KAYIT 485

“Birine uyan kurtulur”

Muhammed Masum Faruki hazretleri buyuruyor ki:

Eshab-ı kiramın hepsi fena fillah (evliya) makamına yükselmiş zatlardı. Eshab-ı kiramın hepsini böyle salih ve adil bilmek ve hiç birini kötü bilmemek kesin delillerle her Müslümana vaciptir.

Resulullahın vârisleri olan Ehl-i sünnet âlimleri Eshabı kiramın hepsinin müctehid olduğunu bildirmişlerdir. “Rabbim bana vahyetti ki: Eshabın gökteki yıldızlar gibidir. Bazısı bazısından daha parlaktır. Onlardan birine uyan hidayet üzeredir” hadisi şerifi bunu göstermektedir. Çünkü, müctehid olmayan kimseye uyulmaz.

Eshab-ı kiram arasındaki ayrılıklar, savaşlar, nefslerine uyarak, makam mevki için dünlanık için yapılmış değildi. Onların mübarek nefsleri, insanların en iyisinin “sallallahü aleyhi ve sellem” sohbetinde bulunmakla, kalbleri cilalayan sözlerini dinlemekle, tezkiye bulmuş, emmârelikten kurtulmuştu. Nefslerinde, İslamiyete uymayan istek kalmamıştı.

Eshab-ı kiram, o Serverin “aleyhisselam” sohbetinde, daha ilk günde, öyle şeylere kavuştu ki, sonra gelen en büyük Evliya, en nihayette, ancak, bundan bir parçaya kavuşabildi. İşte bunun içindir ki, Hz. Vahşi, Hz. Hamza'yı şehit etmiş iken, Müslüman olunca, bir kerecik, Seyyid-il-evvelin vel-âhirinin sohbeti ile şereflendiği için, Tâbi’inin en üstünü olan, Veysel Karani’den daha yukarı oldu. Hayr-ül-beşerin “aleyhi ve alâ âlihissalâtü vesselam” sohbetinin başlangıcında Vahşi’ye “radıyallahü anh” nasip olanlara, Veysel Karani, o kadar yüksek olduğu halde, sonunda bile kavuşamadı.

Hiç bir şey Resulullahın sohbeti gibi faydalı değildir. Resulullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” Eshabı, sohbet ile, başkalarından daha üstün oldular. Peygamberlerden “aleyhimüsselam” başka herkesten, hatta Veysel Karani’den ve Ömer bin Abdülaziz’den daha üstün oldular. Halbuki Veysel Karani ile Ömer bin Abdülaziz son dereceye yükselmişler ve sohbetten başka kemâlâtın hepsine varmışlardı.

Eshabı kiram, Resulullahı görmekle, melekle birlikte bulunmakla, vahyi ve mucizeleri görmekle, imanları görerek inanmak oldu. Bu saydığımız üstünlükler, bütün başka üstünlüklerin temelidir, kaynağıdır. Eshab-ı kiramdan başkası bunlara kavuşamadı. Veysel Karani, sohbetin bu üstünlüklerini bilseydi, hiçbir şey onu sohbetten alıkoyamazdı. Bu üstünlüğe kavuşmak için her şeyi bırakırdı.

GÖNÜL BAHÇESİ · 12 HAZİRAN 2007 SALI · KAYIT 483

İstenilen şüphelerden uzak halis bir iman

Son yıllarda, kültür seviyesinin biraz yükselmesi, öğrenim düzeyinin biraz artmasıyla mıdır nedir, insanlarda her konuda “Bana göre şöyle”, “Bana göre böyle” densizliği öne çıkmaya başladı. Bu, sadece günlük işlerde olsa neyse diyeceğiz ama, maalesef dini konularda da yaygınlaşmaya başladı. Her önüne gelen kısa aklı ile dini yorumlamaya kalkışıyor.

İnsanoğlu, her devirde olayları farklı farklı yorumlamış, önceleri doğru dediğine sonra yanlış demiş; örneğin Batıda, 17. yüzyılda, vahiy red edilip akıl esas alınmışken şimdi birçok Batılı aydın bile, “akla veda” kitapları, makaleleri yazmaktadır.

Halbuki akıl, ne her şeydir ne de, veda veya feda edilecek bir şeydir. Dinimiz, aklın olması gereken yerini bildirmiştir. Bunu kabul eden, buna göre hareket eden, dünyada da ahırette de rahat eder.

Dinimize göre, akıl göz gibi, İslamiyet de ışık gibidir. Yani aklın doğru karar verebilmesi için İslamiyet ışığına ihtiyacı vardır. Bunun için aklı, fenne, göze tâbi kılmamalı, aksine gözü akla tâbi kılmalıdır! Çünkü, akıl hiçbir zaman tek başına hakkı, doğruyu bulamaz.

Hangi akıl

Nasıl bulsun ki, en yüksek akıl ile en aşağı akıl arasında binlerce derece vardır. Dünya işlerinde bile yanılan akla, din işleri emanet edilemez. Din işleri, akıl üzerine kurulamaz. Çünkü akıl, bir kararda kalmaz. Herkesin aklı, birbirine uymadığı gibi, selim olmayan akıl, bezen doğruyu bulur, yanılması ise, daha çok

olur. En akıllı denilen kişi, uzman olduğu dünya işlerinde bile, çok hata eder. Hele ahiret bilgilerinde akla hiç güvenilemez. Akıl tek başına doğruyu bulabilseydi, dinlerin, peygamberlerin gönderilmesine luzum olmazdı.

Bunun için sadece akıl ile, mantık ile yola çıkan yolda kalır, kurda kuşa yem olur. Tarihte bunların pek çok örnekleri vardır. Bunlardan biri şudur:

Ebû Sa'îd Abdullah ve İbn-üs-Sakkâ ve Seyyid Abdülkâdir-i Geylânî daha küçük yaşta iken ilim öğrenmek için Bağdat'a gitmişlerdi. Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri o zaman çok genç idi. Hâce Yûsüf-i Hemedânî hazretlerinin, Nizâmiyye Medresesi'nde va'z ettiğini duymuşlardı. Bunlar, onu ziyaret etmeye karar verdiler. İbn-üs-Sakkâ, "Ona bir soru soracağım ki cevâbını veremeyecek" dedi. Ebû Sa'îd Abdullah, "Ben de bir soru soracağım. Bakalım cevap verebilecek mi?" dedi. Küçük yaşına rağmen büyük bir edeb timsâli olan Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri de, "Allah korusun. Ben nasıl soru sorarım? Sâdece huzûrunda beklerim, onu görmekle şereflenir, bereketlenirim" dedi.

Nihâyet Yûsüf-i Hemedânî hazretlerinin bulunduğu yere vardılar.

Hemedânî hazretleri İbn-üs-Sakkâ'ya dönerek:

- Yazıklar olsun sana, ey İbn-üs-Sakkâ! Demek bana, cevâbını bilemeyeceğim suâl soracaksın ha! Senin sormak istediğin suâl şudur. Cevâbı da şöyledir, diye cevapladıktan sonra, Senden küfür kokusu geliyor, buyurdu.

Sonra Ebû Sa'îd Abdullah'a dönerek:

- Sen de bana bir suâl soracaksın ve bakacaksın ki, ben o suâlin cevâbını nasıl vereceğim? Senin sormaya niyet ettiğin suâl şudur, diyerek cevapladıktan sonra: Fakat sen de edebe riâyet etmediğin için, ömrün hüzün, sıkıntı ile geçecek, buyurdu.

Sonra Abdülkâdir-i Geylânî hazretlerine döndü:

- Ey Abdülkâdir! Bu edebinin güzelliği ile, Allahü teâlâyı ve Resûlünü râzı ettin. Ben senin Bağdat'ta bir kürsîde oturduğunu, çok yüksek bilgiler anlattığını ve yine senin zamanındaki bütün evliyânın, senin onlara olan yüksekliğin karşısında boyunlarını eğmiş hâlde olduklarını görüyor gibiyim, buyurdu.

Aradan uzun seneler geçti. Hakîkaten Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri, zamanında bulunan evliyânın en üstünü, baş tâcı oldu. Öyle yüksek derece ve makamlara kavuştu ki, insanlardan ve yüksek zâtlardan herkes gelerek, boyun bükerek mübârek sohbetlerinden istifâde ettiler.

Akıl esas alınınca…

İbn-üs-Sakkâ'ya gelince; o Yûsüf-i Hemedânî ile aralarında geçen o hâdiseden sonra, dînî ilimlerle meşgûl oldu. Çok güzel konuşurdu. Fakat hep aklını ön plana çıkartırdı. Cenâb-ı Hakkın varlığını akli, mantiki yüz delil ile ispat eder hâle geldi. Şöhreti zamanın sultanına ulaştı. O da bunu elçi olarak Bizans'a gönderdi. Hıristiyanlar buna çok alâka gösterdiler. Orada İmparatorun kızına aşık oldu. Kız, hıristiyan olursan o zaman seninle evlenirim deyince, Hıristiyan oldu. Bu defa da o kısa aklını öne çıkartarak yüz delil ile ilâhın üç olduğunu ispata kalkıştı.

Ebû Sa'îd Abdullah'ın ömrü ise çeşitli sıkıntılar ile geçti. Böylece Yûsüf-i Hemedânî hazretlerinin, her üçü hakkında da söylediği aynen meydana geldi.

Aklı esas alarak böye bir felakete düçar kalmamak için, doğru, halis bir imana sahip olmak gerekir. Bunun için de, Muhammed aleyhisselamın bildirdiği şeylere, akla, tecrübeye ve felsefeye danışmaksızın, tasdik ve itikat gerekir. Akla uygun olduğu için tasdik ederse, aklı tasdik etmiş olur. Resulü tasdik etmiş olmaz. Cenab-ı Hakkın bizlerden istediği, şüpheden uzak, halis bir iman, halis bir dindir. Nitekim, ayeti kerimede mealen, "Biliniz ki, Allahü teala için olan din, yalnız Onun için olan halis dindir" (Zümer-3) buyuruldu.

HİKMETLER · 12 HAZİRAN 2007 SALI · KAYIT 486

"İstediğinizi sorunuz!"

Ehl-i sünnet âlimleri tefsir ve hadis bilgisini, dört halife içinden, en çok Hz. Ali'den almıştır. Hz. Ali, "Benden istediğinizi sorunuz! Her âyet, gece mi, gündüz mü geldi, savaşta mı, barışta mı, ovada mı, dağda mı geldi bilirim" "Her âyetin ne için geldiğini bilirim. Her âyetin manasını sordum, öğrendim, ezberledim, anlatırım. Bana sorun" buyururdu.

İbni Mesud hazretleri,"Kur'an-ı kerim, yedi harf, yani yedi lugat üzerine geldi. Her harfinin iç ve dış manaları vardır. Bu manaların hepsi Ali'dedir" buyurdu. Fakat bu, onun en üstünü olduğu manasına gelmez. Çünkü diğer üç halife önce vefat etti. Hz. Ebu Bekir, ilk imana geldiği, dini yaymakla vakit geçirdiği, ahkam-ı islamiyeyi ve Müslümanların işlerini yapmaya uğraştığı için, kendinden gelen haberler az oldu. Bundan dolayı, Ehl-i sünnet âlimlerinin çoğu, bilgilerini Hz.

Ali'den aldı. Ehl-i sünnet âlimleri tefsir ve hadis-i şerif bilgilerini, İmam-ı Ali, Hz. Hasan, Hüseyin ve Selman ile Ebu Zer'den öğrendikleri gibi, Eshab-ı kiramın hepsinden de aldı. Hepsi yüksek idi, adil idi.

Peygamberlerden ve meleklerin üstünlerinden sonra, bütün yaratılmışların en üstünü, Eshab-ı kiramdır. Eshab-ı kiramın her biri, bu ümmetin hepsinden daha üstündür. Çünkü, Resulullahı görmek gibi üstünlük olamaz. Eshab-ı kiramın her birini büyük ve üstün bilmek, hepsine iyi gözle bakmak, her birinin adil ve salih olduğuna inanmak lazımdır. Hiçbirine dil uzatmamak, lanet etmemek, düşmanlık etmemek ve bir kısmını sevmek için başka Sahabiye düşman olmaktan sakınmak lazımdır.

İmam-ı Teftazani hazretleri buyuruyor ki:

Eshab-ı kiram arasındaki ayrılıkların, iyi sebeplerle, güzel niyetlerle yapıldığına inanmamız lazımdır. Eshab-ı kiramdan birini kötülemek caiz değildir. Hz. Âişe gibi nass ile üstünlüğü bilinen bir sahabiyi kötülemek küfürdür.

İmam-ı a'zam hazretleri, "Ehl-i sünnet mezhebi şöyledir ki; Ebu Bekir ile Ömer'in en üstün olduklarına inanmak, Resulullahın iki damadını sevmek, ayaklara giyilen meste mesh etmek, iyi-kötü her müslümanın arkasında namaz kılmaktır" buyurdu.

Bir seferinde de, Hz. Ebu Bekir bulunmadığı için, Hz. Ömer imam oldu. Resul aleyhisselam, Hz. Ömer'in sesini işitince,"Hayır, hayır, Allahü teâlâ ve Müslümanlar Ebu Bekir'den razıdır, namazı Ebu Bekir kıldırsın!" buyurdu. Eshab-ı kiram arasında, babası, anası ve çocuklarının ve torunlarının hepsi imana gelen, Hz. Ebu Bekir'den başka kimse yoktu.

HİKMETLER · 13 HAZİRAN 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 487

Birbirlerini çok severdi

Peygamberlerin en üstünü, bizim Peygamberimizdir, en iyi eshab Onun Eshabı, en iyi ümmet de Onun ümmeti yani bütün Müslümanlar. Eshab birbirinin dostu idi ve birbirini çok severdi. Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki:

"(Resulullahın eshabı olan) sizler, insanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz; iyiliği emreder, kötülükten men eder ve Allah'a inanırsınız." (Âl-i İmran 110)

"İman edip de hicret edenler, Allah yolunda mal ve canları ile cihad edenler ve hicret eden eshabı barındırıp yardım edenler var ya, işte onlar birbirlerinin dostlarıdır." (Enfal 72)

"Muhammed aleyhisselam, Allah'ın Resulüdür, Onunla birlikte bulunanlar da, kâfirlere karşı şiddetli, çetin, fakat, birbirlerine karşı merhametlidir. Bunları çok zaman rüku ve secdede görürsün. Allah'tan lütuf ve rıza isterler. Çok secde ettikleri yüzlerinden belli olur. Bu Onların Tevrat'taki vasıflarıdır. İncil'deki vasıfları da şöyledir: Onlar, ekine benzer. İnce bir filiz yerden çıkıp kalınlaşıp yükseldiği gibi, az ve kuvvetsiz oldukları halde, kısa zamanda etrafa yayılmaları, kâfirleri kızıp, öfkelendirdi." (Feth 29)

"İnanıp iyi işler yapanlar, Cennet ehlidir. Orada ebedi kalırlar. Onların altlarından ırmaklar akarken, kalblerinde kinden ne varsa hepsini çıkarıp atarız. Onlar derler ki: "Hidayetiyle bizi bu nimete kavuşturan Allah'a hamd olsun! Allah bizi doğru yola iletmeseydi kendiliğimizden doğru yolu bulamazdık. Rabbimizin resulleri gerçeği getirmişler." Onlara: İşte size Cennet; yapmış olduğunuz iyi amellere karşılık ona vâris kılındınız diye seslenilir." (Araf 42-43)

"Takva sahipleri, Cennetlerde ve pınar başlarında olacak, onlara "Emniyet ve selametle girin" denilecektir. Biz, onların kalblerindeki kini söküp attık; onlar köşkler üzerinde karşı karşıya oturan kardeşler olacaklardır." (Hicr 45-47)

Eshabın izinden gidenler de Cennetliktir. Bir âyeti kerimede mealen buyuruldu ki:

"İslam'a girişte, iyilik yarışında öncelik kazanan Muhacirler ve Ensar ile, onların yolunda gidenlerden Allah razı olup, bunlar için, altından ırmaklar akan, içinde sonsuz kalacakları Cennetler hazırladı." (Tevbe 100). (Muhacir; Hicret eden eshab, Ensar; Muhacirlere yardım eden Eshabdır.)

HİKMETLER · 14 HAZİRAN 2007 PERŞEMBE · KAYIT 488

Biribirlerini çok severlerdi

Eshabı kiram biribirlerini çok severdi. Müslüman kardeşini kendisine tercih ederdi. Yermük harbinde, eshab-ı kiram birçok şehit verdi ve birçoğu da gazi omuştu. Şehadet şerbeti içerken bile birbirlerine ne kadar bağlı olduklarını, birbirlerini ne kadar sevdiklerini gösterdiler.

Eshab-ı kiramın ileri gelenlerinden Hz. Huzeyfe anlatıyor:

Yermük muharebesinde idi. Çarpışmanın şiddeti geçmişti ve mızrak darbeleri ile yaralanan müslümanlar düştükleri kızgın kumların üzerinde can veriyorlardı. Bu arada ben de, güç bela kendimi toparlayarak, amcamın oğlunu aramaya başladım. Son anlarını yaşayan yaralıların arasında biraz dolaştıktan sonra, nihayet aradığımı buldum. Fakat ne çare!.. Bir kan seli içinde yatan amcamın oğlu, göz işaretleri ile bile zor konuşabiliyordu. Dudakları hararetten adeta kavrulmuştu.

Daha evvel hazırladığım su kırbasının ağzını açtım suyu kendisine doğru uzatırken, biraz ötedeki yaralıların arasından İkrime'nin sesi duyuldu, (Su! su!...). Amcamın oğlu Hâris, bu feryadı duyar duymaz göz ve kaş işaretiyle suyu hemen İkrime'ye götürmemi istedi. Kızgın kumların üzerinde yatan şehitlerin aralarından koşa koşa İkrime'ye yetiştim ve hemen kırbamı kendisine uzattım. İkrime elini kırbaya uzatırken Iyaş'ın iniltisi duyuldu: (Allah rızası için bir damla su!)

Bu feryadı duyan İkrime, elini hemen geri çekerek suyu Iyaş'a götürmemi işaret etti. Suyu o da içmedi. Ben kırbayı alarak şehitlerin arasından dolaşa dolaşa Iyaş'a yetiştiğim zaman kendisinin son nefesinde kelime-i şehadeti söylediğini duydum.

Benim getirdiğim suyu gördü. Fakat vakit kalmamıştı... Başladığı kelime-i şehadeti ancak bitirebildi. Derhal geri döndüm, koşa koşa İkrime'nin yanına geldim. Kırbayı uzatırken bir de ne göreyim! Onun da şehit olduğunu müşahede ettim. Bari dedim, amcamın oğlu Hâris'e yetiştireyim. Koşa koşa ona geldim. Ne çare ki o da ateş gibi kumların üzerinde kavrula kavrula ruhunu teslim edip, şehit olmuştu.

Âyet-i kerimede buyuruluyor ki:

“ Allah bunlar için, altından ırmaklar akan Cennetler hazırladı. Bunlar Cennetlerde sonsuz olarak kalacaklardır.” (Tevbe 100)

HİKMETLER · 15 HAZİRAN 2007 CUMA · KAYIT 489

En üstün makam onların

Eshab-ı kiram, bütün evliya-i kiramdan üstündür. Eshab-ı kiramın en alt derecede olanı Evliya-i kiramdan en üst derecede olandan daha üstündür. Eshabı kiramın kerametlerinin az bilinmesi, onların kerametlerinin az olmasından değildir. Menkıbelerin bizlere intikal etmediği ve bütün kitaplar tercüme edilmediği için bize az gibi geliyor. Onların evliyalık makamları, rütbeleri çok üstündür.

Allahü teâlâ, “Hepsine Cenneti vaad ettim, hepsinden razıyım, onlar da benden razıdır” buyuruyor. Bunu Kur’an-ı keriminde buyuruyor. Bundan daha üstün rütbe olur mu?

Allahü teâlânın Habibim buyurduğu, Âlemlere rahmet olarak gönderdim buyurduğu Peygamber efendimizin arkadaşları, dostları, bir kısmı da akrabaları oldular. Bundan daha üstün rütbe olur mu?

Canlarını mallarını Allah için, Onun Habibine, Onun dinine feda ettiler. Kıyamete kadar, kendilerinden sonra gelen müslümanlara İslamiyet’in gelmesine vesile oldular. Bundan daha üstün rütbe olur mu?

Peygamber efendimizin en büyük mucizesi olan Kur’an-ı kerimi onlar topladı, onların sözbirliğiyle mushaf haline getirildi. “Kur’anı biz indirdik, elbette yine onu biz koruyacağız” âyet-i kerimesi pek meşhurdur. (Hicr 9). Allahü teâlânın, yüce kelamını korumaya onları vesile etmesinden daha büyük rütbe olur mu?

İslamiyeti kendilerinden sonrakilere onlar ulaştırdı. Kıyamete kadar her müslümanın sevaplarından onlara da yazılıyor. Onların derecesine kim ulaşabilir?

Bu rütbelerin, bu üstünlüklerin yanında, cahillerin görmek istediği keramet, okyanusun yanındaki damla su gibi bile değildir.

Onların kerametlerinin, sonra gelen evliyaya göre daha az bilinmesinin, görülmesinin diğer sebepleri de şunlardır:. Hadis-i şerifte, “Eshabım gökteki yıldızlar gibidir” buyuruldu. Yıldızlar, gündüz de mevcut iken, geceleyin görülür.

Gündüz, güneşin ışıkları, yıldızların görülmesine manidir. En parlak bir ışık bile, gündüz güneş ışığının yanında pek zayıf kalır. İki cihan güneşi Muhammed aleyhisselamın nuru ve mucizeleri yanında da Eshab-ı kiramın kerameti, elbette gölgede kalır, görünmez.

İkinci husus, insanların iman etmeleri için, Peygamberlerin mucize göstermeleri gerekir. Evliyanın keramet göstermesi gerekmez. Hatta keramet göstermekten haya ederler.

HİKMETLER · 16 HAZİRAN 2007 CUMARTESİ · KAYIT 490

“Müminin firasetinden korkun!”

Eshabı kiramın bazı kerametleri:

Hz. Ebu Bekir, vefat edeceği zaman, “Ya Âişe, bir oğlum ile iki kızım sana emanettir” dedi. “Babacığım benim bir kız kardeşim var. Öteki nerede?” diye sorunca, “Hanımım hamiledir” dedi. Vefatından sonra bir kızı doğdu.

Hz. Ömer, Medine’de hutbe okurken, İran’a gönderdiği ordu mağlup olmak üzere iken, bu hali görüp, kumandana, “Ya Sariye, arkanı dağa ver” buyurdu. O da, dağa yanaştı ve zafere kavuştu. Hadis-i şerifte, “Geçmiş ümmetler içinde vukuundan önce bazı şeyleri haber veren keramet ehli zatlar vardı. Ümmetimden ise Ömer onlardandır.” buyuruldu.

Hz. Ali, vefat edeceği zaman, “Tabutumu Arneyn’e götürün, orada ışık saçan bir kaya görürsünüz. Beni oraya defnedin!” buyurdu. Öyle yaptılar, buyurduğu gibi buldular.

Hz. Osman, yanına gelen birine, “Gözünde zina eseri var. Bir kadına bakmışsın” buyurdu. O kimse, “Nereden bildin?” dedi. Hz. Osman da, “Müminin firasetinden korkun, o, Allah’ın nuru ile bakar” hadis-i şerifini bildirdi.

Hz. Ömer’in oğlu Abdullah, insanların yolunu kesen aslana, “Derhal uzaklaş” diye kızınca, aslan kuyruğunu sallayarak uzaklaştı. İbni Ömer hazretleri, “Resulullah elbette doğru söyler” diyerek, “Allah’tan korkandan her şey korkar” hadis-i şerifini bildirdi.

Hz. Hubeyb, esir edilince, yanına gelenler, onun önünde taze üzüm görürlerdi.

Avn bin Abdullah güneşte uyurken, bir bulut ona gölge ederdi.

Evliyanın kerameti, enbiyanın mucizelerinin devamıdır. Bu ümmetin evliyasından hasıl olan kerametler de Peygamber efendimizin mucizesidir.

Eshabı kiram zananında, imanlar kuvvetliydi. Bunun için imanları kuvvetlendirmek için keramete ihtiyaç yoktu. Bundan dolayı fazla keramet görülmedi.

Eshabı kiramın tamamı Cenab-ı Hakkın sevdiği, seçtiği kimselerdir. Onlara saygıda kusur etmemek gerekir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Eshabımın hiçbirine dil uzatmayın. Onların şanlarına yakışmayan bir şey söylemeyin! Allah'a yemin ederim ki, bir kimse, Uhud dağı kadar altın sadaka verse, eshabımdan birinin bir avuç arpası kadar sevap alamaz." (Ebu Davud)

HİKMETLER · 17 HAZİRAN 2007 PAZAR · KAYIT 491

"Hayırla anarız"

Ehli sünnet alimleri, "Ehli sünnet" olabilmek için, Eshabı kiramın hepsini, iyi bilmeği, onları hayırla yad etmeği şart koşmuşlardır.

İmam-ı a'zam hazretleri, "Eshab-ı kiramın tamamını hayırla anarız" buyurdu.

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki:

"Eshab-ı kiram arasındaki olayları mübalağalı anlatmak haramdır. Çünkü onları sevmemeye sebep olur. Dinimizi bize ulaştıran onlardır. Birini kötülemek, dini yıkmak olur."

Seyyid Ahmed Rıfai hazretleri buyurdu ki:

"Eshab-ı kiram arasındaki olaylar üzerinde aşırı konuşmak, fikir yürütmek, hiç caiz değildir. Hepsini sevmek gerekir. Allah hepsinden razıdır. (Tevbe 100, Maide 119)

İbni Hacer-i Mekki hazretleri buyuruyor ki:

"Eshab-ı kiramın hepsi adil, salih, evliya ve müctehiddir. Eshab-ı kiramdan birini kötülemek, Allahü teâlânın razı olduğunu bildirdiği âyetlere inanmamak olur."

Abdülaziz Dehlevi hazretleri buyurdu ki:

“Eshab arasındaki münafıklar müminlerden ayrıldı. Ayet-i kerimede, “Allah, sizi kendi halinize bırakmaz. Habisi tayyibden (münafığı müminden) ayırır.” buyuruldu.” (Âl-i İmran 179)

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki:

Eshabı kirama dil uzatmaktan, İslamın büyüklerini kötülemekten sakınınız! Aman sakınınız! Çok sakınınız! Onlar bütün ömürlerini, İslamiyeti yaymakta ve yaradılmışların en üstünü olan Muhammed aleyhisselama yardım etmekte tükettiler ve bütün mallarını, dini kuvvetlendirmek için gece gündüz, açıkça ve gizlice feda ettiler.

Resulullahın sevgisi için, akrabalarını, ahbablarını, çocuklarını, zevcelerini, memleketlerini, evlerini, akarsularını, tarlalarını, ağaçlarını terk ettiler. Resulullahı , bunların hepsine ve kendi canlarına tercih ettiler.

Allahü teala, onları, Kur'an-ı kerimde medh ve sena eyledi. Onlardan razı olduğunu ve onların da, Allahtan razı olduklarını bildirdi. Feth suresinin son ayetinde, şerefleri yükseltildi. Bu ayet-i kerimede, Allahü teala bunlara gayz, kin bağlıyanların kafir olduklarını beyan buyurdu. Onlara gayz, kin bağlamaktan, küfürden kaçar gibi kaçmalıdır.

HİKMETLER · 18 HAZİRAN 2007 PAZARTESİ · KAYIT 492

“Allah imanınızı zayi etmez!”

Senaullah-i Dehlevi hazretleri buyurdu ki:

Evliyalıkta, fenâ makamına kavuşan, muhakkak imanla ölür. Bekara suresinin, “Allah, imanınızı zayi etmez” mealindeki 143. âyet-i kerimesi ve “Allahü teâlâ, (Fenâ makamına kavuşan) kulların imanlarını geri almaz” hadis-i şerifi, hakiki imanın geri alınmayacağını göstermektedir.

Allahü teâlâ, fenâ makamına kavuşmuş evliyanın imanını almadığına, yani mürted yapmadığına göre, evliyadan daha yüksek olan sahabiyi mürted yapar mı hiç?

İslam alimleri, Eshabı kiramın hepsini kıymetli bilmek, hepsine hürmet etmek, hiç birine dil uzatmamak konsunda ittifat etmişlerdir. Hadis-i şerifte , "Ümmetim dalalet üzerinde ittifak etmez." (İbni Mace) buyuruldu.

Bunun için Müslümanların bu icmadan, ittifaktan ayrılmamaları gerekir. İcmadan ayrılanların hallerini Peygamber efendimiz bakınız nasıl bildiriyor:

"Cemaatten bir karış ayrılan, cahiliyet ölümü ile ölmüş olur." (Buhari)

"Cemaatle birlikte olun! Allah'ın rızası, rahmeti, yardımı cemaat ile birliktedir. Cemaatten ayrılan Cehenneme düşer." (İbni Asakir)

"Cemaatten ayrılan, yüzüstü Cehenneme düşer." (Taberani)

"Sürüden ayrılanı kurt, cemaatten ayrılanı şeytan kapar. Sakın cemaatten ayrılmayın!" (Tirmizi)

"Cemaatten bir karış ayrılan İslam halkasını boynundan çıkarmış olur." (Ebu Davud)

Bir âyet meali şöyledir:

"Müminlerin yolundan ayrılanı Cehenneme atarız." (Nisa 115)

Bu âyet-i kerime ve yukarıdaki hadis-i şerifler, icmanın önemini göstermektedir. Eshab-ı kiramın söz birliği ile yaptığı işleri beğenmeyenin kâfir olacağı bütün fıkıh kitaplarında yazılıdır. Eshab-ı kirama itimat kalmayınca, onların topladığı Kur'an-ı kerime de, hadis-i şeriflere de gölge düşer. Ayeti kerimede Eshabı kiramın hepsi methedilmektedir:

"Muhammed aleyhisselam, Allah'ın Peygamberidir, Onunla birlikte bulunanların (Eshabın) hepsi, kâfirlere karşı şiddetli ve birbirlerine karşı merhametlidir." (Feth 29)

Eshab-ı kiramın hepsinin söz birliğine icma denir. İcmaya uymak farzdır. İcma'yı inkâr ise küfürdür. Hz. Ebu Bekir'le Hz.Ömer'in hilafetlerini inkâr eden kâfir olur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 19 HAZİRAN 2007 SALI · KAYIT 496

Cenaze namazı farz bir ibadetir

Yaşanan olaylardan ahir zamana hızla yaklaştığımız anlaşılıyor. Ahir zamanda yaşanacak olumsuz olaylar pek çok ise de, bunları şu üç ana konuda toplayabiliriz. Haksız yere insan öldürülmesi, ahlaksızlığın yaygınlaşması ve dinden, dini yaşayıştan hızla uzaklaşılması.

Her gün bombaların patlaması, genç ihtiyar kadın çocuk onlarca, yüzlerce hatta binlerce masum insanın bir anda hayatını kaybetmesi bunun açık alametidir. Yaşanan ahlaksızlıkları ise saymakla bitiremeyiz. Fuhuşta, gayri meşru ilişkilerde yaş sınırı 12-13 yaşlarına kadar indi. Batı'da aile hayatı nerede ise bitmek üzeredir. Gayri meşru ilişkiler sıradan, normal bir davranış olarak algılanmaktadır artık. Bu çarpık anlayış şekli, bizde de, sanatçı ve entellektüel çevreyi kuşatmış haldedir. Buralardan da, hızlı bir şekilde halka sirayet etmektedir. Bu tehlikeden ancak, kararlı bir şekilde aile hayatını sürdürerek, çoluk çoğuna sahip çıkıp bunları tehlikelerden uzak tutanlar kurtulabilmektedir.

Curcuna hakim

Dini inanç ve yaşayışta ise, tam bir curcuna hakim. Kim neye inanıyor belli değil. Daha doğrusu inanıp inanmadığı da belli değil. Adam hem Kiliseye gidiyor, hem Camiye; nikahını hem Camide hem Kilisede yaptırıyor. Cenaze merasiminde hem imam hem de papaz bulunuyor. Boynunda nal gibi kolye haç taşıyor. Bu nasıl Müslümanlık, sen Müslüman mısın Hıristiyan mısın, diye soran yok.

Hiçbir dine inanmayan, ateistlerin durumu daha karışık. Ömründe caminin yakınından geçmemiş, her fırsatta İslamın aleyhinde olmuş bir kimse öldüğünde inancına, yaşayışına aykırı olarak cami avlusuna getirilip musalla taşına konuyor. Namazdan sonra, imamın nasıl bilirsiniz sorusuna cemaatin hep bir ağızdan "iyi biliriz" cevabından sonra Müslüman mezarlığına defnediliyor. Karşı koyma gücü olsa bu yapılanlara çoktan isyan edecek ama, elinden bir şey gelmiyor zavallının.

Son yıllarda cenaze merasimlerinde de tam bir karmaşa yaşanıyor. Cenaze merasimine gelenlerin bir çoğu cenaze namazını uzaktan seyrediyor. Cenaze,

sipariş üzerine istediği şarkı ve türkü ile uğurlanıyor. Bazen de, dini merasim dine saldırı eylemine dönüştürülüyor; İslam karşıtı sloganlar atılıyor.

Bütün bu karışıklıkların sebebi, herkesin safını, yerini tam bildirmemesi, bildirenlerin de, bu konuda yeterli bilgisinin olmamasıdır. Dinimiz her hususta olduğu gibi, cenazeye yapılacak dini vecibeleri bildirmiş. Cenazeyi yıkamak, namazını kılmak ve defnetmet farzı kifayedir.

Eğer cenaze merasimi dini inançtan dolayı yapılıyorsa, dinin bildirdiği şekilde yapılması lazımdır. Bunun dışında, şunun bunun yapması ile, ölenin vasiyeti ile yapılanlar dini vazife olmaz. Yapanın düşüncesi olur. Her yapılan kabul görür, mani olunmazsa bir müddet sonra, ortada din diye bir şey kalmaz. İnsanların din adı altında uydurdukları, safsata yığını haline gelir. Maalesef bu safsatalar her gün çoğalmaktadır.

Her ibadette olduğu gibi, günümüzde cenaze merasimlerinde de, Peygamber efendimizin bildirdiği şekilde sünnete uygun merasim neredeyse kalmadı. Bunun için, az da olsa, bu ibadetin sünnete uygun bir şekilde yapıldığı yerlerin kıymeti bilinmeli, bunun büyük bir nimet olduğu unutulmamalıdır. Devamı için gayret gösterilmelidir.

Cenazeye, çiçek ve çelenk götürmek ve bunları mezar üstüne koymak ve matem tutmak, matem alametleri taşımak, yakaya rozet, resim gibi şeyler takmak, İslam adeti değildir. Müslümanların bunları yapması haramdır ve meyyit için zararlıdır. Hadisi şerifte, “Cenazeyi yüksek sesle ve ateş, ışık ve başka şeyler taşıyarak götürmeyiniz!” (Künuz-üd-dekaık). buyuruldu.

Dine saygısızlık

Son günlerdeki şehid cenazelerinde yaşananlar da dine uygun davranışlar değildir. Cenaze merasimleri, siyasi gösteri, protesto mahalli değildir. Böyle şeyler dine ve ölüye saygısızlıktır. Diyanet İşleri Başkanlığı’nın bildirdiği gibi, "Cenaze merasimlerinde huzur, huşu, sakinlik esas olmalıdır. Bunu bozacak bir tavır içine girilemez. Cenazelerimiz, cenaze adabına uygun, şehidimize karşı en samimi duygularla uğurlanmalıdır. Dinimize aykırı tutum ve davranışlardan kaçınılmalıdır. Tekbir de dahil, huzuru, sakinliği bozacak, alkış, şarkı, nutuk, yükses sesle konuşma gibi davranışların dinimizde yeri yoktur. İbadet ve siyasetin yerini karıştırmamalı, buna yol açacak beyanlardan kaçınmalıdır.”

Cenazelerde, yüksek sesle ağlamak bağırıp çağırmak da haramdır. Ağlamayı sessiz bir şekilde yapıp, üzüntümüzü kalbimizde saklamalıyız. Bağırıp çağırmak,

kaza kadere isyan etmek manasına gelir. Müslüman iyi - kötü başa gelen her şeyin Cenab-ı Hakkın takdiri ile olduğuna inanır. İmanın altı şartından biri de budur. Peygamber efendimiz, ölü için yüksek sesle ağlamanın ölüye sıkıntı vereceğini bildirmiştir. Bu hadis-i şeriflerden bazıları şöyledir: "Ölüleri methederek arkasından yüksek sesle ağlamak cahiliye adetidir", "Ölü, yakınlarının kendisine bağırarak ağlamasından azap [sıkıntı] duyar.", "Üzülünce, yüzünü yolan, elbisesini yırtan ve bağırıp çağıran bizden değildir."

HİKMETLER · 19 HAZİRAN 2007 SALI · KAYIT 493

"Onların kusurlarını söylemeyin"

Senâüllah Pâni-püti hazretleri buyuruyor ki:

Allahü teâlânın varlığı, sıfatları, razı olduğu ve beğendiği şeyler, ancak Peygamberlerin bildirmesi ile anlaşılır. Akıl ile anlaşılamaz. Bunları bize Muhammed aleyhisselam bildirdi. Eshabı kiramın çalışmaları ile, her tarafa yayıldı. Eshab-ı kiramın bu hususta üzerimizdeki hakları çok büyüktür. Bunun için hepsini sevmemiz, övmemiz ve itaat etmemiz emrolundu.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Eshabım gibi hiç kimse İslamiyet'e hizmet edemez."

"Eshabımı kötüleyen hariç, Kıyamette, herkesin kurtulma ümidi vardır."

"Eshabım arasında fitne çıkacak, o fitnelere karışanları, Allahü teâlâ benimle olan sohbetleri hürmetine af ve mağfiret edecektir. Sonra gelenler, bu fitnelere karışan Eshabıma dil uzatarak Cehenneme girecektir."

Eshabı kiram insanlık icabı hata yapsalar bile bile bunları anlatmayı Peygamber efendimiz yasakladı, "Eshabımın kusurlarını söylemeyin" buyurdu. Eshab-ı kirama kusur bulmaktan, kusurlarını söylemekten, onlara dil uzatmaktan çok sakınmalıdır. Çünkü hadis-i şerifte, "Eshabımın ismini işitince susun, şanlarına yakışmayan söz söylemeyin" buyuruldu. Eshab-ı kirama dil uzatanlar ölü olsun, diri olsun, bunları açıklamak, gıybet olmaz, aksine dinin emrine uymak olur. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Fitne veya bid'at yayıldığı, Eshabım kötülendiği zamanda, hakkı bilen, bilgisini müslümanlara duyursun! Hakkı yani doğru yolu bildiği halde, müslümanlara duyurmayanlara, Allahü teâlâ ve melekler ve bütün insanlar lanet eylesin! Allahü teâlâ, böyle bir kimsenin farzlarını ve nafile ibadetlerini kabul etmez."

Eshab-ı kiramın hepsi müslümandır. Bizim ölülerimizdir. Hiç kimsenin onları tenkit etmesi caiz olmaz. Hadis-i şerifte, "Ölülerinizi hayırla anın, iyiliklerini söyleyin, kötülüklerini açıklamayın." buyuruldu.

Eshab-ı kiramın kusuru olsa da, bizim ölülerimiz olduğu için ve Allahü teâlâ onların kusurunu affettiği için bunları söylemek caiz olmaz. Hadis-i şeriflerde buyuruluyor ki:

"Eshabımın ismini işitince, susun, şanlarına yakışmayan söz söylemeyin!"

"Eshabımın kusurlarını söylemeyin! Kalbleriniz onlara karşı değişir. Eshabımı iyilikle anın ki, kalbleriniz ülfet etsin!"

HİKMETLER · 20 HAZİRAN 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 494

İman geçmişi yok eder

Hiçbir Sahabinin müslüman olmadan önceki hâlini kötüleyerek anlatmak asla caiz değildir. Müslüman olmadan önce işlenen bütün günahları Cenab-ı Hak affeder, hatta sevaba da çevirir. Âyet-i kerimede mealen buyuruluyor ki:

"Allah, kâfirken tevbe edip iman eden ve salih amel işleyenlerin seyyiatını hasenata (günahlarını sevaplara) çevirir. Allah çok affedici ve çok merhamet sahibidir." (Furkan 70)

Müslüman olan bir kimse, iman etmeden önceki yaptığı iyiliklerin karşılığına da kavuşur. Hakim bin Hazam, iman edince, "Önceki iyiliklerim ne oldu" diye sordu. Peygamber efendimiz "Önceki iyi işlerin makbul olmak üzere Müslüman oldun." buyurdu.

Bu husus kâfir iken Müslüman olan herkes için geçerlidir. Hangi günah olursa olsun, şirk yani kâfirlik dahil, tevbe edilince Allah onu affeder. Bu husus, kıyamete kadar böyledir.

Hiçbir müslümanı tevbe ettiği günahtan ayıplamak uygun olmadığı gibi, kâfirken tevbe edip iman edenlerin de önceki hallerinden dolayı onları ayıplamak, bu yüzden onlara leke sürmek, önceki hallerini bahis konusu etmek caiz değildir.

İmam-ı a'zam, "Eshab-ı kiramın hepsini hayırla anarız" buyurdu. İmam-ı Şafii ve Ömer bin Abdülaziz de, Eshab-ı kiram arasındaki savaşlar hakkında "Allahü teâlâ, ellerimizi, bu kanlara bulaşmaktan koruduğu gibi, biz de, dilimizi tutup, bulaştırmayalım!" buyurdu.

İmam-ı Gazali hazretleri de "Dinimizi bize ulaştıran Eshab-ı kiramdır. Onlardan birini kötülemek, dini yıkmak olur" buyurdu.

Peygamberimiz, cahiliye zamanında amcası Hz. Hamza'yı şehid etmesine rağmen Hz. Vahşiyi lanetlememiştir. Hz. Vahşi, Hz. Hamazanın Bedir gazasında öldürdüğü Tuavme adındaki kafirin kardeşinin oğlu Cübeyr bin Mutimin kölesi idi. Uhud gazasında, Cübeyr, buna, Hamazayı öldürürsen azad ol demişti. Hind de babasının ve amcasının intikamı için, Hamazayı öldürene çok altın vad etmişti. Bunlar için Vahşi, Hz. Hamazayı, ok atarak ağır yaraladı ve kılıncı ile Şehit etti. Ciğerlerini çıkarıp Hinde götürdü. Her ikisi de, dünya zineti için, bu işi yaptı.

Uhudda, Resulullah, birkaç kafire beddua etmişti. Vahşiye niçin lanet etmiyorsun dediklerinde, "Mirac gecesi, Hamaza ile Vahşiyi kolkola, birlikte Cennete girerlerken görmüştüm" buyurdu. Mekkenin fethinden sonra, Hz.Vahşi, Taiflilerle birlikte Medinede mescide gelip, iman etti. Afva kavuştu.

HİKMETLER · 21 HAZİRAN 2007 PERŞEMBE · KAYIT 495

"Allah onlardan razıdır

Hepsi Cennetlik olan Eshab-ı kiramın bazısını, hangi sebeple olursa olsun kötülemek caiz değildir. Bu birkaç bakımdan caiz değildir:

1- Eshab-ı kiram Peygamber efendimizin arkadaşları ve dostlarıdır. Onun dostlarını üzmek, Onu üzmek demektir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Eshabıma dil uzatmakta Allah'tan korkun! Benden sonra onları kötü emellerinize alet etmeyin! Onları seven, beni sevdiği için sever. Beni sevmeyen de

onları sevmez. Onları inciten beni incitmiş olur. Beni inciten de Allahü teâlâyı incitmiş olur." (Buhari)

2- Eshab-ı kiram, bizim ölülerimiz olduğu için kötü söz söylenmez. Çünkü "Ölülerinizi hayırla anın, iyiliklerini söyleyin, kötülüklerini açıklamayın" hadis-i şerifine aykırı olur.

3- Eshab-ı kiramın kusurları olsa bile, söylememek gerekir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Eshabımın kusurları, yanlış hareketleri olacaktır. Allahü teâlâ, benim hatırım için onların kusurlarını affedecektir." (İbni Asakir)

4- Eshab-ı kiramın kusurunu söylemek fayda vermeyeceği gibi, aksine Cehenneme gitmeye sebep olacağı için susmak gerekir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Eshabım arasında fitne çıkacak, Allahü teâlâ benimle olan sohbetlerinin hürmetine, fitnelere karışan Eshabımı affedecek, bunlara dil uzatanlar Cehenneme gidecektir." (Müslim)

5- Peygamber efendimiz, "Eshabımı kötülemeyin" buyurduğu için onların hiç birisi hakkında kötü söz söylenmez. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

"Eshabımı kötüleyenler, Müslümanlıktan ayrılmış olur." (Beyheki)

"Eshabımı kötüleyene Allah lanet etsin." (Taberani, Beyheki, Hakim)

6- Allahü teâlâ, onlardan razı olduğu ve onların kusurlarını affettiği ve hepsine Cenneti söz verdiği için kötülemek caiz olmaz. Kur'an-ı kerimde mealen,"Allah onlardan razıdır." buyuruldu.

7- Araf ve Hicr surelerinde "Biz azimüşşan, onların kalblerindeki gıl ve gışşı nezettik" buyuruluyor. Yani kalblerindeki kin ve düşmanlık gibi şeyleri kökünden çıkarıp attık. Demek ki, hiçbir sahabi, başka bir sahabiye haset ve kin beslemez. Çünkü, hepsi Hakkulyakin mertebesine ulaşmışlardır. Aralarındaki olaylar ictihad sebebi ile idi. Eshab-ı kiramdan birini kötülemek, "Allah onlardan razıdır" mealindeki âyete inanmamak olur.

HİKMETLER · 22 HAZİRAN 2007 CUMA · KAYIT 497

İki şeyden üstünü yoktur

İslam büyüklerinin meşhurlarından İbn-i Hacer-i Askalânî hazretleri buyuruyor ki:

Hadis-i şerifte, "Şu iki hasletten daha üstün birşey yoktur: Allahü teâlâya îmân ve müslümanlara faydalı olmaktır. Şu ikisinden de daha kötü birşey yoktur; Allahü teâlâya şirk koşmak ve müslümanlara zarar vermektir." buyuruldu.

Allahü teâlânın bütün emirleri, neticede şu iki şeyden ibârettir: Allahü teâlâya ta'zim ve O'nun kullarına şefkattir. Yani, Allahü tealaya ve emirlerine, yasaklara saygılı olmak, hürmet göstermek ve O'nun kullarına, merhametli ve şefkatli olmaktır.

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Alimlerin meclislerinde bulununuz. Hakîmleri, yani Allahü teâlâyı tanıyan, sözlerinde ve fiillerinde isâbetli olan âlimlerin sözlerini iyi dinleyiniz. Çünkü Allahü teâlâ, ölü toprağı yağmur suyu ile dirilttiği gibi, hikmet nûru ile de ölü kalbi diriltir."

İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleri buyurdu ki: "Büyüklerin meclisinde bulununuz, âlimlerden sorunuz, hakîmlerle, hikmet ehli ile oturup kalkınız."

Âlimler üç kısımdır. Bunlar:

1- Allahü teâlânın bildirdiği hükümleri bilen âlimler. Bunlar fıkıh âlimleridir.

2- Ârif-i billâh olan âlimler. Bunlarla beraber olmak, kalbleri ma'rifetullah ile, sırları Allahü teâlânın celâl nûru ile aydınlatır.

3- Bu iki kısmı kendinde birlikte toplayan âlimlerdir ki, bunlarla beraber olmak, insanı yüksek ve kıymetli hâllere kavuşturur. Nazarın verdiği fayda, sözün verdiği faydaden daha yüksektir. Bakışı fayda verenin, sözleri de fayda verir. Aksi de böyledir. Yanî nazarı fayda vermiyenin, sözü fayda vermez, tesîr etmez.

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Ümmetime öyle bir zaman gelecek ki, âlimlerden kaçacaklar. Allahü teâlâ da onlara üç belâ verecektir:

1- Allahü teâlâ, onların kazançlarından bereketi alacak.

2- Onlara zâlim bir sultan musallat kılacak.

3- Onların bir kısmı dünyâdan imansız ayrılacaklar.”

Buyruldi ki: “İlmi ile amel eden fazilet sahibi için gariplik yoktur. Zîrâ böyle bir kimse, her yerde ikram ve hürmet görür. Memleketinden uzakta olsa bile, her yer ona vatandır.”

HİKMETLER · 23 HAZİRAN 2007 CUMARTESİ · KAYIT 498

Kabre azıksız girenin hali

Hz. Ebû Bekr buyurdu ki: “Kabre azıksız, sâlih ameli olmadan giren, denize gemisiz girmiş gibidir.”

Hz. Ömer buyurdu ki: “Dünyânın izzeti mal ile, âhıretin izzeti, sâlih amel iledir.” Yanî, dünyâ işleri mal ile kuvvetli olur ve iyi gider. Âhıret işleri de sâlih amellerle kuvvet bulur ve iyi olur.

Hz. Osman buyurdu ki: “Dünyâ üzüntüsü, kalbde zulmet, âhıret üzüntüsü ise kalbde nûrdur.” Yanî, dünyâ işlerine âit üzüntü kalbi karartır. Âhıret işlerine dâir üzüntü ise kalbi nûrlandırır.

Hz. Ali buyurdu ki: “Kim Cenneti taleb ederse, Cennet de onu taleb eder. Kim günah peşinde olursa, Cehennem onu ister.” Yanî, âkil baliğ olan kimsenin mutlaka bilmesi lâzım olan faydalı bilgiyi öğrenmekle meşgûl olursa, bu bilgileri arar ve isterse, hakîkatte o kimse Cenneti, Allahü teâlânın rızâsını istemektedir. Kim de günah olan şeyleri isterse, hakîkatte Cehennemi ve Allahü teâlânın gazâbını istemektedir.

Yahyâ bin Mu’âz buyurdu ki: “Kerîm olan (işleri güzel olan kimse) Allahü teâlâya âsî olmaz. Dünyâyı âhırete tercih etmeyen kimse ise hakîmdir.” Yanî kerîm kimse, takvâya yapışmak, günahlardan korunmak sûretiyle kendisine ikramda bulunur. Hakîm, işlerinde isâbetlidir. Akl-ı selime muhalefetten sakınır.

Süfyân-ı Sevrî buyurdu ki: “Şehvetten (yanî nefsin arzu ve isteklerinden) dolayı işlenen günahların af olunması umulur. Fakat kibirden (üstünlük iddiasından, kişinin kendisini büyük görmesinden dolayı) yapılan günahların af ve mağfiret olunması pek zordur. Çünkü, şeytanın günâhının aslı kibirden idi. O, kendisinin Âdem aleyhisselâmdan üstün olduğunu iddia etmişti.”

Zâhidlerden birisi buyurdu: “Kim gülerek günah işlerse, Allahü teâlâ onu, ağladığı hâlde Cehenneme atar. Çünkü böyle kimse, sonunda pişman olur. Allahü teâlâdan kendisini af ve mağfiret etmesini diler. Kim de, Allahü teâlâya karşı olan hayasından ve Allahü teâlâya karşı ibâdet ve tâattaki eksikliklerinden ve kusurlarından korktuğu için, ağlıyarak Allahü teâlâya tâatta bulunursa, Allahü teâlâ onu, sevinçli olduğu hâlde Cennetine koyar. O sevinçlidir, çünkü maksudu olan Allahü teâlânın affına kavuşmuştur.”

Evliyâdan birisi buyurdu ki: “Günahları küçük görmeyiniz. Çünkü büyük günahlar, küçük günahlardan doğar.” Bazan Allahü teâlânın gazâbı küçük günahlarda olabilir.

HİKMETLER · 24 HAZİRAN 2007 PAZAR · KAYIT 499

Bütün günahların aslı

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: “Bütün günahların aslı dünyâ sevgisidir.” Ahireti unutturan dünyalıklar zararlıdır. Akıllı adam zararına olan işleri yapmaz. Bunu ancak ahmaklar yapar. Buyuruldu ki: “Ahmakla arkadaşlık etmek, bereketsiz ve faydasız bir iştir.”

Çünkü, ahmak; çirkinliğini bildiği hâlde, birşeyi, olması lâzım gelenden başka yapandır.

Taberânî’nin bildirdiği hadîs-i şerîfte, Resûl-i ekrem efendimiz buyurdu ki: “Ahmağın sevgisini kes, at.” Yanî onunla beraber olma, zîrâ onun hâli çirkindir. Tabiatlar hırsız gibidir. Senin tabiatın, onun kötü hâlini çalabilir.

Hz. Ebû Bekr-i Sıddîk buyurdu ki: “Dil (kötü sözler söylemek sûretiyle) bozulursa, bundan dolayı insanlar sıkıntı duyar ve üzülürler. Kalb (riya ve benzeri hastalıklarla) bozulursa, o zaman melekler üzülür ve ağlarlar.”

Buyuruldu ki: “Şehvet, sultânları köle yapar. Çünkü, kişi sevdiğinin kölesidir. Sabır da köleyi sultan yapar. Çünkü köle, sabretmek sûretiyle muradına kavuşur.”

“Kim günahlan terkederse, kalbi incelir (nasihat kabûl eder ve boyun eğer). Yemesinde, giymesinde ve başka şeylerde haramı terkedip, helâlinden yiyen kimsenin zihni saf ve parlak olur. Böylece Allahü teâlânın, öldükten sonra

diriltmesine delâlet eden yüce işlerine, ilkbaharda ağaçların ve yeryüzünün yeşermesi gibi bakar, bunlar üzerinde düşünür. Allahü teâlânın kudretini, ilmini, kâinatın ve O'nun, herşeyin sahibi ve mâliki olduğunu müşâhede eder."

Buyuruldu ki: "Aklın kemâli, Allahü teâlânın rızâsına uyup, gazâbına vesile olacak şeylerden uzak kalmaktır."

"Kulun tâatle meşgûl olması, onun Allahü teâlâyı tanıdığına delâlet eder. Kulun tâatı arttıkça, Allahü teâlâyı tanıması da o derece artar. Tâat azaldıkça, ma'rifetullah da azalır. Zâhir, bâtının aynasıdır."

İbrahim aleyhisselâma; "Allahü teâlâ seni, ne yaptın da kendisine halîl (dost) edindi?" diye suâl edilince buyurdu ki:

"Üç şey sebebiyle beni, Allahü teâlâ kendisine dost edindi:

1- Allahü teâlânın emrini, Allahü teâlâdan başkalarının emrine tercih ettim.

2- Allahü teâlânın benim için kefil olduğu rızkım husûsunda hiç endişe etmedim.

3- Sabah olsun, akşam olsun, misâfirsiz yemek yemedim"

GÖNÜL BAHÇESİ · 26 HAZİRAN 2007 SALI · KAYIT 505

Mevlâ görelim n'eyler N'eylerse, güzel eyler

TEFVîZNÂME

Erzurumlu İbrahim Hakkı hazretleri

Hak, şerleri hayr eyler,Zannetme ki gayr eyler,Ârif ânı seyr eyler,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Sen Hakk'a tevekkül kılTefvîz et ve râhat bul,Sabr eyle ve râzı ol,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Kalbin âna bend eyle,Tedbîrini terk eyle,Takdîrini derk eyle,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Hallâk u Rahîm oldur,Rezzâk u Kerîm oldur,Fa'âl ü Hakîm oldur,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Bil kâdî-yi'l hâcâtı,Kıl ana münâcâtı,Terk eyle mürâdâtı,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Bir iş üstüne düşme,Olduysa inâd etme,Haktandır o, red etme,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse,

güzel eyler...***Haktandır bütün işler,Boştur gam u teşvişler,Ol, hikmetini işler,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Hep işleri fâyıktır,Birbirine lâyıktır,N'eylerse, muvâfıktır,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Dilden gamı dûr eyle,Rabbinle huzûr eyle,Tefvîz-i umûr eyle,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Sen adli zulüm sanma,Teslim ol nâra yanma,Sabr et, sakın usanma,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Deme şu niçin şöyle,Bir nicedir ol öyle,Bak sonuna, sabr eyle,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Hiç kimseye hor bakma,İncitme, gönül yıkma,Sen nefsine yan çıkma,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Mü'min işi, reng olmaz,Âkıl huyu ceng olmaz,Ârif dili teng olmaz,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Hoş sabr-ı cemîlimdir,Takdîri kefîlimdir,Allah ki vekîlimdir,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Her dilde O'nun adı,Her canda O'nun yâdı,Her kuladır imdâdı,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Nâçâr kalacak yerde,Nagâh açar, ol perde,Derman eder ol derde,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Her kuluna her ânda,Geh kahr u geh ihsânda,Her anda, o bir şânda,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Geh mu'tî ü geh mânî',Geh darr ü gehi nâfi',Geh hâfid ü geh râfi'Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...Geh abdin eder ârif,Geh emîn ü geh hâif,Her kalbi odur sârif,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Geh kalbini boş eyler,Geh hulkunu hoş eyler,Geh aşkına tûş eyler,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Az ye, az uyu, az iç,Ten mezbelesinden geç,Dil gülşenine gel göç,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Bu nâs ile yorulma,Nefsinle dahi kalma,Kalbinden ırak olma,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Geçmişle geri kalma,Müstakbele hem dalma,Hâl ile dahî olma,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Her dem O'nu zikreyle,Zeyrekliği koy şöyle,Hayrân-ı Hak ol, söyle,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Gel hayrete dal bir yol,Kendin unut O'nu bul,Koy gafleti hâzır ol,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Her sözde nasîhat var,Her nesnede zîynet var,Her işte ganîmet var,Mevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Bil elsine-i halkı,Aklâm-ı Hak ey HakkîÖğren edeb ü hulkuMevlâ görelim n'eyler,N'eylerse, güzel eyler...***Vallahi güzel etmiş,Billahi güzel etmiş,Tallahi güzel etmiş,Allah görelim n'etmiş,Netmişse güzel etmiş...----------Tefvîz: (Allaha) Bırakma, ısmarlamaDerk: İyice anlama.Mürâdât: İstekler, arzular. Teşviş: Karıştırma. Fâyık: ÜstünDûr: Uzak.Umûr: İşler. Reng: Hile, oyun. Teng: Yük, denkGeh: BazanMu'ti: İtaat

eden.Nâfi': Faydalı.Râfi: YükseltenHâif: KorkmaSârif: DeğiştirenHulk: Yaratılış, mizaçElsine: DillerDâr: Zarar, zararlı.Hâfid: Aşağı düşüren

HİKMETLER · 26 HAZİRAN 2007 SALI · KAYIT 500

"İki haslet vardır ki…"

Peygamber efendimiz buyurdu ki: "İki haslet vardır ki, kimde bunlar bulunursa, Allahü teâlâ onu şükredici ve sabredici olarak yazar. Kimde bu ikisi bulunmazsa, Allahü teâlâ onu şükredici ve sabredici olarak yazmaz. Bu iki haslet şudur:

1-Kişinin dîni husûsunda, kendisinden yukardakine bakıp ona uyması, dünyâsı husûsunda, kendisinden aşağıdakine bakıp, Allahü teâlânın kendisine olan lütfundan dolayı hamdetmesidir. Allahü teâlâ böyle bir kulu şükredici ve sabredici olarak yazar.

2-Kişinin, dîni husûsunda kendisinden aşağıdakine bakması, dünyâ husûsunda kendisinden yukardakine bakması ve kaçırdığı şeyden dolayı üzülmesidir. Böyle bir kimseyi, Allahü teâlâ şükredici ve sabredici olarak yazmaz."

Yine Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Kim geçim darlığından (başkalarına) şikâyet ederek sabahlarsa, sanki Rabbini şikâyet etmiş olur. Kim dünyâ işleri için üzüntülü olarak sabahlarsa, Allahü teâlâya kızarak sabahlamış olur."

Hâlbuki sıkıntılar ve dilekler, yalnızca Allahü teâlâya arz olunur. Bu da duâdan sayılır. Fakat, insanlara yapılan şikâyet, Allahü teâlânın taksiminden râzı olmadığına alâmettir. Yanî dünyâ işlerine üzülen kimse, Allahü teâlâya kızar. Çünkü böyle kimse, Allahü teâlânın kazasından râzı değildir. O'ndan gelen belâ ve musibete sabredici değildir. Hâlbuki dünyâda olan herşey, Allahü teâlânın kazası ve kaderi iledir.

Yine buyurdi ki: "Kim bir zengine zenginliğinden dolayı tevâzu gösterirse, dîninin üçtebiri gider. " Yani, dinde insanlara malı için değil de, ilmi ve salâhı için hürmet etmek muteberdir. Mala kıymet veren, ilmi ve salâhı küçültmüş olur.

Evliyâdan şöyle bildirilmiştir: "Üç şey gammı giderir: 1- Hangi ifâde ile olursa olsun, Allahü teâlâyı anmak, bundan gafil olmamak.. Meselâ; "La ilahe illallah lâ havle velâ kuvvete illâ billâh" demek sûretiyle veya "Ey her kendisine nidâ edene

yardım eden! Ey kendisine duâ eden her muhtaca icabet eden! Ey kendisini bütün dünyâya tercih edene kâfi gelen!" demek sûretiyle anmak. 2- Âlimler ve sâlihlerle görüşmek. 3- Dünyâ ve âhıret iyiliklerinden bahseden kimselerin sözlerini, yazılarını okumak."

İbrâhim Nehâî buyurdu ki: "Sizden öncekiler şu üç şey sebebiyle helak oldular 1- Boş, dünyâ ve âhırete faydası olmayan şeyleri konuşmak, 2- Fazla yemek (kulluk vazîfesini yapmaya yetecek miktardan fazlasını yemek), 3- Fazla uyumak."

Arşın altında gölgelenecekler 26.6.2006

Hz.Ebû Bekir buyurdu ki: "Üç şeye, üç şeyle ulaşılmaz. 1- Zenginliğe hayâl ve arzu ile, 2-Gençliğe saçı kına ile boyamakla, 3- Sıhhate yalnız ilâçla ulaşılmaz. Bilakis, Allahü teâlânın şifâ vermesi ile ulaşılır."

Hz. Ömer bin Hattâb buyurdu ki: "İnsanlara sevgi göstermek aklın yarısıdır. Âlimlere suâl sormak ilmin yarısıdır. Güzel tedbir, işleri, neticelerini hesaplayarak yapmak geçimin yarısıdır."

Hz. Osman bin Affân buyurdu ki: "Dünyâyı, (zararlı, faydasız şeyleri) terk edeni, Allahü teâlâ sever. Günahlan terk edeni, melekler sever. Müslümanların malında, canında gözü olmayanı müslümanlar sever."

Hz.Ali bin Ebî Tâlib buyurdu ki: "Dünyâ nimetleri içerisinde, müslüman olmak, ni'met olarak yeter. insana meşgûliyet olarak tâat yeter. Nasihat ve ibret olarak ölüm yeter."

Allahü teâlânın en büyük ni'meti, onların yokluktan varlığa çıkarması, küfrün karanlıklarından kurtarıp, İslâm ile şereflendirmesidir.

Davûd aleyhisselâma Zebur'da şöyle vahyedildi: "Akıllı kimsenin üç şeyle meşgûl olması gerekir:

1-Sâlih ameller işlemek sûretiyle âhırete hazırlanmak.

2-Dünyâ hayâtı için lâzım ve kâfi olanı yerine getirmek.

3-Helâl kazanmanın lezzetine tâlib olmak."

Hasen-i Basrî hazretleri buyurdu ki: "Allahü teâlâya ve kullarına karşı edebli olmayan kimsenin ilmine i'tibâr edilmez. Belâ ve musibetlere, insanlardan gelen sıkıntılara, günahlardan sakınıp, farzları yerine getirmenin meşakkatine katlanmayan kimsenin dindarlığı mu'teber değildir. Haramlardan ve

şüphelilerden sakınmıyanın, Allahü teâlâ katında bir mertebesi ve yakınlığı yoktur.”

Cebrâil aleyhisselâm buyurdu ki: “Ey Muhammed! istediğin şekilde yaşa, mutlaka öleceksin, istediğin kimseyi sev, ondan mutlaka ayrılacaksın. İstediğini yap, mutlaka karşılığını göreceksin.” Kullar, amellerinin karşılığını mutlaka görecekler. Eğer hayır işlemişlerse, mükâfat, kötülük işlemişlerse azap göreceklerdir.

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: “Allahü teâlâ üç kimseyi kıyâmet günü Arş’ın gölgesinde gölgelendirir: 1- Meşakkatli vakitlerde abdest alanı, 2- Karanlıkta câmiye, cemaate gideni, 3-Aç kimseyi doyuranı.”

HİKMETLER · 27 HAZİRAN 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 501

Azaptan kurtaran üç şey

Resûl-i ekrem efendimiz buyurdu ki: “Üç şey, sahibini azaptan kurtarır. Üç şey helake götürür. Üç şeye, âhırette üç tane derece vardır. Üç şey de günahlara keffârettir. Sahibini azaptan kurtaranlar şunlardır: Gizlide açıkta Allahü teâlâdan korkmak. Fakir ve zengin iken, orta hâl üzere bulunmak. Rızâ ve gadab hâlinde adâlet üzere olmak.

Helake götüren üç şey şunlardır:

1- Şiddetli cimrilik,

2- Nefsine tâbi olma,

3-Kişinin kendisini beğenmesi.

Âhırette üç derece şunlardır:

1- Selâmı yaymak.

2- Misâfire ve aç olana yemek yedirmek.

3- İnsanlar uykuda iken, gece namaz kılmak,

Günahlara keffâret olan üç şeye gelince, şunlardır:

1- Şiddetli soğuklarda sünnetlerine riâyet etmek sûretiyle güzelce abdest almak,

2-Cemâatle namaza devam etmek,

3- Namaz kıldıktan sonra, diğer namazı kılmak için beklemek.”

İsrâiloğullarından birisi ilim tahsiline çıkmıştı. Bu haber zamanın Peygamberine ulaştı. O Peygamber , o şahsa gidip; “Ey genç, sana üç şey tavsiye edeceğim ki, bu üç haslette, öncekilerin ve sonrakilerin ilmi vardır. Yanî sana bu üç şey kâfidir, 1- Gizlide ve açıkta Allahü teâlâdan kork. 2- Dilini, insanlar hakkında konuşmaktan tut. Onlardan sâdece hayrla bahset. 3- Yediğin ekmeğin helâl olmasına çalış. Yoksa o ekmeği yeme” buyurdu.

İsrâiloğullarından birisi çok ilim elde etmişti. Fakat ona ilmi fayda vermemişti. Allahü teâlâ, zamanın Peygamberine; “Git ona şöyle de: Bundan daha çok ilim de elde etmiş olsan, şu üç şeyle amel etmedikçe, ilmin sana fayda vermez:

1- Dünyânın malını, mülkünü ve süsünü sevme. Çünkü sen, henüz sevâb yeri olan Cennette değilsin.

2- Şeytana uyma. Çünkü şeytan, mü’minlerin dostu değildir.

3-Allahü teâlânın kullarından birisine eziyet etme. Zira mü’mine eziyet etmek, mü’minin işi ve san’atı değildir” diye vahyetti.

HİKMETLER · 28 HAZİRAN 2007 PERŞEMBE · KAYIT 502

En bahtiyar kimse

İnsanların en mes’ûd ve bahtiyarı, nerede olursa olsun Allahü teâlâyı anan kalbe, günahlardan uzak durmaya ve tâatleri yapmaya sabreden bedene, Allahü teâlânın kendisine verdiği rızka ve yaptığı taksime râzı olan kanâate sâhib olandır.

Hz. Ali buyurdu ki: “Yanında Allahü teâlânın, Resûlünün ve evliyâsının sünneti olmayan kimsenin, yanında mu’teber hiçbir şey yok demektir.” Bunun üzerine Hz. Ali’ye, “Allahü teâlânın, Resûlullahın ve evliyânın sünneti nedir?” diye sorulunca, şöyle cevap verdi: “Allahü teâlânın sünneti, sırrı gizlemektir. Çünkü sırrı gizlemek vacibdir. Resûlullahın sünneti, insanlara karşı müdârâ etmektir. (Müdârâ; dîni korumak için dünyalık vermektir.) Evliyânın sünneti, insanlardan gelen sıkıntılara katlanmaktır.”

Kim âhıreti için amel yaparsa, Allahü teâlâ onun din ve dünyâ işlerine kâfi gelir. Kim kalbini güzelleştirirse, Allahü teâlâ da onun dış görünüşünü güzelleştirir. Kim, Allahü teâlâya karşı kulluk vazîfelerini yaparken, riya, ucb ve şöhretten uzak kalırsa, Allahü teâlâ onunla insanlar arasını ıslâh eder. Yanî Allahü teâlânın sevdiği kimseyi insanlar da sever.

Yahyâ bin Mu'âz-ı Râzî şöyle buyurdu: "Dünyâ onu terketmeden önce, dünyâyı terk eden kimseye ne mutlu. İçine girmeden önce, kabrini ihya edene, kabrinde kendisine arkadaş olacak sâlih amelleri işleyene, ölümle Rabbine kavuşmadan önce, emirlerine uyup, yasaklardan sakınmak sûretiyle Rabbini râzı edene ne mutlu."

Seyyid Abdülkâdir-i Geylânî şöyle buyurdu: "Birisine rastladığın zaman, kendini ondan üstün görmeyerek; belki o, Allahü teâlânın katında benden üstündür, derecesi daha yüksektir demelidir. Eğer küçük ise; bunun günâhı yoktur. Ben ise, Allahü teâlâya isyanda bulundum. Şüphesiz, Allahü teâlâ katında o benden daha hayırlıdır demelidir. Eğer büyük ise; o, Allahü teâlâya benden çok ibâdet etti demelidir. Eğer âlim ise; ona, bana verilmeyen ve benim kavuşamadığım şeyler verildi. O, ilmi ile amel ediyor, benim bilmediğim şeyleri biliyor demelidir. Eğer cahil ise; o, bilmediği için günah işledi. Ben ise bildiğim hâlde günah işledim. Hem ben, hangimizin hüsn-i hatime (îmânla), hangimizin sû-i hatime (imansız) gideceğini bilmiyorum demelidir. Eğer kâfir ise; o, belki müslüman olur da iyi amel işliyebilir, ben ise (Allahü teâlâ korusun) onun eski hâline düşebilirim, demelidir."

İnsanlar arasında, onlardan birisi gibi olmalı, şüphesiz Allahü teâlâ, kendisini başkasından farklı ve üstün göreni sevmez.

HİKMETLER · 29 HAZİRAN 2007 CUMA · KAYIT 503

Dört sınıf insan

Seyyid Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri buyurdu ki: "İnsanlar dört kısımdır:

1- Dili ve kalbi olmıyan. Kötü dille ve kötü kalbli insanlardır. Bular, günahkâr, dünyâya aldanmış ve ahmak kimsedir. Böyle kimselerden olmaktan ve onlar arasında bulunmaktan sakınmalıdır. Çünkü onlar, azâba uğrayacak kimselerdir.

2- Dili olup, kalbi olmayan kimse. Bu; güzel, hikmetli konuşur, fakat onunla amel etmez. Sâdece insanları Allahü teâlânın emirlerine da'vet eder. Kendisi ise bunları yapmaktan kaçar. Tatlı ve hoş konuşmalarıyla seni aldatmamaları için onlardan uzak dur. Yoksa onların günahlarının ateşi seni de yakar, kalblerinin pis kokusu seni öldürür.

3- Kalbi olup dili olmayan kimse; bu öyle bir mü'mindir ki, Allahü teâlâ onu mahlûkundan gizlemiştir. Ona nefsinin ayıplarını göstermiş, kalbini nûrlandırmış, insanlarla lüzumundan fazla görüşmenin sıkıntılarını, lüzumsuz konuşmanın kötülüğünü ona göstermiştir. Bu, Allahü teâlânın velî kulu olup, Allahü teâlâ onu muhafaza buyurur. Böyle bir kimse ile beraber ol. Onun hizmetinde bulun. Böyle yaparsan, Allahü teâlâ seni sever.

4- Âlimdir. İlmi ile amel eder. Bu kimse, Allahü teâlâyı ve âyetlerini, azamet ve kibriyâsına delâlet eden delîlleri bilir. Allahü teâlâ onun kalbine, herkesin bilmediği ince ve derin ilimleri koymuştur. Onun kalbini böyle ilimlere açık kılmıştır. Böyle bir zâta muhalefet etmekten ve ona sırt çevirip ondan uzaklaşmakdan çok sakın. Onun nasihatlerini terk etmekten çok kork. Sonra bil ki, zühdün aslı, her türlü haramlardan sakınmaktır. Zîrâ vera'ı olmıyanın yani şüphelilerden sakınmıyanın zühdü doğru olmaz.

Allahü teâlâ, Üzeyr aleyhisselâma şöyle vahyetti: "Ey Üzeyr! Küçük bir günah işlediğin zaman, onun küçüklüğüne bakma. Kime karşı günah işlediğine bak. Sana ufak bir iyilik isâbet ettiği zaman, onun küçüklüğüne bakma, sana bu rızkı verene bak. Sana belâ ve musibet isâbet ettiği zaman, beni mahlûkuma şikâyet etme!"

Sâlih Merkadî'den nakledildi: "O, bir beldeye uğramıştı. O beldeye; "Ey diyar! Nerede senin evvelki halkın? Nerede seni bina edenler? Nerede senin önceki sakinlerin? diye sorunca; sahibi görünmeyen bir ses ona şöyle dedi: "Onların eserleri kayboldu. Vücûdları toprak altında çürüdü. Amelleri boyunlarına asıldı."

HİKMETLER · 30 HAZİRAN 2007 CUMARTESİ · KAYIT 504

En hayırlılar

Abdullah bin Abbâs hazretleri buyurdu ki:

"Günlerin en hayırlısı Cum'a günüdür. Çünkü Cum'a, günlerin efendisidir. Allahü teâlâ Cum'a gününü Muhammed aleyhisselâmın ümmetine ihsân eyledi.

Ayların en hayırlısı Ramazân-ı şerîf ayıdır. Çünkü Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmi bu ayda indirdi. Kadir gecesi Ramazân-ı şerîf ayındadır. Bu ayda, farz olan oruç tutulur. Bu ayda yapılan nafilelerin sevâbı, farz sevâbı gibidir.

Amellerin en hayırlısı, vaktinde kılınan beş vakit namazdır. Beş vakit namaz, diğer amellere açılan kapı mesabesindedir. Beş vakit namaz kılındığı zaman, diğer sâlih amelleri de yapmak nasîb olur. Beş vakit namaz kılınmazsa, diğer sâlih amelleri yapmak nasîb olmaz."

Hz. Ali bin Ebî Tâlib buyurdu ki: "Üç şey vardır ki, hıfzı kuvvetlendirir ve balgamı giderir: 1- Misvak kullanmak, 2- Oruç tutmak, 3- Kur'ân-ı kerîm okumak."

Ka'b-ül-Ahbâr buyurdu ki: "Üç şey vardır ki, mü'minler için şeytana karşı kal'adır: 1- Mescid: Burası Allahü teâlâyı ananların ve meleklerin bulunduğu yerdir. 2- Allahü teâlâyı zikretmek. Bilhassa "La havle velâ kuvvete illâ billâh" demek. Zîrâ şeytan, Allahü teâlânın zikredildiğini, anıldığını işitince, gizlenir ve duraklar. 3- Kur'ân-ı kerîm okumak. Bilhassa Âyet-el Kürsî'yi okumak. Bu tecrübe edilmiştir."

"Üç şey, Allahü teâlânın hazînesindendir. 1- Fakirlik, 2- Hastalık, 3- Sabır: Belâ ve musibetin acısını, ne Allahü teâlâdan başkasına ne de Allahü teâlâya şikâyette bulunmamaktır. Kazaya tam olarak rızâ göstermelidir. Çünkü kölenin, efendisinin hükmüne râzı olması gerekir."

Abdullah bin Mes'ûd buyurdu ki: "Allahü teâlânın farz kıldıklarını tam olarak yap. İnsanların en âbidi olursun. Allahü teâlânın haram kıldığı şeylerden sakın, insanların en zahidi olursun. Allahü teâlânın sana verdiği rızka rızâ göster, insanların en zengini olursun."

Hz. Ali buyurdu ki: "Bir kimseye iyilikte bulunsan, sen onun âmiri olursun. Eğer bir kimseden muhtaç olduğun birşeyi istersen, onun esîri durumuna düşersin. Çünkü nefsler, iyilik yapanı sevme tabiatı üzere yaratılmıştır. "

Ebû Zekeriyyâ Yahyâ bin Mu'âz buyurdu ki: "Dünyâ tam olarak terkedildiği zaman, tam olarak âhıret kazanılmış olur. Çünkü dünyâ ile âhıret iki kefe gibidir. Kim dünyâyı terkederse, âhıreti kazanır. "

2007 YILLIK KÜLLİYATI

07

Temmuz

38 yazı · Hikmetler: 33 · Gönül Bahçesi: 5

HİKMETLER · 1 TEMMUZ 2007 PAZAR · KAYIT 507

Sevdirilen üç şey

Bir sohbet esnasında Resûlullah efendimiz, “Bana dünyâda üç şey sevdirildi: Güzel koku, zevcelerim ve gözümün nûru olan namaz.” buyurdu.

Söz alıp Hz. Ebû Bekr Sıddîk şöyle dedi: “Yâ Resûlallah! Bana da dünyâda üç şey sevdirildi: 1- Resûlullahın mübârek yüzüne bakmak. 2- Malımı, Resûlullahın yolunda infâk etmek, vermek. 3- Kızımın, Resûlullahın nikâhı altında bulunması.”

Hz. Ömer bin Hattâb da şöyle dedi: “Doğru söyledin yâ Ebâ Bekr! Bana da dünyâda üç şey sevdirildi: 1- İyiliği emretmek, 2- Kötülükten men etmek, 3- Eski elbise giymek.” Hz. Ömer’in cübbesinde ondört yamanın olduğu rivâyet edilir.

Hz. Osman bin Affân da şöyle dedi: “Bana da dünyâda üç şey sevdirildi: 1- Açları doyurmak, 2- Elbisesizleri giydirmek, 3- Kur’ân-ı kerîm okumak.”

Hz. Ali bin Ebî Tâlib de; “Doğru söyledin yâ Osman! Bana da dünyâda üç şey sevdirildi: 1- Misâfire hizmet, 2- Yazın şiddetli sıcakta oruç tutmak, 3- Düşmanla savaşmak” buyurdu.

Onlar bu hâlde iken, Cebrâil aleyhisselam Resûlullaha geldi ve; “Yâ Resûlallah! Allahü teâlâ sizin sözlerinizi duyunca, beni size gönderdi. Bana, eğer dünyâ ehlinden olsam neyi sevdiğimi sormanı emretti” dedi. Bunun üzerine Resûl-i ekrem; “Neyi seversin yâ Cebrâil?” diye suâl buyurdu.

Cebrâil aleyhisselam, “Dalâlette olanlara, yoldan çıkmış olanlara doğru yolu göstermeği, Allahü teâlâya itaat eden ve O’ndan korkanlara yakınlık göstermeyi ve fakirlere yardım etmeği severim” buyurdu.

Yine Cebrâil aleyhisselâm şöyle buyurdu: “Allahü teâlâ, kullarında üç şeyi sever, 1- Başkasının, Allahü teâlânın beğendiği işleri yapmasına imkân vermeği, 2- İşlediği günahlara pişman olduğu zaman ağlamayı, 3- İhtiyâç vaktinde sabretmeyi.”

Hamîd Lukâf’a birisi gelip; “Bana, dînim husûsunda fayda verecek birşey tavsiye et” dedi. Bunun üzerine Hamîd Lukâf buyurdu ki: “Mushaf kabı gibi dînin için bir kab edin ki, dînini kirlerden muhafaza etsin” dedi. “Dînin kabı nedir?” diye soruldu. Hamîd Lukâf: “Sana lâzım ve faydalı olmayan sözü terketmendir” dedi.

Lokman Hakim buyurdu ki: “Söz gümüş ise, sükût altındır.” Bunun ma’nası şudur Hayırlı birşeye dâir konuşmak gümüş gibi ve güzel olunca, şer ve kötülüğe dâir sükût edip konuşmamak, güzellik ve kıymet husûsunda altın gibidir. Buyuruldu ki: “Hakkı söylemek husûsunda suskun olup konuşmayan, bâtılı konuşan ve anlatan gibidir.”

HİKMETLER · 2 TEMMUZ 2007 PAZARTESİ · KAYIT 508

En hayırlı gün

Hz. Ali buyurdu ki: “Amellerin en hayırlısı, Allahü teâlânın kabûl ettiğidir. Ayların en hayırlısı, Allahü teâlâya tövbe-i nasûh ile tövbenin yapıldığı aydır. En hayırlı gün, îmânla ölerek dünyâdan ayrıldığımız gündür. Allahü teâlâ bir kul hakkında hayır murâd ettiği zaman, onu dinde fakîh yapar, dünyâ sevgisini ve hırsını kalbinden çıkarır. Ona kendi ayıplarını görmeyi nasîb eder.”

Kim işlerinde aklına güvenip ona sarılır ve Allahü teâlâya güvenmezse, doğruya ulaşamaz. Malı sebebiyle kendisini ihtiyaçsız gören, kendini başkasına ihtiyâcı yok kabûl edene malı kâfi gelmez. Gücünü mahlûktan alan, mahlûka güvenerek kendisini kuvvetli sayan, zelîl olur.

Allahü teâlâyı tanıyan, O’ndan başkasını sevmez. Dünyânın fânî olduğunu bilen, dünyâya rağbet etmez. Âhıreti dünyâya tercih eder ve Allah rızâsı için amel yapar.

Zünnûn-i Mısrî buyurdu ki: “Bir şeyden korkan, ondan kaçar. Birşeye rağbet eden, onu taleb eder, ister.” Yanî Cenneti istiyen, ona yaklaştıran amel yapar. Cehennemden korkan, ondan muhafaza edecek amelleri yapar.

Yine buyurdu ki: “Dünyâdaki ve âhıretteki her hayrın aslı, Allah korkusudur. Dünyânın, (kötülüklerin) anahtarı tokluk, âhıretin anahtarı açlıktır.”

Mâlik bin Dinar buyurdu ki: “Üç şeye, üç şeyle mâni ol. Tevâzu ile kibre, kanâat ile hırsa, nasihat ile hasede mâni ol.” Hadîs-i şerîfte: “Kadere îmân ile hased, bir kulun kalbinde birleşmez” buyuruldu.

Resûl-i ekrem efendimiz, Hz. Ebû Zer’e buyurdu ki: “Ey Ebû Zer! Gemiyi yenile. Çünkü deniz derindir. Azığını kâmil olarak al. Çünkü âhıret yolculuğu

uzundur. Dünyâda yükünü hafiflet. Çünkü yokuşu çıkmak zordur. Ameli, sırf Allahü teâlâ için yap. Çünkü Allahü teâlâ bütün hâlleri bilicidir."

Hz. Osman bin Affân buyurdu ki: "İbâdetin tadını şu dört şeyde buldum: 1- Allahü teâlânın farz kıldığı emirlerini yerine getirmek, 2- Allahü teâlânın haram kıldıklarından sakınmak, 3- Emr-i ma'rûf yapmak, 4- Kötülükten nehyetmek ve Allahü teâlânın gazâbından korkmak."

Hz. Ali bin Ebî Tâlib buyurdu ki: "Cenneti istiyen, hayır işlere koşar. Cehennem ateşinden korkar. Nefsin arzu ve isteklerine tâbi olmaktan sakınır. Dünyânın mihnet, sıkıntı yeri olduğunu bilene, musibetler hafif gelir."

GÖNÜL BAHÇESİ · 3 TEMMUZ 2007 SALI · KAYIT 506

Dinimiz yeni nesillere nakledilmezse…

Geçen hafta bazı gazetelerin tenkit ettiği, nasıl böyle bir şey yapılır diye ilgili kuruluşları topa tuttuğu bir konu vardı: Kıbrıs'ta, yaz tatili sebebiyle, Türkiye'den, Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan gönderilecek resmi görevlilerce çocuklara, Kur'an-ı kerim ve zaruri iman ibadet bilgilerinin öğretilmesi konusu.

Kıbrıstaki ve Türkiye'deki bazı basın organları ve sivil örgütler buna şiddetle tepki gösterdiler. Biz böyle bir programın uygulanmasını istemiyoruz, diye kampanyalar başlattılar. Bu, yapılması istenilen kurs zaten bu mecburi bir uygulama da değildi; çocuğunu ister gönderirsin, ister göndermezsin bu tepki neye. Maksat belli; çocuğuna bunları öğretmek isteyenlere de mani olmak. Sonunda mani de oldular. Kıbrıs Milli Eğitim Bakanı, " Burada din deyince insanlarda büyük bir ürküntü meydana geliyor" diyerek böyle bir uygulama düşünmediklerini açıkladı.

İnaçsızların, inançsızlıklarındaki bu kararlılık bizlere ibret olmalı; gaflette olanlarımızı uyandırmalı. Kıbrıstaki ve Türkiye'deki Müslümanlar, çocuklarına dinlerini öğretmeleri için ellerinden geleni yapmalı, gerekirse özel ders aldırarak yüce dinimiz öğretilmelidir. Çok şükür ülkemizde böyle bir yasak yok. Bu bir fırsattır. Yaz tatilinde çocuklarımıza hem tatil yaptırmalı hem de onlara zaruri din bilgileri öğretilmelidir.

Dinin temeli

Her Müslüman, inancını kendisinden sonra gelen nesillere aktarmak zorundadır. Bu zaruri bir görevdir. Bu görev yapılmazsa, bir müddet sonra din yok olur. Vebal olarak bu bizlere yeter. Peygamber efendimiz, "Dinin temel direği, fıkıh bilgisidir." "İbadetlerin en kıymetlisi fıkhı öğrenmek ve öğretmektir." buyurmuştur. Bu kadar önemli olan, dinin temeli olan, fıkıh bilgisini yani, imanın şartlarını, islamın şartlarını anlatan ilmihal bilgilerini çocuklrımıza mutlaka öğretmek zorundayız.

Bir Müslümanın, bir Müslüman çocuğunun, yüzüden tecvide uygun olarak kitabımız Kur'an-ı kerimi okuyamaması, namaz surelerini ve dualarını ezberlememesi, imanın, islamın şartları, namaz, abdest gibi zaruri ilmihal bilgilerini bilmemesi kadar yanlış, affedilemez ihmal olamaz. Bu, yapılamayacak, altından kakılamayacak bir yük de değil. Fakat bir iş, ne kadar kolay olursa olsun, onu yapmakta kararlılık gösterilmezse, ciddi bir şekilde üzerine eğilinmezse netice almak mümkün olmaz.

Peygamber efendimiz, "Ümmetimin en hayırlısı, Kur'ân-ı kerîmi öğrenen ve öğretendir." Ülkemizde, bütün cami görevlileri yaz talilinde çocuklarımıza yüce kitabımız Kur'an-ı kerimi öğretebilmek için seferber olmuş haldeler. Bütün bu imkanlara rağmen, bir Müslümanın kendisi veya çocukları Kur'an-ı kerimi bilmiyorsa bu, affedilecek, hoş görülecek bir davranış olmaz. Zaten aklı başında bir MüslümanIn da bu kadar önemli bir konuda ilgisiz kalması düşünülemez.

Bunun için anne - baba, çocuklarını camiye göndermeli, göndermekle kalmamalı, bunun takibini de yapmalıdır. Hatta imkanı olanlar ücretini verip, özel ders aldırmalı. Camide bir hocanın, 25-30 çocukla uğraşması, bir - iki çocuk ile ilgilenmesi bir değildir. İmkanı olan da olmayan da, Anadolu Liselerine, Fen Liselerine, üniversiteye hazırlık için milyarlarca parayı çekinmeden verirken, çocuğunun dini için 200-300 milyon gibi cüz'i bir parayı çok görmesini anlamak mümkün değil. Çocuğun ahıretine yatırım yapmayıp, sadece dünyası için yatırıp yapmak ona yapılacak en büyük kötülüktür.

Öğrendikten sonra, unutulmamasını da sağlamak öğretmek kadar önemlidir. Çocuklarımızın çoğu öğreniyor daha sonra da unutuyor. Unutmamanın yolu da tekrardan geçer. Bunun için, yaz tatilinden sonra da, az da olsa hergün bir miktar Kur'an-ı kerim okunmasını sağalamak ve takibini yapmak gerekir. En az yılda bir kere hatim indirmeyi perensip edinmeliyiz. Bu o kadar zor bir iş değildir; günde 5-

10 dakika ayırıp iki sayfa Kur'an-ı kerim okunduğu takdirde yılda bir hatim yapılmış olur.

Namaz dinin direği

Güzellikle, tatlılıkla çocuklara namaz kılmaları teşvik edilip bu sağlanırsa, namaz surelerini ve dualarını devamlı tekrar edeceğinden bunların da unutulmaması sağlanmış olunur. Bundan daha da önemlisi, dinin direği dikilmiş olur. Çünkü, hadis-i şerifte, "Namaz dinin direğidir!" buyurulmuştur.

Eğer bizden sonra da, çocuklarımızın, torunlarımızın Müslüman kalmalarını istiyorsak, - ki istemek zorundayız, istemeyen dinden çıkar- çocuklarımızla sadece yaz tatilinde değil, yılın 365 gününde ilgilenmemiz, her akşam en azından 15-20 dakikamızı buna ayırmamız şarttır. Bunun mazereti, bahanesi olmaz. Çünkü bundan daha önemli bir iş, vazife olamaz.

Bu ilgisizlik, şuursuzluk devam ettiği takdirde, özellikle yurt dışında olan Müslümanların, iki - üç nesil sonra, çocuklarının adlarının, Hıristo, Yorgo, Hans, Corc, Jozef … olması kaçınılmaz olacaktır. Türkiye'de de, belki isimleri âdet olarak Ahmet, Mehmet, Ali olarak kalacak ancak inançları, yaşayışları bunlardan farkı olmayacaktır.

HİKMETLER · 3 TEMMUZ 2007 SALI · KAYIT 509

Saadet ve şekavetin alâmetleri

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Şekavetin, Cehennemlik olmanın alâmeti dörttür:

1- AIlahü teâlânın katında tesbit edilmiş olduğu hâlde, geçmiş günahları unutmak,

2- Kabûl edilip edilmediğini bilmediği hâlde, geçmiş iyilikleri zikretmek, anmak.

3- Kendisine verilen rızıktan râzı olmayıp, dünyâya tama' etmek sûretiyle, dünyâda kendisinden yukarıdakilere bakmak.

4- Allahü teâlânın verdiği ni'metlere şükretmeyip, sâlih amel husûsunda kendisinden aşağıdakilere bakmak. Allahü teâlâ buyurdu ki: "Ben onu dünyâdan men etmek ve tâat husûsunda ona yardım etmek sûretiyle, onu murâd ettim. Fakat o, ona verdiğime rızâ göstermemek sûretiyle beni istemedi. Ben de onu terk ettim (ona yardımımı kestim)."

Sa'âdetin, Cennetlik olmanın alâmeti dörttür:

1- Pişmanlık ve istiğfar etmek sûretiyle geçmiş günahları hatırlamak,

2- Kusurlu olduklarını düşünerek, sanki hiç ondan öyle iyi işler meydana gelmemiş gibi kabûl ederek, geçmişte yaptığı iyilikleri unutmak,

3- Dîni husûsunda kendisinden yukarıdakine bakıp, ona uymak,

4- Dünyâ husûsunda kendisinden aşağıdakine bakıp, Allahü teâlânın kendisine ihsân ettiği ni'metlere şükretmek."

Evliyâdan birisine ne hâlde olduğu sorulunca, şöyle cevap verdi: "Ben Rabbim ile muvafakat üzereyim. Ya'nî O'nun emirlerine uymaktayım. Nefsle muhalefet üzereyim. Ya'nî onun dediklerini yapmıyorum, insanlarla beraber nasihat üzereyim. Ya'nî onları iyi ameller işlemeye, kötü işlerden sakınmaya da'vet ediyorum. Dünyâ ile beraber zarûret üzereyim. Ya'nî dünyâdan bana lâzım olan zarurî miktarı alıyorum."

Abdullah İbni Mübârek buyurdu ki: "Hikmet ehlinden birisinin topladığı kırkbin sözden üç tanesi şudur: "Malına güvenme, mi'deni alamıyacağı kadar doldurma. Faydasi olmıyan ilmi toplama."

Hâtim-i Esâm buyurdu ki: "Dört şeyin kıymetini dört kimse bilir. Gençliğin kıymetini yaşlılar, sıhhatin kıymetini hastalar, hayâtın kıymetini vefat etmiş olanlar, afiyetin kıymetini, belâ ve musibete uğrayanlar bilir."

HİKMETLER · 4 TEMMUZ 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 510

"Asıllar dört şeydir"

Resûl-i ekrem efendimiz buyurdu ki: "Asıllar dört şeydir:

1- İlâçların aslı, az yemektir.

2- Edeblerin aslı az konuşmaktır.

3- İbâdetlerin aslı günah azlığıdır.

4- Maksâd ve murâdların aslı sabırdır."

Hz. Ali bin Ebî Tâlib buyurdu ki: "Amellerin en zoru, şu dört haslettir:

1- Gadab zamanında affetmek. 2- İhtiyâç vaktinde cömertlik yapmak. 3- Yalnız başına ve yanında kimse yok iken haramlardan sakınmak. 4- Zulmünden korktuğu veya affını ve ihsânım umduğu sultânın yanında hakkı söylemek."

Resûlullah efendimiz bir hadîs-i şerîfte buyurdu ki: "İnsanlardan beş kişiyi aşağı tutan, beş şeyde zarar eder. Âlimleri aşağı tutan, dînini öldürmüş olur. Sultanları aşağı tutan, dünyâ işlerini bozmuş olur. Komşularını aşağı tutan, (onlardan gelen) faydaleri yok eder. Akrabalarını aşağı tutan, onların sevgisini kaybeder. Zevcesini aşağı tutan, geçim güzelliğini kaybeder."

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Ümmetime öyle bir zaman gelecek ki; beş şeyi sevecekler, beş şeyi unutacaklar: Dünyâyı sevecekler, âhıreti unutacaklar. Evlerini sevecekler (Onun zîneti ile, süsü ile meşgûl olacaklar), kabirlerini unutacaklar (Onları aydınlatacak sâlih amel yapmayı terkedecekler). Malı sevecekler (onu yığmak için çalışacaklar), fakat onun hesabını unutacaklar. Çoluk çocuklarını severler, Cennetteki hûrîleri unuturlar. Nefslerini severler, Allahü teâlâyı unuturlar. Onlar benden uzaktırlar, ben onlardan uzağım."

Hz. Osman bin Affân buyurdu ki: "Beş şey muttekîlerin alâmetlerindendir:

1- Dindar kimselerle beraber olup, diline sahip olmak.

2- Pekçok dünyalığa kavuşunca, bunu akıbeti için iyi görmemek.

3- Dünyâdan az birşeye kavuşunca, onu fırsat gani'met bilmemek.

4- Haram yeme korkusu ile, karnını helâl ile de fazla doldurmamak.

5- Herkesi helak olmaktan kurtulmuş, sâdece kendisinin günahlan sebebiyle helak olduğunu sanmak."

HİKMETLER · 5 TEMMUZ 2007 PERŞEMBE · KAYIT 511

Karanlıkları aydınlatan beş şey

Hz. Ebû Bekr-i Sıddîk buyurdu ki: “Beş şey zulmet, karanlık olup, bunların da beş aydınlatıcısı vardır:

1- Dünyâ sevgisi zulmettir. Çünkü dünyâ sevgisi, insanı şüpheli şeylere, sonra mekrûhlara, sonra haramlara düşürür. Resûlullah efendimiz buyurdu ki: “Dünyâ sevgisi her günâhın başıdır.” Zulmet olan dünyâ sevgisinin kandili (gidericisi) takvâdır.

2 - Günah zulmettir, bunun kandili tövbedir. Çünkü Resûlullah buyurdu ki: “Kul bir günah işlediği zaman, kalbine siyah bir nokta konur. Kul Allahü teâlâdan af ve mağfiret istediği, tövbe ettiği zaman, kalbi temiz olur. Eğer günâha tekrar dönerse, o siyah nokta artar ve kalbini kaplar.”

3- Kabir zulmettir, karanlıktır. Onun aydınlatıcısı, “La ilahe illallah Muhammedün Resûlullah” demektir. Resûlullah, “Kim ihlâsla “La ilahe illallah” derse Cennete girer” buyurdu. Eshâb-ı Kirâm; “Yâ Resûlallah! “La ilahe illallah”ı ihlâs ile söylemek nasıl olur?” diye sorduklarında, Resûlullah şöyle buyurdu: “Kelime-i tevhîdin, sizi Allahü teâlânın haram kıldığı şeylerden menetmesidir.”

Yedi şey kabri aydınlatır: İbâdette ihlâs, ana-babaya iyilik, akrabaya iyilik, ömrü günahlarla geçirmemek, nefsinin arzu ve isteklerine uymamak, tâat için gayret göstermek, Allahü teâlâyı çok anmak.

4- Korkulu yerleri pekçok olduğu için, âhıret zulmettir. Onun kandili sâlih ameldir.

5- Sırat köprüsü zulmettir, karanlıktır. Onun kandili yakîndir. Yanî şeksiz ve şüphesiz olarak gaybe inanmaktır.

Hz. Ali bin Ebî Tâlib buyurdu ki: “Şu dört şey olmasaydı, insanların hepsi sâlih olurlardı:

1- Dîni bilmemeye rızâ göstermek. Resûlullah buyurdu ki: “Allahü teâlâ, dünyâyı bilip, âhıreti bilmiyen her âlime buğz eder.

2- Dünyâya düşkün olmak. Resûlullah buyurdu ki: “Dünyâya rağbet etmemek, kalbi ve bedeni rahatlatır. Dünyâya rağbet etmek ise, kalbi ve bedeni yorar.”

3- İhtiyâcından fazlasını vermekte cimrilik göstermek.

4- Amelde riya yapmak.”

HİKMETLER · 6 TEMMUZ 2007 CUMA · KAYIT 512

Dünya ve ahıret huzuru için

Abdullah bin Amr bin As hazretleri buyurdu ki: “Kimde şu beş haslet varsa, dünyâda ve âhırette mesûd olur, huzurlu olur:

1- Her zaman “La ilahe illallah Muhammedün Resûlullah” söylemek. Hadis-i şerifte, “Her halükârda Allahü teâlâyı çok anınız. Çünkü, Allahü teâlâya, O’nu zikrden daha sevgili ve kulu, dünyâ ve âhıretteki her kötülükten kurtaran daha güzel bir amel yoktur.” buyuruldu.

2- Başa bir belâ ve musibet gelince, “İnnâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn ve lâ havle velâ kuvvete illâ billâh-il-aliyyil azîm” demek.

3- Bir ni’mete kavuşunca, ni’mete şükür olarak “Elhamdülillahi Rabbilâlemin” demek.

4- Bir işe başlarken, “Bismillâhirrahmânirrahîm” demek.

5- Günah işlediğinde, “Estağfirullahel’ azîm ve etûbü ileyh” demek. Hadis-i şerifte, “Size hastalığınızı ve ilâcını bildireyim mi? Hastalığınız günahlar, ilâcı istiğfardır.”, “La ilahe illallah” demeye ve istiğfara yapışınız. Bu ikisini çoğaltınız. Çünkü şeytan; “İnsanları günahlarla helak ettim. Onlar ise, “La ilahe illallah”ı söylemek ve istiğfar etmekle beni helak ettiler. Ben bunu görünce, onları hevâları, nefsleri ile helak ettim. Onlar ise kendilerini doğru yolda sanıyorlar” der.” buyuruldu.

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: “Şu beş şey, beş yerde garip olur.

1-Mescid, namaz kılmayan kimseler arasında,

2- Kur’ân-ı kerîm fâsıkın kalbinde,

3-Müslüman sâliha bir kadın, zâlim, kötü ahlâklı birisinin elinde,

4-Sâlih bir müslüman erkek, kötü ahlâklı düşük (bayağı) bir kadının elinde,

5- Âlim bir kişi, onun sözünü dinlemiyenlerin arasında.”

Hz. Ömer bin Hattâb buyurdu ki: “Allahü teâlâ, altı şeyi, altı şeyde gizlemiştir.

1- Rızâsını, kendine tâatta,

2- Gazâbını, günahlarda,

3- Kadir gecesini, Ramazân-ı şerîf ayında,

4- Evliyâsını, insanlar arasında,

5- Ölümü, ömür içerisinde,

6- En faziletli namazı, diğer namazlar arasında gizlemiştir.”

HİKMETLER · 7 TEMMUZ 2007 CUMARTESİ · KAYIT 513

Kalb katılığının ilacı

Abdullah-i Antâkî hazretleri buyurdu ki: “Beş şey vardır ki, kalb katılaştığı zaman, bunlar onun ilâçlarındandır:

1- Sâlih, iyi kimselerin meclislerinde bulunmak.

2- Kur’ân-ı kerîm okumak.

3- Karnını tıka basa doyurmayıp, helâlden az birşey yemekle yetinmek. Helâl yemek, kalbi aydınlatır.

4- Allahü teâlânın kâfir ve günahkâr için hazırladığı Cehennem azabını düşünmek.

5- Kendisini, Allahü teâlâya kulluk vazîfesini yapmakta âciz ve noksan görmek, bununla beraber Allahü teâlânın lütuf ve ihsânını düşünmek. Bu tefekkür olup, bir kısmı şunlardır: 1- Allahü teâlânın seni, herşeyinle içini, dışını bildiğini, her ân O’nun seni gördüğünü düşünmek. 2- Dünyâ hayâtını, dünyâ hayâtının meşgûliyetlerinin çokluğunu, dünyâ hayâtının çok çabuk geçtiğini, âhıretin ve ni’metlerin devamlı olduğunu düşünmek. Bu tefekkürün meyvesi; dünyâya düşkün olmayıp, âhırete rağbet etmektir. 3- Ölümün geleceğini, fırsat elden

kaçtıktan sonra pişmanlık olacağını düşünmek. Bu tefekkürün meyvesi; uzun emel sahibi olmamak, amellerini düzeltmek, âhırete hazırlık yapmaktır.

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Gizlilik, gizli işleri muhafaza eder. Sadaka malları korur. İhlâs, amelleri korur. Doğruluk, sözleri korur. Meşveret görüşleri korur. Meşveret, pişman olmaya karşı bir kale, kınanmaya karşı bir emandır."

Yine Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Beş şeyden önce beş şeyi fırsat bil.

1- İhtiyârlıktan önce gençliği,

2- Hastalıktan önce sıhhati,

3- Fakirlikten önce zenginliği,

4- Ölümden önce hayâtı,

5- Meşgûliyetten önce boş vakti."

Hâtim-i Esâm buyurdu ki: "İşlerde acele etmek şeytandandır. Fakat beş şey müstesnadır. 1- Eve misâfir gelince onu doyurmak, 2- Müslüman kardeşi öldüğü zaman onu techîz etmek, ya'nî yıkanması, kefenlenmesi ile meşgûl olmak, namazını kılmak ve defnetmek. 3- Bulûğ çağına gelen çocuğunu evlendirmek. 4- Zamanı gelince borcunu ödemek. 5- Günah işleyince tövbe etmek."

HİKMETLER · 8 TEMMUZ 2007 PAZAR · KAYIT 514

Mal toplamanın zararları

İhtiyaç fazlası mal insanı pek çok şeyden mahrum kılar. Bununla ilgili Resûl-i ekrem efendimiz bir hadîs-i şerîfte buyurdu ki: "Mal toplamakta beş kötü şey vardır:

1-Mal toplarken insanın karşılaştığı zillet ve meşakkat.

2- Mal toplarken, Allahü teâlânın zikrinden, O'nu anmaktan uzaklaşmak.

3- Topladığı malı elinden zorla birisinin almasından ve çalmasından korkmak.

4-Cimri ismi ile anılmak

5- Mal ile meşgûl olurken, sâlihlerin meclisinden ve sohbetinden ayrı ve uzak kalmak."

Muhammed bin Devrî buyurdu ki: “İblîs, şu beş şey sebebiyle lanetlendi, şaki oldu:

1- Günâhını i’tirâf etmedi. 2-İşlediği günahtan dolayı üzüntü duyup pişman olmadı. 3- Nefsini kınamadı. 4- Tövbe etmeye azmetmedi. 5-Allahü teâlânın rahmetinden ümîd kesti.

Âdem aleyhisselâm ise, şu beş şey sebebiyle Cennetlik oldu, sa’îd oldu: 1- Âdem aleyhisselâm, zellesini, hatasını i’tirâf etti. 2- Yaptığından dolayı pişman oldu. 3- Zellesinden dolayı nefsini kınadı. 4-Sebeplerine yapışarak hatasından derhâl vazgeçti. 5- Allahü teâlânın rahmetinden ümidini kesmedi.” (Peygamberlerden günah hasıl olmaz, fakat zelle hasıl olur. Zelle, yapılan işte en doğruyu isabet ettirememedir)

Hz. Ömer bin Hattâb buyurdu ki: “Bütün dostları gördüm, fakat onlar arasında dili muhafaza etmekten faziletli bir dost görmedim. Bütün elbiseleri gördüm, fakat vera’dan (harama düşmek korkusu ile şüphelilerden sakınmaktan) daha üstün bir elbise görmedim. Bütün malları gördüm, kanâattan daha faziletlisini görmedim. Bütün iyi işleri gördüm, fakat nasihatten daha hayırlısını görmedim.”

Evliyâdan birisi buyurdu ki: “Zühd beş şeyden ibârettir:

1- Allahü teâlâya güvenmek,

2- Mahlûkata güvenmemek,

3- Amelleri yaparken ihlâs sahibi olmak,

4- Zühde tahammül etmek,

5- Elinde bulunan ile kanâat etmek.”

HİKMETLER · 9 TEMMUZ 2007 PAZARTESİ · KAYIT 515

Nimetlerin en büyükleri

Hz. Ali bin Ebî Tâlib buyurdu ki: “Nimetlerin en büyükleri altı tane olup, şunlardır:

1- İslâm dîni, 2- Kur’ân-ı kerîm, 3- Muhammed aleyhisselâm, 4- Âfiyet, 5- Ayıpların gizlenmesi, 6- Dünyâ işlerinde insanlara muhtaç olmamak.”

Şakîk-i Belhî hazretleri buyurdu ki: "Şu beş haslete sarılınız:

1- Allahü teâlâya ihtiyâcınız kadar ibâdet ediniz. (Ya'nî bütün gücünüzle ve imkânlarınızla ibâdet ediniz, demektir. Çünkü insan, Allahü teâlâya pekçok muhtaçtır.)

2- Dünyâdan, dünyâda kalacağınız kadar alınız.

3- Allahü teâlâya karşı, azâbına dayanabileceğiniz kadar günah işleyiniz.

4- Kabirde yetecek kadar azık hazırlayınız. (Burada sâdece kabrin zikredilmesi, âhıret yolculuğunun ilk konağı olduğu içindir. Meyyitin kabirdeki durumu hafif ve rahat olursa, ondan sonra da rahat olur. Meyyitin durumu kabirde iyi olmazsa, sonra da iyi olmaz.)

5- Cennet için, orada kalacağınız kadar sâlih amel yapınız.

Yine buyurdu ki: "Aradığımız beş şeyi, beş şeyde bulduk:

1- Günahlan terketmeyi, duhâ namazında bulduk.

2- Kabrin aydınlığını, gece namazında bulduk,

3- Kabirde Münker ve Nekîr meleklerine cevap verebilmeyi, Kur'ân-ı kerîm okumakta bulduk.

4- Sırat köprüsünü geçmeyi, oruç tutmak ve sadaka vermekte bulduk.

5- Arş'ın gölgesinde gölgelenmeyi, yalnızlıkta bulduk."

Yahyâ bin Mu'âz bir münâcaatında (Allahü teâlâya yalvarıp, duâ ederken) şöyle buyurdu: "İlâhî! Geceler ancak sana yalvarmakla, gündüzler senin tâatin ile, dünyâ senin zikrin ile, âhıret senin affın ile, Cennet senin cemâlini görmekle güzel olur."

Yine buyurdu ki: "İlim, amelin delîlidir, (İlimsiz amel olmaz.) Anlamak, ilmin kabıdır. Akıl, hayra götürür. Nefsin arzu ve istekleri, günahların bineğidir. Mal, kendini büyük görenlerin elbisesidir. Dünyâ âhıretin çarşısıdır."

Resûl-i ekrem buyurdu ki: "Dünyâda helâl kazanan kimseyi Allahü teâlâ hesaba çeker. Dünyâda haram kazanan kimseye ise azâb eder."

GÖNÜL BAHÇESİ · 10 TEMMUZ 2007 SALI · KAYIT 516

Hünerli ev hanımı yetişmezse

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) hazırladığı 2006 yılı verilerine göre, evli çiftlerin yüzde 42,6'sı, evliliklerinin ilk 5 yılında boşanıyor. Boşanmaların yüzde 4,2'si bir yıl dolmadan olurken, yüzde 38,4'ü ise 1. ile 5. yılları arasında gerçekleşiyor.

Boşanmaların ilk yıllarda bu kadar yüksek olması, gençlerin evlilik ve aile konusunda yeterli bilgi sahibi olmadıklarını, problemleri aşabilmede zayıf kaldıklarını göstermektedir. Evliliğin, ilk yıllarında bazı uyumsuzlukların olması kaçınılmaz bir durumdur. İki farklı ruh ve mizaçtaki insanın bir araya gelmesinin tabii sonucudur bu.

İşte bütün hüner, sanat bu farklılıkları orta bir yerde buluşturabilmektedir. Burada gençlere büyük iş düşmektedir. Özellikle de kadına. Çünkü yuvayı dişi kuş yapar. Eskiden büyük ailelerde, yani annenin ve büyük annenin bulunduğu ailelerde, kızlara bu hüner kazandırılırdı. Kadın, bir sanatkar gibi aile yuvasını büyük bir hünerle inşa ederdi. Deyim yerinde ise, ev hanımlığı bir meslekti. Bu meslekte mahir olmanın ailenin devamında ve huzurunda önemli bir yeri vardı.

Büyük ailelerin dağılmasından ve kadının ev hanımlığı mesleğini bırakıp başka mesleklere yönelmesinden sonra, istenilen manada ev hanımı yetişmez oldu. Bu da, ailede sarsıntı meydana getirdi. Bu, ıstırap verici ve düşündürücü bir gelişmedir. Çok kimse bunun farkında değil. Aksine, ailede iyiye doğru gittiğimiz sanılıyor, kızlarımızın gözlerinin ev dışında, sokakta olmasını bir medeniyet, bir ilerleme hali zannediliyor. Halbuki, bizi çekip çeviren, eğiten, ahlakımızı düzelten, yaşayışımızı düzenleyen evlerimizdir, ailelerimizdir. Bunda da en büyük pay anneye, evin hanımına düşmektedir. Hünerli ev hanımı yetişmezse, ilk eğitim olacağı olan bu evlerin bir otelden farkı kalmaz.

Cemiyet halinde yaşaması gereken insanların ilk nüvesi evdir, ailedir. Bir ailenin bütün fertleri kendi kazançlarının, kendi istikballerinin peşinde bulunursa elbette diğerlerini düşünemezler. Herkes silahı omuzda bir asker gibidir. Kendi işine ve ev dışındaki istikbaline bakar.

Tutumlu, bilgili, hamarat, evine bağlı, ev idaresinde sanatkar, ev kadınları birer birer içimizden eksiliyor. Yerlerine yenileri yetişmiyor. Yeterli aile eğitimi almamış okumuş kızlar çok defa bunu kocasına karşı bir silah olarak kullanılıyor. Az bir tazyik karşısında kocadan ayrılıp hayatını kazanmağa kalkışıyor. Zaten evlenmek üzere olan kızlardan, "Yapamazsam, ayrılır işime devam ederim" türü sözleri sık sık işitiyoruz. Kurulan yuvayı ıslaha, o erkeğin huyunu düzeltmeğe, onu ev erkeği etmeğe çalışmak akla gelmiyor. Akla ilk gelen hemen ayrılmak. Nasıl olsa ekonomik bağımsızlığı da var ya.

Bunun için kızlarımıza aile huzurunu yokluk içinde de olsa, zaman zaman sıkıntılar da olsa yaşatma, kocasını idare edip memnun etme, gibi konularda yetiştirmemiz lazım. Fakat, maalesef ,günün genç kızı, düşmandan kaçar gibi ev hayatından kaçıyor, huzuru sokakta arıyor. Halbuki huzurun kaynağı, evdir, ailedir.

Eskiden böyle konuları, ev idaresinde mahir anneler, evin yaşlı neneleri yeri zamanı gelince anlatırlardı. Şimdi bunları anlatan da kalmadı. Şimdikiler, bilerek veya bilmeyerek kızlarına daha işin başında en hızlı şekilde yuva nasıl yıkılır bunu öğretiyorlar. Yapmak zor yıkmak kolay çünkü. Yıkmayı değil, yapmayı başarmamız lazım. Bunun için:

Şartlar ne olursa olsun, evin kadını kocasına saygıda kusur etmemelidir.

Eşinin kişiliğini aşağılayıcı sözlerden kaçınmalıdır. "Sen beceriksizsin, ihtiyaçlarımızı karşılayamıyorsun." gibi, suçlayıcı, aşağılayıcı davranışlardan uzak durulmalıdır. Mevcut ile yetinmeyi öğrenmelidir. Kocasının bir hatasını, yanlışını bulunca, "Ben sana dememiş miydim, gördün mü, yanlışın ortayı çıktı. Zamanında beni dinleseydin, bu duruma düşmezdin" gibi sözlerle onu üzmemelidir. Bu tür yüze vurmanın bir faydası olmadığı gibi aksine çok zararı vardır. İnat edip hatada ısrarına sebep olur. Bu da aradaki sevgiyi azaltır.

Eşinin geçmişteki hatalarını ikide bir ısıtıp ısıtıp önüne koymamalıdır. Hatasız insan olmaz. Geçmişteki kötü hatıraları unutmalı, hiçbir zaman gündeme getirmelidir.

Eşler karşılıklı olarak aileler arasında saygıyı giderecek davranışlara müsaade etmemelidir. Ailelerin olumlu olumsuz davranışları mukayese, münakaşa konusu yapılmamalıdır. Ailelerin hatalarını, senin ailen şöyle, benim ailem böyle diye taraflar birbirlerinin yüzüne vurmamalıdır.

Çok bilmişlikten, iğneli, kinayeli sözlerden uzak durmalıdır. "Senin ne demek istediğini anlıyorum. Ben bir bakışta aklından geçenleri anlarım." türü luzumsuz, faydasız davranışlardan kaçınılmalıdır. Problemlerde taraflar hiçbir zaman yüzde yüz haklı olamazlar. Oranları farklı da olsa her iki tarafta da hata olabileceği unutulmalıdır.

Her zaman, karşı tarafı sükünetle, sabırla dinlemeli. Cevabı yumuşak ve tatlı sözlü olmalı, ses tonunu yükseltmekten her zaman kaçınılmalıdır. Evin hanımı söyleyeceklerini söyleyip, son sözü evin erkeğine bırakmalıdır. Sosyal hayatta, son sözü söylecek bir merci olmadığında, kargaşanın, kaosun kaçınılmaz olacağı gerçeği unutulmalıdır. Son sözün, en doğru, en isabetli olması da gerekmez.

Eşler, aralarındaki problemleri kendi imkanları, tecrübeleri ile çözemezlerse, güvenilir, sır sahibi tecrübeli kimselerden yardım istemekten kaçınılmamalıdır.

HİKMETLER · 10 TEMMUZ 2007 SALI · KAYIT 517

Kalb bozukluğunun alâmetleri

Evliyanın büyüklerinden Hasen-i Basrî hazretleri buyurdu ki: “Kalbin bozulması altı şeyden dolayıdır:

1- Allahü teâlânın rahmetini umarak, tövbeyi terketmek,

2- İlmi ile amel etmemek,

3- Amelinde ihlâs sahibi olmamak,

4-Allahü teâlânın ihsân buyurduğu rızkı yiyip, şükür etmemek,

5- Allahü teâlânın taksimine râzı olmamak,

6- Vefât edenleri kabirlerine defn edip, onlardan ibret almamak. Resûl-i ekrem efendimiz buyurdu ki: “Kabir, âhıret konaklarının ilkidir. Ondan kurtulana, ondan sonrası daha hafif ve kolay, ondan kurtulamayana, ondan sonrası daha zor ve çetindir.

Yine buyurdu ki: “Kim dünyâyı ister ve onu âhırete tercih ederse, Allahü teâlâ onu altı şeyle cezalandırır. Bunların üçü dünyâya, üçü âhırete âittir. Dünyâya âit olan üç ceza şunlardır:

1- Sonu gelmeyen emel sahibi olmak,

2- Kanâat sahibi olmamak,

3- İbâdetin tad ve lezzetini duymamak.

Âhıretteki üç ceza ise şunlardır:

1- Kıyâmet gününün korkuları,

2- Şiddetli hesap,

3- Uzun süren üzüntü.

Hz. Ömer bin Hattâb buyurdu ki: "Boş sözü terk edene hikmet, boşuna ve fuzûli bakışı terk edene kalbin huşû'u verilir. Fazla yemeği terkedene, ibâdetin tadı; boş yere gülmeyi terkedene, heybet; mizahı terk edene güzel heybet; dünyâ sevgisini terkedene, âhıret sevgisi; başkasının ayıplan ile uğraşmayı terk edene, kendi nefsinin ayıplarını ıslâh etmek ihsân edilir."

Hz. Osman bin Affân buyurdu ki: "Ârîflerin alâmetlerinden bazıları şunlardır: Ârifin kalbinde korku ve ümid beraberdir. Dili dâima Allahü teâlâyı hamd ve sena ile meşgûldür. Gözleri haya ve ağlama ile doludur. İrâdesi, kendi isteklerini terk edip, Allahü teâlânın rızâsını gözetmekle meşgûldür."

HİKMETLER · 11 TEMMUZ 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 518

Hatâların aslı

Resûl-i ekrem efendimiz buyurdu ki: "Allahü teâlâ, Mûsâ aleyhisselâma Tevrat'ta şöyle vahyetti: Hatâların aslı üçtür, 1- Kibir, 2- Hased, 3- Hırs. Bunlardan altı şey doğar. Böylece hepsi dokuz tane olur. Altı şey şunlardır: Tokluk, uyku, rahatlık, mal-mülk sevgisi, övgü ve medhi sevmek, başkan olmayı sevmek."

Abdülmu'tî Semlânî, Bedrüddîn'den şöyle nakletti: Hased eden kimse şunlara mübtelâ olur

1- Herkes onu ayıplar,

2- Dâima üzüntülü olur,

3- Allahü teâlânın tevfîk kapısı ona kapanır,

4- Devâmlı musibete düçâr olur ki, başına gelen bu musibetten dolayı bir ecir ve sevâba da kavuşamaz. Hasedci kimse için rahat yoktur.

Sabır, belâ ve musibetin; tevâzu, kişinin hilm ve ilminin; alçak gönüllülük, ilim öğrenmenin; yaptığı iyilikleri saymayı terketmek, iyilik yapmanın; huşû', namazın süsüdür.

Hz. Ebû Bekr Sıddîk buyurdu ki: "Kullar üç sınıftır. Her sınıfın alâmetleri vardır. Bu alâmetlerle bilinirler:

Birinci sınıfta olanlar, Allahü teâlâya azâbından korkarak ibâdet ederler, İkinci sınıfa girenler, Allahü teâlânın rahmetinden ümîd ederek ibâdet ederler. Üçüncü sınıf insanlar ise, sırf Allahü teâlâyı sevdikleri için ibâdet ederler.

Birinci sınıfta bulunanların alâmeti üçtür: Kendilerine kıymet vermezler. Yaptıkları iyilikleri az görürler, işledikleri günahları çok görürler, ikinci sınıf insanların da alâmeti üç tanedir: Bütün işlerinde insanlara rehberdirler, insanlara çok cömertlik yaparlar, mallarını sadaka olarak verirler. Allahü teâlâ hakkında hüsn-i zan sahibidirler. Üçüncü sınıf insanların alâmeti de üçtür:

1- Sevdikleri şeylerden verirler. Allahü teâlânın rızâsından başka birşeye aldırmazlar.

2- Nefslerinin istemediği işleri yaparlar.

3- Bütün hâllerinde Allahü teâlâyı hatırlarından çıkarmazlar. Allahü teâlâ ile beraber olur, Allahü teâlânın emrini yerine getirir, yasaklarından sakınırlar."

Hz.Ali bin Ebî Tâlib buyurdu ki: "Huşû' bulunmayan namazda, faydasız sözden sakınılmayan oruçta, haram ve şüphelilerden sakınılmadan sahip olunan ilimde, cömertlik yapılmayan malda, hakkı gözetilmeyen kardeşlikte, devam etmeyen ni'mette, ihlâs bulunmayan duâda hayır yoktur."

HİKMETLER · 12 TEMMUZ 2007 PERŞEMBE · KAYIT 321

"Kadınlara ve çocukları dokunmayın!"

Medîne'de, hicretten önce Hz. Es'ad bin Zürâre'nin ve Peygamberimiz tarafından oraya Kur'ân-ı kerîmi ve İslâmiyeti öğretmek için gönderilen Hz. Mus'ab bin

Umeyr'in tebliğ hizmetleri sebebiyle birçok kimse îmân etmişti. Daha Peygamberimizin hicreti gerçekleşmeden Müslüman olmakla şereflenenlerden biri de Hz. Abdullah bin Atîk idi.Hz. Abdullah bin Atîk, Bedir ve Uhud harplerinde, Resûlullahın yanında birçok hizmetlerde bulunmuştur.

Mekke'de müşriklerin zulmünden kurtulmak için Peygamberimiz ve Müslümanlar Medîne'ye hicret etmişlerdi. Burada yaşayan Evs ve Hazrec kabîlelerinin tamamı İslâmiyeti kabûl etmişler, Resûlullaha her hususta yardımcı olmuşlardı.

Öteden beri bunlara düşman olan Yahûdilerin kini, İslâm düşmanlığı ile birleşmişti. Resûlullah efendimize düşmanlıkta çok ileri gidenlerden biri de, Hayber Yahûdilerinin reisi olan Ebû Râfi Selâm bin Ebû Hukayk idi.

Hayber Yahûdilerinin reisi olan Ebû Râfi, azılı İslâm düşmanı birisi idi. Sık sık Resûlullahı rahatsız ettiği gibi, Eshâbını da rahat bırakmıyor, fırsat buldukça onlara eziyet ediyordu. Müslüman olmayanları, İslâma karşı düşmanlıkta bir araya topluyor, devamlı onları kışkırtıyordu. Zengin olduğu için, Resûlullahın düşmanlarına dünyalık yardım da yapıyordu.

Eshâb-ı kirâm, kendilerine yapılan sıkıntıya katlanıyor, fakat Resûlullaha verilen rahatsızlığa bir türlü râzı olamıyorlardı. Bunun için kendi aralarında toplanıp, bunun bir çâresini aradılar. Sonunda Ebû Râfi'yi öldürmeye karar verdiler. Beş kişi bu iş için izin almak üzere Resûlullaha gittiler.

Peygamber efendimiz izin vererek, başlarına Hz. Abdullah bin Atîk'i emîr tâyin etti. Sâdece Ebû Râfi'nin öldürülmesini, kadınlara, çocuklara dokunulmamasını emretti.

Ebû Râfi'nin kendisine âit muhkem bir kalesi vardı. Buradan dışarı çıkmazdı. Kaleye yaklaştıklarında, Hz. Abdullah arkadaşlarına, “Siz burada kalın, kaleye yaklaşmayın! Ben kalede kalan birisiymiş gibi, içeri girmeye çalışayım.” dedi. Kale kapısına iyice yaklaştığında, kapılar kapanmak üzere idi. Kapının yakınındakilerin arasına girip, onlardan biri gibi birşeylerle oyalanmaya başladı. O sırada, kapıcı seslendi:

- Herkes içeri girsin, kapıları kapatıyorum, sonra dışarıda kalırsınız!

Bu fırsatı iyi değerlendiren Hz. Abdullah, hemen içeri girdi. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 12 TEMMUZ 2007 PERŞEMBE · KAYIT 519

Dünyaya bedel şeyler

Şu altı şey, bütün dünyâya bedeldir:

1- Lezzetli yiyecek,

2- Ana-babaya itaatkâr olan sâlih evlâd,

3- Allahü teâlâya ve kocasına itaat eden sâliha bir kadın,

4- Sağlam ve değişmiyen söz,

5- Kâmil akıl,

6- Sıhhatli beden."

Hz. Ebû Bekr Sıddîk buyurdu ki: "On haslet kendisinde bulunan kimse, bütün âfetlerden kurtulur. Müttekîlerin derecesine nail olur. Bu on şey şunlardır:

1- Devamlı doğruluk ve kanaatkar kalb, 2- Kâmil bir sabır ve devamlı olan şükür, 3- İhtiyaç sahibi olmak ve zühd, 4- Devamlı tefekkür ve az yemek, 5- Devamlı hüzün ve Allah korkusu, 6- Devamlı meşakkat ve mütevâzı beden, 7- Devamlı yumuşaklık ve merhamet, 8- Devamlı sevgi ve haya, 9- Faydalı ilim ve devamlı onunla amel, 10- Devamlı îmân ve sabit akıl."

Hz. Ömer bin Hattâb buyurdu ki: "Şu on şey, on şeysiz güzel olmaz: 1- Vera'sız akıl, 2- İlimsiz amel, 3- Allah korkusu olmadan maksada ulaşmak, 4- Adâletsiz sultan, 5- Edeb olmadan, ilim ve şecaat gibi güzel hâller sahibi olmak, 6- Kalb sükûnu olmadan sevinçli olmak, 7- Cömert olmadan zengin olmak, 8- Kanâatsiz fakirlik, 9-Tevâzu sahibi olmadan, haseb ve neseb sahibi olmak, 10-Tevfîk olmadan (kulun işi Allahü teâlânın rızâsına muvafık olmadan) cihâd."

Hz. Osman bin Affân buyurdu ki: "On şeyin zayi olması çok kötüdür. Bu on şey şunlardır:

1- Kendisine sorulmayan âlim, 2- Amel olunmayan ilim, 3- Kabûl edilmeyen doğru görüş, 4-Kullanılmayan silâh, 5- İçinde namaz kılınmayan mescid, 6- Okunmayan Kur'ân-ı kerîm, 7-Sadaka olarak verilmeyen mal, 8- Binilmiyen at, 9- Dünyâyı istiyende bulunan zühd ilmi, 10- Âhıret yolculuğu için hazırlık yapılmayan ömür."

Hz. Ali bin Ebî Tâlib buyurdu ki: “İlim, en hayırlı mirastır. Edeb, en karlı kazançtır. Takvâ, (âhıret için) en hayırlı azıktır, ibâdet, en hayırlı sermâyedir. Sâlih amel, Cennet için en hayırlı vesiledir. Güzel ahlâk, en hayırlı arkadaştır. Hilm, yumuşaklık işlerde en hayırlı vezîr ve yardımcıdır. Allahü teâlânın taksimine kanâat etmek, en hayırlı zenginliktir, ölüm, en hayırlı terbiye edicidir.”

HİKMETLER · 13 TEMMUZ 2007 CUMA · KAYIT 520

Maksat dini öğrenmek

İmamı Rabbani hazretlere buyurdu ki:

“Cehennemden kurtulmak için, itikadda ve amelde, dinin sahibine uymaktan başka çare yoktur. Üstad aramaktan maksat, İslamiyet'i öğrenmektir. Onlardan görerek, itikadda ve İslamiyet'e uymakta kolaylık elde etmektir. Yoksa, istediğini yapıp, istediğini yiyip de, mürşidin eteğine yapışarak azabdan kurtulmak yoktur. Böyle sanmak, tam bir hayale kapılmaktır. Kıyamette izin verilmeden kimse, kimseye şefaat edemiyecektir. İzn alan da, razı olduğuna şefaat edecektir. Razı etmek için İslamiyet'e uymak lazımdır. Bundan sonra, insanlık icabı kusuru bulunursa, ancak böyle kusurlar, şefaatle af olacaktır.”

Şu on şey, kimde bulunursa, Allahü teâlânın gazâbına vesile olur:

1- Fakirlerde kibir, 2- Âlimlerde tama’, 3- Kâdınlarda haya azlığı, 4-İhtiyarlarda dünyâ sevgisi, 5- Gençlerde tenbellik, 6- Sultanlarda zulüm, 7- Harbe gidenlerde korkaklık, 8- Zâhidlerde ucb, 9- Abidlerde, çok ibadet edenlerde riya, 10- Zenginlerde cimrilik.

Tövbe ettiği zaman akıllı kimseye şunlar gerekir:

1- Estağfirullahel’azîm demek sûretiyle dili ile istiğfar etmek,

2- Geçmiş günahlarına kalbi ile pişman olmak,

3- Bütün bedeni ile günahlardan sıyrılmak,

4- Ölünceye kadar Allahü teâlânın yasak ettiği şeylere dönmemeye azmetmek,

5-Âhıreti sevip (âhıret işlerine yönelip), dünyâya buğzetmek,

6- Az konuşmak, lüzumu hâlinde konuşmak,

7 -Az yiyip, az içmek,

8- Kendini ilim ve ibâdete vermek.”

Resûl-i ekrem efendimiz buyurdu ki: “Afiyet on şeydedir. Bunların beşi dünyâda, beşi âhırettedir. Dünyâda olanlar şunlardır:

1-İlim, 2-İbâdet, 3- Helâl rızık, 4- Şiddet ve sıkıntılara karşı sabır, 5-Ni’mete şükür.

Âhırette olanlar şunlardır:

1- Azrail aleyhisselâm ona merhamet ve lütuf ile gelir, 2-Münker ve Nekir ismindeki melekler kabirde onu korkutmazlar, 3-(Kâfirlere Cehenneme gitmeleri emredildiği) O en büyük korku zamanında korkmaz, 4-Günahları yok edilip, iyilikleri kabûl edilir, 5-Sırat köprüsünü, şimşek gibi geçip Cennete selâmetle girer.”

HİKMETLER · 14 TEMMUZ 2007 CUMARTESİ · KAYIT 521

İbadetler on kısımdır

Hadis alimi Ahmed bin Abdüllah İsfehani buyurdu ki:

“İbadetler on kısımdır: Dokuz kısmı helal kazanmaktır. Bir kısmı da bildiğimiz bütün ibadetlerdir. Resulullah efendimiz buyurdu ki, “Allahü teala güzeldir. Yalnız güzel yapılan ibadetleri kabul eder. Allahü teala, Peygamberlerine emir ettiğini, müminlere de emir etti ve buyurdu ki, ey Peygamberlerim! Helal yiyiniz ve salih, iyi işler yapınız! Müminlere de emir etti ki, ey iman edenler! Sizlere verdiğim rızklardan helal olanları yiyiniz!.

Resul “aleyhisselam” sözüne devam ederek buyurdu ki, “Uzak yoldan gelmiş, saçı sakalı dağılmış, yüzü gözü toz içinde bir kimse, ellerini göke doğru uzatıp dua ediyor. “Ya Rabbi!” diye yalvarıyor. Halbuki yidiği haram, içtiği haram, gıdası hep haram. Bunun duası nasıl kabul olur?”

Yani haram yiyenin duası kabul olmaz. Haramı, halali, şüphelileri ve faizi bilmeyen, bunları birbirinden ayıramayan, haramdan kurtulamayıp, ibadetleri boşuna gider.”

Hz. Osman bin Affân buyurdu ki: “Beş vakit namazı vaktinde kılıp devam eden kimseye, Allahü teâlâ dokuz şeyi ihsân eder:

1- Allahü teâlâ o kulunu sever,

2- Bedeni sıhhatli olur,

3- Melekler onu belâlardan muhafaza eder,

4- Evine bereket iner,

5- Yüzünde sâlihlerin siması (alâmeti) olur,

6- Allahü teâlâ o kulunun kalbini yumuşatır ,

7- Kıyâmet günü sırat köprüsünü şimşek gibi geçer,

8- Allahü teâlâ onu Cehennem ateşinden kurtarır,

9- Allahü teâlâ onu Cennette evliyâsına komşu eder.”

İmamı Gazali hazretleri buyurdu ki:: Bu dünya, ahiret yolcularının bir konak yeridir. İnsana burada yiyecek ve giyecek lazımdır. Bunlar ise çalışmadan ele geçmez. Her an mal kazanmak için uğraşan aldanmıştır. Hem ahiret için hazırlanmalı, hem de dünya ihtiyaçlarını kazanmalıdır. Fakat, bunları da, ahiret yolculuğunda lazım olduğunu düşünerek kazanmalıdır.

HİKMETLER · 15 TEMMUZ 2007 PAZAR · KAYIT 522

Mide haram ile dolarsa

Ebu Süleyman-ı Darani buyurdu ki:Helalden bir lokma az yimeği, akşamdan sabaha kadar namaz kılmaktan daha çok severim. Çünkü, mide dolu olunca, kalbe gaflet basar. İnsan Rabbini unutur. Halalin fazlası böyle yaparsa, mideyi haram ile dolduranların hali acaba nasıl olur?

Sehl bin Abdüllah-i Tüsteri buyuruyor ki, yolumuzun esası üç şeydir: Helal yimek, ahlak ve amelde Resul aleyhisselama ta'bi olmak ve (ihlas) yani her işi, yalnız Allah rızası için yapmaktır.

İbrahim Edhem buyurdu ki: Temiz ve helal yi de, ister sabaha kadar ibadet et, ister uyu ve ister, hergün oruç tut, ister tutma!

Kur'ân-ı kerîmde, üç şey üç şeyle beraber bildirildi. Bunlardan biri yapılmazsa ikincisi kabûl olmaz:

1- Resûlullaha itaat edilmedikçe, Allahü teâlâya itaat edilmiş sayılmaz.

2- Anaya babaya şükredilmedikçe, cenâb-ı Hakka şükredilmiş olmaz.

3- Malın zekâtı verilmedikçe, namazlar kabul olmaz. Yâni namaz kılanlara va'dedilen büyük sevaptan mahrum kalır. Sadece namaz borcundan kurtulmuş olur.

Mâlik bin Dînâr hazretleri buyurdu ki:

"Üç şey gönlü öldürür. Çok yemek, çok uyumak ve çok konuşmak."

"Kulun, lüzûmsuz boş şeylerle vakit geçirmesi, kalbi karartır, bedeni zayıflatır geçimi zorlaştırır."

Şeytan, Mûsâ! Aleyhisselama dedi ki:

1- Öfkelendiğin zaman beni hatırla! Zîrâ ben, senin kalbinin kan damarlarında dolaşırım. Öfkelendiğin zaman benim vesveselerime kulak asma! Kanında meydana gelen galeyâna mağlûp olma.

2- Düşmanla karşılaştığın zaman da beni hatırla! Zîrâ ben, insanoğlu bir düşmanla savaşa gireceği zaman ona, âilesini, çocuklarını, malını, mülkünü hatırlatırım. Bunları hatırlayınca o da düşmanla savaşmaktan vazgeçer, firâr eder.

3- Sana nikâhı düşen bir kadınla karşılaştığın zaman, sakın böyle bir kadınla bir arada oturma. Zîrâ ben, böyle bir durumda ondan sana, senden ona aracılık yaparım. Çeşitli yollarla, sizin zinâ yapmanıza sebep olurum.

HİKMETLER · 16 TEMMUZ 2007 PAZARTESİ · KAYIT 526

“Gökten para yağmaz!”

Hazreti Ömer buyuruyor ki: “Çalışınız, kazanınız, Allahü teala rızkımı çalışmadan gönderir, demeyiniz! Allahü teala, gökten para yağdırmaz”. Hz. Lokman Hakim, oğluna nasihat verirken buyurdu ki: “Çalış, kazan! Çalışmayıp, herkese muhtaç kalanların dini ve aklı noksan olur ve iyilik etmekten mahrum kalır ve herkesten hakaret görür” Büyüklerden birine sordular ki, özü sözü doğru olan tüccar mı,

yoksa geceleri namaz kılan, gündüzleri oruç tutan abid mi yüksektir? “Emin olan tüccar daha kıymetlidir. Çünkü, şeytanla her saat cihad etmektedir. Şeytan, alışta, verişte, dartmada onu aldatmağa uğraşmakta, o ise Allahü tealanın emrini, rızasını gözetmektedir” dedi. Hz. Ömer buyuruyor ki: “Alış veriş ederken, helal kazanırken can vermeği, başka Şekilde ölmekten daha çok severim” İmam-ı Ahmed ibni Hanbel’den sordular ki, hergün sabahdan akşama kadar camide ibadet edip Allahü teala, benim rızkımı nerden olsa gönderir diyen bir kimse nasıl bir adamdır? Cevabında buyurdu ki: “Bu kimse cahildir. İslamiyet'ten haberi yoktur. Çünkü, Resulullah buyurdu ki, “Allahü teala benim rızkımı, süngümün ucuna koymuştur”. Yani rızkım, İslam dinine ve Müslümanlara saldıran kafirlerle savaş etmekle gelmektedir”. İmam-ı Evzai, İbrahim Edhemi gördü ki, sırtında bir yığın odun götürüyor. Niçin bu kadar sıkıntı çekiyorsun? Kardeşlerin, seni hiçbirşeye muhtaç bırakmıyor dedi. İbrahim Edhem hazretleri buyurdu ki “ Öyle söyleme, hadisi şerifte buyuruldu ki, “Helal kazanmak için sıkıntı çekenlere Cennet vacib olur”. Şakîk bin İbrâhim hazretleri buyurdu ki: İnsanlar, dört şeyde sözle muvâfakat ettiler, fakat fiilen muhâlefet ettiler. 1- "Biz Allahın kullarıyız!" dediler. Fakat bir kul, köle gibi değil, bir hür kişi gibi davrandılar. 2- "Allah bizim rızkımıza kefildir" dediler. Fakat kalbleri dünyalıktan başka hiçbir şeyle tatmin olmadı. 3- "Âhıret dünyadan hayırlıdır!" dediler. Fakat devamlı dünyalık toplamakla meşgûl oldular. 4- "Bizler mutlaka öleceğiz!" dediler. Fakat hiç ölmeyecek insanlar gibi davrandılar.

GÖNÜL BAHÇESİ · 17 TEMMUZ 2007 SALI · KAYIT 523

Mübarek aylar, günler ve geceler

Dün, mübarek üç ayların ilki olan Receb ayına girdik. Perşembe akşamı da, üç aylardaki mübarek gecelerin ilki olan Regaib gecesini idrak edeceğiz.

Mübarek geceler, İslam dininin kıymet verdiği gecelerdir. Allahü teâlâ, kullarına çok acıdığı için, bazı gecelere kıymet vermiş, bu gecelerdeki, dua ve tevbeleri kabul edeceğini bildirmiştir. Kullarının çok ibadet yapması, dua ve tevbe etmeleri için bu geceleri sebep kılmıştır.

Kıymetli geceye, kendinden sonra gelen günün ismi verilir. Önceki günü öğle namazı vaktinden, o gecenin fecrine kadar olan zamandır. Yalnız, Arefe ve üç kurban günlerinin geceleri böyle değildir. Bu dört gece, bu günleri takib eden gecelerdir.

Bu geceleri ihya etmeli, yani kaza namazları kılmalı, Kur'an-ı kerim okumalı, dua, tevbe etmeli, sadaka vermeli, Müslümanları sevindirmeli, bunların sevaplarını ölülere de göndermelidir. Bu gecelere saygı göstermelidir. Saygı göstermek, günah işlememekle olur.

İmam-ı Nevevi hazretleri, "Gecenin oniki kısmından bir kısmını (bir saat kadar) ihya etmek, bütün geceyi ihya etmek olur. Yaz ve kış geceleri için hep böyledir".buyuruyor. Fıkıh kitaplarında saat demek, bir miktar zaman demektir.

On mübarek gece

Müslümanların on mübarek gecesi vardır: Kadir Gecesi, Arefe Gecesi, Fıtır Bayramı gecesi, Kurban Bayramı Geceleri, Mevlid Gecesi, Berat Gecesi, Mirac Gecesi, Recep Ayı ve Regaib Gecesi, Muharrem Gecesi, Aşure Gecesi.

Bui on geceden, Mevlid Gecesi, Berat Gecesi, Mirac Gecesi ve Regaib gecesine "Kandil" geceleri denir.

Bildirilen bu on geceden başka, fıtr bayramının diğer geceleri, Zil-hicce ayının ilk on geceleri, Muharremin ilk on geceleri ve her Cuma ve pazartesi gecesi de mübarektir.

Bu gecelerin ve günlerin faziletleri hadis-i şeriflerde şöyle bildirilmiştir:

"Kadir Gecesi'ni ihyâ edene, bir saatlik sevap olarak, yüz senelik ibâdet sevabı verilir."

"Rahmet kapıları dört gece açılır. O gecelerde yapılan dua, tevbe, red olmaz. Fıtr bayramının ve Kurban bayramının birinci geceleri, Şabanın onbeşinci (Berat) gecesi ve Arefe gecesi"

"Allahü teâlâ, ibadetler içinde, Zil-hiccenin ilk on gününde yapılanları daha çok sever. Bu günlerde tutulan bir gün oruca, bir senelik oruç (nafile oruç) sevabı verilir. Gecelerinde kılınan namaz, Kadir gecesinde kılınan namaz gibidir. Bu günlerde çok tesbih, tehlil ve tekbir ediniz!"

"Bir Müslüman, Terviye günü oruç tutarsa ve günah söylemezse, Allahü teala, onu elbette Cennete sokar."

"Arefe gününe hürmet ediniz! Çünkü Arefe, Allahü tealanın kıymet verdiği bir gündür."

"Arefe gecesi ibadet edenler, Cehennemden azad olur."

"Arefe günü oruç tutanların, iki senelik günahları af olur. Biri, geçmiş senenin, diğeri, gelecek senenin günahıdır." (Arefe, Zil-hiccenin dokuzuncu günüdür. Başka günlere Arefe denmez!).

"Arefe günü bin İhlas okuyanın bütün günahları af olur ve her duası kabul olur. Hepsini Besmele ile okumalıdır."

"Receb, Allahü teâlânın ayıdır. Receb ayına ikram edene, saygı gösterene, Allahü teala, dünyada ve ahirette ikram eder."

"Recebin ilk Cuma gecesini ihya edene (saygı gösterene), Allahü teâlâ kabir azabı yapmaz. Dualarını kabul eder. Yalnız, yedi kimseyi af etmez ve dualarını kabul etmez: Faiz alan veya veren, Müslümanları aşağı gören, anasına, babasına eziyyet eden, karşı gelen çocuk, Müslüman olan ve İslamiyet'e uyan kocasını dinlemeyen kadın, şarkı ve çalgıcılığı sanat edinenler, livata ve zina edenler, beş vakit namazı kılmayanlar." (Bunlar, bu günahlardan vaz geçmedikce, tevbe etmedikce, duaları kabul olmaz.)

"Cebrail "aleyhisselam" bana geldi. Kalk, namaz kıl ve dua et! Bu gece, Şabanın onbeşinci gecesidir dedi. Bu geceyi ihya edenleri, Allahü teala af eder. Yalnız, müşrikleri, büyücüleri, falcıları, hasisleri, alkollü içki içenleri, faiz yiyenleri ve zina yapanları af etmez."

"Berat gecesini ganimet, fırsat biliniz! Çünkü, belli bir gecedir. Şabanın onbeşinci gecesidir. Kadir gecesi, çok büyük ise de, hangi gece olduğu belli değildir. Bu gece, çok ibadet yapınız. Yoksa, kıyamet günü pişman olursunuz!"

Bu sevablara kavuşabilmek için

Zünnûn-i Mısrî hazretleri buyurdu ki:

"Receb tohum ekme, Şa'ban sulama, Ramazan ise, hasat ayıdır. Yâni ekip suladığını biçip toplayacak bir aydır. Herkes ektiğini biçer. Amelinin, ibâdetinin karşılığını alır. Tohum ekmeyen, hasat mevsimi gelince pişman olur."

Bir zamanda veya bir yerde veya birşeyi okumakta, yapmakta, çok sevap verileceğini işitince, o sevaba kavuşmağı niyet ederek, düşünerek yapana, bu haber doğru olmasa bile, Allahü teala, o sevapları ihsan eder. Fakat, bunun İslamiyet tarafından yasak edilmemiş birşey olması lazımdır. Nafile ibadetlerin sevabına

kavuşabilmek için, imanda, Ehli sünnet itikadına sahip olmak ve farzlarda kusur olmamak ve günahlara tevbe etmek ve ibadet olarak yapmağa niyet etmek şarttır.

HİKMETLER · 17 TEMMUZ 2007 SALI · KAYIT 527

“Ey Ademoğlu!”

Enes bin Mâlik hazretleri buyurdu ki: “Yeryüzü hergün insanlara şunları söyler: Ey Âdemoğlu! Üzerimde çalışıp çabalasın, sağa sola gidip gelirsin. Hâlbuki dönüp dolaşıp bana geleceksin! Benim üzerimde Allahü teâlâya isyan edersin, yarın ise benim içimde azâb olunacaksın! Şimdi üzerimde gülersin, yarın benim içimde ağlıyacaksın! Şimdi üzerimde neş’elisin, fakat yarın içimde mahzûn olacaksın! Şimdi üstümde mal topluyorsun, yarın içimde topladığın bu malı Allah yolunda sarfetmediğin için pişman olacaksın! Şimdi üzerimde haram yersin, yarın seni kurtlar yer! Şimdi üzerimde kibirleniyorsun, fakat yarın içimde zelîl olacaksın! Şimdi üzerimde yürüyorsun, yarın bendeki bir çukura düşeceksin! Şimdi üzerimde, güneş ve ay ışığında yürüyorsun, yarın benim içimde, karanlıklar içine düşeceksin! Şimdi insanların toplandıkları yerlerde yürüyorsun, yarın yalnız başına olacaksın.” Peygamberimiz buyurdu ki: “Bir kişi geldi, Lokman hakîme sordu: - Yâ Lokman! Sen bu mertebeye nasıl eriştin? Lokman hazretleri buyurdu ki: Ben bu mertebeye üç şeyle eriştim: 1- Emâneti yerine vermekle, 2- Doğru söylemekle, 3- Mâlâya'nî ya'nî fâidesiz sözü terk etmekle.” Peygamber efendimiz buyurdu ki: “İnsanlar tasadduk ettiği, sadaka olarak verdiği şeyi, Allah rızâsı için verirse, Hak teâlâ hazretlerine verilmiş gibi sayılır ki, karşılığında bin sevâb alır.” Mâlik bin Dînâr hazretleri buyurdu ki: "Amellerin en güzeli, ihlâsla yapılandır. İlmiyle amel etmiyen âlimin nasîhatleri, yalçın kayalara yağan yağmur gibi akıp gider, gönüllere te'sîr etmez. Bahar yağmurları, yeryüzünü yeşillendirdiği gibi, Kur'ân-ı kerîm okumak da kalbleri nûrlandırır. Şu beş şey bedbahtlığın alâmetidir: Birincisi, gözün yaşarmaması, ikincisi kalbin katı olması, üçüncüsü hayâsızlık, dördüncüsü dünyaya düşkünlük, beşincisi, rızkından endişe etmek." Abdürrahmân ibni Avf hazretleri, Peygamberimiz aleyhisselâmdan işiterek buyurdu ki, üç şeye yemîn ederim: 1- Zekât vermekle mal eksilmez, çoğalır. 2- Zulüm edilen kimse, zâlime hakkını bağışlarsa, Hak teâlâ, kıyâmet gününde bu

kulun derecesini yükseltir. 3- Dâimâ isteyici olan kimseyi, Hak teâlâ fakîrlikten kurtarmaz.

HİKMETLER · 18 TEMMUZ 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 528

Nafakası olan rahat olur

Selmân-ı Fârîsî hazretleri birgün bir deve yükü nafaka satın almıştı. Bunu görenler sordular; “Yâ Selmân bu kadar nafakayı ne yapacaksın. Bunu bitirecek kadar ömrün olduğunu biliyor musun?” Selmân hazretleri şöyle cevap verdi: “Nefis nafakasını aldığı zaman insan rahat olur. Ondan sonra nafaka ve başka birşey düşünmeden Allahü teâlânın zikri ile meşgûl olabilir. İnsan nafakası tamam olunca, ibâdetler ve vesveselerden emin olur” Yaşlı hâline rağmen, her zaman ilim öğrenirdi. Bunun sebebini sorduklarında da buyurdu ki: “İlim çoktur fakat ömür kısadır. O hâlde önce dinde zarûrî lâzım olan ilimleri öğren! Kalb ile bedenin hâli kör ve topal bir kimsenin hâli gibidir. Kör bir ağacın altına gider, fakat onda meyve olduğunu göremez. Topal, ağaçtaki meyveyi görür fakat alamaz. İlahi ni'metleri kalb bilmeli, inanmalı, beden de onunla âmil olmalı ki âhiretteki sonsuz ni'metlere kavuşmak nasip olsun.” Çok ağlamasının sebebini sorduklarında şöyle cevap verdi: "Üç şey beni devamlı ağlatır: Birincisi, Resûl aleyhisselâmın vefatı. Bu ayrılığa dayanamadım ve durmadan ağlıyorum. İkincisi, kabirden kalktığım zaman halim ne olur, onu bilmediğim için ağlıyorum Üçüncüsü, Allahü teâlâ beni hesaba çektiği zaman Cennetlik miyim, Cehennemlik miyim bilemiyorum. O zaman halim ne olur, bilemiyorum, onun için ağlıyorum." Hz. Sad bin Ebi Vakkas Resulullaha sordu: “Ya Resulallah ! Dua buyur da, Allahü teala, benim her duamı kabul etsin!” Cevabında buyurdular ki: “Dua kabul olmak için, helal lokma yiyiniz! Çok kimse vardır ki, yedikleri ve giydikleri haramdır. Sonra ellerini kaldırıp dua ederler. Böyle dua, nasıl kabul olunur?” “On liralık elbisenin, bir lirası haram olsa, o elbise ile kılınan namazlar kabul olmaz” “Haram ile beslenen vücudün ateşte yanması daha iyidir” “Malın helalden mi, haramdan mı geldiğini düşünmeyenler, Cehenneme, neresinden atılırsa atılsınlar, Allahü teala, onlara acımayacaktır” “İbadet on kısımdır, dokuz kısmı, helal kazanmaktır” ”Helal kazanmak için yorulup, evine dönen kimse, günahsız olarak yatar. Allahü tealanın sevdiği kimse olarak kalkar” “ “Allahü teala buyuruyor ki, haramdan kaçınanlara

hesab sormağa utanırım". "Haram maldan verilen sadaka kabul edilmez. Saklanırsa, Cehenneme gidinceye kadar, ona yolluk olur".

HİKMETLER · 19 TEMMUZ 2007 PERŞEMBE · KAYIT 529

Şaşırtan üç şey

Ebû Zer hazretleri buyurdu ki: Üç şey beni şaşırttı. Hattâ öyle ki güldürdü. Üç şey de hüzünlendirdi. Hattâ öyle ki ağlattı. Beni güldüren üç şey: 1- Günden güne ölüm kendisine yaklaştığı hâlde, uzun emellerle dünyaya bağlanan kimsenin hâli. Bu kimse, dâima uzun emeller peşinde koşar. Ölümü hiç hatırına getirmez. 2- Gâfil kimsenin hâli. Bu kimse ölümden ve kıyâmetten gâfildir. Fakat ne ölüm ne de kıyâmet ondan gâfil değildir. Günden güne kendisine yaklaşmaktadırlar. 3- Kahkahalarla gülen kimsenin hâli. Kahkahalarla gülen bu kimse, Allahın, kendisinden râzı mı yoksa değil mi olduğunu bilmez. Beni ağlatan üç şey de şunlardır: 1- Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellemin ve eshâbın ölümü. 2- Ölümün gelmesi. 3- Kıyâmet günü Allahın huzûrunda duruş. Bilmem, Rabbim bana nereyi emreder. Cenneti mi, yoksa Cehennemi mi? Sahip olunamıyan üç şey Peygamber efendimiz buyurdu ki: "Ümmetim üç şeyi sever, fakat o üç şey onların değildir: 1- Vücûttaki canı sevmek, 2- Malı sevmek, 3- Dünyayı sevmek." Hz. Ebû Hüreyre'nin rivâyet ettiği hadîs-i şerîfte, Resûl-i ekrem buyurdu ki: "Namaz dînin direğidir. Yüzün süsü, kalbin nûrudur. Bedenin rahatı, semânın anahtarıdır. Mizanın ağırlığı, Rabbin rızâsıdır. Cehennem ateşine perdedir." Resûlullah efendimiz, mescide giren kimsenin dikkat etmesi gereken husûsları bildirirken şöyle buyurmuştur: "Mescide girerken sağ ayak ile girmelidir. Mescide girerken; "Bismillah ve selâmün alâ Resûlillah ve alâ melâiketihi. Allahümme ifteh lenâ ebvâbe rahmetike inneke entelvehhâb" demelidir. Kelime-i şehâdet getirmelidir. Namaz kılanın önünden geçmemelidir. Mescidde dünyâ işi ile uğraşmamalıdır. Dünyâ kelâmı konuşmamalıdır. İki rek'at namaz kılmadan (mescidden) çıkmamalıdır. Abdestsiz girmemelidir."

HİKMETLER · 19 TEMMUZ 2007 PERŞEMBE · KAYIT 606

Sebeplere yapışmalıdır

Önce sebebe yapışmak, sonra duâ etmek lâzımdır. Allahü teâlânın âdet-i ilâhiyyesine uymadan, sebeplere yapışmadan, çalışmadan duâ etmek, Allahü teâlâdan mucize, keramet istemek demektir. Müslümanlıkta, hem çalışılır, hem de duâ edilir.

Kur'an-ı kerimde Allahü teâlâ dâimâ çalışmağı emretmektedir. İnsan bütün gayreti ile çalışacak, bütün elden gelen sebeplere yapışacak, ancak ondan sonra Allahü teâlâdan istiyecektir. Çalışmadan önce değil, çalışırken, başarabilmek, kazanmak için, Rabbine yalvararak, Ondan yardım bekliyecektir

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

"Çalışmadan duâ eden, silâhsız harbe giden gibidir."

Adet-i ilâhiyyeye uymak, sebeplerini aramak, bulmak için çalışmak lâzımdır. Şartlarına uyarak çalışana, elbet verilir. Dilediğine, çalışmadan da, ihsân eder. Fakat sebeplere yapışmamızı emretmektedir.

Okunan Kur'an-ı kerimin ve duânın tesir etmesi, istenilen faydasının tam hasıl olması için için bazı şartların gözetilmesi gerekir. Okuyanın veya yazanın ve hastanın buna inanması, hastanın zararlı olan gıdalardan, şüpheli ilaçlardan perhiz etmesi, sıcaktan ve soğuktan sakınması gerekir. Okuyanın, itikadının bozuk olması, haram işlemekten, kul hakkından sakınması, haram ve habis şey yiyip içmemesi ve karşılık olarak ücret almaması şarttır.

Duâyı yalnız namazlardan sonra veya belli zamanlarda yapmak ve belli şeyleri ezberleyip, şiir okur gibi duâ etmek, uygun değildir, mekrûhdur. Yalvararak korku ve ümit ile duâ etmelidir. Allahü teâlâ Kur'an-ı kerimde, "Rabbinize gönülden ve gizlice yalvarın. Doğrusu O aşırı gidenleri sevmez. Allaha korkarak ve umutla yalvarın. Doğrusu Allah'ın rahmeti iyilik edenlere yakındır", (Araf 55-56), "Onlar , hayır işlerinde koşuşurlar, umarak ve korkarak bize yalvarırlardı." (Enbiya 90) buyurulmaktadır. Hadîs-i şerîfte de, "Gâfil olan kalb ile yapılan duâ makbûl değildir." buyuruldu.

Kalbim gâfil diyerek, duâyı terk de etmemelidir. Kalbine geleni duâ etmek, ezberlediği duâyı okumakdan efdaldir. Yalnız, namazda okunacak duâları ezberlemelidir.

HİKMETLER · 20 TEMMUZ 2007 CUMA · KAYIT 530

Cennet ehlinin ahlakı

Üç şey, Cennet ehlinin ahlâkındandır. Bunlar yalnız şerefli kişilerde bulunur: 1- Kendisine kötülük edene iyilik etmek, 2- Kendisine zulmedeni affetmek, 3- Kendisini mahrûm edene bol bol vermek. Resulü Ekrem efendimiz buyurdu ki: "Üç şey vardır ki hepsi de haktır. Kim ki bir haksızlığa, bir zulme uğrar da, onu yapanı sırf Allah rızâsı için affederse, Allah onun şerefini artırır. Kim ki malını çoğaltmak maksadıyla kendisine bir dilenme kapısı edinirse, Allah onun malını azaltır. Kim ki Allah rızâsı için bir ihsânda bulunursa, Allah onun malını artırır. Üç şey vardır ki, kim onlara kavuşursa dünyada ve âhırette en hayırlı şeye ermiş olur. Bunlar: Allahü teâlânın hükmüne râzı olmak, belâlara sabretmek ve bolluk, rahatlık anlarında Allahı unutmamaktır." Hazret-i Osman, bir çocuğu doğdu zaman, onu yedinci günü kucağına alırdı. Kendisine bunun sebebi sorulduğunda şu cevabı verdi. "Kalbime onun sevgisinin düşmesini istiyorum. Eğer ölürse göstereceğim sabır ve metânetten dolayı alacağım sevap daha büyük olur." Hz.Lokman Hakîm, oğluna yaptığı öğütlerden birinde buyurdu ki: "Ey oğulcuğum, üç şey vardır ki ancak üç şeyle bilinir: Kişinin yumuşak huylu olup olmadığı, ancak öfkelendiği zaman belli olur. Cesûr insan ancak savaşta, tehlike anında belli olur. İyi arkadaş da, ancak ihtiyâç ânında belli olur." Îmân edip ibâdetleri yapmakla, üç şey hâsıl olur: Birincisi, insan, şehvetine uymaktan kurtulur. Kalbi, rûhu temizlenir. Şehvet ve diğer kötülükler yaratanı hatırlamaya mâni' olurlar. İkincisi, insanda, maddeler üzerinde yapılan tecrübeler ile ve his organları ile hâsıl olan bilgilerle ilgisi olmayan başka bilgiler, zevkler hâsıl olur. Her zaman huzur içinde olur. Üçüncüsü, iyilere ni'metler, kötülük yapanlara azap yapılacağına inanan insanlar arasında adâlet hâsıl olur. Kimse kimsenin hakkına tecavüz etmez. Herkes hakkına râzı olur. Zâten karışıklıkların, huzûrsuzlukların sebebi, kişilerin kendi haklarına râzı olmamalarıdır.

HİKMETLER · 21 TEMMUZ 2007 CUMARTESİ · KAYIT 531

Helal kazanmak

Resulullah efendimiz buyurdu ki, Helal kazanmak her Müslümana farzdır" "Bir kimse, hiç haram karıştırmadan, kırk gün helal yirse, Allahü teala, onun kalbini nur ile doldurur. Kalbine, nehrler gibi hikmet akıtır. Dünya muhabbetini, kalbinden giderir". Hz. Abdüllah bin Ömer buyurdu ki: "Kanbur oluncıya kadar namaz kılsanız ve kıl gibi oluncıya kadar oruç tutsanız, haramdan kaçınmadıkca, kabul edilmez, faydası olmaz". Hz. Süfyan-ı Sevri buyuruyor ki: "Haram para ile sadaka veren, cami yaptıran, hayrat yapan kimse, kirlenmiş elbiseyi idrar ile yıkıyan kimseye benzer ki, daha çok pislenir". Hz.Yahya bin Muaz buyuruyor ki:"Allahü tealaya itaat etmek, bir hazineye benzer. Bu hazinenin anahtarı dua, anahtarın dişleri de helal lokmadır". Hz.Sehl bin Abdüllah-i Tüsteri buyuruyor ki; "Hakiki imana kavuşmak için, dört şey lazımdır: Bütün farzları edeple yapmak, helal yimek, görünen ve görünmeyen bütün haramlardan sakınmak ve bu üçüne, ölünciye kadar devam etmeğe sabr etmek". Hz.Abdüllah ibni Mübarek buyuruyor ki: "Şüpheli olan bir kuruşu sahibine geri vermeği, bin lira sadaka vermekten daha çok severim". Hz.Sehl bin Abdüllah Tüsteri buyuruyor ki, "Haram yiyenlerin yedi azası, istese de, istemese de günah işler. Helal yiyenlerin azası, ibadet eder. Hayır işlemesi kolay ve tatlı gelir". Hz.Bişri Hafiye, ne yiyip, nereden geçiniyorsun? dediklerinde, "Herkesin yidiği yerden. Amma, yiyip de gülen ile, yiyip de ağlıyan arasında çok fark vardır" buyurdu. Hz. Avf bin Abdullah hazretleri anlatır: İyilik sahibi sâlih insanlar, birbirlerine yazdıkları nasîhat mektuplarında şu üç şeyi yazarlardı: 1- Her kim âhıret için çalışırsa, dünya işleri de kendiliğinden olur, Allah ona kâfîdir. 2- Kim Allah ile arasını düzeltirse yâni Allahü teâlânın emirlerini yapar, yasaklarından kaçınırsa, Allah da insanlarla onun arasını düzeltir. Herkes ona iyi muâmele eder. Geçimleri iyi olur. 3- Kim kalbini, niyyetini düzeltirse Allah da onun diğer işlerini düzeltir. Yâni kalbini düzeltir. Yaptıklarını Allah rızâsı için yaparsa, Allahü teâlâ da, dinin emirlerine uymayı ona kolay eyler.

HİKMETLER · 22 TEMMUZ 2007 PAZAR · KAYIT 532

İbadetlerde dikkat edilecek şeyler

Sâlih kimseler ibâdet ederken şu dört şeye dikkat ederler: 1- Yapacağı ibâdet hakkında yeterli bilgi sahibidir. 2- İbâdete başlarken önce niyetini düzeltir. 3- İbâdetine sabırla devam eder. 4- Yaptığını, ihlâs ile yapar, ihlâsı elden bırakmaz. Hazret-i Lokman, oğluna nasîhatında buyurdu ki: "Oğlum! Yalandan sakın, zîrâ o serçe eti gibi tatlı gelir. Ondan az kimseler kurtulabilir. Ey oğlum! Üç şey, üç şey ile bilinir: Hilm, yumuşaklık gadab ânında, şecâat harb meydanında, kardeşlik ise ihtiyâç ânında. Ey oğlum! Dünyayı sat, âhıreti al! Böylece alış-verişinde, her iki yönden kâr edersin. Sakın âhıretini satıp dünyayı alma! Zîrâ bu sûretle, her iki tarafta zararın olur. Ey oğlum! Orta hâlde ikrâm edici ol, saçıcı olma!" Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Kim ki sabaha çıktığında, dünyevî meselelerden ötürü hüzünlenirse, Rabbine gücenmiş olarak sabaha dâhil olmuş olur. Kim ki marûz kaldığı bir musîbetten ötürü ötekine berikine şikâyetçi olup durursa, o, ancak şânı yüce olan Allahtan şikâyetçi olmuş demektir. Kim ki, sırf malından faydalanmak için bir zengine tevâzû gösterirse, Allah onun amellerinin üçte birini yok eder. Kim ki, Allah ona Kur'ân-ı kerîm esaslarını bilmiş olma ni'metini verir de, o, bu esaslarla amel etmez ve Cehenneme girmeğe müstahak olacak duruma gelirse, Allah onu rahmetinden uzaklaştırır." "Üç şey kendisinde bulunan kimse, Cennete dilediği kapıdan girecektir: Kul hakkını ödeyen, her namazdan sonra onbir defa ihlâs sûresini okuyan, kâtilini affederek ölen" Düşmanlık, kin tutmak; birçok kötü huya sebep olur. Kin tutan kimse, iftirâ, yalan ve yalancı şâhidlik ve gıybet ve sır ifşâ etmek ve alay etmek ve haksız olarak incitmek ve hakkını yimek ve ziyâreti kesmek günâhlarına yakalanır. Hadîs-i şerîfte, "Üç şey bulunmıyan kimsenin bütün günâhlarının af ve mağfiret olunması umulur: Şirke, küfre yakalanmadan ölmek, sihr yapmamak ve din kardeşine düşmanlık etmemek" buyurulmuştur.

HİKMETLER · 23 TEMMUZ 2007 PAZARTESİ · KAYIT 533

Dünya ve ahıret huzuru için

Bütün insanların, dünya ve âhıret iyiliklerine, rahat ve huzûra kavuşması için üç şey lâzımdır. İlk olarak lâzım olan şey, doğru bir îmân, i'tikât sâhibi olmaktır. Bunun için herkesin, kalbini yanlış inançlardan, şüphelerden kurtarmaya çalışması şarttır. Doğru bir îmâna kavuşmak için, Ehl-i sünnet i'tikâdını öğrenmek ve buna uygun olarak inanmak gerekir. İkinci olarak lâzım olan şey, İslâmiyetin emir ve yasaklarını öğrenmektir. Dînimizde bildirilen helâlı, harâmı, farzı, vâcibi, diğer hususları öğrenmek ve bütün işlerini ve ibâdetlerini öğrendiklerine uygun yapmaktır. Üçüncü olarak lazım olan şey, kalbin tasfiyesi yâni kötülüklerden temizlenmesi ve nefsin terbiye edilmesidir. Nefs hep kötülük yapmak ister. Onun bu isteklerinden kurtulmak ve Allah sevgisini kalbe yerleştirmek için, tasavvuf âlimlerinin bulunamadığı zamanlarda onların yazmış oldukları ahlâk kitaplarını okuyup amel etmek, iş ve ibâdet yapmak lâzımdır. Hadîs-i şerîfte, "Üç şey îmânın lezzetini arttırır: Allahü teâlâyı ve Resûlünü herşeyden çok sevmek, kendisini sevmiyen müslümanı Allah rızâsı için sevmek, Allahü teâlânın düşmanlarını sevmemek" buyurulmuştur. İbâdeti çok olan mü'mini, az olandan daha çok sevmek lâzımdır. İsyânı daha çok olan, küfrü ve kötülüğü yayan kâfirleri daha çok sevmemek lâzımdır. Allah için düşmanlık edilmesi lâzım gelenlerin başında, insanın kendi nefsi gelir. Sevmek demek, onların yolunda bulunmak demektir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki: "Allahü teâlânın bazı kulları vardır. Bunlar, Peygamber değildir. Peygamberler ve şehîdler, kıyâmet günü bunlara imrenirler. Bunlar, birbirini tanımıyan, uzak yerlerde yaşıyan, Allah için birbirini seven müminlerdir." "İnsan, dünyada kimi seviyorsa, âhırette onun yanında olacaktır." İslam büyükleri talebelerine şu üç nasihatı yaparlardı. 1- Paraya, mala, mülke gönül bağlama. 2- Öyle hayat sür ki, kimse senin yüzünden Cehenneme girmesin. Senin davranışından dolayı dinden soğumasın. 3- Yanına kim üzülerek gelirse o kimse yanından neş'e ile gülerek çıksın. Onun kalbini ferahlandır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 24 TEMMUZ 2007 SALI · KAYIT 524

Aristo usulü nifak tohumu ekme metotları

Milattan önce (356 - 323) yılları arasında yaşayan Makedonya kralı Filipin oğlu İskender, babasından sonra kral olunca, kısa zamanda Yunanistan, İran, Anadolu, Suriye, Mısır, Horasan, Hirat ve Belhi işgal etti. Dünyanın yarısından çoğunu zaptetmesi ve kazandığı zaferler, ahlakını bozdu. Zulme başladı. Yaptığı zulümlerle kendi sonunu hazırladı ve sonunda İşret ve sefahetle öldü.

Babası, İskender'i onüç yaşında meşhur felsefeci Aristo'nun terbiyesine bırakmıştı. Kendisini Aristo yetiştirdiği için sıkıntıya düştüğünde hemen ondan yardım isterdi. Seferleri esnasında hocası Aristo'ya bir mektup yazarak şunu sordu: "Zaptettiğim topraklardaki insanları tahakkümüm altında tutabilmek için neler yapmalıyım:

1- Ülkenin ileri gelen insanlarını sürgüne mi göndereyim ?

2- Ülkenin ileri gelen insanlarını hapse mi atayım ?

3- Ülkenin ileri gelen insanlarını kılıçtan mı geçireyim?"

Arısto kendisine şu cevabı verdi:

1- Sürgüne gönderme! Sürgünde toplanıp sana karsı başkaldırırlar,

2- Hapse atma! Hapishaneler militan yuvası olur, iş kontrolden çıkar,

3- Kılıçtan geçirme! Onlardan sonraki kuşak intikam hırsıyla büyür, tahtını sallar.

Anlaşma yollarını tıka!

Bu konuda sana tavsiyem şu olsun: "Zaptettiğin ülke insanları arasına nifak tohumları ekeceksin. Halkı birbirine düşman edeceksin. Onlar birbirleriyle savaşırken, hakem olarak kendini kabul ettirip arabulucu olarak karşılarına çıkacaksın. Sonra aralarını düzeltir gibi görünüp anlaşmaya giden bütün yolları tıkayacaksın!"

İşte, bugün Batı'nın uyguladığı metot, Aristo'nun asırlar önce ortaya attığı bu metotdur. Batı'da bunu en iyi tatbik eden de İngilizler. Tarihteki o meşhur İngiliz oyunlarının kaynağı bu metot. Dün ve bugün, İslam ülkelerinde yaşanan olayları, iç çekişmeleri gözümüzün önüne getirirsek oynanan oyunlar daha iyi anlaşılır.

İngilizler, Londra'da yetiştirdikleri Ali Cinnah ve arkadaşları vasıtasıyla Hindistan'da, bağımsızlık bahanesiyle, Müslüman halkı birbirine düşürüp iç savaş çıkartıp, sonra da, onlara hakemlik yapıp, Pakistan ve Bangaldeş isminde iki devlet kurarak Müslümanları Hindistan'dan koparıp parçalamadılar mı? Aralarında hala iç çekişme devam etmiyor mu?

Osmanlı'nın çağdaş bir devlet hale gelmesi için sözde yardımcı olmak maksadı ile, Tanzimat Fermanı ve Islahat Fermanı'nı hazırlatarak devletin idari yapısına dinamit koymadılar mı? Sonra da, Milliyetçilik tohumlarını ekerek, farklı ırktaki milletlerin birer birer İmparatorluktan kopartarak Osmanlıyı dağıtmadı mı? Dağıtmakla kalmayıp, sonra da, bu devletleri birbirine düşman etmediler mi? Asırlardır kardeşce yaşadıkları Türk halkını Araplara; Arapları Türklere düşman etmediler mi? Yıllardır, Ordoğu'da, oluluk gibi kan akmasının tek sebebi Müslüman halklar arasına ekilen bu nifak tohumları değil mi?

Filistin meselesinin bir türlü hallolmamasının sebebi bu, tavşana kaç, tazıya tut oyunu değil mi? Filistin meselesinin bitmesi için yıllardır kendileri sözde hakemlik yapıyorlar. Tam bitme noktasına geldiği an ektikleri nifak tohumları ile daha da karma karışık hale getiriyorlar. Çünkü maksatları çözüm değil, çözümsüzlük.

Nifak tohumu ekmelerinin yolu tabii ki tek değil. Bunlarda yol çok. 11 Eylül öncesi, İslamiyetin dünyada hızla yayıldığını görünce, Müslümanlar arasında şiddet yanlısı fanatik gruplarlar oluşturarak, onlara el altından her türlü desteği verdiler. Maksatları İslamiyeti şiddet yanlısı bir din olarak gösterip, yayılmasına mani olmaktı. Muvaffak da oldular. Bugün Avrupa'da, ABD'de, Müslümanlara iyi gözle bakılmıyor. Nereden bir canlı bomba çıkıp ortalığı kan gölüne çevirecek korkusu ve endişesi yaşanıyor. Daha neler neler anlatmakla bitmez…

Sadece siyasette değil, dinde de nifak tohumları ektiler. Eskiden Müslümanlar, Ehli sünnetin dört mezhebi üzerine ibadet ederler, bu mezhepler arasında en ufak bir çekişme, münakaşa olmazdı. Mezhepler, kardeşliğin, huzurun, birlik ve beraberliğin esasını teşkil ediyordu.

Sevginin yerini nefret aldı!

Bu beraberliği bozmak için önce kendilerinden Müslüman kılığına soktukları casusları sonra da, yerli işbirlikçileri vasıtasıyla Müslüman halk arasında mezhep düşmanlığını yaydılar. Mezheplerin luzumsuzluğu, dinde yeri olmadığı iftirası her platformda işlendi. Cahil bırakılan mezheplerden, dinin esaslarından haberi olmayan halk, doğrudan Kur'an-ı kerime yönlendirildi. Kur'anı kerimden ve Hadisi şeriflerden herkes kendi anlayışına göre hüküm çıkarmaya kalkınca da, bugünkü akıl almaz manzaralar ortaya çıktı. Dinde yeri olmayan, intihar saldırıları, canlı bomba vahşetleri yaygınlaştı. Müslümanlar arasında senin anladığın yanlış, benim anladığım doğru münakaşaları başladı. Farklı görüşleri ihtiva eden sayısız, klik, fraksiyon ortaya çıktı.

Böylece Müslümanların arasında olması şart olan, sevginin yerini kin ve nefret aldı. Öyle ki, Müslümanlar birbirlerini küfürle itham noktasına geldiler. Müslümanlar biribirleri ile uğraşmaktan bir araya gelemedikleri için de Batı, İslam ülkelerini üzerindeki tahakkümüne rahat bir şekilde devam etmektedir. Aristo'nun nifak tohumu ekmek metodu, bugün de hükmünü aynen icra etmektedir.

Bu zehirli nifak tohumların zararından ancak, Ehli sünnet itikadında olup, dinini bilen ve yaşayan kimseler korunabilmektedir.

HİKMETLER · 24 TEMMUZ 2007 SALI · KAYIT 534

Şeytanın dost ve düşmanları

Hazreti İbn-i Abbâs rivâyet eder: "Resûlullah efendimiz birgün İblîs'e; "Ümmetimden kaç dostun var?" buyurunca, İblîs; "Ümmetinden dostlarım on tane olup, şunlardır dedi; 1-Zâlim devlet reîsi, 2- Malı nereden kazandığına aldırmayan zengin, 3- Emîri, zulmünde tasdik eden âlim, 4- Kibirli kimse, 5- Ölçü, tartı ve başka husûslarda hainlik yapan tüccâr, 6- Karaborsacılık yapan kişi, 7-Zinâ yapan kimse, 8- Faiz yiyen, 9- Malın nereden geldiğine önem vermeyen. 10- İçki içen ve ona yardım eden kişi" Sonra Resûl-i ekrem, İblîs'e; "Ümmetimden düşmanların kaç tanedir?" buyurunca, İblîs şöyle dedi: "Ümmetinden düşmanlarım şunlardır: 1- Ey Muhammed, birincisi sensin. Ben sana kızıyorum. 2 - İlmi ile amel eden âlim, Kur'ân-ı kerîmin emir ve yasakları ile amel eden Kur'ân-

ı kerîm hafızı, beş vakit namazda Allah için ezan okuyan müezzin, 3- Fakirleri, yoksulları ve yetimleri seven, 4- Merhamet ve tevazu sahibi, 5- Allahü teâlâya tâatta bulunan genç, 6- Helâl yiyen, 7- Allah için birbirini seven iki mü'min, 8- Cemâatle namaza rağbet eden, insanlar uyurken geceleyin namaz kılan, 9- Sözünde ve işinde kendisini haramdan uzak tutan kimse, 10- Kalbinde kin, hîle gibi birşey olmadan insanlara nasihat eden, 11- Güzel ahlâklı, cömert kimse, 12- Dâimâ abdestli olan, 13- Allahü teâlânın rızık husûsunda verdiği va'di tasdik eden, 14- Mestûre dul kadınlara yardım eden, 15-Ölüme hazır olan."

HİKMETLER · 25 TEMMUZ 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 535

İslâmiyet üç kısım

İslamiyet üç kısımdır: İlim, amel ve ihlas, yani İslamiyet'in emir ve yasak ettiği şeyleri öğrenmek ve öğrendiklerini yapmak ve bunları yalnız, Allahü tealanın rızası için yapmaktır. Bu üçüne kavuşmayan kimse, İslamiyet'e kavuşmuş olmaz. Bir kimse, İslamiyet'e kavuşunca, Allahü teala, ondan razı olur. Allahü tealanın razı olması, sevmesi de, bütün dünya ve ahiret seadetlerinin en üstünü ve kıymetlisi olduğunu, Âli İmran suresi onbeşinci ve sure-i Tevbenin yetmişüçüncü ayetleri bildirmektedir. O halde, İslamiyet, dünya ve ahiretteki bütün seadetleri ele geçirten bir sermayedir. İslamiyet'in dışında aranılacak, imrenilecek hiçbir iyilik yoktur. Bir müslüman, dünyada azîz, âhırette mes'ud olmasını isterse, kendisinde şu üç huyu bulundurmalıdır: 1- Mahlûklardan hiçbir şey beklememek. 2- Müslümanları ve kâfirleri, ölmüş iseler de gıybet etmemek. 3- Başkasının hakkı olan bir şeyi almamak. Allahü teâlâ üç şeyi çok sever: 1- Cömertlik. 2- Her ortamda doğruyu söylemek. 3- Gizli yerlerde de Allahü teâlâdan korkmak. İki günâhtan çok korkmalıdır: Birisi, emrinde olan insanlara zulmetmek. En büyük zulüm, onların islâm bilgilerini öğrenmelerine, ibâdet yapmalarına mâni' olmaktır. İkincisi, din ve dünya yolunda hâin olmak. Ammâr bin Yâser hazretleri buyurdu ki: Kim ki, üç şeyi kendinde toplarsa, kâmil îmâna sahip olmuş olur: 1- Darlık zamanında yedirip içirmek. 2- Herkese insaflı olmak.3- Kimseye zarar vermemek. Avf bin Abdullah hazretleri anlatır: Hayır sahibi sâlih insanlar, birbirlerine yazdıkları nasîhat mektuplarında şu üç şeyi yazarlardı: 1- Her kim âhıret için çalışırsa, dünya işleri de kendiliğinden olur, Allah ona kâfîdir. 2- Kim Allah ile

arasını düzeltirse, ya'nî Allahü teâlânın emirlerini yapar, yasaklarından kaçınırsa, Allah da insanlarla onun arasını düzeltir. Herkes ona iyi muâmele eder. Geçimleri iyi olur. 3- Kim kalbini, niyetini düzeltirse, Allah da onun diğer işlerini düzeltir. Yanî yaptıklarını Allah rızâsı için yaparsa, Allahü teâlâ da, dînin emirlerine uymayı ona kolay eder.

HİKMETLER · 26 TEMMUZ 2007 PERŞEMBE · KAYIT 536

Makbul olan sadaka

Hazreti Ebû Abs bin Cebr anlatır: "Resûl-i ekrem efendimiz, Esbâbını sadaka vermeye teşvik ettiği zaman, herkes gücü yettiği kadar sadaka olarak birşeyler getirdiler. Hz. Utbe bin Zeyd o gece dışarı çıktı ve bir süre namaz kıldıktan sonra; "Allahım! Sadaka olarak vereceğim hiç malım yok. Ben de sadaka olarak kullarından şeref ve haysiyetime haddi aşan tecâvüzde bulunanları affediyorum" diye duâ etti. Sabahleyin Esbâbın arasında otururken, Resûl-i ekrem; "Kendisine yapılan haddi aşan davranışları dün akşam bağışlayan nerede?" diye sordu. Bunun üzerine Utbe bin Zeyd ayağa kalkıp, Resûlullahın yanına gitti. Resûlullah efendimiz ona; "Seni müjdelerim. Kudret ve irâdesiyle yaşadığım Allahü teâlâya yemîn ederim ki, bu yaptığın bağış, makbûl olan sadakalar arasına kaydedilmiştir" buyurdu. Sadaka verilirken şu husûslara dikkat edilmesi bildirilmiştir: 1- Helâl maldan verilmelidir. 2- Malı az olsa da sadaka vermelidir! Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "En faziletli sadaka, kendisi muhtâc olduğu hâlde fakirin verdiği sadakadır." 3- Ölüm gelip malın elden çıkmasından önce, sadakayı çabuk vermelidir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki: "İnsanın sıhhatli iken verdiği bir dirhem sadaka, ölürken köle azâd etmesinden hayırlıdır." "İnsan öldüğü zaman ameli kesilir. Ancak üç şeyden kesilmez.Sadaka-i câriye, faydalanılan ilim, kendisine duâ edecek sâlih bir evlât" Sadaka-i câriye, vakıf çeşme, köprü, câmi gibi devam eden sadaka demektir. Faydalı ilimden maksat da faydalı bir kitaptır. İnsanlar bu faydalı kitaplardan istifâde ederek dünya ve âhıret saâdetine kavuşurlar. Sâlih evlâdın iyi amellerinin sevâbından babası da istifâde eder. 4- En güzel maldan sadaka vermelidir. 5- Riyâ karışmaması için, sadakayı gizli vermelidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "En fazîletli sadaka, gizli verilen sadakadır." 6- Ecrinin gitmemesi için, fakiri minnet altında bırakmamalıdır.

Bekara sûresinde meâlen: “Sadakalarınızı minnet ve eziyet ile heder etmeyiniz!” buyuruldu. 7- Sadakayı gerçekten muhtaç olanlara ve sâlih kimselere vermelidir.

HİKMETLER · 27 TEMMUZ 2007 CUMA · KAYIT 537

“Dört şeyi yapmadan uyuma!”

Hazret-i Âişe birgün Resûlullah efendimize, - Şehidlerin derecesine yükselen olur mu? diye sordu. Peygamber efendimiz, - Hergün yirmi kerre ölümü düşünen kimse, şehidlerin derecesini bulur, buyurdu. Sonra: - Ey Âişe! Geceleri şu dört şeyi yapmadan uyuma! 1- Kur'ân-ı kerîm hatim etmeden, 2- Benim ve diğer peygamberlerin şefâ'atlerine kavuşmadan, 3- Mü'minleri kendinden hoşnut etmeden, 4- Hac etmeden!.. Bunları söyledikten sonra namaza durdu. Namazını bitirip de hazret-i Âişe vâlidemizin yanına geldiğinde, - Ey iki cihânın güneşi olan Efendim! Annem, babam, canım sana fedâ olsun. Bana dört şeyi yapmamı emrediyorsun. Ben bunları bu kısa müddet içinde nasıl yapabilirim, diye sordu. Peygamber efendimiz, tebessüm ederek buyurdu ki: - Yâ Âişe! Ondan kolay ne var? Üç İhlâs-ı şerîfi ve bir Fatihâ sûresini okursan, Kur'ân-ı kerîmi hatmetmiş; bana ve diğer peygamberlere salevât getirirsen, (Meselâ, Allahümme sallî ve sellim alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ cemî'il enbiyâi vel-mürselîn, denirse) şefâ'atımıza kavuşmuş; önce mü'minlerin ve sonra da kendi affını dilersen, mü'minleri kendinden hoşnut etmiş; “Sübhânallahi velhamdülillahi ve lâ ilâhe illallahü vahdehü lâ şerîke leh. Lehül mülkü velehül hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr.” tesbihini okursan hac etmiş sayılırsın! Amr bin As anlatır: “Birgün Resûl-i ekrem bana; “Elbiseni giy, silâhını kusan ve yanıma gel” diye haber gönderdi. Söylediklerini yapıp, huzûruna vardım. Bana; “Seni ordunun başında göndereceğim. Allahü teâlâ seni korusun ve sana gani’met ihsân eylesin. Çokça gani’met elde etmeni dilerim” buyurdu. Bunun üzerine ben; “Yâ Resûlallah! Ben mal kazanmak için mü’min olmadım. Ben, sâdece İslâmiyete olan sevgimden dolayı müslüman oldum” deyince, buyurdular ki: “Yâ Amr! İyi insan için helâl mal ne kadar güzeldir.”

HİKMETLER · 28 TEMMUZ 2007 CUMARTESİ · KAYIT 538

Çobanın namazı

Hikmet ehli birisi, “Kişi ibâdet yaparken, koyun çobanından ibret almalı, onun gibi olmalıdır.” buyurunca, yanındakiler, “Koyun çobanından nasıl ibret alınır?” diye sordular. Bunlara şu cevabı verdi: “Koyun çobanı, sürüsünün yanında namaz kılar. Fakat kıldığı bu namaz sebebiyle koyunların kendisini methetmelerini beklemez. Her zaman nasıl kılıyorsa öyle kılar. Koyunlar görüyor diye namazı farklı kılmaz. İşte kendini bilen, sâlih müslüman böyle olur. Başkalarının, kendi hakkında söyliyecekleri şeylere aldırmaz. İnsanların varlığı ile yokluğu bir olur.” Büyüklerden biri buyurdu ki: Allahü teâlâ kötü kimseyi üç şeyle cezâlandırır: 1- İlim verir, fakat ilmi ile amel etmeyi nasip etmez. 2- Sâlihlerle arkadaşlık eder, onların hâlleri ile hâllenmeyi nasip etmez. Onların kadrini, kıymetini bilemez. 3- İbâdet kapılarını açar fakat, ihlâs kapılarını kapar. Bunların üçüne de sebep, o kişinin kalbinin bozuk olmasıdır. Kalbini düzelten kimseler, böyle cezâlara mübtelâ olmazlar. Bir kimsenin, itâ'atli iyi huylu kul olabilmesi için dört şart vardır: 1- Uzun emelli olmamak. 2- Cenâb-ı Hakkın va'dinden emîn olmak. 3- Cenâb-ı hakkın taksimine yâni verdiği rızıklara râzı olmak. 4- Mideyi haramlardan korumak. Kim ki, bu dört şeyi yerine getirirse, nefsini itâ'at altına almış olur. Vehb bin Münebbih hazretleri buyurdu "Şu üç şey zulümdür: Kendisinden yukarıdakilere karşı gelip, emirlerini yerine getirmemek. Kendinden aşağıdakilere güç ve kuvvet kullanarak haksızlık yapmak. Zâlimlere yardım etmek." "Münâfığın alâmeti üçtür: Yalnız olduğu zaman tembeldir. Yanında birisi olduğu zaman, çalışkandır. Bütün işlerinde övülmeyi çok sever." "Hasedcinin ya'nî başkalarını çekemiyenin alâmeti de üçtür. Hased ettiği kimse, yanında yoksa, gıybetini eder. Yanında bulunduğu zaman dalkavukluk yapar. Onun başına bir belâ geldiği zaman sevinir."

HİKMETLER · 29 TEMMUZ 2007 PAZAR · KAYIT 539

Üç hediye

Cebrâil aleyhisselâm, aklı, hayâyı ve îmânı, Adem aleyhisselâma getirip dedi ki: - Yâ Âdem! Allahü teâlâ sana selâm ediyor. Getirdiğim şu üç hediyeden birini kabûl etmeni emir buyurdu. Âdem aleyhisselâmın, aklı kabul etmesi üzerine Cebrâil aleyhisselâm îmân ile hayâya, "Siz gidebilirsiniz" dedi. Îman: - Allahü teâlâ bana emreyledi ki, akıl nerede ise, sen orada ol! Bunun için ben akıldan ayrılıp gidemem! Hayâ da: - Allahü teâlâ bana da aynı şekilde emreyledi. Ben de, akıldan ayrılıp gidemem, dedi. Allahü teâlâ kime akıl verirse, hayâ ile îmân da onunla beraber bulunur. Aklı olmıyanın ne hayâsı ne de îmânı bulunur. Hayâsı olan kimse, güzel ahlâk sahibi olur. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Sizin îmânen mükemmel olanınız, ahlâken güzel olup, insanlara iyilik yapanlardır." Birgün, Hasen-i Basrî hazretlerine birisi gelip sordu: - Yâ İmâm! Din temizliği nedir? Din cevheri nedir? Din hazînesi nedir? - Din temizliği abdest almaktır. Din cevheri, Allahü teâlâdan korkmak ve hayâ etmektir. Din kuvveti ise, namazdır. Çünkü, Allahü teâlâ, hayâ eden kulunu medhetmiştir. Din hazînesi ilimdir. Çünkü, her kimin abdesti olmazsa, dini temiz olmaz. Her kimin hayâsı olmazsa, onda dinin cevheri olmaz. Kimde Allahü teâlânın korkusu olmazsa onda dinin cevheri olmaz. Her kimin ilmi olmazsa dinin hazinesi olmaz. İmanı koruyamaz! Îmânın gitmesine sebep olan şeyler çok ise de bunun iki sebebi vardır: Bunlardan birincisi, ömrün, bozuk, bâtıl i'tikâd üzere geçmesidir. Böyle kimseler, yaptığı işin, i'tikâdının bozuk olduğunu bilmediği için, tevbe de edemez. Ve bu sapık hâli ile vefât eder. Bunun için, önce i'tikâdı düzeltmek, ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği gibi inanmak lâzımdır. Ehl-i sünnet i'tikâdı, Peygamber efendimiz ve eshâbının i'tikâdıdır. İkincisi, îmânın zayıf olması, dünya sevgisinin çok, Allah sevgisinin az olmasıdır. Ölüm zamanı, dünya sevgisi ağır gelir, îmânsız gitmesine sebep olur. Bunun için, dünya malına muhabbet etmemeli, şehîd olarak ölmeyi arzû etmelidir.

HİKMETLER · 30 TEMMUZ 2007 PAZARTESİ · KAYIT 540

Beş katlı kale

İslam beş katlı bir kaleye benzer. Birinci katı altından, ikinci katı gümüşten, üçüncü katı demirden, dördüncü katı tunçtan ve beşinci katı ise bakırdandır. Bakır denilen kat, edeptir. Bir kimsenin edebi olmazsa, şeytan buradan çok rahat içeri girer. Edepli olan kimsenin bu kalesine şeytan giremez. O kimse de îmânını muhâfaza eder. Demirden olan kat, sünnettir. Sünnetleri yapan, bunları terk etmiyen kimseye şeytan zarar veremez. Bu engelden içeri giremez. Tunç tabakası ise farzlardır. Gümüş tabakası ihlâstır. Altın tabakası, Allahü teâlâya yakınlıktır. Bir kimsenin, edebi varsa, sünnete yol bulur. İhlâsı varsa, Allahü teâlâya varmağa yâni onun rızâsını kazanmaya yol bulmuş olur. Bir kimse, edebli olmazsa, sünnete yol bulamaz. Sünneti yapmıyan kimse, farza yol bulamaz. Farzı yapmıyan da, ihlâsı bulamaz. Bir kimse, her verdiğini Allahü teâlânın rızâsı için verir, sevdiğini Allah için sever ve düşmanlığını da, Allah için yaparsa, o kimsenin îmânı tamam olur. Ahlâkı güzel olanın da îmânı kâmil olur. Îmânın âlâmeti, dine inanmayanları sevmemektir. Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde, “Muhakkak sen yüksek bir ahlâk üzerindesin.” buyurmakta. Habîbinin ahlâkını medh buyurmaktadır. Bir kimsenin ahlâkı güzel olursa, Resûlullahın ahlâkı ile ahlâklanmış olur. O'nun yolunu tutmuş olur. Hakîki mü'min olur. Edebe aykırı birşey hatıra geldiğinde, bunun haram olduğunu bilip yapmamak îmândandır. Evliyânın büyüklerinden Şakîk bin İbrâhim hazretlerine sordular: - Bir kimsenin sâlih, temiz bir kimse olup olmadığı nasıl anlaşılır? Şakîk hazretleri bu suâle şöyle cevap verdi: Bu üç şeyle anlaşılır: 1- Kalbinde olanı sâlihlere anlattığında, eğer onlar hoşlanırlar, anlattıklarından memnun olurlarsa, iyi insan demektir. Yok, bu anlatılanlardan hoşlanmazlar, üzülürlerse sâlih insan değildir. 2- İnsan, Allahü teâlânın emirlerini yaptığında değil de, dünya rahatlığını, mevkiini düşündüğü vakit hoşlanır, bunu çok arzû ederse, bu kimse sâlih değildir. 3- Ölümü düşündüğünde, nefsi ölmekten kaçmıyorsa, bu insan sâlih kimsedir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 31 TEMMUZ 2007 SALI · KAYIT 525

“Hiç telâş etme! Zulmetmediysen zulme uğramazsın!”

Günümüzde, dini hassasiyetler zayıfladığı için, insanların biribirlerine karşı davranışlarında hakka, hukuka riayette de zafiyetler görülmektedir. İnsan, kendi sınırları dahilinde kalmaz sınırı aşarsa, başkasının alanına girmiş olur; bu da zulümdür.

Başka bir ifade ile zulüm, başkasının malına, mülküne tecâvüzdür. Başkasının malını haksız olarak zorla elinden almak, eziyet etmek, işkence etmek hep zulümdür. Zulmün en kötüsü de, din ve vicdan hürriyetine mâni olmaktır; inanca ve ibadete müdahaledir.

Dinimizde, kul hakkı ve zulüm üzerinde çok durulmuştur. Allahü teâlâ birçok günahı affedebilir veya cezâsını âhirete bırakabilir. Fakat, zulüm günahını affetmez, cezâsını mutlaka dünyada iken verir. Ayrıca âhirette de cezâsını çektirir. Bunun yaşanmış yüzlerce, binlerce örnekleri vardır:

Çok eskiden İran’da Feridun adında zâlim bir hükümdar vardı. İdâresini zulüm ve baskı ile yürütürdü. Birgün gördüğü bir kadına göz koyarak, bunu sarayına getirmeleri için adamlarına emreder. Adamları buna derler ki:

Sabaha çıkamadı

- Efendimiz, o göz koyduğunuz, bir marangozun karısıdır. Kendisi ve kocası çok dindar olup, muhitte oldukça sevilen kimselerdir. Düşmanlarınız, sizin bu arzunuzu duyup, aleyhinize işi büyütürler. Bir bahane bulmalısınız. Mesela, marangoza bu gece sabaha kadar yapamayacağı bir iş teklif ediniz. Sonra da emrinizi yerine getirmedi bahânesiyle, kendisini idam edersiniz. O zaman göz koyduğunuz karısı dul kalır, kendiliğinden size gelir. Böylece aleyhinizde hiçbir dedikoduya sebebiyet verilmemiş olur.

Zâlim Feridun, akılcılarının verdikleri bu aklı pek beğenerek, marangozu çağırtıp şöyle der:

- Bu gece sabaha kadar, öd ağacından olmak şartıyla, on tane süslü taput yapacak ve şafak vakti göndereceğim adamlarıma teslim edeceksin. Şayet adamlarım geldiği anda, bunları eksiksiz teslim etmezsen, seni sarayımın zindanında astıracağım, haberin olsun!..

Marangozun, "Hükümdarım! Buna imkân yok, verdiğiniz mühleti birkaç hafta uzatmanızı istiyorum.Sabaha kadar ancan bir taput yapabilirim" sözüne, "Ben anlamam, şafak vakti göndereceğim adamlarıma, ya on taputu, yahut da buna mukabil kendi kafanı teslim edeceksin!.".

Marangoz heyecan ve telâş içinde evine gelip, gözyaşı döküp ağlamaya başlar. Ağlamasının sebebini ısrarlı olarak hanımının sorması üzerine de, zâlim hükümdarın teklifini anlatıp, gözyaşları içinde helâllık dilemeye başlar. Kadın, kocasına, "Dur bakalım, acele etme" der ve ilâve eder:

- Sen, hiç kimseye zulmettin mi?

- Hayır, benim hiç kimseye zulmetmediğimi sen de biliyorsun.

- Öyleyse, boşuna telâş etme! Zulmetmediysen zulüm görmezsin.

Gün aydınlanırken, kapı vurulmaya başlar. Heyecandan elleri, ayakları titreyen marangoz, "Eyvah, işte geldiler. Hanım hakkını helal et!" der. Kapıyı açtığında hükümdarın adamları, "Bu gece yarısı, hükümdar Feridun, âniden öldü. Onun cenâzesi için bir tabut yapmanı, yeni hükümdar emretti" derler.

Karı-koca sevinç içinde birbirlerine bakarlar... Sonra da adamcağız, hazırladığı tabutu vermek üzere hızla marangozhaneye koşar.

Peygamber efendimiz, zalimlerin ve zalimlere yardım edenlerin kendisinden uzak olduğunu bildiriyor: "Öyle emirler gelir ki, yalan söyler ve zulmederler. Onların yalanlarını tasdik eden ve zulümlerine yardım edenler, benden değildir, ben de onlardan değilim. Onların yalanlarını tasdik etmeyen ve zulümlerine yardımcı olmayanlar bendendir, ben de onlardanım."

Tarih boyunca, hiçbir zulüm devamlı olmamış. Zaman zaman dinsiz diktatörler, ellerini kana boyayıp, memleketlere hakim olmuş, zulüm, fesad ile insanları inleterek dünyayı korkutmuş iseler de, çabuk yıkılmışlar ve tarih boyunca, lanetle anılmışlardır. Örümcek yuvası gibi çabuk kurulan tuzakları, sabah rüzgarı gibi ferahlatıcı, hafif bir kuvvetle uçmuş, insanlığa yarar birşey bırakmamışlardır. Zalim devletler, ne kadar büyük ve kuvvetli görünmüş iseler de bu zunu sürmemiş, yıkılıp yok olmuşlardır. Çünkü zulüm payidar olamaz.

Zulüm payidar olmaz

Zulüme dayanan devletler, bir anda parlayan kibrite benzer ki, etrafındaki saman, talaş gibi hafif şeyleri tutuşturur, eli yakar, evleri harab eder. Kendi ise, hemen söner, biter. Adalete dayanan milletler ise, kaloriferlerin radyatörü gibidir. Radyatör, birşeyi yakmaz, odaları ısıtarak, insanlara rahatlık verir. Sıcaklığı aşırı, zararlı değildir. Fakat hararet, enerji kaynağına maliktir. İslamiyet de, böyle faydalı bir enerji kaynağı olup, kendisine bağlanan fertleri, aileleri ve cemiyetleri besler, kuvvetlendirir.

Geçmişte, yalnız kendi rahatlarını, keyiflerini düşünen krallar, diktatörler, İslam dininin, kendi zulümlerini, kötülüklerini meydana çıkardığını görerek, cinayetlerini, hıyanetlerini gizleyebilmek ve yalanlarına herkesi inandırabilmek için, İslamiyet'e saldırıp yok etmek istemişlerdir. Ancak, yalanları ortaya çıkınca da, yok olup gitmişler. İslam güneşi ise dünyayı aydınlatmaya devam etmiş. Kıyamete kadar da devam edecek!..

HİKMETLER · 31 TEMMUZ 2007 SALI · KAYIT 541

Üç şeyden kendini koruyan…

Hazret-i Ömer, bir genci görünce şöyle buyurdu: “Delikanlı! Eğer üç şeyin kötülüğünden kendini korursan, geçlik çağının sebep olduğu şeyden korunmuş olursun: Dilinin kötülüğünden, cinsî arzularının kötülüğünden, bir de midenin kötülüğünden korunursan, kendini gençliğin kötülüklerinden korumuş olursun.” Bir gün Dâvüd aleyhisselâm, Hazret-i Lokman'a: - Bir koyun boğazlayıp, bütün vücûdunun en iyisi olan iki parça et getir, dedi. O da gidip, dili ile yüreğini getirdi. Bir defasında da: - En kötü kısımlarını getir, dedi. Yine dille yürek getirdi. Sebebini sorunca: - Dil ile yürek (kalb) iyi olursa, bütün iyilerin iyisi olur, kötü olunca, bütün kötülerin kötüsü olur, deyip insanın iyilik ve kötülüğünün, dil ve kalbine bağlı olduğuna işâret etti. Hadis-i şerifte buyuruldu: İki şey insanın hoşuna gitmez: 1- Ölüm. Hâlbuki ölüm, fitneye karışmaktan hayırlıdır. 2- Az mal. Hâlbuki az malın hesabı kolay olur. İki haslet sahibi, şükredici ve sabredici olarak yazılır: 1- Dinde kendisinden üstün olana bakıp, onu örnek alan. 2- Malda kendisinden aşağıda olanlara bakıp hâline şükreden. Saâdete kavuşmak için, iki

şey lâzımdır. Mes'ûd ve bahtiyar kimse, bu iki şeye kavuşan kimsedir. Bu iki şeyden; Birincisi, doğru ilim ve îmân sâhibi olmaktır. Bu da, fen derslerini ve Muhammed aleyhisselâmın hayâtını, ahlâkını öğrenmek ile ele geçer. İkincisi, iyi huylu, iyi hareketli insan olmaktır. Bu ise, fıkh ve ahlâk ilimlerini öğrenmek ve bunlara uymakla olur. Bu ikisini elde eden kimse, Allahü teâlânın rızâsına, sevgisine kavuşur. Çünkü Allahü teâlâ, sonsuz ilmi ile herşeye âlimdir. Meleklere ve Peygamberlere çok ilim vermiştir. Onlarda hiç ayıp ve kusûr ve çirkin hiçbirşey yoktur. Hadis-i şerifte buyuruldu: Allahü teâlâ kıyamette şu iki kişiye rahmetle nazar etmez: 1- Sıla-i rahmi kesene. 2- Kötü komşuya.

2007 YILLIK KÜLLİYATI

08

Ağustos

38 yazı · Hikmetler: 34 · Gönül Bahçesi: 4

HİKMETLER · 1 AĞUSTOS 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 542

Herkes için iman zaruri

İman etmek, bütün insanlara lazımdır. Herkes için iman zaruridir. İman edenlerin, farzları yapıp haramlardan kaçınması lazımdır. Her mümin, farzları yapmağa ve haramlardan kaçınmağa, yani Müslüman olmağa memurdur. Her mümin, Peygamberimizi , malından ve canından daha çok sever. Bu sevgisinin bir alameti, sünnetleri yapıp mekruhlardan kaçınmadır. Bir mümin, bütün bunlara ta'bi olduktan sonra, mubahlarda da, ne kadar Ona uyarsa, o derece kamil ve olgun bir Müslüman olur. Allahü tealaya, o derece yakın, yani sevgili olur. Dünyada felaketlerden, ahirette azaptan kurtulmak için, iki şey lazımdır. Bunlar; emirlere sarılmak ve yasaklardan sakınmaktır. Bu ikisinden en büyüğü, daha lüzumlusu, ikincisidir. Allahü teâlâdan korkarak, haramlardan (yasaklardan, günahlardan) sakınmaya takva denir. Resulullahın yanında, birisinin çok ibadet ettiğini, çok uğraştığını söylediler. Birisinin de, yasak edilen şeylerden çok sakındığını söylediklerinde, “Hiçbir şey, haramlardan sakınmak gibi olamaz” buyurdu. Yani, yasaklardan sakınmak, daha kıymetlidir, buyurdu. Peygamber efendimiz buyurdu ki: Rabbim bana dokuz şey emretti: 1- Gizli halde de aleni halde de Allah'tan korkmamı, 2- Öfke ve rıza halinde de adaletli söz söylememi, 3- Fakirlikte de zenginlikte de iktisad yapmamı 4- Benden kopana da sıla-ı rahm (akraba ziyareti) yapmamı, 5- Beni mahrum edene de vermemi, 6- Bana zulmedeni affetmemi, 7- Susmamın tefekkür olmasını, 8- Konuşmamın zikir olmasını, 9- Bakışımın ibret olmasını ve Ma'rufu emretmemi. Hadis-i şerifte buyuruldu: Allahü teâlânın birini sevdiği, diğerine gazap ettiği iki çeşit gülme vardır: 1- Sevdiği gülme, kişinin, görmeyi arzuladığı bir din kardeşiyle ansızın karşılaşınca, sevincinden gülmesi. 2- Sevmediği gülme ise, kişi boş veya nahoş bir sözü başkalarını güldürmek için söyler. Bu yüzden cehenneme yuvarlanır.

HİKMETLER · 2 AĞUSTOS 2007 PERŞEMBE · KAYIT 543

Kıymetli olan üç sabır

Üç sabır çok kıymetlidir: Taate sabır, günah işlememeye sabır, belâ ve mihnete sabır. Dünya mihnet ve sıkıntı üzerine kurulmuştur. Sıkıntının ise, sabretmekten başka çâresi, katlanmaktan başka kurtuluş yolu yoktur. Peygamber efendimiz buyuruldu ki: "Sabır üçtür: Musîbete sabır, taate sabır ve günah işlememeye sabır. Musîbete sabredene, Allahü teâlâ üçyüz derece ikram eder. Her derece arası yerden göğe kadar mesafedir. Taate sabredene, Allahü teâlâ, altıyüz derece ihsân eder. Her derece arası, yerin dibinden, Arşa kadardır. Günah işlememeye sabredene, Allahü teâlâ, dokuzyüz derece verir. Her derece arası, yerin dibinden Arşın üstüne kadardır." Şakîk-i Belhî hazretlerine, "İnsanları hangi şey helâk eder" diye sorulmuştu. Cevaben, "İnsanları iki şey helâk eder: Biri, tevbe ederim diyerek günah işlemeleri; diğeri de, zamanında yapması gereken tevbeyi sonra yaparım diye geciktirmeleri..." dedi. Cafer bin Sinan buyuruyor ki: "Günah işleyenlerin boynunu bükmesi, ibadet edenlerin göğsünü kabartmasından daha iyidir." Haramlardan kaçınmak da, iki türlüdür: Birinci kısmı, yalnız Allahü teâlânın hakkı olan, Onun emri olan günahlardan kaçınmaktır. İkinci kısmı, insanların, mahlukların hakları da bulunan günahlardan kaçınmaktır. İkinci kısmı, daha mühimdir. Çünkü Allahü teâlâ, hiçbir şeye muhtaç değildir ve çok merhametlidir. Kullar ise, pek çok şeye muhtaç oldukları gibi, cimridirler. Resulullah buyurdu ki: "Üzerinde kul hakkı olan, insanların malına, ırzına dokunan, ölmeden önce helallaşsın, ödesin! Zira ahiret günü altının, malın değeri olmaz. O gün, hak ödeninceye kadar, kendi sevaplarından alınacak, sevapları olmazsa, hak sahibinin günahları, buna yüklenecektir." Abdullah bin Mübarek hazretleri buyurdu ki: "Üç ilim öğrendim. Bunlar, gönül ilmi, dil ilmi ve beden ilmi. Gönül ilmi şudur ki: Allahü teâlâ bana kalb verdi. Bu kalb ile O'nu bileyim, O'nun sevdiklerine gönül vereyim. Sevmediklerine gönlümü bağlamıyayım, onlardan uzak olayım. Dil ilmi şudur ki: Bana dil verdi. Bu dil ile O'nu anayım. O'nun istemediği sözleri söylemiyeyim. Beden ilmi şudur ki, bana beden vermiştir. Bu beden ile O'nun emrettiği şeyleri yapar, yasak ettiği şeylerden uzak dururum.

HİKMETLER · 3 AĞUSTOS 2007 CUMA · KAYIT 544

Akıllı olan

Akıllı olan üç şeyi hatırından çıkarmaz: 1- Dünyanın fâniliğini, zevklerinin geçici olduğunu, 2- Ölümü, 3- Mârûz kalmaktan emin olmadığı felâketleri. İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyuruyor ki: "Bu dünya, âhıret yolcularının bir konak yeridir. İnsana burada yiyecek ve giyecek lâzımdır. Bunlar ise çalışmadan ele geçmez. Her an mal kazanmak için uğraşan aldanmıştır. Hem âhıret için hazırlanmalı, hem de dünya ihtiyaçlarını kazanmalıdır. Fakat, bunları da, âhıret yolculuğunda lâzım olduğunu düşünerek kazanmalıdır." Müslümanın kendinin ve çoluk çocuğunun ihtiyaçlarını helâlden kazanması, kimseye muhtaç bırakmaması, cihâddır. Birçok ibâdetlerden daha sevâbdır. Malı çalının bir kimse geçmiş olsuna gelen kimselere dedi ki: Bunda üç şeye şükretmem lâzımdır: 1- Başkaları benden çaldı, ben başkalarından çalmadım. 2- Yarısını aldılar, yarısı bende kaldı. 3- Dînim, îmânım bende kaldı, dünyayı aldılar. Ca'fer-i Sâdık hazretleri buyurdu ki: Beş kişinin sohbetinde bulunmaktan sakın: 1- Yalan söyliyenden sakın, çünkü ona dâimâ aldanırsın. 2- Ahmaktan sakın, çünkü sana iyilik yapayım derken kötülük yapar. 3- Bâhilden sakın, çünkü en çok işine yarıyacağı zaman seni bırakır. 4- Kötü kalbli kişiden sakın, çünkü işi düşünce seni harcar. 5- Fâsıktan sakın, çünkü seni bir lokma ekmeğe satar. Peygamber efendimiz buyurdu: "İnsan, üç şeyden kurtulamaz: Sû-i zan, uğursuzluğa inanma ve hased. Sû-i zan edince, buna uygun harekette bulunmayınız. Uğursuz zan ettiğiniz şeyi, Allaha tevekkül ederek yapınız. Hased ettiğiniz kimseyi hiç incitmeyiniz!" "Üç şey için yemin ederim: 1- Sadaka vermekle mal azalmaz. 2- Zulme uğrayıp da sabredeni Allah aziz eder. 3- İsteme kapısını açana, fakirlik kapısı açılır. "

HİKMETLER · 4 AĞUSTOS 2007 CUMARTESİ · KAYIT 545

Üç şeyi yapan

Peygamber efendimiz buyuruldu ki: “Üç şeyi yapan müslümanın imanı kâmildir: Ailesine hizmet eden, fakirler arasında oturan ve hizmetçisi ile birlikte yemek yiyen.” Bu üç şeyin, müminlerin alameti olduğu Kur’an-ı kerimde bildirilmiştir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: “İki şeyi koruyan cennete girer: 1- Dilini. 2- Irzını, namusunu.” “Şu iki haslet münafıkta olmaz: 1- Güzel huy. 2- Dini anlama kabiliyeti.” “Şu iki şey kâfir âdetidir: 1- Soyu kötülemek. 2- Ölü için feryat etmek.” “İki şey başkasından esirgenmez: 1- Su. 2- Ateş.” “Şu iki şeye sımsıkı sarılan, doğru yoldan sapmaz: 1- Allahın kitabına. 2- Sünnetime.” Akşemseddîn hazretleri bir talebesine nasihatında buyurdu ki: “Her işe Besmele ile başla! Namaza önem ver! Ni’mete şükret, belâya sabret! Ömrün uzun olsun istersen, kimsenin ni’metine hased etme! Kimseyi kötüleyip, atıp tutma! Çok uyumak kazancın azalmasına sebep olur. Gece uyanık ol, seher vakti uyanık ol, Kur’ân-ı kerîm oku! Veli olmak istersen sabırlı ol! Velî, insanlardan gelen sıkıntılara katlanıp, tahammül eden kimsedir. Sıkıntıları göğüsler, belâlar yüzünden şikâyetçi olmaz ve düşmanlık beslemez, düşmanlık tavrı takınmaz. O, toprak gibidir. Toprağa her türlü kötü şey atılır. Fakat topraktan hep güzel şeyler biter.” “Kulluk beş kısımdır: Birincisi; beden kulluğudur. Bu, Allahü teâlânın emirlerine uyup, yasak ettiği şeylerden sakınmaktır. İkincisi; nefs kulluğudur. Bu kulluk, nefsi terbiye etmek, ıslâh etmek, mücâhede ve nefsin istemediği şeyleri yapmak, riyâzet çekip nefsin istediği şeyleri yapmamaktır. Üçüncüsü; gönül kulluğudur. Bu ise, dünyadan ve dünyada bulunan şeylerden yüz çevirip, âhırete yönelmektir. Âhırete yarar iş yapmaktır. Dördüncüsü; sır kulluğudur. Bu, her şeyi bırakıp, tamamen Allahü teâlâya dönüp, O’nun rızâsını kazanmaktır. Beşincisi; can kulluğudur. Bu kulluk, müşâhedeye ermek için kendini Allah yoluna vermekle olur...” “Ma’nevî huzûra ermek ve bu yolda ilerlemek için dört şey lâzımdır: 1- Az yemek, 2- Az uyumak, 3- Halka az karışmak, 4- Allahü teâlâyı unutmamak.”

HİKMETLER · 5 AĞUSTOS 2007 PAZAR · KAYIT 546

Son din

Her din, kendisinden önce gelen dini nesh etmiş, yürürlükten kaldırmıştır. En son gelen ve her dini değiştirmiş, daha doğrusu dinlerin hepsini kendinde toplamış olup, kıyamete kadar hiç değişmiyecek olan din, Muhammed aleyhisselamın dinidir. Bugün, Allahü tealanın sevdiği, beğendiği din de, bu ahkam ile kurulmuş olan İslam dinidir. Bu dinin bildirdiği farzları yapanlara ve haramlardan kaçınanlara Allahü teala, ahirette nimetler, iyilikler verecektir. Yani bunlar, sevap kazanır. Farzları yapmayanlara ve haramlardan kaçınmayanlara, ahirette cezalar, acılar vardır. Yani böyle kimseler, günaha girer. İmanı olmayanların farzları kabul olmaz. Yani bunlara sevap verilmez. Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Allahü teâlâ buyurdu ki: Üç şeye devam eden, gerçek dostum; terk eden, gerçek düşmanımdır: 1- Namaz. 2- Oruç. 3- Cünüplükten gusül.” Şakîk bin İbrâhim buyurdu ki: İnsanlar, dört şeyde sözle muvâfakat ettiler, fakat fiilen muhâlefet ettiler. 1- "Biz Allahın kullarıyız!" dediler. Fakat bir kul, köle gibi değil, bir hür kişi gibi davrandılar. 2- "Allah bizim rızkımıza kefildir" dediler. Fakat kalbleri dünyalıktan başka hiçbir şeyle tatmin olmadı. 3- "Âhıret dünyadan hayırlıdır!" dediler. Fakat devamlı dünyalık toplamakla meşgûl oldular. 4- "Bizler mutlaka öleceğiz!" dediler. Fakat hiç ölmeyecek insanlar gibi davrandılar. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: “Dört şey münâfıklık alâmetidir: Emânet olunana hıyânet etmek, yalan söylemek, vadini bozmak ve yapılan sözleşmeye uymamak ve mahkemede doğruyu söylememek” “Dört şeyi yapan, yâni kocasına hıyânet etmiyen, beş vakit namaz kılan, Ramazan-ı şerîfte oruç tutan ve başkasına, açık olarak görünmiyen kadın Cennete gidecektir” Çünkü, doğru kılınan namaz, insanı günâh işlemekten korur ve İslâmın şartlarını yerine getirmek sevgisini hâsıl eder. Peygamber efendimizin hicretin onuncu yılı, son haccında, son hutbesi, “Kadınlarınıza eziyet etmeyiniz! Onlar, Allahü teâlânın sizlere emânetidir. Onlara yumuşak olunuz, iyilik ediniz!” olmuştur.

HİKMETLER · 6 AĞUSTOS 2007 PAZARTESİ · KAYIT 547

En büyük nimet

Cenab-ı Hak, bütün insanlara, sayılamayacak kadar çok nimet, iyilik vermiştir. Bunların en büyüğü ve en kıymetlisi olarak da, Resuller ve Nebiler göndererek, İslamiyet'i, seadet-i ebediyye yolunu göstermiştir ve İbrahim suresinin yedinci ayetinde mealen, “Nimetlerimin kıymetini bilir, şükür ederseniz, yani emir ettiğim gibi kullanırsanız, onları arttırırım. Kıymetlerini bilmez, bunları beğenmezseniz, elinizden alır, şiddetli azab ederim” buyurmuştur. Bir asırdan beri İslamiyet'in garib olması ve son zamanlarda büsbütün uzaklaşarak, dünyanın küfür ve irtidad karanlığı ile kaplanması, hep İslam nimetlerinin kıymetlerini bilmeyip, onlara şükür etmemenin arka çevirmenin neticesidir. Ma'rûf-i Kerhî hazretleri buyurdu ki: "Dünyâ dört şeyden ibârettir. Mal, söz, uyku ve yemek. Mal, insanı Allahü teâlâya isyân ettirir. Söz, insanı Allahü teâlâdan başka şeylerle oyalar. Uyku, insana Allahü teâlâyı unutturur. Yemek ise, insanın kalbini katılaştırır." Peygamber efendimiz buyurdu ki: “Cennet dört kimseye müştaktır, bunları bekler, özler: 1- Dili zikredici olan, her işinde Cenâb-ı Hakkı hatırlayan, 2- Kur'ân-ı kerimi ezberleyen, 3- Yemek yedirici olan, 4- Ramazan ayında oruçlu olan.” “Kişi, kıyâmet günü dört şeyden sorguya çekilmedikçe bir tarafa adım atamaz: 1- Ömrünü nerede tükettin? 2- Bedenini nerede yıprattın? 3- İlminle hangi husûsta amel ettin? 4- Mal ve servetini nerede kazanıp nerede harcadın?” “Bir kimse, dört şeyi gizlese, insanların hayırlısı olur: 1- Fakîrliğini, 2- Sadakasını, 3- Musîbetini, 4- Belâsını.” “Dört şey, kişinin saâdetindendir. 1- Hanımının sâliha olması. 2- Kardeşlerinin Salih, iyi kimseler olması 3- Evlâtlarının iyi insanlar olması, 4- Rızkının kendi bulunduğu mahâlde kazanılır olması.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 7 AĞUSTOS 2007 SALI · KAYIT 552

Cennete gitmek çok kolay!

Her Müslümanın en büyük arzusu ahırette Cennette olabilmek. Hepimiz, şu kısa dünya hayatı öyle böyle geçer, çünkü sayılı günler, ya ahıret hayatında Allah korusun sonsuz olarak Cehennemde kalırsam benim hali nice olur, korkusu ve endişesi içindeyiz. Aslında Cennete gidebilmek o kadar zor bir iş değil. Zaten Cenab-ı Hak, insana gücünün üzerinde yük yüklememiştir. Günlük hayatımızı, Cenab-ı Hakkın emrettiği doğrultuda dizayn etmemiz kafi. Bu ayrıca, geçici dünya hayatımız için de, mutlaka yapılması gereken, bize dünya rahatlığı da sağlayan şeyler. Bunları Peygamber efendimiz altı maddede özetlemiş; bunlar yapıldığı takdirde, Cennet için kefil oluyor, garanti veriyor.

Resûl aleyhisselâm buyurdu ki: “Ey ümmet ve eshâbım! Siz bana, altı şeyi tekeffül ediniz. Bu altı şeye riâyet edeceğinize söz veriniz. Ben de size Cenneti tekeffül edeyim, Cennetlik olacağınıza dâir size söz vereyim:

1- Konuştuğunuz zaman doğru söyleyiniz!

2- Va'dettiğiniz zaman va'dinizi yerine getiriniz!

3- Size bir şey emânet edilince, emânete hıyânet etmeyiniz!

4- Kendinizi zînâdan koruyunuz!

5- Gözlerinizi harâma yumunuz!

6- Ellerinizi harâmdan çekiniz, harâma yaklaştırmayınız!”

Doğruluk Cennete götürür

Resûlullah efendimiz bütün hayırları bu altı şeyde toplamıştır. Bu altı şeyden birincisi olan, "Konuştuğunuz zaman doğru söyleyiniz" cümlesine kelime-i tevhîd de girer, insanlarla olan konuşmalar da. Yanî kişi, "Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resululluh" dediği zaman, bunu cânu gönülden tasdîk ederek söylemeli ve buna uygun davranmalıdır. Resulullahı son peygamber, İslamiyeti son din olarak kabul etmelidir. Bugün için, başka hak din olduğuna da inananın “tasdik”te samimi olmadığı anlaşılır. İnsanlarla olan günlük konuşmalarda yalan söylememeli, doğru sözden ayrılmamalıdır.

Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem buyurdu ki:

“Ey ümmetim ve eshâbım! Doğruluğa yapışınız! Size doğruluk gerek. Şüphesiz ki doğruluk, insanı iyiliğe sevkeder. İyilik de Cennete götürür. Kişi doğru oldukça ve dâimâ doğru insan olarak kalma yollarını araştırdıkça Cenâb-ı Hakkın nezdinde sıddîk, çok doğru, sâdık insan olarak yazılır. Yalandan sakının. Zîrâ şüphesiz ki yalan insanı harâmlara, kötülüklere sevkeder. Bunlar da Cehenneme götürür. Kişi yalancı oldukça ve yalan söyleme yollarını araştırdıkça, Cenâb-ı Hakkın nazarında çok yalancı insan olarak yazılır.”

Huzeyfe ibni Yamânî hazretleri buyurdu ki: “Resûlullahın zamanında bir adam bir yalan söyledi mi bu münâfık kabul edilirdi, yanî bu bir yalan onun münâfıklığına alâmet sayılırdı. Hâlbuki bugün ben, sizden birinin günde on yalanını duyuyorum”

Günümüzde yalan çok yaygınlaştı. İnsan kendisini yalancılığa alıştırır, onu kendisine huy edinirse, durumu tehlikeli olur. Yalancılığın ve söylediği yalanların günâhı kendisine yüklendiği gibi, o husûsta kendisine uyanların günâhı da yine kendisine yüklenir.

"Va'dettiğiniz zaman va'dinizi yerine getiriniz" cümlesi, kulun Allaha olan va'dlerini de, kullara olan va'dlerini de içine alır. Kulun Allaha olan va'dlerinde durması, ölünceye kadar îmânda sebât eylemesi ve kulluk vazîfelerini gereği gibi ve vaktinde edâ etmesidir. Kullara olan va'dlerinde durması ise, günlük yaşayışında onlara vermiş olduğu her türlü sözünü yerine getirmesidir.

"Size bir şey emânet edilince ona hıyânet etmeyiniz" sözü de hem Allah ile kul arasındaki emânet, hem de kişi ile diğer insanlar arasındaki emânete şâmildir. Zîrâ emânetler iki kısımdır: 1- Allah ile kul arasında olan emânetler, 2- İnsanların birbirleri arasında olan emânetler. Allah ile kul arasındaki emânetler, Allahü teâlânın kuluna farz kıldığı ibâdetlerdir. Bunlar, Allahın birer emânetidirler. Onları vaktinde edâ etmek kulun üzerine farzdır.

Kulların birbirleri arasındaki emânetlere gelince, bunlar da gerek para, mal, gerek söz, gerekse diğer husûslarda birbirlerine bıraktıkları emânetlerdir. Hangi husûsta olursa olsun, kişinin kendisine bırakılan emâneti ona hiç halel getirmeden sâhibine teslim etmesi gerekir.

"Zînadan korumak" ifâdesine gelince; bu iki türlü olur:

1- Harâmdan kendisini bizzât korumakla. 2- Başkasının mahrem yerlerini görmesine fırsat vermemekle. Resûl aleyhisselâm buyurdu ki:

“Allah bakana da bakılmasına fırsat verede de lânet etsin.”

"Gözlerinizi harâma yumunuz" ifâdesinin izâhı da şöyle: İster kadın olsun, isterse erkek olsun, bir kimsenin, dînen bakması câiz olmayan yerlerine bakmaması gerekir. Bunlardan başka, Allahın verdiği o gözlerle, dünyaya ve dünya malına da kıskançlıkla, hased ile bakılmamalıdır. Nitekim Allahü teâlâ buyurur:

“Sakın, kendilerini denemek için onlardan bir kesimini faydalandırdığımız dünya hayatının çekiciliğine, gözlerini dikme! Rabbinin ni'meti hem daha hayırlı, hem de daha süreklidir.”

İşte Cennetlik olmanın altı maddelik formülü..

HİKMETLER · 7 AĞUSTOS 2007 SALI · KAYIT 548

Gafletten kurtulmak için

Gaflet, Allahü teâlâyı unutmak demektir. Her ne şekilde olursa olsun, kendini gafletten kurtarmak, zikir olur. O halde, dinin emirlerini yapmak ve yasaklarından sakınmak zikirdir. Dinin emirlerini gözeterek yapılan alışveriş zikirdir. Çünkü, bunları yaparken, emirlerin, yasakların sahibi hatırlanmakta, gaflet gitmektedir. Gaflet uykusundan uyanmış olmanın alâmeti dörttür: 1- Dünyevî meselelerle alâkalı husûslarda kanâatkâr olur, acele etmez. 2- Âhiretle alâkalı meseleler husûsunda kanâatkâr olmaz, yapmada acele eder. 3- Dînî, uhrevî konularda istişare eder, âlimlere danışır. Kendiliğinden bir iş yapmaz. 4- Halka nasîhat eder, onlara iyi davranır, çevresindeki insanları iyi bir şekilde idâre eder. İnsanların en fazîletlisi, kendisinde beş haslet bulunan kişidir. Bu insan: 1- Her zaman, Rabbine kulluğa yönelir, 2- Herkese faydalı olduğu açık ve kesindir. Herkes bilir. 3- Halk onun şerrinden emindir, kimse ondan zarar görmez 4- İnsanların elindekine hiç bir sûretle güvenmez. 5- Ölüme her an için hazırdır. Şu dört huy ile huylanan, iyiler derecesine çıkar: 1- Genişlikte, rahat zamanda zekât, darlıkta sadaka vermek. 2- Gadab zamanında kızgınlığını ve hırsını yenmek. 3- Başkasının aybını görünce, onu açmayıp, kapatmağa çalışmak. 4- Hizmetçiye, hanımına, evlât ve akrabâya ihsân ederek onları hoş tutmak. Allahü teâlâ, Cebrâîl aleyhisselâma sordu: “Yer

yüzüne insen ne iş yapardın?" Cebrâîl aleyhisselâm cevap verdi: "Yâ Rabbî! Yapacağım amel, sence ma'lûmdur. Dört şey yapardım: 1- Susamış kimselere su verirdim. 2- Çoluk çocuğu fazla olana yardım ederdim. 3- İki dargın arasını bulurdum. 4- Müslümanların ayıplarını kapatırdım. Peygamber efendimiz buyurdu ki: "Kötü ahlâk olan şu dört şeyden vazgeç: 1- Çok mal toplayıp, yememek. 2- Hiç ölmiyecekmiş gibi dünyaya sarılmak. 3- Bahîl olmak ya'nî, cimri olmak. 4- Harîs, hırslı olmak."

HİKMETLER · 8 AĞUSTOS 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 549

İki günah

İki günâhtan çok korkmalıdır. Birisi, emrinde olan insanlara zulmetmek. En büyük zulüm, onların islâm bilgilerini öğrenmelerine, ibâdet yapmalarına mâni' olmaktır. İkincisi, din ve dünya yolunda hâin olmak. Her günâhtan korkmalıdır. Bir kimse, bir günâh işlemek istese, fakat Allahü teâlâdan korkarak ondan vazgeçse, Hak teâlâ o kimseye Cennet-i a'lâda bir köşk ihsân eder. Allahü teâlâ Bekara sûresinde, "Şüphesiz ki Allah, hem çok tevbe edenleri, hem de kötü alışkanlıklardan ve kötü ahlâktan temizlenenleri sever" buyurmaktadır. Tevbe edip hidâyet yoluna yönelenlere hareket tarzı şöyle olmalıdır: 1) Onu sevmelidir. Çünkü tevbesini kabûl etmekle Allah onu sevmiştir. 2) Allahın onu tevbesinde dâim eylemesi için kendisine duâ etmelidir. 3) Onu kendine örnek edinmelidir. 4) Onunla oturup sohbetlerde bulunmalı, ona yardım etmelidir. Allahü teâlâ, onun tevbesini kabûl etmekte kendisini dört şeyle şereflendirir: 1) Sanki hiç günâh işlememişcesine onu günâhlardan temizler, 2) Onu sever, 3) Üzerine şeytanı musallat etmez, kendisini ondan korur. 4) Dünya hayâtını terketmezden önce onu korkudan emîn kılar. Allahü teâlâ Fussilet sûresinde şöyle buyurmaktadır: ("Rabbimiz Allahtır, deyip de sonra istikamete gelenler, işte onların üzerine, "Korkmayın, tasalanmayın, va'd olunduğunuz Cennetle sevinin!" diye diye melekler inecektir.) Kişinin tevbesi dört şeyde belli olur: 1) Dilini lüzûmsuz sözlerden, gıybetten, yalandan koruyorsa, 2) Kalbinde hiç bir kimseye ne hased, ne de düşmanlık beslemiyorsa, 3) Kötü kişilerden uzak duruyorsa, 4) Ölüme hazırlanarak geçmiş günâhlarına nedâmet duyuyor, onlara tevbe, istigfâr ediyor ve Rabbinin tâatına yöneliyorsa. Hadis-i şerifte buyuruldu: Şu üç şeyin, üçü veya biri

bulunmayanın, ibadetleri fayda vermez: 1- Günahlardan alıkoyan takva. 2- İyi geçinmeyi sağlayan güzel ahlâk. 3- Sefihi karşılayan hilm, yumuşaklık.

HİKMETLER · 9 AĞUSTOS 2007 PERŞEMBE · KAYIT 550

Öncekilerin ve sonrakilerin ilmi

Lokman Hakîm hazretleri buyurdu ki: Sekiz şeye dikkat eden, öncekilerin ve sonrakilerin ilimleriyle amel etmiş olur. Bunlar; dört yerde dört şeyi korumak, iki şeyi hâtırdan çıkarmamak, iki şeyi de tamâmen unutmaktır. Korunacak şeyler; namazda gönül, halk arasında dil, yiyip-içme ânında boğaz, bir kimsenin evine girilince de öteye beriye bakmamaktır. Hiç hatırdan çıkmaması gereken şeyler; Allahü teâlânın büyüklüğü ile ölüm hâlidir. Unutulması gereken şeyler de; bir kimseye yapılan iyilik ve kendine yapılan kötülüklerdir. Sâlih kimseler, ibâdet ederken şu dört şeye dikkat ederler: 1- Yapacağı ibâdet hakkında yeterli bilgi sahibidir. 2- İbâdete başlarken önce niyetini düzeltir. 3- İbâdetine sabırla devam eder. 4- Yaptığını, ihlâs ile yapar, ihlâsı elden bırakmaz. Allahü teâlâ üç şeyi çok sever: 1- Cömertlik. 2- Korkmadığı kimsenin yanında doğruyu söylemek. 3- Gizli yerlerde de Allahü teâlâdan korkmak. Hadis-i şeriflerde buyuruldu: “Allahın sevdiği iki şey: 1- Cömertlik. 2- Fedakârlık. Allahın nefret duyduğu iki şey: Cimrilik. 2- Kötü ahlâk.” “Size emrettiğim üç şey: 1- Allaha kulluk edip şirk koşmamak. 2- Allahın ipine sarılıp tefrikaya düşmemek. 3- Emirlere itaat etmek. Üç şey men edilmiştir: 1- Kur’an okurken konuşmak. 2- Yüksek sesle dua etmek. 3- Secdede dirsekleri yere yaymak. “ Âlimlerimiz buyurdu ki: “Allahü teâlâ, beş şeyi beş şey içinde gizlemiştir. Rızâsını tâ'atta, gazabını günahlarda, kıymetli olan orta namazı beş vakit namaz içinde, evliyâsını insanlar içinde, Kadir Gecesini de Ramazan ayında gizlemiştir.” Allahü teâlâ, beş şeyi, beş şey içine koymuştur. Bu beş şeyi alan, içindekine kavuşur: İzzeti, şerefi, ibâdete. Zilleti, sefâleti, günâha. İlmi, hikmeti, çok yememeğe. Heybeti, i'tibârı, gece namaz kılmağa. Zenginliği, kimseye muhtaç olmamağı da, kanâ'ate tâbi' kılmıştır.

HİKMETLER · 10 AĞUSTOS 2007 CUMA · KAYIT 551

“Dört şeyle yoldan çıkarırım!”

Birgün abid, bir ihtiyaç için yolculuğa çıkmıştı. Şeytan da onunla beraber yola koyuldu. Gayesi bir fırsatını bulup, vesvese vererek onu dalalete düşürmekti. Bunun için abidi, sabırdan, yumuşaklıktan uzaklaştırıp, şehvet ve öfke sebebi ile saptırmayı denedi, fakat muvaffak olamadı. Başka yönlerden denedi, yine olmadı. Namazda iken vesvese vermek istedi, yine yapamadı. Namazını bitirdikten sonra yanına gelip dedi ki: - Ben sana birçok vesvese verdim. Öfkelendirmek istedim. Fakat sende en ufak bir değişiklik meydana getiremedim ve anladım ki, seni dalalete düşüremeyeceğim. Bundan böyle seninle dost olmak istiyorum. Abid, “Senin dostluğuna ihtiyacım yoktur” deyince, “Hayli zamandır, uzak yoldasın. Evinden uzaksın. Çoluk çocuğundan haber almak ister misin?” diye sordu. O da, “ Hayır. Ben onları Allahü teâlâya emanet ettim. Sana niçin sorayım ki?” dedi. Bunun üzerine dedi ki; - İnsanoğlunu nasıl dalalete düşürdüğümü öğrenmek ister misin? - İşte bunu öğrenmek isterim. İnsanoğlunu nasıl ve nelerle dalalete düşürürsün? Şeytan şöyle anlattı: - İnsanoğlunu genelde şu dört şeyden biriyle doğru yoldan çıkarırım. Bunlardan biri cimriliktir. Biri hasettir. Diğeri sarhoşluktur. Bir diğeri de öfkedir. Öfkelenip de aklı gidince, o artık elimizde bir oyuncak olur. Her türlü kötülüğü ona yaptırabiliriz. Öfkesini yenen, yumuşak huylu, sakin kimselere tesir etmemiz ise çok zordur. Abdullah İbni Mes'ûd hazretleri buyurdu ki: - Sözün en doğrusu Kelâmullah, Kur'ân-ı kerîmdir. En şereflisi zikrullahtır. Körlüğün, basîretsizliğin en zararlısı kalb körlüğü, kalb basîretsizliğidir. Az olup fakat kifâyet eden, çok olup fakat gâfil edenlerden daha hayırlıdır. Nedâmetlerin en büyüğü ve en zararlısı kıyâmet günündeki nedâmettir. En hayırlı zenginlik, gönül zenginliğidir. Azıkların en hayırlısı takvâdır. İçki günâhların da'vetçisidir. Gençlik, deliliğin bir şûbesidir. Hatâların en büyüğü dilin yalanıdır. Tabiînden biri buyurdu ki: - Doğru sözlülük, Allah dostlarının süsüdür. Yalancılık da bedbahtların alâmet-i fârikasıdır. Nitekim Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde tevbe sûresinde bu husûsları açıklamıştır: “Bu gün, doğruların doğruluğunun kendilerine fayda vereceği bir gündür.”

HİKMETLER · 11 AĞUSTOS 2007 CUMARTESİ · KAYIT 553

En iyi ve en kötü hasletler

Hazret-i Lokman Hakîm'e oğlu sordu:

Babacığım bir insan için en hayırlı haslet nedir? Hazret-i Lokman Hakîm şöyle cevap verdi: Dindir. Ya iki haslet olsa? Din ve maldır. Üç haslet olsa? Din, mal ve hayâdır. Dört olsa? Din, mal, hayâ ve güzel ahlâktır. Ya beş haslet olsa? Din, mal, hayâ, güzel ahlâk ve cömertliktir. Altı olsa? Oğlum, bir insanda bu beş haslet toplanırsa, o insan Allahü teâlânın kendisine yakın kıldığı kullarından olup, şeytan bundan kaçar. Bir insan için bunlar kâfidir.

Babacığım, en kötü haslet nedir? En kötü haslet küfrdür, ya'nî îmânsızlıktır. Peki en kötü iki haslet nedir? Küfr ve kibirdir. Yâ en kötü üç haslet nedir? Küfr, kibir, şükür azlığı ya'nî az şükretmektir. Dört olursa? Küfr, kibir, şükür azlığı ve cimriliktir. Beş olursa? Küfr, kibir, şükür azlığı, cimrilik ve kötü ahlâktır. Ey babacığım altı olursa, diye sorunca:

Ey oğlum, bu beş kötü hasletin bir kimsede toplanması, o kimseye kötülük olarak kâfidir. Böyle kimseler, Allahtan uzaktır, buyurdu.

Enes bin Mâlik hazretleri buyurdu ki:

Yedi şey vardır ki, onlardan birini yapmış olan kimse, öldükten sonra da ecir, sevap kazanır:

1- Kim bir câmi yaptırırsa orada namaz kılınmakta devam edildiği sürece o kimse sevap kazanır.

2- Kim bir su getirip çeşme yaptırırsa, insanlar ondan su içtiği müddetçe, o kimse ecir alır.

3- Kim Kur'ân-ı kerîmi yazar ve okunmasını sağlarsa, o mushaf okunduğu sürece o kimse sevap kazanır.

4- Kim bir kuyu kazıp su çıkarırsa, o kuyu durduğu ve insanlar ondan faydalandığı müddetçe sevap kazanır.

5- Kim bir meyve ağacı dikerse, insanlar ve kuşlar onun meyvesinden yediği sürece kendisi de sevap kazanır.

6- Kim faydalı bir ilim öğretirse, bu ilimden faydalanıldığı sürece ecir kazanır.

7- Kim hayırlı ve kendisine duâ, istiğfar edecek bir evlât bırakırsa, o yaşadıkça anne-babası da ecir ve sevap kazanır. Evlâdın alacağı ecir ve sevap da eksilmez. Eğer ana-baba evlâtlarına Kur'ân- ı kerîmi öğretmezler, onu sâlih bir insan olarak yetiştirmezlerse, o hayatta oldukça yapacağı kötülüklerin günâhı ebeveynine de yazılır. Evlâda yazılacak günâhtan da hiç eksilmez.

HİKMETLER · 12 AĞUSTOS 2007 PAZAR · KAYIT 554

En karlı ticaret

Hazreti Lokman Hekim'in nasıhatlerinden:

Ey oğul!

Takvayı kendin için kârlı bir ticaret olarak kabul et. Çünkü böyle ticaretler sonsuz kazançlar temin eder. Cenaze merasimlerine katıl. Düğün merasimlerinden de uzak durmaya çalış. Çünkü cenaze sana âhireti hatırlatır; düğün ise dünyaya çeker.

Horozdan daha geri kalma. Çünkü sen uykunun derinliklerinde iken, o uyanıp insanları uykudan uyandırmaya çalışır. Tevbeyi geciktirme. Çünkü ölüm ansızın geliverir.

Allahtan hakkıyla kork. Kalbinin bozuk olduğunu bildiğin halde başkalarının sana saygı göstermesi için takva ehli imiş gibi davranma!

Şimdiye kadar susmaktan dolayı hiç pişmanlık duymadım. Çünkü söz gümüşse, sükût altındır. Kötülük ve günahlar senden sakındığı gibi, yani işlemedikçe sana dokunmadığı gibi, sen de onlardan sakın. Çünkü kötülük kötülüğü, günah da günahı çeker.

Ey oğul!

Âlimlerin meclisinde bulun. Hikmet ehlinin sohbetlerini dinle. Çünkü Allah kuru toprağı yağmurla nasıl canlandırırsa, ölmüş kalpleri de hikmetli sözlerle öyle canlandırır.

Ahlaksız ve ahmak kimselerden uzak dur! Allah, yalancının yüz suyunu kurutur, haya duygusunu giderir. Ahlâksız kimsenin sıkıntısı hiç eksik olmaz.

Dağları uzaklara taşımak, ahmak adama laf anlatmaktan daha kolaydır.

Cahili vasıta olarak kullanmaktan, işini gördürmekten uzak dur. Şayet akıllı birisini bulamazsan kendi işini kendin gör.

Ey oğul!

Katılacağın meclisleri kendin ara bul. Allah'ın anıldığı meclisleri bulunca hemen oturuver. Çünkü âlim isen ilmin artar, cahil isen yeni bir şeyi öğrenmiş olursun. Oraya inen rahmetten sen de payını alırsın. Allah'ın anılmadığı meclislere hiç katılma. Çünkü âlim de olsan, cahil de olsan zarar görürsün. Ayrıca oraya inecek olan İlâhî gazaptan sen de nasibini alırsın.

Her işinde ilim ve tecrübe sahibi kimselerle istişare et, onların fikrini almaya çalış.

Ey oğul!

Dünya dipsiz bir denizdir. Onda niceleri boğulmuştur. Bunun için takvadan bir gemi edin. İçine îmânı yükle. Tevekkül yelkeniyle açıl. Ancak bu şekilde selâmetle yol alır, sahile çıkarsın.

HİKMETLER · 13 AĞUSTOS 2007 PAZARTESİ · KAYIT 555

En ağır yük

Hazreti Lokman Hekim'in nasıhatlerinden:

Ey oğul!

Nice ağır yükler taşıdım. Fakat kötü komşu kadar ağır bir yüke rastlamadım. Nice acılar tattım, fakat fakirlikten daha şiddetli bir acı tatmadım.

Birisiyle dostluk kurmak istiyorsan, önce onu öfkelendirecek bir şey yap. Şayet öfkeli iken sana insaflı davranırsa ona yaklaş, insafsız davranırsa uzak dur.

Dünyaya geldin geleli âhirete doğru yol alıyorsun. Bunun için âhiret yurdu, sana dünya yurdundan daha yakındır.

Dilini 'Allah'ım, beni affet' demeye alıştır. Çünkü öyle anlar vardır ki, o saatlerde Allah duaları reddetmez, istediğini ihsan eder.

Borçlanmaktan uzak dur. Çünkü borç, seni gündüz zillete sürükler, gece de üzüntüye boğar.

Ey oğul!

Allah'tan öyle bir şey iste ki, günah işlemeye cesaretin olmasın. Ve Allah'tan öyle kork ki, rahmetinden hiçbir zaman ümidin kesilmesin. İki dünyada mesut olmak istiyorsan, kendini yetiştir. Okuyup bilgili olmaya çalış. Çalış ki, bilenle bilmeyen bir olmaz. Tembel olma. Tembellik bedbahtlık alâmetidir.

Ey oğul!

Ahlâkını düzelt. Dostuna da, düşmanına da güler yüz göster. Ancak değerin ve itibarın kırılacak derecede hareket etme. Her şeyin hayırlısı olan orta yolu tercih et.

Yolda yürürken yüzünü gözünü oraya buraya çevirme ki, gönlün vesvesede kalmasın.

Bir cemaat içinde bulunduğunda onlar ayakta iken oturma. Oturdukları zaman sen de otur. Sükût ve teenni ile hareket et. Az konuş. Çok konuşmak, yanılmaya sebeptir.

Ey oğul!

Konuşurken sözü fazla uzatma, dağıtma. Aksi takdirde şerefine zarar gelir. Konuşurken başkalarını utandırma. Kaş göz işareti yapma. Güzel ve lâtif sözleri duymaya çalış. Fazla hayrete düşme. Sözün tekrarlanmasını isteme. İnsanları güldürecek ve kendini maskara edecek sözlerden sakın.

GÖNÜL BAHÇESİ · 14 AĞUSTOS 2007 SALI · KAYIT 560

Mutlu olmanın iki şartı

Bir zamanlar zengin bir tüccarın, her türlü imkana sahip, bir eli balda bir eli yağda olan şımarık bir oğlu varmış. Yediği önünde yemediği arkasında olan bu genç, sahip olduğu bütün varlıklara rağmen bir türlü mutlu olamıyordu. Mutlu

olamadığı gibi, susuz kimsenin, susuzluğunu gidermek için deniz suyu içmesi gibi, sahip olduğu her yeni imkan onu daha çok sıkıyor, kendisini boğulacak hale getiriyormuş.

Oğlunun bir türlü mutlu olamadığını gören bu tüccar, mutlu olmanın sırrını öğrenmesi için oğlunu, insanların en bilgilisi olarak bilinen bilge bir şahsın yanına göndermiş. Delikanlı günlerce yol yürüdükten sonra, sonunda aradığı kimsenin bir tepenin üzerinde bulunan evine varmış.

Delikanlı, girdiği evde, hummalı bir manzara ile karşılaşmış. İnsanların biri girip, diğeri çıkıyormuş. Evin sahibi sırayla içerideki insanlarla konuşuyormuş ve bundan dolayı da, delikanlı, sıranın kendisine gelmesi için çok uzun bir süre beklemek zorunda kalmış.

Sonunda sıra kendisine gelmiş. Sıkıntısını ve mutlu olma arzusunu anlatmış. Ev sahibi, bilge şahıs, delikanlının ziyâret sebebini açıklamasını dikkatle dinlemiş. Kendisine, "Mutluluğun sırrını hemen söyleyemem" demiş. Arkasından, "Git, bahçeyi dolaş! İki saat sonra da benim yanıma gel!" demiş.

Mutluluğun sırrı

Hemen arkasından ilâve etmiş: "Ama, senden bir ricada bulunacağım!" Sonra da delikanlının eline büyük bir kaşık vererek, içine küçük bir kaşık ile iki kaşık yağ koymuş. Arkasından tenbih etmiş: "Etrafı dolaşırken bu kaşığı elinde tutacak ve yağı dökmeyeceksin!"

Delikanlı dışarı çıkıp etrafı dolaşmaya, verilen süreyi doldurmaya başlamış. Fakat gözü hep kaşıktaymış. İki saat dolar dolmaz, hemen çıkmış o kimsenin huzuruna. Hikmet ehli kimse, "Güzel", demiş. Sonra gence sormuş:

- Bahçıvan başının, on yıllık bir çalışma sonunda meydana getirdiği eşsiz güzellikteki bahçeyi, çiçekleri, emsâlsiz lezzetteki meyveleri gördün mü?

Utanan delikanlı hiçbirşey göremediğini îtiraf etmek zorunda kalmış. Çünkü kendisine verilen iki damla yağı dökmemek için hiçbir tarafa bakamamış. Böylece, başka bir şeye de dikkat etmemiş.

Ev sahibi demiş ki: "Öyleyse git, etraftaki güzelliklere bakarak, bahçeyi tekrar dolaş!"

Delikanlı kaşığı alıp, tekrar dışarı çıkarak gezmeye başlamış. Bu sefer bahçeleri, çevredeki dağları, çiçeklerin güzelliğini, bulundukları yerlere yakışan sanat

eserlerinin zarâfetini görmüş. Hikmet ehli zatın yanına dönünce, gördüklerini bütün ayrıntılarıyla anlatmış.

Ev sahibi sormuş: “Peki sana emânet ettiğim iki damla yağ nerede?”

Kaşığa bakan delikanlı, iki damla yağın dökülmüş olduğunu görmüş. Bunun üzerine, ev sahibi, demiş ki:

- Sana verebileceğim tek bir nasîhat var: Mutluluğun sırrı, dünyanın bütün hârikalarını görerek, Allahü teâlânın büyüklüğünü idrak etmektir; ama iki kaşık yağı da unutmadan.

Sonra iki kaşık yağı yorumlamış:

- Bu iki kaşık yağdan birincisi, inançlı olmak; Allahü teâlâya inanmak, O’nun emirlerine önem vermek ve bütün gücü ile bunlara uymaya çalışmak. Yapamadıkları için de tevbe edip bunlara saygılı olmak. Başta sağlığımız olmak üzere sahip olduğumuz bütün nimetleri ondan bilmek.

Eğer sağlığımız yerinde olmazsa, başka şeyleri görmemiz zaten mümkün değildir. Acılar içinde kıvranan kimse, dünyanın en güzel gül bahçesinde olsa bile gözü bir şey görmez. Kuş tüyünden yatakta yatsa, bu yatak iğneli yatak gibi gelir ona.

İkincisi, vermek; ihtiyaç sahiplerine, muhtaçlara hayır hasenat yapmak. Bunlara, yaratandan dolayı, acımak ve merhametli olmak. O’nun sevdiklerini, dostlarını sevmek. Onları dost edinmek. Dostları olmayan kimse için dünyanın zindandan farkı yoktur. Sevmek ve sevilmek, insanı hayata bağlayan, bütün sıkıntıları unutturan en güzel ilâçtır.

Seven ve acıyan, herkese, her şeye iyilikle bakar. Kötülük düşünemez. İyileri iyi oldukları için sever. Kötülere ise kötü oldukları için acır. Onların da iyi olmaları, hidâyete kavuşmaları için çırpınır.

Bu iki şeyin hakîkatına varan, varlıklarını diğer insanlarla paylaşan, onların sıkıntılarını gideren gerçek mutluluğa kavuşur. Bu mutluluğun verdiği haz, bütün sıkıntıları örter.

Merhamet için gönderildim

Peygamber efendimize bir bedevî gelip, “Ben câhil biriyim. İslâmiyeti kısa olarak benim anlayabileceğim şekilde ta’rif eder misiniz?” diye sorduğunda, Peygamber efendimiz buyurdu ki: "et- ta'zimü bi emrillah veş-şefekatü alâ

halkıllâh” yani, İslamiyet, Allahü teâlâyı, emirlerini büyük bilmek, bunlara saygılı olmak ve yarattıklarına acımak, merhamet etmektir, buyurdu.

Başka bir hadis-i şeriflerinde de, “ Ben lânet etmek için gönderilmedim. Hayır duâ etmek, her mahlûka merhamet etmek için gönderildim. Ben, insanların azap çekmesi için değil, herkese iyilik etmek ve insanların huzura kavuşması için gönderildim.” “Merhamet edenlere Rahman da merhamet eder…“ buyurmuştur.

HİKMETLER · 14 AĞUSTOS 2007 SALI · KAYIT 556

Halini kimseye açma!

Hazreti Lokman Hekim’in nasıhatlerinden:

Ey oğul!

Senden bir şey istendiği zaman, elinden geliyorsa vermeye çalış. Birinden bir şey istediğinde de fazla ısrar etme. Acizliğini ve fakirliğini hiç kimseye, hattâ ailene dahi açma ki, onların yanında itibarın düşmesin, sözünü dinlemez olmasınlar.

Hizmetçi ve benzeri kimselerle şakalaşma. Çünkü bunlarla şakalaşmak hakaret ve düşmanlığa sebep olur. Onlara öyle muamele et ki, hem seni sevsinler, hem de senden korksunlar.

Ey oğul!

Çocukları ve elinin altındakileri terbiye ederken şiddetten sakın. Öfkelendiğin vakit vakarla geçiştirmeye çalış. Mümkün olursa sövüp dövme ki, aksi takdirde onların gözünde mehabetin yok olur. Hayasız gençlerle ile ülfet etme. Çünkü dünya ve âhirette mezellete sebep olur.

Bir kimse ile bozuşursan, dilini tut ve makbul olan sözü söyle. Önce düşün, sonra söze giriş. Herkesin değerini ve layık olduğu hürmeti muhafaza eyle.

Ey oğul!

Bir kimsenin davetinde bulunduğun vakit, azla yetin. Dalkavukluk edip de o yemeği övmekle başkalarının yemeğini kötüleyip tahkir etme. Bir kimsenin evinde misafir kaldığın vakit gözlerine dikkat et. Her tarafa bakıp durma. Durumuna vakıf olduktan sonra gördüklerin dine aykırı da olsa sırrını ifşa etme.

Bir işe başladığın zaman, meydana gelmeden önce kimseye açma ki, mahcup düşmeyesin. Sadakayı çok ver. Mal sevgisini gönlünden çıkar. Doğru söyle, Allah'tan gelene razı ol.

Ey oğul!

İlim ve takva ehli veya herhangi bir sebeple senden ileride bulunan bir kimsenin huzurunda dilini tut. Senin iyiliğini isteyen dostlarının tavsiye ve öğütlerini can kulağıyla dinle.

Sözünde, işinde ve gidişinde doğru ol. Doğru olan sözlerin bile hayrete ve tereddüde sebep olacaksa, söyleme daha iyi. İnsanların gönlünü almaya çalış. Allah'ın rahmetinden ümidini kesme.

Ey oğul!

Açıkta ve gizlide iyi olmaya çalış. Varlık yokluktan, akıl sarhoşluktan iyidir. Bir şeyi vaktinden önce isteme. İçini dışından daha çok süsle: İçin Hakkın, dışın halkın baktığı yerdir. Allah nazarında seni utandıracak işi bırak.

HİKMETLER · 15 AĞUSTOS 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 557

Beş şeyen devam eden

Sonsuz ahıret ni'metlere kavuşabilmek için beş şeye devam etmek gerekir:

1- Kişi, bütün günâhlardan kaçmalıdır. Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde buyurdu ki: “Kim ki, Rabbinin azametinden korkarak kendisini günâhlardan men ederse, işte Cennet, onun varacağı yerin tâ kendisidir.”

2- Dünya malına muhabbet beslememektir.

3- İbâdetleri istiyerek, severek, istikrar üzere, devamlı yapmak.

Evliyânın büyüklerinden, İbrâhim bin Edhem hazretleri, hamamın kapısına vardığında, hamamın sahibi, “Buraya ücretsiz girilmez” dedi. Bu söz üzerine İbrâhîm bin Edhem hazretleri ağlamaya başladı. Sebebini sorduklarında, “Ücretsiz olarak şu yere girmeye bile izin verilmiyor. Nebîlerin, sıddîkların, evliyânın yeri, mekânı olan Cennete ücretsiz nasıl girilebilir” buyurdu.

Âyet-i kerîmelerde meâlen buyuruldu ki: “İşte bu, sizin yapmakta olduğunuz iyi amel ve hareketleriniz sayesinde mirasçısı kılındığınız Cennettir.”

4- Allahü teâlânın sevgili kullarını sevmek ve onlarla beraber bulunmak, sohbetlerini kaçırmamaktır. Çünkü âhırette böyle kimseler şefâ'at edeceklerdir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

“Din kardeşlerinizi çoğaltınız! Zîrâ kıyâmet günü her bir kardeşin şefâ'at etme hakkı vardır.”

5- Çok duâ etmektir. Müslüman, ömrünün sonuna kadar, Cenneti nasîb etmesi için Allahü teâlâya duâ etmelidir. Çünkü Allahü teâlâ, duâ edenleri sever.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

Allahü teâlâ, üç taifeye hoşnutlukla nazar eder:

1- Namaz safındakilere. 2- Gece namaz kılanlara. 3- Fisebilillâh savaşanlara.

Allahü teâlâ üç kimseyi sever:

1- (Sabırla ve sevabını umarak) ölünceye kadar fisebilillâh gaza edeni.

2- Eza eden komşusuna, onun elinden kurtuluncaya kadar sabredeni.

3- Seferde, gece, arkadaşları uyurken kalkıp namaz kılanı.

Üç kişi cennette yüksek dereceye erer:

1- Adil emir. 2- Sıla-i rahim yapan. 3- Çoluk çocuğu çok, fakat, verdiğini başlarına kakmayan.

HİKMETLER · 15 AĞUSTOS 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 561

Beş şeyen devam eden

Sonsuz ahıret ni'metlere kavuşabilmek için beş şeye devam etmek gerekir:

1- Kişi, bütün günâhlardan kaçmalıdır. Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde buyurdu ki: “Kim ki, Rabbinin azametinden korkarak kendisini günâhlardan men ederse, işte Cennet, onun varacağı yerin tâ kendisidir.”

2- Dünya malına muhabbet beslememektir.

3- İbâdetleri istiyerek, severek, istikrar üzere, devamlı yapmak.

Evliyânın büyüklerinden, İbrâhim bin Edhem hazretleri, hamamın kapısına vardığında, hamamın sahibi, “Buraya ücretsiz girilmez” dedi. Bu söz üzerine İbrâhîm bin Edhem hazretleri ağlamaya başladı. Sebebini sorduklarında, “Ücretsiz olarak şu yere girmeye bile izin verilmiyor. Nebîlerin, sıddîkların, evliyânın yeri, mekânı olan Cennete ücretsiz nasıl girilebilir” buyurdu.

Âyet-i kerîmelerde meâlen buyuruldu ki: “İşte bu, sizin yapmakta olduğunuz iyi amel ve hareketleriniz sayesinde mirasçısı kılındığınız Cennettir.”

4- Allahü teâlânın sevgili kullarını sevmek ve onlarla beraber bulunmak, sohbetlerini kaçırmamaktır. Çünkü âhırette böyle kimseler şefâ'at edeceklerdir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

“Din kardeşlerinizi çoğaltınız! Zîrâ kıyâmet günü her bir kardeşin şefâ'at etme hakkı vardır.”

5- Çok duâ etmektir. Müslüman, ömrünün sonuna kadar, Cenneti nasîb etmesi için Allahü teâlâya duâ etmelidir. Çünkü Allahü teâlâ, duâ edenleri sever.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

Allahü teâlâ, üç taifeye hoşnutlukla nazar eder:

1- Namaz safındakilere. 2- Gece namaz kılanlara. 3- Fisebilillâh savaşanlara.

Allahü teâlâ üç kimseyi sever:

1- (Sabırla ve sevabını umarak) ölünceye kadar fisebilillâh gaza edeni.

2- Eza eden komşusuna, onun elinden kurtuluncaya kadar sabredeni.

3- Seferde, gece, arkadaşları uyurken kalkıp namaz kılanı.

Üç kişi cennette yüksek dereceye erer:

1- Adil emir. 2- Sıla-i rahim yapan. 3- Çoluk çocuğu çok, fakat, verdiğini başlarına kakmayan.

HİKMETLER · 16 AĞUSTOS 2007 PERŞEMBE · KAYIT 558

Beş şeyi yapmayan

Beş şeyi yapmıyan, beş şeyden mahrûm olur:

1- Malının zekâtını vermeyen, malının hayrını görmez.

2- Uşrunu vermeyenin, tarlasında, kazancında bereket kalmaz.

3- Sadaka vermeyenin, vücudunda sıhhat kalmaz.

4- Duâ etmeyen, arzûsuna kavuşamaz.

5- Namaz vakti gelince, kılmak istemeyen, son nefeste kelime-i şehâdet getiremez.

Namaz, ibadetlerin en kıymetlisidir. Hadisi şeriflerde, "Namaz kılmayanın, İslam'dan nasibi yoktur!" "İnsan ile küfür arasındaki fark, namazı terk etmektir!" buyuruldu.

Bu hadisi şerif, (İnsan ile ölüm arasındaki fark, nefes almamaktır) sözüne benzemektedir. Ölüm bulunan insan nefes almaz. Ölüm bulunmayan insanda nefes almamak yoktur. Nefes almamak bulunan insanın ölü olduğu anlaşılır. Bu hadisi şerif, namaz kılmakta tembellik edenleri şiddetle korkutmaktadır.

Namaz kılmak, Allahü tealanın büyüklüğünü düşünerek, Onun karşısında kendi küçüklüğünü anlamaktır. Bunu anlayan kimse, hep iyilik yapar. Hiç kötülük yapamaz. Nefsine uyanın namazı sahih olsa da, bu meyvelerini veremez. Hergün beş kerre, Rabbinin huzurunda olduğuna niyet eden kimsenin kalbi ihlas ile dolar.

Namazda yapılması emir olunan her hareket, kalbe ve bedene faydalar sağlamaktadır. Camilerde cemaat ile namaz kılmak, Müslümanların kalplerini birbirlerine bağlar. Birbirlerinin kardeşleri olduklarını anlarlar. Büyükler, küçüklere merhametli olur. Küçükler de, büyüklere saygılı olur. Zenginler, fakirlere ve kuvvetliler zayıflara yardımcı olur. Sağlamlar, hastaları, camide göremeyince, evlerinde ararlar. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

"Ameller, Allahü teâlâ katında yedidir. İkisi vâcibi gerektirir. İkisi misli iledir. Birisi on kattır. Birisi yedi yüz mislidir. Birisinin sevabını ise Allahü teâlâdan başka kimse bilmez. Vâcibi gerekli kılan amellerden birincisi şudur ki, Allahü teâlâya ortak koşmadan ihlâsla kulluk yapana Cennet vâcib olur. Ortak koşarak ölene ise Cehennem vâcib olur. Misli ile olan amelden birincisi, günah işleyene misli ile karşılık verilir. Diğeri ise, iyi amel için niyyet ettiği şeyi yapamıyana yapmış gibi sevap verilir. Bire on verilen amel, iyiliklerin sevâbıdır. Kötülüklerin günahının aksine iyiliklere bire on sevap verilir. Bire yediyüz sevap verilen amel, helâl malından Allah yolunda vermektir. Sevabını yalnız Allahü teâlânın bildiği

amel, Allah için tutulan oruçtur. Onun karşılığını Allahü teâlâdan başka kimse bilmez.”

HİKMETLER · 16 AĞUSTOS 2007 PERŞEMBE · KAYIT 562

Beş şeyi yapmayan

Beş şeyi yapmıyan, beş şeyden mahrûm olur:

1- Malının zekâtını vermeyen, malının hayrını görmez.

2- Uşrunu vermeyenin, tarlasında, kazancında bereket kalmaz.

3- Sadaka vermeyenin, vücudunda sıhhat kalmaz.

4- Duâ etmeyen, arzûsuna kavuşamaz.

5- Namaz vakti gelince, kılmak istemeyen, son nefeste kelime-i şehâdet getiremez.

Namaz, ibadetlerin en kıymetlisidir. Hadisi şeriflerde, “Namaz kılmayanın, İslam'dan nasibi yoktur!” “İnsan ile küfür arasındaki fark, namazı terk etmektir!" buyuruldu.

Bu hadisi şerif, (İnsan ile ölüm arasındaki fark, nefes almamaktır) sözüne benzemektedir. Ölüm bulunan insan nefes almaz. Ölüm bulunmayan insanda nefes almamak yoktur. Nefes almamak bulunan insanın ölü olduğu anlaşılır. Bu hadisi şerif, namaz kılmakta tembellik edenleri şiddetle korkutmaktadır.

Namaz kılmak, Allahü tealanın büyüklüğünü düşünerek, Onun karşısında kendi küçüklüğünü anlamaktır. Bunu anlayan kimse, hep iyilik yapar. Hiç kötülük yapamaz. Nefsine uyanın namazı sahih olsa da, bu meyvelerini veremez. Hergün beş kerre, Rabbinin huzurunda olduğuna niyet eden kimsenin kalbi ihlas ile dolar.

Namazda yapılması emir olunan her hareket, kalbe ve bedene faydalar sağlamaktadır. Camilerde cemaat ile namaz kılmak, Müslümanların kalplerini birbirlerine bağlar. Birbirlerinin kardeşleri olduklarını anlarlar. Büyükler, küçüklere merhametli olur. Küçükler de, büyüklere saygılı olur. Zenginler, fakirlere ve kuvvetliler zayıflara yardımcı olur. Sağlamlar, hastaları, camide göremeyince, evlerinde ararlar. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

"Ameller, Allahü teâlâ katında yedidir. İkisi vâcibi gerektirir. İkisi misli iledir. Birisi on kattır. Birisi yedi yüz mislidir. Birisinin sevabını ise Allahü teâlâdan başka kimse bilmez. Vâcibi gerekli kılan amellerden birincisi şudur ki, Allahü teâlâya ortak koşmadan ihlâsla kulluk yapana Cennet vâcib olur. Ortak koşarak ölene ise Cehennem vâcib olur. Misli ile olan amelden birincisi, günah işleyene misli ile karşılık verilir. Diğeri ise, iyi amel için niyyet ettiği şeyi yapamıyana yapmış gibi sevap verilir. Bire on verilen amel, iyiliklerin sevâbıdır. Kötülüklerin günahının aksine iyiliklere bire on sevap verilir. Bire yediyüz sevap verilen amel, helâl malından Allah yolunda vermektir. Sevabını yalnız Allahü teâlânın bildiği amel, Allah için tutulan oruçtur. Onun karşılığını Allahü teâlâdan başka kimse bilmez."

HİKMETLER · 17 AĞUSTOS 2007 CUMA · KAYIT 559

Yemek yeme adabı

Ey oğul!

Yemekten önce ve sonra ellerini yıka. Bu hal fakirliğini giderir, göze kuvvet verir. (Ellerini yıkadıkta, ıslak olan parmaklarının ucunu gözlerinin pınarına koyup geriye doğru silse, o kimse, Allahü tealanın izniyle, göz ağrısı görmez.)

Çok yemek kalbe katılık ve gaflet verir. İbadette tembelliğe sebep olur.

Yemeğin başında Bismillah, sonunda Elhamdülillah, ortasında da nimetin Allah'tan geldiğini düşün.

Tek elle ekmeği koparma. Bu hareket kibirli insanların âdetidir.

Yemeğin başında ve sonunda bir parça tuz yemek birçok hastalığa karşı devadır.

Lokmayı küçük tut ve iyice çiğne.

Misafir geldiği zaman mümkünse yemeği ortya büyük kaba koy, berekete sebep olur.

Yemek yerken önünden al, ekmeğin ve tabağın ortasından alma.

Elinden ekmek ve yemek parçası düştüğünde al, temizle ve öyle ye.

Sıcak olan yemeğe soğutmak için ağzınla üfleme, soğuyuncaya kadar bekle.

Yemeği çabuk yeme. Hurma ve kayısı gibi sayılabilir meyveleri teker teker ye, çifter çifter yeme ve çekirdeklerini bir tarafa topla.

Su içerken bardağın içine bak. İçine uygunsuz bir şey düşmüş olmasın. Suyu içerken üç nefeste içiver.

Yemeğe herkesten önce el uzatma. Yemek esnasında güzel şeylerden bahset.

Sofrada bulunan arkadaşlarına ara sıra göz ucuyla bak. Yemek ve ekmeği o tarafa sür.

Misafirler çekingen davranırlarsa üç defadan fazla yemeleri için ısrar eyleme. Yemek yeme isteğin yoksa özür beyan eyle.(Hazreti Lokman Hekim'in nasıhatlerinden)

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki; Üç hâl gazabı gerektirir:

1- Tok iken yemek yimek. 2- Uykusu yokken yatmak. 3- Sebepsiz yere gülmek.

Şu beş şey ibadettir: 1- Az yemek. 2- Camide oturmak. 3- Kâbe'ye bakmak. 4- Mushafa bakmak. 5- Âlimin yüzüne bakmak.

Üç kişiyi, kıyamette Allah korur: 1- Gerektiğinde soğukta ve zorlukta da abdest alan. 2- Karanlıkta da olsa camiye giden. 3- Yemek yediren.

Üç ikram geri çevrilmez: 1- Güzel koku. 2- Tatlı. 3- Süt.

HİKMETLER · 17 AĞUSTOS 2007 CUMA · KAYIT 563

Yemek yeme adabı

Ey oğul!

Yemekten önce ve sonra ellerini yıka. Bu hal fakirliğini giderir, göze kuvvet verir. (Ellerini yıkadıkta, ıslak olan parmaklarının ucunu gözlerinin pınarına koyup geriye doğru silse, o kimse, Allahü tealanın izniyle, göz ağrısı görmez.)

Çok yemek kalbe katılık ve gaflet verir. İbadette tembelliğe sebep olur.

Yemeğin başında Bismillah, sonunda Elhamdülillah, ortasında da nimetin Allah'tan geldiğini düşün.

Tek elle ekmeği koparma. Bu hareket kibirli insanların âdetidir.

Yemeğin başında ve sonunda bir parça tuz yemek birçok hastalığa karşı devadır.

Lokmayı küçük tut ve iyice çiğne.

Misafir geldiği zaman mümkünse yemeği ortya büyük kaba koy, berekete sebep olur.

Yemek yerken önünden al, ekmeğin ve tabağın ortasından alma.

Elinden ekmek ve yemek parçası düştüğünde al, temizle ve öyle ye.

Sıcak olan yemeğe soğutmak için ağzınla üfleme, soğuyuncaya kadar bekle.

Yemeği çabuk yeme. Hurma ve kayısı gibi sayılabilir meyveleri teker teker ye, çifter çifter yeme ve çekirdeklerini bir tarafa topla.

Su içerken bardağın içine bak. İçine uygunsuz bir şey düşmüş olmasın. Suyu içerken üç nefeste içiver.

Yemeğe herkesten önce el uzatma. Yemek esnasında güzel şeylerden bahset.

Sofrada bulunan arkadaşlarına ara sıra göz ucuyla bak. Yemek ve ekmeği o tarafa sür.

Misafirler çekingen davranırlarsa üç defadan fazla yemeleri için ısrar eyleme. Yemek yeme isteğin yoksa özür beyan eyle.(Hazreti Lokman Hekim'in nasıhatlerinden)

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki; Üç hâl gazabı gerektirir:

1- Tok iken yemek yimek. 2- Uykusu yokken yatmak. 3- Sebepsiz yere gülmek.

Şu beş şey ibadettir: 1- Az yemek. 2- Camide oturmak. 3- Kâbe'ye bakmak. 4- Mushafa bakmak. 5- Âlimin yüzüne bakmak.

Üç kişiyi, kıyamette Allah korur: 1- Gerektiğinde soğukta ve zorlukta da abdest alan. 2- Karanlıkta da olsa camiye giden. 3- Yemek yediren.

Üç ikram geri çevrilmez: 1- Güzel koku. 2- Tatlı. 3- Süt.

HİKMETLER · 18 AĞUSTOS 2007 CUMARTESİ · KAYIT 564

Verilen beş ihsan

Hasan-ı Basrî hazretleri buyurdu ki:

Allahü teâlâ, hatâ olarak veya unutarak yaptıklarımızı bağışladı. Bize, hoşlanmıyacağımız, yâhut gücümüzün yetmiyeceği şeyleri teklif etmedi. Normal zamanlar için harâm kıldığı bir çok şeyi zarûret hâllerinde helâl saydı. Bize beş şey verdi:

1- Bize dünyayı fazlından verdi, borç olarak geri istedi. Ahlâkımızı güzelleştirmek için dünyada her ne amel yapar, O'na verirsek, O, bunun karşılığını bize bire on, bire yediyüz olarak verir. Bundan başka vereceklerini de hesâba katmaz.

2- Bizi, hoşlanmıyacağımız bir şeye mâruz bırakır, biz de buna sabreder, tahammül gösterirsek bu vesîleyle, O da bize mağfiretler ve rahmet verir. Nitekim Allahü teâlâ buyurur:

“Onlar var ya, işte Rablerinden mağfiretler ve rahmet hep onlaradır ve onlar, doğru yola erdirilenlerin tâ kendileridir.”

3- Şükredersek ni'metini artırır. Nitekim yüce Allah buyurur:

“Yemîn olsun, şükrederseniz elbette ni'metimi artırırım. Yemîn olsun, nankörlük ederseniz, hiç şüphesiz, benim azâbım gerçekten çetindir.”

4- Bir kimse, ne kadar büyük günâh işlese de, sonra tevbe istiğfâr etse, Allah onun tevbesini kabûl eder. Nitekim Allahü teâlâ şöyle buyurur:

“Şüphesiz ki Allah, hem çok tevbe - istiğfâr edip günâhlardan dönenleri, hem de kötü ahlâktan temizlenenleri sever.”

5- Ölüm ve musîbet ânında "İnnâ lillâh..." demek yalnız ümmet-i Muhammede mahsûstur. "İnnâ lillâh ve innâ ileyhi râci'ûn!" Ya'nî, hepimiz Allahın emrinde ve dileği altındayız ve hepimiz O'nun huzûruna çıkacağız! Bizler, O'nun yardımı ile, O'nun kazâsına râzı olduk, demektir. Bekara sûresi yüzellialtıncı âyetinde meâlen, “Mü'minlere bir sıkıntı gelince, innâ lillâh ve innâ ileyhi râci'ûn derler” buyuruldu. Resûlullah buyurdu:

Bir kimse, bir fakîre bir lokma yemek verse, lokma o kimseye beş şey ile müjde eder:

1- Bir tâne idim, beni çoğalttın.

2- Ben küçük iken, beni büyüttün.

3- Düşman iken, beni dost eyledin.

4- Yok olmak üzere iken, beni sonsuz kalıcı eyledin.

5- Şimdiye kadar sen beni muhâfaza ederdin. Bundan sonra ben seni muhâfaza ederim.

HİKMETLER · 19 AĞUSTOS 2007 PAZAR · KAYIT 565

Dünya derin bir deniz

Hazreti Lokman Hekim'in nasıhatlerinden:

Yavrum, dünya derin bir denizdir. Çokları onda boğulmuştur. O denizde senin gemin Allah'tan takvâ olsun. Bineğin Allah'a imanın ve yolun Allah'a tevekkül olsun.

Yavrum! Dünyadan yetecek kadar al, ona kapılma, bu ahiretine zarar verir. Dünyadan el etek de çekme, yoksa insanlara yük olursun. Oruç tut, bu şehvetini keser. Seni namazdan alıkoyan kadar da tutma, çünkü Allah'ın katında namaz oruçtan daha büyüktür...

Yavrum! İyiliği ondan anlayana yap. Nitekim kuzu ile kurt arasında dostluk olmadığı gibi; iyi ile kötü arasında da dostluk olmaz. Çekişmeyi seven hakarete uğrar, kötülük olan yerlere giden töhmet altında kalır, kötülüğe yaklaşan kendini kurtaramaz ve dilini tutmayan pişman olur.

Yavrum, insanlar ibadet ve taatte her gün noksanlaştıkları halde nasıl olur da vaad olunan Cennet nimetlerine kavuşamamaktan korkmazlar, bunu anlıyamıyorum.

Yavrum! iyilerin hizmetinde bulun; fakat kötülerle dostluk kurma.

Yavrum! Güvenilir kimse ol ki zengin olasın. Kalbin günah lekeleriyle dolu olduğu halde insanlara, Allah'tan korkuyormuşsun gibi görünme.

Yavrum, âlimlerle bir arada bulun ve onların dizinin dibinden ayrılma; fakat onlarla tartışmaya da girme, yoksa sohbetlerinden seni mahrum ederler. Onlara bir şey sorarken nazik davran. Seni ihmal ettiklerinde onlara bıkkınlık verme, yoksa senden usanırlar.

Yavrum, küçükken edepli olursan, büyüdüğünde faydasını görürsün!

Yavrum, olduğundan farklı görünmekten sakın, zira bu tavrın sana gündüzleri şöhret, geceleri ise şüphe getirir.

Yavrum, kendini unutup da insanlara iyiliği emretme! Yoksa senin durumun, insanlara ışık verdiği halde kendisi yanarak tükenen kandile benzer!

Yavrum, küçük işleri umursamazlık etme! Çünkü küçük, yarın büyüğe dönüşür.

Yavrum, yalan söylemekten sakın! Çünkü yalan, dînini ifsat eder, insanların yanında mürüvvetini noksanlaştırır ve bu durumda da utanma duygun yok olur; değerin düşer, makam ve mevkiin elden gider; küçümsenirsin, konuştuğun zaman sözün dinlenmez, söylediğine itibar edilemez. Bu duruma düşüldüğünde de yaşamanın zevki kalmaz!

HİKMETLER · 20 AĞUSTOS 2007 PAZARTESİ · KAYIT 566

“Sabırsızlıktan sakın!”

Hazreti Lokman Hekim’in nasıhatlerinden:

Yavrum, kötü huydan, sıkıntı vermekten, sabırsızlıktan sakın! Bu hasletler karşısında hiç bir arkadaşın sana dürüst davranmaz ve seninle aralarında dâima bir mesafe bırakırlar. İşini sev; sık sık karşılaştığın olaylar karşısında sabret! İnsanlara karşı güzel huylu ol! Zira huyu güzel olan, herkese güler yüz gösteren ve bunu yaygınlaştıran, iyiler yanında nasîbini alır; ona karşı iyi kimseler sevgi besler, kötüler de ondan uzaklaşır.

Yavrum, gönlünü kederlerle ve kalbini üzüntülerle meşgul etme. Aç gözlülükten sakın. Takdire rıza göster. Allah tarafından sana verilene kanaat et ki hayatın güzelleşsin, gönlün sürurla dolsun ve hayattan zevk alasın. Eğer dünya zenginliklerinin senin için bir araya getirilmesini istersen, insanların ellerinde olanlara göz dikme! Zira peygamberleri bulundukları mertebeye ulaştıran şey insanların ellerinde bulunanlara göz dikmemeleridir.

Yavrum, dünya hayatı kısadır. Senin oradaki ömrün ise daha da kısadır. Bu kısa ömrün de daha az bir kısmı geride kalmıştır.

Yavrum, iyiliği ehline yap, ehil olmayana iyilik yapma; yoksa o, dünyada boşa gider, ahirette de sevabından mahrum olursun. İktisatlı ol, savurgan olma; cimrilik derecesinde mala sarılma, israfa varacak şekilde de onu dağıtma!

Yavrum, hasetçinin üç belirgin özelliği vardır: "Gıyabında dostunu çekiştirir. Yanında olduğu zaman ona yaltaklanır, o bir musibete duçar olduğunda da ona sevinir."

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

Üç şey, kişiye ayıp olarak yeter:

1- Kendi kusurunu görmeyip, başkalarındaki aynı kusuru görmek.

2- Kendi utanç verici hâlini görmeyip, başkalarının aynı durumundan utanç duymak.

3- Düşüp kalktığı kimselere sıkıntı vermek.

Cehenneme ilk girecek üç kişi:

1- Zalim emîr. 2- Allahın hakkını ödemeyen zengin. 3- Kibirli fakir.

Bereket üç şeydedir: 1- Cemaatte. 2- Sahur yemeğinde. 3- Tiritte.(Bir çeşit et yemeği)

Üç bakış ibadettir: 1- Ana babanın yüzüne bakmak. 2- Mushafa bakmak. 3- Denize bakmak.

Ulema, üç kısımdır: 1- İlmi ile halk da kendi de hayat bulur. 2- İlmi halkı kurtarır; kendini mahveder. 3- İlmi kendini kurtarır, fakat halka faydası olmaz.

GÖNÜL BAHÇESİ · 21 AĞUSTOS 2007 SALI · KAYIT 567

“İhtiyarları baban, gençleri kardeşin bil!”

İslam tarihinde, devlet başkanlarının ayrı bir yeri ve önemi olmuştur. Yaşları ne olursa olsun halk, devlet başkanını her derdiyle ilgilenen bir “baba” olarak görmüş; devlet başkanları da halkını, ailesinin birer ferdi kabul etmişlerdir. Ülkesindeki her olaydan kendilerini mesul tutmuşlardır. Hazreti Ömer’in, “Dicle

nehri kenarında koyun güden çobanın, bir koyunu zayi olsa, korkarım ki, Allahü teâlâ, niçin o çobanın koyunlarını gözetmedin diye benden sorar" sözü meşhurdur.

Hemen hemen bütün devlet başkanları bu anlayışta idiler. Bu anlayışın zirvede olduğu başkanlardan biri de, Ömer bin Abdülaziz'dir.

Kendisinden önceki devlet başkanı Süleyman bin Abdülmelik'in ölümünden sonra, vasiyeti açıldığında, iki oğlu olmasına rağmen kendisinden sonra, Ömer bin Abdülaziz'in devlet başkanı yapılmasını istediği görüldü.

Ömer bin Abdülaziz bunu duyunca, bu ağır yükün altına girmekten korkarak, bu görevi kabûl etmedi. Fakat, orada bulunanlar, ittifakla kabûl etmesini istediler. Bunun üzerine mecbûren kabûl etti. Sonra kürsiye çıkıp şunları söyledi:

Çalışma şartları

"Ey insanlar! Bizimle beraber çalışacak kimselerde şu beş şartın bulunması lâzımdır:

1- Halkımız her hâlini bize ulaştıramaz, bunun için halkımın hâlini bana bildirmek.

2- Hayırlı işlerde bize yardımcı olmak.

3- Kimse hakkında gıybet etmemek.

4- Boş şeylerle meşgûl olmamak.

5- Hayra delâlet eden işlerle meşgûl olmak, zararlı şeylerden uzak olmak.

Bir kimsede bunlar yoksa bizimle beraber olmasın!"

Sonra kendini saraya götürmek üzere alay atlarını getirdiler. Yanındakilere, "Bu atlar nedir?" diye sordu. "Bunlar sizin atlarınızdır. Sizi saraya götürmeye geldiler." cevabı üzerine, "Benim bunlara ihtiyâcım yoktur. Benim bineğim bana yeter. Ayrıca, şu anda orada rahmetlinin çocukları oturuyor, onlar taşınana kadar ben yine eski kıl çadırımda kalırım."

Hizmetçisi, kendisini çok üzüntülü görünce sebebini sordu. Ömer bin Abdülaziz dedi ki:

"Doğudan batıya kadar bütün müslümanların haklarını koruma işi bana verildi. Bundan daha zor bir iş olur mu? Üzüntümün sebebi budur."

Sonra hanımına şöyle bir teklifte bulundu:

"Büyük bir yük altına girdim. Belki bundan sonra sana karşı gereken vazifemi yapamayabilirim. Seni serbest bırakıyorum. Buna rağmen benimle beraber yaşamak istersen, üzerindeki bütün zînetleri Beyt-ül-mala hediye etmeni istiyorum. Peygamber efendimizin sevgili kızları, hazret-i Fâtıma gibi, ma'nevî süslerle zînetlenmeni istiyorum."

Bunun üzerine, hanımı bütün zînetlerini hediye etti.

Ömer bin Abdülaziz hazretleri devlet başkanlığı makamına oturduğu gün, zamanının büyük âlimlerinden bazılarını çağırıp, onlardan nasîhat aldı. Alimlere sordu:

- Halk bu makamı büyük bir ni'met olarak görüyorsa da ben taşıyamıyacağım kadar ağır bir yük olarak görüyorum. Bu yükün altına mecbûren girmiş bulunuyorum. Bu yükü nasıl taşıyabilirim, bu konudaki nasîhatleriniz nedir?

Âlimler kendisine şu nasîhatte bulundular:

- Yarın kıyâmet günü kurtulmak istersen, halkın ihtiyarlarını baban, gençlerini kardeşin ve küçüklerini de evlâdın bil! O zaman bütün müslümanlara kendi evindeki, ana-baba, kardeş ve evlâd gibi muâmele etmiş olursun!

Ömer bin Abdülaziz hazretleri, üzerine aldığı bu mesûliyetten çok korkardı. Herkese nasıl adâletle muâmele yapabileceğini düşünür, kendisini hiç düşünmezdi.

Birgün suç işlemiş birini gördü. Ona cezâ vermek isteyince suçlu kendisine hakaret etti. Ömer bin Abdülaziz, ona cezâ vermekten vazgeçti. Sebebini sorduklarında:

- Araya nefsim girer, bana hakaret ettiği için cezâ veririm diye korktum, onun için vazgeçtim, buyurdu.

Devlet başkanlığı döneminde en çok üzerinde durduğu konu adalet oldu. Bunun için kendisine "ikinci Ömer" denildi. Devletin bütün imkanlarını halka aksettirdi. Ömer bin Abdülaziz zamanında, refah o kadar yükselmişti ki, müslümanlar zekâtını verebilmek için, günlerce yol yürümek, zekât verecek kimse aramak zorunda kalıyorlardı. Çünkü herkes zengindi. Fakir kimse bulmada zorluk çekiliyordu.

Kalbinizi düzeltin

Ömer bin Abdülaziz hazretleri son konuşmasında buyurdu ki:

Ey insanlar, içinizi, kalbinizi düzeltin. Eğer kalbinizi düzeltirseniz, işleriniz de düzelir, a'zâlarınız, gözleriniz, ayaklarınız, kulağınız, elleriniz hayırlı ameller işler. Allahü teâlânın râzı olduğu işler ile meşgûl olur, âhıret için sâlih ameller işlersiniz.

Her yolculuğun kendine has bir azığı, hazırlığı vardır. Âhıret yolculuğu için de, takvâyı azık edinin! Allahü teâlânın vereceği ni'metleri görmüş gibi sevinin ve vereceği cezâyı, azâbı da görmüş gibi korkun! Tûl-i emele yâni uzun emele kapılmayın, hiç ölmiyecekmiş gibi dünyaya sarılmak, bitmek bilmeyen istek ve arzûların peşinden koşmak, insanın kalbini katılaştırır. İnsanı, düşmanı olan şeytanın eline düşürür.

Dünyaya aldanmış, huzûr ve saâdet arayan nice insanlar gördük. Huzûr ve saâdet ancak Allahü teâlânın rızâsını kazananlar içindir. Neşe, sevinç de kıyâmetin zorluğunu atlatanlar içindir.

HİKMETLER · 21 AĞUSTOS 2007 SALI · KAYIT 568

Hased edenin ömrü kısa olur

Süfyân-ı Sevrî hazretleri, hased etmeyenin zihni açık olur, demiştir. Hiçbir hasedçi murâdına kavuşmamıştır. Kimseden hurmet görmemiştir. Hased, sinirleri bozar. Hased edenin ömrü kısa olur.

Esma'î hazretleri buyurdu ki: Bir köylüye rastladım. Yüzyirmi yaşında idi. Çok yaşamasının sırrını sordum. "Çünkü, hiç hased etmedim" dedi.

Ebülleys-i Semerkandî hazretleri buyurdu ki, "Üç kimsenin duâsı kabûl olmaz: Harâm yiyenin, gıybet edenin, hased edenin."

Peygamber efendimiz buyurdu ki: “Müslümanlar hayırlı olur. Hased edince hayır kalmaz” “Hased, nemîme ve kehânet sahipleri benden değildir”. Nemîme, fitne çıkarmak için, ara açmak için, insanlar arasında söz taşımaktır. Bilinmiyen şeyleri haber veren falcılara (Kâhin) denir. Kâhine inanmamalıdır. Bu hadîs-i şerîften, hased edenin şefâ'atten mahrûm kalacağı anlaşılmaktadır. Yanî şefâ'at istemeğe hakkı olmayacaktır.

Hadîs-i şerîfte, “Altı kimse, altı şeyden hesâba çekilip, mahşer yerinde azâb gördükten sonra, Cehenneme gireceklerdir: Devlet reîsleri zulümden, arablar

kavmiyyet gayretinden, köy muhtarları kibirden, tüccâr hıyânetten, köylüler cehâletten, âlimler hasedden” buyuruldu.

Fahreddîn-i Râzî hazretleri buyurdu ki: “Hased on kısımdır. Bunların dokuzu din adamlarında bulunur. Dünya sıkıntıları on çeşittir. Bunların dokuzu sâlihlerde bulunur. Şehvet on kısımdır. Dokuzu kadınlarda, biri erkeklerdedir.”

Kalbin bozulması altı şeydendir:

1) Allahü teâlânın rahmetine güvenerek tevbeyi terk etmek.

2) İlmi ile amel etmemek.

3) Amelinde ihlâs sâhibi olmamak.

4) Allahü teâlânın ihsân buyurduğu rızkı yiyip, şükretmemek.

5) Allahü teâlânın taksimine râzı olmamak.

6) Vefât edenleri kabrine defnedip, onlardan ibret almamak.

Mâlik bin Dînâr hazretlerinin vecîz sözleri çoktur. Bunlardan bazıları şunlardır:

"Amellerin en güzeli, ihlâsla yapılandır.", "İlmiyle amel etmiyen âlimin nasîhatleri, yalçın kayalara yağan yağmur gibi akıp gider, gönüllere te'sîr etmez."

HİKMETLER · 22 AĞUSTOS 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 569

Bedbahtlığın alâmetleri

Mâlik bin Dînâr hazretleri buyurdu ki:

"Şu beş şey bedbahtlığın alâmetidir: Birincisi, gözün yaşarmaması, ikincisi kalbin katı olması, üçüncüsü hayâsızlık, dördüncüsü dünyaya düşkünlük, beşincisi, rızkından endişe etmek."

"Üç şey gönlü öldürür. Çok yemek, çok uyumak ve çok konuşmak."

"İlmiyle amel etmiyen âlimin nasîhatleri, yalçın kayalara yağan yağmur gibi akıp gider, gönüllere te'sîr etmez."

"Kulun, lüzûmsuz boş şeylerle vakit geçirmesi, kalbi karartır, bedeni zayıflatır geçimi zorlaştırır."

"Bir kimse gördüğünden ibret almazsa, kalbinin perdeli, amelinin az olduğu anlaşılır."

Evzâî hazretleri, "Mümin az konuşur, çok iş yapar. Münâfık ise çok konuşur, az iş yapar" buyurdu.

Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

“Beş şey vardır ki münâfıkta bulunmaz. Bunlar; dinde bilgi sâhibi olmak, dilini fuzûliyattan, boş şeylerden korumak, güler yüzlü olmak, kalbinde nûr bulunmak ve müslümanlar arasında sevilmektir.”

Hazreti Lokman Hakîm, oğluna yaptığı öğütlerde buyurdu ki:

"Ey oğulcuğum, kötü arkadaşlarla düşüp kalkan selâmet bulamaz. Kötü yerlere girip çıkan itham altında kalır. Diline hâkim olmayan nâdim olur."

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

"Gıybet edeni, Allahü teâlâ on şeyle cezalandırır:

1- Rahmetinden uzak eder. 2- Meleklerden uzak eder. 3- Taatini, iyiliklerini yok eder. 4- Resûlullahın ruhunu ondan çevirir. 5- Allahü teâlâ ona gadap eder. 6- Ruhunu teslim ederken, onu baş aşağı eder. 7- Kabir azâbını şiddetli eder. 8- Ölüm zamanında amellerini sevâpsız bırakır. 9- Cehenneme yakın eder. 10- Cennetten uzak eder."

“Kıyâmet günü Allahü teâlâ hazretleri üç kısım insanlara rahmet nazarı ile bakmaz:

1- Alış-verişinde yalan söyleyerek fâhiş, yüksek fiyatla mal satana.

2- Gelişi güzel her şeye yemîn edene.

3- Kendisinde su olduğu hâlde, başkasına vermeyene.”

HİKMETLER · 23 AĞUSTOS 2007 PERŞEMBE · KAYIT 570

En kötü bir huy

İslam büyükleri buyurdular ki:

"Ekmeğini insanların etleriyle (Gıybet ederek) yiyen kimse, kendini manevî kirlerin içine atmış olur. Selef-i sâlihînden bazısı, abdesti bozulunca hemen abdest aldığı gibi, ağızından gıybet olan bir söz kaçırmış olsa, hemen abdestini tazelerdi. Yine onlardan bazıları oruçlu iken gıybet etmiş olsalar, o günkü oruçlarını kaza ederlerdi. Fıkhî bakımdan, gıybet yapılınca tekrar abdest almak veya orucu kaza etmek lâzım olmadığı hâlde, o büyükler, emirlere bağlılıktaki yükseklikleri, günahlardan son derece kaçınmaları ve gıybetin çirkinliği sebebiyle böyle yaparlardı.

Gıybet, en kötü iş, en çirkin söz, en kötü bir huy, çetin azâba sebeb olan bir hâldir. Hasede, azgınlık ve taşkınlığa delâlet eder. Kin ve musibetin habercisidir. Allahü teâlâ gıybeti ölü eti yemekle beraber kıldı. Hucurât sûresi 12. âyet-i kerîmesinde meâlen; "Müslümanların ayıp ve kusurlarını araştırmayın. Birbirinizi gıybet etmeyin. Sizden biriniz, hiç ölü kardeşinin etini yemeyi ister mi? Bundan tiksindiniz (değil mi?) O hâlde (Gıybet etmekte) Allahtan korkun..." buyuruldu.

Resûlullah efendimize, gıybetin ne olduğu suâl edildiğinde buyurdu ki: "Kardeşin hakkında onun hoşlanmadığı şeyi söylemendir. Onun hakkında söylediğin bu söz doğru ise, gıybet etmiş olursun. Söylediğin söz yalan ise iftira etmiş olursun."

Zalim iderecinin, açıktan günah işleyen fasıkın, kötü kimselerin gıybetini yapmak günah olmaz. Allahü teâlâdan haya etmeyen açıktan günah işleyen, yaptığı kötülükleri insanlardan gizlemiyen bir kimse, haya perdelerini yırtmıştır. Artık kendisine hüsn-i zan edilmek durumundan çıkmış, kötülük işlediği kesin bir hâl almıştır. İnsanları bunların zararlarından korumak lazım.

Hikmet ehli birisi oğluna dedi ki: "Ey oğlum. Yalan olmasa bile gıybet etme! Doğru söylemiş olsan bile, konuşmanı kötü yapmış olursun. Eğer yalan konuşursan, birçok kötülüğü bir araya getirmiş olursun."

Hazreti Âişe diyor ki: "Resûlullahın yanında, bir kadının uzun boylu olduğunu söyledim. Ağzında olanı çıkar!" buyurdu. Tükürdüm. Ağzımdan et parçası çıktı."

Allahü teâlâ, sıfatları, özellikleri, cisim şeklinde göstermeye kadirdir.

HİKMETLER · 24 AĞUSTOS 2007 CUMA · KAYIT 571

İnsanların en kötüsü

Kâ'b-ül-Ahbâr hazretleri buyurdu ki: "Nemîmeden, söz taşımaktan sakınınız. Çünkü nemime yapan kimse, kabir azâbından kurtulamaz."

Yahyâ bin Eksem hazretleri buyurdu ki: "Nemmâm, sihir yapandan daha kötüdür. Çünkü sihir yapanın uzun zaman uğraşıp da yapamadığını, nemmâm bir anda yapar."

Abdullah bin Sâlih Sa'î hazretleri buyurdu ki: "Yakınında bulunan kimseler, nemime yapan kimseyi sevmezler. Uzağında bulunan kimseler de ondan sakınır."

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Kıyâmet gününde Allahü teâlâ katında insanların en kötüsü, şuna bir söz, buna başka bir söz getiren iki yüzlü kimselerdir."

Denilmiştir ki: "Nemmâm ile münâsebeti olan kimsenin gamı, üzüntüsü çok olur. Nemîmede insanları birbirlerine karşı tahrik etmek ve gıybet birlikte bulunur. Her nemmâm, aynı zamanda gıybet edicidir."

Söz taşımak, rûhu hasta, tabiatı düşük kimselerin yaptığı kötü huylardandır. Haya perdelerini yırtmak, sırları yaymak isteyen bayağı tabiatli kimselerin nefsleri bundan zevk alır. O, korkunç bir hastalıktır. Kanların dökülmesine, hürmet edilen kaidelerin çiğnenmesine, malların elden gitmesine sebep olabilir.

Bir hadîs-i şerîfte; "Nemmâm (söz taşıyan) Cennete giremez" buyuruldu. Tevbe eder, bundan vazgeçerse anrcak o zaman Cennete girebilir.

Resûlullah efendimiz, Eshâb-ı Kirâma; "Size en kötülerinizi haber vereyim mi?" buyurdu. Onlar da; "Evet haber ver yâ Resûlallah" dediler. Bunun üzerine; "(Onlar) söz taşıyanlar, (böylece) dostlar arasını bozanlardır" buyurdu.

Mûsâ aleyhisselâm zamanında kıtlık olmuştu. Kaç defa yağmur duâsına çıkılmışsa da, duâları kabûl edilmedi. Allahü teâlâ, Mûsâ aleyhisselâma vahyedip buyurdu ki: "İçinizde bir koğucu vardır. O aranızda bulunduğu müddetçe duânızı kabûl etmem." Hz. Mûsâ; "Yâ Rabbi! Onu bildir, aramızdan çıkaralım" diye arzedince, Allahü teâlâ; "Ey Mûsâ! Ben sizi koğuculuktan men ederken, kendim koğuculuk yapar mıyım?" buyurdu. Bunun üzerine herkes tövbe etti ve yağmur yağdı.

Akıllı ve dirayetli kimseye en çok lâzım olan şeylerden bazıları şunlardır: Nemmâmdan korunmak, onunla konuşmaktan sakınmak, onunla beraber olmamak, onun sohbetinden, ona yaklaşmaktan yüz çevirmek, hiçbir zaman ve hiçbir husûsta ona i'timâd etmemek.

HİKMETLER · 25 AĞUSTOS 2007 CUMARTESİ · KAYIT 572

Riyâkârın dört alâmeti

Hazreti Ali buyurdu ki: "Riyâkârın dört alâmeti vardır. Yalnız iken tenbeldir. İnsanlarla beraber iken gayretlidir, övüldüğü zaman daha fazla çalışır. Zemmedildiği (kötülendiği) zaman çalışmasını azaltır."

Abdullah İbni Abbâs hazretleri buyurdu ki: "Riya, iki yüzlülük, mürailiktir. Riya sahibi, Rabbi için değil, dünyalık menfaati için amel işler. Çünkü riya sahibi, yaptığı amel ile insanlar arasında makam ve mevki sahibi olmayı ve diğer insanlar arasında tercih edilmeyi ister. Bu arzu ile amel yapar. Böyle bir kimse, ameline Allahü teâlâdan başkasını ortak kılan kimse gibidir. Bu yüzden Allahü teâlâ, riyayı şirk ile beraber kıldı.

Riya, büyük günahların en büyüklerinden ve en çirkin huylardandır. Riyakâr kimse, dâima sevimsiz, i'tibârsız, utanılacak hâlde, kendisinden hoşlanılmayan ve her hayırdan uzak olan kimsedir. Riya, hayırlı amelleri yok eder. Bütün iyi hâlleri bozar. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Sizde bulunmasından en çok korktuğum şey, şirk-i asgara, (küçük şirke) yakalanmanızdır. Şirk-i asgar, riya demektir."

Hazreti Ömer bir defasında, Hz. Mu'âz bin Cebel'i ağlıyor görünce; "Ey Mu'âz! Niçin ağlıyorsun?" diye sordu. O da; "Resûlullahın , "Azıcık bir riya şirktir" buyurduğunu işitmiştim. (Ona yakalanmak korkusuyla) ağlıyorum." buyurdu.

İmâm-ı Mücâhid hazretleri, Fâtır sûresi 10. âyet-i kerîmesinde meâlen; "Kötülükleri tuzak yapanlara gelince, onlara şiddetli bir azap vardır. Bunların yaptıkları tuzak mahvolur gider" şeklinde haber verileri kimselerin, riyakâr kimseler olduğunu bildirmiştir.

Eshâb-ı Kirâmdan birisi, Peygamber efendimize; "Yâ Resûlallah! Kurtuluş hangi şeydedir?" diye suâl edince, buyurdu ki: "Kulun, insanların kendisini beğenmeleri

düşüncesinden uzak olarak, Allahü teâlâya itâatta bulunmasıdır.”

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki: “(Kendisinde) zerre miktarı riya olan ameli, Allahü teâlâ kabûl etmez.”

“Dünyâda riya ile ibâdet edene, kıyâmet günü; “Ey kötü insan! Bugün sana sevâb yoktur. Dünyâda, kimler için ibâdet ettin ise, sevâblarını onlardan iste” denir.”

“Riya küçük şirktir.”, “Şirkten sakınınız! Şirk, karıncanın ayak sesinden daha gizlidir.”

HİKMETLER · 26 AĞUSTOS 2007 PAZAR · KAYIT 573

Üç şeyden uzak olan…

Hikmet ehli bir zât buyurdu ki: “Üç şeyden uzak olan, üç şeye nail olur. Aç gözlülükten uzak olan, zenginliğe kavuşur. Cimrilikten uzak olan, şerefe kavuşur. Ucbdan, kibirden uzak olan, kerâmete kavuşur.”

Kendisini ve ibâdetlerini beğenmeye ucb denir. Ucbeden kimse, kendi kusur ve kabahatlerini göremez. Kendisini medhedenlerin yaltaklanma ve yalanlarından lezzet alır. Çünkü medh, ucb sebeplerinin kuvvetlilerinden ve kibir sebeblerinin şiddetlilerindendir.

Allahü teâlâ, kendisinde ucb bulunan kimseyi sevmez. O kimse, Allahü teâlâ indinde hor ve hakîrdir. Kendisinde ucb bulunan kimse ne zaman yükselse, Allahü teâlâ onu alçaltır. Ucb, kalb hastalıklarının en kötülerinden olup, cehâlet alâmetidir. Taşkınlık ve azgınlığın kaynağıdır. İnsanda kibir meydana getirir. Kendisinde ucb bulunan kimse, sâdece kendisini faziletli görür. Öyle kötü bir huydur ki, birçok kimsenin felâketine sebep olmuştur. Allahü teâlâ ucbu yasakladı.

Resûlullah efendimiz, ucbu büyük günahlardan sayarak; “Günah işlemezseniz, daha büyük günâha yakalanmanızdan korkarım. O da ucbdur” buyurdu.

Hazreti Âişe’ye; “İnsan ne zaman isyankâr olur?” diye suâl edildiğinde; “Kendisini muhsin (iyilik edici, sevâb işleyici) zannettiği zaman” buyurdu.

Hakim zâtlardan biri buyurdu ki: “Sahibine hased ettirmeyen ni’met tevâzu, sahibine merhamet ettirmeyen belâ ve musibet de ucbudur.”

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki: “Ateş odunu yiyip bitirdiği gibi, ucb da iyilikleri yer.”

“Tevâzu, kulun yüksekliğini arttırır. Öyleyse mütevâzı olunuz ki, Allahü teâlâ da sizi yükseltsin. Af, kulun izzetini arttırır, öyleyse affedici olunuz ki, Allahü teâlâ sizi azîz kılsın. Sadaka, malı çoğaltır, öyleyse sadaka veriniz ki, Allahü teâlâ sizi ganî (zengin) eylesin.”

B’zıları Hazreti Ebû Bekr’i medhettikleri zaman, O, Allahü teâlâya şöyle yalvarırdı:

“Ey Allahım! Sen, beni benden daha iyi biliyorsun. Ben de kendimi, onlardan (beni medhedenlerden) daha iyi biliyorum. Allahım, beni, onların zannettiklerinden daha iyi eyle. Onların bilmediği hatâ ve kusurlarımı affeyle. Beni, onların söyledikleri ile muaheze eyleme. Yanî bana; “İnsanlar senin hakkında böyle güzel şeyler düşünüp seni medhettikleri hâlde, sen şu kabahatleri işledin” diyerek beni cezalandırma.”

HİKMETLER · 27 AĞUSTOS 2007 PAZARTESİ · KAYIT 574

Felakete düşüren üç şey

Resulullah efendimiz buyurdu ki: “Üç şey insanı felakete götürür: Cimrilik, nefse uymak ve ucb sahibi olmak.”

Ucb eden yani, kendini ve ibadetlerini üstün gören, günahlarını hatırlamaz. İbadetine şükretmez. Şükre ihtiyaç olmadığını zanneder. Allahü teâlânın kendine ihsan ettiği ibadet etme nimetini kendinden bilir, kabiliyeti ile övünür. İlmi ile ucbeder, yani ilmini beğenir, kimseye bir şey sormaz, nasihat dinlemez.

Ucbun zıddına Minnet denir. Minnet, nimete kendi eliyle, kendi çalışmasıyla kavuşmadığını, Allahü teâlânın lütfu ve ihsanı olduğunu düşünmektir. Allahü teâlâ, kime ilim, ibadetlerde kolaylık ve başka nimetler verdiyse, bunların elden gitmesinden korkmalıdır.

İnsanı ucba sürükleyen sebeplerin başında cehalet ve gaflet gelir. Böyle ucubtan kurtulmak için her şeyin Allahü teâlânın dilemesi ve yaratması ile meydana geldiğini, akıl, ilim, ibadet, mal, mevki, güzel yazmak, güzel konuşmak, kaliteli iş yapmak gibi nimetlerin Allahü teâlânın lütfu ve ihsanı olduklarını düşünmek gerekir.

Ucb sahibi, çirkin olan işlerini güzel, hatâlarını doğru görür. Bu da, kendisi için lâyık olmayan şeyleri lâyık görmesine sebep olur. Hiç lâyık olmadığı fazilet ve meziyetlere kendisini lâyık ve münâsip görmeye başlar ki, bu da onun kendi aklına göre hareket etmesine, meşvereti, istişâreyi terk etmesine sebep olur.

Neticede, her zaman aldanır ve yanılır. Kendisinden daha iyi bilen ve basiret sahibi olana sormaktan sakınır. Kendisinden daha kuvvetli olandan yardım istemekten çekinir. Kendisini çok büyük ve yüksek, başkalarını ise çok küçük ve aşağı görür.

İblîs'in ebedi mel'ûn olmasına sebep, böyle düşünmesi olmuştur. Nitekim İblîs, kendisini üstün görerek, Allahü teâlâya i'tirâz edip; "Ben Âdem'den daha üstünüm. Beni ateşten, onu ise topraktan yarattın" dedi. Bu ise, sonsuz felâketine sebep oldu. İblîs'in işlediği günâhı (ucbu) işlemekten ve Allahü teâlâya isyan husûsunda İblîs ile yarış edenlerden Allahü teâlâya sığınırız.

Dinin emirlerine çok bağlı olup, afal, takvâ ve yakîn sahipleri kemâl mertebesinde oldukları hâlde, kendilerini dâima hatalı ve kusurlu bilmişler, bozuk düşüncelerden uzak oldukları hâlde, dâima kendi düşüncelerini değersiz görmüşlerdir. Dâima meşverete müracaat etmişler, tevâzuyu yükseklik ve büyüklenmeyi aşağılık saymışlardır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 28 AĞUSTOS 2007 SALI · KAYIT 576

"Cenâb-ı Hak seni şehid etsin"

Elinden geldiği kadar dinimizin emir ve yasaklarına uymaya çalışan, İslam ahlakı ile ahlaklanmayı kendine şiar edinen bir arkadaşım var. Bu arkadaş, iyilik gördüğü, sevdiği kimseler ile görüşmesinden sonra, ayrılırken samimi duygular içinde, "Cenab-ı Hak seni şehid etsin" der. Şehidliğin önemini, kıymetini bilen

kimseler de, bundan memnun olurlar, onlar da kendisine aynı temennide bulunurlar.

Bir gün bu arkadaş boş bulunup, dinle pek ilgisi olmayan bir kimse ile görüşüp ayrılırken, aynı temeniyi teklarlayınca, ortam birden soğudu, karşısındakinin tebessümü anında ciddiyete hatta hiddete dönüştü. Sonra kendini toparlayıp, " Teessüf ederim, bu nasıl temennidir, demek ki sen benim ölmemi istiyorsun. Ben sana ne kötülük yaptım." dedi.

Bu arkadaş, maksadının kötülük olmadığını, iyiliği için böyle söylediğini anlatmaya çılıştı, fakat nafile, ne söylediyse onu memnun edemedi. Çünkü bunun dini altyapısı yoktu, şehidliğin ne olduğunu bilmiyordu. Arkadaş, ölümünü istemediğini, fakat eninde sonunda öleceksin Allahü teala senin canını şehid olarak alsın manasında söylediğini ifade ettiyse de, bunları anlayacak idrakte değildi. Ölüm onun aklında, gündeminde olmayan bir şeydi. Sanki hep başkaları ölecek, kendisine sıra gelmeyecekti.

Ölüm bizi unutmaz!

Toplumumuzun halktan kopuk, yarınını düşünmeyen, dünyayı hep yiyip içmek, eğlenmekten ibaret sanan bazı sosyatik entel kesimlerinde, ölümden hiç bahsedilmez, bahsedenler de hoş karşılanmaz, "Şimdi ne güzel eğleniyoruz, ölümden bahsetmenin zamanı mı" diye sitem ederler. Bilmezler ki, isteserler de istemeseler de, konuşmasalar da, ölüm her zaman onların yanında. Çünkü bundan kaçış yok; bugüne kadar bundan kaçıp kurtulan hiç olmamış.

Hal böyle olunca, ondan kaçmak değil, ölüm gerçeğini kabul etmek ve buna hazırlanmak gerekir. Ölüm gerçeğini idrak eden ve bir gün onun mutlaka kendisine de geleceğini bilen kimsenin, ona hazırlanmaması akıllı bir insanın yapacağı bir iş değildir. Peygamber efendimiz, " İstediğin gibi yaşa bir gün öleceksin! Kimi seversen sev bir gün ayrılacaksın! Ne yaparsan yap bir gün hesabını vereceksin!" buyurdu.

Birkaç saatlik yolculuğa çıkan bile az çok hazırlık yapar. Sonsuz yolculuğa çıkmak hiç hazırlıksız olur mu? Bu hazırlık, hayatta ahırete yarar işler yapmak ve kötü amellerden, işlerden uzak durmakla olur.

Gerçek bir Müslüman, hayatının her anında, faydalı ameller içinde bulunmalıdır. Zira, ölümün ne zaman ve nerede geleceği hiç bir suretle belli olmaz. Resulullah efendimiz, ölümün sıkıntısını ve acılığını açıkça belirtmiştir.

Dünya hayatının sıkıntılarına sabredip, tahammül göstermek, ölüm sıkıntısına tahammül etmekten daha kolaydır. Çünkü ölüm sıkıntısı ahıret azabı cinsindendir. Ahıret azabı ise dünya azabından daha sıkıntılı ve daha şiddetlidir. Dünya sıkıntısı ile mukayese bile edilemez.

Resulullah efendimiz bir nasihatında şöyle buyurdu:"Beş şeyden önce beş şeyi ganimet bil: İhtiyarlığından önce gençliğin, hastalığından önce sıhhatin, meşgalelerinden önce boş vakitlerin, fakirlikten önce zenginliğin , ölümünden önce ömrün kıymetini bil"

Resulullah efendimiz bu beş şeyde bir çok ilimleri toplamıştır. Zira insan, ihtiyarlığında yapamadığı amelleri gençliğinde yapabilir. Yine, gençliğinde bir günahı işlemeğe alışan insan, ihtiyarlığında onu terk etmeğe kolay kolay muktedir olamaz. O halde, bir gencin, gençliğinde iyi ve hayırlı amelleri adet edinmesi gerekir. Ta ki, ihtiyarlığında onları kolaylıkla yapabilsin.

Sağlıklı insan, malında ve kendi iradesinde hükmünü daha çok ve daha kuvvetle yürütebilir. O halde, sağlıklı insanın, bunu ganimet bilmesi ve gerek mali ve gerekse bedeni ibadetler hususunda faydalı amellerde bulunması lazımdır. Çünkü hastalanınca beden zayıflar, kuvvetten düşer ve ibadetleri hakkıyla yapamaz olur.

İnsan, Allahın helalinden verdiği azığa kanaat etmeli, ona razı olmalı, onu ganimet bilmeli ve diğer insanların elindekine tamah etmemelidir. Kişi, hayatta oldukça iyi ameller işlemeğe muktedir olabilir. Ölünce amel kesilir. Bunun için bir mümine yaraşan, bu fani, geçici hayatı boşa geçirmemek ve sonsuz hayata hazırlanmaktır.

Ömür gafletle geçerse!

Hikmet ehli bir zat şöyle der:" Ey insan! Çocukluğun oyunla geçer, gençliğin de gafletle geçerse; ihtiyarlayınca zayıf düşeceğine göre, acaba sen, şanı yüce olan Allah için ne zaman faydalı ameller işleyeceksin?"

Ekin ekme, tohum atma yeri dünyadır. Ekin ekmeden mahsul beklemek, akıllı kimsenin yapacağı iş değildir. İnsanın, öldükten sonra Allahü tealaya ibadet etmesi mümkün olmaz. Ne yapılırsa hayatta iken bu dünyada yapılır. Ölüme ve ölüm meleğinin gelişine ancak bu dünya hayatında hazırlanılabilir. Öyleyse onu daima hatırlamaktan hiç bir an geri kalmamalı. Çünkü o, bizden gafil değildir. Peygamberimiz, "Lezzetleri yıkan, eğlencelere son veren ölümü çok hatırlayınız!" buyuruyor. Ölümü hatırlayın, güzel ahlaklı olur, kendisine ve çevresine faydalı olur. Uzun ömürlü olur.

HİKMETLER · 28 AĞUSTOS 2007 SALI · KAYIT 575

Hasetçi her halükârda zararda

Muhammed Hadimi hazretleri buyuruyor ki:

"Hasetçi, boşuna yorulmuş, üzülmüş olur. Üstelik büyük günaha girmiş olur. Çünkü haset etmek, Allahü teâlânın takdirini değiştirmez. Haset, sinirleri bozar, ömrün azalmasına sebep olur. Hasedin, haset edilene dünyada ve ahirette hiç zararı olmaz. Üstelik faydası olur. Haset ettiği kimsede nimetlerin azalmadığını, arttığını görerek sinir krizleri geçirir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: "Mümin imrenir, münafık haset eder.", "Müslüman hayırlı olur. Haset edince hayır kalmaz."

Hased; kıskanmak, çekememek, Allahü teâlânın ihsân ettiği ni'metin ondan ayrılmasını istemektir. Faydalı olmayan, zararlı olan birşeyin ondan ayrılmasını istemek hased olmaz, gayret olur.

Hased, kötü huylardan, kalb hastalıklarındandır. İnsanda, kötülenmiş olan bazı hâllerin ortaya çıkmasına sebep olur ki, bazıları şöyledir: Hased eden kimse, sebepsiz yere hased ettiği kimseye kızar. Kabahati olmadığı hâlde ona kin besler. Doğru olan ortada ve apaçık bir şekilde bulunsa bile, onu inkâr eder. Nasihatten kaçar. Her türlü çirkin yola başvurur. Kendisi muhtaç olsa bile, hased ettiği kimsenin yanındaki şeylerden faydalenmekten uzak kalır. Hasedinden dolayı, hased ettiği kimsenin ilminden ve faziletlerinden istifâde edemez. Hased ettiği kimse, kendisinden; mal, mülk, makam, ilim v.s. bakımlardan üstün bile olsa, ona tevâzu göstermez. Ona karşı dâima kibirlilik gösterir. Ona kötülükle muâmele eder. Ancak o ni'metin, hased ettiği kimseden gitmesi ile râzı ve rahat olur. Bundan zevk alır. Ne kadar şaşılır ki, başkasında bulunan ni'metin ondan gitmesini ni'met bilmektedir. Hasedci kimse, dâima gamlı ve kederlidir. Kimse tarafından sevilmez.

Fazilet sahipleri hiç kimseyi hased etmezler. Sâdece başkalarında bulunan ilim, edeb, hayır ve tâatlar husûsunda gıbta ederler. Yâ'nî o ni'metin bulunduğu kimseden gitmesini istemezler. Bununla beraber, o ni'metin, kendisinde de bulunmasını arzu eder, isterler. Gıbta, hased değildir. Gıbta eden kimse, hased gözüyle bakmaz. Kendisi için istediğini, diğer mü'min kardeşi için de ister.

Hasedci ise böyle değildir. O, kendisinde bulunan bir ni'metin, başka birinde daha bulunmasına tahammül edemez. Hadis-i şerifte buyurumldu ki:

"Hasetten sakınınız! Ateş odunu yakıp yok ettiği gibi, haset de hasenatı yok eder."

HİKMETLER · 29 AĞUSTOS 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 577

Mizana konacak ilk şey

Bir hadîs-i şerîfte; "Kıyâmet gününde mîzâna konacak şeylerin ilki, güzel ahlâktır" buyuruldu. Diğer bir hadîs-i şerîfte de, "Kul, güzel ahlâkı sebebi ile, gündüzleri oruç tutan, geceleri ibâdet edenlerin derecesine ulaşır." buyuruldu.

Büyüklerden birisi oğluna nasihatinde buyurdu ki: "Ey oğul! Güzel ahlâka sarıl. İnsanlarla münâsebetlerin iyi olsun. İnsanlara yumuşak ve nâzik muâmele eyle. Arkadaşından gelen sıkıntılara katlan. Ona eziyet vermekten sakın."

Güzel ahlâk, sevgi meydana getirir. Kişinin rahata kavuşmasına, insanların da ondan emîn olmalarına sebep olur. Kötü ahlâk ise, sahibinin yorulmasına, insanların da kendisinden eziyet ve sıkıntı görmesine sebep olur.

Resûlullah efendimize birisi gelerek nasihat istedi. "Nerede olursan ol, Allahü teâlâdan kork!" buyurdu. Gelen o şahıs; "Biraz daha nasihat eyle" deyince; "Bir kötülük yaptığın zaman, peşinden iyilik yap" buyurdular.

Enes bin Mâlik hazretleri buyurdu ki: "Kul, çok ibâdet edenlerden olmasa bile, güzel ahlâkı sebebiyle Cennette en yüksek dereceye ulaşır. Yine kul, çok ibâdet edenlerden bile olsa, kötü ahlâkı sebebiyle Cehennemde en aşağı dereceye düşer."

Zâhidlerden birisi buyurdu ki: "Güzel ahlâk, insanı iyi amellere ve Cennete götürür. Kötü ahlâk ise, kötü işlere ve Cehenneme götürür."

Güzel ahlâk, sahibini tehlikelerden ve helak olmaktan korur. Kötü ahlâk ise, sahibini tehlikelerin içine atar.

Sırrı gizleme de, iyi kimselerin ahlâkındandır. Sırrı gizlemek, hür olarak yapılan işlerin zarardan en uzak olanıdır.

Muhalleb bin Ebî Sufre diyor ki: “Şerefli huyların en aşağı derecesi sırları gizlemek; en yükseği de, kendisine sır olarak söyleneni unutmaktır.”

Sırrı gizlemek, insanın kötülüklerden uzak kalmasını temin eder. Sırrını herkese söylemek ise, pişmanlık meydana getirir.

Hikmet sahipleri; “Sırrını dirayetli bir kimseye veren zelîl olur. Sırrını câhil bir kimseye bırakan kaybeder. Kim de sırrı ile başbaşa kalırsa, gani’mete konar” demişlerdir.

Hz. Ali buyurdu ki: “Sırrın senin esîrindir. Onu açıklarsan, sen onun esîri olmuş olursun.”

HİKMETLER · 30 AĞUSTOS 2007 PERŞEMBE · KAYIT 578

Mürüvvet sahibinin özellikleri

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: “İnsanlarla muâmelesi olan kimse, onlara zulmetmesin. Onlara birşey anlatan kimse, onlara yalan söylemesin. Onlara va’dde bulunan kimse, va’dinden dönmesin. Böyle olan kimse, mürüvveti kemâle eren, adâleti apaçık ortaya çıkan, (müslüman) kardeşleri tarafından sevilen kimselerden olur.”

Mürüvvet, başkalarına iyilik etmek, iyilikleri sevmek demektir. Büyüklerden birine, mürüvvetin ne olduğu suâl edildiğinde buyurdu ki: “Allahü teâlânın haram kıldıklarından sakınmak ve helâl olan bir işte meslek, san’at sahibi olmaktır.”

Şu hasletleri kendisinde toplayan kimse mürüvvet sahibidir:

1) İnsanlardan değil, sâdece Allahü teâlâdan korkmak. Âl-i İmrân sûresi 173. âyet-i kerîmesinde meâlen buyuruldu ki: “Onlar öyle kimselerdir ki, insanlar kendilerine; “Düşmanlarınız size karşı ordu hazırladı. O hâlde onlardan korkun” (dediler) de, bu söz, onların îmânlarını arttırdı ve üstelik; “Allah bize kâfidir ve O ne güzel vekîldir” dediler.”

2) Belâ ve musibetlere sabretmek. Kasas sûresi 54. âyet-i kerîmesinde meâlen buyuruldu ki: “İşte bunlara, sabırlarından dolayı mükâfatları iki kat verilecektir. Bunlar, kötülüğü iyilikle savarlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan hayra harcarlar.”

3) Ni'metlere şükretmek.

4) Allahü teâlânın emrini, kendi nefsinin arzusuna tercih etmek.

5) insanlara yardım etmek ve faydalı olmak.

Ahnef bin Kays'a hazretleri, mürüvvetin ne olduğu suâl edildiğinde cevaben buyurdu ki: "Güzel dostluk, doğru konuşmak, her yerde ve her ân Allahü teâlâyı hatırlamak."

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

Beş şey, beş şeyin karşılığıdır: 1- Verilen sözde durulmazsa, düşmanlar musallat olur. 2- Allahın emrine uyulmazsa, fakirlik yaygınlaşır. 3- Fuhuş yaygınlaşırsa, ölümler çoğalır. 4- Ölçü ve tartıda hile yapılınca, bereket kalkar ve kıtlık gelir. 5- Zekât verilmezse, yağmur yağmaz olur. Müslümanın Müslüman üzerinde beş hakkı vardır:

1- Karşılaşınca selâm vermek.

2- Davetine icabet etmek.

3- Nasihat isterse yol göstermek.

4- Aksırıp Elhamdülillah derse, Yerhamükellah demek.

5- Hastalanırsa ziyaretine, ölürse cenazesine gitmek.

HİKMETLER · 31 AĞUSTOS 2007 CUMA · KAYIT 579

Utanmada üç derece

Haya, yanî kötü iş yapınca utanmak üç kısımdır. Birincisi; haya mertebelerinin en yükseğidir ki, takvâ sahiplerinin ve Allahü teâlânın velî kullarının hayâsıdır. Bunlar, Allahü teâlâdan haya ederler. Bu haya, Allahü teâlânın yasak ettiği şeylere taşmamak, O'nun emirlerine itaat edip, yasaklarından sakınmaktır.

Resûlullah efendmiz buyurdu ki: "Allahü teâlâdan hakkıyla haya ediniz." "Bu nasıl olur Yâ Resûlallah?" dedikleri zaman; "Kim kafasını ve kafasında bulunanları, karnını ve karnında bulunanları korur, dünyâ hayâtının süsünü terkederse, ölümü ve ölümden sonra cesedinin çürüyeceğini çok hatırlarsa, Allahü teâlâdan hakkıyla haya etmiş olur." buyurdu.

Hayanın ikinci kısmı; insanlardan haya etmek olup, bu da güzel ahlâktandır. Hattâ, dolaylı olarak bu da Allahü teâlâdan haya etmeye dâhildir denilebilir. Mürüvvet, bu kısım ile kemâl bulur. İnsanın iyiliği, başkalarına eziyetten sakınması, doğru söylemesi, emâneti yerine teslim etmesi, iyi ve güzel yaşayışı, kalb güzelliği ve temizliği, insanlardan haya etmekle olur. Hadîs-i şerîfte; "Allahü teâlâdan korkan ve çekinen, insanlardan korkmuş ve çekinmiş olur" buyuruldu.

Hazreti Huzeyfe buyurdu ki: "İnsanlardan utanmıyan kimsede hayır yoktur, insanlardan utanmak, neticede Allahü teâlâdan utanmaya bağlıdır."

Sâlih bin Abdülkuddûs diyor ki: "Hayası az olan bir kimsede, hiç hayır yoktur. Sen hayanı muhafaza eyle. Çünkü haya, insanın asâletine delâlet eder."

Kâ'b-ül-Ahbâr buyurdu ki: "Görünen hâllerinizde, insanlardan haya ettiğiniz gibi, sırrınızda da (gizli hâlinizden de) Allahü teâlâdan haya ediniz."

Hayanın üçüncü kısmı; kişinin kendi kendisinden haya etmesidir. Bu haya da, neticede Allahü teâlâdan haya etmeye dâhildir. İnsanın kendinden haya etmesi, yalnız iken avret mahallini açmaması, bakmaması, başkalarının yanında yapmaktan sakındığı bir hareketi, yalnız başına olduğu zaman da terketmesidir.

Bildirilen bu üç hayadan birinde noksanlığı bulunan kimsenin dînî hayâtına zarar gelir. Sâlih zâtlardan birisi buyurdu ki: "Allahü teâlâ kalblere bazı cezalar verir. Allahü teâlâ hiçbir kalbi, ondan hayayı çekip almaktan daha şiddetli bir ceza ile cezalandırmamıştır. Kalbinden haya duygusu gitmiş olan bir kimse, çirkin bir iş yapacağı zaman, onu bu işten alıkoyacak bir mâni kalmamıştır."

2007 YILLIK KÜLLİYATI

09

Eylül

35 yazı · Hikmetler: 29 · Gönül Bahçesi: 6

HİKMETLER · 1 EYLÜL 2007 CUMARTESİ · KAYIT 580

Kötülüklerden koruyan iki haslet

Hikmet ehli birisi, oğluna nasihatında buyurdu ki: “Oğlum! Eğer şerefin zirvesine çıkmak istiyorsan, ahde vefa göster. Vefâ ile doğruluk, ikiz kardeş gibidir. İkisinin de neticesi iyilik ve din güzelliğidir. Bir kimsede bu iki haslet birlikte bulunursa, bu iki haslet, o kimse için kötü hâllere karşı kal’a olurlar.”

Vefâ, İyi geçinmek, yardımlaşmaktır. Sözünde durmak, hakkını gözetmek olduğu da bildirilmiştir. Öyle güzel bir haslettir ki, çok kimse onu kaçırır, az kimse onu bulur, iyi hasletlerin en büyüklerindendir.

Birisi, büyüklerden bir zâta gelerek nasihat isteyince buyurdu ki: “Açıkta ve gizlide, Allahü teâlâdan kork. Mümkün olduğu kadar hayırlı işler yap. Sana birşey emânet eden kimsenin emânetini zayi etme. Karşındaki kimse seni sevindirsedeüzsede, dâima doğru konuş. Eğer böyle yaparsan, kalbini ve bedenini istenmiyen şeylerden rahata kavuşturmuş olursun.”

Büyüklerden birisi buyurdu ki: “Eğer etrâfını başkalarının zararından korumak, hayâtın boyunca kederden uzak, rahat olmak, rızkında ve iyiliklerinde gelişme görmek istiyorsan, senin ahdini, misâkını muhafaza eden kimsenin ahdini zayi etme. Birisine birşeyi hibe edeceğini söyledikten sonra, bu sözünden dönme!”

Dostluk ve kardeşlik vefa ile devam eder. Safa (gönül hoşluğu), cefâ (eziyet ve incitmek) ile yok olur. Eğer övgünün, medhin meyvelerini toplamak istiyorsan, ahde vefayı kendine huy edin. Vefâsı olmayanın hayası yoktur.”

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

En güzel on huy:

1- Doğru sözlü olmak. 2- Cesaret. 3- İhsan etmek. 4- İyiliklere karşılıkta bulunmak. 5- manete riayet.6- Sıla-i rahm yapmak. 7- Komşunun sıkıntısına katlanmak. 8- Arkadaşın atasını hoş görmek. 9- Misafir ağırlamak. 10- Hayâ ki, hepsinin başıdır.

Her peygamber, şu yedi sınıf insana lânet eder:

1- Allah böyle buyuruyor, diyerek yalan söyleyen. 2- Kaderi inkâr eden. 3- Haram olan bir şeyi helâl sayan. 4- Evlenmesi haram olanı helâl sayan.5- İslâmiyeti terk eden. 6- Ganimette hak gözetmeyen. 7- Allahın aziz ettiğini zelil, zelil ettiğini de aziz etmek için güç ve hâkimiyetine dayanarak zulmeden.

HİKMETLER · 2 EYLÜL 2007 PAZAR · KAYIT 581

İblisin sevdiği kimse!

Yahyâ bin Zekeriyyâ aleyhisselam bir defasında İblîs'e rastladı. "Ey İblîs! Bana söyle, insanlardan en çok kimi seviyorsun ve onlardan en çok kime kızıyorsun?" deyince, İblîs şöyle cevap verdi: "Bana göre insanların en sevimlisi, cimri mü'mindir. En çok kızdığım da, günahkâr fakat cömert olan kimsedir."

Yahyâ aleyhisselâm, İblîs'e bunun sebebini sorunca, İblîs; "Mü'minin cimriliği benim için kâfidir. Günahkâr fakat cömert olana gelince, Allahü teâlânın, onu cömert olduğundan dolayı affedeceğinden korkuyorum. Eğer bu suâli sen değil de bir başkası sorsaydı, cevap vermezdim" dedi.

Cimrilik, Allahü teâlâ cimriliği zemmedip kötülemiştir. Bu husûsta âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîfler çoktur.

Resûlullah efendimiz, "Allahım! Cimrilikten sana sığınırım," buyurmuştur.

Başka bir hadîs-i şerîfte de buyuruldu ki: "Cimrilik, dünyâya rağbetin, cömertlik de zühdün meyvesidir."

Cimrilik; verilmesi îcâb edeni vermemektir. Verilmesi îcâb eden şeyi veren, cimrilikten kurtulur. Vermesi vâcib olan ve vâcib olmayan yerlerde vermeyi zor görmek de cimriliktir.

Cimri, vermesi îcâb eden yerde vermemeyi, mala düşkün olmayı tercih eder. Gönül rızâsı ve hoşluğuyla vermekten çekinir. Verdiği zaman malının tükeneceğinden, vefatından sonra çoluk-çocuğunun aç kalacağından, hattâ ileride kendisinin bu duruma düşeceğinden endişe eder. Cimriliğin altında; mal sevgisi, uzun emel ve çoluk-çocuk sevgisi yatmaktadır.

Cimrilik, insanın parayı sevmesinden de hâsıl olabilir. Bazı kimseler vardır ki, çok malı, parası vardır. Çoluk-çocuğu da yoktur ki onlar için biriktiriyor denilsin.

Hâl böyle iken, malının zekâtını vermez. Başka ihtiyâç sahiplerine yardımda bulunmaz. Hattâ kendi ihtiyâçları için bile harcamaz. Onun bütün rağbeti, en büyük arzusu ve en çok lezzet aldığı şey, paralarını yanında ve elinde görmektir. Kalbi bundan zevk alır. Öleceğini bilen ve bütün mallarının, mirasçılarına kalacağını bilen bir kimsenin bu derece gaflet içinde bulunmasına, mala, mülke bu kadar gönül vermesine ne kadar şaşılır. Hadis-i şerifte buyuruldu:

Üç şey felâkete götürür: 1- Cimrilik. 2- Nefse uymak. 3- Ucbetmek,, kendini beğenmek. Üç kişi, cimri değildir: 1- Zekâtı severek veren. 2- Misafir ağırlayan. 3- Darda kalana yardım eden.

HİKMETLER · 3 EYLÜL 2007 PAZARTESİ · KAYIT 582

İyi huyların en kıymetlisi

Ebü'l-Hasen Antâkî hazretleri şöyle anlatır: "Bir gece bir köyde arkadaşlarımızla birlikte oturuyorduk. Biraz ekmeğimiz vardı. Fakat hepimize yetecek nisbette değildi. Ekmekleri dilimleyip ortaya koyduk. Hepimiz ekmeklerin etrâfında oturduk. Bu sırada lâmba söndürüldü.

Biraz sonra yemek işinin tamam olduğu tahmin edilip, sofra kaldırılmak üzere lâmba yakıldığında bir de ne görelim. Herkes: "Ben yersem diğer arkadaşlar aç kalır" endişesiyle, ekmekten hiç yememişti."

İşte isar denilen husus bu. Îsâr, kendi muhtaç olduğu malı, muhtaç olan başkasına verip, o malın yokluğuna sabretmesidir. İyi huyların çok kıymetlisidir. Âyet-i kerîmeler ile medh olunmuştur. Cömertlik derecelerinin en yükseğidir, Îsâr hasletine sahip olan kimse, muhtaç olmakla beraber, başkasını kendisine tercih eder.

Bir defasında Resûlullah efendimize biri gelmişti. Hâne-i saadetlerinde, gelen kimseye yedirecek birşeyleri yoktu. Bunun üzerine Ensârdan bir zât, gelen kimseyi evine götürdü. Onun da evinde az bir yemek vardı. O yemeği getirdi. Yemeğe başlıyacakları sırada kandili söndürdü. Misâfir yemek yiyor, ev sahibi de elini götürüp getirerek yer gibi yapıyordu. Böylece, yemeğin hepsini misâfire yedirdi.

Diğer taraftan, Cebrâil aleyhisselâm, o Sahâbinin misâfirine yaptığı Îsârı, Resûlullah efendimize haber verdi. Sabah olup Peygamber efendimizin huzûruna geldiklerinde, Peygamber efendimiz o zâtı, yaptığı isardan dolayı tebrik edip, duâ ettiler.

Allahü teala, adalet yapmağı emir ettiği gibi, ihsan etmeği de emir ediyor. Bunları bilen, öğrenen, tatbik eden zulüm yapmaktan kurtulur. Araf suresi, ellibeşinci ayetinde mealen, "İhsan edenlere, elbette rahmetim çok yakındır" buyuruldu. Yalnız adalet yapanlar, dinde sermayelerini kurtarmış olur. Fakat kâr, ihsan edenleredir. Aklı olan, ahiret karını hiç kaçırır mı? İhsan, emir edilmeyen iyiliği yapmaktır.

Yukarıda bahsettiğmiz gibi, isar, muhtaç olduğu birşeyi almayıp, muhtaç olan din kardeşine bırakmaktır. İnsana lazım olan şeylerde isar yapılır. Fakat, kurbet ve ibadetlerde isar yapılmaz. Mesela, taharetlenecek kadar suyu, setri avret edecek kadar örtüsü olan, bunları kendi kullanır. Bunları muhtaç olana vermez. Cemaatle namazda birinci safdaki yerini başkasına vermez. Namaz vakti gelince abdestsiz kimsenin abdest suyunu başkasına isar etmesi caiz değildir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 4 EYLÜL 2007 SALI · KAYIT 583

Dost ve akraba ziyaretleri

Batı kültürü, ferdiyetçilik, bencillik üzerine kurulmuştur. Bunun için, ben gemimi yürüteyim de, gerisi ne olursa olsun, mantığı hakim. Bu anlayış sadece toplumda değil, aile fertlerinde, akrabalar arasında da geçerli. Onsekiz yaşına gelmiş kız veya erkek çocuklarına, hazır yiyici gözü ile bakıyorlar. Bunun için evden uzaklaştırıyorlar. Bu çocuklar, nerede kalacaklar, nasıl yaşayacaklar; uyuşturucu bağımlısı mı olacaklar, terörist mi olacaklar, anne babanın umurunda değil. Onlar, çocuklarının evden ayrılmaları ile, ekonomik olarak daha rahat olacaklarının, daha kaliteli yaşayacaklarının, daha iyi yerlerde tatil yapabileceklerinin düşüncesindeler.

Bu anlayış ve düşünceler insanları, hızlı bir şekilde insanlıktan uzaklıştırmakta hayvani yaşayışa yaklaştırmaktadır. Çünkü, hayvanlar aleminde, akrabalık bağları yavruların büyümesi, kendi ayakları üzerinde durabilecek hale gelmeleri ile son

bulur. Fakat, yaratılış icabı olan evlad sevgisini içlerinden söküp atamıyorlar. Bu boşluğu doldurmak için de, herkes evinde köpek besliyor. Böylece sözde kendilerini teselli ediyorlar. Evladın yeri başka olduğundan, bunun boşluğunu hiçbir şeyin dolduramayacağından dolayı da, evlad hasreti içinde kıvranıyorlar. Rahat etmek için yaptıkları bu davranış şekli, eve huzur değil aksine, huzursuzluk getiriyor. Ömürleri, stres ve sıkıntı içinde geçiyor. Bunun için Batı halkının büyük bir çoğunluğu psikolojik tedavi görüyor.

Fayda her iki tarafa

Bu anlayış, Batı kültürünün yayıldığı her ülkede hızla kendini hissettirmektedir. Ülkemiz de bundan nasibini almaktadır. Buna bağlı olarak, akrabalık ve dostluk ilişkileri her gün biraz daha azalmakta, herkes kendi kabuğuna çekilmektedir. Çok kimsenin, eskiden akrabalık, dostluk ilişkelerinin en yoğun şekilde yaşandığı bayramları, artık sahil boylarında kendi başına tatilde geçirmesi bunun tipik örneğidir.

Halbuki insan medeni olarak yaratılmıştır. Yani kendi başına yaşayamaz. İnsanlar birbirlerine muhtaçtır. Maddi yönden muhtaç olduğu gibi, sosyal yönden de birlikte yaşamaları bir zarurettir. Bu birliktelik, önce aile fertleri arasında olur. Aile fertleri birbirini sever sayar. Sonra akrabalar arasında olur. Akrabalarını arayıp sorar, sıkıntısı varsa onlara yardım eder. Birisinin sıkıntısının giderilmesi, sadece sıkıntıda olanın rahatlaması gibi idrak ediliyorsa da bu böyle değildir, aslında sıkıntıyı gideren de manevi yönden rahatlar. Yani hal hatır sormada, yardımlaşmada rahatlama tek yönlü değildir. Her iki tarafa da faydası vardır.

Aile fertleri ve akraba çevresi ile biraz daha genişleterek yakın çevresi ve dostları ile arası iyi olan insanlar rahat ve huzurlu olur. Böyle fertlere sahip toplum da huzurlu olur. Zaten nihai maksad da bu değil mi?

İnsanlık için, toplum için maddi ve manevi sayısız faydası olduğu için dinimiz, akraba ve dost ziyaretlerine çok önem verir. Kişinin dinine, çoluk çocuğuna zarar gelmeyecek sıla-i rahimde, birçok güzel haslet mevcuttur:

Birincisi: Sıla-i rahimde, Allahü teâlânın rızası vardır. Sıla-i rahim yapan, yani akraba ve dostlarına sırf Allah rızası için ziyarette bulunan kişi, Allahü teâlânın rızasını kazanır.

İkincisi: Sıla-i rahim yapmakla, akraba ve dostlarının gönlüne bir sürur, bir sevinç verilmiş olur. Hadis-i şerifte, “Amellerin en faziletlisi, gönlüne sürur veren ameldir” buyuruldu. Başka bir hadis-i şerifte de, “Allah indinde, en kıymetli amel,

mümini sevindirmek, sıkıntısını gidermek, borcunu ödemek veya karnını doyurmaktır." buyuruldu.

Üçüncüsü: Akraba ve dostlar ziyaret edilmekle, onların arasındaki akrabalık bağlarının kopmasını arzulayan ve bunun için çeşitli vesveseler veren şeytan kederlendirilmiş olur.

Dördücüsü: Akraba ve dostlar ziyaret edilmekle ömür bereketlenir, uzar. Hadis-i şerifte, "Sıla-i rahm, malı çoğaltır, ailede sevgiyi artırır ve ömrü uzatır."buyuruldu.

Beşincisi: Akraba ve dostların ziyaret edilmesi, rızkın bolluğuna ve bereketliliğine sebep olur. Hadis-i şerifte, "Rızkının bol, ömrünün uzun olmasını isteyen, sıla-i rahm etsin!" buyuruldu.

Altıncısı: Sıla-i rahim yapmakla, ölmüş olanlar sevindirilmiş olur. Zira ecdadımız, bizlerin dost ve akrabalarımıza yapacağımız ziyaretlere sevinirler.

Neşe ve sevinç artar

Yedincisi: Sıla-i rahim; sevgi, muhabbet bağlarının kuvvetlenmesine vesile olur. Zira bir kimseyi sevindirecek veya kederlendirecek bir hâl vâki olduğunda, onun bütün akraba ve dostlarının dört bir yandan toplanıp, kendisine yardımcı olmaları, onun neşe ve sevincinin artmasına yardım eder.

Sekizincisi: Akraba ve dostları ziyaret etmek, öldükten sonra da ecrin artmasına vesile olur. Zira sağlığında akraba ve dostlarına ziyaretlerde bulunup, onların gönüllerine neşe katan kişi, öldükten sonra, yakınları onun her iyiliğini andıklarında, kendisi için duâ edecekler, rahmet talebinde bulunacaklardır.

Ancak, dostları, akrabaları kötü kimseler ise, onlara yaptığı iyilikler, yardımlar sebebiyle işledikleri günahlara, ortak olacaktır. Öldükten sonra da sıkıntıdan kurtulamayacaktır. Bunun için, akraba da olsa, dinine, imanına zarar gelecek kimselerle samimi olmamalıdır. Zaruret miktarı görüşmelidir.

HİKMETLER · 4 EYLÜL 2007 SALI · KAYIT 585

Pek bayağı ve en aşağı iş

Yalan söylemek, pek bayağı ve en aşağı bir iştir. Dünyada zilleti gerektiren şeylerin en büyüğüdür. Âhırette ise zelîl ve rüsvây olmayı îcâb ettiren pek fenâ birşeydir.

Yalan, münâfıklığın en büyük alâmetlerindendir. Ahlâkın düşüklüğünü gösteren kuvvetli bir delîldir. Yalancıya hiçbir zaman güvenilmez. Yalancı, konuştuğu zaman doğru konuşmaz. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki: "Münafığın alâmetleri üçtür. Konuştuğunda yalan söyler. Bir va'dde bulunduğu zaman va'dinde durmaz, kendisine birşey emânet edildiğinde hıyânet eder.", "Sözün âfeti yalan söylemektir.", "Hatâların en büyüğü, yalan konuşmaktır."

Resûlullah efendimize, "Mü'min korkak olabilir mi?" dediler. "Evet olabilir" buyurdu. "Mü'min cimri olabilir mi?" dediler. Yine "Evet olabilir" buyurdu. "Mü'min yalan konuşabilir mi?" dediler. Bu soruya; "Hayır" buyurarak; bir müslümandan şartlar ve mizac gereği olarak elinden olmadan, istemiyerek bazı olumsuzlukların sadır olabileceğei fakat yalanın hiçbir zaman sadır olamayacağını kesin bir dile ifade buyurdular.

Hikmet sahibi büyük zâtlar, "Dilsiz olmak, yalan söylemekten iyidir" demişlerdir.

Ahnef bin Kays buyurdu ki: "Akıllı ve şerefli bir mü'min yalan söylemez. Gıybet ve hıyânet etmez."

Hazreti Ömer buyurdu ki: "Hiçbir kimse, mizah yaparken yalan söylemeyi terketmedikçe îmânın hakîkatine kavuşamaz."

Buhterî; "Ne ciddi ne de şaka hâlinde yalan söylemek insana yakışmaz" buyurdu.

Büyüklerden birisi buyurdu ki: "Sultan, yalancı birine bir iş verirse, bu kimsenin zararı sultânın idâresine tesîr eder."

Lokman Hakim oğluna nasihatinde; "Ey oğul! Kim yalan konuşursa, onun kıymeti gider" buyurdu.

Yezid bin Meysere buyurdu ki: “Ağacın dibine dökülen su, ağacı yeşerttiği gibi, yalan da kötülükleri sulayıp, onların yeşermesine ve büyümesine sebep olur.”

Meymûn bin Mihrân buyurdu ki: “Akıllı kimse, yalancı kimsenin sevgisine aldanmasın. Onun va’dine güvenmesin. Yalancılıkla tanınmış birisinden doğru konuşmasını beklemek mümkün değildir.”

Yalan, güzelliğin ayıbı, lekesi, noksanı ve iyi ahlâkın âfetidir. Hıyânetin delîlidir. Yalan, çok kötü bir huydur. Doğru sözü az olanın, arkadaşı da az olur.

GÖNÜL BAHÇESİ · 5 EYLÜL 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 584

Hiç kimse mükemmel değildir!

Dünya ve ahıret huzuru için en büyük tehlike, insanın gerçek dostlardan uzaklaşıp nefsi ile başbaşa kalmasıdır. Nefis ve şeytan, boynuna taktığı iple bunu istediği tarafa götürür. Dostlardan uzaklaşmaya da, onlarda gördüğümüz hatalar ve kusurlar sebep oluyor. Kendi kusurlarımız değil, başkalarının kusurları gözümüze batıyor.

Atalarımız, “Kusursuz dost arayan dostsuz kalır” demişler. Çünkü insan demek, zaten kusur demektir, eksiklik demektir. İnsan âcizdir, güçsüzdür. Âciz bir kuldan ancak kusur meydana gelir.

Evliyanın büyüklerinden Hâris-i Muhâsibî, “Kulluk, insanın âciz olduğunu idrak etmesi, anlamasıdır” demiştir. İnsanın bu olduğu bilinirse, ileride hayal kırıklığına düşülmemiş olur. Kişi görüştüğü kimselerden her an bir hata, bir yanlışlık beklentisi içinde olmalıdır. İnsan çiğ süt emmiş, derler. Nerede, ne zaman ne yapacağını tahmin etmek mümkün değildir.

“Öldüm, bittim, yıkıldım, falancadan böyle bir hareket beklemiyordum, beni hayal kırıklığına uğrattı, onun bu hâlini görünce şoke oldum” gibi sözleri çok kimseden duymuşsunuzdur.

Önce insanı tanımayılız!

Böyle hayal kırıklığına uğrayanlar, önce insanı iyi tanısalardı yıkıma uğramazlardı. Bunun için herşeyden önce şu hususları bilmek ve kabullenmek gerekir:

1- Hiç kimse mükemmel değildir. Bazı insanlar diğerlerine göre daha üstündür, ama hiç kimse tam anlamıyla mükemmel değildir. İnsanoğluyla ilgili en yaygın özellik; insanların hata yapmasıdır. Hem de her türlüsünden... Hatadan, günah işlemekten sadece peygamberler korunmuştur. İstisna olanlar yalnız onlardır. Bunun dışında, âlim de olsa, evliya da olsa herkes nefsine uyup günah işleyebilir. Önemli olan hatasını anlayıp tevbe etmesidir.

Şair ne güzel söylemiş:

İnsan beşer, durmaz şaşar,

Eyler hata, üçer beşer.

Düz ovada yürür iken,

Ayağını sürçer, düşer!

2- Karşımızdaki kişi mutlaka bizden farklıdır. Bizim kopyamız değildir. Onun için, karşımızdakinden, kendimiz gibi düşünmeyi, kendimiz gibi giyinmeyi, kendimiz gibi yaşamayı, aynı şeyden zevk almayı beklemeye hakkımız yoktur. Dolayısıyla bizim gibi değil diye ondan uzak olamayız. Herkesi olduğu gibi kubullenmek zorundayız. Zaten farklı hâlleri olduğundan dolayı o başkadır, biz başkayız... Cenab-ı Hak böyle yaratmış. Yaratılan, Yaratanın yaptıklarını beğenmeme hakkına sahip değildir. Hakkı olmadığı için de, beğenmemesinin bir değeri, kıymeti olmaz.

3- Her insan, "Hata yaptın", "Yanlış yaptın", "Bu da yapılır mıydı" gibi sözlerden hoşlanmaz. Kendi fikrimizin ayrı olması, bizim bir hakkımız ise, karşımızdakinin de farklı olması onun hakkıdır.

Herhangi bir hadisede, hiçbir insan yüzde yüz hatalı veya yüzde yüz haklı olmaz. Aralarında oran farkı vardır. Biri yüzde seksen haklı ise, diğeri yüzde yirmi haksızdır. Oranı diğerine göre az da olsa, onda da hata payı vardır. Hiç kimse durup dururken bir diğerinin kalbini kırmaz, onu üzmez. Az veya çok mutlaka bir sebebi vardır. Çoğumuz, "Bende de hata olabilir, fakat bu kadar tepki gösterecek bir şey yapmadım ki" deriz.

Şunu hiçbir zaman unutmayalım: Her maddenin bir kaynama noktası vardır. Kimi madde 60 derecede kaynar, kimisi 100 derecede, kimisi de 5000 derecede kaynar. Ama neticede mutlaka kaynar.

İnsan da böyledir. Bazısı yüzde onluk bir hatada kaynar, bazısı da yüzde doksandokuzda... Ama mutlaka kaynar. Kızmak, üzülmek, kırılmak insanın

özelliğindendir. Bu özellikleri olmasa insan, insan olmaktan çıkar, melek olur.

Eğer bütün insanlar aynı ve mükemmel olsaydı, dünyanın nizamı bozulurdu. Hiç kimse ne tamamen iyi, ne de tamamen kötüdür.

Sevgi, hataları örter

Eğer düşüncelerimizi kontrolsüz tutarsak, neredeyse herkesi hatalı, kusurlu görür, herkeste sevmeyecek bir yan buluruz. Benzer biçimde, eğer düşüncemizi uygun biçimde kontrol edersek, insanlara karşı olumlu düşünürsek, aynı insanı sevip, ona hayran kalacak birçok şey bulabiliriz. Bunun için herkesin iyi yönlerini görmeye çalışmalıyız. Gerçek sevgi zaten kötülükleri örter, göstermez.

Birisi, kendi ayıbını, kusurunu bildirmesi için, evliyanın büyüklerinden İbrahim Ethem hazretlerine yalvarınca, "Seni kendime dost edindim. Her hâlin, hareketlerin, bana güzel görünüyor. Ayıbını başkalarına sor" dedi.

HİKMETLER · 5 EYLÜL 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 586

En kötü pişmanlık

Hazreti Ali buyurdu ki: "Allahü teâlânın katında en büyük hatâ, dilin yalan söylemesidir, en kötü pişmanlık da, kıyâmet günündeki pişmanlıktır."

Yine hazret Ali buyurdu ki: "Yalan serap gibidir, sahibini de aldatır. Yalan ile mürüvvet bir kişide bir araya gelemez.

Süleyman bin Sa'd buyurdu ki: "Bir kimse benim ile arkadaşlık etse ve arkadaşlığımızın devam edebilmesi için kendisine bir şart söyleyebileceğimi başka birşey istemediğini söylese, ona yalan söylememesini şart ederdim."

Mûsâ aleyhisselâm, Allahü teâlâya niyazında; "Yâ Rabbî! Hangi kulunun ameli daha hayırlıdır?" diye suâl edince, Allahü teâlâ buyurdu ki: "Dili yalan konuşmayan, kalbi günah ile meşgûl olmayan ve zinâ yapmayan."

İnsanın yalan konuşmak hafifliğinde bulunmasının sebeplerinden bazıları şunlardır: Bir menfaatin bulunması ve bir zararın giderilmesinin sözkonusu olması, insanı aldatıp yalan konuşmasına sebep olabilir. Düşmanından intikam almak düşüncesi de yalan söylemeye sebep olabilir. Bu kısım, yalan çeşitlerinin en

şiddetlilerindendir. Çünkü bunda taşkınlık vardır. Güzel konuşmuş olmak düşüncesi de yalan konuşmayı meydana getiren sebeplerdendir. Böyle yapmak mahlûku râzı etmiş olsa bile, mahlûkâtı yaratan Allahü teâlâyı gadablandırır. Böyle bir şeyi akıl kabûl etmez, din buna müsâade etmez ve mürüvvet de bunu hoş karşılamaz.

Üç yerde yalan konuşmaya rûhsat, izin verilmiştir. Birincisi; harbde ve her zaman din düşmanlarının zararlarından korunmak ve müslümanları korumak için. İkincisi; iki müslümanı barıştırmak için, birinden diğerine iyi lâf götürmek. Üçüncüsü; hanımları idâre etmek için. Bunlara rûhsat verilmiştir. Fakat gıybet ve nemîmeye izin yoktur.

Peygamber efendimiz ümmetine bir nasihatında şöyle buyurdu:

"Ey ümmet ve eshâbım! Doğruluğa yapışınız. Size doğruluk gerek. Şüphesiz ki doğruluk, insanı iyiliğe sevkeder. İyilik de Cennete götürür. Kişi doğru insan olarak kalma yollarını araştırdıkça, Allah nezdinde sıddîk, çok doğru insan olarak yazılır. Yalandan sakının! Zîrâ, şüphesiz ki yalan insanı fısk-ı fücûra sevkeder. Fısk-ı fücûr da Cehenneme götürür. Kişi yalancı oldukça ve yalan söyleme yollarını araştırdıkça, Allah nazarında çok yalancı insan olarak yazılır."

HİKMETLER · 6 EYLÜL 2007 PERŞEMBE · KAYIT 587

İki manalı sözler

Kişinin doğruyu söylemesinde zarar görmesi söz konusu olduğunda tavsiye edilen, karşı tarafın farklı manada algıladığı bazı örnek davranış şekilleri vardır:

Resûlullah efendimiz ile Hazreti Ebû Bekr hicret ederlerken, Hz. Ebû Bekir, Resûlullah efendimizin arkalarından yürüyordu. Bir grup kimse ile karşılaştılar. O kimseler, Peygamber efendimizi tanımıyorlar, Hz. Ebû Bekr'i tanıyorlardı. Hz. Ebû Bekr'e; "O kim?" diye sordular. O da onun Resûlullah olduğunu söylemedi. Anlarlarsa zarar vermelerinden, O'nun mübârek kalbini incitmelerinden endişe ederek; "Bu, bana yol gösteriyor" buyurdu.

O kimseler bu sözü, normal yol göstericisi olarak anlamışlardı ve Hz. Ebû Bekr'in sözü bu manâda yalan idi. Fakat o, bu sözü söylerken; "Bize, hidâyet,

kurtuluş yolunu gösteren zât" manâsını kasdetmiş olduğundan, hakîkatte yalan söylememiş idi.

Abbasî halîfelerinden Me'mûn, bir ara Kur'ân-ı kerîmin mahlûk olduğunu söyleyip, herkesi de böyle söylemeye teşvik etmiş, hattâ zorlamıştı. Böyle söylemeyenlere zarar veriyordu.

Âlimlerden birini de bu şekilde zorlamıştı. O zât; "Tevrat bir, Zebur iki, İncîl üç ve Kur'ân-ı kerîm dört" dedi. Bunları söylerken de parmakları ile bir, iki, üç diye işâret ediyordu. Böylece, elinin dört parmağını göstererek; "Bunların hepsi mahlûktur" dedi. Böylece zararından kurtulmuş oldu.

Aslında o zât, Kur'ân-ı kerîm için değil, göstermiş olduğu parmakları için mahlûktur demişti. Bunun için hakîkatte yalan söylemedi. Fakat onlar yanlış anladılar. Me'mûn, daha sonra bu yanlış düşüncesinden tövbe edip, Kur'ân-ı kerîmin mahlûk değil, kadîm olduğunu söylemiştir. Mecbur kalındığında böyle sözlere müsaade verilmiştir.

Hadis-i şerifte buyurduldu ki:

Sekiz sınıf, Allahın, kıyamette en çok buğz ettiği kimselerdir:

1- Yalancılar. 2- Kibirliler 3- Din kardeşlerine içlerinden buğzedip, yüzlerine karşı güler yüz gösterenler. 4- Allah ve Resulün emrini yapmakta yavaş, şeytanın emrine uymakta çok hızlı davrananlar. 5- Dünyaya ait tamahı, hakları olmasa da, yeminle, ne pahasına olsa hak etmeye çalışanlar. Hiçbir şekilde hakları olmadığı halde, en ufak bir dünyalık dahi gözlerine çarpar çarpmaz yeminle ona sahiplenenler. 6- Söz taşıyanlar. 7- Dostların arasını açmaya çalışanlar. 8- Suçsuz kimsenin ayağını kaydırmak isteyenler. İşte Allahü teâlâ bunları çok çirkin bulur.

HİKMETLER · 7 EYLÜL 2007 CUMA · KAYIT 588

Yalan hastalık, doğruluk şifâ

Zâhidlerden biri buyurdu ki: "Her kimde şu dört haslet bulunursa, Allahü teâlâ onun hatâlarını iyiliğe çevirir. Bu hasletler; doğruluk, ni'mete şükür, haya ve güzel ahlâktır."

Yalancılık ne kadar çirkin ve sahibini zelîl eden bir huy ise, doğruluk da o nisbette güzel, sahibini itibâr sahibi ve azîz eden çok iyi bir huydur. Hazreti Ali buyurdu ki: "Doğruluk, sözün süsüdür"

Doğruluk insanı korkulardan, belâlardan korur. Yalan, insana bir anlık emniyet sağlıyor gibi görülse bile, sahibini tehlikelere götürür ve alçaltır. Yalan hastalık, doğruluk ise şifâdır. Doğru konuşmak, kardeşlerine, dostlarına yardım etmek ve her ân Allahü teâlâyı hatırlamak olup mürüvvettendir.

Doğru konuşmak için, çok konuşmaktan sakınmalıdır. Âlimler buyurmuşlardır ki: "Kendisini ilgilendirmeyen mevzûlarda çok konuşan kimse, doğru konuşmaktan, başkalarının; "Bu kimse her zaman doğru konuşur" şeklindeki intibalarından mahrûm kalır. Çünkü yerli yersiz, doğru yanlış çok konuşan kimse, mutlaka yalan söz söyler. Hele, birşeyler konuşmuş olmak ve boş durmamak için konuşanlar, yalandan kurtulamazlar."

Lokman Hakim oğluna buyurdu ki: "Oğlum! Doğruluğa sımsıkı yapış. Yalandan uzak dur."

Fudayl bin lyâd buyurdu ki: "İnsanları, doğruluktan daha güzel birşey süsleyemez."

Sabır bütün hayırların, doğruluk kurtuluşun, ni'metlere şükretmek bereketlerin anahtarlarıdır. Kimde bu hasletler bulunursa o en yüksek ma'nevî mertebelere kavuşur.

İbn-ül-Mugter buyurdu ki: "Araştırma yaptığında, doğruluğun şecaatle, yalanın da korkaklık ile beraber olduğunu görürsün."

Hadisi şerifte buyuruldu ki:

Şu altı şeyi yapanın cennete girmesine kefilim: 1- Konuşunca doğru söyliyen. 2- Verdiği sözde duran. 3- Emanete riayet eden. 4- Namusunu koruyan. 5- Gözünü haramdan sakınan. 6- Elini her çeşit kötülükten çeken.

Şu altı şeyi yapacağınıza söz verin, ben de size cenneti söz vereyim: 1- Namaz kılmak. 2- Zekât vermek. 3- Emanete riayet. 4- Zinadan sakınmak. 5- Helâl yemek. 6- Dili (elfaz-ı küfr, yalan, gıybet, lânet, malayani gibi) kötü sözlerden korumak.

HİKMETLER · 8 EYLÜL 2007 CUMARTESİ · KAYIT 589

Hayır, hilm ve ilimde

Hazreti Ali buyurdu ki: “Hayr; malı, çoluğu-çocuğu çoğaltmakta değil, hilmi ve ilmi çoğaltmaktadır.”

Hilm, rûhun sakin olması, kızmamasıdır. Yumuşak huylu olmaktır. Yüksek bir haslettir. Allahü teâlânın, insana büyük bir ihsânıdır. Hilm kimde bulunursa, onu hem dünyâda ve hem de âhırette yüksek mertebelere kavuşturur.

Resûlullah efendimize, “Hilm nedir?” diye suâl edildiği zaman; “Sabırdır” buyurdular.

Allahü teâlânın beğendiği işleri yapmak, güzel ahlâktan olan sabır ile ele geçmektedir. Hilm ise, sabrın en yüksek derecesidir. Hilm, Allahü teâlânın sıfatlarındandır. Allahü teâlâ, kendisine karşı gelenlerin azgınlığını, kötülük yapanların kötülüğünü ve zâlimlerin zulmünü gördüğü, onlardan intikam almaya kadir olduğu hâlde, intikam almakta acele etmiyor. Pişman olup tövbe edenlerin, boyun bükenlerin hatâlarını affediyor. Kendisine sığınanları boş çevirmiyor. Çünkü O, çok ihsân ve iyilik sahibidir.

Nahl Sûresi 61. âyet-i kerîmesinde meâlen; “Eğer Allahü teâlâ, zulümleri (günahları) sebebiyle insanları (hemen) hesaba çekiverseydi, yeryüzünde kımıldıyan tek bir canlı bırakmazdı” buyuruldu.

Allahü teâlâ, Peygamberlerini hilm sahibi olmakla övmüştür. Hilm.sâhibi olmak, kızmamak, yumuşak davranmak, az kimselerde bulunan çok yüksek bir haslettir. Birisi, Resûlullah efendimize gelerek; “Yâ Resûlallah! Bana nasihatte bulunun” deyince, Peygamber efendimiz; “Kızma” buyurdu. O kimse ikinci defa nasihat istedi. Yine; “Kızma” buyurdu. Üçüncü defa nasihat isteyince, bu defa da; “Kızma” buyurdu.

Bir hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: “Mümin bir kimse, hilmi ile, gündüzleri oruç tutup, geceleri namaz kılan kimsenin derecesine ulaşır.”

Esmâî; “İnsanların en hayırlısı, kızmayan kimsedir” demiştir.

Îsâ bin Hammâd’ın bildirdiğine göre, Leys bin Sa’d ilim öğrenmek isteyenlere, ilim ile meşgûl olanlara; “İlimden önce hilmi öğreniniz. Hiçbirşey, ilim ile hilmin

beraber bulunması kadar güzel değildir” buyururdu.

Lokman Hakim buyurdu ki: “Üç şey, üç şey ile beraber bulunduğu zaman anlaşılır. Hilm, kızgınlık zamanında; kahramanlık, harb zamanında; doğruluk, ihtiyâç zamanında anlaşılır.”

HİKMETLER · 9 EYLÜL 2007 PAZAR · KAYIT 590

Affetmenin lezzeti

Affetmenin lezzeti, kızmanın, intikam almanın lezzetinden daha tatlıdır. Çünkü affın lezzetininin sonu, güzel neticedir. İntikam lezzetinin sonu ise, kötü neticedir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: “İlim, öğrenmekle; hilm de, hilm sahibi olmaya çalışmakla elde edilir. Kim hayrı isterse, ona hayr verilir. Kim de şerden sakınırsa, şerden korunur.”

Büyükler demişlerdir ki: “Kızgınlıktan sakın. Çünkü o, sonunda seni özür dileme zilletine düşürür. Kulun, Allahü teâlânın gadabına en yakın olduğu zaman, kızdığı zamandır.”

Selmân-ı Fârisî, Hz. Ali’ye; “Beni Allahü teâlânın gadabından uzak tutacak olan şey nedir?” diye sorduğunda, Hz. Ali; “Hiç kızma” buyurdu.

Hz. Ömer buyurdu ki: “Dört şeyi severim. Bunlar; iktisâd etmek, gücü yeterken affetmek, kızgınlık zamanında hilm göstermek, her zaman Allahü teâlânın kullarına yardımcı olmak.”

Büyüklerden birisi buyurdu ki: “İlm ve adâlet, sabra götürür. İlim, adâlet ve sabır da, hilme götürür. Bütün işlerinde hilme yapış. Çünkü hikmet, hilm ile tamamlanır. Mürüvvetin şartı olan hasletlerin sende toplanması, hilm ile mümkündür. Haklı olsun haksız olsun, özür dileyenin özrünü kabûl etmelidir. Çünkü özür, pişmanlık alâmeti, pişmanlık da tövbe demektir.”

Özür dilemek, özür dileyenin haya sahibi olduğunu gösterir. Haya ise îmândandır. Bir kimsenin suçunu görmezlikten gelmek, şerefin zirvesidir, özür dilemesini istemek, hilmin âfetlerindendir. Özür dilemek, hilm sahipleri yanında ne iyi bir şefaatçidir.

Resûlullah efendimiz, “Yâ Rabbî! Bana ilim ve hilm ve takvâ ve âfiyet ihsân eyle!” duâsını çok söylerdi. Âfiyet, dînin ve i'tikâdın bid'atlerden, amelin ve ibâdetin âfetlerden, nefsin şehvetlerden, kalbin nefsin kötü arzûlarından ve vesveseden ve bedenin hastalıklardan selâmet bulması, kurtulması demektir.

Hadîs-i şerîfte, “İlim, öğrenmekle, hilm (yumuşaklık) da gayret ile hâsıl olur. Allahü teâlâ, hayırlı şey için çalışanı, maksadına kavuşturur. Kötülükten sakınanı, ondan korur” buyuruldu.

Başkalarına faydalı olmak, ancak yumuşaklıkla, tatlı dil ve güler yüz ile olur. Hadis-i şerîftlerde buyuruldu ki: “Yumuşak huylu olmak, bereket getirir. İşinde taşkınlık ve gevşeklik yapmak, gaflete sebep olur.”, “Yumuşak huylu olmıyan kimseden hayır gelmez!”, “İslâmiyete uyan ve yumuşak olan kimseyi, Cehennem ateşi yakmaz.”

HİKMETLER · 10 EYLÜL 2007 PAZARTESİ · KAYIT 591

Dünya adalet ile nizam bulur

Adâlet, herşeyi lâyık olduğu yere koymak, lâyık olduğu yere ulaştırmaktır. Adâlet öyle birşeydir ki, kalbler ona ısınır, onu kabûl eder, onunla rahat olur, onunla huzûr bulurlar.

Nisa sûresi 135. âyet-i kerîmesinde meâlen buyuruldu ki: “Ey müminler! Hak üzere durup, adâleti yerine getirmeğe çalışan hâkimler ve Allah için doğru söyleyen şâhidler olun...”

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki: “Allahü teâlâ katında kadri en büyük olan, adâletli devlet başkanıdır.”, “Rabbim bana, gizlide ve açıkta ihlâsı, rızâ ve gadap halinde adâleti, zenginlik ve fakirlikte iktisâdı tavsiye buyurdu.”

Din, adâletle kuvvet bulur, insanlar huzûr içinde olur. Memleketler mamûr olur. İnsanların hâlleri ıslâh olur. Yardımlaşma çok olur. Yollarda korku bulunmaz. Ticâret gelişir. Rızıklar bollaşır. Umûmî ve husûsî emniyet meydana gelir. Zulümden daha sür’atli bir şekilde umûmî ahvâli bozan birşey yoktur. Yakın çevresinde âdil olan idârecinin, uzak çevresinde de durumu iyi olur. Bunun için; “Zamanın en faziletlisi âdil idârecilerin zamanıdır” denilmiştir.

İdarecilerin en hayırlısı, sabırlı olan, adâleti tercih eden, hakkı kabûl eden, insanların faydasine olan şeyler için canla başla çalışandır. Âdil bir idâreci, ilme hürmet, âlime ikram eder. Nasihati kabûl eder. Tekebbürden uzak, tevâzu üzeredir. Cimrilik göstermez. İdârecilik emânetini yerinde ve doğru olarak kullanır. İnsanlara karşı merhametlidir. Kötü kimseleri insanlara musallat etmez.

Hikmet sahipleri, insanların en üstününün; hükümlerinde adâletli, ihsânı çok ve sözünde hikmet bulunan kimse olduğunu söylemişlerdir.

Adâlet, sâdece idârecilere, devlet başkanlarına mahsûs birşey değildir. Bilakis adâlet, herkese, her zaman lâzım olan bir sıfattır. Çünkü insan, çoluk-çocuğu, malı, akrabaları, komşuları, arkadaşları ve görüştüğü kimseler hakkında, yaptığı işlerde, alışverişinde, hâsılı bütün işlerinde adâleti gözetmesi lâzımdır.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

Altı şey güzeldir, fakat şu altı sınıf insanda daha güzeldir: 1- Adalet güzeldir; fakat idarecide daha güzeldir. 2- Cömertlik güzeldir; zenginde daha güzeldir. 3- Vera, âlimde. 4- Sabır, fakirde. 5- Tevbe, gençte. 6- Hayâ, kadında daha güzeldir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 11 EYLÜL 2007 SALI · KAYIT 592

“Kul nasıl olur da yaratanını bilmez!”

İslâm âlimlerinin büyüklerinden Abdullah bin Mübârek hazretleri bir yolculuğunda, koyun otlatan bir gence rastlar. Aralarında şöyle bir konuşma geçer: “Evlâdım, Allahü teâlâyı bilir misin?”, “Kul nasıl olur da yaratanını bilmez!”, “Peki, Allahü teâlânın varlığını ne ile anlıyorsun?”, “Bu koyunlar ile.”, “Bu koyunlar ile nasıl biliyorsun, izâh eder misin?”, “İzâh edeyim efendim. Bu koyunlar kendi başlarına kalamazlar. Bunları koruyan birisi lâzımdır ki, bunlara su ve ot versin, kurt ve diğer tehlikelerden korusun. Bundan anladım ki, bu âlemdeki herşey, bir koruyucuya muhtaç. Bu binlerce yaratığı korumaya, ihtiyaçlarını görmeye ancak Allahü teâlânın gücü yeter. İşte bu koyunlar ile Allahü teâlâyı böyle bildim.”

Abdullah bin Mübârek hazretleri tekrar sorar: “Allahü teâlâyı nasıl bilirsin? Allahü teâlâ neye benzer?”, “Allahü teâlâ hiçbir şeye benzemez.”, “Bunu nasıl

anladın?", "Yine bu koyunlardan.", "Onları dikkatle inceliyorum. Ne onlar, bana benzerler ve ne de ben onlara benzerim. Buradan, bir çoban koyunlarına benzemezse, Allahü teâlânın elbette kullarına benzemiyeceğini anladım. O hiçbir şeye benzemez. Bizim bilmediğimiz şekilde görür, işitir."

Abdullah bin Mübârek hazretleri devam eder: "Sözlerin çok güzel. Peki hiç ilim öğrendin mi?", "Üç ilim öğrendim. Bunlar; gönül ilmi, dil ilmi ve beden ilmi. Gönül ilmi şudur ki: Allahü teâlâ bana kalb verdi. Bu kalb ile O'nu bileyim, O'nun sevdiklerine gönül vereyim, sevmediklerine gönlümü bağlamıyayım, onlardan uzak olayım. Dil ilmi şudur ki: Bana dil verdi. Bu dil ile O'nu anayım. O'nun istemediği sözleri söylemiyeyim. Beden ilmi şudur ki: Bana beden vermiştir. Bu beden ile O'nun emrettiği şeyleri yapayım, yasak ettiği şeylerden uzak durayım."

Bu defa da, genç sorar: "Efendim hep beni konuşturdunuz, sizin bana söyleyeceğiniz şeyler yok mudur?"

"Tabiî var evlâdım, Allahü teâlânın zâtî ve sübûtî sıfatları vardır. Zâtî sıfatları şunlardır: Vücûd; Allahü teâlâ vardır. Kıdem; Allahü teâlânın evveli yoktur. Bekâ; sonu yoktur. Vahdaniyet; Allahü teâlâ birdir, eşi, ortağı yoktur. Muhâlefetün-lil Havâdîs; Allahü teâlâ hiçbir mahlûka benzemez. Kıyâm bi Nefsihî; Allahü teâlânın varlığı kendindendir. Hiçbir şeye muhtaç değildir, mekândan münezzehtir.

Sübûtî sıfatları ise şunlardır: Hayat; Allahü teâlâ diridir. İlim; Allahü teâlâ herşeyi bilir. Sem'; Allahü teâlâ işitir. Basar; Allahü teâlâ görür. İrâde; Allahü teâlâ dilediğini yaratır. Kudret; Allahü teâlânın herşeye gücü yeter. Kelâm; Allahü teâlâ söyleyicidir. Tekvîn; Allahü teâlâ yaratıcıdır. Bunları bilmek, ma'nâlarına inanmak her Müslümana farzdır."

Genç tekrar sorar: "İman sahibi olmak için bu kadar bilgi kafi midir?"

"Hayır evladım, bunlar imanın altı şartından sadece birincisi. Her müslümanın imanın altı şartlarını bildiren Amentü'yü ezberlemesi ve manalarını, mesela melek, nedir, peygamber nedir… kısaca bilmesi gerekir."

İmanın ikinci şartı, Meleklere İman. Meleklerin, nurdan yaratıldıklarını, onlarda dişiliğin erkekliğin olmadığını, hiçbir zaman günah işlemediklerini, en üstünleri, Cebrâil, Mikâîl, İsrâfîl, Azrâîl "aleyhimüsselâm" olduğuhu bilmek gerekir.

İmanın üçün şartı Kitaplara imandır: Cenabı Hak 104 kitap göndermiştir. Bunların dördü büyük kitaptır. Bunlardan Tevrât, Mûsâ aleyhisselâma, Zebûr,

Dâvüd aleyhisselâma, İncîl, Îsâ aleyhisselâma, son olarak da Kur'ân-ı kerîm, son peygamber Muhammed aleyhisselâma gönderilmiştir.

Îmânın dördüncü şartı, Peygamberlere imândır. Peygamberlerin yedi sıfatı vardır: Sıdk, Emânet, Tebliğ, İsmet, Fetânet, Adâlet, Emnü'l-azl. Yani, sözlerinde sâdıktırlar, hıyânet etmezler, dini tebliğ ederler, bütün günâhlardan uzaktırlar, diğer insanlardan daha akıllıdırlar âdildirler, görevlerinden alınmazlar.

İmânın beşinci şartı, Kıyâmet gününe inanmaktır. Kıyâmet günü, kabirden kalkınca başlar, insanlar Cennete ve Cehenneme gidinceye kadar devam eder. Müslüman olmayanlar sonsuz olarak Cenennemde kalacaktır.

Îmânın altıncı şartı, Hayır ve şerrin Allahtan olduğuna inanmaktır. Bu, kazâ kadere inanmak demektir. Kazâ, kader, yanî alın yazısı, bir insanın doğumundan, ölümüne kadar, başına gelecek, işlerdir. Kazâ da, bu işlerin başa gelmesidir.

Amentünün sonundaki, Kelime-i şehâdetin kısaca ma'nâsı da şöyle:

"Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlüh" demek, "Ben şehâdet ederim ki, Allahü teâlâdan başka ilâh yoktur ve yine şehâdet ederim ki, Muhammed aleyhisselâm O'nun kulu ve resûlüdür" demektir.”

HİKMETLER · 11 EYLÜL 2007 SALI · KAYIT 594

“Mazlûmun bedduâsından sakın!”

Zulüm ve haksızlık, fitneleri çeken, mihnetlere, sıkıntlara sebep olan, memleketleri, malı, mülkü perişan eden çok kötü bir âfettir.

Resûlullah efendimiz, Hz. Ali’ye; “Yâ Ali! Mazlûmun bedduâsından sakın. Çünkü mazlûm, Allahü teâlâdan hakkını ister. Allahü teâlâ ise, hiç kimseyi hakkından alıkoymaz” buyurdu.

Hasen-i Basrî hazretleri buyurdu ki: “Üç kimse vardır ki, Allahü teâlâ kıyâmet günü onlara nazar etmez ve onları tezkiye de etmez. Onlar için acı bir azap vardır. Bunlar; zâlim devlet başkanı, cimri olan zengin, kibirli olan fakirdir.”

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: “Sizden biriniz, mazlûm bir kişinin dövüldüğü yerde durmasın. Çünkü Allahü teâlânın la’neti, o mazlûmu müdâfaa etmedikleri

için, orada hazır bulunanların üzerine iner.”

Hz. Ömer, vâlilerinden birine buyurdu ki: “Mazlûmun âhını almaktan kork. Çünkü mazlûmun duâsı kabûl olunur.”

Hz. Ali buyurdu ki: “Adalet; imanın başıdır, ihsanın birleştiği noktadır ve imanın en yüksek mertebesidir.”

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

Bir gün adalet ile hükmetmek, altmış senelik ibadetten efdaldir.

Şu beş şeyin cezası gecikmez:

1- Devlete isyan etmek. 2- Gadr (hainlik, zulüm) etmek. 3- Anaya, babaya asi olmak. 4- Akrabaya ziyareti kesmek. 5- İyiliğe karşı şükretmemek.

Şu beş kişinin duası makbuldür:

1- Zulüm bitene kadar mazlumun. 2- Evine dönünceye kadar hacının. 3- Cihad bitene kadar gazinin. 4- İyileşinceye kadar hastanın. 5- Arkadaşının arkasından dua edenin.

Şu altı şey zararlıdır:

1- Amirlerin sefih olması. 2- Kan dökülmesi. 3- Hükmün satılması. 4- Akrabadan uzaklaşılması. 5- Kur’an-ı kerimin musikiye vesile yapılması. 6- Zabıtanın çoğalması.

Üç şeyin zararı, yapana geri döner:

1- Zulüm.

2- Hile. 3- Sözünde durmama.

GÖNÜL BAHÇESİ · 12 EYLÜL 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 593

Bu akşam ilk teravih yarın ilk oruç

Çok şükür, yarın mübarek Ramazan ayına tekrar kavuşacağız inşaallah. Bu mübarek ay'ı, İnşaallah en iyi şekilde değerlendiririz. Geçmiş bir yılın muhasebesi yapıp, yanlışlarımızı düzeltir, işlemiş olduğumuz günahlar için tevbe istigfar ederiz. Günahlardan temizleniriz.

Zaten Ramazan, yanmak demektir. Çünkü bu ayda oruç tutan ve tevbe edenlerin günahları yanar, yok olur. İslâmın beş şartından dördüncüsü, mübarek Ramazan ayında, hergün oruç tutmaktır.

Peygamber efendimiz buyurdu ki;

“Ey Müslümanlar! Üzerinize öyle büyük bir ay gölge vermek üzeredir ki, bu aydaki bir gece ki, bu Kadir gecesidir, bin aydan daha faydalıdır. Allahü teâlâ, bu ayda, hergün oruç tutulmasını emretti. Bu ayda, geceleri teravih namazı kılmak da sünnettir.

Bu ayda, Allah için ufak bir iyilik yapmak, başka aylarda farz yapmış gibidir. Bu ayda, bir farz yapmak, başka ayda yetmiş farz yapmak gibidir.

Bu ay sabır ayıdır

Bu ay, sabır ayıdır. Sabredenin gideceği yer cennettir. Bu ay, iyi geçinmek ayıdır.

Bu ayda müminlerin rızkı artar. Bir kimse, bu ayda, bir oruçluya iftar verirse, günahları affolur. Hak teâlâ, onu cehennem ateşinden azad eder. O oruçlunun sevabı kadar, ona sevab verilir.”

“Bu ay, öyle bir aydır ki, ilk günleri rahmet, ortası af ve magfiret ve sonu cehennemden azad olmaktır. Bu ayda, emri altında olanların, yani işçinin, memurun, askerin ve talebenin vazifesini hafifletenleri Allahü teâlâ affedip, cehennem ateşinden kurtarır.”

“Bu ayda dört şeyi çok yapınız! Bunun ikisini Allahü teâlâ çok sever. Bunlar, Kelime-i şehadet söylemek ve istigfar etmektir. İkisini de, zaten her zaman yapmanız lazımdır. Bunlar da Allahü teâlâdan cenneti istemek ve cehennem ateşinden Ona sığınmaktır. Bu ayda, bir oruçluya su veren bir kimse, Kıyamet günü susuz kalmayacaktır.”

Ramazan ayında yapılan ibadetlere, diğer aylarda yapılan ibadetlerden kat kat fazla sevap verilir. Bunun için bu ay'ı çok iyi değerlendirmek lazımdır. Allahü teâlâ, Ramazan orucunu farz, gecelerini ihya etmeyi de sünnet eyledi. Ramazana mahsus olan teravih namazını ihmal edilmemilidir.

Vitir namazı, yalnız Ramazan ayında cemaatle kılınır. Teravih namazı, vitirden önce ve yatsının son sünnetinden sonra kılınır. Teravih namazını, iki rekatte bir selam vermek suretiyle kılmak daha iyidir. Dört rekatte bir selam vermek de olur.

Teravih namazı, evde yalnız olarak da kılabilir, günah olmaz. Fakat camideki cemaat sevabından mahrum kalınır. Evde, birkaç kişi ile cemaatle kılınırsa, yalnız kılmaktan yirmiyedi kat fazla sevap kazanılır.

Teravihin sünnet olması

Peygamber efendimiz, 3-4 gün teravihi cemaatle kıldırdı, daha sonra evden çıkmadı. Sebebi sorulunca, "Teravih namazının size farz olacağından korktuğum için evden çıkmadım" buyurdu. (Buhari)

Teravihin 20 rekat oluşu ve cemaatle kılınması hadis-i şerifle bildirilmiştir. Sünnet olduğu İcma ile sabittir. Peygamber efendimiz, teravihi, 8, 12 ve 20 rekat olarak da kılmıştır. İbni Abbas hazretleri bildiriyor ki, Resulullah, yatsıdan sonra, vitirden önce, 20 rekat namaz kıldıktan sonra, "Ramazanda 20 rekat teravih namazı kılanın, yirmi bin günahı affolur" buyurdu.

Allahü teâlâ mübarek Ramazan ayını gönderip, ona hususî bir kıymet verince, Hazreti Ömer, bu büyük nimetin şükrünü eda etmek için, yirmi rekat namaz kılmayı kendisine vazife bildi. Eshab-ı kiram da bunu beğendiler. Durumu Peygamber efendimize bildirdiler. O da beğendi. Cebrail aleyhisselam gelip, Peygamber efendimize bildirdi ki:

- Allahü teâlâ, Ömer'in ve eshabının yaptığı bu ibadeti kabul eyledi. Onda hatim okuyanları cennete koyacağına, onlardan razı olacağına söz verdi.

Müekked sünnet olan teravihi ihmal etmemelidir! Hadis-i şerifte, "Ramazanda inanarak ve sevabını umarak teravih namazı kılanın, geçmiş günahları affolur" buyuruldu.

HİKMETLER · 12 EYLÜL 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 595

Dünyaya düşkün olmamak

Zühd, şüpheli olmak korkusuyla mubahların fazlasından sakınmak, ihtiyâtlı davranmak, dünyâya düşkün olmamak demektir. Zühd, dünyâda kalb ve beden rahatının, âhırette ise saadet ve nimetlere kavuşmanın sebebidir.

İbrahim bin Edhem hazretleri, zühdün; farz, selâmet ve fazilet olmak üzere üç derecesinin bulunduğunu bildirip, şöyle izah etti: "Farz olan zühd, haramlardan

sakınmak. Selâmet olan zühd, şüphelileri terketmek. Fazilet olan zühd ise, helâl olanlardan yetecek miktarı alıp, birçoğunu terketmektir." Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

"Dünyâya rağbet etme ki, Allahü teâlâ seni sevsin. İnsanların ellerinde bulunana rağbet etme ki insanlar seni sevsin."

"Bir kimseye susmak ve dünyâya karşı zühd (dünyâya rağbet etmemek) verildiğini görürseniz, o kimseye yaklaşınız."

"Allahü teâlâ bir kulu hakkında hayr murâd edince, onu dünyâda zâhid kılıp, âhırete rağbet ettirir ve ona nefsinin ayblarını gösterir."

Ebû Süleymân-ı Daranî buyurdu ki: "Zühd, birçok şekillerde olur. Bize göre zühd, insanı Allahü teâlâdan alıkoyan herşeyi terketmektir."

Büyüklerden birine; "Bize ne oldi ki, ölümü istemiyor ve ondan hoşlanmıyoruz. Hâlbuki o, bize mutlaka gelecektir" deyince, o zât buyurdu ki: "Siz ölüme hazırlanmadınız. Dünyânızı mamûr, âhıretiniza harâb ettiniz. Elbette ki, mamûr olan yerden harâb olan yere gitmek istemezsiniz. Ama isteseniz de, istemeseniz de, ölüm birgün mutlaka gelecek, sonsuz olan âhıret yolculuğuna başlayacaksınız. Hakîkat bu kadar açık bir şekilde meydanda iken, hâlâ dünyâya düşkün olanlara ne kadar şaşılır." Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

Dört şey, bedbahtlık alâmetidir:

1- Göz kuruluğu; ağlayamamak

2- Kalb katılığı; acımamak

3- Hırs; doymazlık, düşkünlük

4- Tul-i emel; uzun yaşama arzusu

Beş şeyden beş şeye davet eden âlimle beraber olun: 1- Şekten yakîne (sağlam imana). 2- Kibirden tevazuya. 3- Nefretten hayırhahlığa. 4- Riyadan ihlâsa. 5- Dünyaya düşkünlükten zühde.

HİKMETLER · 13 EYLÜL 2007 PERŞEMBE · KAYIT 596

Duaların kabul edildiği ay

İbni Cezeri ismi ile tanınan, Şemseddîn Muhammed bin Muhammed hazretleri, büyük bir fıkıh alimidir. İbni Cezeri, miladi 1350 senesi, Ramazan ayının onbeşinde, teravih namazından sonra Şam'da dünyâya geldi. Pek çok alimin çıktığı meşhur bir ailenin çocuğu idi.

İbn-i Cezerî'nin Babası Muhammed Cezerî, tüccâr idi. Kırk senelik evli olduğu hâlde çocuğu olmamıştı. Bir sene hacca gitti. Mekke-i mükerreme'de Zemzem kuyusunun başına varınca, Allahü teâlâdan âlim olacak bir erkek evlâd ihsân etmesini duâ ve niyaz ederek, Zemzem suyundan içti. Hacdan döndükten bir müddet sonra, bu evlâdı dünyâya geldi.

O da dedeleri gibi büyük bir alim oldu. Elliden fazla kitap yazdı. Bunlardan biri de, "Hısn-ül-hasîn" adındaki Arapça duâ kitabıdır. Günahların af edildiği, duaların kabul olduğu, İçinde bulunduğumuz mübarek Ramazan ayı münasebetiyle, bu kıymetli kitaptan ve diğer muteber kitaplardan, duanın dinimizdeki yeri ve önemi, adabları ile ilgili bazı bölümler sunarak şartlarına uygun olarak dua edilmesine vesile olmak istiyorum:

Resûlullah efendimiz, "Duâ ibâdettir" diye buyurduktan sonra, şöyle devam etti: "Rabbimiz buyurdu ki: Bana duâ edin, size karşılığını vereyim. Bana ibâdet etmekten büyüklenip, yüz çevirenler, muhakkak ki küçülmüş kimseler olarak Cehenneme gireceklerdir." (Mü'min-60)

Hiçbir sakınma, tedbir takdîri değiştirmez. Fakat duâ, inmiş ve inmemiş olan şeylere fayda verir. Belâ iner, onu duâ karşılar, ikisi, kıyâmet gününe kadar mücâdele ederler. Kazâ-i mu'allâk, Levh-i mahfûzda yazılıdır. Eğer o kimse, iyi amel yapıp, duâsı kabûl olursa, o kaza değişir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Kader, tedbir ile, sakınmakla değişmez. Fakat kabûl olan duâ, o belâ gelirken korur."

Duânın belâyı def etmesi de, kaza ve kaderdir. Kalkan, oka siper olduğu gibi, su, yerden otun yetişmesine sebeb olduğu gibi, duâ da, Allahü teâlânın merhametinin gelmesine sebebdir. Bir hadîs-i şerîfte; "Kazâ-i mu'allâkı hiçbir şey değiştiremez.

Yalnız duâ değiştirir ve ömrü yalnız; ihsân, iyilik arttırır" buyuruldu. Bir kimseye takdîr edilen belâ kazâ-i mu'allâk ise, ya'nî o kimsenin duâ etmesi de takdîr edilmiş ise, duâ eder; kabûl olunca, belâyı önler. Ecel-i kazayı da, iyilik etmek geciktirir. Fakat Ecel-i müsemmâ değişmez. Ecel-i kaza; bir kimse, eğer iyi iş yapar, yahut sadaka verir, hac ederse ömrü altmış sene, bunları yapmazsa kırk sene diye takdîr edilmesi gibidir.

HİKMETLER · 14 EYLÜL 2007 CUMA · KAYIT 597

"Duâ, öklerin ve yerin nûrudur."

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki: "Allahü teâlâ katında duâdan daha kıymetli birşey yoktur." Ya'nî sözle yapılan ibâdet çeşitlerinden, duâdan daha üstün birşey yoktur. Çünkü duâ eden, duâ ederken Allahü teâlâya hamd ve senada bulunmakta, O'na yalvarmaktadır.

"Allahü teâlâ kendisinden istemiyene gazâb eder." Ya'nî kendisini Allahü teâlâya muhtaç görmiyerek, gerek söz ve gerekse lisân-ı hâl ile istemiyene Allahü teâlâ gazâb eder.

"Duâ mü'minin silahıdır." Ya'nî mü'min duâsı ile kendisinden ve başkalarından belâyı def eder.

"Duâ dînin direğidir." Ya'nî duâ etmekle, kul, kulluğunu izhâr etmektedir.

"Duâ, Göklerin ve yerin nûrudur." Ya'nî duâ, yerleri ve gökleri gaflet karanlığından kurtarıp, onları aydınlatıcıdır.

Kul duâ edince, Allahü teâlâ onun dileğini bu dünyâda aynı ile veya dileğinin yerine ondan daha güzelini karşılık olarak verir. Yahut büyük bir belâyı ondan def etmek sûretiyle verir. Bu isteği ya hemen verir, veya geciktirerek verir. Yahut Allahü teâlâ onun duâsını âhırete saklar. Ya'nî onun duâsına âhırette bol karşılık verir veya onun günahlarından bir kısmını, o duâsı sebebiyle af ve mağfiret buyurur. Hülâsa; Allahü teâlâ, iyi amel yapanın ecrini asla zayi etmez.

Allahü teâlâ, hadîs-i kudsîde şöyle buyuruyor: "Ben, kulumun beni zannına göreyim." Ya'nî kulum, benim onu affedeceğimi ümîd ederse onu affederim. Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Allahü teâlâ bir kulunun Cehenneme gitmesini

emretti. Cehennemin kenarına kadar gelip durunca, o kul döndü ve; "Vallahi yâ Rabbî! Benim senin hakkındaki zannım gerçekten iyi idi" dedi. (Bunun üzerine) Allahü teâlâ; "Onu geri çeviriniz. Muhakkak ki ben, kulumun beni zannına göreyim" buyurdu.

Yine bir hadîs-i kudsîde Allahü teâlâ şöyle buyurdu: "Kulum (ona merhamet eylemem, yardım etmem, muvaffak kılmam için) beni anarsa, ben onunla beraberim."

Hadîs-i şerîflerde;

"Rabbini anan ile anmıyan kimsenin durumu, diri ile ölünün durumu gibidir."

"Kimi, şiddetli sıkıntı zamanlarında, Allahü teâlânın duâsını kabûl etmesi sevindirirse, genişlik zamanında çok duâ etsin."

NOT: "365 Gün Dua" kitabı; pek çok derde deva olan, " Kasidei- Bürde" ve "Hızbül Bahr" ilaveleri ile Arı Sanat yayınevi (0212 520 4151) tarafından yeniden basılmıştır.

HİKMETLER · 15 EYLÜL 2007 CUMARTESİ · KAYIT 598

Duânın kabûl olması için

Duânın kabûl olması için, başta peygamber efendimiz Muhammed aleyhisselam olmak üzüre bütün peygamberleri "aleyhimüsselâm" ve sâlih kulları vesile etmelidir.

Resûlullah efendimiz, "Hayvanı kaçan kimse; Ey Allahın kulları! Bana yardım ediniz. Allahü teâlâ da size merhamet eylesin, desin!" buyurdu. Bir hadîs-i şerîfte; "Korkulu yerde, üç kerre; Ey Allahın Kulları! Bana yardım ediniz! demeli!" buyuruldu.

Bir hadîs-i şerîfte; "Bir şeyden zarar gören, abdest alıp iki rek'at namaz kılsın! Sonra Yâ Rabbî! Senden istiyorum. Senin âlemlere rahmet olan Peygamberin Muhammed aleyhisselâmı vesile ederek sana yalvarıyorum. Yâ Muhammed! Dileğimi kabûl etmesi için Rabbime seni vesile ediyorum. Yâ Rabbî! O'nu bana şefaatçi et, desin!" buyuruldu.

HİKMETLER · 16 EYLÜL 2007 PAZAR · KAYIT 599

Duâ etmenin âdabı

Duâ âdabının bir kısmı rükndür. Bunlar; Ehl-i sünnet i'tikâdında ve ihlâs sahibi olma gibi şartlardır. Bir kısmı da, haramlardan sakınmak gibi şartlardır. Bunların dışında kalanların bir kısmı müstehablar ve mekrûhlardır. Diğer bir kısmı da; yapılması, terkinden evlâ olanlardır.

Duanın rüknü yani şartı olan Ehli sünnet itikadı kısaca şöyle: Ehli sünnete göre; iman artmaz ve azalmaz. Büyük günah işlemekle îman gitmez.Gayba îman esastır. Allahü teâlâ Cennette görülecektir. Ameller (İbâdetler) îmandan parça değildir. Amelde dört mezhebe birine tâbi olmak şarttır. Eshâb-ı kirâmın ve Ehl-i beytin ve Peygamberimizin zevcelerinin hepsini sevmek şarttır. Dört halîfenin üstünlükleri, hilâfet sırasına göredir.Namaz, oruç, sadaka gibi nâfile ibâdetlerin sevabını başkasına hediye etmek câizdir. Mîraç; ruh ve beden olarak yapılmıştır. Evliyânın kerâmeti haktır. Şefaat haktır. Mest üzerine mesh câizdir. Kabir suâli vardır. Kabir azâbı ruh ve bedene olacaktır.İnsanları ve işlerini de Allahü teâlâ yaratır. İnsanda irâde-i cüz'iyye vardır. Rızık, helâldan da olur, haramdan da olur. Velîlerin ruhları ile tevessül edilir ve onların hâtırına duâ edilir. Bunlara inanmayana bidat ehli denir. Hadis-i şerifte, "Bid'at ehlinin duâsı ve ibâdetleri kabul olmaz." buyuruldu. Bunun için doğru itikat çok önemlidir.

Dualaın kabulü için, farzları yapıp haramlardan, kul hakkından sakınmak da lazımdır. İbrâhîm-i Edhem hazretlerine sordular : " Allahü teâlâ, "Ey kullarım! Benden isteyiniz! Kabûl ederim, veririm" buyuruyor. Halbuki, istiyoruz vermiyor? "

Bunlara şöyle cevap verdi: " Allahü teâlâyı çağırırsınız, Ona itaat etmezsiniz. Peygamberini tanırsınız, Ona uymazsınız. Kur'an-ı kerimi okursunuz, gösterdiği yolda gitmezsiniz. Cenâb-ı Hakkın nîmetlerinden faydalanırsınız, Ona şükretmezsiniz. Cennetin, ibâdet edenler için olduğunu bilirsiniz, hazırlıkta bulunmazsınız. Cehennemi, âsîler için yarattığını bilirsiniz, ondan sakınmazsınız. Babalarınızın, dedelerinizin ne olduklarını görür, ibret almazsınız. Aybınıza bakmayıp, başkalarının ayıblarını araştırırsınız. Böyle olan kimseler, üzerlerine taş

yağmadığına, yere batmadıklarına, gökten ateş yağmadığına Şükretsin! Daha ne isterler? Duâlarının netîcesi, yalnız bu olursa, yetmez mi?"

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Haramdan sakının! Midesine haram lokma girenin kırk gün duâsı kabul olmaz."

"On dirhemlik elbisenin bir dirhemlik kısmı haram kazançtan gelse, o elbise ile kılınan namaz kabul olmaz."

HİKMETLER · 17 EYLÜL 2007 PAZARTESİ · KAYIT 604

Duanın kabul olunma şartları

Duanın edeblerinden ve şartlarından bazıları şunlardır:

Yemede, içmede, giyimde ve kazançta haramdan sakınmak. İhlâslı olmak. Duâdan önce sâlih amel yapmak. Şiddetli sıkıntı zamanında yaptığı sâlih ameli zikretmek. Kirlerden ve pisliklerden temizlenmek. Abdestli olmak ve kıbleye yönelmek.Duayı namazdan sonra yapmak. İki dizler üzerine oturmak. Duânın başında ve sonunda önce Allahü teâlâya hamd edip, Resûlullaha salevât okumak. Ellerini semâya doğru kaldırmak. Çünkü semâ, duânın kıblesidir. Elleri omuz hizasına kadar kaldırmak. Edeb üzere olmak, yanî zâhiren, bâtınen, söz ve fiille edeb üzere olmak.

Huşû' üzere olmak. huşû'dan maksat, iç alemin sükûnudur. İnsanın, manen sükûn bulmasından da zâhirin sükûnu meydana gelir. Bunu şu hadîs-i şerîf teyid etmektedir: Resûlullah, sakalları birbirine karışmış birisini görünce; "Kalbinde huşû' olsa idi, a'zâlarında da huşû' olurdu" buyurdu. Allahü teâlâ, Mü'minûn sûresinin ilk iki âyetinde meâlen: "Mü'minler muhakkak kurtulacaktır. Onlar, namazları huşû' ile kılanlardır" buyuruyor. Bütün a'zâları tevazu ve hudû' üzere olmak. Ya'nî bütün a'zâlatın hudû' (boyun eğme) ile beraber, sükûn üzere ve hareketsiz olması. Namazda duâ edenin, gözlerini semâya kaldırmaması. Allahü teâlâya, esmâ-i husnâsı ve yüce sıfatları ile duâ etmek. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde meâlen; "En güzel isimler, Allahü teâlânındır. O hâlde Allahü teâlâya bu isimlerle duâ edin. Allahü teâlânın isimlerinde ilhâd edenleri ya'nî isimleri

değiştirenleri terk edin. Onlar âhırette yaptıklarının cezasını çekeceklerdir" buyuruyor (A'râf-180).

Duâda edebî sözlerle duâ yapmaya zorlanmamalıdır. Nâme yaparak duâ etmemelidir. Peygamberleri ve sâlih kimseleri vesile ederek duâ etmelidir Çünkü onlar, hem Allahü teâlâya ve hem de kullarına karşı hakları en kâmil şekilde yerine getirmektedir.

Duâ ederken sesi alçaltmalı, yanî gizli olarak duâ etmelidir. Gizli duâ etmek, Allahü teâlânın katında makbûldür. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde meâlen; "Rabbinizi, yalvararak, gizli ve sessiz çağırınız" buyuruyor (A'râf-55). Duâ ederken, günâhını i'tirâf ederek af dilemelidir.

Duâ ederken Resûlullah efendimizden bildirilen sahîh duâları tercih etmelidir. Çünkü Peygamber efendimizden bildirilen duâlar, başka duâlara hacet bırakmamıştır. Güzel ma'nâ ve maksadları veya Allahü teâlâya senayı ihtivâ eden duâlarla duâ etmelidir.

HİKMETLER · 18 EYLÜL 2007 SALI · KAYIT 605

Duada öncelik sırası

Duâ eden, önce kendisine, sonra ana-babaya ve diğer mü'minlere duâ etmelidir. Allahü teâlâ, İbrahim aleyhisselâmın meâlen şöyle duâ ettiğini bildirdi: "Ey Rabbimiz! Hesap kurulacağı kıyâmet günü, beni, ebeveynimi ve bütün mü'minleri bağışla." (İbrâhim-41).

Eğer duâ eden İmâm ise, yalnız kendisine duâ etmemelidir.Umumi olmalıdır. Allahü teâlâdan azîmle, ısrarla istemektir. İstekle duâ etmelidir. Duâyı kalbden yapmalıdır. Duâ yaparken kalbi hazır bulundurmalıdır. Yanî kalbi başka düşüncelerle meşgul olmamalıdır.

Allahü teâlânın, duâsını kabûl edeceğini ümîd ederek duâ etmelidir. Duâyı birkaç kere tekrar etmelidir. Duâyı en az üç kere tekrar etmelidir.Dînen uygun olmayan birşey için duâ etmemelidir. Dua ederken, Allahım beni af ve mağfiret et, benden başkasını af ve mağfiret etme veya Allahım falancayı af ve mağfiret etme

dememelidir. Bütün hacetlerini istemelidir. Duâ eden ve dinliyen âmin demelidir. Duâ ettikten sonra ellerini yüzüne sürmelidir. Duâ ederken acele etmemelidir.

Peygamber efendimiz, “Duâda acele edilmezse, duâ kabûl olur.” buyurunca, duâda acelenin nasıl olduğu sorulunca Peygamber Efendimiz “Duâ ettim de kabûl edilmedi demektir” buyurdu.

Allahü teâlâ, duâ edenleri, sağlık ve selamet isteyenleri sever. Duâ edip de duâsı dünyada kabul edilmeyenlere, Kıyamet günü Allahü teâlâ, “Bu senin falan zamanda ettiğin duâdır. O duânın yerine sana şu sevabları veriyorum” buyuracak, o kadar çok sevab verecek ki, o kimse, “Keşke dünyada hiçbir duâm kabul olmasaydı da, bugün onların karşılıklarını görseydim” diyecektir.

Belâ gelmeden önce çok duâ etmelidir. Duâ, sıkıntılı zamanlarda, belâ geldiğinde değil her zaman edilmelidir. Sevgili Peygamberimiz, “Şiddet ânında duâsının kabûl edilmesini isteyen kimse, rahat zamanında çok duâ etsin!” buyurmuştur.

Allah dostu kimselerden de dua istemelidir. Çünkü onların duaları makbüldür. Üstâd Ebû İshak hazretlerinden duâ istediler. Duâ etti. Duâsının kabûl edildiğini gören bir talebesi, “Efendim, bu duâyı bana da öğretin, ihtiyâç hâlinde ben de edeyim” dedi. Üstâd da, “Bu duânın kabûl edilmesinin sebebi, otuz yıldır kıldığım namazlar ve devamlı ettiğim duâlar ve harâm lokmadan sakınmamdır.” buyurdu.

HİKMETLER · 20 EYLÜL 2007 PERŞEMBE · KAYIT 607

Bedduâ etememelidir

Uhud gazâsında Resûlullahın mübârek yüzü yaralanıp, mübârek dişi kırılınca, Eshâb-ı kirâm çok üzüldüler. Bu üzüntü ile, “Ya Resulallah! Duâ et, Allahü teâlâ, cezalarını versin, dediler. Peygamber efendimiz, “La'net etmek için gönderilmedim. Hayır duâ etmek için, her mahluka merhamet etmek için gönderildim, buyurdu.Sonra da şöyle duâ etti: “Yâ Rabbî! Bunlara hidâyet ver. Tanımıyorlar, bilmiyorlar,” buyurdu.

Kimseye bedduâ etmemelidir. Hele kişi kendisine, âilesine ve çocuklarına hiç bedduâ etmemelidir. Olur ki, duâların icâbet, kabûl olma zamanına rastlar da,

bedduâsı kabûl olur. O zaman pişman olur ama pişmanlık fayda vermez. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

“Kendinize, evlâdınıza, kötü duâ etmeyiniz. Allahın kaderine râzı olunuz. Ni'metlerini artırması için duâ ediniz.”

“Ananın, babanın çocuğuna olan ve mazlûmun, zâlime olan bedduâları, red olunmaz.”

Anne-babanın çocuklarına yaptıkları bedduâları kabûl edilir. Bunun için anne-baba çocuklarınan bedduâ etmemelidir. İslah olmazı için dua etmelidir.

Babanın bedduâsı annenin bedduâsına göre daha çabuk kabûl olur. Çünkü anne çok merhametlidir. Söz ile söyler ise de kalbinden, bedduâsının tutmasını istemez. Baba öyle değildir.

Çocuğun da anne-babasına yaptığı duâ makbûldür. Kardeşine gıyâbında, arkasından yapılan duâlar da makbûldür. Buradaki kardeşten maksat, hem kendi öz kardeşi, hem de din kardeşi olan bütün mü'minlerdir.

Baba, çocuğuna hayır ile duâ etmeli, bedduâ etmemelidir. Hadîs-i şerîfte, "Babanın çocuğuna duâsı, peygamberin ümmetine duâsı gibidir" buyuruldu. Yanî babanın çocuğuna duâsı, peygamberin ümmetine duâsı gibi kabûl olunur. Aynı şekilde anne de, çocuğuna hayır ile duâ etmelidir. Peygamber efendimiz, "Annenin duâsı, daha çabuk kabûl olunur" buyurdu. Yâ Resûlallah, acaba neden? dediler. "Çünkü ana, babadan daha merhametlidir. Merhametlinin duâsı sâkıt olmaz" buyurdu.

Adamın biri, Abdullah bin Mübârek'e gelip, çocuklarından birini şikâyet etti. Abdullah bin Mübârek, çocuğuna bedduâ ettin mi? buyurdu. Evet dedi. Onu sen bozdun, o beğenmediğin hâle sen düşürdün, buyurdu.

HİKMETLER · 21 EYLÜL 2007 CUMA · KAYIT 608

Gıyabında yapılan dua

Müslümanın gıyabında, haberi olmadan arkasından yapılan dua makbuldür. Mü'minin, görmeden bir kardeşine yaptığı duâda riyâ ve menfaat yoktur. Fakat hazır olan kimseye yapılan duâda, gösteriş ve çıkar söz konusu olabilir. Bir arada

olmayanların birbirlerine yaptıkları duâda yalnız Allah rızâsı gözetildiği için duâları makbûl olur.

Bir hadîs-i şerîfte, "Bir müslümanın, din kardeşine gıyâbında yaptığı duâ kabûl olunur. Başucunda bir melek vardır. Kardeşine duâ yaptıkça, sana da o kadar der. O meleğin görevi budur" buyurulmuştur. Meleklerin duası makbul olduğundan, duası kabul olmuş olur. Başka bir hadis-i şerifte de buyuruldu ki:

"Allah ile arasında perde bulunmayan iki dua vardır. Biri mazlumun duası, diğeri de kişinin din kardeşinin gıyabında yaptığı duadır." "En makbul dua, gaibin gaibe yaptığı duadır.", "Gıyabda yapılan dua, âşikârenin yetmiş misline eşittir."

Hastaların ve âdil, sâlih kimselerin, Allah dostlarının duâları, oruçlunun duâsı da kıymetlidir. İftar zamanı yapılan duâ kıymetlidir.

Misâfirin duâsı evine, gâzînin duâsı vatanına dönünceye kadar makbûldür. Çünkü âilesinden uzak olduğu ve çeşitli zorluklarla karşılaştığı için kalbi kırıktır. Allahü teâlâya bütün kalbi ile yönelir ve duâsı da Hak teâlânın lûtuf ve ihsânı ile kabûl olur.

Mazlûmun bedduâsından sakınmalıdır. Zulüm ateşi ile karşı karşıya gelen kimsenin içi yanar, bedduâ yapmak zorunda kalır. Duâsı kabûl mahallinde olur.

Ebüdderdâ hazretleri buyurdu ki: Mazlûmun bedduâsından, âhından ve yetîmin gözyaşlarından sakının. Çünkü insanlar rahat uykuda iken onlar dert, sıkıntı, üzüntü içindeler.

Birinin kafir olması için dua edilmez. Bir müslümanın kâfir olması için duâ edenin kendisi kâfir olur. Zâlimden başkasına bedduâ etmek harâmdır. Zâlime, zulmü kadar bedduâ etmek câiz olur. Câiz olan birşeyin miktarı, özrün miktarı kadar olur. Zâlime de bedduâ etmemek, sabır etmek ve hattâ, affetmek daha iyidir.

Her hangi bir kâfire, Allah ömür versin demek, câiz değildir. Müslüman olması için böyle duâ etmek, câiz olur. Kâfire saygı ile selâm veren, kâfir olur. Kâfire saygı bildiren bir söz söylemek, meselâ üstâdım demek, küfür olur.

HİKMETLER · 22 EYLÜL 2007 CUMARTESİ · KAYIT 609

Herkese hayır duâ etmelidir

Ma'rûf-i Kerhî hazretleri, birgün talebeleriyle hurmalıkta oturuyordu. Bu esnada Dicle nehrinden bir kayık geliyordu. Kayıktaki birkaç genç, içip içip nârâlar atıyorlardı. Bu hoş olmayan manzara karşısında talebeleri dediler ki:

- Efendim, duâ edin de Allahü teâlâ bu kendini bilmezleri nehrinde boğsun, insanlar da böyle zararlı kimselerden kurtulsunlar.

Bunun üzerine kayıktakilere şöyle duâ etti:

- Yâ Rabbî! Sen bu kullarını dünyada neş'elendirdiğin gibi âhırette de neş'elendir.

Talebeler bu duâya bir ma'nâ veremediler. Kendisine sordular:

- Efendim, böyle duâ etmenizin hikmetini anlayamadık. İzâh eder misiniz?

- Bekleyiniz! Söylediklerimin sırrı şimdi ortaya çıkar.

Talebeler dikkatle kayıktakileri takip etmeye başladılar. Kayıktakiler, kıyıya çıkınca, Ma'rûf-i Kerhî hazretlerini gördüler. Birden ne yapacaklarını şaşırdılar. Daha o, kendilerine birşey söylemeden, ellerindeki sazı kırdılar, içkileri attılar. Huzûruna gelip tevbe ettiler.

Ma'rûf-i Kerhî hazretleri talebelerine dönüp buyurdu ki:

- Gördüğünüz gibi, herkesin istediği oldu. Ne onlar boğuldu, ne de kimse onlardan rahatsız oldu?

Hayır dua etmenin kimseye zararı olmaz. Bunun için her zaman herkese hayır dua etmeli, faydalı şeyler yapmalıdır.

Hattâ kişi öyle iyi, faydalı işler yapmalıdır ki, öldükten sonra da bunların faydası, sevâbı devam etsin. Peygamber efendimiz, öldükten sonra faydasını göreceği iyilikleri şöyle bildirmiştir: “Her insan ölünce, amel defteri kapanır. Ancak üç sınıf insanın öldükten sonra da amel defterinin sevap köşesi açık kalır. Bunlardan biri, insanların devamlı faydalanabileceği hayır müesseseleri kuran insandır. İkincisi, faydalı ilim öğrenip öğreten insandır. Üçüncüsü de, kendilerine hayır duâ edecek sâlih evlât yetiştirmiş olan ana-babadır.”

Tasavvuf büyükleri herkese iyilik ederlerdi. Mesela, Ubeydüllah-i Ahrâr hazretleri, bütün ömrü boyunca tanıdıklarına ve tanımadıklarına, dost düşman herkese yardım ve şefkati pek çok idi. Bu zat, "Ben bu yolu, tasavvuf kitaplarından değil, halka hizmetten elde ettim. Herkesi bir yoldan götürürler. Bizi hizmet yolundan götürdüler. Hayır umduğum herkese hizmet ederim" buyurmuştur.

HİKMETLER · 23 EYLÜL 2007 PAZAR · KAYIT 610

Mazlumun duâsı

Namaz kişinin sığınağı, sıkıntıda olanların, en büyük yardımcısıdır. Çok önceleri, Horasan ilinin çok âdil bir valisi vardı. Adı, Abdullah bin Tahir. Bu valinin jandarmaları birgün bir kaç hırsız yakalamış, vâliye bildirmişlerdi. Getirilirken hırsızlardan birisi kaçtı. Hadisenin olduğu sırada Hiratlı bir demirci de Nişabur'a gitmişti. Bir zaman sonra evine dönerken, yolu Horasan'dan geçiyordu... Kaçan hırsız olduğunu zannederek, yakaladılar bunu. Diğer hırsızlarla valinin huzuruna çıkardılar. Vâli, “Hepsini hapsedin!”dedi.

Bu suçu olmayan demirci, hapishanede, abdest alıp, namaz kıldı. Ellerini uzatıp:

"Yâ Rabbî! Bir suçum olmadığını ancak sen biliyorsun. Beni bu zindandan ancak sen kurtarırsın!" diye duâ etti.

Bu mazlum demirci böyle yalvarırken, vali evinde uyuyordu. Uyurken dört kuvvetli kimsenin gelip, tahtını ters çevirecekleri zaman uyandı uykudan. Bu rü'yadan çok korktu. Hemen kalkıp, abdest aldı. Namaz kıldı iki rek'at. Tevbe istiğfar etip, tekrar uyudu. Tekrar o dört kimsenin tahtını yıkmak üzere olduğunu gördü ve uyandı. Kendisinde bir mazlumun âhı olduğunu anladı. Gündüz ki hırsızlar hatırına geldi. Acaba içlerinde suçsuz olanlar mı var?

Vâli hemen hapishane müdürünü çağırtıp, “Acaba bu gece hapishanede mazlum birisi kalmış mı?” diye sordu. Müdür, “Bunu bilemem efendim. Yalnız biri namaz kılıyor, çok duâ ediyor. Gözyaşları döküyor,” dedi.

Demirciyi vâlinin huzuruna getirdiler. Vâli hâlini sorup, durumu anladı. Ve dedi ki:

- Sizden özür diliyorum. Hakkını helâl et ve şu bin gümüş hediyemi kabûl et. Ayrıca herhangi bir arzun olunca bana gel!

Demirci şu ibretli cevabı verdi:

- Ben hakkımı helâl ettim... Verdiğiniz hediyeyi de kabûl ettim. Fakat, işimi dileğimi senden istemeğe gelemem. - Çünkü benim gibi bir fakir için senin gibi bir sultanın tahtını birkaç defa tersine çeviren sahibimi bırakıp da, dileklerimi başkasına söylemek kulluğa yakışır mı hiç? Namazlardan sonra ettiğim duâlarla beni nice sıkıntılardan kurtardı. Nice muradıma kavuşturdu. Nasıl olur da başkasına sığınırım.

HİKMETLER · 24 EYLÜL 2007 PAZARTESİ · KAYIT 611

Duânın kabûl olduğu vakitler

Duânın, şu vakitlerde daha çok kabûl olacağı ümîd edilir: Kadir gecesi, Arafe günü, Ramazan ayı, Cum'a gecesi, Cum'a günü, gece yarısı, gecenin ikinci yarısında, gecenin ilk üçtebirinde, gecenin son üçtebirinde, seher vaktinde, Cum'a saatinde.

Cum'a saatinin, imâmın hutbede minbere oturması ile Cum'a namazının eda edilmesine kadar olan zamandır denilmiştir. Bu vakit hakkında çeşitli rivâyetler vardır. Resûl-i ekrem efendimiz, "İmâmın minberde oturmasından, selâm vermesine kadar olan müddettir." buyurmuştur.

Ayrıca, ezan ile ikâmet arasında, Allah yolunda cihâd için saf tutulduğu sırada, harb kızıştığı zaman, farz namazlardan sonra, namaz dışında secdede yapılan dualar, duanın kabul edildiği yerlerdir. Ebû Hüreyre'nin rivâyet ettiği hadîs-i şerîfte, Resûl-i ekrem buyurdu ki:

"Kulun Allahü teâlâya en yakın olduğu vakit, secde ettiği vakittir. O hâlde secdede iken çok duâ ediniz."

Kur'ân-ı kerîm okuduktan sonra (bilhassa hatim ettikten sonra), Zemzem suyu içildiğinde, yapılan dualar makbuldür. İbn-i Abbâs'ın rivâyet ettiği hadîs-i şerîfte, Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

"Zemzem suyu ne için içildi ise, onun için olur. Eğer şifâ bulmak için içersen, Allahü teâlâ sana şifâ verir. Korunmak istiyerek onu içersen, Allahü teâlâ seni korur. Susuzluğunu gidermek için içersen, Allahü teâlâ senin susuzluğunu giderir."

İbn-i Abbâs hazretleri, zemzem suyunu içerken; "Allahım senden faydalı ilim, bol rızık ve her hastalıktan şifâ dilerim" derdi.

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Hastaya veya meyyitin yanına gittiğiniz zaman hayır söyleyiniz. Çünkü melekler, sizin söylediklerinize âmin derler."

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Zemzem, doyurucu ve hastaya şifa vericidir."

"Zemzemi, belalardan korunmak niyeti ile içeni Allahü teâlâ korur."

Horoz öttüğü vakit de makbul vakitlerdendir. Ebû Hüreyre'nin rivâyet ettiği hadîs-i şerîfte; "Horoz sesini duyduğunuz zaman, Allahü teâlânın fadlından (lütuf ve ihsânından) isteyiniz. Şüphesiz horoz, meleği görmüştür" buyuruldu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 25 EYLÜL 2007 SALI · KAYIT 600

Zekât vermenin maddi ve manevi faydaları

Ramazan ayı, aynı zamanda zekat ayı olarak bilinir. Bu yanlıştır; Ramazan ayı oruç ayıdır. Çünkü tutulması farz olan oruç sadece Ramazan ayında tutulur. Zekat için böyle bir ay yoktur. Kişi ne zaman zengin olmuşsa, yani nisab miktarı olan 96 gr. altına veya bu değerde paraya veya bu değerde ticaret malına kavuşmuş ise, bu günü hicri ay olarak, mesela Recebin biri, Şabanın onu, Ramazanın üçü gibi bir kenara yazar. Bir sene sonra, aynı günde zenginliği devam ediyorsa kırkta birini zekat olarak verir. Zenginliği devam ettiği müddetçe de hep bu ayda bu günde zekatının hesabını yapıp verir. Daha çok sevap kazanayım diyerek bunu Ramazan ayına bırakmak uygun değildir. Zekat mazeretsiz geciktirilmez. Ancak zekat hesap günü Ramazan ayından sonraki aylarda ise, ileride verilecek zekata mahsuben bu ayda verebilir.

Zekâtın bir ibadet olarak, Cenab-ı Hakkın emrini yerine getirilmesi yanında, insanlara ruhî, ahlâkî ve insanî yönden pek çok faydaları da vardır. Zekât sadece fakirlere ve ihtiyaç sahiplerine yapılan bir yardımdan ibaret değildir. Zekatın bir hedefi de insanı maddenin üzerine çıkarmak, onu maddenin kölesi değil, efendisi haline getirmektir. Bu bakımdan zekâtın, alanada verenene de sayısız maddi manevi faydası vardır.

Kur'an-ı kerîm'de, "Onların mallarından zekât al ki bununla onları temizleyip yüceltesin." Bu iki kelime yani "temizleme" ve "yüceltme" maddî – manevî her türlü temizleme ve yüceltmeyi içine almaktadır.

Zekât kişiyi, manevi kirlerden temizleyip yücelttiği gibi, cimrilik kötü huyundan da temizler, kurtarır. Cimrilik insan mayasında var olan öyle bir huydur ki, kişi malından yalnız kendisi yararlanmak, başkalarına hiç kaptırmamak ister. Kur'an-ı Kerîm'de "İnsanoğlu pek cimridir" buyrularak bu huya işaret edilmiştir.

İşte zekât kişiyi bu hastalıktan kurtaran etkili bir ilâçtır. Allahü teâlânın emrine uyarak her sene elindekinin bir kısmını hak sahibi kimselere veren kimse, başkalarına vermeye alışır; maddenin ve menfaatin esiri olmaktan kurtulup onlara hâkim duruma gelir. Böylece kişi Allah'tan başka hiçbir kimseye kölelik etmemiş olur. Kur'ân-ı kerîmde "Kim nefsinin cimriliğinden korunursa işte onlar kurtuluşa erenlerdir." buyuruldu

Allahü teâlânın övdüğü bir sınıf vardır ki başlıca özellikleri Allah'tan korkmaları ve Allah yolunda harcama yapmalarıdır. Cenab-ı Hak, leyl süresinde, kendisine karşı gelmekten sakınanın ve cimrilik yapmayıp elinde bulunanı Allah yolunda harcayanın işini kolaylaştıracağını; bunun aksinri yapanının işini zorlaştıracağını bildirmektedir.

Zekâtla vermeye alışan insan, egoistlikten kurtulur; yalnız kendisini düşünmez, başkalarını da düşünür. Artık o, bir defa zekât vermeye alışınca, gerektiğinde zekât dışında da başkalarına yardım edecektir. Başkaları için kendi malından fedakârlık yapan kimse, başkalarının malına ve hakkına dokunmamaya da dikkat edecektir. İşte bütün bunlar, zekâtın insana kazandırdığı değerlerdir.

Her nimetin bir şükrü vardır. Zekât da Allahü teâlânın kişiye ihsan ettiği zenginliğe karşı bir şükürdür. İmam-ı Gazalî hazretleri buyurdu ki: "Allahü teâlânın kuluna bedeninde ve malında ihsan ettiği nimetler vardır. Bedenî ibadetler beden nimetinin, malî ibadetler de mal nimetinin bir şükrüdür"

Şükür Allahü teâlânın ihsan ettiği nimet cinsinden olmalıdır ki nimete karşılık olsun. Bu yüzden zekât Allahü teâlânın verdiği mala karşı en güzel bir şükürdür.

Zekât kin ve kıskançlığı önler. Zekât, alan kimseleri kıskançlık ve kin ateşinden korur. Ayrıca zekât, zenginle fakir arasında kuvvetli bir bağ, derin bir sevgi meydana getirir. Fakire yardım elini uzatan zengin, servetin Allahü teâlânın takdiri meselesi olduğunu, onun kişiye bir üstünlük sağlamadığını idrak eden, insanların en iyisinin, zengin olsun, fakir olsun Allah'tan en çok korkan kimse olduğu şuuruna varan, böylece fakire sadece fakir olduğu için yukardan bakmayan kimsedir.

Fakir de kazancından bir kısmını kendisine veren, çok kazandıkça daha çok verecek olan zengine ve servetine düşman gözlerle bakmayacak, kendisine şefkatle muamele eden bu insana karşı sevgi besleyecek, hayır duâda bulunacaktır. Peygamber efendimiz,"Mallarınızı zekâtla koruyunuz" buyurmuştur.

Zekât, fakirlerin hayatını, ihtiyaçlarını, cemiyyetin tekeffül eylemesi, garanti etmesi demektir. Dinimize göre, bir şehrin bir köşesinde, bir müslüman, açlıktan ölse, şehirdeki zenginlerden birinin, az bir zekât borcu kalsa, onun mesulü olur.

HİKMETLER · 25 EYLÜL 2007 SALI · KAYIT 612

Duâları kabûl olanlar

Duâları kabûl olanlar, makbul olanlar şunlardır:

1- Çaresiz ve muhtaç olanın duası, 2 - Mazlûmun duâsı, 3 - Babanın duâsı, Ebû Hüreyre hazretlerinin rivâyet ettiği hadîs-i şerîfte; "Üç duâ kabûl olur. Bunların kabûl olmamasında şüphe yoktur. Bunlar; babanın duâsı, yolcunun duâsı ve mazlûmun duâsıdır" buyuruldu. 4- Âdâletli devlet reîsinin duâsı, Ebû Hüreyre'nin rivâyet ettiği hadîs-i şerîfte; "Üç kimsenin duâsı red olunmaz: Adâletli devlet reîsinin duâsı. İftar vakti oruçlunun duâsı. Mazlûmun duâsı" buyuruldu. 5- Sâlih kimsenin duâsı, 6- İtaatkâr evlâdın ana-babasına duâsı, 7- Yolcunun duâsı, 8- İftar vakti oruçlunun duâsı, 9- Müslümanın mü'min kardeşine gıyabında yaptığı duâ, (Böyle bir duâ, riyadan uzak ve ihlâsa daha yakındır.) 10- Başkasına zulmü kastederek veya akrabası ile alâkayı kesmeye götüren birşey ile duâ edilmediği

veya “Duâ ettim de kabûl olmadı” demediği müddetçe, bir kimsenin yaptığı duâ kabûl olur.

Duânın kabûlünün mekanlarla da ilgisi vardır. Bunlar şerefli yerlerdir. Mesela Mekke şehri. Hasen-i Basrî hazretleri, Mekke-i mükerreme ehline gönderdiği mektûpta, Mekke-i mükerremede duânın kabûl olduğu yerleri şöyle bildirdi: “1- Tavafta, 2- Multezemde (Hacer-i esved’in bulunduğu köşe ile Ka’be-i muazzamanın kapısı arasında), 3- Mizahın altında (altın oluk), 4- Ka’be-i muazzamada ve onun içinde, 5- Zemzem kuyusunun yanında otururken veya Zemzem suyunu içerken, 6- Safa ve Merve’de, 7- Safa ile Merve arasında, 8-Tavâf edip iki rek’at tavaf namazı kıldıktan sonra, Makâm-ı İbrahim’in arkasında, 9- Arafe günü Arafat’ta, 10- Bayram gecesi güneş doğuncaya kadar Müzdelife’de, 11- Minâ’da, 12- Şeytan taşlama ânında.”

İbn-i Cezerî “Mevlîd” kitabında buyurdu ki: “Ebû Leheb rü’yâda görülüp, ne hâlde olduğu soruldukta, kabir azâbı çekiyorum. Ancak, her sene, Rebî’ul-evvel ayının onikinci geceleri, azâbım hafifliyor, iki parmağım arasından çıkan serin suyu emerek ferahlıyorum. Bu gece Resûlullah dünyâya gelince, Süveybe ismindeki câriyem bunu bana müjdelemişti. Ben de sevincimden bunu azâd etmiş ve ona süt annelik yapmasını emretmiştim. Bunun için bu gecelerde azâbım hafifliyor dedi.

Âyet-i kerîme ile kötülenmiş olan Ebû Leheb gibi azgın bir kâfirin azâbı hafifleyince, O yüce Peygamberin ümmetinden olan bir mü’min, bu gece sevinir, malını dağıtır, böylece Peygamberine olan sevgisini gösterirse, Allahü teâlâ ihsân ederek, onu Cennetine sokar. Bunun için böyle mübarek gün ve gecelerde sadaka vermeyi, dua etmeyi ihmal etmemelidir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 26 EYLÜL 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 601

Zekât dünya sevgisinden kurtarır

Bütün kötülüklerin başı, dünya sevgisi ve dünyaya düşkünlüktür. Hadis-i şerifte, “Dünya sevgisi bütün hataların başıdır”, “Ateşle su bir kapta bulunamayacağı gibi, dünya ve ahiret sevgisi de bir müminin kalbinde birlikte bulunmaz.” buyuruldu.

(Sevilmemesi emredilen dünya, mekruhlar ve haramlardır. Ahırete yönelik mallar dünya sayılmaz)

İşte insanı bu tehlikeden koruyacak, kurtaracak en etkili ilaç da zekattır. Fahreddîn Râzî hazretleri bu konu ile ilgili olarak şöyle buyurmaktadır:

"Dünya sevgisine dalmak gönülden Allah sevgisini giderir. Cenab-ı Hak, mal sahiplerini, mallarından bir kısmını ayırıp, emrettiği yerlere vermekle yükümlü kılmıştır. Tâ ki kişideki mala karşı meyil kırılsın, tamamen mala yönelme engellensin ve insanın saadetinin mal toplamakla meşguliyette değil, malı Allahü teâlânın razı olacağı yerlere harcamakta olduğu unutulmasın.

Kişi zengin oldukça bu zenginliğinin kendisine o zamana kadar sahip olmadığı bir takım güç ve imkânlar sağladığını görmekte ve zenginliği arttıkça gücünün ve imkânlarının da arttığını müşahede etmektedir. Bu güç ve imkânlarının artması ona büyük zevk vermektedir. Böylece aldığı bu zevk sebebiyle insan daha çok kazanmak için gayret sarfetmekte, daha çok kazandıkça hırsı da o nisbette artmaktadır. Böylece fasid bir daire içine girilmektedir.

Dinimiz, zekât vasıtasıyla bu fasid daireyi kırmış, mal sahibinden, bunun bir kısmını Allah rızasını elde etme yolunda harcamasını istemiştir. Tâ ki nefis sonu olmayan bu karanlık yoldan ayrılıp, Allahü teâlânın rızasını talep ve ona kulluk yoluna yönelsin"

Allahü teâlâ müslümanın mal toplamasına ve dünya lezzetlerinden istifade etmesine müsaade etmiştir. Fakat zengin olmanın insanın yegâne gayesi olmasına müsaade etmemiştir. İnsan daha yüce ve ulvî gayeler için yaratılmıştır. Dünya insan için yaratılmıştır; insan dünya için değil. Bilâkis insan âhiret için, Cenâb-ı Hakka kulluk için yaratılmıştır. Dünya âhiret yolunda sadece bir merhale, bir vasıtadır.

Mal dininizin nazarında bir hayır ve nimettir. Fakat öyle bir nimet ki insan kötülüklerle imtihan olduğu gibi, o nimetle de imtihan olmaktadır. "Mallarınız, çocuklarınız sizin için bir imtihandır." buyuruldu.

İşte zekât kişinin bu imtihanda başarılı olmasını sağlıyan bir araçtır; kişiyi malını Allah yolunda harcamaya alıştırır.

Zekât, insanın manevi yönden temizlenmesine vesile olduğu gibi, malı da korur. Peygamber efendimiz buyurur ki "Malının zekâtını verdiğinde onun şerrini senden gidermiş olursun." Bir başka hadîs-i şerîfte "Zekât bir mala karışırsa

mutlaka onu helâk eder." buyruldu. Malının zekâtını vermeyenler üzerinde fakirin hakları kalmakta, bu da hem o malı kirletmekte, hem de Allahü teâlânın gadabının o mal üzerine çekilmesine sebep olmaktadır.

Bazı büyük felâketlerin temelinde, fakire hakkını vermeyen zenginlerin bu davranışlarının yattığını bilmek gerekir. Yine hadîs-i şerîfte "Bir kavim zekâtı vermezse gökyüzünden yağmurun yağmasını önlemiş olur. Hayvanlar olmasa yağmur yağmaz." buyurulmaktadır.

"Zekât malı temizler ve onun artıp gelişmesine sebep olur" dendiğinde şüphesiz bununla kastedilen helâl maldır. Yoksa çeşitli şekillerde haram yoldan kazanılan malı zekât temizleyip artırmaz.

İnsanın dinini, canını, namusunu koruması için mal ve zenginliğe ihtiyaç vardır. Bu yüzden İslâmiyet meşru zenginliği yasaklamamış bilakis teşvik etmiştir. Zekatı verilen mal meşru maldır. İslâmiyette zenginlik bir gaye değil, bir vasıtadır; insanların temiz ve iffetli yaşamalarını sağlıyan, onları bir lokma ekmeğin peşinde koşturmayıp, Allaha bağlayan, ona kulluk etmelerine imkân veren bir vasıta... Bu yüzdendir ki Peygamber efendimiz şöyle duâ etmiştir: "Allah'ım senden hidâyet, takvâ, iffet ve zenginlik isterim."

İşte dinimiz, zenginlerden alınıp fakirlere verilen zekâtı farz kılarak onların maddî-manevî ihtiyaçlarını gidermiştir. Böylece fakir, hem ihtiyaç ve sıkıntı içerisinde yaşamaktan kurtulacak, hem de cemiyete ve Cenab-ı Hakka karşı vazifelerini daha iyi yapabilecektir.

Aynı zamanda o kendisini cemiyetin dışına atılmış bir varlık olarak değil, kendisine cemiyette değer verlilen, sıkıntıda kaldığı zaman yardım edilen, cemiyetin bir parçası olarak görecektir. Zekât hak sahiplerine verilirken, İslâmiyet fakirlerin rencide edilmemelerini bilhassa istemiştir. Zekât verilirken onun zekât olduğunu söylemek gerekmemektedir. Kur'an-ı Kerîm'de şöyle buyrulmaktadır: "Ey iman edenler! Malını gösteriş için hayra veren, gerçekte Allah'a ve âhiret gününe inanmayan kimseler gibi başa kakmak ve eziyet etmek suretiyle sadakalarınızı (zekât ve sair hayırlarınızı) iptâl etmeyiniz."

HİKMETLER · 26 EYLÜL 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 613

Dua ederken…

Dua etmeden önce, abdest alıp, diz üstüne, kıbleye karşı oturup, elleri göğüs hizâsında ileri uzatıp, avuçları semaya karşı açıp, Peygamberlere ve Evliyâya tevessül ederek, Onların hatırları ve hurmetleri için istemeli, sonunda "Âmîn" demelidir. Herşeyden önce, af ve mağfiret ve âfiyet için duâ etmelidir. Bunların hepsini ihtivâ eden çok kıymetli duâ, "Allahümme rabbenâ âti-nâ fiddünyâ haseneten ve fil-âhıreti haseneten ve kı-nâ azâbennâr"dır.

Kişi, kendisi, ehli ve evladı için zararlı duâ yapmamalı. Hacetlere, dileklere kavuşmak için, iki rekat namaz kılıp, sevabını din büyüklerinin ruhlarına göndermeli, silsile-i aliyye denilen büyük âlimlerin ruhlarına hediye etmeli, bunların hürmeti için diyerek duâ etmelidir!

Önce günahlara tevbe etmeli, istigfar okumalı, sadaka vermeli, hamd ve salevat okumalı, duâyı üçten fazla söylemeli! İbni Mes'ud hazretleri, " Resulullah duâ ettiği zaman üç defa tekrarlardı." buyurmuştur.

Duâya, euzü besmele, Allahü teâlâya hamdü sena ve Resulüne salâtü selam ile başlamalıdır! Peygamber efendimiz, duâya başlarken, "Sübhane Rabbiyel aliyyil alel vehhab" derdi. Allahü teâlâ, salevat-ı şerifeyi kabul eder. Duânın sonunu da Allahü teâlâya hamdü sena ve Resulüne salâtü selam ile bitirmelidir. Duânın başı ve sonu kabul olunca ortasının kabul olmaması düşünülmez. Hadis-i şerifte, "Duâ ederken önce Allahü teâlâya hamd et, sonra bana salevat getir, sonra duâ et!" buyuruldu.

Duâyı yalnız namazlardan sonra ve belli zamanlarda yapmamalı. Her fırsatta duâ etmelidir! Bilhassa şerefli vakitleri ve şerefli halleri kaçırmamalıdır!

Yalvararak korku ve ümit ile duâ etmelidir. Allahü teâlâ Kur'an-ı kerimde, "Rabbinize gönülden ve gizlice yalvarın. Doğrusu O aşırı gidenleri sevmez. Allah'a korkarak ve umutla yalvarın. Doğrusu Allah'ın rahmeti iyilik edenlere yakındır" buyurdu. (Araf 55-56)

Hadîs-i şerîfte buyuruldu: "Allahü teâlâya yalvarıp duâ etmeden önce ma'rufu (iyiliği) emredip, münkerden nehyediniz. Günahınıza pişman olup, Allahü

teâlâdan af ve mağfiret dilemeden önce, elbette Allahü teâlâ sizin duâlarınızı kabul etmeyecek. O zaman af ve mağfiret de olunmayacaksınız. Yahûdî âlimler ve hıristiyan din adamları emr-i ma'ruf ve nehy-i an-il-münkeri terkettikleri için, Allahü teâlâ onları, kendi peygamberlerinin lisânı üzere lânetleyip, umumî bir belâ vermiştir."

HİKMETLER · 27 EYLÜL 2007 PERŞEMBE · KAYIT 614

Cüneyd-i Bağdâdî'nin duası

Evliyânın büyüklerinden Cüneyd-i Bağdâdî hazretlerinden bir kimse duâ istediğinde şöyle duâ ederdi: "Allahü teâlâ senin kalbini dağınık etmesin. Seni, kendisinden alıkoyan her şeyden kurtarsın. Kendisine kavuşturan şeylere kavuştursun. Seni mâsivâdan (Cenab-ı Haktan başka şeylerden) kurtarıp, kendisiyle meşgul eylesin. Sana kendisiyle berâber olmaya lâyık bir edep ihsân eylesin. Kalbinden, râzı olmadığı, beğenmediği şeyleri çıkarıp, kendi rızâsını koysun. Seni kendisine ulaştıran yola kavuştursun."

Cüneyd-i Bağdâdî hazretleri şöyle duâ ederdi:

Yâ Rabbî! Yerde ve gökte sana itâat edenlere merhamet eyle. Ey kerîm olan Allahım! Lütuf ve keremin hürmetine bütün günahlarımızı, hatâ ve kusurlarımızı affeyle.

Ey dilediğini yok ve var eden Allahım! Kalan ömrümüzde bizi kötülüklerden koru. Râzı olmadığın, beğenmediğin şeyleri bize çirkin göster, beğendiklerini sevdir. Bizlere râzı olduğun işleri yapmayı nasîb eyle. Vefâtımıza kadar bu hâlimizi dâim eyle. İrâdelerimizi bu hususta kuvvetlendir, niyetlerimizi sağlamlaştır. Bunlar için kalbimizi ıslâh eyle. Uzuvlarımızı bu işlere sevkeyle. Bizi muvaffak kıl ve işlerimizde yardım eyle.

Yâ Rabbî! Bize senden utanmayı, beğendiğin her söze koşmayı ihsân eyle. Seçtiklerine, sevdiklerine nasîb ettiğin, beğendiğin işleri yapma ve seni devamlı anma hâlini, sırf senin için yapılan amellerin en güzelini yapmayı ömrümüzün sonuna kadar devâm etmeyi nasîb eyle. Ölümümüzü iyi eyle. Ölümü bize ikram, ihsân, sana yakınlık ve sevinç eyle; pişmanlık ve üzüntü eyleme. Kabirlerimize neşe ve sevinç ile girmek nasîb eyle. Kabirlerimizi Cennet bahçeleri ve rahmetinin

indiği yerler eyle. Orada bizi korkudan emin eyle. Dirilteceğin güne kadar bizi emin ve kalpleri huzurlu olanlardan eyle.

Yâ Rabbî! Bizden fitneyi gider. Belâlardan kurtar. Bize müslümanlar arasında ihtilaf gösterme. Bizleri sana yaklaştıran şeylerde birleştir.

Yâ Rabbî! Bize, senden korkmayı, sana tâzim ve hürmeti, sevdiklerine lütfettiğin mârifet ve nîmetlerini bize ihsân ve bunları devamlı eyle.

Yâ Rabbî! Bedenlerimize, bütün kardeşlerimize, bizden sonra gelecek çoluk çocuğumuza, yakınlarımıza, sıhhat ve âfiyet ihsân eyle. Bu âfiyeti diğer bütün mümin erkek ve kadınlara da ver."

HİKMETLER · 28 EYLÜL 2007 CUMA · KAYIT 615

Mevlânâ hazretlerinin duası

Mevlânâ Celâleddîn-İ Rûmî hazretleri bir gün talebelerinin önde gelenlerinden Sirâceddîn'i yanına çağırdı ve ona bir duâ öğretti. Bunu hoş ve sıkıntılı zamanlarda okumasını tenbih etti:

"Yâ Rabbî! Bana, ne senin zikrini unutturacak, sana olan şevkimi söndürecek, seni tesbih ederken duyduğum lezzeti kesecek bir hastalık, ne de beni azdıracak, şer ve kötülüğümü arttıracak bir sıhhat ver. Ey merhamet edenlerin en merhametlisi, merhametinle bu duâmı kabûl et."

Mevlânâ hazretleri gece-gündüz cenâb-ı Hakk'a niyâz eder şöyle yalvarırdı:

"Yâ Rabbî! Bizim hâlimize bakarak muâmele etme. Kendi ikrâm ve ihsânına göre bize muâmele eyle.

Yâ Rabbî! Kerem ve lütfunla hidâyet ettiğin kalbi tekrar dalâlete, sapıklığa meylettirme. Belâları bizden sarf eyle, çevir ve değiştir.

Ey affı çok olan, günahları örten Rabbim! O günahlar dolayısı ile bizden intikam alma. Bize azâb etme.

Yâ Rabbî! Biz nefis ile şeytana köpek gibi tâbi olduksa da sen, azab arslanını bize saldırtma.

Ey mahlûkâtın, yaratıkların, canlıların ihtiyâcını gideren Rabbim! Sen varken hiç bir kimseyi hatırlamak ve ondan bir şey ummak lâyık değildir.

Yâ Rabbî! Rûhumda bir ilim katresi var. İlâhî onu hevâ rüzgarıyla ten toprağından muhâfaza eyle.

Ey affetmeyi seven Rabbim! Bizi affeyle. İsyân derdimize çâre eyle.

Ey yardım isteyenlerin yardımcısı! Bizi hidâyete çıkar.

Yâ Rabbî! Duâ ve yakarışlarımızda sana lâyık olmayan sözleri bilmeyerek söyleyip hatâlarda bulunmuş isek, o kelimeleri sen ıslâh et ve duâmızı kabul buyur. Çünkü sözlerin hâkimi ve sultanı ancak sensin.

Ey âlemin yaratıcısı! Kasvetli, kararmış, katılaşmış âdetâ taş gibi olmuş olan kalbimizi mum gibi yumuşat, feryâdımızı, âh u vâhımızı, hoş eyle ki rahmetini celbetsin, çeksin.

Bizi köle gibi kullanan bu serkeş nefisten bizi satın al. O nefis bıçağı kemiğe dayandı

Yâ Rabbî! Sana ne arz edeyim. Çünkü sen gizli ve açık her şeyi bilirsin."

HİKMETLER · 29 EYLÜL 2007 CUMARTESİ · KAYIT 616

Salevatı şerifeler

Fas'ta yetişen velîlerden ve hâdîs âlimi Muhammed Cezûlî hazretleri “Delâil-ül-Hayrât” isimli eserinde salevatı şerifeleri toplamıştır. Bunlardan bâzıları şunlardır:

"Allahümme salli alâ Muhammedin ve ezvâcihî ve zürriyyâtihî kemâ salleyte alâ İbrâhîme ve bârik alâ Muhammedin ve ezvâcihî ve zürriyyâtihî kemâ bârekte alâ âli İbrâhîme inneke hamîdün mecîd."

"Allahümme salli alâ Muhammedin kemâ salleyte alâ İbrâhîme ve bârik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kemâ bârekte alâ İbrâhîme inneke hamîdün mecîd."

"Allahümme salli alâ Muhammedin-in-nebiyy-il-ümmiyyi ve alâ âli Muhammed."

"Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kemâ salleyte alâ İbrâhîme ve alâ âli İbrâhîme inneke hamîdün mecîd. Allahümme bârik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kemâ bârekte alâ İbrâhîme ve alâ âli İbrâhîme inneke hamîdün mecîd. Allahümme ve terahham alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kemâ terahhamte alâ İbrâhîme ve alâ âli İbrâhîme inneke hamîdün mecîd. Allahümme ve tehannen alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kemâ tehannente alâ İbrâhîme ve alâ âli İbrâhîme inneke hamîdün mecîd. Allahümme ve sellim alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kemâ sellemte alâ İbrâhîme ve alâ âli İbrâhîme inneke hamîdün mecîd."

"Allahümme bârik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kemâ bârekte alâ İbrâhîme inneke hamîdün mecîd."

"Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âlihi ve eshâbihî ve evlâdihî ve ezvâcihî ve zürriyyetihî ve ehl-i beytihî ve eshârihî ve ensârihî ve eşyâihî ve muhibbihî ve ümmetihî ve aleynâ maahüm ecmaîne yâ erhamerrâhimîn."

"Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve alâ ehl-i beytihî."

İstanbullu bir kimse yedi sene Medinede kalıp, her gün (Ravda-i mütahhera) denilen yerde (Delail-i hayrat) kitabını okurdu. Fakat Delail-i şerifi, ne zaman okumağa başlasa, üstü temiz, güzel kokulu bir ihtiyarı yanında görürmüş. İstanbula döneceği zaman, Hucre-i seadetin önünde dua ederken, “Ya Resulallah! Biliyorsun ki, bu mübarek yerde, her gün Delail-i şerif okuyup bitirdim. Kabul olduğunu anlayamadım. O mübarek kitabı okurken, acaba gerekli saygıyı yapamadım mı?” dedi. Bir kenara oturdu. Uyuyuverdi. Rüyada, Resulullah efendimizin (Muvacehe-i seadet) penceresinden bir kase süt ihsan buyurduğunu görerek, hemen alıp içer, uyandığı zaman, yanında o güzel kokulu ihtiyar görünerek “afiyet olsun kardeşim” der ve gider.

HİKMETLER · 30 EYLÜL 2007 PAZAR · KAYIT 617

Borç ve sıkıntı duası

Ebû Abdullah el-Kureşî hazretleri, duâsı makbûl bir zât idi. Mısır’da bulunduğu sırada büyük bir kıtlık olmuştu. Bunun üzerine Mısır’dan ayrılıp Kudüs’e gitti.

Filistin'deki Halîlürrahmân denilen yerdeki İbrâhim aleyhisselâmın makâmını ziyâret etti. Ziyâret sırasında İbrâhim aleyhisselâmın makâmı yanında uyuya kaldı. Rü'yâsında İbrâhim aleyhisselâm tarafından karşılandı. Ebû Abdullah el-Kureşî, İbrâhim aleyhisselâma; "Ey Halîlullah! Mısır'da büyük bir kıtlık var. Duâ buyurunuz" diye arzetti. Hz. İbrâhim de kıtlığın kalkması için duâ etti. Ebû Abdullah el-Kureşî daha sonra uyanıp Kudüs'e döndü. Çok geçmeden kıtlığın kalktığı haberini öğrendi.

Abdullah Kureşî buyurdu ki:

Bir gün hocam Ebü'r-Rabî bana, "Sana bitmek tükenmek bilmeyen bir hazîne öğreteyim mi?" dedi. Ben de, "Evet" deyince, Ebü'r-Rabî bana, "Şu duâyı devamlı oku" dedi:

"Yâ Allah, yâ Vâhid, yâ Mûcid, yâ Cevâd, yâ Bâsit, yâ Kerîm, yâ Vehhâb, yâ ze't-Tavl, yâ Ganî, yâ Mugnî, yâ Fettâh, yâ Rezzâk, yâ Alîm, yâ Hayy, yâ Kayyûm, yâ Rahmân, yâ Rahîm, yâ Bedîassemâvâti vel-ard, yâ ze'l-celâli vel ikrâm... Yâ Hannân, yâ Mennân infehnî minke bi nafhati hayrin tugnînî bihâ ammen sivâk... in testeftihû fekâd câekümü'l-feth... İnnâ fetehnâ leke fethan mübînâ... Nasrun minellahi ve fethun karîb... Allahümme yâ Ganî, yâ Hamîd, yâ Mubdi', yâ Muîd, yâ Vedûd, yâ ze'l-arşil Mecîd, yâ Fe'âlen limâ yürîd, ikfini bihelâlike an harâmike ve agninî bi fadlike ammen sivâke vahfaznî bimâ hafizte bihizzikr... Vensurnî bimâ nasarte bihirrusül... inneke alâ külli şey'in kadîr..."

Sonra bana, "Her kim bu duâyı namazlardan sonra, özellikle Cum'a namazından sonra okursa, Allahü teâlâ onu her türlü kötülükten muhafaza eder. Düşmanlarına karşı muzaffer kılar, ona ummadığı yerlerden rızıklar verir, geçimini kolaylaştırır. Borcu dağlar kadar büyük ve kabarık olsa dahî, Allahü teâlânın lutfu, keremi ve inâyeti ile öder" dedi.

Kendisi şöyle anlatır:

Bir gün Abdullah el-Muâvirî'ye gittim. Bana, "Ey şerîf! Başın darda kaldığı zaman, yapacak olduğun bir duâ öğreteyim mi?" diye sordu. Ben de "Evet" dedim. Bunun üzerine şu duâyı öğretti: "Yâ Vâhid, yâ Ehad, yâ Vâcid, yâ Cevâd, İnfehnâ minke bi nefhati hayrin inneke alâ külli şey'in kadîr..." (Bu dualaların orijinal metinleri için, "365 Gün Dua" kitabına bakılabilir)

2007 YILLIK KÜLLİYATI

10

Ekim

42 yazı · Hikmetler: 32 · Gönül Bahçesi: 10

HİKMETLER · 1 EKİM 2007 PAZARTESİ · KAYIT 618

Duanın makbûl olması için

Tâbiînin ve bu devirdeki evliyânın en büyüklerinden Hasan-ı Basrî hazretleri buyurdular ki: Gönlün ferah olup duânın makbûl olmasını istersen, şu beş şeyi terk etme:

1) Dünyâya harîs olmayan, her işi Allah rızâsı için yapan âlimlerle berâber ol.

2) Gece namazı kıl! Kazâya kalmış namazlarını, geceleri de kazâ ederek bir an önce öde! (Farz namazı kazâya kalan kimsenin, sünnet ve nâfile namazları kabûl olmaz. Yâni sahîh olsa da sevap verilmez. Âlimlerimiz buyuruyor ki, şeytan, müslümanları aldatmak için, farzları ehemmiyetsiz gösterip, sünnet ve nâfileleri yapmaya sevk eder.)

3) Tegannî etmeden Kur'ân-ı kerîm oku.

4) Namazlarını tam olarak, vaktin geldiğini bilerek ve evvel vaktinde kıl.

5) Helâl ye. Helâl yiyenin duâsı makbuldür. O halde helâli, haramı öğrenmek lâzımdır.

* * *

Evliyânın büyüklerinden Ebû Bekr Kettânî hazretleri bir rüyâsını şöyle anlatır:

"Bir gece rüyâmda sevgili Peygamberimizi gördüm. O'na; "Kalbimdeki hevânın, nefsin istek ve arzularının yok olması ve bundan kurtulmak için nasıl duâ edeyim?" diye sordum.

Buyurdular ki: "Her gün kırk kere hulûs-i niyetle, yâ Hayyû, yâ Kayyûm, yâ lâ ilâhe illâ ente es'elüke en tuhyiye kalbî bi-nûri ma'rifetike edeben, dersen, kalbindeki hevâ kaybolur."

Evliyânın büyüklerinden Abdullah bin Muhammed Mürteiş hazretleri son anlarında buyurdular ki:

“Allahü teâlâya duâ edip bana üç şeyi nasîb etmesini istedim;

Birincisi pekçok dost ve büyük zâtlarla görüşüp sohbet ettiğim bu Şunûziyye Câmiinde vefât etmek.

İkincisi vefât edip, dünyadan ayrılırken dünyalık bir şeyim olmasın istedim. Şu altımda serili olan hırkamdan başka bir şeyim yok! Ben vefat edince onu da altımdan alıp satın. Parasıyla bir şeyler alın ve fakirlere verin...

Üçüncü isteğim de şu idi: Ben vefât ederken yanımda sevmediğim kimse bulunmasın. Burada bulunanların hepsini seviyorum. Şu anda aranızda sevmediğim kimse yok. Elhamdülillah bu arzumun üçü de oldu."

GÖNÜL BAHÇESİ · 2 EKİM 2007 SALI · KAYIT 602

Ehli sünnet yolunun esasları

Ehli sünnet vel cemaat yolu; Peygamber efendimiz ve onun Eshabının yolu. İslamda, Cennete götüren orta yol, ana cadde. Bunun dışındakiler, ana caddeden ayrılmış çıkmaz sokak. Bu yolun reisi, kurucusu İmam-ı a'zam Ebu Hanife hazretleridir. İslâm âleminde Eshâb-ı kiramdan sonra yetişen büyük âlimlerin en başta gelenlerinden.

Hicri ikinci asrın ortalarına doğru, Dehriyyun denilen dinsizler ve Mutezile, Cebriye, Harici, Şia gibi İslamın ana caddesinden ayrılmış akımlar, bozuk düşünceleri ile İslama büyük zararlar vermeye başlayınca, İmam-ı a'zam hazretleri Ehli sünnetin esaslarını toparlayıp ortaya koydu. Bu büyük imamın yaptığı yeni dini kurallar koymak değil, zaten mevcut olan bu esasları sistemleştirmek, yeni usuller, kaideler koyarak diğer akımlardan ayırmak. Ehli sünnet yolunu daha kolay, daha anlaşılır hale getirmek. Böylece, Müslümanların Peygamberimiz ve Eshabının yolundan ayrılmalarına mani olmak.

Müslümanların rehberi

İslam âlimleri, imam-ı a'zamı bir ağacın gövdesine, diğer âlim ve evliyayı da bu ağacın dallarına benzetmişler, Onun her bakımdan büyük ve üstün olduğunu, diğerlerinin ise bir veya birkaç bakımdan büyük kemalata (olgunluklara, üstünlüklere) erdiklerini belirtmişlerdir.

İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe, Peygamber efendimizin ve Eshabının yolunu, yani inancını, yaşayışını (Ehl-i sünnet i'tikâdı) adı altında bildirmiş, ömrü boyunca bu

kurtuluş yolunu anlatmıştır. Vefâtından sonra da yetiştirdiği talebeleri ve kitapları asırlar boyunca gelen bütün müslümanlara ışık tutmuş ve rehber olmuştur.

İmâm-ı a'zam hazretleri 12 madde halinde sıraladığı Ehli sünnet yolunun esaslarını vasiyet olarak şöyle bildirdi:

"Kıymetli dostlarım, azîz kardeşlerim! Biliniz ki, Ehl-i sünnet ve'l-cemâat mezhebi haktır ve oniki haslet üzeredir. Bu oniki husûsiyeti kabûl edip, bunlara uyanlar bid'atten uzak olur. Bu hasletlere riâyet ediniz, bunlardan ayrılmayınız ki, Peygamber efendimizin şefaatine nail olasınız.

1- Îmân; kalb ile tasdîk, dil ile ikrâr etmektir. Kalb ile bilmek, yahut sâdece dil ile ikrâr etmek, değildir. Eğer dil ile ikrâr, yalnız başına îmân olsaydı, münâfıklarda mü'min olurdu. Sadece bilmek de îmân olmaz. Çünkü sadece bilmek îmân olsaydı, Yahûdiler de, Hıristiyanlar da mü'min olurdu.

Îmânda çoğalma ve azalma düşünülemez. Ancak îmânın çoğalması, küfrün azalması ile, küfrün çoğalması îmânın azalması ile olması gerekir. Bir kimseye bir anda hem mü'min ve hem kâfir nasıl denilebilir. îmânda şüphe caiz değildir. Nitekim Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde: "İşte onlar hak mü'minlerdir; işte diğerleri de tam kâfirlerdir." buyuruyor. Peygamber efendimizin tevhîd sahibi (ehl-i tevhîd, ehl-i kıble) ümmeti, günah sebebi ile kâfir değillerdir, îmân, amelden başkadır.

Amel de îmândan cüz değil, ayrıdır. Çünkü amel ba'zı vakitlerde emir olunmuş, ba'zı vakitlerde ise kuldan istenmemektedir. Hayz ve nifas hâlinde olan kadının namaz kılmaması, oruç tutmaması, fakîrin zekât vermemesi böyledir. Ama îmândan muaf tutulan ân yoktur. Fakîre îmân lâzım değildir denemez. Hayz ve nifas sahibi, oruçlarını kaza eder. îmânı kaza ederler denemez.

Hayrın ve şerrin takdîri Allahü teâlâdandır. Eğer birisi, hayır ve şerrin, kötülüğün takdîrini Allahü teâlâdan başkasından bilirse, müşrik olur.

Ameller üç kısım

2- Ameller üç kısımdır: Farz, Fazîlet, Günah.

Farz, Allahü teâlânın emri, rızası, takdiri ve yaratması ile olur.

Fazîlet; Allahü teâlânın emri ile de değildir. Lâkin irâdesi, beğenmesi, rızâsı ve yaratması iledir.

Günahlara gelince; Allahü teâlânın beğenmesi, rızâsı, teşviki ile değildir. Lâkin O'nun yaratması iledir. Bununla muâhaze olunur; hesaba çekilir. Çünkü kulun fi'li ile, kendi isteği iledir.

3. Arş üzerinde istiva, yerleşme ve oturma ma'nâsında değildir. Allahü teâlâ zamandan, mekândan münezzehdir. Arş mahlûkdur. Önceden yok idi. Sonradan yaratıldı.

4. Kur'ân-ı kerîm, Allahü teâlânın kelâmı, vahyi, tenzili ve sıfatıdır. (Bütün sübût sıfatları gibi) kendi değildir, gayri de değildir. Mushaflarda yazılıdır, dillerde okunur, gönüllerde saklanır. Yalnız bir perde, bir vâsıta ile değil, mürekkep, kâğıt, yazma işi, harfler, kelimeler ve cümlelerin hepsi, kulların O'na ihtiyaçları sebebi ile, Kur'ân'ın âletleridir. Allahü teâlânın kelâmı mahlûk, sonradan olma değildir. Zâtı ile kâimdir. Ma'nâsı, bu sayılan şeylerde anlaşılmaktadır. Kur'ân-ı kerîm mahlûktur diyen kâfir olur. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 2 EKİM 2007 SALI · KAYIT 619

Nimete şükür

Mısır'ın büyük velîlerinden Ebüssü'ûd Ebü'l-Aşâir el-Bâzinî hazretlerinin dostlarından birisine yaptığı dua:

Ey kardeşim! Allahü teâlâ, nîmetlerine karşı şükretmeni nasîb eylesin. O'nun kaderine karşı râzı olmayı kalbine yerleştirsin. Seni, yardımından ve sevgisinden mahrum bırakmasın. Seni, sözünde ve işinde doğru olanlardan ve ahdine vefâ gösterenlerden eylesin.

Allahü teâlâ seni, Resûlünü tasdîk edip, sünnetine uymak isteyenlerden yapsın. İyi amelleri işleyerek, herkesin eziyetine katlanıp kimseye eziyet etmeden âhireti taleb edenlerle birlikte bulundursun.

Senin için cenâb-ı Hak'tan dileğim, seni dâimâ kendisi ile meşgûl eylemesidir. Kalbinde kendi korkusunu bulundurup titreyenlerden eylesin. İhlâs sâhibi olup, kendi rızâsını düşünerek amel edenlerden kılsın. Hak teâlâyı nefslerine üstün ve vazifelerini, nefsinin haklarından önde tutanlardan eylesin.

Çünkü böyle kimseler, kalblerini kin, hased ve her türlü kötü huylardan temizlemişlerdir. Onların kalblerinde, Allah'tan başkasına yer yoktur. Onların, Rablerinden tek talebi, O'nun râzı olduğu dîni üzere bulunmaktır. Bu kimseler, şahsî arzuları için herhangi birşey tercih etmezler. Onlar, kendilerinin sebeb

olduğu bir sıkıntıya kimsenin düşmesini istemezler ve hiçbir şeyi kendilerine tahsis etmezler. Dünyâ olarak kaybettiği hiçbir şeye üzülmezler.

Sonra bu kimseler, bütün ümmet-i Muhammed'e karşı şefkat ve merhamet doludurlar. Onlara dâimâ yumuşak davranırlar. Hiç kimseyi incitmezler, kırmazlar. Onlar, bu ümmetten olan herkese nasîhat ederler. Hiç kimseyi ayıplamazlar. Kendilerine bir şey sorulunca, sorana bildikleri kadarını öğretirler ve hiç kınamazlar. Bir ayıbından ötürü kimseye kızmazlar. Müslümanların ayıplarını dâimâ örtücüdürler. Bütün hareketlerinde ve duruşlarında Allahü teâlânın emir ve yasaklarına tâbidirler. Dâimâ O'nun rızâsını gözetirler.

Bunların gazâba geldiği, öfkelendiği olursa, bu hal, kin ve hasedlerinden değildir. Öfkelenmelerinde, kötü bir temennîleri, arzuları yoktur. Nefslerinin hevâsına, arzusuna uymaksızın, sâdece Allahın rızâsını düşünerek kızarlar. Bunlar, dîn-i İslâmın emrettiği şeyden başkasını kimseye emretmezler. Güçleri yettiğince her işlerini emr-i ilâhiyyeye uygun yaparlar. Allah yolunda bulunurlarken, kimsenin ayıplamasından korkmazlar.

GÖNÜL BAHÇESİ · 3 EKİM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 603

Ehli sünnet yolunun esasları (2)

5. Bu ümmetin Peygamber efendimizden sonra en üstünleri Hz. Ebû Bekir, sonra Hz. Ömer, sonra Hz. Osman, sonra Hz. Ali'dir (rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecmâîn). Ya'nî üstünlükleri hilâfetteki sıralarına göredir. Allahü teâlâ onlar hakkında Vâkı'a sûresi 10 ve 11. âyet-i kerîmelerinde; "İşte onlar Sâbikûndur, onlar mukarreblerdir" buyuruyor. O halde içlerinde en esbâkı, en önde ve önce geleni, en üstünüdür. Onları seven her mü'min muttaki, onlara düşman olan ise, münâfık ve şakîdir.

6. Kul, bütün fiilleri, yaptıkları ile mahlûktur. Amelleri, ikrârı, bilmesi de mahlûktur. Fail, işi yapan mahlûk olunca, yaptıkları elbette mahlûk olur.

7. Yaratıcı ve rızık verici Allahü teâlâdır. Rûm sûresi kırkıncı âyetinde; "Sizi yaratan, rızık veren, sonra sizi öldüren ve dirilten Allahü teâlâdır." buyuruyor. Helâldan mal, para kazanmak helâl, haramdan kazanmak ise haramdır, insanlar üç kısımdır:

Biri, imânda hâlis mü'minler; biri küfründe ısrar üzere olan kâfirler, üçüncüsü de, nifakında sabit olan münâfıklardır. Allahü teâlâ, mü'mine amel ve ibâdeti, kâfire imânı, münâfıka ihlâsı farz etmiştir. Nitekim Bekâra sûresi yirmibirinci âyetinde: "Ey insanlar! Rabbinize ibâdet ediniz." Başka bir âyette, "Ey mü'minler! Tâat ve ibadet ediniz" ve "Ey kâfirler! îmân ediniz, ey münâfıklar ihlâs üzere olunuz" buyuruyor.

8. Allahü teâlâ hiçbir şeye muhtaç değildir. Kur'an-ı kerimde, "Allah müstağnidir. Sizler ise muhtaçsınız." buyuruldu.

9. Mest üzerine mesh caizdir. Mukîm için müddeti yirmidört saat, misâfir için üç gün üç gece, ya'nî yetmişiki saattir. Hadîs-i şerîfte böyle bildirilmiştir. Bunu inkâr edenin kâfir olmasından korkulur. Çünkü bu hadîs-i şerîf mütevâtire yakındır. Yolculukta dört rek'atli farzları iki rek'at kılmak ve oruç tutmak, Kur'ân-ı kerîm ile sabittir. Nitekim Allahü teâlâ;: "Seferi olduğunuz zaman, namazı iki rek'at kılmakla, sizden zorluk kaldırıldı" ve bir başka âyet-i kerîmede de, "Sizden biriniz hasta olursanız, yahut seferde olursanız, bu haldeki oruçlarını sonra tutsun" buyurur.

10. Allahü teâlâ kaleme yazmayı emredince, kalem, yâ Rabbi ne yazayım dedi. "Kıyâmete kadar olacak her şeyi" emr-i ilâhisi geldi. Allahü teâlâ Kamer sûresi elliikinci âyetinde; "Bununla beraber, işledikleri herşey defterlerindedir." buyuruyor. (Yaptıkları her şeyden hesaba çekileceklerdir)

11. Azâb vardır ve olacaktır. Olmama ihtimâli yoktur. Münker ve Nekir'in kabirde suâl sormaları haktır. Hadîs-i şerîfler böyle olduğunu bildirmektedir. Cennet ve Cehennem yok olmazlar. Allahü teâlâ Cennet için "Mü'minlere hazırlanmıştır", Cehennem için de; "Kâfirlere hazırlanmıştır" buyuruyor. Allahü teâlâ, Cennet ve Cehennemi mükâfat ve ceza için yarattı. İkisi de devamlı olup, geçici değillerdir. Mîzân haktır. Allahü teâlâ: "Kıyâmet gününde amellerin tartılması için terazi kurulur" buyuruyor. Herkesin amel defterinin okunması haktır. Âyet-i kerîmede: "Bugün senin hesabın için amel defterini okuman kâfidir." buyuruldu.

12. Allahü teâlâ insanları, öldükten sonra, kıyâmette diriltecek. Bir araya toplayacak. O günün (hesab günü) uzunluğu, dünyâ senesi ile ellibin yıldır. Sevâb, azâb ve hakların görülmesi içindir. Allahü teâlâ; "Uzunluğu ellibin sene olan günde" buyuruyor. Bir âyet-i kerîmede de: "Allahü teâlâ kabirler de olanları diriltir" buyurmaktadır.

Cennettekilerin Allahü teâlâyı nasıl olduğu bilinmiyen, bir şeye benzetilmeden ve cihetsiz, ya'nî herhangi bir yönde olmadan görmeleri haktır. Bir âyet-i kerîmede: "Bütün yüzler, Rablerine bakınca parlar" buyurulmuştur. Muhammed Mustafâ'nın (aleyhisselam) şefaati haktır, olacaktır. Cennetlik olan mü'minlere ve büyük günâhı olanlara şefaat edecektir. Hz. Âişe, Hadîce-i Kübrâ'dan sonra bütün kadınların üstünü ve mü'minlerin anneleridir.

Cennet ehli Cennette, Cehennemdekiler de Cehennemde sonsuz kalır. Allahü teâlâ Bekâra sûresi 82. A'râf sûresi 42. Yûnus sûresi 26 ve Hûd sûresi 23. âyetlerinde mü'minler için "Onlar Cennetliklerdir, orada ebedi kalacaklardır" buyurdu. Kafirler için de "İnkar edenler ve ayetlerimizi yalanlayanlara gelince, işte onlar cehennemliktir. Onlar orada ebedi kalacaklardır." (Bekara-39) buyurmaktadır.

İmâm-ı a'zamın vasıyyeti budur. Bu i'tikâd üzere olan Ehl-i sünnet ve Cemâat mezhebindendir denir. Bu i'tikâd üzere ölürse kurtulmuşlar zümresinden olur.

HİKMETLER · 3 EKİM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 620

Her şeyleri Allah için

Mısır'ın büyük velîlerinden Ebüssü'ûd Ebü'l-Aşâir el-Bâzinî hazretlerinin bir talebesine duası ve nasihatı:

Ey kardeşim! Allahü teâlâdan dilerim ki, seni, râzı olmadığı, beğenmediği âdetleri, modayı terkedip, O'na ibâdet ve tâatı muhâfaza edenlerden eylesin. Çünkü böyle kimseler nefslerini beğenmezler. Ondan râzı olmazlar. Nefslerini, her yaptığı kendi aleyhine olan çok ahmak bir mahlûk olarak bilirler ve ona tâbi olmazlar. Onların nefes alıp vermeleri de, her şeyleri de Rableri içindir. Kendilerinde kin ve düşmanlık yoktur. Kimsenin hakkını yemezler.

Allah adamları, Peygamber efendimizi çok severler, O'na tâbi olurlar. O'nun akrabâsının, Ehl-i beytinin ve Eshâbının hepsine hürmet ederler ve hepsini çok severler. Hepsini fazîletli bilirler. Geçmişteki büyük zâtların fazîleti ve üstünlüklerini kabûl ederler. Onlar kendi arzularına ve heveslerine göre hareket etmezler. Müslümanları bid'atlere, dinde sonradan meydana çıkarılan, uydurulan hurâfelere sevketmezler. Dînin emirlerine riâyetsizlik etmezler.

Müslümanlar hakkında kötü düşünmezler. Kalblerinde, sâdece şefkat ve merhamet vardır. Dünyanın süslü ve aldatıcı şeylerinden hoşlanmazlar. Dünyânın, azîzini azîz, zenginini zengin, mülkünü mülk, rahatını rahat saymazlar. Dünyâya dalmış olanlara da acırlar.

Bir şeyin uygun olup olmadığını, nefse uygun olması ile ölçmezler. Nefsin hakka, doğruya uymasına gayret ederler. Onlar, rızıklarına Allahü teâlânın kefîl olduğunu bildikleri için, rızık husûsunda endişe etmezler. Allahü teâlâdan başka hiçbir mahlûktan korkmazlar. Bu güzel vasıfları hiç değişmez. Güzel ahlâk üzere bulunurlar.

Her zaman nefslerine muhâlefet ederler, onun hiçbir arzusunu yerine getirmezler. Allahü teâlâyı çok sevdikleri gibi, insanlara da O'nu sevdirmeye, onların, Allahü teâlânın nîmetlerini hatırlamalarına vesîle olmaya çalışırlar. Onlar, Allahü teâlâya itâat üzere bulunurlar. O'nun sonsuz nîmetlerini îtiraf ederek, O'na şükrederler. O'na ibâdetteki hatâlarından dolayı da kırıklık ve pişmanlık içinde af ve magfiret dilerler.

İnsanların mallarında hiç gözleri yoktur. Başkasının mallarına ellerini uzatmazlar. Âzâları ile insanlara eziyet vermekten çok uzak- tırlar. Onlarla berâber bulunan müslümanlar çok rahat olurlar. Onlar kötülüğe kötülükle mukâbelede bulunmazlar. Bilakis affederler ve üzerinde durmazlar. Senin de bu güzel hasletlere sâhib olman için Allahü teâlâya duâ ederim. Allahü teâlâ nasîb eylesin! Âmin "

HİKMETLER · 4 EKİM 2007 PERŞEMBE · KAYIT 621

Dua âyetleri

Kur’an-ı kerimdeki bazı dua âyetlerinin manaları:

Ya Rabbi, bize dünya ve ahirette iyilik ver, bizi Cehennem azabından koru! (Bekara 201)

Ya Rabbi, bize sabır, cesaret ve sebat ver, kâfirlere karşı bize yardım et! (Bekara 250)

Ya Rabbi, bize gücümüzün yetmediği işleri yükleme, bizi affet, bizi bağışla, bize acı, sen bizim Mevlamızsın. Kâfirlere karşı bize yardım et! (Bekara 286)

Ya Rabbi, bizi doğru yola ilettikten sonra kalblerimizi kaydırma! [bizi sapıtma] Bize, tarafından rahmet bağışla! Lütfu en bol olan sensin. (A.İmran 8)

Ya Rabbi, iman ettik; günahlarımızı bağışla, bizi Cehennem azabından koru. (A.İmran 16)

Ya Rabbi, günahlarımızı ve işimizdeki taşkınlığı bağışla; ayaklarımızı [yolunda] sabit kıl; kâfirlere karşı bizi muzaffer eyle! (A.İmran 147)

Ey Rabbimiz, "Rabbinize inanın" diyen davetçiyi [peygamberi] işittik, hemen iman ettik. Artık bizim günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört, ruhumuzu iyilerle beraber al! Ey Rabbimiz, bize, peygamberlerin vasıtasıyla vâdettiklerini de ikram et ve kıyamette bizi rezil-rüsvay etme; şüphesiz sen vâdinden caymazsın. (A.İmran 193-194)

Ey Rabbimiz, bize çok sabır ver, müslüman olarak canımızı al! (Araf 126)

Ey Rabbim, beni ve neslimi namazı devamlı kılanlardan eyle; duâmı kabul et, kıyamette hesab olunacağı gün beni, ana-babamı ve müminleri bağışla! (İbrahim 40-41)

Ey Rabbim, bana hikmet ver ve beni salihler arasına kat! (Şuara 83)

Ya Rabbi! Bizim günahlarımızı bağışla, kötülüklerimizi ört ve bizi de iyilik yapanlarla birlikte öldür. Ya Rabbi! Elçilerine vaad ettiklerini bize ver, kıyamet gününde bizi hor ve aşağılık kılma. Sen kesinlikle vaadinden dönmezsin. (Al-i İmran, 193-194)

Bizi doğru yola ilet, kendilerine nimet verdiğin kimselerin yoluna; sapıkların ve gazaba uğrayanların yoluna değil.(Fatiha, 6-7)

Ey Rabbim! Bana, ana ve babama verdiğin nimete şükretmemi ve hoşnut olacağın salih bir amelde bulunmamı bana ilham et ve beni rahmetinle salih kullarının arasına kat. (Neml, 19)

HİKMETLER · 5 EKİM 2007 CUMA · KAYIT 622

İsm-i a’zam duâsı

İsm-i a'zâm duâsı, kesin belli değildir. Peygamber efendimiz, ism-i a'zâm duâsı hakkında bazı işaretler bildirmiştir.

Hazreti Âişe vâlidemiz anlatır: Resûlullah, duânın kabul olmasına sebep olan ism-i a'zâmı bilip bilmediğimi sordu. Bilmediğimi söyleyince, “Yâ Âişe onu öğretmek, onunla dünya için birşey istemek uygun olmaz” buyurdu. Kalkıp abdest aldım ve iki rek'at namaz kılıp, “Allahümme innî ed'ûkellah ve ed'ûkerrahmân ve ed'ûkelberrerrahîm ve ed'ûke biesmaikelhusnâ külleha mâ alimetü minhâ ve mâ lem a'lem entagfirelî ve terhamenî” duâsını okudum. Gülümsiyerek “İsm-i a'zâm, okuduğun duânın içindedir” buyurdu.

Peygamber efendimiz, “Allahümme innî es-elüke bienne lekelhamde lâ ilâhe illâ ente yâ hannân, yâ mennân, yâ bedîassemâvâti vel erdı, yâ zel-celâli vel-ikrâm” okuyan kişiye buyurdu ki:

“İsm-i a'zâmla dilekte bulundun, bununla duâ edilince, o duâ kabûl olur ve bu duâ ile bir dilekte bulununca, dileği yerine gelir.”

Başka bir zaman da, İsm-i a'zâm, "Ve ilâhüküm ilâhün vahid, lâ ilâhe illâ hüverrahmânürrahîm" âyeti ile "Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm" âyeti içindedir” buyurdu.

Hazret-i Ali’nin bildirdiği ism-i a’zam duâsı var. “Bu duâya sımsıkı sarılın. Çünkü o Arş-ı a'zamın hazinelerinden bir hazinedir.” buyurduğu duâ şöyle:

"Allahümme innî es'elüke yâ âlimel hafiyye, ve yâ men-is-semâu bikudretihi mebniyye, ve yâ men-il-erdu biizzetihi mudhıyye, ve yâ men-iş-şemsü vel-kameru binûri celâlihi müşrika ve mudıyye ve yâ mukbilen alâ külli nefsin mü'minetin zekiyye ve yâ müsekkine ra'b-el-hâifîne ve ehl-et-takıyye, yâ men havaicul-halki indehü makdıyye, yâ men necâ Yûsüfe min rıkk-il-ubûdiyye, yâ men leyse lehü bevvâbün yûnâdî velâ sâhibun yağşa ve lâ vezîrun yu'tî ve lâ gayruhu rabbün yud'a ve lâ yezdadu alâ kesretil-havaici illâ keremen ve cûden ve sallallahu alâ Muhammedin ve âlihi ve a'tini süâli inneke alâ külli şey'in kadîr."

HİKMETLER · 6 EKİM 2007 CUMARTESİ · KAYIT 623

İmam-ı Rabbi hazretlerinin duası

Allahü teâlâ hepimizi lafdan kurtarıp, iş yapmak nasib buyursun. İnsanların en iyisi ve hepsinin Peygamberinin hatırı için, amelsiz ilimden, işe yaramayan bilgilerden korusun!

Allahü teâlâ kalbinize selamet versin! Göğsünüzü genişletsin! Nefsinizi temizlesin!

Allahü teâlâ hepimizi Muhammed aleyhisselamın nurlu caddesinde bulundursun!.

Allahü teâlâ, hepimizi taassubdan, yani başkasını çekememekten ve doğru yoldan ayrılmaktan korusun ve insanların en üstünü o temiz Peygamberi hürmetine pişman olacak, üzülecek şeyleri yapmaktan kurtarsın!

Allahü teâlâ, bizleri Muhammed aleyhisselama tam uymakla şereflendirsin ve Muhammed aleyhisselamın sünnetlerinin süsü ile zinetlendirsin! Zahirimizi ve batınımızı [dışımızı, içimizi] sünnet-i seniyye uymakla zinetlendirsin! Onun hürmetine, hepimizi yanılmaktan, şaşırmaktan korusun!

Allahü teâlâ, her zaman kendi ile beraber bulundursun! Bir an bile, başkası ile bırakmasın! Kendinden başka şeylerden yüz çevirip, kendisine dönmek nasib eylesin!

Allahü teâlâ, size selamet versin! Her kusurdan, sıkıntıdan korusun!

Allahü teâlâ, Peygamberlerin en üstünü hürmeti için, din düşmanlarına karşı olan mücadelenizde yardımcınız olsun!

Allahü teâlâ, sizi, bilinen nimetlere ve bilinmeyen seadetlere kavuştursun! Bilinen nimetler, zahirin yani bedenin, dinin emirlerini yapmakla süslenmesidir. Görünmeyen, manevi seadet de, batının yani kalbin ve ruhun, Allahü teâlâdan başka şeylere bağlanmaktan kurtulmasıdır.

Hak teâlâ, hepimize İslamiyet yolunda yürümek ihsan eylesin. Kendisine esir eylesin!

Allahü teâlâ, kendini aramak arzusunu arttırsın. Ona kavuşmağa mani olan şeylerden sakınmak nasib eylesin!

Allahü teâlâ, sevgili Peygamberi hürmetine, kendinden başkalarına köle olmaktan kurtarsın! Bütün varlığımızla kendisine bağlanmamızı nasib eylesin!

Allahü teâlâ, Muhammed "aleyhisselam" hürmetine, ecrinizi çok, derecenizi yüksek, göğsünüzü geniş ve işlerinizi kolay eylesin! Allahü teâlâ, zahirimizi ve batınımızı, Onun yolunda bulundursun ve duamıza amin diyenleri af eylesin! Amin.

HİKMETLER · 7 EKİM 2007 PAZAR · KAYIT 624

Öyle bir âfiyet versin ki..

İmam-ı Rabbani hazretlerinin duası:

Allahü teâlâ afiyet versin! Öyle bir afiyet versin ki, büyüklerden biri, hep dua eder, Allahü teâlâdan bir günlük afiyet isterdi. Adamın biri, bu zata, (Sen hergün afiyette değil misin?) dedi. (Allahü teâlâdan öyle bir gün istiyorum ki, sabahdan akşama kadar Allahü teâlâya hiçbir günah işlemiyeyim. Afiyetle geçen gün böyle olur) buyurdu. Cenab-ı Hak, size de, böyle afiyetli günler ihsan eylesin!

Allahü teâlâ, Muhammed aleyhisselamın getirdiği parlak dine uymak ve bu doğru yolda ilerlemek, böylece rızasına, sevgisine kavuşmak nasib eylesin!

Allahü teâlâ, sizi her sıkıntıdan korusun! Kuvvetinizi arttırsın. Onun dinini yükseltmek için, din düşmanları ile olan mücadelelerinizde yardımcınız olsun. Selamet ve afiyet versin!

Allahü teâlâ, bizim ve sizin İslamın şerefini anlamamızı ve onu korumak için çalışmamızı arttırsın! Hallerinizi güzel eylesin. İşlerinizi faydalı eylesin! Maksadlarınızı ıslah eylesin!

Hak teâlâ, dağınık şeylere olan bağlılıklardan kurtarsın. Mukaddes olan, kendisine tam bağlanmakla şereflendirsin. Bu duamızı Peygamberlerin efendisi hürmetine kabul buyursun!

Hak teâlâ, İslamiyet caddesinde ilerlememizi nasib eylesin. Bütün gücümüzle Onun mukaddes zatına çevrilmemizi ve bizi bizden almasını ve Ondan başka herşeyden büsbütün yüz çevirmemizi ihsan eylesin.

Hak teâlâ, aşırı ve gerici olmaktan kurtarıp orta yolda bulundursun! Zahirimizi ve batınımızı bu yoldan ayırmasın. Bu duamıza amin diyenlere rahmet eylesin!

Hak teâlâ, bu alçak dünyayı gözünüze aşağı ve değersiz göstersin. Kalb aynanızı, ahiretin güzel cemali ile süslesin! Bu duamızı, mirac gecesi, kendisinden gözü hiç ayrılmayan, tertemiz Peygamberi hürmetine kabul buyursun!

Hak teâlâ, zarar ziyan içinde olan bizleri, doğru oldukları müjdelenmiş olan, Ehl-i sünnet vel-cemaat âlimlerinin bildirdikleri itikada kavuştursun! Beğendiği işleri yapmakla şereflendirsin! Bu iyi işleri yapmaktan hasıl olan halleri de ihsan buyursun!

Ya Rabbi! Ölüm bizi uyandırmadan önce, sen bizi uyandır! Peygamberlerin efendisi hürmetine, duamızı kabul eyle!

HİKMETLER · 8 EKİM 2007 PAZARTESİ · KAYIT 625

İmam-ı Rabbani hazretlerinin duası:

Hüseyin bin Said İstanboli hazretlerinin namazlardan sonra yaptığı dua:

Ya Rabbi, kıldığımız namazları kabul eyle! Ahir ve akıbetimizi hayreyle! Son nefesimizde kelime-i tevhid söylememizi nasip eyle! Ölmüşlerimizi af ve mağfiret eyle!

Allahümmağfir verham ve ente hayrürrahimin. Teveffeni müslimen ve el hıkni bissalihin. Allahümmağfir li veli valideyye ve lilmüminine vel müminat yevme yekumül hisab.

Ya Rabbi, bizi şeytan ve düşman şerrinden ve nefs-i emmaremizin şerrinden muhafaza eyle! Evimize iyilikler, hayırlı ve bereketli rızıklar ihsan eyle! Ehl-i İslama selamet ihsan eyle! Din düşmanlarını kahr ve perişan eyle! Müslümanlara imdad-ı ilahiyyen ile imdat eyle!

Allahümme inneke afüvvün kerimün tuhibbülavfe fafü anni.

Ya Rabbi, hastalarımıza şifa, dertlilerimize deva ihsan eyle! Allahümme inni eselükessıhhate velafiyete vel-emanete ve hüsnelhulki verridae bilkaderi bi rahmetike ya erhamerrahimin.

Riyadan, nifaktan, şikaktan, her türlü hastalıktan, kazadan, belâdan, tembellikten, acizlikten, zelil olmaktan, zulüm görmekten, azdıran zenginlik ve azdıran fakirlikten, şeytan ve nefsin şerrinden, düşman galebesinden, kötü huydan, bid'at işlemekten, dalalete düşmekten, ihlassız amelden, her çeşit günahtan, küfre girmekten, erzeli ömürden, ölürken gelecek fitnelerden, dinimize, dünyamıza zarar verecek şeylerden bizleri koru!

Hakiki iman, güzel bir ahlak, şükredici bir kalb, zikredici bir dil, kaza ve kadere rıza gösteren hayırlı bir ömür, az yemek, az uyumak, az konuşmak, az gülmek ve çok hizmet etmeyi, kabir azabından ve ahiret dehşetinden kurtulmayı, ömür boyu rızana uygun iş yapmayı, şehit olarak ölmeyi ve son nefeste ehl-i sünnet itikadına uygun bir iman ve tevbe nasip eyle.

Ya Rabbi, kendi sevgini, sevdiklerinin sevgisini, sevgine kavuşturacak amellerin sevgisini nasip eyle! İlmimizi, ihlasımızı, kabiliyetimizi artır, muratlardan, muhlaslardan olmamızı nasip eyle, cömert ve isar sahibi kullarından eyle.

Ana babamıza ve evlatlarımıza ve akraba ve ahbabımıza ve bütün din kardeşlerimize hayırlı ömürler ve güzel huy, akl-ı selim ve sıhhat ve afiyet rüşdü hidayet ve istikamet ihsan eyle ya Rabbi! Amin.

Velhamdü lillahi Rabbilalemin. Allahümme salli ala..., Allahümme barik ala..., Allahümme Rabbena atina... Velhamdü lillahi Rabbilalemin. Subhane Rabbike…

GÖNÜL BAHÇESİ · 9 EKİM 2007 SALI · KAYIT 626

"Sakın benden sonra eskiye dönmeyin!"

Resulullah efendimiz "Veda Hutbesi "inde buyurdu ki:

Ey insanlar! Sözümü iyi dinleyiniz! Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada ebedi olarak bir daha birleşemiyeceğim.

Ey insanlar! Bu günleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehriniz (Mekke) nasıl mübarek bir şehir ise, canlarınız,

mallarınız, namuslarınız da öyle mukaddestir. Her türlü tecavüzden korunmuştur.

Eshabım! Yarın Rabbinize kavuşacaksınız ve bu günkü her hal ve hareketinizden muhakkak sorulacaksınız. Sakın benden sonra eski sapıklıklara dönüp de birbirinizin boynunu vurmayınız! Bu vasiyetimi burada bulunanlar, bulanmayanlara bildirsin! Olabilir ki bildirilen kimse, burada bulunup işitenden daha iyi anlayarak muhafaza etmiş olur.

Eshabım! Kimin yanında bir emanet varsa onu sahibine versin! Faizin her çeşidi kaldırılmıştır, o ayağımın altındadır. Lakin borcunuzun aslını vermeniz gerekir. Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız.

"Şeytana kanmayın!"

Eshabım! Cahiliyet devrinde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası Abdülmuttalib'in torunu (amcamoğlu) Rebia'nın kan davasıdır.

Ey insanlar! Harbedebilmek için haram ayların yerlerini değiştirmek, şüphesiz ki, küfürde çok ileri gitmektir. Bu, kâfirlerin kendisiyle dalalete düşürüldükleri bir şeydir. Bir sene, helal olarak kabul ettikleri (bir ayı), öbür sene haram olarak ilan ederler. Cenab-ı Hakk'ın helal ve haram kıldıklarının sayısına uydurmak için bunu yaparlar. Onlar, Allahü teâlânın haram kıldığını helal, helal kıldığını da haram ederler. Hiç şüphe yok ki, zaman, Allahü teâlânın yarattığı gündeki şekil ve nizamına dönmüştür.

Ey insanlar! Bugün şeytan, sizin şu topraklarınızda yeniden tesir ve hakimiyetini kurma gücünü ebedi surette kaybetmiştir. Fakat siz; bu kaldırdığım şeyler dışında, küçük gördüğünüz işlerde ona uyarsanız, bu onu memnun edecektir. Dininizi korumak için bunlardan da sakınınız!

Ey insanlar! Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allahü teâlâdan korkmanızı tavsiye ederim. Siz, kadınları, Allahü teâlânın emaneti olarak aldınız; onların namuslarını ve iffetlerini Allahü teâlâ adına söz vererek helal edindiniz. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız; onların da sizin üzerinizde hakları vardır. Sizin kadınlar üzerindeki hakkınız; onların, aile mahremiyetinizi, sizin hoşlanmadığınız hiçbir kimseye çiğnetmemeleridir. Kadınların da sizin üzerinizdeki hakları, meşru bir şekilde, her türlü yiyim ve giyimlerini temin etmenizdir.

Ey müminler! Size bir emanet bırakıyorum ki, ona sıkı sarıldıkça, yolunuzu hiç şaşırmazsınız. O emanet, Allahü teâlânın kitabı Kur'an-ı kerimdir. (Başka

rivayetlerde; “Sünnetim” ve “Ehl-i beytim” diye de bildirilmiştir.)

Ey mü’minler! Sözümü iyi dinleyiniz ve iyi muhafaza ediniz! Müslüman, Müslümanın kardeşidir ve böylece bütün Müslümanlar kardeştir. Din kardeşinize ait olan herhangi bir hakka tecavüz, başkasına helal değildir. Meğer ki gönül hoşluğu ile kendisi vermiş olsun.

Eshabım! Nefsinize (kendinize) de zulmetmeyiniz. Kendinizin de üzerinizde hakkı vardır.

Ey insanlar! Allahü teâlâ her hak sahibine hakkını (Kur’an-ı kerimde) vermiştir. Varise, vasiyete lüzum yoktur. Çocuk kimin döşeğinde doğmuşsa, ona aittir. Zina eden için mahrumiyet vardır. Babasından başkasına ait soy iddia eden soysuz, yahud efendisinden başkasına intisaba kalkan nankör, Allahü teâlânın gazabına, meleklerin ve bütün Müslümanların lanetine uğrasın! Cenab-ı Hak, bu gibi insanların ne tövbelerini, ne de adalet ile şehadetlerini kabul eder.

Üstünlük takvada!

Ey insanlar! Rabbiniz birdir. Babanız da birdir; hepiniz Âdem’in çocuklarısınız. Âdem ise topraktandır. Allah katında en kıymetliniz, takvası çok olanınızdır. Arabın Arab olmayana bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takva iledir.

Ey insanlar! Yarın beni sizden soracaklar, ne diyeceksiniz?!...”

Eshab-ı kiram; “Allahü teâlânın dinini tebliğ ettin. Vazifeni yerine getirdin. Bize vasiyet ve nasihatte bulundun, diye şehadet ederiz” dediler.

HİKMETLER · 9 EKİM 2007 SALI · KAYIT 628

Nazar duâları

Nazar haktır. İnsana, hayvana ve hatta cansıza da nazar değer. Nazar hastalık yapar, hatta öldürür. Kadınlara ve çocuklara daha çok tesir eder.

Peygamberimiz, nazar ile ilgil olarak,”Nazar insanı mezara, deveyi kazana sokar” “Hoşa giden bir şeyi görünce, "Maşaallah lla kuvvete illa billah" denirse o şeye nazar değemez.”

Sabah-akşam, 3 defa “Bismillahillezi la yedurru maasmihi şeyün fil erdi vela fissemai ve hüvessemiulalim” okuyan, büyü, nazar ve zulümmden korunur.”

Göz değene, Peygamber efendimizin bildirdiği şu tavizi okumalıdır:

“Euzü bi-kelimatillahittammati min şerri külli şeytanın ve hammatin ve min şerri külli aynin lammetin.”

Nazar değen kimseye şifa için Ayet-el-kürsi, Fatiha, Muavvizeteyn ve Kalem suresinin son iki ayetini okumanın muhakkak iyi geldiği bildirimiştir. Ayat-ı hırzı okumak ve üzerinde taşımak da çok faidelidir.

Herkes, bilhassa nazarı değen kimse, beğendiği birşeyi görünce “Maşaallah” demeli, ondan sonra, ne söyliyecekse, o şeyi söylemelidir. Önce Maşaallah deyince, nazar değmez.

Büyüklerimizin bildirdiği Nazar Duâsı şöyle:

Bismillâhirrahmânirrahîm bismillâhi azîm-iş- şâni şedîd-il birri mâ şâallahü kâne habese hâbisün min hacerin yâbisin ve şihâbin kâbisin. Allahümme innî radedtü ayn-el âini aleyhi ve alâ men ehabb-en-nâsi ileyhi ve fî keyedihî ve kilyetihî lahmün rakîkun ve azmün dakîkun fîmâ lehû yelîku ferci-il basara hel terâ min fütûrin sümmerci-il basara kerrateyni yenkalib ileyk-el basaru hâsian ve hüve hasîr ve in yekâdüllezîne keferû leyüzlikûneke biebsârihim lemmâ semi-uz-zikra ve yekûlûne innehû lemecnûnün ve mâ hüve illâ zikrun lilâlemîne lâ havle velâ kuvvete illâ billâh-il aliyy-il azîmi Lâ ilâhe illallâhü hısnî, men kâle-hâ dehale hısnî, ve men dehale hısnî emine min azâbî. Sadaka rasûlullahi sallalahü teâlâ aleyhi ve selleme.

GÖNÜL BAHÇESİ · 10 EKİM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 627

Resulullah efendimizin son nasihatları

Resulullah efendimiz, veda haccını tamamlayıp Medine-i münevvere döndükten sonra, ahırete göç vaktinin geldiğine dair işaretler vermeye başlamışlardı. Bir gün Baki kabristanlığını ziyaretinde yanlarında bulunan Ebu Müveyhib’e dönerek; “Ey Ebu Müveyhib! Ben, dünya hazineleri ile ahiret nimetlerini seçmede serbest bırakıldım. İstersen dünyada baki ol, sonra Cennet’e git, istersen Likaullah (Allahü

teâlâya kavuşmak) hasıl olup Cennet'e gir dediler. Ben, Likaullahı ve sonra Cennet'i seçtim" buyurdu. Sonra rahatsızlanıp Hane-i saadetlerine çekildiler.

Eshabı kiram efendilerimiz çok üzülüyordı. Resulullah efendimiz bunları teselli için mescide teşrif ettiler. Minbere çıkarak Allahü teâlâya hamd ve sena ettikten sonra, Eshab-ı kirama; "Ey Eshabım! Size nasihatım olsun ki, Muhacirlerin büyüklerine saygı gösteriniz! Ey Muhacirler! Size de vasiyetim şudur ki, Ensara iyilik ediniz! Onlar size iyilik etti. Evlerinde barındırdı. Geçinmeleri sıkıntılı olduğu halde, sizi kendilerinden üstün tuttular. Mallarına sizi ortak ettiler. Her kim Ensar üzerine hakim olur ise, onları gözetsin, kusur edenleri olursa affetsin" buyurduktan sonra Hane-i saadetlerine döndüler.

Kendinizi aldatmayın!

Bir müddet sonra, Hazret-i Ali'nin ve Fadl bin Abbas'ın kollarına girerek tekrar mescidi teşrif edip Eshab-ı kirama şöyle buyurdular;

"Ey Muhacirler ve ey Ensar! Vakti belli olan bir şeye kavuşmak için acele etmenin faydası yoktur. Allahü teâlâ, hiçbir kulu için acele etmez. Bir kimse Allahü teâlânın kaza ve kaderini değiştirmeye, iradesinden üstün olmaya kalkışırsa, onu kahr ve perişan eder. Allahü teâlâya hile etmek, O'nu aldatmak istiyenin işleri bozulup, kendi aldanır.

Biliniz ki, ben sizlere karşı rauf ve rahimim. Siz de bana kavuşacaksınız. Kavuşacağınız yer, Kevser havuzunun başıdır. Cennet'e girmek, bana kavuşmak isteyen, boş yere konuşmasın.

İnsanlar, Allahü teâlânın emirlerine itaat ederse, hükumet başkanları, amirleri, valileri onlara merhamet ve şefkat eder. Fısk, fücur, taşkınlık yapar, günah işlerlerse, merhametli başkanlara kavuşamazlar.

Benim hayatım, sizin için hayırlı olduğu gibi, ölümüm de hayırdır ve rahmettir. Eğer bir kimseyi haksız yere dövmüş veya fena bir söz söylemiş isem, bana aynı şeyi yaparak hakkını almasına; birinizden haksız bir şey almış isem, geri istemesine razıyım ve helallaşmağa hazırım. Çünkü, dünya cezası, ahiret cezasından pek hafiftir. Buna katlanmak daha kolaydır."

Âlemlerin efendisi, şiddetli ağrılarının olduğu bir gün de, mescide toplanan Eshabına buyurdu ki: "Ey Eshabım! Siz, insanların en üstünleri, en şereflilerisiniz. Sizden sonra kim gelirse gelsin, siz hepsinden önce Cennete girersiniz. Dini ayakta

tutmakta metin olun ve Kur'an-ı azimi imam (rehber) edinin. Dinin hükümlerinden gafil olmayın" buyurdu.

Âlemlerin efendisi, son anlarında da şu tavsiyelerde bulundular:

"Aman! Aman! Ellerinizdeki kölelerinize iyi davranınız! Onların üzerlerine elbise giydiriniz, karınlarını doyurunuz. Onlara yumuşak konuşunuz. Namaza, namaza devam ediniz. Kadınlarınız ve köleleriniz hakkında Allahü teâlâdan korkunuz!.."

Sonra Cebrail aleyhisselam geldi. Efendimiz, "Ne müjde getirdik?" diye sorunca, pek çok mujdeyi sıraladı. Fakat Resulullah efendimiz, her defasında "Başka ne getirdin?" diye soruyorlardı. Bunun üzerine, Cebrail aleyhisselam; "Ya Resulallah! Neyi soruyorsunuz!" dedi. Peygamber efendimiz; "Benim bütün endişem, üzüntüm ve kederim, benden sonra geride bıraktığım ümmetimdir" buyurdu. Hazret-i Cebrail; "Allahü teâlâ kıyamet günü, sen razı oluncaya kadar ümmetini bağışlayacak, bütün peygamberlerden önce seni, bütün ümmetlerden önce senin ümmetini Cennet'e koyacaktır" dedi.

Üç arzu

Sevgili Peygamberimiz, Cebrail aleyhisselama; "Allahü teâlâ katında üç muradım vardır: Biri; ümmetimin günahkarlarına beni şefaatçı etmesi, ikincisi; dünyada yaptıkları günahlardan dolayı onlara azab etmemesi, üçüncüsü; Perşembe ve Pazartesi günleri ümmetimin amellerinin bana arzedilmesidir. (Eğer amelleri iyi ise dua ederim, Allahü teâlâ kabul eder. Kötü ise şefaat edip, amel defterinden silinmesini isterim)" buyurdu.

Cebrail aleyhisselam, Allahü teâlâdan, bu üç arzusunun da kabul edildiği haberini verdi. Bunun üzerine sevgili Peygamberimiz rahatladılar.

HİKMETLER · 10 EKİM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 629

Çalışmak ibadettir

"Eve girerken "İhlas" suresini okuyan, fakirlik görmez."

"Sıkıntıya düşen veya borçlanan, bin kerre "La havle ve la kuvvete illa billahil aliyyil azim" derse, Allahü teâlâ işini kolaylaştırır."

“Her gün yüz defa "La havle ve la kuvvete illa billah" diyen fakirlik görmez”

Rızık için endişe etmemelidir! Kur'an-ı kerimde mealen buyuruluyor ki:

“Her canlının rızkı Allaha aittir.” (Hud 6), “Şeytan, sizi fakirlikle korkutup, fahşaya sürükler (cimriliğe, her türlü kötülüğe teşvik eder)” (Bekara 268)

Şu duâyı okuyan fakirlikten kurtulur demek, o duâ kabul olmuşsa, ona bir çalışma kapısı açılır veya ummadığı yerden rızka kavuşur demektir. Hastalığı için duâ eden de şifaya sebep olan ilaca veya başka bir sebeple sıhhate kavuşur. Çalışmak rızkı artırmaz. Rızkı veren Allahü teâlâdır. Çalışmak sebebe yapışmaktır. Sebeplere yapışmak sünnettir.

İhtiyaçtan kurtulmak, bereketli rızka kavuşmak için sebeplere yapışmalıdır!

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Ömrüm uzun, rızkım bol olsun diyen, akrabasını ziyaret etsin, görüp gözetsin!”

“Sabah uykusu rızka manidir.”

“İhtiyaçlarını insanlara açan, ihtiyaçtan kurtulamaz. Allahü teâlâya arz eden ise, ihtiyaçtan kurtulur.”

“Kimseye muhtaç olmamak ve ana-baba, çoluk-çocuğunu da muhtaç etmemek için işe gidenin her adımı ibadettir.”

“Cihad, sadece kılıç sallamak değildir. Ana-babaya, evlada bakmak, kimseye muhtaç olmamak için çalışmak da cihaddır. Çalışıp kimseye yük olmayan mücahiddir.”

“Rızka kavuşan çok hamd etsin! Rızkı azalırsa istigfar etsin!”

Hamd, "Elhamdülillah", İstigfar, "Estagfirullah" demektir. İstigfar etmek, günahların affına sebep olan iyilikleri yapmaktır.

HİKMETLER · 11 EKİM 2007 PERŞEMBE · KAYIT 630

Aişe validemize bildirilen duâ

Resûl-i ekrem efendimiz Hazret-i Âişe’ye bildirdiği dua:

“ Allahım! Hâlde ve gelecekte bildiğim ve bilmediğim bütün iyilikleri senden ister, bildiğim ve bilmediğim hâlde ve gelecekte bütün kötülüklerden sana sığınırım.

Allahım! Cenneti ve Cennete götürecek söz ve işleri senden ister, Cehennemden ve Cehenneme sürükleyecek söz ve hareketlerden sana sığınırım.

Allahım! Kulun ve Resûlün Muhammed sallâllahü aleyhi ve sellemin senden istediği hayır ve iyilikleri senden ister ve sana sığınıp ilticâ ettiği (kötülüklerden) her şeyden ben de sana sığınırım.

Allahım! Benim için takdir ettiğin herşeyin sonu hayır olmasını senden, senin merhametinden dilerim. Ey merhamet edenlerin en merhametlisi!”

Resûl-i Ekrem efendimiz Hazret-i Fâtıma’ya şöyle buyurdu:

“ Duâ ederken şöyle söyle:

Ey hayy u kayyûm olan Allahım! Bütün işlerimi düzeltmeni, bir an bile beni kendi başıma bırakmamanı, rahmetine sığınarak senden isterim.”

Resûl-i Ekrem efendimiz Hz.Ebû Bekre şu duâyı öğretmiştir:

“Allahım! Peygamberin Muhammed aleyhisselam, dostun İbrahim aleyhisselam, sırdaşın Mûsâ aleyhisselam, Kelîme ve ruhundan olan Îsâ aleyhisselam hürmetine,

Mûsâ’ya inen Tevrat, Îsâ’ya inen İncil, Dâvûd’a inen Zebûr, Muhammed’e aleyhisselema inen Kur’ân hürmetine, bütün peygamberlerine yaptığın vahiy hürmetine,

Mahlûkâtın üzerindeki kazâ ve takdîrin, senden isteyenlere verdiğin, fakir ettiğin zenginler, zengin ettiğin fakirler, hidâyete ulaştırdığın sapıklar hürmetine; Mûsâ Aleyhisselâma bildirdiğin, kulların rızıklarını böldüğün yeryüzünün, hareketten sükûna erdirdiğin dağların, ayakta tuttuğun, arş-ı âzamı taşıttığın ism-i âzamın hürmetine;

Kur’ân-ı Kerîmde nâzil olan samed, ahad ve tâhir isimlerinin hürmetine; gündüzleri aydınlatıp geceleri karartan ismin hürmetine; azamet-i Kibriyân ve nûr-i vechin hürmetine,

Senin kuvvet ve kudretinle Kur’ân-ı Kerîmi okuyup anlamağı ve onu bütün vücûduma duyurmanı ve bütün hareketlerimi ona uydurmamı senden dilerim. Kuvvet ve kudret ancak sendendir. Yâ erhamerrahimîn.”

HİKMETLER · 12 EKİM 2007 CUMA · KAYIT 631

Resulullahın bayramda yaptıkları

Bayram günleri; erken kalkmak, gusül abdesti almak, misvâk ile dişleri temizlemek, güzel koku sürünmek, yeni ve temiz elbise giymek, sevindiğini belli etmek, bayram namazından önce tatlı yimek, hurma yimek, tek adedde yimek,erken ve yürüyerek gitmek, ayram tekbîrlerini, söylemek, dönüşte, başka yoldan gelmek, fakîrlere çok sadaka vermek, dargın olanları barıştırmak, akrabâyı ve din kardeşlerini ziyâret etmek, onlara hediye götürmek Resulullah efendimizin sünnetidir. Erkeklerin kabrleri ziyâret etmeleri de sünnettir.

Peygamber efendimiz bayram namazına yürüyerek gidilmesini tavsiye buyururdu.

Hazret i Ali, "Bayram namazına yaya çıkmak sünnettendir", buyurmuştur.

İmam-ı Şafiî, Zührî'den rivayet ederek, "Peygamber efendimiz, bayramda ve cenazede asla hayvana binmedi", demiştir. İmam-ı Tirmizî, Ebû Hüreyre'den rivayet eder ki:

"Peygamber efendimiz, bayram namazı için mescide bir yoldan gitse, dönüşünde başka bir yoldan gelirdi", demiştir.

İmam-ı Buharî, Enes bin Mâlik hazretlerinden şöyle nakleder:

"Resûlüllah efendimiz, Ramazan bayramı günü, birkaç kuru hurma yemedikçe kuşluk yemeği yemezdi" Başka bir rivayet de, "Peygamber efendimiz, Ramazan bayramı sabahı, üç tane yahut beş tane yahut yedi tane, ya daha az ya daha çok kuru hurma yemeden dışarı çıkmazdı", denilmiştir.

Rivayetlerin her ikisinde de murad, "O Hazret, Ramazan bayramında birkaç tane hurma yemeden sabah dışarı çıkmazdı", demektir. Ama ikinci rivayette "Üç, beş, yedi tane, ya daha az ya daha çok yerdi", denilmiştir. Maksat, "Az yerdi ve tek yerdi, çift yemezdi", demektir.

Eshab-ı kiramdan bir zat şöyle anlatır: Fahr-i Âlem efendimiz bayram namazını kıldırdıktan sonra, cemaate Hak teâlâ hazretlerinin emirlerine uymak, takvâ sahibi olmak hususlarında hutbe buyurdular. Sonra perdenin arkasındaki kadınlara,

“Sadaka verin! Zira sizin çoğunuz cehenneme gidecek!” buyurdu. Sebebini de şöyle izah buyurdular:

“Çünkü siz, şikâyeti çok edersiniz ve varınıza küfran-ı nimet üzre olursunuz. Eksiklerinizi şikâyetle büyütür, varlığınızı; sahip olduğunuz nimetleri, mal ve servetinizi görmez, inkâr edersiniz. Nimetin kıymetini bilmezsiniz. Nimetin şükrünü yapmazsınız.”

Ondan sonra kadınlar, başladı, küpelerinden ve yüzüklerinden ne varsa çıkarıp Hazret-i Bilâl’in kaftanına attılar. Pişman olup, küfran-ı nimette olmayacaklarına dair söz verdiler.

HİKMETLER · 13 EKİM 2007 CUMARTESİ · KAYIT 632

Seyyidü’l-istiğfar duâsı (1)

Peygamber efendimizin bildirdiği meşhur istiğfar duası:

Allahım! Sen benim Rabbimsin. Senden başka ibâdete lâyık mâbûd yoktur. Beni yaratan sensin. Ben senin kulunum, gücümün yettiği kadar sana verdiğim söz ve ahid üzerindeyim. Yaptığım kötülüklerden sana sığınır, verdiğin ni’metlere şükr eder, kusurlarımdan sana ilticâ ederim. Günâhlarımı mağfiret eyle, senden başka mağfiret eden yoktur.

Allahım! Gözüme, kulağıma ve bütün bedenime sıhhat ve âfiyet ihsân eyle. Senden başka hakikî mâbûd yoktur.

Allahım kazâ ve kaderine rızâyı, öldükten sonra huzûr içinde ebedî saâdeti ve cemâlini müşâhede zevkini, sana vâsıl olma hevesini, dayanılmayacak zararlardan ve sapıtıcı fitnelerden beni korumanı, senden ister; zulmetmek ve zâlim olmaktan, başkasına tecâvüz etmek veya tecâvüze uğramaktan veyâ affedilmeyecek bir günâh irtikâbından da sana sığınırım.

Allahım! Din ve azmimde sebâtı, rüşdümde azîmeti, iyi işlere azmetmeyi senden isterim. Nimetine şükrü ve sana güzel ibâdet edebilmeyi senden isterim. Nimetine şükrü ve sana güzel ibâdet edebilmeyi senden isterim. Her şeyden sâlim ve huşû sâhibi kalbi, dürüst ahlâka sâdık ve zâkir lisâna sâhib olmayı, nîmetine şükür ile güzel ibâdet ve makbûl amellerde bulunmamı senden isterim. Bildiğin

bütün iyilikleri senden ister ve bildiğin bütün kötülüklerden sana sığınırım. Bildiğin bütün günâhlardan sana tevbe ederim. Sen bilirsin ben bilemem. Bütün gizli şeyleri en iyi bilen sensin. Allahım! Geçmiş-gelecek, gizli-âşikâre ve senin bildiğin bütün kusurlarımı mağfiret et. İlk ve son, herşeye kaadir ve her gizliyi bilen sensin.

Allahım! Söz ve işlerin güzelini ve bütün iyilikleri, kötülüklerden uzak kalmağı, yoksulları sevmeyi, senden isterim. Seni sevmeyi ve seni seveni sevmeyi ve sevgine yaklaştıracak her ameli sevmeyi senden isterim. Günâhlarımı bağışlamanı, beni mağfiret edip merhamet etmeni senden isterim. Kavmimi iptilâ edeceğin zamân hemen beni kendine al ve fitne ile karşılaştırma.

Allahım! Gaybı bilmen ve her şeye olan kudretin hürmetine, hakkımda hayat hayırlı olduğu müddetçe beni yaşat; ölüm hayırlı olduğunda da ruhumu kabzeyle. Gizli ve âşikâre haşyet üzere bulumamı, hiddet ve sükûnette adaletten ayrılmamamı, zenginlik ve fakirlikte itidâli ve zâtının cemâline bakmanın zevkini ve sana ulaşmanın aşk ve hevesini senden ister; zarar veren şeylerin mazaratından ve sapıtan fitnelerden sana sığınırım. Allahım îmân cevheri ile bizi süslendir. Hidâyette olup hidâyete ulaştıranlardan eyle!

HİKMETLER · 14 EKİM 2007 PAZAR · KAYIT 633

Seyyidü'l-istiğfar duâsı (2)

Peygamber efendimizin bildirdiği meşhur istiğfar duası:

Allahım! İsyân ile aramızda perde olacak şekilde bize korku ihsân eyle. Cennetine ulaştıracak tâati, dünyâ ve âhiret musîbetlerini ehvenleştirecek yakîni bize ver. Allahım! Yüzümüzü hayâ, kalbimizi korku ile doldur. Sana kulluk edecek şekilde gönüllerimize heybet ve azâmetini yerleştir.En üstün sevgilimiz ve en çok korkacağımız sen ol.

Allahım! İçine girdiğimiz bugünün evvelini salâh, ortasını felâh, matlûba ermek, sonunu da saâdet-i kâmileye ulaştırmak kıl. Allahım! Bugünün evvelini nîmet, ortasını rahmet, sonunu da mağfiret ve kerâmet kıl.

Allahım! Bizi müttakî olan dostlarından, felâha ermiş cemaatinden ve sâlih kullarından eyle. Sevdiğin işleri bize tevfik eyle ve bizi lehimize olan iyi işlere teveccüh ettir.

Allahım! İyilikleri toplayan evveli ve âhiri iyilik olan herşeyi senden ister, kötülükleri toplayan, evveli ve âhiri kötülük olan herşeyden sana sığınırız.

Allahım! Benim üzerimde olan kudretin hakkı için bana rahmetinle teveccüh et. Sen tevbeleri kabûl eden azîm merhamete sâhibsin Allahım hilm ü keremin hakkı için beni affeyle, bağışla. Sen mağfiret edici ve hilm sâhibisin. Allahım, hâlimi bilirsin, merhamet et. Zîra sen merhamet edenlerin en merhametlisisin.

Allahım! Bana olan mâlikiyyetin hürmetine, beni nefsime hâkim kıl ve nefsimi bana musallat etme. Zîra dilediği gibi yapan melik ve Cebbâr sensin.

Allahım! Seni noksan sıfatlardan takdîs, tesbîh, tenzîb eder ve sana hamd ederim. Senden başka ilah yoktur. Kötülükler irtikâbiyle nefsime zulüm ettim, günâhlarımı mağfiret eyle. Sen benim Rabbimsin, günâhlarımı ancak sen bağışlarsın.

Allahım! Sana gidecek doğru yola beni ilhâm et ve nefsimin kötülüklerinden beni koru. Allahım! Beni ıkâb etmeyeceğin helâl lokmayı bana rızk et. Beni taksimatına kani olanlardan eyle ve bana ayırdığın rızk ile, senin kabûl edeceğin iyi şeylerde beni çalıştır.

Allahım! Senden, günâhlarımın affını, vücûdumun âfiyetini, hüsn-ü yakîn ile dünyâ ve âhirette huzûr, refah ve saâdeti dilerim. Ey günâh kendisine zarar vermeyen ve mağfiret kendisinden bir şey eksiltmeyen Allahım, sana zararı dokunmayan günâhlarımı bana bağışla, senden bir şey eksiltmeyen mağfiretini de bana ver.”

HİKMETLER · 15 EKİM 2007 PAZARTESİ · KAYIT 634

Seyyidü’l-istiğfar duâsı (3)

Peygamber efendimizin bildirdiği meşhur istiğfar duası:

“Ey Rabbimiz! Bize sabır ver, müslümân olduğumuz hâlde ruhumuzu kabzeyle.”

“Sen dünyâ ve âhirette benim dostum, yardımcı ve koruyucumsun, benim canımı müslümân olduğum hâlde al ve sâlihlere kat.”

“Sen bizim velimiz ve dostumuzsun bizi affet ve bize rahmet et, mağfiret edicilerin en hayırlısı sensin.”

“Bizim için bu dünyâda ve âhirette güzel olanı yaz. Biz sana teveccüh ettik.”

“Ey Rabbimiz! Sana tevekkül ve sana teveccüh ettik. Rücû ve dönüş ancak sanadır.” “Ey Rabbimiz! Bizi bu zâlim kavmin işkencesine uğratma.”

“Ey Rabbimiz! Kâfirleri bize musallat etme. Bizi mağfiret eyle, sen muhakkak azîz ve hakîmsin.”

“Ey Rabbimiz! Günâhlarımızı ve işimizdeki aşırı hareketlerimizi mağfiret eyle.”

“Ey Rabbimiz! Bizi ve îmânda bizden önce olan din kardeşlerimizi mağfiret eyle ve kalblerimizde mü’minler için kin ve hased bırakma. Ey Rabbimiz! Sen çok şefkat ve çok merhamet sâhibisin.”

“Ey Rabbimiz! Bize senin katından rahmet ver. İşimizde bize doğru bir yol tuttur.” “Ey Rabbimiz! Bize dünyâda hasene ver, âhirette de hasene ver ve ateşin azâbından bizleri koru.”

“Ey Rabbimiz! Günâhlarımızı mağfiret eyle. Kusurlarımızı ört ve bizi iyiler meyânında öldür. Ey Rabbimiz, resûllerinin lisânı ile va’dettiklerini bize ver. Kıyâmette bizi rüsvây etme. Muhakkak ki sen sözünden dönmezsin.”

“Ey Rabbimiz eğer unuttuk veyâ yanıldıysak bizi mes’ûl tutma. Ey Rabbimiz bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz takat getiremiyeceğimiz şeyleri bize yükleme. Bizi affet, hatâlarımızı bağışla. Bize rahmet eyle. Sen mevlâmızsın. Koruyucu ve yardımcımızsın. Kâfirlere karşı bize yardım et ve nusret ver.”

“Rabbim! Beni, anne ve babamı mağfiret eyle. Onlur, küçüklüğümde beni acıyıp baktıkları gibi, sen de onlara rahmet eyle. Kadın erkek bütün mü’min ve müslümânların ölü ve dirilerini affet. Rabbim, bana mağfiret ve merhamet et. İzzet ve kerem sâhibi sensin. Merhamet edicilerin en hayırlısı, mağfiret edicilerin de en hayırlısı sensin. Biz Allah içiniz, Allah’tan geldik ve O’na döneceğiz. Kuvvet ve kudret, ulu ve yüce olan Allah''ndır. Allah bize yeter. En iyi koruyucu O'dur. Hâtemü’l-Enbiyâ Hazret-i Muhammed ve âline salât ve selâm olsun.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 16 EKİM 2007 SALI · KAYIT 645

Hazret-i Ali'nin oğluna nasihati

Ey oğul! Mümin, baktığında ibret alır. Bir şey verilirse, şükreder. Musibet ve belaya uğrayacak olursa, sabreder. Konuşacak olursa, Allahü teâlâyı hatırlatır.

Ey oğul! En güzel haslet, Allahtan korkup O'na sığınmak, O'nun sana farz kıldığı şeyleri yerine getirmek, ecdadının ve geçmiş iyi insanların izini takip etmektir.

Ey oğul! Her hususta önce Allaha sığın, O'ndan başarı dile. Seni şüpheye düşürecek veya bir kötülüğe itecek şeyleri terk et.

Ey oğul! Her canlının ölümünü elinde tutan kim ise yaşamasını elinde tutan da O'dur. Varlıklara can verip yaşatan kim ise öldürecek olan da O'dur. Zenginleri fakir, fakirleri zengin yapan yine O'dur. Her türlü belayı ve hastalığı veren de O, şifa ve devasını veren de O'dur.

Dünya taşıyla, toprağıyla, rengiyle, şekliyle, ağaçlarıyla ve meyveleriyle Onundur, Onun takdiri üzerine hareket etmektedir.

İyilikten başkasını emretmez!

Ey oğul! İlâhî kudret karşısında kendi küçüklüğünü ve zayıflığını düşünerek hareket et. O'nun karşısında acizliğini ve güçsüzlüğünü düşün. Her hususta O'na ihtiyacın vardır. O'na yönel, rızasını dile. Cezasından kork. Emirlerini yerine getirmeye çalış. Çünkü O iyilikten başkasını emretmez. Yasaklarından kaçın, çünkü O kötülükten başkasını yasaklamaz.

Ey oğul! Diğer insanları tıpkı kendin gibi tut. Kendi nefsin için istediğin şeyi başkaları için de iste. Kendi nefsin için sevmediğin şeyi başkaları için de sevme. Kendine iyilik yapılmasını istediğin gibi başkalarına da iyilik et.Başkalarında kötü gördüğün şeyi kendin için de kötü gör. Başkalarına yaptığın şey kadar sana da yapılırsa ona razı ol. Yaptığından fazlasını isteme. Sana söylenmesini istemediğin şeyi sen de diğerlerine söyleme. Başkalarının seni nasıl görmesini istiyorsan, sen de başkalarını öyle gör. Kendini beğenmek kesinlikle doğru değildir. Kibir kalbin âfetidir

Ey oğul!. Bütün gücünle çalış, malını senden sonra gelecek mirasçılar için hazırlayıp biriktirme. Allah için bağışlanacak yerlere dağıt. Arzu ettiğin bir şeyi elde edersen onu kendinden bilme. Allah'a şükret ve Ondan her zaman kork.

Ey oğul! Önünde, seni âhirete götürecek uzun bir yol ve sıkıntılı günler var. Dünya malından sana yetecek miktarını düşün ve sadece onu al. Başkasını yüklenme. Zira ondan zarardan başka bir şey gelmez. Gücünün yetmediği şeylere karışma.

Fakirleri görürsen onlara yardım et. Onlar hem üzerindeki ağırlığı kaldırırlar, seni malın felaketinden kurtarırlar, hem de ihtiyacın olduğu zaman (kıyamet gününde) onu sana geri verirler. Gücün yettiği kadar sadakayı arttır. Eğer böyle yapmazsan ihtiyacın olduğu zaman onu ararsın, fakat bulamazsın.

Ey oğul! İffeti muhafaza ederek çalışmak kötülükle zengin olmaktan hayırlıdır.

İnsanın sırrını en iyi yine kendisi muhafaza eder. Bazı kimseler bulunur ki, kendi zararına çalışır. Çok konuşan, dostlarını gücendirir, düşünceli olan insan iyi görür. İyi kimselerle düş kalk ki, onlardan olasın. Hayırsız kimselerden uzak dur ki, onlardan ayrılmış olasın.

Ey oğul! Haram ne kötü yemektir. Güçsüzlere zulüm, zulmün en çirkinidir. Tecrübe ettiğin şeylerin hayırlısı sana ibret verendir.

Ey oğul! Dostunun düşmanını dost edinme ki, dostuna düşmanlık etmiş olursun.

Kin ve kızgınlığını hazmet. Çünkü ben, sonu bundan daha tatlı, daha lezzetli bir lokma görmedim. Sana sertlik gösterene yumuşak ol ki, o vakit o da yumuşasın.

Düşmanına da iyilik et!

Ey oğul! Düşmanına iyilikle muamele et. Çünkü bu iki zaferin biridir. Kardeşinle münasebeti kesmek istesen dahi geri dönülecek bir yer bırak. Belki birgün olur münasebete lüzum görülür. Hakkında iyi düşünen kimsenin zannını hareketlerinle tasdik et. Aranızdaki samimiyete bakarak kardeşinin hakkını zayi etme. Çünkü hakkını zayi ettiğin kişi hiçbir zaman senin kardeşin olamaz.

Ey oğul! Keder yüzünden gelecek sıkıntıyı sabır ve metanet kuvvetiyle ve ilmi yakin elde ederek defet. Gerçek dost, sen yokken seni tasdik edendir.

Nefsin arzularına uymak bir çeşit körlüktür. Asıl garip, bir dosta sahip olmayan kişidir.

Hakka tecavüz eden kişi çıkmaz yola girer. Kifayet miktarı ile kanaat eden doğru yolu bulmuş olur. Kötülüğü geciktir, çünkü onu ne vakit istesen yapabilirsin.

Ey oğul! Kişi kendi sırrını başkalarından daha iyi muhafaza eder. Çok kimse var ki, kendi zararına çalışır. Çok konuşan çok yanılır, Düşünen kimsenin görüşü kesinleşir. Her konuşan doğru konuşmayabilir. Her isteyen isabet etmemiş olabilir. Her giden de geri dönmeyebilir.

Akıl, müminin dostu; ilim, veziri; sabır, askerlerinin komutanı ve amel ise silahıdır.

HİKMETLER · 16 EKİM 2007 SALI · KAYIT 635

Resulullah efendimizden istiâzeler

“Allahım! Cimrilik ve korkaklıktan sana sığınırım. Erzel-i ömürden , el ayak tutmayıp atehe (bunaklık) getirecek ve aklî muvazenemin bozulacağı şekilde ihtiyarlıktan sana sığınırım. Dünyâ sıkıntılarından ve kabir azâbından yine sana sığınırım.

Allahım! Yoluna girmiş, huşû ile senden korkan kalbe sâhib olmayı senden isterim. Allahım! Geniş mağfiret ve rahmetini gerektiren şeyleri ve her günâhtan selâmeti ve her iyiliğe sâhib olmayı, Cehenneme varmayıp, Cennete ulaşmayı senden dilerim.

Allahım! Gerilemekten, yüksekten düşüp helâk olmaktan, sıkıntıdan, suda boğulmaktan ve bina altında kalmaktan sana sığınırım. Hak yolundan ayrılmaktan veyâ dünyâlık uğrunda ölmekten sana sığınırım.

Allahım! Bildiğim ve bilmediğim bütün kötülüklerden sana sığınırım.Allahım! Kötü huy, kötü amel, kötü hastalık ve nefsin kötü arzularından beni uzaklaştır.

Allahım! Küfürden, borçtan, fakirlikten, Cehennem azâbından ve deccalın fitnesinden sana sığınırım. Daimî ikametgâhımdaki kötü komşudan sana sığınırım. Allahım! Gözümün, kulağımın, dilimin, kalbimin, düşünce ve şehvetimin şerrinden sana sığınırım.

Allahım! Katı yürekli olmaktan, gafletten, darlıktan, zillet, hakir ve fakirlikten sana sığınırım. Küfür, yoksulluk, âşikâre isyan ve haktan ayrılmaktan, nifak, riyâ ve gösterişten, kötü huy ve dar geçimden riyâdan sana sığınırım. Sağırlık, dilsizlik, körlük, cinnet, cüzzam, alalık ve benzeri kötü hastalıklardan sana sığınırım.

Allahım! Verdiğin nîmetin zevâlinden, verdiğin sıhhatin bozulmasından, âni olarak gelecek musîbet ve felâketten, gazabını mûcib olacak bütün hareketlerden sana sığınırım.

Allahım! Cehennemin fitne ve azâbından, kabrin fitne ve azâbından, fitne uyandıran zenginliğin ve fakirliğin şerrinden, deccâlın uyandırdığı fitnenin şerrinden ve bütün kusur, günâh ve isyânlardan sana sığınırım.

Allahım! Doymak bilmeyen nefisten, huşû'u olmayan kalbden, fâidesiz namâzdan, kabûl olunmayan duâdan, gam, gussa ve göğüs darlığından sana sığınırım.

Allahım! Ağır borçtan, düşmanımın bana galebesinden ve sevinmesinden sana sığınırım. Muhammed aleyhisselama ve bütün iyilere salât ve selâm olsun." (Bu dualaların alındığı, "365 Gün Dua" ve evlilik öncesi ve sonrası mutlaka okunması gereken,. " Huzurun kaynağı AİLE kitaplarının yeni baskıları, Arı sanat Yayınevi (0212 5204151) tarafından yapılmışır.)

GÖNÜL BAHÇESİ · 17 EKİM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 646

Akıllı insan olmanın alâmetleri

Hazret-i Ali'nin oğluna nasihati;

Ey oğul! Akıllı ol! Akıllı; şehvetten uzaklaşan, ahireti dünya ile değişmeyendir. Akıllı, yalnız ihtiyacı kadar ve delille konuşur, sadece ahiretinin ıslahı için çalışır. Akıllı, günahlardan sakınır, ayıplardan uzak durur.

Ey oğul! Önünde çıkılması ve geçilmesi pek güç bir basamak vardır. Orada yükü hafif olanlar ağır olanlardan daha kolay geçer. Üzerinden zorla geçenler çabuk geçenlerden daha zararlıdır. Bu basamağa ulaşan her insan ya Cennete veya Cehenneme gider. Bu menzile ulaşmadan önce kendi nefsine dön ve hesaba

çekilmeden önce kendini hesaba çek. Oraya ulaşmada yolunu düzelt. Ölümünden sonra Allahı razı etmek için sana hiç fırsat verilmez.

Ey oğul! Yerin ve göklerin içinde bulunan her şeyi elinde tutan Rabbimiz, sana kendisinden istemek ve dua etme nimeti verdi. Duana icabet edeceğine de söz verdi. Sana bir şey vermesi için kendisine dua etmeni emretti. Ondan rahmet dile ki sana rahmet etsin. O, seninle kendisinin arasına bir perde koymadı ve seni korumak için başkasına teslim etmedi.

O seni ayıplamaz!

Ey oğul! Bir kötülük işlediğin zaman O'na dön ve tevbe et. O, kendine döndüğün için seni ayıplamaz. İşlediğin günahın cezasını vermekte acele etmez. Yaptığın suçu başkalarına bildirmez. Tevbe etmeni de zorlamaz. Günahları niçin işlediğin hakkında seninle münakaşa etmez.

Ey oğul! Allahın rahmetinden ümidini kesme. Ancak O, günahtan dönmeyi sevapla mükâfatlandırır. Kötülüğün karşılığını bir, iyiliğin karşılığını da on misli kabul eder.

Sana dönme ve tevbe kapısını açık bıraktı. O'na hitap edersen hitabını duyar, içinden bir şey istersen, ne istediğini bilir. O, gizliyi açık olan şey gibi bilir. İstediğini arz etmeden, içini Ona dökmeden dertlerini ve sıkıntılarını bildirmeden O bilir. İşlerinde muvaffak olmak için Ona sığın.

Ey oğul! Yapacağın işler senin ve dinin için haylırlı olsun. Sana günah yükleyecek işleri yapmaktan sakın. Mal yanında kalmaz, sen de malın yanında kalmazsın. Dünya için değil, âhiret için yaratıldın. Ölüm için yaratıldın, burada yaşamak için değil.

Ne zaman terk edeceğini bilmediğin bir menzildesin. Âhiret için kâfi derecede azık hazırlayabileceğin bir yerdesin. Âhiret yolunu tutmuş, gitmek üzeresin.

Nereye kaçarsan kaç, seni takip eden ölümden kurtulamazsın. Onun seni bir kötülük üzerinde iken yakalamasından ve tövbe etmemekten kork.

Şayet böyle bir şekilde yakalanırsan kendi kendini helak etmiş olursun. O zaman seni hiçbir kimse kurtaramaz. Ölümü çok hatırla. Bugün ele geçirmek için çırpındığın ve âhirette kendisinden hesaba çekileceğin şeyleri şimdiden düşün. Hesap için hazırlıklı ol.

Ey oğul! İnsanların dünyada uzun süre yaşamaları ve istedikleri gibi gezip tozmaları seni aldatmasın. Dünya, havlayan köpek ve vahşî hayvanlar gibidir.

Birbirlerine saldırırlar. Zengin fakiri yer, büyük küçüğü ezer, kahreder.

Bazıları konaklamış kervanın hayvanları gibi bağlı, bazıları da bağından boşanmış, başıboş, sonu meçhul bir yolun yolcusu olmuştur ki, bunlardan birinci grup fakirler ve hiçbir şeye gücü yetmeyen zayıflar; ikincisi ise, kuvvetli olanlardır.

Bil ki, bunlar sarp bir vadide bela ve âfete uğramış sürüler gibidir. Kendilerini güdecek bir kimse olmadığı gibi, bu vadiden kurtuluş yolunu gösterecek de yoktur.

Bunlar, dünya denizinin içine girerek dalgalarla ölüm kalım savaşı verdiler. Dünyayı bir kurtarıcı sandılar. Oynadılar, oynaştılar, fakat ondan sonrasını düşünmediler.

Bu gafletten uyanıldığı zaman cehaletin haktan gizlediği şeyler şüphesiz meydana çıkacaktır. Bütün insanlar bineklere binmişler, pek kısa bir zaman sonra da bu neticeye ulaşacaklardır.

İlim maldan hayırlıdır!

Ey oğul! Her isteyen isteğine kavuşamayabilir. Her kötülük işleyen de mahrum olmayabilir. Bir kötülük seni en üstün mertebelere ulaştıracak olsa bile kendi nefsini ondan alıkoy. İlim, maldan daha hayırlıdır. İlim seni, sen de malı korursun. İnsan, malı kendisini korumak için toplar. Fakat malı toplarken kendini onun yolunda harcamaktan sakın. Aksi takdirde kaybettiğin şey topladığından çok daha hayırlı ve iyidir.

Allah ile aranda bir perdenin olmasını istemiyorsan açgözlülükten sakın. Tamahkârlık seni felâkete götürür. Sen kendine düşen payı idrak edebilir ve ona uyabilirsin. Allahtan gelen az da olsa kullardan gelen çok şeylerden daha iyidir.

Ey oğul! Ahmak adamın seninle irtibatı kesmesi, akıllıya kavuşmaya denktir.

Ey oğul! Susarak kaçırdığın bir şeyi telâfi etmek konuşarak gücendirdiğin bir kalbi tamir etmekten daha kolaydır. Tulumdaki suyu muhafaza etmek, ağzını sıkı bağlamakla olur.

HİKMETLER · 17 EKİM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 636

Tâatin ve ibadetin aslı

Haseni Basri buyurur ki, “Zerre kadar vera sahibi olmak, bin nafile oruç ve namazdan daha hayırlıdır”.

Ebu Hüreyre buyurdu ki,”Kıyamet günü Allahü teâlânın huzurunda kıymetli olanlar vera ve zühd sahipleridir”.

Büyük âlimlerden bazısı buyurdu ki, “Bir kimse, şu on şeyi, kendine farz bilmedikce, tam vera sahibi olmaz: Gibet etmemeli. Müminlere sui zan etmemeli, kötü bilmemeli. Kimse ile alay etmemeli. Yabancı kadınlara, kızlara bakmamalı. Doğru söylemeli. Kendini beğenmemek için, Allahü teâlânın, kendisine yaptığı ihsanları, nimetleri düşünmeli. Malını helal yere harc edip, haramlara vermemeli.”

Peygamber efendimiz buyurdu ki: “Ver’a sahibi ol ki, insanların en âbidi olursun.”,“Dininizin direği, temeli, ver’a’dır.”, “Hiçbir şey ver’a gibi olamaz.”

Ver’a, İslâmiyetin yasak ettiği haramlardan ve helâl olduğu şüpheli olan şeylerden sakınıp, İslâmiyetin emri olan şeyleri, herkese faydalı işleri yapmak, kusurlu ve gevşek olmaktan sakınmaktır.

Doğru ve halis ibadet edenleri, adet üzere, bozuk ibadet edenlerden ayıran fark, Allahü teâlânın emirlerini gözetmektir. Çünkü, namaz ve orucun halisi de, bozuğu da görünüşte beraberdir. Hâris-i Muhasibî buyurdu ki: “Tâatin ve ibadetin aslı vera’, vera’nın aslı takvâ, takvânın da temeli nefs muhâsebesidir.”

İbni Abidin hazretleri buyuruyor ki, “Şüphelilerden sakınmağa, yani şüphelilerden ittikaya (Ver’a) denir. Haramlardan sakınmağa, (Takva) denir. Şüpheli olmak korkusu ile mubahların çoğunu terk etmeğe de (Zühd) denir”.

Muhammed Hadimi hazretleri buyuruyor ki: “Zamanımızda vera ve takva sahibi olmak güçleşti. Şimdi, kalbini ve dilini ve azayı haramlardan koruyan ve insanlara, hayvanlara haksız olarak zulüm etmeyen ve ücretsiz olarak bir iş yaptırmayan ve herkesin elindekini onun helal mülkü bilen kimse, takva sahibi olur.”

Peygamber efendimiz buyurdu ki, “Allahü teâlâ buyuruyor ki: Ey kulum! Emir ettiğim farzları yap, insanların en abidi olursun. Yasak ettiğim haramlardan sakın,

ver'a sahibi olursun. Verdiğim rızka kanaat eyle, insanların en ganisi olursun, kimseye muhtaç kalmazsın".

HİKMETLER · 18 EKİM 2007 PERŞEMBE · KAYIT 637

Hesapsız mükafat için

Hazreti Ali buyurdu ki: "Sabır îmândandır. Başın bedendeki durumu ne ise, sabrın da îmândaki yeri odur."

Lokman Hakîm oğluna buyurdu ki: "Ey oğul! Altın, ateşle tecrübe edildiği gibi, kul da belâ ve musibetlerle tecrübe edilir. Kulun derecesi, bunlara olan sabrı nisbetinde anlaşılır."

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Dünyâ husûsunda kendisinden aşağıdakilere, âhıret husûsunda ise kendisinden üstün olanlara bakanlar şâkir (şükredici) ve sâbir (sabredici) diye yazılır."

Zümer sûresi 10. âyet-i kerîmesi sonunda meâlen; ".. Sabredenlere mükâfatları hesapsız verilecektir" buyuruldu. Sabır, takvâ sahiplerinin mertebelerinin en üstünü, mü'minlerin derecelerinin en yükseğidir. Kendisine yapışanları hayırlı işlere götürür. Zararlı işlerden çevirir.

Nefsin arzu ve isteklerine uymanın neticesi kötü işler olduğu gibi, sabra sarılmanın neticesi de hayırlı işlerdir. Sabır, Allahü teâlânın sıfatlarındandır.

Allahü teâlâ, sabrı Peygamberlerine ve velîlerine mahsûs kıldı. Sonra, Cennete girmelerine vesile olması için, kullarından dilediğine sabır ni'metinden ihsânda bulundu. Sabırlı kullarını övdü. Onlara kat kat ecir verileceğini bildirdi.

Ra'd sûresinin 22, 23 ve 24. âyet-i kerîmelerinde,"Rablerinin rızâsını kazanmak için sabredenler, namazı (bildirilen vakitlerinde ve âdabına riâyet ederek) kılanlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan gizli ve aşikâre infâk edenler (Allah yolunda harcayanlar), kötülüğü iyilikle savanlar (var ya), işte âhıret saadeti onlar içindir. O saadet, Adn Cennetleridir. Onlar atalarından, zevcelerinden ve zürriyetlerinden (soylarından) sâlih olanlarla beraber o Cennetlere girecekler. Melekler de her kapıdan yanlarına vararak; "Sabrettiğiniz için, size selâm olsun. Âhıret saadeti ne güzeldir" diyeceklerdir."

Bekâra sûresi 155 ve 156. âyet-i kerîmelerinde meâlen buyuruldu ki: "... (Ey Habîbim) Sabredenlere (lütf ve ihsânlarımı) müjdele. Onlar (sabredenler) öyle kimselerdir ki, kendilerine bir musibet geldiği zaman (teslimiyet göstererek); "Biz Allahın kuluyuz ve (öldükten sonra da) yine O'na döneceğiz" derler."

Sabır öyle bir temeldir ki, iyilikler ondan dallanır. Tâat ve îmân onun üzerine kurulur.

HİKMETLER · 19 EKİM 2007 CUMA · KAYIT 638

Sabırsızlık illet kapısıdır

İbn-i Semmâk buyurdu ki: "İnsana bir musibet gelir, o da sızlanmaya, sabırsızlanmaya başlarsa, musibeti iki tane olur."

Büyüklerden birisi buyurdu ki: "Sana gelen bir musibete sabırsızlık göstermen, gelen o musibetten daha ağırdır. Sabırsız kimse, dünyâda kendisini helak eder. Âhırette ise ecrini kaybeder."

Sabır, ikiye ayrılır. Biri günâh işlememek için sabretmektir. İkincisi, dertlerin, belâların acılarına sabretmek, bağırıp çağırmamaktır. İslâm bilgilerini öğrenirken zahmet çekmeye ve ibâdetleri şartlarına uygun olarak yapmaya sabretmek de çok kıymetli olup, böyle sabredenlere Cennette altıyüz derece verileceğini âlimler bildirmişlerdir.

Akıllı kimse, Allahü teâlânın haram kıldığı şeyleri yapmama husûsunda sabır göstermeyi zor görmez. Çünkü haramlarda bulunan lezzet, helâl edilmiş olan mubahlarda fazlasıyla mevcûttur. Buna rağmen ba'zı kimseler haramların görünüşlerine aldanarak, onlarda lezzet var sanmakta, haramlara ve şüphelilere dalarak hakîkî lezzetten uzaklaşmaktadır.

İnsanın başına gelen sıkıntılara sabretmesi, îmânının kemâlini gösterir.

Resûlullah efendimiz buyurdu ki: "Allahü teâlâ buyurdu ki: "Ben bir kulumun bedenine veya malına veya çocuğuna bir musibet veririm ve o kul da buna sabrederse, kıyâmet gününde onu hesaba çekmekten haya ederim."

Sabır izzet kapısı, sabırsızlık illet kapısıdır.

Büyüklerden birisi buyurdu ki: “Sana bir musibet geldiği zaman sabretsen de, sabretmesen de Allahü teâlânın takdîri yerine gelir. Eğer sabredersen, Allahü teâlânın takdîri yerine gelir ve sen sevâb kazanırsın. Şayet sabretmezsen, Allahü teâlânın takdîri yine yerine gelir. Fakat sen hem kendini üzmüş, hem de sevâbtan mahrûm kalmış olursun. O hâlde sen her zaman sabret ki, her durumda kârlı çıkasın.”

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

“İstemediğiniz durumlara sabretmedikçe, istediklerinize ulaşamazsınız. Arzu ettiğiniz şeyleri terketmedikçe, umduklarınıza erişemezsiniz.”

“Amellerin en üstünü, nefsin istemediği şeylerdir. Bu da Allahü teâlânın haram kıldığı, yasak ettiği şeyleri yapmamak için sabır göstermektir.”

“Sabrederek ferahlığı beklemek ibâdettir.”

HİKMETLER · 20 EKİM 2007 CUMARTESİ · KAYIT 639

Başa gelen belalar

Salih el-Merrî hazretleri buyurdu ki “İnsanların başına gelen belâ ve musibetler işledikleri günahlar sebebiyledir.”

Ömer bin Abdülaziz buyurdu ki : «Haccâc, insanların günahları, hataları yüzünden Allahü teâlâ tarafından gönderilmiş bir belâ idi.»

İmam Âzam hazretleri buyuruyor ki :

«Zalim bir sultan sana musallat olur ve sen onun yüzünden dininden bir açık verecek olursan, hem kendin hem de onun için tevbe ve istigfar ederek açığını kapatmaya çalış.»

Muhammed bin Yusuf, bir gün, tanıdıklarının birinden bir mektup almıştı. Mektup sahibi, ülkelerindeki valilerin zulmünden şikâyette bulunuyor idi. Mektubu okuduktan sonra, şu cevabı yazıp gönderdi : «Kardeşim, mektubunuz bize ulaşmıştır. Bilirsiniz ki isyan eden bir kimse, kendisine eza ve cefa yapılmasını reddedemez. Bana öyle geliyor ki, maruz kaldığınız durum, kusur ve günahların uğursuzluğundan doğmaktadır.”

Harun Reşid , haksız olarak bir adamı hapsettirir. Hapsedilen adam ona şöyle bir mektup yazar : «Ey Harun, iyi bil ki, hapisde geçirdiğim her güne, çektiğim her sıkıntıya karşılık senin ömründen bir gün eksilmekte ve nimetlerinden noksanlaşmaktadır. Unutma ki hesap günü yakındır! O gün aramızda hakim ancak Allah olacaktır!»

Harun Reşid mektubu okuyunca, onu hapisten çıkarttı ve kendisine ihsanda bulundu.

Bir gün İbrahim bin Edhem hazretlerine sultanın adamları önemli bir miktarda mal getirdiler ve tanıdığı fakirlere dağıtmasını kendisinden rica ettiler. O, bu teklifi reddetti ve sultanın adamlarına dedi k i : «Allah kıyamet günü zâlimi hesaba çektiği vakit o, «Ya Rabbi, İbrahim bin Edhem'e verdim.» diyecek, sonra da bana yönelecek. O halde bu malı kim toplamış ise, dağıtmak da ona âittir.»

Malik bin Dinar buyurdu ki : «Tevrat'ta şöyle yazılıdır : Allah buyurur ki : Hükümdarların kalbleri benim elimdedir. Kim bana itâat ederse, onları ona rahmet vesilesi yaparım. Kim de bana âsî olursa, onları kendisine belâ kılarım. Siz kendinizi hükümdarlara sövmekle meşgul etmeyiniz. Bana tevbe ve istiğfar ediniz ki onları size merhametli kılayım.»

HİKMETLER · 21 EKİM 2007 PAZAR · KAYIT 640

Kim neye layık ise

Abdullah bin Mervan derdi ki : «Ey idarelerini üzerime aldığım cemaat, sizi insafa davet ediyorum! Siz bizden, Hazreti Ebu Bekir ve Ömer gibi olmamızı istiyorsunuz. Fakat kendiniz onların cemaatı gibi değilsiniz. Cenabı Hakkın bizleri birbirimize yardımcı yapmasını diliyorum. »

İbnü's-Semmâk buyurdu ki : «Hükümdarların milletlerine, milletlerin de hükümdarlarına karşı insaflı olması gerekir. Emevî hükümdarlarından Ömer bin Abdilaziz, hilâfet makamına oturduğu zaman ağlamıya başladı. Sonra hanımlarını ve hizmetçileri toplayıp onları, hayatlarını kendisiyle devam ettirip ettirmemekte serbest bıraktı. Dedi ki : «Ben, bu günden itibaren öyle bir iş ve mes'uliyet altına girmiş bulunuyorum ki, artık sizinle meşgul olmaya zamanım kalmayacaktır. İnsanlar kıyamet gününde hesaplarını verinceye kadar boş vaktim yok demektir.. »

Bunun üzerine ailesi ağlayıp öyle çığlıklar attılar ki, yakın komşuları, onlardan birinin vefat ettiğini sanmışlardı.

Süfyan Sevrî buyurdu ki : «Biz öyle âlimlere yetiştik ki onlar, evlerinde oturmalarını daha faziletli sayıyorlardı. Şimdi ise, ümerâ'nın vezirleri, zâlimlerin adamları oldular.»

Vehb bin Münebbih buyurdu ki : «Milleti idare edenler adaletten ayrılıp zulüm ve haksızlık yaptıkları zaman, Allah o ülkeden bereketini azaltır.Her şeyde bir noksanlık ve darlık baş gösterir.»

Ebu Zer hazretleri şöyle buyururdu : «Öyle zamanlar gelecek ki, devlet adamlarından alınan dünyalıkların karşılığı,dinden tâviz vermek olacaktır.»

Süfyan Sevrî buyurdu ki : «Zalimin yüzüne karşı gülümseyen, ona yakınlık gösteren veya onun bahşişini kabul eden kimse, islâmî kâideleri bozmuş, selefin yolundan ayrılmış olur. Böylece o, zalimlerin yardımcılarından sayılır.»

Tavus hazretleri, pek evinden çıkmazdı.Kendisine bunun sebebini sorduklarında şu cevabı vermiştir: «İdâre edenler adâletten ayrılmış, idare edilenler fesada uğramış; Peygamberin yolu unutulmuştur. Bu sebeple evimde yalnızlığa çekilmiş bulunuyorum. Bilinmesi gerekir ki, bir kimse öz evlâdı ile kölesi arasında hukuku yerine getirme bakımından farklı muâmele yapsa, adaletten ayrılmış olur.»

HİKMETLER · 22 EKİM 2007 PAZARTESİ · KAYIT 641

“Mazlum ahı alma!”

Günün birinde Ebul-Âliye hazretleri, Harun Reşîd’in yanına gitmişti. Ona şu nasihatta bulundu : «Ey Harun, sakın mazlum ahı alma. Çünkü Allah, mazlumun duâsını reddetmez. İsterse o mazlum günahkârın biri olsun.»

Malik bin Dinar buyurdu ki: «Bir milleti idare etme sorumluluğunu üzerine alan kimse, gittikçe şişmanlayıp enine boyuna genişliyorsa, bu hal onun, halkına ve Rabbine karşı vazifesini tam olarak yerine getirmeyişinin bir alâmeti olarak kabul edilebilir.»

İmam-ı Şarani hazretleri buyuruyor ki: Ey müslüman, kendine bir bak ve iyice düşün. Acaba idaresi, terbiye ve bakımı sana ait olanların hukukunu bihakkın yerine getirebiliyor musun? Sana emânet olan göz, kulak, el, ayak... gibi âzânı Allâh'ın razı olacağı işlerde kullanıp günahlardan uzak tutmak suretiyle haklarına riayet edebilmiş misin? Yoksa nefsine aldanmış mısın? Bil ki her bekçi ve muhafız, kendisine emanet edilen şeylerden mes'uldür. Sana ümerâ'nın (Devlet adamlarının) kapısına gitmemeyi tavsiye ederim. Emir ve yasakları bildirmek niyetiyle de olsa,bundan sakın. Çünkü bunu, bugün hakkıyle başaramayacaksın!

Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

“İstediğin gibi yaşa. Ama mutlaka öleceksin. İstediğini yap. Ama mutlaka karşılığını göreceksin.” “Kul Müslüman kardeşine yardım ettiği müddetçe, Allahü teâlâ o kuluna yardım eder.”

“Allahü teâlâ, tevâzu eden kimseyi yükseltir, kibirli kimseyi de alçaltır.”

“Âlimler ve hikmet sahipleri ile oturup kalk. Kötülük ve günah işleyen kimselerden uzak kal.”

“Ey insanlar! En doğru söz, Allahü teâlânın kelâmıdır. En güvenilir tutunulacak şey, takvâdır. En hayırlı yol, Muhammed’in (aleyhisselâm) yoludur. En şerefli söz, Allahü teâlâyı anmaktır, işlerin en hayırlısı azîmetlerdir. İşlerin en kötüsü, dinde sonradan meydana çıkarılan ve dinden olmayan bid’atlerdir. En güzel yol, Peygamberlerin yoludur. En güzel ölüm, şehidlerin ölümüdür. En kötü dalâlet, hidâyete kavuştuktan sonraki dalâlettir. En hayırlı amel, faydalı olandır. En kötü körlük, kalb körlüğüdür. Veren el, alan elden hayırlıdır. Az ve yeterli olan şey, çok fakat, Allahü teâlâyı unutturan şeyden hayırlıdır. En kötü pişmanlık, kıyâmet günündeki pişmanlıktır. Hikmetin başı, Allahü teâlâdan korkmaktır. En hayırlı zenginlik, gönül zenginliğidir. En kötü rivâyet, yalanı rivâyet etmektir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 23 EKİM 2007 SALI · KAYIT 647

Kötü huy, kötü ahlâk nedir?

Kötü ahlâk, kötü huy nedir? Kötü huyun tarifi, kişiye göre, topluma göre, inanca göre değişir. Meselâ, Hıristiyanlıkta, şarap içmek iyi sayıldığı, dini âyinlerinde,

kırmızı şarap içtikleri için, onlara göre şarap içmemek kötü huydur. Meselâ Hindular için, ineğe tapmamak, ona gereken saygıyı göstermemek kötü huydur. Dinimize göre ise, her ikisi de kötüdür.

Bunun için önce neye göre iyi veya kötü, bunu bilmek lâzımdır. Müslümanın iyi veya kötüde ölçüsü, dinimizdir. Örf ve âdetler, kişilerin alışkanlıkları değildir. Dinimiz birşeyin kötü olduğunu bildirmiş ise, bütün insanlar onu iyi bilse, müslümanın düşüncesinde en ufak bir değişiklik olmaz. İnsana dünyada ve âhırette zarar veren herşey, kötü ahlâktan meydana gelmektedir. Yanî, zararların, kötülüklerin başı, kötü huylu olmaktır.

Kötülüklerin en kötüsü, küfürdür. Yanî İslâm dininin son din, Muhammed aleyhisselamın son peygamber olduğuna inanmamaktır. Dinimize göre küfür o akadar kötü bir huydur ki, kâfirin hiçbir iyiliği, hayrâtı, hasenâtı, âhırette faydalı olmaz. Zulüm ile öldürülse bile kâfir, şehîd olmaz. Cennete girmez. Çünkü şartlarına uygun imânı olmıyanın hiçbir iyiliğine sevâb verilmez. Bütün iyiliklerin temeli, son din İslamiyete inanmak ve dinin emirlerine uymaktadır. Dinin emirlerine uymak herşeyden önce gelir. İnsanların daha önceki dine aykırı örf ve âdetlerini terk etmesi, bir tarafa bırakması şarttır.

Herkese, kötü ahlâktan uzaklaşması, yanî dinin emir ve yasaklarına uyması farzdır. Bunun için her müslümanın yakınlarına, çevresine bu hususta nasîhat etmesi lazımdır.

Haram işleyenlerin, bid'at sahiplerinin, kalblerini temiz zannetmeleri kendini ve müslümanları aldatmaktır. Peygamber efendimiz, "Günaha devam edenlerin zamanla kalbi mühürlenir. O, artık sevap işleyemez olur" buyuruyor.

Şems suresinde de, "Nefsini tezkiye eden (kötülüklerden temizleyip faziletlerle dolduran) kurtuldu. Nefsini günahta, dalalette bırakan zarar etti" buyuruldu. (Şems 9-10)

Dünyada rahata, huzûra kavuşmak, kardeşçe yaşayabilmek, âhırette de, sonsuz azâbdan kurtulmak, ebedî ni'metlere, saâdetlere kavuşmak, ancak ve ancak İslam dinine uymakla olur.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki: İslamiyet, dünya ve ahiretteki bütün seadetleri ele geçirten bir sermayedir. İslamiyet'in dışında aranılacak, imrenilecek hiçbir iyilik yoktur.

Abdülhakiki Arvasi hazretleri de, İslamiyet'in içinde hiçbir zarar yoktur. İslamiyet'in dışında hiçbir menfeat yoktur ve olamaz, buyurmuştur.

Bazıları, ben dinin emirlerini yerine getirmiyorum, namaz kılmıyorum, fakat kalbim temiz, kötü ahlâklı değilim diyorlar. Bu mümkün değildir. Kötü huylar, insanın kalbini, rûhunu hasta eder. Bu hastalığın artması, kalbin, rûhun ölümüne, yanî küfre sebep olur. Kişinin îmânı gider de, haberi bile olmaz.

Küfür, kalbin, rûhun en büyük zehiridir. Îmânı olmıyanın," (Kalbim temizdir. Sen kalbe bak" gibi sözleri, boş lâflardır. Her türlü günâhı işleyip de benim kalbim temiz demek kadar ahmakça bir söz olmaz. Çünkü, işlenen her günâh kalbi kirletir. Hadis-i şerifte,

"Bir kimse, günah işlediği zaman kalbinde siyah bir nokta hasıl olur. Eğer tevbe ederse, o leke silinir. Tevbe etmeyip tekrar günah işlerse, o leke büyür ve kalbin tamamını kaplar, kalb, kapkara olur." buyuruldu.

Kalb hastalıklarının şirkten, îmânsızlıktan sonra en kötüsü, bid'at işlemektir. Bid'atlardan sonra da günâhlardan sakınmamak gelir.

Bid'at, Peygamber efendimiz ve Eshâbının zamanında yapılmayıp da daha sonra ortaya çıkartılan ve ibâdet olarak yapılan şeylerdir. Daha sonra da kötü huy olarak, günâh işlemek, insanların haklarına dikkat etmemek, başkalarına zulüm etmek gelir. Zulmün de en büyüğü, bir insanın dinini öğrenmesine mâni' olmaktır. Bu, kul haklarının en büyüğüdür.

İ'tikâdda ve ahlâkta ve amelde emir olunanları terkedene azap yapılacaktır. Azâba sebep olan şeyleri terk etmek lâzımdır. Meselâ namaz kılmamak en büyük günâhlardandır. Bu günâhı terk etmek, yanî beş vakit namazı hergün kılmak şarttır.

Kötü huylardan kurtulmak için müslümanın herşeyden önce kalbini temizlemesi lâzımdır. Çünkü, kalb, bütün bedenin reîsidir, başıdır. Bütün uzuvlar kalbin emrindedir. Peygamber efendimiz, "İnsanın bedeninde bir et parçası vardır. Bu iyi olursa, bütün uzuvlar iyi olur. Bu kötü olursa, bütün organlar bozuk olur. Bu, kalbdir" buyurdu.

Kalbin iyi olması için temizlenmesi lâzımdır. Kalbin temizlenmesi için de, kötü huyları bırakıp iyi huylara sahip olmak ve dinin bütün emir yasaklarını yerine getirmek uymak lazımdır. Bir kimsenin kalbinin temiz olup olmaması, uyması ile anlaşılır.

HİKMETLER · 23 EKİM 2007 SALI · KAYIT 642

Allah için sevmek

İslam büyüklerinin güzel ahlâkından biri de şu idi. Cenab-ı Hakkın emir ve yasaklarına, saygısızlık edildiği zaman tepki gösterirlerdi. Bunu dine bir hizmet olarak yaparlardı. Onlar, Allah rızası için olmadıkça ne bir iş yaparlar, ne de sohbet ederlerdi. Onların herhangi bir kimseyi sevmesi veya sevmemesi, kat'iyyen dünyevî bir maksada dayanmazdı. Hadîs-i şerifde şöyle buyurulmuştur :

«Sevdiğini Allah için sevmek, sevmediğini de yine Allah için sevmemek, imanın en önemli esaslarından biridir.»

O halde bir kimse, insan ve cinnin ibadeti kadar ibadet etse fakat, bu ibadetlerden maksadın Allah rızası olduğundan gafil olsa, yoldan çıkmış olur.

Ali bin Hüseyin buyururdu k i : «İki kişi, eğer Allah rızasına dayanmayan bir maksatla arkadaş olmuşlarsa,yine Allah rızasına dayanmayan bir şey sebebiyle birbirinden ayrılmaları mukadderdir.»

Süfyan Sevrî buyurdu ki: «Bir kimse dinde bir yenilik ortaya attığı zaman, onun kardeşi ve arkadaşı olduğunu söyleyen kimse ona kızmazsa, onun hakkındaki sevgisi ve kardeşliği Allah için değildir. Eğer böyle olsaydı, Allaha isyan edene muhakkak kızacak idi.»

Ebu Hüreyre buyurdu ki : «Kıyamet günü kul Allahın huzuruna getirildiğinde, Cenâb-ı Hak ona :«Ey kulum, sen benim için bir dostu sevdin mi? Tâ ki ben de o dost için seni seveyim.» buyuracak.O halde, Allahın iyi kullarını seviniz ve onların sevgisini kazanmıya çalışınız.»

Cenâb-ı Hak, Hazreti Musa'ya şöyle vahy etmiştir :

«Ya Musâ, benim rızam için bir amel işledin mi?»

Hazreti Musâ:

- Evet ya Rabbi. Senin için namaz kıldım, oruç tuttum,

sadaka verdim... demiş. Cenabı Hak :

- Ya Musâ, bunlar senin içindir. Sen benim için bir dostu dost, bir düşmanı da düşman edindin mi? buyurmuş.

Bundan sonra Musâ aleyhisselâm bildi ki, Allah için sevmek ve yine Allah için buğz etmek, ibadetlerin en yükseğindendir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 24 EKİM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 648

Kötü huydan kurtulmak için

Kötü huyların hepsi için esas ilâç, en tesirli ilâç, hastalığı, zararını, sebebini ve ilâcını bilmektir. Sonra, bu hastalığı kendinde teşhîs etmek, aramak, bulmak gelir. Bu teşhîsi kendi yapar. Yâhut bir âlimin, rehberin bildirmesi ile veya onun kitabını okuyarak anlar.

İnsan kendi kusûrlarını zor anlar. Güvendiği arkadaşına sorarak, kusûrunu öğrenir. Sâdık olan dost, onu tehlikelerden, korkulardan muhâfaza eden kimsedir. Böyle bir arkadaş bulmak çok zordur.

Düşmanlarının kendisine karşı kullandıkları kelimeler de, insana ayıplarını tanıtmağa yarar. Çünkü düşman, insanın ayıplarını arayıp, yüzüne çarpar. İyi arkadaşlar ise, insanın ayıplarını pek görmezler.

Birisi İbrâhîm Edhem hazretlerine,

- Aybımı, kusurumu bildirir misin? diye yalvarınca,

- Seni dost edindim. Her hâlin, hareketlerin, bana güzel görünüyor. Aybını başkalarına sor! dedi. Başkasında bir ayıp görünce, bunu kendinde aramak, kendinde bulursa, bundan kurtulmağa çalışmak da, kötü huylardan kurtulmayı sağlar. “Mü'min mü'minin aynasıdır” hadîs-i şerîfinin ma'nâsı budur. Yanî, başkasının ayıplarında, kendi ayıplarını görür.

Îsâ aleyhisselâma,

- Bu güzel ahlâkını kimden öğrendin? diye sorduklarında,

- Bir kimseden öğrenmedim. İnsanlara baktım. Hoşuma gitmiyen huylarından uzak durdum. Beğendiklerimi ben de yaptım, buyurdu.

Lokman hakîme,

- Edebi kimden öğrendin? dediklerinde,

- Edepsizden! dedi. Yanî onun yaptığı kötü şeyleri yapmamaya çalışmalıdır.

Selef-i sâlihînin, Eshâb-ı kirâmın, velîlerin hayat hikâyelerini okumak da, iyi huylu olmağa sebep olur.

Kötü huydan kurtulmak için, bunun zıddını yapmak için, çok uğraşmak lâzımdır. Meselâ, cimri olan kimse, her vesîle ile az çok demeden başkasına birşeyler vermeye kendini zorlamalıdır. Çünkü, insanın alıştığı şeyden kurtulması çok zordur. Kötü şeyler nefse tatlı gelir.

Kötü ahlâkın zararlarını okumak, işitmek de, faydalıdır. Kötü huyun zararını anlatan hadîs-i şerîfleri okuyan kimse kendini frenler.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

"Her günâhın tevbesi vardır. Kötü ahlâkın tevbesi olmaz. İnsan, kötü huyunun tevbesini yapmayıp, daha kötüsünü yapar."

"Sıcak su buzu erittiği gibi, iyi ahlâk da, hatâları eritir. Sirke balı bozduğu gibi, kötü ahlâk, hayrâtı, hasenâtı mahveder."

İnsanın, kötü şey yapınca, arkasından kendini cezalandırmalıdır. Bu, nefse güç gelen şeyi yapmağı âdet edinmesi de, faydalı ilaçtır. Meselâ, bir kötülük yaparsam, şu kadar sadaka vereceğim veya oruç tutacağım, gece namazları kılacağım diye yemîn etmelidir. Nefis, bu güç şeyleri yapmamak için, onlara sebep olan kötü âdetini yapmaz.

İyi huylu olmak için ve iyi ahlâkını muhâfaza edebilmek için, sâlih kimselerle, iyi huylularla arkadaşlık etmelidir. İnsanın ahlâkı, arkadaşının huyu gibi olur. Ahlâk, hastalık gibi sârîdir. Kötü huylu ile arkadaşlık etmemelidir. İnsanın üç büyük düşmanı olan; nefs, şeytan ve kötü arkadaştan en tehlikelisi sonuncusudur. Yani kötü arkadaştır, kötü çevredir.

Evliyânın büyüklerinden Abdülhakîm-i Arvâsî hazretleri bu konu ile ilgili olarak şöyle buyurmuştur:

"Veba hastalığı çok bulaşıcı bir hastalıktır. Buna rağmen, sağlam bir kimse, vebalı bir hasta ile aynı odada kalsalar, aynı yatakta yatsalar, aynı kaptan yemek yeseler, bu şekilde yedi sene kalsalar sağlam kimseye hastalık geçmeme ihtimali vardır. Ancak, güzel huylu bir kimse, kötü huylu kimsenin kaldığı bitişik odada bir akşam bile kalsa sağlam kimseye kötülük, zulmet geçmeme ihtimali yoktur."

Hadîs-i şerîfte, "İnsanın dîni, arkadaşının dîni gibi olur" buyuruldu. Faydasız şeylerden, oyunlardan, zararlı şakalaşmaktan ve münâkaşa etmekten uzak durmalıdır. İlim öğrenmeli ve faydalı işler yapmalıdır. Ahlâkı bozan, şehveti

harekete getiren zararlı kitapları, gazeteleri okumamalı, böyle radyo ve televizyondan uzak kalmalıdır.

Harâm helâl demeden mal, mülk arkasında koşanlardan hiçbiri murâdına kavuşamamıştır. Malı, makamı hayır için arıyan ve hayır işlerde kullanan, rahata, huzûra kavuşmuştur. Allahü teâlâdan korkmak, bu deryânın gemisidir. Hadîs-i şerîfte, "Dünyada, kalıcı değil, yolcu gibi yaşamalı! Öleceğini hiç unutmamalı!" buyuruldu.

Bu hadis-i şerife tam olarak kalben inanan, kimseye kötülük yapamaz. Melek gibi olu.

HİKMETLER · 24 EKİM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 643

Kusursuz sevmek için

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki:Muhammed aleyhisselama tam ve kusursuz tâbi olabilmek için, Onu tam ve kusursuz sevmek gerekir. Tam ve olgun sevginin alameti de, onun düşmanlarını düşman bilmektir. Onu beğenmeyenleri sevmemektir. Sevgiye müdahene, gevşeklik sığmaz.

Abdullah bin Mes'ud buyurdu ki : «Bir kimseyle sohbet ettiğin zaman, onun sana olan sevgi ve samimiyeti hakkında ona bir şey sorma. Ancak onun hakkında gönlünde ve nefsinde neler var ona bak. Zira senin onun hakkındaki düşündüklerin, onun senin hakkında düşündüğü şeylerin aynidir.»

Muhammed bin Hanefiyye buyurdu ki : «Kul, aslında cehennemlik olan bir adamı Allahın rızasına uygun hayırlı bir iş yaptığını gördüğü için sevmiş olsa, bu yüzden Allah onu mükâfatlandırır. Yine kul, aslında cennetlik olan bir adama Allahın rızasına aykırı bir kötülük yaptığını gördüğü için buğzetmiş olsa, bundan dolayı daAllah onu mükâfatlandırır.»

Malik bin Dinar, yanına bir kelp gelip oturduğu zaman ona ilişmezdi. O derdi ki : «Bu köpek, kötü arkadaştan daha iyidir. Kişinin iyi kimseler yanında bulunup da doğru yola gitmemesi, şer olarak kendisine yeter.»

Ahmed bin Hanbel buyuruyor ki : «Kulun kalbini islâh etmesi için, iyilerle beraber olmak ve onların işlerini nazarı dikkate almak kadar faydalı birşey

yoktur.Yine kulun fasıklarla beraber olup onların işlerine dikkat ve nazar etmesi kadar zararlı birşey yoktur.»

Yahya bin Muaz buyurdu ki: «Allahü teâlânın velî kulu, yeryüzünün çiçeğidir. Hakkın tâlipleri onu kokladığı, onun kokusu gönüllerine vâsıl olduğu zaman, onların Allaha olan aşk ve şevkleri artar.»

Hasan Basrî hazretleri buyurdu ki:«Fâsık, günahkâr kul ile ilişiği kesmek Allaha yakınlıktır.»

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Ey müslüman, kendi hâlini bir düşün. Acaba Allah için Allahın bir dostunu dost edindin, düşmanım da düşman saydın mı? Yoksa sevip sevmemekte kendi heva ve nefsinemi uymuşsun? Kendine ağla. Gece-gündüz Allah' tevbe ve istiğfar et.

HİKMETLER · 25 EKİM 2007 PERŞEMBE · KAYIT 644

İmânın aslı

Abdullah bin Mübârek hazretleri buyurdu ki: “Îmânın aslı, Resûlullah efendimizin getirmiş olduğu şeylerin hepsini tasdik etmektir. Bunları tasdik eden kimse, bunlarla amel eder. Yanî Allahü teâlâya itaat eder. Ebediyyen Cehennemde yanmaktan kurtulur.”

Allahü teâlânın beğendiği işleri yapmak, dünyâ ve âhıret kazançlarının toplamıdır. Kulun, Allahü teâlâya olan tâatini mükemmel bir şekilde yapabilmesi için, dünyâ sevgisinden ve dünyâ ile alâkalı bağlardan kurtulması lâzımdır. İnsan dünyâdan uzaklaştıkça, Allahü teâlâya yaklaşır. Ma’nevî kirlerden uzaklaşıp, melekût âlemine yükselir.

Büyük âlimler, Allahü teâlânın ni’metlerine üç şeyle kavuşulacağını, bunların; çok şükretmek, tâata yapışmak ve günahlardan sakınmak olduğunu bildirmişlerdir.

Allahü teâlâ, üç şeyi, üç şey içinde gizlemiştir. Rızâsını tâatte, gadabını günahlarda, velîleri de kulları arasında gizlemiştir. Bunun için hiçbir tâati basit görmemelidir. Olur ki o tâat, Allahü teâlânın rızâsına vesile olan tâattır. Hiçbir günâhı küçük görmemelidir. Olur ki, küçük gördüğün o günah, Allahü teâlânın

gadabına sebeb olabilir. Hiçbir kimseyi de hor görme ki, o kimse de Allahü teâlânın velî kullarından biri olabilir.”

Allahü teâlâ dünyâyı, âhıret saadetini kazanma yeri yapmıştır. Âhıret yolculuğunda, dünyâ binek gibi kullanılmalıdır. Bir hadîs-i şerîfte; “Dünyâ ne güzel binektir. Ona binin, o sizi âhırete ulaştırır” buyuruldu.

Akıllı ve zekî olan herkes, gayet açık olarak anlar ve bilir ki, dünyâ, âhıret saadetini kazanmaya, âhıreti ma’mûr etmeye vesiledir. Burada ömrünü, asıl olan bu maksada uygun olarak değil de, gelip geçeceği bir yolcunun konak yeri gibi olan dünyâyı ma’mûr etmek için harcayan kimse, elbette ki âhıretteki sonsuz saadetten mahrûm olur.

Tâat işlemekte esas olan şartlardan birisi odur ki, tâat hemen yapılmalı, özürsüz olarak geciktirilmemelidir.

Resûlullah efendimiz, Hz. Ali’ye buyurdu ki: “Dünyâdan nail olduğun (eline geçen) şeylerle sevinme, kaçırdığın şeyler için üzülme. Amel etmediği hâlde âhırette saadete ve mükâfata kavuşmak istiyenlerden, uzun emel sebebiyle tevbeyi geciktirenlerden olma.”

HİKMETLER · 25 EKİM 2007 PERŞEMBE · KAYIT 655

İmânın aslı

Abdullah bin Mübârek hazretleri buyurdu ki: “Îmânın aslı, Resûlullah efendimizin getirmiş olduğu şeylerin hepsini tasdik etmektir. Bunları tasdik eden kimse, bunlarla amel eder. Yanî Allahü teâlâya itaat eder. Ebediyyen Cehennemde yanmaktan kurtulur.”

Allahü teâlânın beğendiği işleri yapmak, dünyâ ve âhıret kazançlarının toplamıdır. Kulun, Allahü teâlâya olan tâatini mükemmel bir şekilde yapabilmesi için, dünyâ sevgisinden ve dünyâ ile alâkalı bağlardan kurtulması lâzımdır. İnsan dünyâdan uzaklaştıkça, Allahü teâlâya yaklaşır. Ma’nevî kirlerden uzaklaşıp, melekût âlemine yükselir.

Büyük âlimler, Allahü teâlânın ni’metlerine üç şeyle kavuşulacağını, bunların; çok şükretmek, tâata yapışmak ve günahlardan sakınmak olduğunu

bildirmişlerdir.

Allahü teâlâ, üç şeyi, üç şey içinde gizlemiştir. Rızâsını tâatte, gadabını günahlarda, velîleri de kulları arasında gizlemiştir. Bunun için hiçbir tâati basit görmemelidir. Olur ki o tâat, Allahü teâlânın rızâsına vesile olan tâattır. Hiçbir günâhı küçük görmemelidir. Olur ki, küçük gördüğün o günah, Allahü teâlânın gadabına sebeb olabilir. Hiçbir kimseyi de hor görme ki, o kimse de Allahü teâlânın velî kullarından biri olabilir."

Allahü teâlâ dünyâyı, âhıret saadetini kazanma yeri yapmıştır. Âhıret yolculuğunda, dünyâ binek gibi kullanılmalıdır. Bir hadîs-i şerîfte; "Dünyâ ne güzel binektir. Ona binin, o sizi âhırete ulaştırır" buyuruldu.

Akıllı ve zekî olan herkes, gayet açık olarak anlar ve bilir ki, dünyâ, âhıret saadetini kazanmaya, âhıreti ma'mûr etmeye vesiledir. Burada ömrünü, asıl olan bu maksada uygun olarak değil de, gelip geçeceği bir yolcunun konak yeri gibi olan dünyâyı ma'mûr etmek için harcayan kimse, elbette ki âhıretteki sonsuz saadetten mahrûm olur.

Tâat işlemekte esas olan şartlardan birisi odur ki, tâat hemen yapılmalı, özürsüz olarak geciktirilmemelidir.

Resûlullah efendimiz, Hz. Ali'ye buyurdu ki: "Dünyâdan nail olduğun (eline geçen) şeylerle sevinme, kaçırdığın şeyler için üzülme. Amel etmediği hâlde âhırette saadete ve mükâfata kavuşmak istiyenlerden, uzun emel sebebiyle tevbeyi geciktirenlerden olma."

HİKMETLER · 26 EKİM 2007 CUMA · KAYIT 656

O'nu tanıyan O'na itaat eder

Hazreti Ali buyurdu ki: "Allahü teâlâyı tanıyan, O'na itaat eder. Şeytânı tanıyan ona âsî olur. Hakkı, doğru yolu tanıyan, O'na tâbi olur. Dünyâyı tanıyan, onu terkeder. Yanî haramları, mekrûhları ve şüpheli şeyleri terkeder. Dünyâya kıymet vermez ve ona düşkün olmaz. Âhıreti tanıyan da, onu kazanmanın yollarını arar."

Bu hasletler pek kıymetli ise de, bunları kendinde toplayan pek azdır.

Lokman Hakim oğluna nasihatinde buyurdu ki: "Ey oğul! Allahü teâlânın râzı olduğu şeylerden bahsedenlerle birlikte bulun. Eğer sen onlardan daha bilgili isen, ilmin ile onlara faydalı olursun. Onlar senden daha bilgili ise, sen onların bilgilerinden istifâde edersin. Böyle olunca, eğer Allahü teâlânın rahmetinden ve ihsânından onlara birşey gelirse, onlarla birlikte o rahmet ve ihsâna sen de kavuşmuş olursun.

Allahü teâlânın beğendiği ve râzı olduğu şeylerden bahsetmiyen kimselerle beraber olma. Böyle kimselerle beraber olma hâlinde, eğer sen âlîm isen, onlar bu ilminden istifâde edemiyecekleri için, ilimle onlara faydalı olamazsın. Şayet ilim sahibi değilsen, seni büsbütün câhil yaparlar. Bu hâllerinden dolayı, onlara Allahü teâlânın la'neti ve gadabı gelecek olursa, sen de onlarla birlikte helak olursun."

Allahü teâlâyı tanıyan O'na İtaat eden, Allahü teâlânın kazasına boyun eğer. Böyle bir kimse, kendisine gelen ve kendisinden ayrılan birşeyde nefsine pay ayırmaz. Meydana gelen herşeyin, Allahü teâlânın dilemesi ve takdîri ile olduğunu bildiği için gönlü rahatttir.

Cenabı Hakka yapılan tâatın geçerli olabilmesi için riyayı terk etmek şarttır. Hz. Ali; "Hiçbir hayırlı ameli riya ile yapma" buyurdu. Hadis-i şeriflerde buyuruldu:

"Üç kişinin, imanı kâmildir:

1- Allah için yapacağı bir işte kınanmaktan korkmayan. 2- Riyadan kaçan. 3- Ahiret işini, dünya işine tercih eden. "

"Kendisinden başka himaye edenin bulunmadığı kıyamet günü, Allahü teâlâ, şu yedi sınıf insanı himaye eder:

1- Adil idareci. 2- Allaha ibadetle yetişen genç. 3- Namaz için gönlü camiye bağlı olan. 4- Arkadaşını Allah rızası için seven. 5- Güzel, zengin ve mevki sahibi bir kadın, kendisini davet edince, Allahtan korkarak onu reddeden. 6- Sadakayı gizli (riyasız) veren. 7- Yalnızken Allahı anıp ağlıyan."

HİKMETLER · 27 EKİM 2007 CUMARTESİ · KAYIT 657

“Onu Allah’a ısmarla!”

İslam büyükleri, gerek kendileri, gerek evlâd ve talebeleri hakkında işlerini Allahü teâlâya ısmarlarlardı. O’na sığınır, yardım dilerlerdi. Yollarını şaşırmamak için dayanakları Allahü teâlâ idi. O’na güvenip dayanmaktan gâfil olmazlar, kendiliklerinden bir şey talebinde bulunmazlardı.

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Büyük istek ve arzuma rağmen oğlum Abdurrahman’ı, bir türlü okumaya ısındıramamıştım. Ne yapacağımı düşünürken Cenab-ı Hak, kalbime şu ilhamı verdi: “Onu Allah’a ısmarla!”

Evet içime böyle doğdu ve sebeplere yapışıp böyle yaptım. Aynı gecenin sabahında bir de ne göreyim, Abdurrahman kendiliğinden derse çalışıyor. O günden itibaren ilmin zevk ve tadını tatmıya başladı. Anlayışı da öylesine gelişti ki, kendisinden senelerce evvel ilim tahsiline başlıyanlardan üstünlük göstermiye başladı. İşini Allaha ısmarlamam sebebiyle Allah da beni ızdırabdan kurtardı.

Bu hususta Aliyyül-Havvâs hazretleri de şöyyle buyurdu:

“İlmiyle âmil âlimlerin çocukları hakkında yapacakları en faydalı şey, işlerini Allaha sığınmak ve onlar için dua etmektir. Çünkü âlimlerin çocukları analarından büyük müsamaha gördükleri gibi, babalarına karşı da çok nazlı olarak büyürler.

Çocuk, bir din âlimi olarak insanlardan hürmet ve itibar gören babasının sayesinde kendisine de hürmet edildiğini görünce, bununla yetinir. Çalışıp fazilet sahibi olmak için artık bir sebeb görmez. İlme emek vermek, takva ve perhizkârlıkla kazanacağım şöhret ve itibar, babamın sayesinde hâsıl olmaktadır. Bunca sıkıntı çekmeye ne lüzum var? diye düşünür. Luzumundan fazla itibar göstermeyerek çocuğu su düşünceden kurtarmak lazımdır.

Fakat, halkın bilhassa sıkıntı içinde olanların çocukları böyle düşünmezler. Çünkü onlar hayata gözlerini açtıkları zaman şiddetli sıkıntılar ile karşılaşırlar. Halk arasında dövülenleri, hapse atılanları, ihanete uğruyanları ve haraca bağlananları gördükçe bu durumlardan kurtulmanın çarelerini düşünürler.

Cenab-ı Hak da onlara Kur'an-ı kerim ve ilim tahsili ile meşgul olmayı ilham eder. Böylece kendilerini ilme ve Kur'an-ı kerime verirler. İnsanların kendilerine hürmet ettiklerini gördükçe de ilim ve mücahede hakkındaki şevk ve gayretleri kat kat artar. Sonunda yüksek makamlara yükselirler. “

HİKMETLER · 28 EKİM 2007 PAZAR · KAYIT 658

Riyakârların hali

İslam büyükleri tam bir ihlâs sahibi idiler. İlim ve amellerine riya karıştırmaktan son derece korkarlar idi. Onların bu güzel ve örnek ahlâkına, herkesin çok ihtiyacı vardır. Resulullah efendimiz riyakarların halini şöyle bildirdi:

“Allahü teâlâ, Adn cennetini yarattığı zaman, orada gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, hiçbir beşer gönlünün hatırlamadığı nimetler yarattı. Ona Konuş!, diye emretti. O da üç defa: Şüphesiz mü’minler felâh bulmuştur. Dedi. Sonra şöyle konuştu: “Ben cimrilerin ve mürailerin (riyakarların) hepsine haram kılınmışımdır.”

Vehb bin Münebbih şöyle buyurdu: “Uhrevî bir amelle dünyalığını temine çalışan bir kimsenin kalbini Cenâb-ı Hak tersine çevirir ve onu, cehennemlikler defterine yazar.”

Hasan-ı Basrî buyurdu ki: “İsâ aleyhisselâm buyurmuş ki: “Kim bildiği ile amel ederse, Allahın gerçek dostu olur.”

Süfyan-ı Sevrî buyurdu ki: “Validem bana derdi ki: Ey oğlum, ancak öğrendiğin ile amel etmeye niyetli olduğun zaman ilim edinmeye çalış. Aksi halde ilim, kıyamet günü senin üzerinde bir vebaldir.”

Hasan-ı Basrî çok kere nefsini hesaba çekerek: “Demek sen, Allahın âbid, zâhid ve sâlih kulları gibi konuşur, fasık, münafık ve müraîlerin işi gibi iş yaparsın ha. Vallahi ihlâslı kulların sıfatı bu değildir.” derdi.

Fudayl bin İyaz diyor ki: “İşlerinde son derece titiz, tel üzerinde oynayan bir cambaz gibi dikkatli olmıyan bir kimse, riya çukuruna düşmekten kendini koruyamaz.”

Zünnûn Mısrî'ye, "Kulun ihlâs sahibi kimselerden olduğu nasıl belli olur? diye sordular. O buyurdu ki: "Kendisini tam manası ile tâate verip, insanların nazarında mertebe ve itibarının silinmesini severek kabul ettiği zaman."

Yahya bin Muaz'a, "Kul ne vakit ihlâs sahibi olabilir?" diye sordular. O şöyle buyurdu: "Ahlâkı süt emer çocuğun ahlâkı gibi olduğu zaman. Yani kendisini öven ve yerenlere hiç aldırış etmediği vakit."

Hadis-i şerifte buyuruldu:

Altı şey amelleri mahveder, yok eder: 1- Halkın ayıbı ile meşgul olmak. 2- Kalb katılığı. 3- Dünya sevgisi. 4- Hayâ azlığı. 5- Uzun emel. 6- Zulmün devam etmesi.

HİKMETLER · 29 EKİM 2007 PAZARTESİ · KAYIT 659

"Kimin için yaptınsa ondan iste!"

Ebu Abdullah el-Antakî hazretleri buyurdu ki: "Allah kıyamet gününde ikiyüzlü kimseye: "Kime gösteriş yaptınsa amelinin sevabını ondan al! Dünyada iken ilim ve amelinden dolayı insanlar sana meclislerinde yer vermediler mi? Sen onlara başkan olmadın mı? Alış-verişinde kolaylık göstermediler mi? Sana çeşitli ikramlarla bulunmadılar mı?" buyuracak. Böylece dünyada gördüğü mükâfatları bir bir sayacak ve âhirette riyakârlara verilecek bir mükâfat olmadığını bildirecektir."

Antâkî yine buyurdu ki: "Kendilerine süs verenler üç kısımdır: 1- İlimle süslenenler. 2- Amelle süslenenler. 3- Süslenmeyi terketmek suretiyle süslenenler. En gizlisi ve şeytanın en sevdiği üçüncüsüdür. "Kişi zahirî amellerinde, gönlünde halkı mülâhaze ettiği halde ihlâslı olmak isterse, bu imkânsızdır. Zirâ ihlâs kalbin hayat suyudur. Riya ise kalbi öldürür."

İyas bin Muaviye, İbrahim Temimî'nin kardeşi idi. Bunlar biribirini arkasından övmezdi. Bu hususta derlerdi ki: "Ben kardeşimi insanlar arasında övmek suretiyle sevabının noksanlaşmasını istemem."

Yusuf bin Esbat diyor ki: "Nefsimi ne zaman derin ve ciddi bir muhasebeye çektimse, onu halis bir müraî olarak buldum."

Hasan-ı Basrî hazretleri de şöyle buyurdu: “İnsanlar arasında kendisini zemmeden, kötüleyen kimse, hakikatta kendisini övmüş olur. Bu ise riya alâmetlerindendir.”

Bir gün, Yunus bin Ubeyd’e, “Amel bakımından Hasan-ı Basrî hazretlerinin yerini tutmuş bir kimseyi gördün mü?” diye sormuşlar. O da şu cevabı vermiş: “Vallahi ben, söz bakımından bile onun yerini tutmuş bir kimseyi görmedim. Amel bakımından onun gibisini nerden göreceğim? O’nun va’z ve nasihatları gönülleri ağlatıyordu. Başkalarının va’zları ise gözleri bile ağlatamıyor.”

Ebu’s-Sâib, Kur’an-ı kerim veya hadîs dinlerken kendisine ağlamak geldiğinde, riya olur korkusu ile kendisini tutar, onu tebessüm haline çevirirdi.

Fudayl bin İyad hazretleri buyurdu ki: “Kişi insanlar ile ünsiyet ettiği müddetçe, tam manasiyle riyadan salim olamaz.”

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

Üç şey kurtarıcıdır: 1- Gizli ve açıkta Allahtan korkmak. 2- Varlıkta, yoklukta itidal üzere olmak. 3- Öfkede ve cezada adalet.

GÖNÜL BAHÇESİ · 30 EKİM 2007 SALI · KAYIT 649

Şeytanın maskarası olmamak için

Dini tam olarak yaşayabilmek için, dinin emir ve yasaklarını çok iyi bilmek lazımdır. Bunun için dinimiz ilme ve âlime çok önem vermiştir. Hadis-i şerifte, “Şeytana karşı bir fakih, bin abidden (ibadet çok yapandan) daha kuvvetlidir.” buyuruldu. Çünkü fakih, dinini bilen kimsedir, âlimdir. Bilen kimsenin kaldırılması, yoldan çıkartılması çok zordur. Peygamber efendimiz, “Âlimin âlim olmayana üstünlüğü, peygamberin ümmetine üstünlüğü gibidir.” buyurmuştur. Dinin emir ve yasaklarını ve bunların önemini bilen kimse, şartlar ne olursa olsun, dine aykırı işyapmaz. Bilmeyen, kötü kimselerin, şeytanın maskarası olur. Bunun geçmişte örnekleri çoktur:

Eski kavimlerde vaktinin çoğunu ibâdet ile geçiren, "Âbid Bersîsâ" isminde genç biri vardı. Bu kimsenin duâsı makbûl idi. Ne için duâ etse kabûl edilirdi. Bunun

için her sıkıntısı olan ona gider, duâ isterdi. Hasta olan kimselere de duâ ediyor, duâsı sebebiyle hastalar şifâ buluyordu.

Şeytanların başı İblis, bu âbidi yoldan çıkarmayı düşündü. Fakat ne kadar uğraştıysa buna muvaffak olamadı. Bu işi neticelendirmek için bütün kurmaylarını toplantıya çağırdı. Onlara dedi ki:

- Şu Âbid Bersîsâ, nice zamandır bize meydan okuyor. Onu bir türlü yoldan çıkartamadık, acze düştük. Bu işi hanginiz başarabilir.

İblisin önde gelen adamlarından birisi söz istiyerek dedi ki:

Ben bu işi üzerime alıyorum. Artık bu işi hâllolmuş bilin. Kısa zamanda sizi memnun edecek, neticeyi takdim edeceğim.

Âbid'i yoldan çıkarmayı üzerine alan şeytan, toplantıdan çıkar çıkmaz bir eve gitti. Gittiği evin sahibi, hâli vakti yerinde zengin bir kimseydi. Güzel de bir kızı vardı. Şeytan, işe önce bu kızdan başladı. Çeşitli evhamlar, vesveseler vererek kendisini hasta olduğuna inandırdı. Kızı hastalık hastası yaptı.

Kızlarının hasta olduğunu gören ana-babası onu tedâvi ettirmek istediler. Bu tedâvinin yapılması için de hatırlarına, meşhur Âbid Bersîsâ geldi. Kızlarını alıp, doğruca Âbid'in evine vardılar. Âbid kızın şifâ bulması için duâ etti. Kız rahatladı, hiçbir hastalık alâmeti kalmadı. Neşe içinde evlerine geri döndüler.

Şeytan bir zaman sonra, tekrar kızın yanına varıp, ona yine hasta olduğuna dair vesveseler vermeğe başladı. Kız eski hâline döndü. Ana-babası kızlarını tekrar alıp, Âbid'e gittiler. Şeytan yolda giderken, bunlara "Eğer kızınızı birkaç gün Âbid'in yanında bırakırsanız hastalığı tamamen geçer. Aksi takdirde, sık sık getirip götürmeniz gerekir" diye vesvese verdi.

Neticede, kızlarını orada bırakmaya karar verdiler. Fakat Âbid bunu kabûl etmedi. Çünkü, Âbid evinde yalnız kalıyordu. Gündüzleri oruç, geceleri de namaz kılarak geçiriyordu. Dünya ile ilgisi kalmamıştı. Bunun için kızı kabûl etmek istemedi.

Fakat, ana-babası çok ısrar ettiler: “Kızımızın sana bir zararı olmaz. İbâdetlerine engel teşkil etmez. Sen zaman zaman onu okur, ona duâ edersiniz. Biz senin ve onun bütün masraflarını karşıladığımız gibi, ayrılırken de fazlasıyla dünyalık bırakacağız" dediler.

Genç Âbid, âlim olmadığı için iki gencin, ateş barut misali bir arada kalmalarının başına ne belalar açacağını düşenemedi. Çok ısrar ettikleri için, iyi

niyetle kızı evde bıraktı. Halbuki iyi niyetle de olsa haram işlenemezdi.

Kız az zaman sonra şeytanın da tahrikiyle, Âbid'in dikkatini çekecek şeyler yapmağa başladı. Önceleri Âbid buna aldırış etmedi. Fakat şeytan kızı rahat bırakmıyordu, devamlı Âbid'e karşı tahrik ettiriyordu. Önceleri kızın güzelliğini pek fark etmiyen Âbid, kızın eşsiz güzelliğini görünce, o da nefsine mağlup oldu. Bu defa da Âbid'e vesvese vermeğe başlıyan şeytan: "Senin çok sevapların var. Cenâb-ı Hak affedicidir, günâh ne kadar büyük olursa olsun, affeder, kızla beraber olduktan sonra tevbe edersin. Bir defacık işlenen günâhtan ne çıkar" şeklinde telkinde bulunuyordu.

Âbid, nefsiyle ve şeytanla epey bir mücadele ettikten sonra, teslim bayrağını çekti sonunda, kızın arzusunu yerine getirdi.

Daha sonra kendine geldiğinde, yaptığı işten utanmaya pişmanlık duymaya başladı. Rûhu bunalıma düştü. Tuttuğu oruçları, sabaha kadar kıldığı namazları bırakmış şimdi ne yapacağım, endişesine düşmüştü. Âbid'in bu durumu şeytan için kaçırılmıyacak bir fırsattı. Zaten bu hâle düşmesini dört gözle bekliyordu. Hemen ona akıl hocalığı yapmaya başladı. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 30 EKİM 2007 SALI · KAYIT 660

Bid’atler öyle yayılacak ki

İslam büyükleri, her işlerinde Resulullah efendimizi ve Eshabını örnek aldılar. Ehli sünnet yolu denilen bu yoldan ayrılmada hiç taviz vermediler. Çünkü bu yoldan ayrılmanın bid’at olduğunu, bid’atın da ne kadar tehlikili bir yol olduğunu biliyorlardı. Bid’atın tehlikesini Resulullah efendimiz şöyle haber vermişti.

“Sünnetler bid’at telâkki edilmedikçe kıyamet kopmıyacaktır. Zamanla bid’atlara öyle yayılacak ki, bir bid’at terkedildiği vakit, insanlar: Sünnet terkedildi, diyecekler.”

Bid’atler öyle yayılacak ki, nesilden nesile intikal edecek birkaç nesil devam edecek, böylece bid’atlarla amel etmek birkaç nesil uzayınca, insanlar bid’atları, Peygamber efendimiz’in sünnetlerinden zannedecekler.

Bunun için İslam büyükleri Resulullahın sünnetine sarılmayı ve bid'atlardan kaçınmayı önemle tavsiye ve teşvik etmişlerdir. Bu konu üzerinde hassasiyetle durmuşlardır.

Bunun örnekleri çoktur. Hazreti Ömer, bazen bir şey yapmayı düşündüğü zaman birisinin: "Yâ Emir'el-Mü'minin, Resûlüllah böyle bir şey yapmış veya yapılmasını emretmiş değildir." demesi üzerine, hemen o şeyi yapmaktan vazgeçerdi.

Bir gün, herkesin giymeyi adet edindiği elbiselerin boyanırken necis madde kullanıldığı şüphesi üzerine, bu elbiselerin giyilmesini yasak etmek istedi. Birisi ona dedi ki:

"Ya Ömer, Resûlullah bizzat kendileri ve O'nun sağlığında başkaları bu elbiseden giymişlerdir."

Bunun üzerine Hazreti Ömer, kararından vazgeçip Allaha tevbe ve istiğfarda bulundu. Kendi kendine şöyle söyleniyordu: "Eğer, bu elbiseyi giymemek, hakikaten takvadan sayılsaydı, herhalde Resûlüllah Efendimiz onu giymezdi.."

Zeynel-Abidîn hazretleri, bir gün oğluna diyor ki:

"Oğlum bana bir elbise yaptır. Onu helada giyip, namaz kılacağım vakit çıkaracağım. Görüyorum ki pislik üzerine konan sinekler, sonra gelip elbisem üzerine konuyor." Oğlu dedi ki: "Babacığım, Hazreti Peygamberin namaz için ayrı, halâya gitmek için ayrı elbisesi yoktu. Sırf halâda giyilmek üzere kendisi bir elbise yaptırmış veya başkalarına emretmiş değildir." Bunun üzerine İmam, fikrinden vazgeçmiştir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 31 EKİM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 650

Şeytanın maskarı olan Bersîsâ'nın haiz sonu

Dünden Devam

Şeytan "Âbid Bersîsâ"'nın dünyalık arzusunun ve nefsi duygularının harekete geçmesi ile oluşan perişan hâlini fırsat bilerek, ona şu aklı verdi:

“Sen zina yaparak kötü bir iş yaptın. Yaptığın bu kötü iş başkaları tarafından duyulursa, halk nazarında rezil-rüsva olursun. Ayrıca kanunun pençesine düşüp yaptığının cezasını en ağır şekilde çekersin. Şimdi senin bir tek kurtuluş yolun kaldı. Bunu yaparsan kurtulursun, yoksa hâlin perişanlık olur. Bu işten kurtulmanın yolu, kızı öldürüp, gizlice gömmendir. Ana-babası kızı almağa geldiklerinde, hastalıktan öldüğünü ve defnedildiğini söylersin. Zaten senden böyle bir kötü iş beklemedikleri için sana inanırlar. Dürüstlüğün, dindarlığın herkesçe malumdur. Bunun için hâdiseyi araştırma isteğinde bulunmazlar.”

Şeytanın verdiği bu telkinler, Âbid'in aklına yattı. Başka türlü bu sıkıntıdan kurtulamam diye düşündü. Hemen şeytanın bu fikrini tatbike başladı. İşlediği çirkin suçu yok etmek maksadıyla, kızın üzerine atıldı. O'nu boğarak öldürdü. Sonra da gece kimse görmeden evinin bahçesine gömdü.

Bir müddet sonra, kızın anası ile babası kızlarını almaya geldiler. Âbid onlara: “Başınız sağ olsun. Kızınız hastalıktan kurtulamayıp vefât etti. Cenazesi, bekletilmesi uygun olmadığı için hemen kaldırıldı. Size sabır tavsiye ederim, ölen ile ölünmez” diyerek onları teselli etti.

Kızın ana-babası, Âbid'den hiçbir kötülük beklemedikleri için, çok üzülmekle beraber, birşey söylemeden perişan hâlde oradan ayrıldılar. Âbid onların gitmelerinden sonra rahat bir nefes aldı. Aklınca tehlikeyi atlatmış, halka rezil-rüsva olmaktan kurtulmuştu.

Şeytan bu defa da, üzüntü içinde olan kızın ana-babasına vesvese vermeğe başladı. "Kızınızın başına ya kötü bir iş geldiyse, siz araştırmadan Âbid'in sözüne inanıp döndünüz. O da bir insan, yanlış iş yapabilir. Nefsine uyabilir. İşin mahiyetini öğrenmekle bir zararınız olmaz. Yâ başına bir iş gelmişse, suçlu cezasını çekmelidir."

Bu telkin devamlı zihinlerini meşgul etmeye başladı. Nihayet dayanamayıp, Âbid'i şikayet ettiler. Yapılan tahkikatta, cinayet olduğu ortaya çıktı.Âbid suçunu itiraf etti. Kızın cesedi gömülen yerden çıkartılarak muâyene ettirildi. Boğularak öldürüldüğü tespit edildi. Yapılan muhakeme sonunda Âbid idâma mahkum edildi.

Âbid, sakin bir şekilde cezasının infaz edileceği günü beklemeğe başladı. Şeytan yine devreye girdi. Çünkü onun esas maksadı, günâh işletmek değil, îmânsız ölmesini sağlamaktı. Zaten şeytanların bütün maksatları bu hedefe yöneliktir.

Hemen Âbid'in yanına varıp: “Senin bu hâllere düşmene ben sebep oldum. Sana çeşitli vesveseler vererek perişan ettim. Şimdi bu hâlini görünce çok üzüldüm. Yaptıklarıma pişman oldum. Ne yapıp yapıp seni kurtarmak istiyorum. Zararın neresinden dönülürse kârdır. Ben bu defa da onlara, kızın başkaları tarafından öldürülebileceği hususunda vesvese veririm. Çeşitli, aldatmaca delillerle bunu ispat ederim. Böylece seni idâmdan kurtarmış olurum. Ancak bunları yapabilmem için senden bir isteğim var?”

Âbid sordu:

- Peki benden istediğin nedir?

- Senden fazla birşey istemiyorum. Bana secde edersen, bu iş hâllolmuş olur. Bu kadarcık bir iş sebebiyle seni ölümden kurtaracağım.

Artık tamamen şeytanın kontrolüne giren Âbid, şeytanın bu teklifini de yerine getirdi. Böylece şeytan maksadına kavuşmuş oldu. Cenâb-ı Hakkın la'netlediği şeytana secde etti.

Âbid'in karşısına geçen şeytan, zafer kazanmış bir komutan edasıyla ona seslendi:

- Şimdi ben senden uzağım. Beraberliğimiz buraya kadardı. Artık ben maksadıma ulaştım. Senin dünyanı ve âhiretini perişan ettim. Bana tâbi olanların akıbeti budur.

Âbid asıldıktan sonra şeytan gidip, İblis'e müjdesini verdi. İblis ona:

- Seni tebrik ederim. Sen artık benim güvendiğim, elemanımsın. Bütün önemli işlere seni göndereceğim, dedi.

Genç Âbid, âlim biri olsaydı veya bir âlime tabi olsaydı, ona danışarak iş yapsaydı başına bu işler gelmezdi. Bunun için Efendimiz, âlimin önemini pek çok hadis-i şeriflerinde bildirmişlerdir:

“Âlimin âbide üstünlüğü, dolunayın, yıldızlara olan parlaklığı gibidir.”

“Âlim, âbidden yetmiş derece üstündür. Bid'at, bir kötülük ortaya çıkınca âlim, halkı ikaz eder. Âbid bid'atten habersiz, ibadetle meşgul olur. Bu bakımdan da âlim, âbidden kıymetlidir.”

HİKMETLER · 31 EKİM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 661

Değerli insanlar kimlerdir?

İslam büyüklerinden Abdullah bin Mübarek hazretlerine: “Size göre değerli insanlar kimlerdir?” diye sordular. O şu cevabı verdi: “Bilgisi ile amel eden ihlâslı âlimlerdir.” Yine kendisine: “Sizce kimler sultandır?” diye sordular. Onun cevabı şu oldu: “Dünyaya düşkün olmayan kimseler.” Ayrıca: “Sefil olan kimlerdir?” diye sorduklarında: “İlmini, amelini ve dinini, dünya geçimi için vasıta yapanlardır.” buyurdu.

Ömer bin Hâris hazretleri buyurdu ki: “Eskiden iyilik yaparlar, söylemezlerdi. Sonra yaptıkları iyilikleri söylemeye başladılar. Şimdi ise iyilik yapmadan söylüyorlar. “

Süfyan-ı Sevrî hazretlerine hadîs okutmayı niçin bıraktığı sorulduğunda şu cevabı vermiştir: “Yemin ederim ki ben, bir kimsenin Allah rızası için ilim tahsil ettiğini bilmiş olsam, onun buraya kadar gelmesi için zahmete katlanmasına lüzum bırakmadan kalkıp ayağına giderdim.”

Süfyan bin Uyeyne de kendisine: “Ne olur, bize ilm-i hadîs okutunuz.” diye müracaat edenlere şu karşılığı vermiştir: “Ben, ne kendimi, ne de sizi buna ehil bulmuyorum. Sizin ve benim durumuma, birinin söylediği şu söz uygun düşmektedir: “Önce tevazu sahibi olup çeşitli sıkıntılara katlanın ki, ilimde ilerliyebilesiniz.”

İlimde büyük bir paye ve ihtisas sahibi olan Abdullah bin Abbas dersi bitirdikten sonra; “Dersimizin sonunu istiğar ile bağlayınız.” buyururdu.

Şeddad bin Hakîm de şöyle derdi:

“Kimde şu üç haslet varsa ders versin. Yoksa bıraksın:

1- Şükretsinler diye Allah’ın nimetlerini hatırlatmak,

2- Tevbe etmeleri için kusurlarını hatırlatmak,

3- Sakınıp korunmaları için düşmanları olan şeytanı hatırlatmak.”

İmam-ı Mâlik hazretlerine, “İlimde râsih olanlar kimlerdir?” diye sorduklarında şu cevabı verdi: “İlmin gereğini yaşıyanlardır! İlimden daha tatlı bir şey yoktur.

İlim sahibi, hükümdarlara da hükmedebilir.” Hadis-i şerifte buyuruldu:

Üç şey cennet ehlinin vasfıdır:

1- İlim öğrenmek.

2- Ölülere merhamet.

3- Fukarayı sevmek.

2007 YILLIK KÜLLİYATI

11

Kasım

38 yazı · Hikmetler: 30 · Gönül Bahçesi: 8

HİKMETLER · 1 KASIM 2007 PERŞEMBE · KAYIT 662

Dünyayı aydınlatanlar!

Hasan Basrî hazretleri, “Âlimler dünyayı aydınlatır. Her âlim, zamanının insanlarını aydınlatan bir kandildir. Âlimler olmasa, insanlar karanlıkta kalır ve insanlığını kaybederler.” buyurdu.

Süfyan Sevrî hazretleri de şöyle buyuruyor: “İlmin yaşaması sorup araştırmakla ve gereğini yaşamakla olur. Bunlar olmayınca ilim ölmüş demektir.”

İkrime hazretleri buyurdu ki: “İlmi ancak hakkını veren kimselere öğretiniz.” Kendisine, “İlmin hakkı nedir?” diye sordular. Şöyle cevap verdi: “İlmin hakkı, gereğini yaşamak ve yaşıyacak olanlara öğretmektir.”

Sâlim bin Ebî Ca’d buyurdu ki: “Ben, bir köle idim. Kendimi tamamen ilme verdim. Bir sene sonra, Halife ziyaretime geldi. Ben ona kapıyı açmadım.”

İmam Şa’bî buyurdu ki: “Âlimlerin ahlâk ve edeplerinden biri de, ilmi elde ettikçe onunla amel etmeleridir. Amallere yöneldikçe başkaları ile meşgul olmaktan kurtulurlar. Böylece derin raştırmalar için imkân sağlamış olurlar ve istekleri artar.”

Abdullah bin Mes’ud buyurdu ki: “İnsanların dini meseleler hakkındaki sorularına, hiç beklemeden ve iyice araştırmadan fetva veren kimseler, şüphesiz kendilerini cehenneme arzetmiş olurlar. İnsanların her sorduğuna cevap vermiye kalkışan bir kimse, mecnun, deli sayılır.”

Hasan Basrî de şöyle buyurdu: “Ey mümin, sakın sen, âlimlerin ilmini toplıyan fakat, sefihlerin yolundan giden biri olma."

İbrahim bin Utbe buyurdu ki: “Kıyamet gününde insanların en çok pişman olanı, ilmi ile büyüklük taslıyan âlimler olacaktır.”

İsâ aleyhisselâm buyurdu ki: “İlimler ne kadar çoktur. Fakat hepsi faydalı değildir. Âlimler de çoktur fakat, hepsi kemâle ermiş değildir.”

Peygamber efendimiz buyurdu ki: “Kıyamet gününde insanların azab bakımından en şiddetlisi, Allahın, ilmi ile kendisini faydalandırmadığı bir âlimdir.”

Bir diğer hadîs-i şerifte de: “Öyle zamanlar gelecek ki, o vakit insanların ibadet edenleri cahil, âlimleri de fâsık olacaktır.” buyurulmuştur.

HİKMETLER · 2 KASIM 2007 CUMA · KAYIT 663

Bu ümmetin âlimleri

Hadis-i şerifte buyuruldu ki: “Bu ümmetin âlimleri iki türlü olacaktır: Birincileri, ilimleri ile insanlara faydalı olacaktır. Onlardan bir karşılık beklemiyeceklerdir. Böyle olan insana denizdeki balıklar ve yeryüzündeki hayvanlar ve havadaki kuşlar dua edeceklerdir. İlmi başkalarına faydalı olmayan, ilmini dünyalık ele geçirmek için kullananlara kıyamette Cehennem ateşinden yular vurulacaktır” buyuruldu.

İlim, çok kıymetli bir şeydir. Bunun için, ilim sahibi kendini üstün ve şerefli sanır. Böyle kimsenin ilmine cehil demek daha doğru olur. Gerçek ilim, insana aczini, kusurunu ve Rabbinin büyüklüğünü, üstünlüğünü bildirir. Yaratanına karşı korkusunu ve mahluklara karşı tevazu'unu arttırır. İlmi ile amel etmek ve başkalarına öğretmek ve bunları ihlas ile yapmak lazımdır. Amel ve ihlas ile olmayan ilim zararlıdır. Hadis-i şerifte, “Allah için olmayan ilmin sahibi Cehennemde ateşler üzerine oturtulacaktır” buyuruldu.

Dünyalık ele geçirmek için ilim öğrenmek, yani dini dünyaya vesile etmek, altın kaşıkla necaset yimeye benzer. Dini dünya kazancına alet edenler, din hırsızlarıdır. Hadis-i şerifte, “Din bilgilerini dünyalık ele geçirmek için edinenler, Cennetin kokusunu duymayacaklardır” buyuruldu.

İslamiyete uyan âlim, etrafına ziya saçan ışık kaynağı gibidir. Kıyamet günü bir din adamı getirilip Cehenneme atılır. Cehennemdeki tanıdıkları etrafına toplanıp, sen dünyada Allahın emirlerini bildirirdin. Niçin bu azaba düştün derler. “Evet, günahtır yapmayın derdim, kendim yapardım. Yapınız dediklerimi de yapmazdım. Bunun için, cezasını çekiyorum” der..

Hazret-i Ömer bununla ilgili şöyle buyurmuştur: “Şu ümmet üzerine en çok korktuğum şey, dili ve sözleri ile âlim, kalbi cahil olan kimselerdir.”

Süfyan Sevrî hazretleri, “İlim ameli çağırır. Amel ilmin çağrısına uyarsa ne güzel. Değilse ilim çeker gider.” buyurmuştur.

Abdullah bin Mübarek hazretleri de, “Kişi, bulunduğu ülkede kendisinden daha âlim birisinin mevcudiyetini kabul ettiği müddetçe, hakîkaten âlimdir. Kendisini bütün âlimlerin üzerinde gördüğü takdirde, cahilliğini ortaya koymuş olur.”

HİKMETLER · 3 KASIM 2007 CUMARTESİ · KAYIT 664

Günahlar küçümsenmemeli!

Fudayl bin lyâd hazretleri buyurdu ki: “Allahü teâlâyı tanıdıktan sonra O’na isyanda bulunan kimseye çok hayret ediyorum”

İsyan etmek, yani günah işlemek Allahü teâlânın ni’metlerinin gidip, azâbının gelmesine sebep olur. Zarar ve pişmanlık getirir, dünyâda insanı utandırır. Âhırette azâba düşmeye sebep olur.

Haram işleyenler dâima korku ve gönül rahatsızlığı içindedirler. Emniyet ve rahat içinde olamazlar. Kötülük işleyen kimse, dâima zelîldir, azîz olamaz. Dâima kötülenir, sevilmez. Her zaman kötü bir kimse olarak tanınmaktan kurtulamaz.

Muhammed Rebhami buyurdu ki: “Haramları, büyük günah ve küçük günah diye ikiye ayırmışlar ise de, küçük günahlardan da, büyük günah gibi kaçınmak, hiçbir günahı küçümsememek gerektir. Çünkü, Allahü teâlâ, intikam alıcıdır ve ganidir. İstediğini yapmakta hiç kimseden çekinmez. Gazabını, düşmanlığını günahlar içinde gizlemiştir. Küçük sanılan bir günah, intikamına, gadabına sebep olabilir.

Küfürden ve bidatten başka günahlar ikiye ayrılır: Birinci kısım, Allahü teâlâ ile kul arasında olan günahlardır. İçki içmek, namaz kılmamak ve bunlar gibi. Bu günahların, büyüğünden ve küçüğünden, çok sakınmalıdır. Resulullah “aleyhisselam” buyurdu ki: “Bir zerrecik, yani çok az bir günahdan kaçınmak, bütün cin ve insanların ibadetleri toplamından daha iyidir”. Günahların hepsi, Allahü teâlânın emrini yapmamak olduğundan, büyüktür. Bir küçük günahı yapmamak bütün cihanın nafile ibadetlerinden daha sevaptır. Çünkü, nafile ibadet yapmak farz değildir. Günahlardan kaçınmak ise, herkese farzdır. Büyük günahlardan kaçınabilmek için, başka çare yoksa, küçük günahı işlemek caiz olur.

Her günahı yaptıktan sonra tevbe ve (istigfar etmek) de farzdır. Her günahın tevbesi kabul olur. Şartlarına uygun yapılan tevbe, muhakkak kabul olur. Tevbenin kabul edileceğinde şüphe etmemelidir. Tevbenin şartlarına uygun olmasında şüphe etmelidir. Tevbe edilmeyen herhangi bir günahdan Allahü teâlâ intikam alabilir. Çünkü, Allahü teâlânın gadabı, günahlar içinde saklıdır. Allahü teâlâ pek kuvvetli, herkese galib ve intikam alıcıdır. Yüzbin sene ibadet eden makbul bir kulunu, bir günah için, sonsuz olarak red edebilir ve hiçbirşeyden çekinmez. Bunu Kur'an-ı kerim bildiriyor ve ikiyüzbin sene itaat eden iblisin (şeytanın), kibr edip, secde etmediği için, ebedi mel'un olduğunu, haber veriyor.

HİKMETLER · 4 KASIM 2007 PAZAR · KAYIT 665

Sıratı geçmeden sevinenler!

İslam büyüklerinin güzel ahlâkından biri de, az gülmek ve dünya nimetlerinden dolayı sevinç ve sürûr duymamaktı. Onlar giyim, evlilik, makam, vasıta sahibi olma gibi dünya nimetlerine mazhar oldukları zaman, bu nispette uhrevî nimetlerinden azalma olacağından endişe ederlerdi.

Abdullah bin Mes'ud buyurdu ki : “Sıratı geçmediği halde gülen, peşinde ölüm olduğu halde sevinen kimseye hayret ederim.”

Hasan Basrî hazretlerini gören bir kimse, ondaki hüzün ve korkunun şiddetine bakar da onu, az önce büyük bir musibete maruz kalmış sanırdı.

Fudayl bin Iyâz buyurdu ki: “Nice neşeli sevinçli kimseler vardır ki, onlara nasip olacak kefenlikler dokunup satışa çıkarılmıştır bile.”

Cenâb-ı Hakkın Kehf sûresindeki: “Ve (amellerini ihtiva eden) kitap ortaya konur. Günahkârları, onun içindekilerden korkuya tutulmuş görürsün. Onlar: «Eyvah, bu kitaba ne olmuş ki küçük büyük, hiçbir şey bırakmayıp onları saymış.» derler. Bütün yaptıklarını karşılarında bulurlar. Rabbin hiçbir kimseye zulmetmez.” buyuruldu.

Peygamber efendimiz hadîs-i şeriflerinde buyurdular ki: “Allah'a yemin ederim ki eğer siz, benim bildiğimi bilmiş olsanız, az güler çok ağlardınız. Zevklerinizi yapamaz, dağların zirvelerine çıkar, tamamen Allah'a teveccüh ederdiniz.”

Amir bin Kays buyurdu ki : “Bu fani dünyada en çok gülen kimse, Âhirette en çok ağlayacak olan kimsedir. “

Muâze el-Adeviyye bir gün birtakım gençlere rastlar. Üzerlerinde derviş kıyafeti bulunan gençler, durmadan gülüyorlarmış. Bu manzara karşısında şaşırarak onlara, “Sübhânellah, giyiniş iyi, dervişlerin giyinişi, fakat gülüş gafillerin gülüşü.” diyerek hayretini ifade etmiştir.

Vüheyb bin el-Verd buyurdu ki: “İsraf ve vebal bulunmayan gülüş, tebessüm etmektir. Yani dişler görünür, ses işitilmez.

Abdülaziz bin Ebi Davud buyurdu ki : «Mizah, şakalaşma Eshâb arasında çokça yayıldığı zaman, Cenâb-ı Hak; «Mü'min olanların Allah'ı anmak ve O'nun tarafından nâzil olanı hatırlamak için kalblerinin huşu' bulacağı, saygı ile yumuşayıp yatışacağı zaman, hâlâ gelmedi mi?” meâlindeki âyeti celîlesini inzal buyurdu. Bunun üzerine Eshâb-ı kiram, mizahı bırakıp kalbleri huşû'a kavuştu. “ Mizah, latife tuza benzetilmiştir. Kararınca kullanılmalıdır.

HİKMETLER · 5 KASIM 2007 PAZARTESİ · KAYIT 666

Ölümü istemek

İslam büyükleri, dinin emir ve yasaklarının yaşanamadığı zamanlarda ölümü isterlerdi.

Ebu Zer Gıfarî hazretleri veba hastalığının yayıldığı günlerde, “Ey vebâ, beni de al.” diye ölümü temenni etmişti. Amcasının oğlu ona dedi ki: “Bunu nasıl söylersin? Ben Resulüllahın, «Ölümü temenni etmeyiniz. Çünkü ölüm amelin kesilmesidir.” buyurduğunu işittim.»

Bunun üzerine Ebu Zer Gıfarî, «Evet, Resulüllah böyle buyurmuştur. Fakat ben, Resulüllahın ümmeti hakkında korkup endişe ettiği altı şeyden korkmaktayım :

1 - Sefihlerin devlet işlerine bakması,

2 – Kıyamet alâmetlerin çoğalması,

3 - Hükümlerin para ile satılması,

4 - Akrabalarla ilişiğin kesilmesi,

5- İnsanların yaşama haklarının hafife alınması,

6 - Kur'ânı kerimin bir çalgı âleti ve türkü yerine koyanların zuhûr etmesi!" diyerek cevaplandırmıştır.

Hz. Ebu Bekr de ölümü temenni etmişti. Sebebini sorduklarında şu cevabı vermiştir : «Ma'ruf ile emretmek, münkerden nehyetmek vazifemi yapamayacağım bir zaman gelirse diye, korkuyorum."

Ebu Hüreyre buyurdu : "Öyle zamanlar gelecek ki, âlimler için ölüm, kırmızı altından daha sevimli olacaktır. Hatta kişi, bir din kardeşinin kabrini ziyaret ettiği zaman,'Keşke senin yerinde ben bulunsaydım.' diyecek."

Süfyan Sevrî buyur ki :"Bizim üstadlarımız, ölümü temenni ederler, ben de onlara hayret ederdim. Şimdi ise ölümü sevimli karşılamayanlara hayret eder oldum."

Hazreti Ali buyurdu ki: Ey oğul! Sık sık ölümü an, ölümü anmak kalbi yumuşatır. Herşeyin yok olacağını bil ve kalbine yoklukta karar kılacağını bildir. Ona dünya facialarını ve musibetlerini tek tek göster. Zamanın şiddetini ve kükreyişini, gece ve gündüzlerin aleyhine çevrildiğini düşün, hatırla ve hatırlat.

GÖNÜL BAHÇESİ · 6 KASIM 2007 SALI · KAYIT 651

Dua şeklindeki üç bedua

İmam-ı Gazali hazretleri buyuruyor ki:

Bir insana, uzun ömürlü olması, sağlıklı olması ve zengin olması için dua etmek, buna beddu olarak yetişir. Bunun için, ömrün de, sağlığın da, zenginliğin de, ilminde kısaca her şeyin hayırlısını istemelidir.

Firavn, beşyüz yıl yaşayıp bir kere bile başı ağrımadığı için ilahlık davasında bulundu.

Belam bin Baura, "İsmi azam"ı biliyordu. Her duası kabul olurdu. İlmi ve ibadeti, o derecede idi ki, sözlerini yazıp istifade etmek için, ikibin kişi hokka, kalem ile yanında bulunurdu. Bu Belam, Allahü tealanın bir haramına, az bir meyl ettiği için, imansız gitti. "Onun gibiler köpek gibidir" diye dillerde kaldı.

Salebe, sahabe arasında çok zahid idi. Çok ibadet ederdi. Camiden çıkmazdı. Bu da mala tamah edip bir kerre sözünde durmadığı emridilen zekatı vermediği için, sahabilik şerefine kavuşamadı, imansız gitti. Peygamber efendimize onun için dua etmemesi emir olundu. Allahü teâlâ, nice kimseleri malları, kibirleri, günahları ile böyle cezalandırdı.

Karun, Musa aleyhisselamın akrabası idi. Musa "aleyhisselam" buna hayır dua edip ve kimya ilmi öğretip, o kadar zengin olmuştu ki, yalnız hazinelerinin anahtarlarını kırk katır taşırdı. Mala tamah edip birkaç kuruş zekat vermediği için, bütün malı ile birlikte, yer altına sokuldu.

İşte bu zenginliği ile meşhur, "Karun gibi" deyimi ile anılan Karûn'un helak olması şöyle olmuştu: Mûsâ aleyhisselâma her zaman sıkıntı veriyordu. Mûsâ aleyhisselâm ise, O'nu idare ediyor onunla açık mücadeleye girmiyordu. Zekât verilmesi emri gelince, hazret-i Mûsâ gidip cenâb-ı Hakkın emrini Karun'a bildirdi. Karun, malının belli bir miktarını fakirlere vermeye önce kabûl etti.

Daha sonra bu sözünden vazgeçti. Zekât vermek zor geldi. Cimrilik edip bu kadarcık zekâtı çok gördü. Zekât vermemek için, İsrailoğullarını topladı ve onları tahrik etmek için dedi ki:

- Mûsâ servetimizi elimizden almak ister, verelim mi, ne dersiniz?

- Sen büyüğümüz ve liderimizsin. Sen nasıl uygun görürsen onu yaparız.

- Öncelikle bunu aramızdan uzaklaştırmamız lâzımdır.

- Bunu nasıl yapacağız?

- Ben bir plân hazırladım, bunu tatbik ettiğimizde utancından kendisi aramızdan ayrılıp gidecek. Böylece bundan kurtulmuş olacağız. Sonra âdi plânını şöyle açıkladı:

- Falanca fahişe kadına haber verin gelsin! Ona büyük bir para verelim, o da Mûsâ'nın kendisi ile beraber olduğunu, zina ettiğini söylesin. Böyle yaparsak İsrailoğulları O'ndan uzaklaşır. Böylece kandıracak kimse bulamaz.

Sonra o fahişe kadını getirdiler ve O'na iki kese altın verdiler. Hatta, Karûn kadına,

- Bu teklifimi kabûl edersen, seni, hanımlarımın arasına alırım, rahat bir ömür sürersin, dedi.

Bir bayram günü hazret-i Mûsâ ümmetine nasihat verirken bir ara:

- Hırsızlık yapmak, zina etmek yasaktır. Bunları yapanlar cezalandırılacaktır, dedi.

Bu esnâda Karûn, tam zamanı deyip ayağa kalkıp sordu:

- Peki bunlar senin için de geçerli mi?

- Evet, benim için de geçerlidir.

- İsrailoğulları, senin falanca fahişe ile beraber olduğunu söylüyorlar. Peki buna ne dersin?

- Ben Allahın Resûlüyüm. Onun emirlerini size tebliğ etmekle görevliyim. Ben size yasak ettiğim şeyi kendim nasıl yaparım?

Bunun üzerine, o fahişe kadını çağırıp getirdiler. Hazret-i Mûsâ, kadına sordu:

- Tevrat'ı indiren Allahın hakkı için doğru söyle, bu işin aslı nedir?

- Hayır yalan söylüyorlar. Sana iftira etmem için Kârûn, bana iki kese altın verdi.

Bunun üzerine hazret-i Mûsâ secdeye kapanıp: "Yâ Rabbî, Kârun'un cezasını ver!" diye duâ etti. Allahü teâlâ da O'na vahiy göndererek buyurdu ki:

- Yer senin emrindedir ne dersen yapar!

Bundan sonra hazret-i Mûsâ, İsrailoğullarına dönüp dedi ki:

- O'nun tarafını tutanlar O'nun tarafına geçsin. Bana tabi olanlar da benim tarafıma geçsin! İki kişi hariç herkes O'nun tarafına geçti. Sonra hazret-i Mûsâ:

- Ey yer! Onları yut! buyurdu.

Kârun ve taraftarları yere batıp yok oldular.

Karûn yere batırıldıktan sonra, İsrailoğulları kendi aralarında dedikodu yaparak:

- Mûsâ aleyhisselâm, Karûn'un sarayına, hazinelerine ve servetine sahip olmak için, O'na bedduâ etti, dediler.

Hazret-i Mûsâ, Allahü teâlâya duâ ederek, Karun'un servetinin de yere batırılmasını istedi. Yer yarılıp Kârun'un servetini ve sarayını da yuttu. Kur'ân-ı kerîmde, Kasas sûresinde de, bu hususta: "Biz O'nu ve sarayını yere geçiriverdik." şeklinde bahsedilmektedir.

HİKMETLER · 6 KASIM 2007 SALI · KAYIT 667

Baldan daha tatlı olan

Ebu Atabetü'l-Havlanî buyurdu ki: “Resûlüllahın Eshabında görülen güzel vasıflardan bazıları da şunlar idi: Allah'a kavuşmak kendileri için baldan daha tatlı ve her şeyden sevimli idi. Onların dünya darlığından endişeleri yoktu. Rızıkları hususunda Allah'a itimatları tamdı. Sizin için sıhhatli olmak ne kadar sevimli ise, ölüm de onlar için o kadar sevimli idi.»

Abdullah bin Mes'ud buyururdu ki: «Dünyanın safveti gitti, kederi kaldı. Bugün ölüm, her müslüman için bir hediyedir.»

Atâ es-Sülemî ölümü temenni ettiği zaman, Atâ el-Ezrak ona : «Peygamber Aleyhisselâm'ın yasakladığı birşeyi, nasıl temenni ediyorsun?» demiş. O da şu cevabı vermiştir : « Allahü teâlânın Resûlü, ölümü temenni etmemek hakkında, her gün iyi amellerini artıran kimselerin hayatını murad etmiştir. Fakat senin ve benim gibilerin yaşamakla kazandığı iyi ameller nedir ki?»

Bir gün, Sehl bin Abdullah Tüsterî'ye : «Ey Sehl, yarın ölmeyi sevimli karşılar mısın?» diye sorulduğunda, o şu karşılığı verir : «Hayır, belki şu saatta.»

Ölmek mümin için bir nimettir. Peygamber efendimiz,” (Ölüm mümin için bir hediye ve bir kefarettir” buyurdu. O halde, ölmekten korkmamalıdır. Çünkü ölmek yok olmak değildir, ruhun bedene olan bağlılığının sona ermesi, bedenden ayrılmasıdır.

Ölüm, bir evden bir eve göçtür. Mümin, ölümü kötü görmez. Cenneti seven ve ona hazırlanan ölümü sever. Çünkü ölüm olmazsa Cennete girilmez. Allahü teâlâyı seven, ölümden korkmaz. Seven, daima ölüme hazır bekler. Çünkü ölümle, âşık maşuka, garip asıl vatanına kavuşmuş olur.

Ölüm böyle olunca ölmeyi istemek gerekir mi? Peygamber efendimiz, “Ölümü istemeyin! Çünkü bir kişi iye ise, yaşadığı sürece iyiliği artar. Kötü ise, doğru yola gelebilir” ve “Sıkıntılardan dolayı ölümü istemeyin! Dayanamayan, ‘Ya Rabbi, hakkımda yaşamak hayırlı ise, yaşamayı, ölmek hayırlı ise, ölümü nasip et!’ desin!” buyurmuştur.

Dinimize bir müddet daha hizmet edeyim, daha çok sevap kazanayım düşüncesiyle, ölümün hemen gelmesini istememek Allah sevgisine zıt değildir. Hz. Ka'b, “Ölümü bilene sıkıntılar kolay gelir” buyurdu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 7 KASIM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 652

“Eziyet ve sıkıntı kapısını kapalı tut!”

Sâlim bin Abdullah, Abdullah bin Ömer'in oğlu ve hazret-i Ömer'in de torunudur.

Herkes tarafından sevilen, İslâmın güzel ahlâkı ile bezenmiş, dinde büyük derecelere kavuşmuş bir zâttı. Hazret-i Ömer'e çok benzerdi.

Zamanının halîfesi, Ömer bin Abdülazîz hazretleri, kendisine mektup yazarak dedi ki:

"Kendim tâlib olmadığım hâlde, halîfelik vazîfesi bana verildi. Allahü teâlâ böyle takdîr etmiş. Yüklendiğim bu vazîfede beni muvaffak kılmasını, insanları söz dinler ve itâ'atkâr eylemesini, yardımcı kılmasını, benim onlara karşı merhamet ve adâletle muâmele etmemi nasîb eylesin!

Bu mektubum sana ulaşınca, bana, dedeniz Ömer bin Hattâb'ın yaşayışı ve ahlâkı ile alâkalı bilgi lütfediniz. Çünkü ben O'nun izindeyim. O'nun hayatını ve yaşayışını kendime örnek alıyorum. Allahü teâlâ bizi bu yolda muvaffak eylesin!"

Sâlim bin Abdullah hazretleri, Halîfeye şöyle cevap yazdı:

"Ey Ömer,

Dünyada iken çeşit çeşit lezzetleri tadıp hayatını zevk ve sefâ içinde geçirenlerin, öldükten sonra kafa taslarına, o güzelim gözlerin akıp yerlerinde meydana gelen korkunç çukurlara bak! Yine haram-helâl demeden ne bulduysa karnına dolduran kimselerin, öldükten sonraki hâline bak! O doymak bilmeyen karınlarının parçalanıp, ne iğrenç hâle geldiğine bak da ibret al!

Bunların içinde senin gibi hükümdar olanlar da vardı.

Şimdi bunlar, yerin altında leş olmuşlar. Sağlığında kendisini hesaba katmadıkları kimseler bile, bunlardan tiksinmektedirler.

Allahü teâlâ, dünya hayatını çok kısa eyledi. Onun başından sonuna kadar olan zamanı, günün bir saati gibi yaptı. Sonra dünya ve dünyadakilerin son bulmalarını diledi ve Kasas sûresinde meâlen şöyle buyurdu:

“O'nun zâtından başka herşey yokluğa mahkûmdur. Geçerli hüküm ancak O'nundur. Ve öldükten sonra hep O'na döneceksiniz”

Allahü teâlâ, insanlara peygamberleri vâsıtasıyla kitaplar gönderdi. Bunlarla emirlerini ve yasaklarını helâl ve haramları, emirlerine itâ'at edenlere vereceği mükâfatı ve isyân edenlere de vereceği cezâyı bildirdi.

Ey Ömer,

Sen şimdi sıradan bir insan değilsin! Büyük bir vazîfeyi üzerine aldın. Bu husûsta Allahü teâlâdan başka yardımcın yoktur. Kendini ve ehlini muhâfaza edip, hak ve hukûku gözetmen büyük bir ni'mettir. Çünkü senden önce geçenlerden bir kısmı yapacaklarını yaptılar. Hakkı öldürüp bâtıl ve bid'at şeyleri ortaya çıkardılar. Ortaya çıkardıkları bu bid'atleri, Sünnet-i Seniyye zannettiler. Bid'at ehli kimselerin yetişmesine fırsat verdiler. İlim sahiplerine fırsat verdilerse de çok eziyet ettiler. Sen onlara rahatlık ve genişlik vermekle beraber, eziyet ve sıkıntı kapısını kapalı tut!

Eğer sen, Allahü teâlânın rızâsını gözetirsen, Allahü teâlâ sana yardımcı kimseler gönderir. Allahü teâlânın yardımı herkesin niyyetinin derecesine göredir."

Sâlim bin Abdullah hazretlerine, "Dedeniz hazret-i Ömer'den bir nakil yapar mısınız?" dediklerinde şöyle cevap verdi:

Dedem hazret-i Ömer buyurdu ki:

"Vallahi biz dünya zevklerine rağbet etmeyiz. İstesek bir hayvan kestirir, yanına üzüm şırası yaptırır yer, içeriz. Fakat, yemeği içmeyi, zevki sefâyı öbür dünyaya bırakmak istiyoruz. Çünkü Allahü teâlâ meâlen şöyle buyuruyor:

“Kâfir olanlara, ateşe atılacakları gün şöyle denir: "Siz dünya hayatında bütün zevklerinizi yaşayıp bitirdiniz ve bunlarla sefâ sürdünüz. Artık bugün hakaret azâbı ile cezâlanacaksınız, çünkü yeryüzünde haksız yere kibir taslıyor, bir de dinden çıkıyordunuz fâsıklık ediyordunuz."

Ömer bin Abdülaziz hazretleri, diğer âlimlerden de nasihat istedi:

- Halk hilâfeti büyük bir ni'met olarak görüyorsa da ben taşıyamıyacağım kadar ağır bir yük olarak görüyorum. Bu yükün altına mecbûren girmiş bulunuyorum.

Bu yükü nasıl taşıyabilirim, bu konudaki nasîhatleriniz nedir?

Âlimler kendisine şu nasîhatte bulundular:

- Yarın kıyâmet günü kurtulmak istersen, müslümanların ihtiyarlarını baban, gençlerini kardeşin ve küçüklerini de evlâdın bil! O zaman bütün müslümanlara kendi evindeki, ana-baba, kardeş ve evlâd gibi muâmele etmiş olursun!

Halife Ömer bin Abdülaziz bu nasihatlara uygu olarak devleti adalet ile idare etti. Öyle oldu ki zamanında, refah o kadar yükselmişti ki, müslümanlar zekâtını verebilmek için, günlerce yol yürümek, zekât verecek kimse aramak zorunda kalıyorlardı.

HİKMETLER · 7 KASIM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 668

Müsibetlerin en büyüğü

Sehl bin Sa'd Tüsterî buyurur ki: “İnsanların mübtelâ olduğu belâ ve musibetlerin en büyüğü, ne dünya, ne de âhiret işiyle meşgul olmayıp, boş oturmaktır. Fakat pekçok kimseler bunu bilmez.»

Fudayl bin Iyâz buyurur ki : “Belâ ve musibete uğrayanların acılarını paylaşarak ağlayınız. Sizin de onlar gibi, belki de daha şiddetli bir şekilde, günahlarınızın karşılığı olarak belâ ve musibete çarpılmanız muhtemeldir.” Hazreti Fudayl, çoğu zaman yanında bulunan yemek ve paradan hapishanedekilere gönderir ve onlar için, «Bunlar muhtaç ve çaresiz kimselerdir.» derdi.

Süfyan Sevrî buyurur ki: «Biz öyle zatlara yetiştik ki onlar, Allahü teâlânın kazasına razı olmamak gibi bir duruma düşmemeleri için, hastalık ve belâlardan korkarlardı. Korkuları ancak bu sebeble idi. Vallahi ben, bir belâya mübtelâ olsam, kendimden ne sadır olur bilmem. Allah korusun!»

Müslim bin Kuteybe buyurur ki: «Sıkıntılara karşı göğüs germek, en büyük bir mürüvvettir. Sağlıklarına yetiştiğimiz büyük zatlar, devlet işlerini uhdesine almayı büyük bir belâ ve imtihan addederlerdi. Şimdikiler ise bunun peşinde koşmaktadırlar. O zatların bir tanıdığı, devlet işlerinde bir vazife aldığı zaman şöyle duâ ederlerdi : «Allahım, artık ona bizi hatırlamayı unuttur. Tâ ki ne o bizi, ne de biz onu tanımış olalım.»

Yahya bin Hüseyin buyurur ki : "Hep selâmet isteyen kimse, belayı yüklenmiş olur. Belâların menşei, sıhhat ve afiyette daim olmaktır. Eğer Firavun biraz hastalık çekmiş olsaydı, tanrılık davasına kalkışamazdı.»

Aliyyül-Havvâs da şöyle buyururi: "Kulun ilmi ve ameli ile gösteriş yapması, belâların en büyüğüdür. Fakat bunun farkında olanlar pek azdır.»

Hazreti Lokman oğluna nasihat ederek şöyle buyurur: "Oğlum, ben çok ağır yükler, taş ve demirler taşıdım. Fakat borçtan daha ağır birşey görmedim. Tatlı ve hoş yemekler yedim, güzel kadınlarla evlendim. Fakat afiyetten daha tatlı birşey görmedim. Nice sıkıntılar ve acılar çektim fakat, insanlara muhtaç olmaktan daha acı birşey görmedim.»

Şarani hazretleri buyurur ki. Bâzı büyüklerin, bir belâya uğradığı zaman yaptığı gibi, sakın sen : "Allahım, eğer bunda senin rızan varsa bu belâyı artır." deme. Çünkü, belâları tam bir sabır ve rıza ile karşılayanlar, ancak peygamberlerdir.

HİKMETLER · 8 KASIM 2007 PERŞEMBE · KAYIT 669

En yüksek kazanç

İlim, pek yüksek bir kazançtır. Âlim, Allahü teâlânın isimlerinden bir isim; ilim ise sıfatlarından bir sıfattır. Fakat Allahü teâlânın ilmi, insanların ilmi gibi değildir. Aralarında sâdece isim benzerliği vardır. Çünkü insanların ilmi çalışmakla, başkasından öğrenmekle, düşünce ve tecrübe ile olmaktadır. Allahü teâlâ ise böyle şeylerden münezzehtir. O'nun ilmi ezelîdir. Yedi kat yerde ve yedi kat gökte ne varsa hepsini bilir. Hiçbir şey O'nun ilminin dışında değildir.

Peygamberlerin ilmi de, çalışmakla, başkasından öğrenmekle elde edilmiş değildir. Onların bilgileri, Allahü teâlâ tarafından kendilerine bildirilmiş olup, diğer bütün insanların ilimlerinden farklıdır.

İlim öğrenmek, yani zaruri iman ve ibadet bilgilerini öğrenmek her müslümana farzdır. Bunda gevşek davrananların hiçbir mazereti kabûl edilmeyecektir. Bir müslümanın, kendisine lâzım olan din ve dünyâ bilgilerini en doğru bir şekilde öğrenip, bunları tatbik etmesi elbette lâzımdır, ilim öğrenmek nasıl ki mutlaka

mühim ise, o ilmin doğrusunu öğrenmek de o derece mühimdir. Bir müslümanın müslümanlığı, bunları bilip yapmakla tamâm olur.

Peygamber efendimiz ; “İlim taleb etmek, her müslümana farzdır” buyurdu.

Başka bir hadîs-i şerîfte de buyurdu ki: “Din bilgisi öğrenmek, her müslümana farzdır, öyleyse onu öğreniniz ve öğretiniz. Câhiller olarak ölmeyiniz.”

Her müslümanın, kendisine lâzım olan ilimleri öğrenmesi lâzım olduğu gibi, âlime de, ilmiyle herkese faydalı olmak için gayret etmesi lâzımdır. Kendisinden ilim taleb edeni men etmesi uygun değildir.

İlim, amelden öncedir. Birşey bilinir, bundan sonra bu bilgiye uygun amel yapılır. Bunun için, ilim amelden önce gelmektedir. Fakat îmân böyle değildir, îmân, ilimden de öncedir. Peygamberler, insanları önce îmân etmeye, bunu kabûl edenleri de, ilim öğrenip amel etmeye da’vet etmişlerdir.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

Üç kişiye melekler istiğfar eder:

1- Âlime.

2- İlim talebesine.

3- Cömerde.

HİKMETLER · 9 KASIM 2007 CUMA · KAYIT 670

Mezara kadar

İmam-ı Ahmed hazretleri, ilim öğrenmek için pek çok İslam beldesini dolaştı ve bu uğurda pek çok meşakkate katlandı. Kitap çantalarını sırtında taşırdı. Bir seferinde onu tanıyan biri ezberlediği hadis-i şerifin ve yazdığı notlarının çokluğunu görerek: "Bir Kufe'ye, bir Basra'ya gidiyorsun! Ne zamana kadar böyle devam edeceksin?" deyince, Ahmed bin Hanbel hazretleri "Hokka ve kalem ile mezara kadar..." diyerek cevap vermiştir.

Abdülkuddüs hazretleri buyuruyor ki: “Vaktin kıymetini bilin! Gece gündüz ilim öğrenmeye çalışın! İlim öğrenmek ibadet yapmak içindir. Kıyamet günü

amelden sorulacak, çok ilim öğrendin mi diye sorulmayacaktır. Amel ve ibadet de ihlas elde etmek içindir."

İlmin faydalı olması için bazı şartlar vardır. Niyeti, başka niyetlerin karışmasından kurtarıp ihlâsa kavuşturmalı, bâtını manevî kirlerden temizlemeli, ilme, Allahü teâlânın rızâsı için yönelmeli, ilim öğrenmek sevâbını Allahü teâlâdan beklemeli, gösterişten, övünmekten uzak durmalıdır.

Allahü teâlâ için olan, ebedi saadete kavuşturan ilimleri öğrenirken; takvâ sahibi, ilmiyle âmil olan hakîkî İslâm âlimlerini seçmeli, bunlar bulunamazsa, bunların kitaplarını okuyarak aynı şekilde istifâde etmeye çalışmalıdır. İlim için bütün gücü ve gayreti ile çalışmalı, tevâzu sahibi olmalıdır. İlim sebebiyle öne geçmek, herkesten alâka görmek ve gösteriş yapmak niyetinden vazgeçmelidir.

Bir hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: "Allahü teâlâ, bildiği ile amel edene, bilmediklerini öğrenmeyi ihsân eder."

Hz. Ali buyurdu ki: "Din âlimleri sayı bakımından en az, fakat kadr ve kıymet bakımından en üstün kimselerdir." İlim öğrenmenin önemi peygamber efendimiz şöyle bildirdi:

"İlim talebi için evinden çıkan, evine dönünceye kadar Allah yolundadır."

"Bir kimse amel etmese de, ilimden bir mesele öğrenirse, bin rekat [nafile] namazdan efdal olur. Eğer öğrendiği ilim ile amel eder veya bunu başkasına öğretirse hem bunun sevabını alır, hem de kıyamete kadar onunla amel edenlerin sevabını alır."

"En üstün sadaka, ilim öğrenmek, sonra da onu başkasına öğretmektir."

Muteber bir kitap vermek de o ilmi başkasına öğretmek olur. İyiliğe vesile olan o iyiliği yapmış gibi sevap kazanır. Bunun aksi de, yani bozuk bir kitabı başkasına verip onun itikadını da bozmak çok veballidir. Bu sefer günaha ortak olur.

HİKMETLER · 10 KASIM 2007 CUMARTESİ · KAYIT 671

Herhalükârda faydalı

Allah adamları ilim, amel, marifet ve ihlas sahibi kimselerdir. Kendilerinden bu ilimleri öğrenmeye gelenlerin de böyle olmalarını arzu ederler.

Eskiden âlimler birtakım alâmet ve emârelerle ihlâssız olduğunu anladıkları bir talebeyi, okutmaya yine devam ederlerdi. Fakat, onun niyetini düzeltmesi için Allaha duâ ve niyazda bulunurlardı. Bu suretle hem kendileri sevab kazanır, hem de hakkında duacı oldukları öğrenci. Dine hizmet olsun diye, ona ilim öğretmeyi bırakmazlardı. Çünkü ilim iki şey için öğrenilir:

1- Onunla amel etmek için; 2- Dine hizmet için.

İlim öğrenen kişi bunların her ikisini de tahakkuk ettirirse sevabı tam olur. Yalnız birini tahakkuk ettirirse noksan olur. Fakat her iki halde de ecir ve sevab kazanır.

Üstad Aliyyül-Havvâs buyurdu ki: «Hiçbir ilim sahibi yoktur ki onunla amel etmemiş olsun. İsterse onun ameli sadece kendisi için olsun. İlim sahibi bir günah işlediği zaman muhakkak nâdim ve tevbekâr olur. Eğer o, bunun bir günah olduğunu bilmemiş olsaydı, nâdim ve tevbekâr olmayacaktı; belki günahı ile iftihar edecekti. Demek ki hidayet bulması ilmi sebebiyle olmuştur. Bu itibarla o, bilgisiyle amel etmiş olur. Her ne kadar o, «İlmi ile âmil» teriminin kullanışı bakımından «İlmi ile âmil» sayılmasa da. Öyleyse ilim, herhalükarda faydalıdır. Ve her asırda, her insanın bilgisi, amelini artırmasına vesile olacaktır.»

Malik bin Enes hazretleri ilmiyle amel eden yüksek bir veliydi. Buyurdu ki: "İlim öğrenmek isteyen kimsenin vakarlı ve Allahü teâlâdan korkması lazımdır. İlim, çok rivayet etmek değildir. İlim bir nurdur. Allahü teâlâ bu nuru sevdiği mümin kullarının kalbine koyar."

Bir defasında da; "Eğer elimde imkan olsaydı, Kur'an-ı kerimi kısa aklıyla, kendi görüşüne göre tefsir edenin boynunu vururdum" buyurdu.

Harun Reşid, imam-ı Malik hazretlerinden her gün evine gelip, oğlu Emin ile Memuna ders vermesini istedi. İmam-ı Malik hazretleri Halifeye buyurdu ki:

"Ya halife, uygun olanı çocuklarınızın bize gelip gitmesidir. Allahü teâlâ, sizi daha aziz etsin! İlmi aziz ederseniz aziz olursunuz; zelil ederseniz zelil olursunuz, İlim bir kimsenin yanına gitmez, o ilmin yanına gelir."

Bunun üzerine halife, imam-ı Malik'ten özür diledi ve her gün çocuklarını İmama göndererek ders aldırttı.

HİKMETLER · 11 KASIM 2007 PAZAR · KAYIT 672

Önde olmaktan korkarlardı

İslam büyükleri, ilim öğretmede, amel ve irşadda, vebalden, mesuliyetten çok korkarlardı.Bunun için önde geçmekten, önde olmaktan çekinirlerdi. Bu endişe ile, fetva vermekten hoşlanmazdı.

Abdurrahmân bin Ebî Leylâ buyurdu ki : «Ben, Resûlüllâhın Eshabından yüz yirmi kadar sahabî ile karşılaştım. Onlardan çok azı, ancak muhatabının ısrarı üzerine hadîs nakleder; fetvasını da ancak bu şartlar dahilinde verirdi.»

Yezîd bin Ebî Habib diyordu ki : «Eğer bir âlime nasıhat yapmak, sükût etmekten ve dinlemekten daha sevimli geliyorsa, bu hal, onun hakkında dinî bir fitnedir.»

Bir gün, İmam Mâlik'in yanında bulunanlardan biri, bir başkasından bahisle «Yâ İmam, o zatın ibadeti çoktur.» demiş. İmam da şu karşılığı vermiş : «Evet ibadeti çoktur, fakat, bir ayda söylenecek sözü bir haftada söyler.» Yani luzumundan fazla konuşur.

İmam Şa'bî buyurdu ki : Biz, İbrâhim Temimî'nin , mescidde insanlara hadîs nakletmesi için ne kadar çalıştıksa da, bir türlü kendisini ikna edemedik. O, mescide geldiği zaman kat'iyyen ne duvara, ne de mescidin direklerinden birine yaslanmazdı. Tevazu üzere oturudu.

İmam Zührî ilminin çokluğuna rağmen fetva vermekten çekinirdi. Buyururdu ki : «Tam bir vukuf sahibi olmadığı halde fetva veren kimse, ikâba, azaba maruz kalır. Bu durumda fetva veren kişi, cehennemin tâ kenarındadır!»

İşte bunun için söfî ve zahitlerin çoğu, fetva vermekten kaçınmıştır.

Fudayl bin İyâd buyurdu ki: «İnsanlara altın dağıtmak hadîs yaymaktan benim için daha kolaydır!»

Bir gün, Hz.Ömer bin Hattâb , ehil olmayan birinin etrafına birtakım insanların toplandığını görmüş. Onu kamçılamış ve : «Bu hal, kendisine uyulan kimse için bir fitne, tâbi olanlar için de bir zillettir!» buyurmuştur.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

Şu yedi kimsenin, öldükten sonra da ecri devam eder:

1- İlim öğreten. 2- [Dine uygun] ilmî bir eser yazan veya bir Mushaf yazıp bırakan. 3- Çeşme yapan. 4- Su kuyusu kazan. 5- Meyve ağacı diken. 6- Cami yapan. 7- Öldükten sonra kendisine dua edecek salih evlât yetiştiren.

HİKMETLER · 12 KASIM 2007 PAZARTESİ · KAYIT 673

"Yaptığınız benim için şerdir!"

İslam büyükleri, sahip oldukları ilim sebebi ile kibire gurura kapılmaktan çok korkarlardı.

Selmân Farisî hazretleri bazı kimselerin arkasında yürüdüklerini gördüğü zaman : «Bu hal, sizin için hayırlı, fakat benim için şerlidir. İsterseniz beni takib etmeyiniz.» derdi.

Rabi' bin Haysem de, kendisini takib edenlere hitaben : «Vallahi sizin dilinizden korkmasam, size birşey anlatmazdım.» buyururdu. Kendisine demişler ki : «Yâ Ebâ Muhammed! Belki Allahü teâlâ senin yüzünden ve ilmin sebebiyle insanları faydalandıracaktır.»

O tevazu göstererek şu karşılığı vermiş : «Bu uzak bir ihtimal! Zira ilmimle kendim faydalanmadıktan sonra, başkaları nasıl faydalanacak?..»

Hasan Basrî buyurdu ki: «Biz öyle kimselere yetiştik ki, onlar sahib oldukları bir hikmeti, sırf şöhret korkusu sebebiyle saklar, kimseye açmazlardı. Eğer onu açmış olsalardı, şüphesiz hem kendileri, hem de arkadaşları faydalanırdı.»

Abdullah bin Abbas buyurdu ki : « Allahü teâlânın öyle kulları vardır ki, onlar, çok fasih oldukları halde Allah korkusu onları susturmuştur!»

İbrahim Nehaî hazretleri, insanların kafasını karıştıran kıssaların anlatılmasından hoşlanmazdı. Derdi ki: «Emîr'ül-Mü'minin Ali radıyallahü anh, Küfe mescidine girdiği zaman, bir adamın insanlara birtakım kıssalar anlatmakta olduğunu görmüş ve «Bu nedir?» diye sormuş. «Bir adam, bir şeyler anlatıyor.» demişler. O da : «Bu adam, ben falancayım, beni tanıyın, demek istiyor.» buyurmuş.

İbrahim bin Edhem hazretleri, bir gün, birisinin başında büyük bir kalabalığın toplandığını görmüş. Ve demiş ki : «Bu kadar kalabalık Ebû Hüreyre' in etrafında toplanmış olsaydı o dahi âciz kalırdı.» Bu söz, o kimsenin kulağına gitmiş ve o günkü dersini tatil etmiş.

Hasan Basrî buyurdu ki : «Arkadaşlar, sakın âlimlerin ilmini toplayıp da alçakların ameli gibi amel eden kimselerden olmayınız!»

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

Kimde şu üç şey varsa, imanın tadını alır:

1- Allah ve Resûlünü her şeyden çok sevmek.

2- Sevdiğini Allah rızası için sevmek.

3- Küfre düşmekten ateşe düşmek kadar korkmak.

GÖNÜL BAHÇESİ · 13 KASIM 2007 SALI · KAYIT 653

Görülmemiş baş ağırısının sebebi!

İki gün önce, ilk Hac kafilesini mukaddes mekanlara uğurladık. Her sene olduğu gibi bu sene de, Hac farizasını eksiksiz yerine getirebilmeleri için, Hacca gideceklere eğitimler verildi. Maket üzerinden, Kabe-i şerif ve diğer mekanlar tanıtıldı. Kabe-i şerife bakıldığında, ilk göze çarpan eşsiz güzelikteki Kabi şerifin örtüsüdür.

Bu hafta bu vesile ile, Kabe-i şerifin örtüsü hakkında; ilk ne zaman örtüldü, nerede, nasıl yapılır kısaca bilgi verdikten sonra, ilk Kabe örtüsünün ibretli hikayesini sunmak istiyorum.

Kabe'nin tamamını kuşatan, kisve denilen bu örtü siyah ibrişimden yapılır.Üzeri Altın yaldız sırma yazılarla tezyin edilir, süslenir. Kabe'ye ilk örtü giydiren hakkında çok değişik rivayetler vardır.

Tarihte Kabe'yi örtme işi değişik kabileler tarafından yardımlaşarak yapılmıştır.

Hz. Ömer zamanında ilk olarak Kabe beyt-ül maldan örtülmüştür. Bundan sonra Kabe örtüsü hükümetlerin sorumluluğunda olmuştur.

Kabe'nin örtüsü üç bölümden meydana gelmektedir. Kabe'nin dış örtüsü, iç örtüsü (astar) ve kuşak bölümü. Bunların hepsi şu anda Mekke'de bulunan Kabe örtüsü fabrikasında dokunmaktadır.

Bu seneki, Kabe'nin yeni örtüsü (kisve) tamamlandı. Her yıl yenisi hazırlanan ipek örtü, arefe günü eskisiyle değiştirilecek. Tamamen doğal ipekten yapılan örtünün maliyeti 20 milyon Suudi Arabistan Riyalini (yaklaşık 7,5 milyon YTL) buldu.

Toplam alanı 658 metrekare olan örtü 14 metre uzunluğunda, 101 santimetre genişliğinde ve 47 parçadan oluşuyor. Dokumada, 450 kilo ipek kullanılıyor. Siyah renkle boyanan örtünün üzerinde, 95 santimetre eninde ve 47 metre uzunluğunda, İslam sanatının örneklerini yansıtan işlemelerin bulunduğu ve ayetlerin yazılı olduğu sarı bir kuşak bulunuyor.

Kabe'nin örtüsü her yıl arefe günü değiştiriliyor ve Kabe, bayramın birinci günü, Arafat'tan dönen milyonlarca hacıyı yeni örtüsüyle karşılıyor.

Yavuz Sultan Selim Han, Hicaz bölgesini fethettiğinde kutsal bölgelere özel önem gösterdi ve "Hadimül Harameyn", yani "kutsal mekanların hizmetçisi" lakabını aldı. Kabe'nin örtüsüne özel önem gösteren Yavuz Sultan Selim, örtünün Mısır'da büyük bir dikkatle dokunmasına önem verirdi.

Şimdi gelelim, Kabe-i şerifin (Bir rivayete göre) ilk örtüsü ile ilgili kıssamıza:

Âhir zaman peygamberi onlan peygamberimiz Muhammed aleyhisselamdan bin yıl önce, Ortadoğu'da, Humeyr ibni Redi, isminde bir hükümdar vardı.

Bunun kalabalık sayıda vezir ve yardımcıları ile kuvvetli bir ordusu vardı. Kendisi Müslüman değildi. Ateşperest idi yani ateşe tapıyordu. Buna rağmen kendilerine pek kıymet verdiği, işlerini danıştığı dörtyüz kişi vardı ki, hepsi has müslüman ve âlimdi.

Humeyr, bir gün maiyeti ile birlikte tantanalı bir hâlde Mekke'ye geldi. Fakat O'nun gelişi Mekkelileri alâkadar etmedi. Herkes işinde ve her şey akışında idi.

Bu soğuk karşılama hükümdarın fenâ şekilde canını sıktı. Vezirlerini huzûra çağırdı ve halktaki bu kendinden eminliğin sebebini sordu.

Vezirler:

- Buranın insanları Araptır; asil kimselerdir efendimiz. Kâbe'nin korunması onlara verilmiştir. Bundan dolayı değerleri yükselmiştir. Beytullah'ın bakıcısı olmanın verdiği şerefle size itibar etmemiş, soğuk davranmış olabilir.

Humeyr'in kafasında haince bir plân doğdu; Kâbe'yi yıkacak, halkı öldürecek ve şehri askerine yağmalatacaktı.

Ancak bu fikirle beraber ve aynı hızla kafasına bir şey daha girmişti: Müthiş bir ağrı... Ağrının şiddetinden, burnundan ve gözlerinden, kimsenin yanına yaklaşamadığı pis kokulu bir sıvı akmaya başladı.

Günler ilerliyor; baş ağrısı, her an şiddetini artırıyordu. Bütün sağlık arayışları neticesiz kalınca; O, ülkeler hakimi Humeyr, yaşamaktan yana iyiden iyiye karamsarlığa düştü. Ama yine de şifâ aramaktan geri durmuyordu. Hastalığına bir çâre bulması için baş vezirine emir verdi; o da hekimlere.

Hekimler, o güne kadar görülüp, işitilmemiş bu hastalığı iyileştirmek için günlerce uğraştılar. Fakat bütün gayretler nâfileydi. Emekler boşa gitmiş; çâre bulunamamıştı. Bunun üzerine bir de ilim adamlarına danışıldı. Âlimler, bu amansız dert için düşünmeye başladılar.

Bir âlim, uzun uzun düşündükten sonra, hastalığın kötü düşünceden kaynaklandığını anladı. Baş vezire giderek:"Hükümdar şâyet sırrını bana açar ve sorularımı cevaplandırırsa, derdinin dermânını söylerim" dedi. (Devamı yarın)

HİKMETLER · 13 KASIM 2007 SALI · KAYIT 674

İnsanların şerlileri

Peygamber efendimize, «İnsanların şerlileri kimlerdir?» diye sorulduğunda, «Yoldan çıkmış, kötü din adamlarıdır!» buyurmuştur.

Vüheyb bin el-Verd buyurdu ki : «Eğer ilim sahipleri ilimlerinin gereğini yaşamadıkları zaman insanlara : «Bizden lüzumlu bilgileri alınız. Fakat, iyi

amelleri terketme hususunda bize uymayınız.» demiş olsalardı, hem kendileri hem de halk için hayırlı olurdu. Fakat onlar işi karıştırıyorlar. Ayni zamanda iyi amel sahibi olduklarını ileri sürdükleri için, iyi olmayan işlerinde de halkın kendilerini taklit etmesine sebeb oluyorlar.Kötü örnek oluyorlar»

Abdullah bin Ömer, zamanının âlimlerine hitaben buyururdu ki : «Sizler, cidden ilmin kıymetini azalttınız, şanını küçülttünüz! Eğer Hz.Ömer sağ olsaydı da, benim gibisinin sizlere hadîs naklettiğini görseydi, herhalde beni ve sizleri kamçısı ile döverdi!»

Süleyman bin Mihran buyurdu ki : «Ben, yirmi bu kadar senedir dikkat ederim. İlminde ihlâs sahibi bir âlime rastlamadım. Şimdi ilim, sadece dünyalık kazanmak için bir sanat olmuştur. »

Ebû Hâzim buyurdu ki: «Zamanımızdaki âlimler ameli bırakıp sadece söz ile iktifa ettiler. Önceki âlimler amelde bulunurlar, fakat söze iltifat etmezlerdi. Onları takib edenler hem amel ettiler, hem de söze iltifat ettiler. Bunlardan sonrakiler ise, sadece söze iltifat edip ameli terkettiler. »

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Kıyamette bir din adamı getirilip Cehenneme atılır. Cehennemdeki tanıdıkları ona, "Sen dünyada dinin emirlerini bildirirdin. Niçin bu azaba düştün?" derler. O da, "İnsanlara, günahtır, yapmayın" der, kendim yapardım. "Yapın" dediklerimi de yapmazdım. Bunun cezasını çekiyorum" der.”

“Mirac gecesi ateşten makaslarla kendi dudaklarını kesen insanlar gördüm. Bunların kim olduğunu Cebrail aleyhisselama sordum."Kendilerinin yapmadıklarını "yapın" diyen vaizlerdir" dedi.”

İlmi ile kibirlenmek, afetlerin en büyüğüdür. Hastalıkların en ağırı ve tedaviyi en zor kabul edeni ilmi ile kibirlenmektir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:”Âlimin afeti, kendini büyük görmesidir.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 14 KASIM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 654

“Merhaba sâlih kardeşim merhaba!”

Hükümdar Humeyr ibni Redi’ın dayanılmaz baş ağrılarına bir alimin çare bulacağını söylemesi, baş vezir çok memun etmişti. Birlikte hükümder Humeyr'e geldiler. Vaziyet kendisine anlatıldı. Âlimin, sorularına hiç bir gizli-saklı taraf bırakmadan cevap vermesi, bilhassa hatırlatıldı.

Hükümdar, zorlukla konuşuyor ve yanındakiler dehşetli pis kokudan büyük sıkıntı çekiyorlardı. Dörtyüz kişiden biri olan âlim sordu:

- Bu sıralarda Kâbe-i Şerîf için aklından kötü bir şey geçti mi?

Hasta, derin ve uzun inleyip karşısınındakileri boş ve mânâsız gözlerle süzdükten sonra dudakları kıpırdadı.

- Evet! O'nu yıkmak istedim.

- Niçin yıkmak istemiştin ki? Ne Mekkelilerin, ne de Kâbe'nin bize bir zararı olmadı!

- Evet olmadı ama; Mekke halkı bana hürmet etmedi. Hattâ, hürmetin kırıntısına bile rastlamadım. Hâlbuki her gittiğim yerde, insanlardan büyük saygı görürdüm. Mekkelilerden hürmet göremeyince, üzerine titredikleri Kâbe'yi yıkmak, halkı öldürmek, mallarını askerlerime yağmalatmak istedim. Ve başıma gelenler de bu niyetimle beraber geldi! Evet; niyetimle beraber başıma korkunç bir ağrı girdi ve dünyamı zindan eden bu hastalığa yakalandım. Sizce bunun çâresi var mıdır?

Hükümdar Humeyr, merakla âlimin yüzüne bakıyordu. O'ndan derdine devâ olacak bir cevap bekliyordu. Âlim:

- Şifâ bulman, bu bozuk niyetinden vazgeçmene bağlıdır. Eğer Kâbe için taşıdığın kötü düşünceden cayarak güzel niyetler beslersen iyileşirsin, dedi.

Humeyr, kötü düşüncesinden bozuk inancından derhal tevbe etti. Birkaç gün sonra da bir sultan sofrası hazırlattırarak büyük-küçük, zengin-yoksul bütün Mekkelileri yedirip içirdi. Bu ziyâfeti verdiği gece rüyâsında bir ses işitti:

- Mekke ahâlisine itibar gösterdiğin gibi, Beytullah'a da hürmet et; O'nu örtülere bürü!

Humeyr, Kâbe'ye hasırdan bir örtü yaptırarak örttü. Fakat gece rüyâsında:

- Hasır O'na lâyık değildir. Daha güzel örtü yaptırmalısın! diye bir nidâ duydu.

Bu sefer kumaştan bir kılıf diktirerek Kâbe-i şerîfe örttü. Ama rüyâsındaki ses, bu kumaşın da uygun olmadığını ve değiştirilmesini istedi. Bunun üzerine devrin en pahalı kumaşlarından bir örtü diktirerek altın ve gümüşlerle süslettirip Kâbe'ye örttürdü.

Ayrıca, Kâbe-i şerîfin içinde bulunan putları dışarı attırarak kilitli bir kapı yaptırdı; insanların kirli hâlde Allahın evine yaklaşmalarını yasak etti.

Sonra da, Medine'ye doğru yola koyuldu. Medine o devirde çıplak; ne bir bitki var görünürde ne bir ağaç. Fakat gelenler burada eşsiz bir rahatlık, bir huzûr duyuyorlardı. Âlimler, sebebini araştırıp neticeyi hükümdara arz ettiler:

- Efendimiz, önceki âlimlerden okuduğumuz bilgilere göre bu yer, en son ve en yüce Peygamberin gelip yerleşeceği bir kutlu mekândır. Biz bu büyükler büyüğünün gelmesini beklemek isteriz. Belki nûr yüzünü görmek mümkün olur. Bu sebeple hükümdarımızdan izin dileriz...

Hükümdar, anlatılanları heyecanla dinledi; büyük memnuniyet duydu. Kendisi de kalmak istedi. Fakat, bu karara asker ve teb'ası mâni oldular. Bir ismi de Tebi olan Humeyr, bunun üzerine Medine'de bu dörtyüz alim kişi için evler yaptırdı. Sonra da, içli bir bağlılık mektubu yazarak kendilerine teslim edip, bu mübârek yerden ayrıldı:

"Ben, senin nübüvvetine, bildirdiğin Allaha, getireceğin duni îmân ettim. Dinin, yolun ve İbrahim Peygamber milleti üzereyim. İslâmiyet nâmına tebliğ ettiklerinin hepsi, şimdiden can baş üzre kabûlümdür. Olur ki, o saâdetli zamanına kavuşamazsam, beni şefâatinden mahrûm ve mahzûn bırakmamanı diliyorum."

Humeyr, mektubu âlimlerden Şâmûl'a verdi. İyi saklaması ve sahibine ulaştırılması için vasiyet etti. Mektup, elden ele geçe geçe Şâmûl'ün yimibirinci torunu olan Ebû Eyyûb-i Ensârî'ye ulaştı. Bundan da Ebi Leyli'ye geçti. Medine'ye hicrette, Ebi Leyli de Resûlllahı karşılamak için gelenlerin arasındaydı. Peygamberimiz O'nu görür görmez sordu:

- Ebi Leyli sen değil misin?

- Evet, benim, deyince, tekrar sordu:

- Tebi'nin mektubu nerede?

Leyli şaşırmıştı, zorlukla "Siz kimsiniz?"diyebildi. Resûlullah efendimiz, tarifsiz tebessümle cevap verdi:

- Ben, Allahın Resûlü Muhammed'im; mektubu getir.

Yüce Peygamber, mektubu yanındakilere okuttular ve:

- Merhaba sâlih kardeşim, merhaba sâlih kardeşim, merhaba sâlih kardeşim!.. diye zamanlar ötesine seslenerek Humeyr ibni Redi'yi selâmladılar.

HİKMETLER · 14 KASIM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 675

İnsanların en kötüsü

Emânetçinin kendisine bırakılan malları muhâfaza etmekte emîn olması lâzım geldiği gibi, din âliminin de, islâm bilgilerini bozulmaktan muhâfaza etmekte emîn olması lâzımdır. Resûlullah efendimiz, "Âlimlerin kötüsü, insanların en kötüsüdür" buyurdu. Çünkü âlimler, bilerek günâh işlemektedir. Kötü din adamı, kanalizasyona benzer. Görünüşte, sağlam, san'at eseridir. İçi ise, pislik doludur.

Süfyan-ı Sevrî hazretleri buyurdu ki : «Âlim, ilmini dünyalık kazanmaya vasıta yapmadığı müddetçe bir din tabibidir. İlmini bir kazanç âleti olarak kullandığı takdirde, hastalığı kendisine çekmiş olur. Hastalığı kendisine çeken bir kimse, başkalarını nasıl tedavi edebilir.»

Fudayl bin İyâd buyurdu ki: «Ümmetlerin her biri, Rahmân'ın yolu üzerine oturmuş kötü âlimler yüzünden helâk olur! Onlar habîs amelleri ile Allahü teâlânın yolunu kesmiş, insanlara engel olmuş olurlar.»

Süfyan-ı Sevrî buyurdu ki : «Kişinin zühd, vera', takvâ, Allah korkusu, sabır gibi ahlâkî meziyetlere sahib olması, ilmi Allah rızası için tahsil ettiğinin alâmetidir. »

Muhammed bin Sîrîn buyurdu ki : «Cidden âlimlerin hepsi gitti. Onların ilminden geride kalan, sadece kötü kaplar içinde saklanmış tozlardan ibarettir!»

Yahyâ bin Muâz de şöyle derdi: «Zühd ve takvâ meziyetlerine sahib olmayan bir âlim, zamanının insanları için cidden bir azâb ve fitnedir! Ey âlim geçinenler! Evleriniz Kisrâ'nın sarayı gibi, ahlâkınız şeytanın hoşuna gidecek bir seviyede! Muhammed Mustafa'nın ahlâk ve sireti nerede?»

Abdurrahman es-Sülemî derdi ki : «Biz, öyle kimselere yetiştik ki, onlar, Kur'ân âyetlerini onar onar öğreniyorlardı. Öğrendikleri bir on âyetin ihtiva ettiği bilgilerle amel etmedikçe, bunları hayatlarında uygulamadıkça; diğer on âyete geçmezlerdi.»

Bazı kimseler, İmam Şa'bî'e gidip : «Ey âlim kişi, bizim meselemiz hakkında fetva veriniz!» demişler. O da demiş ki : «Benim gibisine «âlim» diye hitab etmeyiniz. Zira âlim, Allahü teâlânın korkusundan mafsalları parça parça olan kimsedir!»

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

"Kıyâmet günü azâbların en şiddetlisi, ilmi kendisine fâideli olmıyan din adamınadır"

"Cehennemde azâb çekenlerden ba'zıları, kötü kokular yayar. Bu koku diğerlerine ateşten daha fazla azâb verir. Sen ne günâh işledin ki, böyle pis koku çıkarıyorsun denildikte, ben din adamı idim. Bildiklerimi yapmazdım der" .

HİKMETLER · 15 KASIM 2007 PERŞEMBE · KAYIT 676

Gerçek âlimin alâmeti

Bir âlimin gerçek âlim olabilmesi için bildiği ile amel etmesi lazımdır. İlmi ile âmil olmıyan din adamına âlim denilmez, buyurdu. İblîs, bütün dinleri biliyordu. Fakat ilmi ile amel etmedi. Çölde kalan kimsenin yanında çeşitli silâhlar bulunsa, bunları kullanmasını iyi bilse ve çok cesûr olsa, kendisine hücûm eden arslana karşı kullanmadıkça, bu silâhların fâidesi olur mu?

İmam Mâlik'e «İlimde râsih olanlar kimlerdir? » diye sormuşlar. İmam şu cevabı vermiştir : «İlmi ile âmil olup önceki âlimlerin tesbit ettiği ilmî hakikatlere tâbi olanlardır.»

Bir defasında, İmam Şa'bî'e, bir mesele sormuşlar. İmam : «Bilmiyorum!» demiş. Demişler ki : «Yâ imam, siz ki Irak'ın âlimi bulunuyorsunuz. «Bilmiyorum! » demekten sıkılmıyor musunuz?» O şu sözlerle mukabelede bulunmuş : «Melekler, ilim ve edebce bizden daha ileridir. Böyleyken onlar: "Allah'ım, seni

tenzih ederiz. Bizim, Senin bize öğrettiğinden başka ilmimiz yoktur..." demekten sıkılmadılar.»

Ka'b'ül-Ahbâr buyurdu ki : «Âhir zamanda âlimler, devlet büyüklerinin yakınlığını kazanabilmek için, bir kadın hakkında birbirine giren insanlar gibi, yekdiğeriyle ihtilâf edeceklerdir. Allahü teâlâ'nın kulları içindeki şerliler işte bunlardır.»

Hâtem'ül-Esam diyordu ki : «Zühd ve fıkıhla ilgili ilimleri bırakarak sadece kelâm ilmiyle iktifa eden kimse zındık olur! Fıkıh ve kelâm bilgilerini bırakarak sadece zühd ile iktifa eden kimse, bid'at sahibi olur! Zühd ve kelâm ilimleriyle ilgilenmeksizin sadece fıkıh ilmiyle yetinen kimse de, fâsık olur! Hepsini bir araya getiren kimse ise kurtuluşa erer!..»

Ebû Hafs el-Haddâd zamanının âlimlerine derdi ki : «Sizler ne zamana kadar bir takım risâle ve dîvân yazmaya devam edeceksiniz?.. İlim ancak bir vâsıtadır. Düşman hazırken siz, âlet ve vasıta toplamakla meşgul oluyorsunuz. Din düşmaları ile ilmi mücâdeleyi ne zaman yapacaksınız?»

İmam Mâlik : «İlmiyle tanınmak isteyen bir âlim, şeytandan daha şerlidir!» derdi. İlmiyle amil gerçek alim medhedilmiştir, övülmüştür. Peygamber efendimiz, “Âlimlere tâbi olun! Onlar, dünya ve ahiretin ışıklarıdır.”, “Âlimler; kurtuluş yolunu gösteren, birer rehber ve kılavuzdur.” buyurmuştur. Hadis-i şerifte buyuruldi ki: Üç kişiye ikram eden Allaha tazim etmiş olur: 1- Müslüman olarak yaşlanana.

2- Kur’an-ı kerimi hıfzedene. 3- Âlime.

HİKMETLER · 16 KASIM 2007 CUMA · KAYIT 679

“Kötü olanı sorma!”

İlim sahibi, yani din bilgilerini öğrenen kimse, ya sonsuz saadete kavuşur, yahut nihayetsiz felakete düçar olur.

Resulullah efendimiz, Kabeyi tavaf ediyorken, hangi insan daha kötüdür? diye soruldu. “Kötü olanı sorma! İyi olanları sor. Âlimlerin kötüsü, insanların en kötüsüdür” buyurdu.

İsa aleyhisselam, "Kötü âlimler, su yolunu kapayan kaya gibidir. Su, kayadan sızıp geçemez. Akmasına da mani olur" buyurudu.

Fudayl bin Iyad hazretleri buyurdu ki: "Bir âlimin dünyanın oyuncağı olduğunu gördüğüm zaman, kendisine acır ve ağlarım. Bir âlim veya sûfî hakkında, "Nafakası falanca tüccara ait olmak üzere hacce gitti." denilmesi ne kadar acıdır."

Yahya bin Muaz hazretleri de: "Bir âlim, dünyalık peşinde koştuğu zaman kıymet ve şerefini kaybetmiştir." buyururdu.

Hasan Basrî de şöyle buyurdu: "Âlimlerin azabı, kalblerinin ölmesi iledir. Kalblerinin ölümüne sebeb ise, uhrevî amellerle dünyevî menfaatler elde etmiye çalışmaktır. Böylece onlar, dünya adamlarının yakınlığı kazanmış olurlar."

Hazreti Ömer buyuruyor ki: "Siz bir âlimin dünyayı sevdiğine şahit olursanız, dini hakkında onu itham ediniz. Çünkü sevenlerin hepsi, neyi seviyorsa onun yolunu tutmuştur."

Hasan Basrî de şöyle buyuruyor: "Doğrusu çok şaşılacak şey... Diller ne güzel söylüyor, kalbler de biliyor. Fakat ameller aykırı düşüyor."

Hadis-i şerifte, "Âlimler devlet adamlarına karışmadıkca ve dünyalık toplamak peşinde olmadıkca, Peygamberlerin eminleridir. Dünyalık toplamaya başlayınca ve devlet adamlarının arasına karışınca, bu emanete hıyanet etmiş olurlar" buyuruldu.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki:

"Bir hükmün doğru veya yanlış olduğu Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiklerine uygun olup olmamakla anlaşılır. Çünkü Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiklerine uymayan her mana, her buluş kıymetsizdir, yanlıştır. Çünkü her sapık, Kur'an ve sünnete uyduğunu sanır, sapıklığının doğru olduğunu iddia eder. Yarım aklı, kısa görüşü ile, bu kaynaklardan yanlış manalar çıkarır. Doğru yoldan kayar, felakete gider. Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri manalar doğrudur, bunlara uymayan yanlıştır."

HİKMETLER · 17 KASIM 2007 CUMARTESİ · KAYIT 680

Kitap yüklü merkep

Kötü din adamları, insanların en kötüsüdür. Kur'an-ı kerimde, Cuma suresi 5.âyetinde, kötü din adamları, kitap yüklü merkebe, Araf suresi 176. âyetinde ise, dilini sarkıtıp soluyan köpeğe benzetilmiştir. Hadis-i şerifte buyuruluyor ki:

“Bid'atler yayıldığı, sonra gelenler, öncekilere lanet ettiği zaman, doğruyu bilenler herkese bildirsin! Doğruyu bilip de gücü yettiği halde, doğruyu bildirmeyen kimse, Allahü teâlânın Muhammed aleyhisselama indirdiği Kur'an-ı kerimi gizlemiş olur.”

Peygemberimiz, “Ahir zamanda ibadet edenlerin çoğu din cahili olacaktır. Din adamlarının çoğu da fasık olacaktır.” buyurdu.

Ebudderda hazretleri buyurdu ki, “İlmi ile amil olmıyan din adamına âlim denilmez.”

Gerçek alim, bildiğine cevap verir, bilmediğine cevap vermez. Her sorulana cevap veren, her gördüğünden mana çıkaran ve her yerde bilgi satan kimse, cahilliğini ortaya koyar. Bilmiyorum, öğrenip de söylerim diyen kimsenin, derin âlim olduğu anlaşılır.

Resulullaha, en kıymetli yer neresidir, denildikte, “Bilmiyorum, Rabbim bildirirse söylerim” demiştir. Bunu Cebrail aleyhisselama sormuş, ondan da, aynı cevabı almıştır. O da, Allahü tealaya sormuş, “Mescidler” dir cevabını almıştır.

A'raf suresinin “Affet ve marufu emret” mealindeki yüzdoksansekizinci ayet-i kerimesi gelince, Cebrail aleyhisselamdan bunu açıklamasını istemiş, o da, Rabbimden öğreneyim, diyerek gitmiştir. Tekrar geldiğinde, Allahü teala, “Senden uzaklaşana yaklaş! Senden esirgeyene ihsan et! Sana zulmedenleri affet!” emrini verdi dedi.

Şa'bi hazretlerine, kendisine sorulanlardan birini bilmiyorum deyince, sen Irak memleketinin müftisisin. Bilmiyorum demek, sana yakışır mı? dediklerinde, peygamberler, meleklerin üstünleri bilmiyoruz dediler. Benim söylememden ne çıkar, buyurdu

İmam-ı Ebu Yusüf, bir soruya bilmiyorum deyince, hem Beyt-ül-maldan maaş alıyorsun, hem de cevap vermiyorsun, dediler. “Beyt-ül-maldan, bildiklerim kadar ücret alıyorum. Bilmediklerim için alsaydım, Beyt-ül-malda bulunanların hepsi yetişmezdi” dedi.

Süfyan bin Uyeyne hazretleri, “İlim tahsil eden bir kimsenin, ilmi arttıkça dünya nimetlerine karşı hırsının da arttığını görürseniz, ona ilim öğretmeyiniz. Çünkü bu takdirde onun cehenneme girmesine yardım etmiş olursunuz.” buyururdu.

HİKMETLER · 18 KASIM 2007 PAZAR · KAYIT 681

“Kendinize yazık ettiniz..”

Zamanının âlimlerinden biri, Fudayl bin İyâd hazretlerine giderek:

“Bana biraz nasihatta bulun!” dedi. Fudayl hazretleri buyurdu ki:

“Ben, siz âlimlere ne ile nasihat edeyim. Siz, ülkeleri aydınlatan bir ışık iken kendinize yazık ettiniz. Cehalet gecelerinin karanlığında kalanları hidayete kavuşturan birer yıldız idiniz. Şimdi ise şaşkınlık içinde kaldınız. Zenginlerin himayesine girip kaba minderler üzerinde oturuyor, sofrasında bulunuyor, hediyyelerini kabul ediyor, sonra da kalkıp mescide gidip ders veriyorsunuz. Allah’a yemin ederim ki, gerçek âlim, böyle olmaz.”

Fudayl’in bu sözleri karşısında o kimse, kendini tutamayıp ağlamaya başladı. O kadar ağladı ki, nerdeyse boğazı tıkanıp boğulacaktı. Çok mütehassis olarak ve büyük bir ders alarak oradan ayrıldı.

İkrime hazretleri buyuruyor ki: “Nefsinin kötülüğünü bildiği halde, insanların kendisini âlimlik ve evliyalık ile vasıflandırmasını arzulayan kimseden daha akılsız birini bilmiyorum. Müminlerin gönülleri, gizli ayıplarına muttali olması gerekir. Öylesi zavallıların durumu, tarlasına diken ekip de mahsul zamanı yaş meyva almak istiyen bir kimseye benzer.”

Katâde hazretleri, “Âlim kişi, ilmi ve ameli ile gösteriş yaptığı zaman, Allâhü teâlâ meleklerine der ki: “Şuna bakın. Benimle alay ediyor ve benden korkmuyor. Halbuki ben, Azîm ve Cebbâr’ım.”

Hazret-i Ömer namaz kılan birisinin boynunu eğdiğini gördüğü zaman, o kimseye kızar ve "Yazıklar olsun sana! Tevazu ve huşû kalbdedir." derdi.

Ebu Emâme buyurdu ki: "Bir gün bir şahsa rastladım. Adam secdeye kapanmış ağlıyordu. Ona dedim ki, "Bunu evinde yapsaydın ne iyi olurdu. Çünkü kimse seni görmezdi."

Fudayl bin Iyâd buyurdu ki: "İlim tahsili sahih bir niyet ve temiz bir gaye ile olursa, bundan daha yüksek bir amel olamaz. Fakat çokları ilmi, gereğini yapmak için tahsil etmiyor. Bilâkis ilmi, dünyalık avlamak için bir ağ olarak kullanıyorlar."

Hazreti Ali buyurdu ki: En hayırlı söz faydalı olandır. Lüzumlu olmayan bilgiden bir fayda temin edilemez. İslâmiyette ne varsa hepsini anla ve öğren. Şunu aklyından çıkarma: En büyük zenginlik akıldır. En büyük vahşet kibirdir. En büyük fakirlik ahmaklıktır. En büyük meziyet güzel ahlâktır. Ahmaklarla asla dostluk kurma. Çünkü o sana faydalı olayım derken zarar verir.

HİKMETLER · 19 KASIM 2007 PAZARTESİ · KAYIT 682

"Öyle zaman gelecek ki.."

Ka'bül-Ahbar buyurdu ki: "Öyle zamanlar gelecek ki, cahiller ilme heves edecekler. Sonra ilimleri ile dünyalık adamlarının yakınlığını kazanmak için, kadınların erkekler hakkında birbiriyle rekâbet ettikleri gibi, birbiriyle rekabet ve ihtilâf edecekler. İşte onların ilimden nasibi, bundan ibaret olacaktır."

Salih el-Merrî buyurdu ki: "İlimde ihlâs sahibi olduğunu iddia eden bir kimse, insanlar kendisine, "Sen cahil ve mürâîsin." dediklerinde, gönlünü yoklasın. Eğer bundan dolayı gönlünde bir üzüntü duymuyorsa, hakikaten o ihlâslıdır. Aksi halde riyâkârdır."

"Dünya adamı olan âlimden kendinizi sakınınız. Çünkü onun yaldızlı sözleri sebebiyle amel etmediği halde ilmi ve ilim ehlini övmesi, sizi fitneye düşürebilir."

Fudayl buyurdu ki: "İlmi ile gösteriş yapanların alâmetlerinden biri de, ilimlerinin dağ kadar yüksek, amellerinin ise zerre kadar küçük olmasıdır. Âlim, ilmiyle amel edince muhakkak onun acısını tadacaktır. Çünkü ilim sorumluluk

getirir. İlim arttıkça sorumluluk da artar. O halde âlime yakışan, ilmiyle sevinip övünmek değil, ilmin yüklediği mesuliyyeti idrak etmektir.”

Süfyan Sevrî buyurdu ki: “Bilgiyi, gereğini yaşamak için tahsil ediniz. İnsanların pekçoğu bu hususta yanılmıştır. Onlar, amelsiz ilimle kurtulacaklarını sandılar!”

İnsan kendini yoklamalı. Eğer, ilminde ve amelinde, bu büyük âlimlerin, ilmiyle âmil ve ihlâslı din adamlarının, uzak kalmayı tavsiye ettikleri riya veya görsünler veya işitsinler arzusu nev’inden bir şey görürse, nefsin için ağlamalı. Hemen tevbe ve istiğfar etmeli ki, Allah kendisini seni afetsin.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

Halk altı şeyle meşgul olurken, siz şu altı şeyle meşgul olun: 1- Halk çok amelle meşgul olurken, siz az da olsa iyi, güzel amelle meşgul olun! 2- Halk nafile ibadetlerle vakit geçirirken, siz farzları tam yapmaya çalışın! 3- Herkes görünüşünü, dışını süslerken, siz içinizi süslemeye çalışın! 4- Herkes onun bunun ayıbını araştırırken, siz kendi ayıplarınızla meşgul olun! 5- İnsanlar faydasız şeyleri imar ederken, siz ahireti imar ile meşgul olun! 6- Herkes birbirine yaranmaya çalışırken, siz Allahın rızasını kazanmaya çalışın!

GÖNÜL BAHÇESİ · 20 KASIM 2007 SALI · KAYIT 677

“Padişah Anneleri” kitabı

70’li senelerin başında lisede okurken, tarih dersi kitaplarımızda amansız bir Osmanlı düşmanlığı işlenmekteydi. Hele tahta geçen oğlunun yaşı çok küçük olduğunda “saltanat nâibesi”, diğer zamanlarda da saray protokolünde padişahtan sonra ikinci konumdaki “valide sultan” sıfatıyla resmî görevleri bulunan padişah annelerine reva görülen iftiralarla, tabir yerindeyse beynimiz yıkanmıştı.

Bu saldırıların yeni başlamadığını değerli bir hocamız şöyle anlatmıştı:

“Türk yavrularına, Osmanlı saraylarını zevk, safâ, hatta sefâhat ve fuhuş yeri olarak tanıttılar. Lisede okurken, sınıfın birincisi olduğum için, bana konferans verdirmişlerdi. Okul kütüphanesindeki kitaplardan, uzun bir konferans hazırlamıştım. Konferansta, Kösem Sultan’ın, Terhan Sultan’ın saraydaki aşk

maceralarını, devlet idaresinin kadınlar elinde kaldığını, daha nice kötü olarak öğrendiğim şeyleri anlatarak, çok alkış toplamıştım.

Yıllar sonra, Alman Kütüphanesi'nden (Die Islamische Kunst) adında, büyük bir kitap almıştım. Bu kitapta, Mahpeyker Valide Sultan'ın, Üsküdar'da sanat değeri yüksek Çinili Camii Külliyesi'ni, Çakmakçılar Yokuşu'nda büyük Valide Hanı ve pek çok eser yaptırdığı yazılı idi. Akıl ve dirâyeti ile Osmanlı Devleti'ne çok hizmet ettiği de bildiriliyordu. Bunu okuyunca, yıllar önceki konferansımda sarfettiğim sözler için büyük vicdan azabı çektim.

Lise çağlarımda tanıştığım ve bana dinimi öğreten ve nasihatlerine çok kıymet verdiğim hocama gittiğimde üzüntümü anlattım. Hocam bana "Ömrünüzün sonuna kadar dua edip kendisine hediye ederseniz, inşâallah o da size hakkını helâl eder." dediler.

Yıllar geçti ancak, kendisinin "Türk" olduğunu söylediği hâlde ecdadına karşı zerre kadar iyi niyet beslemeyenlerin saldırıları şiddetini azaltsa da ne yazık ki bitmedi. Kendi ecdadımıza karşı daha insaflı ve önyargıdan uzak olma konusundaki dersi, yabancılardan almaktan hâlâ kurtulamadık. İşte size daha yakın zamana ait bir örnek: Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil'in, Amerikalı tarih profesörü Leslie Peirce ile olan bir hatırasını burada nakledelim:

"Yıl, 1983. İstanbul'da Başbakanlık arşiv binasında çalışıyorum. O gün arşivdekiler, önemli bir devlet büyüğünü ağırladılar. Yetkililerden gerekli bilgileri alan devlet büyüğümüz, arşivde araştırmalarda bulunan ilim adamları ile de sohbeti ihmâl etmedi. Bu arada Amerikalı bir bayanla arasında geçen konuşma çok ilginçti.

– Hangi konuda çalışıyorsunuz?

– Osmanlı padişahlarının hanımları üzerinde çalışıyorum.

– Ooo! Çok güzel. O hanımların entrikalarını da yazıyor musunuz?

Amerikalı bayan birden ciddîleşmişti:

– Entrika yoktur, diye cevap verdi ve sordu, Allah aşkına nereden çıkarıyorsunuz bunları?

Bizimkinin verecek cevabı yoktu. Lâfı değiştirip başka konulara girdi ve sonra da salonu terk etti.

O gün öğle paydosunda isminin Leslie Peirce olduğunu öğrendiğim orta yaşlardaki Amerikalı hanımla arşiv bahçesinde çay içerken o günkü konuşmayı ve

gerçekleri sordum. Kadıncağız çok şaşkındı:

– Sizleri anlayamıyorum. Tarihinize karşı neden böyle önyargılısınız. Ben arşive gelmeden önce Osmanlı saray kadınları hakkında tarihlerinizde yazılanları okudum. Ne yalan söyleyeyim, onları cahil, dört duvar arasında kalmış, hiç bir dünya görüşleri olmayan kimseler olarak algıladım. Şimdi ise bütün fikirlerim değişti. Onlar, gerçekten mükemmel bir eğitim ve terbiye görmüş insanlar…

Özellikle 2. Meşrutiyet'ten sonra başlayan maziyi kötüleme kampanyasına yönelik neşriyatın tesirleri yine de görülmektedir. Ancak bu önyargılı, hiçbir geçerli mesnedi bulunmayan ecdadı kötüleme furyası, artık zamanımızda eski şiddetini kaybetmiştir.

Bu kitabı hazırlamaktaki amacımız, 623 sene hüküm sürmüş ve bize sadece vekar duyacağımız bir mazi bırakmış, Osmanlı Devleti'nin başına geçen 36 padişahının anneleri hakkında toplu bir bilgi vermektir. Onların hayır severliğini, devlete, millete hizmetlerini, kazandırdıkları eşsiz eserleri sizlere tanıtmaktır.

Yukarıdaki ibretli tarihi gerçekler, çarpıcı anekdotlar, değerli araştırmacı dostumuz İbrahim Pazan'ın, "PADİŞAH ANNELERİ" kitabının ön sözünden (kısaltılarak) alınmıştır. Yıllardır, ecdadımız hakkında beynimize sinsice yerleştirilen yanlış bilgilerin silinmesi için, Babıali Kültür Yayıncılık (0212 4542165) tarafından basılan bu kıymetli kitabı okumamız ve çocuklarımıza okutmamız şarttır.

HİKMETLER · 20 KASIM 2007 SALI · KAYIT 683

"İlminizle âmil olsaydınız.."

Mansur bin Mu'temir hazretleri zamanının âlimlerine dedi ki: "Sizler gerçekten âlim değil, sadece ilimle uğraşan kişilersiniz. Eğer ilminizle âmil olsaydınız, nice keder ve acıları yudumlar, ilminizle haram ve şüpheli şeylerden uzaklaşır idiniz."

Ömer bin Abdülazîz buyurdu ki: "Haram yiyenlerin kapleri sağlam olsaydı, haram bir şey yedikleri zaman midelerinde, ateşin acısını muhakkak duyarlardı. Fakat onların kalpleri sağlam olmadığından ateşin acısını duyamıyarlar."

Rabi' bin Heysem de şöyle buyurdu: "Bir âlim nasıl olur da ilmine riya karıştırabilir? Çünkü o blir ki, Allah rızası esas olmaksızın elde edilen ilim, temelinden bâtıldır, geçersizdir. O halde bâtıl olan birşeyle insanlara nasıl gösterişte bulunabilir?"

İmam Muhyiddin Nevevî, ders verirken bir adamının ansızın gelip de kendisinin, büyük bir kalabalığa ilim kürsüsünden hitab etmekte olduğunu görmesinden hoşlanmazdı. Büyüklerden birinin kendisini ziyarete geleceğini öğrendiği zaman, o gün ders okutmazdı.

Buyurdu ki: "Bir kimse, kötü işlerine başkaları muttali olduğu zaman üzüldüğü gibi, güzel işlerine muttali oldukları zaman da üzüntü duyarsa, bu onun ihlâsının alâmetidir. Çünkü nefsin onunla ferahlanması ma'siyettir. Bazen riya, birçok günahlardan daha tehlikelidir."

Hasan Basrî buyurdu ki: "Bu zamanda bir âlimin, helâl nimetlerden doyunca yemesi, çirkin birşeydir. Haramdan karnını doyuranlara nasıl âlim denebilir? Vallahi ben, bir lokma yesem ve bu lokma midemde devamlı kalsa idi, ömrümün sonuna kadar onunla yetinirdim. Âlimlerin takvası, ancak şehevî şeyleri terketmektedir. Zahirî günahlara gelince, görüyorsun ki insanlar arasındaki itibarlarının sarsılmaması için onu terketmekteler."

"Ahir zamanda öyle kimseler gelecek ki, Allah'ın rızasını kasdetmeksizin ilim tahsil edecekler. Bunu, ilmi zayi olmaktan kurtarmak için yapacaklar. Sonra bu ilmin kıyamet gününde hesabını vermek de onların üzerine olacaktır."

Abdullah Müzenî buyurdu ki: "İnsanları ilme teşvik eden ve onlara ilmin faziletlerini anlatan bir âlim, eğer birisi hakkında kendisiyle istişare eden bir kimseyi ciddi bir şekilde ilme teşvik etmezse, samimiyetsizliğinin bir alâmetini ortaya koymuş olur."

Hadis-i şerifte buyuruldu ki: Üç şey kıyamet alâmetidir: Mamur yerler yıkılır, harap yerler imar edilir. İyilik kötülük, kötülük iyilik sayılır. Emanete hıyanet edilir.

GÖNÜL BAHÇESİ · 21 KASIM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 678

Eserleri ile Valide Sultanlar

Valide Sultanlar, yani padişah anneleri sıradan insanlar değildi. İtina ile seçilmiş, daha sonra sarayda ciddi bir eğitimden geçirilmiş nadide kimselerdi. Padişaha hanım olacak, protokolde ikinci sırayı temsil edecek hanımefendiler için zaten başka türlüsü düşünülemezdi.

İlk Valide Sultanlar olan, Ertuğrul Gazi'nin annesi, Hayme Ana; Osman Gazi'nin annesi, Halime Hatun, Orhan Gazi'nin annesi Mâl Hatun olmak üzere bütün Valide Sultanlar, dürüst, soylu, hayırsever kimselerdi. Fakir fukara anneleriydi.

Devletin sonra imparatorluğun maddi imkanları arttıkça bunlar da hayır hasenatlarını artırdılar. Pek çokları bir ömre sığması çok zor eserler bıraktılar. Bıraktıkları eserlerinin bırakın sanatını, önemini isimlerini yazmak bile sayfalar tutar. Bazılarını kısaca sayacak olursak:

Nilüfer Hatun: Bursa'da, büyük bir köprü, üç cami, bir tekke.

Gülçiçek Hatun: Bir medrese, bir cami ve bir türbe.

Hümâ Hatun: Hatuniye mektebi.

Gülbahar Hatun: Edirne'de bir cami, Tokat'ta, bir cami ve bir medrese. Ve pek çok vakıf ve hayrat.

Ayşe Gülbahar Hatun: Rize'de bir cami. Giresun, Manisa ve İstanbul Bayezid'de vakıf ve hayrat.

Ayşe Hafsa Sultan: Manisa'da, cami, medrese, kütüphane, imaret, dergâh, hastahane, hamam ve sıbyan mektebinden meydana gelen muazzam bir külliye. Edirne, Hafsa'da külliye. Birçok şehirde, imaret, cami, hamam ve han. .

Hurrem Haseki Sultan: İstanbul Haseki'de, bir cami ile şadırvan, yanında imaret, medrese, dârüşşifâ, çeşme, sebil ve mektep. Mekke-i Mükerreme ve Medîne-i Münevvere ile Kudüs'te birer imaret. Birçok şehirde, medrese, cami, imaret, kervansaray, çeşme, suyolları, köprü. Mekke ve Medine'de dağıtılmak üzere her sene 3000 altın gönderirdi.

Nurbânû Valide Sultan: Üsküdar Toptaşı'nda Atik Valide Külliyesi. Cami, şadırvan, tekke, medrese, çifte hamam, aşhane, tabhane, kervansaray, sıbyan mektebi, çeşme, dârülhadis, dârülkurra ve dârüşşifâdan meydana gelen külliye. Pek çok yerde, çeşme, hamam ve imaret.

Mahpeyker Valide Sultan: Üsküdar'da Çinili Camii Külliyesi. Çinili Camii Külliyesi'ne vakıf olarak Çakmakçılar Yokuşu'ndaki 366 odalı Büyük Valide Han'ı, pek çok yerde, cami, medrese ve çeşme.

Hadîce Terhan Valide Sultan: Eminönü'nde, içinde dârülhadis, sıbyan mektebi, hamam, han, çeşme, tekke, hastahane, sebil ve türbenin yanı sıra mimarî şaheseri, muhteşem Yeni Cami'nin de bulunduğu muazzam külliye bunun eseridir. Pek çok yerde, cami, hastane, mektep ve çeşme.

Mehpâre Emetullah Râbia Gülnûş Valide Sultan: Galata'da, Valide Camii ile yanında çeşme. Üsküdar'daki Yeni Valide Külliyesi. Ayrıca değişik yerlerde, camiler, çeşmeler, sebiller, köprüler, mektepler, Mekke'de imaret, dârüşşifâ, çeşme, Cidde'de kervansaray, su tesisi başlıca hayrâtı arasındadır.

Mihrişah Valide Sultan: Yaptığı hayır eserleri saymakla bitmez. Bahçeköy'de 240 bin metre küp hacminde baraj, değişik yerlerde, cami, misafirhane, medrese, kütüphane, çeşme, mektep.

Bezmiâlem Valide Sultan: Osmanlı tarihinin en hayırsever valide sultanlarından biri de Bezmiâlem Valide Sultan'dır. Bugünkü ismiyle Bezmiâlem Valide Sultan Vakıf Gurebâ Eğitim ve Araştırması Hastahanesi.

Vakfiyesinin hasta ile ilgili kısmında; "Şayet bir hastanın iyileşmesi, sıhhate kavuşması için bir limon lâzım ise; bu limonun bedeli bir altın bile olsa, mutlaka alınacaktır" ibaresini yazan Bezmiâlem Valide Sultan, kurduğu müesseselerin masraflarını karşılaması için de zengin gelir kaynakları vakfetmiştir. Ayrıca, Dolmabahçe Sarayı karşısındaki Bezmiâlem Valide Sultan Camii. Mekteb ve sayısız ceşme.

Pertevniyâl Valide Sultan: En büyük hayır eseri: Pertevniyâl Valide Sultan Külliyesi. Ayrıca pek çok yerde, cami ve çeşme.

Çok kısa özet olarak sunduğumuz bu eserlerin, yerleri, sanat değerleri, yapılış öyküleri hakkında geniş bilgi sahibi olmak isteyenler, değerli araştırmacı İbrahim Pazan'ın, "Padişah Anneleri, Eserleri ile Valide Sultanlar" kitabına (Babıali Kültür Yayıncılık- 0212 454 2165) bakabilirler. Bu eserleri yapmada kimsenin onları

zorlamamasına rağmen, ömürlerini başka şeylerle, zevk ve eğlence ile geçirmeleri de mümkün iken, yüzlerce eser bırakan bu Hanımefendilerin, tek maksatları, öldükten sonra, hayır ile dua ile anılmaktı.

Fazlasıyla hak ettikleri bu Hanımefendiler ve onların vefakar cefakar oğulları Osmanlı Padişahları için lütfen bir Fatiha okuyalım!

HİKMETLER · 21 KASIM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 684

Haramlara mağlup oldular

Abdullah bin Mübarek buyurdu ki: "Zamanımızın insanları haram ve şüpheli şeylerden yemeğe, midelerine ve şehevî arzularına mağlûp oldular. Bilgilerini, dünyalık avlamak için bir şebeke gibi kullanıyorlar."

Hasan Basrî de buyurdu: "Kul bütün ilimleri elde etse ve şu direk gibi oluncaya kadar ibadette bulunsa, fakat, midesine giren şeyin haram olup olmadığına dikkat etmese, Allah onun hiçbir ibadetini kabul etmez." Yani bunlardan sevap alamaz.

Bişr'ül-Hâfî buyurdu ki: "Kişinin, elde ettiği bilgilerin tamamı ile amel etmedikçe bilgisini artırma peşinde koşmaması, akıllı oluşundandır. Çünkü bu takdirde ilmi, mucibiyle amel etmek için tahsil etmiş olur."

Bu zat, hadîs okutmayı bıraktığı zaman kendisine, "Kıyamet günü Allaha ne cevap vereceksin?" demişler. O, şu karşılığı vermiş: "Derim ki: Ey Rabbim, sen bana ihlâslı olmayı emrettin. Ben ise kendimde ihlâs bulamadım."

Yine buyurdu ki: "Biz öyle âlimlere yetiştik ki, onlar bir kimseyi, senelerce deneyip iyi niyet sahibi olduğuna kani olmadıkça okutmazlar idi."

Abdurrahman bin Kasım diyor ki: "İmam Malik hazretlerinin tam yirmi sene hizmetinde bulundum. Bu müddetin onsekiz senesini edeb, iki senesini de ilim öğrenmekle geçirdim. Keşke hepsini edeb öğrenmekle geçirseydim."

Abdullah bin Mubarek hazretleri buyurdu ki: "Kur'an-ı kerim hâmili olan, yani ezberleyen kimse, sonra kalbiyle dünyaya meylederse, Allahın âyetlerini alaya almış olur. Kur'an-ı hâmili Allaha âsî olduğu zaman, Kur'an-ı kerim ona der ki:

"Vallahi sen beni bunun için yüklenmedin. Benim tenbihlerim ve öğütlerim nerede kaldı? Benim her harfim sana, "Sakın Rabbine isyan etme" diye nida etmektedir."

Hadis-i şerifte buyuruldu ki.

İlim, hazinedir. Anahtarı ise sual sormaktır. Sual sorun ki, Allah size rahmet etsin. Sual sormakla dört kişi sevap alır:

1- Sual soran.

2- Cevap veren.

3- Dinleyen.

4- Bunları seven.

HİKMETLER · 22 KASIM 2007 PERŞEMBE · KAYIT 685

İlim ciddiyet ister

İmam-ı Ahmed bin Hanbel, ilim tahsilinde olanların geceyi tamamen uyku ile geçirdiğini gördü mü, ona ilim öğretmekten vazgeçerdi. Bir gün Ebû Isme, hadîs-i şerif okumak için ona gelmişti. O gece İmamın evinde misafir idi. Abdest suyu getirip bir kenara koydu. Şafak sökmeden önce Ebu Isme'nin odasına gedi ve gördü ki o uyuyor. Suya baktı, olduğu gibi duruyor. Onu uyandırdı ve dedi ki:

- Buraya geliş sebebinizi söyler misiniz? Ebu Isme:

"Sizden hadîs okumak için geldim, yâ İmam." dedi. Bunun üzerine İmam:

"Gece teheccüd namazı kılmadığın halde nasıl hadîs okuyacaksın? Bu halinle sen, nereden gelmişsen oraya dönersin." buyurdu.

İmam-ı Mâlik hazretleri buyuruyor ki: "İlim, rivayet ve kuru bilgi çokluğu değildir. İlim, faydalı olan ve kendisiyle amel edilen şeydir."

İmam-ı Şafiî Hazretleri anlatıyor: "İmam Mâlik bana dedi ki:

"Ey Muhammed, amelini un yap, ilmin de ona katılacak tuz olsun."

İmam-ı Şafiî hazretleri buyurdu ki: "Âlime yakışan odur ki; kendisiyle Rabbi arasında kalan iyi amellerden çokça yapsın. Çünkü aşikâr olan amelsiz ilimin

uhrevî faydalarının azlığıdır.” “İyilerden birinin rü’yada görülüp de “Rabbim beni ilmim sayesinde bağışladı.” dediği pek nadirdir.

İmam-ı a’zam Ebû Hanîfe hazretlerini, vefatından sonra birisi rü’yada görmüş ve “Ne haldesin, yâ imam?” diye sormuş. İmam-ı azam, “Allahın mağfiretine mazhar oldum.” buyurmuş. “İlmin sebebiyle mi, yâ imam?” demesine de şu karşılığı vermiştir: “Heyhât! İlmin birtakım şartları, âfetleri ve mes’uliyetleri vardır. Onun âfetlerinden kurtulmuş olanların sayısı azdır.”

Hazreti Ali buyurduu ki, “Huşu olmayan namazda hayır yoktur. Boş söz konuşulmanın terk edilmediği orucda hayır yoktur. Dikkat etmeden Kur'an-ı kerim okumakta hayır yoktur. Vera olmayan ilimde hayır yoktur. Cömerdlik olmayan malda, zenginlikte hayır yoktur. Devamlı olmayan nimette hayır yoktur. İhlas, tazim ve tekrim olmayan duada hayır yoktur.”

Hadisi şeriflerde buyuruldu ki:

Kimde şu üç şey varsa, dünya ve ahiret nimetlerine kavuşur:

1- Belâya sabır. 2- Kazaya rıza. 3- Bolluk ve rahatlıkta dua.

Üç kişinin hesabı kolay olur: 1- Vermeyene veren. 2- Zulmedeni affeden.3- Gelmeyene giden. Üç şey saadettir: 1- İyi komşu. 2- Geniş ev. 3- Uygun binek, (vasıta).

HİKMETLER · 23 KASIM 2007 CUMA · KAYIT 686

Göründüğün gibi ol!

İslam büyüklerinin örnek ahlâkından biri de, ikiyüzlülükten uzak özü sözüne, içi dışına uygun olmak idi. Onlar bütün hayırlı işlerde nasıl göründülerse, gerçekte da öyle idiler. Kendilerini dünyada ve âhirette pişman edecek bir amelde bulunmazlardı.

Hz. Hızır , Ömer bin Abdülaziz ile Medine-i Münevvere’de buluştuğu ve kendisinden bir nasihat istediği aman, ona şöyle demişti: “Ey Ömer, sakın görünüşte Allah dostu olup da gerçekte Allah düşmanı olma. Daima göründüğün gibi ol. Çünkü içi başka, dışı başka olanlar münafıktır. Münafıkların yeri ise, cehennemin en alt tabakasıdır.”

Bunun üzerine Ömer bin Abdülaziz ağlamıya başladı, hatta gözlerinden akan yaşlarla sakalı ıslandı.

Ebu Bekr hazretlerinden mervidir, buyurdular ki, “Beş zulmetin beş ışığı vardır. Dünya zulmettir. Işığı, taattır. Günah zulmettir. Işığı tevbedir. Kabir zulmettir. Işığı, La ilahe illallah Muhammedün Resulullahdır. Ahiret karanlıktır. Bunun ışığı, salih ameldir. Sırat karanlıktır. Işığı, yakindir.”

Cüneyd Bağdadî hazretleri vefat ettikten sonra bazıları onu rü’yada görmüşler ve “Ne haldesiniz ya üstad?” diye sormuşlar. O şu karşılığı vermiş: “Bütün işaretler helâk oldu. Bunca ifade ve ibarelerimiz tükendi. Bize ancak vakti seherlerde edâ ettiğimiz riyasız namazlar fayda verdi.”

Ebu Sehl Sa’lûkî da vefatından sonra bazı kimseler tarafından rü’yada görülmüş ve kendisine, “İlminden ne gibi faydalar gördün?” diye sorulmuş. O, şu cevabı vermiş: “İlmin bütün incelikleri burada hep boşa gitti. Bâzı kimselerin bize sorup öğrendikleri var ya, işte ancak onların faydasını gördüm.”

Sevgili Peygamberimiz bir hadîs-i şerîfte şöyle buyurdu:

“Âhir zamanda öyle kimseler gelecek ki, gayeleri olan dünya makam ve nimetlerine ulaşabilmek için, din ve âhiret işlerini âlet edecekler. Sırtlarına samur kürkler giyecekler. Dilleri baldan daha tatlı olacak. Kalbleri ise, canavarlar gibi katı ve acı olacaktır. Allahü teâlâ buyuruyor ki: Onlar bana güvenip de mi mağrur oluyorlar? Bana karşı mı cür’etkârlık yapıyorlar? Zâtıma yemin ederim ki onlar üzerine öyle fitneler gönderirim ki, içlerinde hâlim-selim olanları bile hayrette kalırlar.”

HİKMETLER · 24 KASIM 2007 CUMARTESİ · KAYIT 687

“İşte benim gerçek kulum”

Utbe bin Amir hazretlerine Cenab-ı Hakkın razı olduğu gerçek kul nasıl olur diye sorduklarında, buyurdu ki: “Kulun içi dışına, sözü özüne uyduğu zaman, Allahü teâlâ meleklere şöyle hitab eder: “İşte benim gerçek kulum.”

Antakî buyurdu ki: “Amellerin en faziletlisi gizli günahları terketmektir. Kendisine bunun sebebini sorduklarında o, şu cevabı vermiştir: Çünkü gizli

günahlardan uzak kalan kimse, âşikâr günahlardan daha çok uzak kalır. Kulun içi görünüşünden daha çok temiz olursa, bu adâlettir. Fakat görünüşü içinden daha yüksek olursa, bu da zulümdür."

Muhelleb bin Ebi Safre buyurdu ki: "Bir kimsenin ameli ne kadar ise, sözü de o kadar olmalıdır. Sözün çok, amelin ise az olması, çirkin birşeydir."

Abdul-Vahid bin Zeyd buyurdu ki: "Hasan Basrî hazretleri, o yüksek derece ve kemâle ancak ihlâsı sayesinde ulaşmıştır. O, insanlara bir şey tavsiye ettiği zaman, o hususta en önde ve en ileri kendisi oludu. Kötü olduğunu bildirdiği şeylerden de en fazla uzak kalan yine kendisi bulunurdu. Onu yakından tanıyanlar diyorlar ki: Hasan Basrî kadar içi dışına, işi sözüne uyan bir kimse görmedik."

Muaviye bin Kurre diyor ki: "Kalbin ağlaması gözün ağlamasından daha hayırlıdır."

Yahya bin Muaz hazretleri de şöyle buyurdu: "Gönüller, çömlekler gibidir. Ağlıyan gönüllerin gözyaşları, gönül sahiplerinin dilleridir. Siz yalnız sözlerinizle değil, işlerinizle de gerçekten kul olduğunuzu gösteriniz!."

Mervan bin Muhammed buyurdu ki: "Bana kimden övgüyle bahsettilerse muhakkak onu, bildirilenlerden aşağı buldum. Ancak Vekî' müstesna. Çünkü onu, söylediklerinden de yüksek buldum."

Hazreti Ömer buyurdu ki: "On şey, on şeyden başkası ile düzgün olmaz, ıslah edilemez: 1– İlim, veradan başkası ile ıslah olmaz. 2– Amel ilimsiz olmaz. 3– Korkusuz kurtuluş olmaz. 4– Sultan, adaletten başka şey ile ıslah olmaz. 5– Asalet,şeref, edep ile ıslah olur. 6– Sevinç, emniyet ile olur. 7– Zenginlik, cömerdlik ile ıslah olur. 8– Üstünlük tevazu ile olur. 9– Fakirlik, kanaat ile ıslah olur. 10– Tevfik olmadan cihad olmaz."

Hadis-i şerifte buyuruldu: Üç şeyi gizlemek iyilik hazinesidir:

1- Hastalığı. 2- Musibeti. 3- Sadakayı.

HİKMETLER · 25 KASIM 2007 PAZAR · KAYIT 688

Zayi olan on şey

Zübeyr bin Avvâm buyurdu ki: “Gizli birtakım kötülük ve ayıplarınız bulunduğu gibi, başkalarından sakladığınız birtakım ibadetleriniz de olsun.”

Muaviye bin Kurre buyurdu ki: “Bana gündüzleri tebessüm eden, geceleri ağlıyan bir adam gösterebilir misiniz? Böyle ihlâslı kişiler herhalde çok azdır.”

Ebu Müslim Havlânî buyurdu ki: “Allahın lûtuf ve ihsanı sayesinde otuz senedenberi âileme yaklaşma hâlim dışında, başkaları tarafından görüldüğünde bana utanç verecek bir işim olmamıştır.”

Ebu Emame buyurdu ki: “Kulun Allah korkusu ve âhiret endişesiyle evinde ağlaması, mescidde ağlamasından daha hayırlıdır.”

Meymun bin Mihrân buyurdu ki: “Sırf gösteriş olsun ve desinler diye, bir amel işleyen kimse, dışı itina ile süslenip güzelleştirilmiş bir halâya benzer.”

Bilâl bin Sa’d de buyurdu ki: “Derviş geçinen bir kimse, yalandan zühd ve takvâ sahibi imiş gibi göründüğü zaman, şeytan sevincinden oynamıya başlar ve onunla alay eder.”

Ebu Abdurrahman ez-Zahid münacatı, yalvarması esnasında: “Yazıklar olsun bana. İnsanlara karşı emniyetle muamele ettim de Rabbimin emânetlerine hıyanette bulundum. Keşke insanların, “O adam hâindir.” Demeleri pahasına da olsa, Rabbimin emânetlerine hıyanet etmeseydim..” der, sonra ağlardı.

Hazreti Osman buyurdu ki:

“On şey, muhakkak kayb edilmiştir, zayi olmuştur: 1– Süal sorulmayan âlim. 2– Amel edilmeyen ilim. 3– Kabul edilmeyen doğru fikir. 4– Kullanılmayan silah. 5– Namaz kılınmayan mescid. 6– Okunmayan Kur'an-ı kerim. 7– Fakirlere verilmeyen mal. 8– Binilmeyen at. 9– Yalnız dünya için olan ilim. 10– Yol azığı hazırlanılmadan geçen uzun ömür.”

Hazreti Ali buyurdu ki:

“Mirasın hayırlısı ilimdir. Rızkın en iyisi edeptir. Azığın hayırlısı, takvadır. Sermayenin en kazançlısı ibadettir. En iyi rehber salih amellerdir. Arkadaşın iyisi

güzel huydur. Hilm, en iyi yardımcıdır. Muhtaç olmamanın en iyisi kanaattir. Yardımın hayırlısı tevfiktir. Terbiye edicilerin en iyisi ölümdür.”

HİKMETLER · 26 KASIM 2007 PAZARTESİ · KAYIT 691

Her iyiliğe mani

Kibir her hayra, her iyiliğe manidir. Kibir, kişinin kendisini başkasından üstün görmesidir. Kendini başkasından üstün görmekle, kalbi rahat eder.

Kibir; kötü huydur. Harâmdır. Hâlıkını, Rabbini unutmanın alâmetidir. Çok din adamı, bu kötü hastalığa yakalanmıştır. Hadîs-i şerîfte, “Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse, (Bundan tevbe etmedikçe) Cennete girmez” buyuruldu.

Kibir çeşitlerinin en kötüsü Allahü teâlâya karşı kibirli olmaktır. Nemrûd böyle idi. Tanrı olduğunu ilân etti. Allahü teâlânın gönderdiği Peygamberi ateşe attı. Fir'avn da böyle ahmaklardan biri idi. Mısır'da ilâhlık iddiasında bulundu. Ben sizin güçlü tanrınızım, dedi. Allahü teâlâ, nasîhat vermek için, Mûsâ aleyhisselâmı gönderdi. Buna inanmadı. Allahü teâlâ, onu Süveyş denizinde boğdu.

Bunlar gibi, bu dünyanın yaratıcısına inanmayanlara, eski tâbirle Dehrî yanî ateist denir. Her asırda böyle ahmaklar gelmiştir. Böyle zâlimler, milyonlarca insanı öldürerek ve işkence yaparak ve din, islâm adamlarını ve kitaplarını yok ederek, milletlerini sindirmişler, korkutmuşlardır.

Her istediklerini zorla yaptırarak şımarmışlardır. İlâha, ma'bûda mahsûs üstünlüklere sahip olduklarını sanmışlar ve söylemişlerdir. İslâm kitaplarının memleketlerine sokulmasını, okunmasını yasak etmişler, dinden, Allahü teâlâdan bahsedenleri öldürmüşlerdir. Sonunda, Allahü teâlânın gadabından yok olmuşlardır. Tarîhte geçen bütün zâlimler gibi, la'net ve nefret ile anılmışlardır. Bunlar, tarîh kitaplarında okudukları zâlimlerin fecî sonlarından ibret almadılar.. Dünyada, âhırette başlarına gelecek olan azâbları, felâketleri hiç düşünmediler.

Resûlullaha karşı da kibirlenenler, üstünlük taslayanlar oldu. "Allahın gönderdiği Peygamber bu mudur?" dediler. "Bu Kur'ân, Mekke şehrinin ileri gelenlerine indirilseydi iyi olurdu" dediler. Kibir felaketinden ancak, geçmişten ders alan, tevazu sahibi akılı, iyi, kimseler kurtulabilmişlerdir.

Hazreti Ali buyurdu ki: Ey oğul! İyilere yaklaş ki, onlardan olasın. Kötülerden uzaklaş ki, şerlerinden kurtulasın. İyilik kötülüğe yol açarsa, kötülük olur. Çok zaman dert deva; deva da dert olur. Çok zaman ehliyetsiz kimseler öğüt verir, kendilerinden öğüt beklenen kimseler de aldatır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 27 KASIM 2007 SALI · KAYIT 689

Osmanlıya yapılan iftiraların sebebi

Yıllardır belli aralıklarla, Osmanlı Devleti'ni kötülemek, padişahlarını; hainlikle, zevk safa içinde olmakla, içki içmekle daha nice akıl almaz ithamlarla aşağılamak gelenek halini aldı. Osmanlı Devleti'nin kendi milletine ve diğer milletlere hizmeti, dünya barışınını, huzuru, güveni sağlamaktaki katkıları ortadayken; Padişahların, yukarıda iddia edilen hususlarla uzaktan yakından ilgileri olmadığı tarihi bir gerçek iken bu rutin saldırıların sebebi neydi?

Öğrencilik yıllarımdan beri hep bu sorunun cevabını aradım. Sonunda buldum. Sorunun cevabını zamanın Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman Demirel, Osmanlı'nın 700. Yıl kutlamaları münasebetiyle 4-8 Ekim 1999 tarihleri arasında yapılan XIII. Türk Tarih Kongresinde veriyordu. Sayın Demirel yıllardır merak ettiğim sorunun cevabını özetle şöyle veriyordu:

"Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana Osmanlı kötülendi. Bunun bir sebebi vardı. Din kuralları ile idare edilen bir devletin yerine, Batı hukukunun esas alındığı Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştu. Yeni devleti oturtmak, sağlamlaştırmak için böyle yapılmak mecburiyeti vardı. Artık Cumhuriyet oturdu. Tehlike kalmadı. Hala Osmanlıyı kötülemeye devam etmenin bir manası kalmadı. Bunun kimseye faydası yok... "

"Hâşâ sümme hâşâ!"

Bu cevaba paralel bir hadiseyi de haneden mensubu rahmetli Fethi Sami Bey'den birkaç yıl önce bizzat dinlemiştim.

Fethi Sami Bey ve ailesi, 1922 yılında kendi istekleri ile yurt dışına çıkarlar. Babası Sami Bey, bir Osmanlı zabiti. Avrupa'da iken, Türkiye'de hanedan mensuplarına çok ağır suçlamaların yapıldığını üzüntüyle takip ederler.

Kırklı yıllarda, zamanın Dışişleri Bakanı Tevfik Rüştü Aras bir toplantı için Almanya'ya gider. Sami Bey aynı zamanda sınıf arkadaşı olan ve kendisi çok yakından tanıyan Tevfik Rüştü Bey'i bir toplantıda yakalayıp herkesin duyabileceği tonda bir sesle, "Tevfik Rüştü Bey, sen benim çocukluk arkadaşımsın. Beni ve mensubu olduğum hanedanı çok yakından tanırsın. Herkesin huzurunda sana soruyorum: Ben ve babam hain miydi, dayım Sultan Vahidettin hain miydi? diye sorar. Dışişleri Bakanı T. Rüştü Aras şöyle cevap verir:

"Haşa, haşa, sümme haşa! Ne siz hainsiniz, ne de diğer hanedan mensupları. Asırlarca Türk milletine hizmet etmiş çok değerli bir hanedansınız. Ancak şunu unutuyorsun Sami Bey. Biz bunları söylemeyip de sizi methetseydik, bize demeyecekler miydi, " Bunlar madem bu kadar iyi insanlardı, niçin yurt dışına gönderdiniz? Niçin yeni bir devlet kurdunuz?" Özür dilerim, yeni devleti kabul ettirebilmek için bunları söylemek zorundayız."

Hanedan mensupları bunun farkındaydılar. Asırlarca, halkına, hatta bütün milletlere hoşgörü ile yaklaştıklarından, başlarına gelen bu hadiseye de hoşgörü gösterdiler; tevekkülle karşıladılar. Aldıkları eğitim ve inanç da bunu gerektiriyordu. Bunun için ömürleri boyunca, Türkiye Cumhuriyetinin aleyhinde en ufak bir faaliyette bulunmadılar. Sadece Osmanlı hanedanına ait bir özellikti bu. Dünyada bir çok devlette bu tür değişiklikler olmuştur. İstisnasız, yıkılan bütün hanedanlar yeni devlet, yeni rejim aleyhine faaliyette bulunmuşlardır. Bu, Osmanlının asaletini, hoşgörüsünü göstermesi bakımından önemlidir.

Sabah Gazetesi yazarlarından Murat Bardakçı'nın Şahbaba'da verdiği şu vesika, Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ün de farklı düşünmediğini göstermekte: "Türkiye'nin Roma Büyükelçisi Suat Bey'in "Vahideddin'in füc'eten vefat ettiği şimdi haber alınmıştır" yazan telgrafı Ankara'ya geldiği sırada, Reisicumhur Gazi Mustafa Kemal, Adana'daydı...Telgraf hemen Adana'ya ulaştırıldı. Reisicumhur dostlarıyla yemeğe oturmuştu... Haberi işitince, 'Çok namuslu bir adam öldü' dedi... "İsteseydi Topkapı'nın bütün cevâhirini götürür ve öyle bir ordu kurup geri dönerdi ki..."

Hiçbir yeni rejim, eskisine rahmet okumaz... Ama, tarihimiz, kültürmüz bir bütündür. Uzun bir geçmişimiz vardır. Önem bakımından Osmanlı, bütün Türk tarihinin yüzde ellisinden fazla ağırlıklıdır. Bunun için geçmişte olanları bir tarafa bırakıp, artık Osmanlı ile barışmak şarttır. Sayın Demirrel'in dediği gibi, hala

Osmanlıyı kötülemeye devam etmenin bir manası kalmadı. Bunun kimseye faydası yok.

Yeryüzünün Salih kulları

Sayın Ecevit bile vicdanının sesine kulak verip ahir ömründe, Osmanlıyı methedip, Vahideddin Han'ın vatan haini olmadığını söylemişti.

Bu samimi itirafta bulunanlar kimler: Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Dışişleri Bakanı…

Artık toplum olarak geçmişimiz ile başırma zamanı geldi. Hepimizin Osmanlıya şükran borcumuz var. Bugün, üzerinde oturduğumuz bu topraklar ve mensubu olduğumuz İslamiyet onların hediyesidir. Bunun için, onları her zaman hayır ile yadetmemiz herşeyden önce bir insanlık vazifemizdir.

Osmanlı sultanları sıradan insanlar değildi. Dindarlıkları, dürüstlükleri, idarecilikleri, ileri görüşlülükleri tarihi bir gerçektir. "Yeryüzünü salih kullarıma miras bırakırım" ayet-i kerimesinin Osmanlı sultanlarını övdüğünü, büyük âlim Abdülgani Nablüsi bildirmektedir.

HİKMETLER · 27 KASIM 2007 SALI · KAYIT 692

Hakkı kabul etmemek

Tarîh boyunca, dinlere, peygamberlere, din büyüklerine, bunların kitaplarına karşı gelip kibirlenenler, alay edenler, hiç eksik olmadı. Bu kibirlenmeleri, âciz, zavallı, elinden birşey gelmeyen, hattâ kendinden ve bedeninin yapısından haberi olmayan kulun, kendine, sahibine, kuvveti, gücü sonsuz olan Rabbine karşı bir savaş idi.

İblîs de, böyle kibirlendi. Âdem aleyhisselâma karşı secde etmesi emir olununca, o topraktan yaratıldı, toprağa karşı niçin secde edeyim? Ben ondan daha üstünüm. Beni ateşten, onu çamurdan yarattın diyerek, Rabbine karşı geldi. Ateşin alevini, latîfliğini ve ışık yaydığını görünce, onu sudan ve topraktan üstün sandı.

Hâlbuki üstünlük, kendini üstün görmekte değil, tevâzu, alçak gönüllülük göstermektedir. Cennette toprak vardır ve misk gibi kokacaktır. Cennette ateş

yoktur. Ateş, Cehennemde azâb vâsıtasıdır.

Ateş, harap etmeye, toprak, binâ yapmaya yarar. Mahlûklar toprak üstünde yaşamaktadır. Hazîneler, defîneler toprakta bulunur. Kâ'be topraktan yapılmıştır. Ateşin ışığı gecelere son verir, gündüzü getirir ise de, topraktan çiçekler, meyveler hâsıl olmaktadır. Kâinâtın, varlıkların en üstünü olan Muhammed aleyhisselâmın kabri topraktır.

Kibirli kimseye karşı kibirli görünmek, sadaka vermek gibi sevâbdır. Kibir sahibine karşı tevâzu eden kimse, kendisine zulmetmiş olur. Bid'at sahiplerine ve zenginlere karşı da kibirli görünmek câizdir. Bu durum kendini yüksek göstermek için değildir. Onlara ders vermek, gafletten uyandırmak içindir. Harpte, cihâdda düşmana karşı kibirli görünmek de sevâbdır.

Kibir hakkı, doğruyu kabul ettirmez. Hakkı, düşmanımız da söylese kabul etmeliyiz. Hakkı kabul edememek kibirdendir. Kibir ise büyük günahtır.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

"Allahü teâlânın en sevmediği kimse, hakkı kabul etmekte inat edendir."

"Hakkı küçük görmek kibirdendir."

Mümin kibirli olmaz; fakat vakar sahibi olur. Vakarlı kimse, tevazu sahibi olup dünya işlerinde kolaylık gösterir. Din işlerinde sağlam olur. Peygamber efendimiz, "Mümin vakarlı ve yumuşak, huylu olur." buyurdu.

GÖNÜL BAHÇESİ · 28 KASIM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 690

Osmanlı padişahlarının faziletleri

Dün, Osmanlı Devlitine ve onun padişahlarına yapılan iftiraların sebeplerinden bahsetmiştim. Bugün de, Osmanlı padişahlarının üstünlüklerinden, faziletlerinden kısaca bahsetmek istiyorum:

Osmanlı İmparatorluğu, on dördüncü asrın başından yirminci asrın ilk çeyreğine kadar hüküm süren dünyâ târihinde şerefli ve en uzun ömürlü bir hanedân devletidir. Hem de, Asr-ı seâdet ve Hulefâ-i Râşidîn devirlerinden sonra Hak ve adâlete riâyette en üstün seviyeye yükselen bir devlet.

Böyle bir üstünlük, fazilet her devlete nasip olmamıştır. Bunda, devletin ilk kurucusunun ve sonra sultanların iyi niyetlerinin, samimiyetlerinin ve ihlaslarının büyük payı vardır. Bir şeyin temeli iyi niyetlerle ve sağlam olarak atılırsa ömrü de o kadar uzun olur.

Osman Gâzi daha işin başında, niyetini ve temel prensiplerini ortaya koymuş, kendisinden sonra gelenlere de devletin anayasası olarak kabul edilmesi için şu vasiyeti yapmıştır:

Kura kavga değil!

"Allahü tâlânın emirlerine muhalif bir iş eylemeyesin! Bilmediğini İslam ulemâsından sorup anlayasın. İyice bilmeyince bir işe başlamayasın! Sana, itâat edenleri hoş tutasın! Askerine inâmı, ihsânı eksik etmeyesin ki, insan ihsânın kulcağızıdır. Zâlim olma! Âlemi adâletle şenlendir ve Allah için cihâdı terk etmeyerek beni şâd et! Ulemâya ri'âyet eyle ki, din işleri nizâm bulsun! Nerede bir ilim ehli duyarsan, ona rağbet, ikbâl ve hilm göster! Askerine ve malına gurûr getirip, din ehlinden uzaklaşma. Bizim mesleğimiz Allah yoludur. Ve maksâdımız Allah'ın dînini yaymaktır. Yoksa, kuru kavga ve cihângirlik dâvâsı değildir. Sana da bunlar yaraşır. Dâimâ herkese ihsânda bulun! Memleket işlerini noksansız gör! Hepinizi Allahü teâlâya emânet ediyorum!"

Bütün Osmanlı padişahları bu vasiyete aynen uymuşlardır. Bütün dünyayı bu prensiplerle idare etmeyi hedeflemişlerdir. Fatih Sultan Mehmed Han'ın, "Dünyâda tek bir din, tek bir devlet, tek bir pâdişâh ve İstanbul'da cihanın payitahtı olmalıdır." sözü bunu göstermektedir.

Ömrünü bu davada tüketmiş, hiçbir engel onu bu yoldan alıkoyamamıştır. Örneğin, Bir seferinde Zigana Dağlarını yaya geçmek zorunda kalmış ve bu sırada büyük güçlük ve sıkıntılarla karşılaşmıştı. Sefer sırasında yanında bulunan Uzun Hasan'ın annesi onun çektiği bu eziyetleri gördükten sonra kendisini seferden alıkoymak kasdıyla; "Ey Oğul! Bunca zahmete değer mi?" deyince yüce Hakan; "Hey ana, bu zahmet din yolunadır. Zahmeti ihtiyar etmezsek bize gâzi demek yalan olur." diye cevap vermiştir.

"Velî" tabiatlı olan Pâdişâh, Bâyezîd Han'da, yaptırdığı câmiinin inşâsı bitince; "Her kim ömrü boyunca ikindi ve akşam namazlarının sünnetlerini terk etmemişse ilk Cumâ namazında o imâm olsun." demiş, bu hususta kendisinden başka kimse çıkmamış, hazerde ve seferde hiçbir sünneti bırakmadığı için namazı kendisi kıldırmıştı.

"Biz Allah tarafından memur olmadıkça bir sefere gitmeyiz." diyen Yavuz Sultan Selim Han ise, cihan hâkimiyeti dâvâsında çok kudretli bir sîmâdır. İki büyük meydan muhârebesiyle Memlûk Devletini ortadan kaldıran, mübârek makamlara hizmetle şereflenen ve Müslümanların Halîfesi ünvânını alan Yavuz Sultan Selim, 25 Temmuz 1518 günü İstanbul'a ulaşmıştı. Ancak İstanbul'da halkın büyük bir karşılama hazırlığı yaptığını işitince gece vakti yanında birkaç kişiyle kayığa binerek gizlice Topkapı Sarayı'na çıktı. Ertesi gün pâdişâhın sarayda olduğu öğrenilince hiçbir merâsim yapılamadı. "Biz ne yaptık ki bu kadar rağbet edilir!" diyen cihan pâdişâhı gâyet sâde giyinir, devlet işleri dışında gösterişe rağbet etmezdi.

Vefâtı sırasında yanında bulunan Hasan Can'la arasında şöyle bir konuşma geçer: "Hasan Can, bu ne haldir?" "Sultanım Cenâb-ı Hakk'a teveccüh idüb Allahü teâlâ ile olacak zamandır." "Bizi bunca zamandan beri kiminle biliyordun; Cenâb-ı Hakk'a teveccühte bir kusur mu fehm eyledin?" (Osmanlı padişahlarının, her birinin buna benzer pek çok faziletleri, menkıbeleri vardır. Yerimiz sınırlı olduğu için sadece bir iki örnek verebildik. Bu konuda daha geniş bilgi için, Prof.Dr. Ahmet Şimşirgil'in, "Kayı-1", "Kayı-2" kitaplarını - Şems yayınları, 0212 2138011- önemle tavsiye ederim)

Dinin direği idiler

Osmanlı padişahları işte böyle, gayretli, cefakar, dindar yaptıkları her işi Allah rızası için yapan şahsiyetlerdi. Son devir ulemâsının büyüklerinden Seyyid Abdülhakim Arvasi hazretleri derdi ki: "Osmanlı padişahlarının hepsi dindar insanlar idi. Dini muhafaza ettiler. Dinin direği idiler. İçlerinde bir tane kötü yoktur. Ama aralarında derece farkı vardır."

Kendilerini savunacak durumda olmayan tarihî şahsiyetler hakkında ileri geri konuşmak insana yakışmaz. Hele dedikodu ve iftirâdan kaçınmak, sadece dinî değil, herkesin uyması gereken ahlâkî bir vecibe olduğu unutulmamalıdır.

HİKMETLER · 28 KASIM 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 693

Tevazu nedir?

Fudayl bin Iyad hazretleri "Tevazu, ister cahilden, ister çocuktan duyulsa da hakkı tereddütsüz kabul etmektir" buyuruyor. Kabul edemeyen kibirlidir. Çok kimse, bu kötü hastalığa yakalanmıştır. Kibirli olan, salih insan olamaz.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Kibir, hakka, razı olmamak ve insanları küçük görmektir.”

Bu hastalıktan kurtulmaya çalışmalı. Bilhassa sevmediklerimizi, salihlere özel dua etmeliyiz. Kur'anı kerimde iyilerin ettiği dua şöyle bildiriliyor:

“Rabbimiz, bizi ve bizden önce gelip geçmiş mümin kardeşlerimizi affet; kalblerimizde, mümin kardeşlerimize karşı hiçbir kin bırakma!” (Haşr 10)

İnsanların gaflete, hatta günaha, isyana, küfre dalması çeşitli sebepler yüzünden olur. Bunlar insandan insana değişmekle beraber, cehalet, kibir, dostunu düşmanını ayırt edememesi bunların başında gelir. Kibirli insan, dini konularda gaflete düşer, şuursuz olur..

İnsanın gafletine sebep olan çok şey varsa da üçü önemlidir:

1- İnsanı tanımamak, yaratılış gayesini bilmemek

2- İşlerin sebeplerle yaratıldığını bilmemek

3- Ölümü unutmak.

Tevazu güzeldir, zenginde tevazu daha güzeldir. Kibir çirkindir, fakirde kibir daha çirkindir.

Mahsul, ovadaki sulu ve yumuşak toprakta yetişir, dağda, sert toprakta yetişmez. Hikmet de, mütevazı olanın kalbinde gelişir, kibirlinin gönlünde gelişmez. Bir kimse, başını yükseğe kaldırırsa, tavana değer ve yaralanır, eğerse tavan ona gölgelik eder ve kendini korur. Kendini büyük gören küçüktür. Kendini küçük gören büyüktür.

Hazreti Ali buyurdu ki: Ey oğul! Sana söyleyeceğim sekiz husus var ki, bunları aklından çıkarma: En büyük vahşet kibirdir. En büyük zenginlik akıldır. En büyük fakirlik ahmaklıktır. En büyük meziyet güzel ahlâktır. Ahmaklarla asla dostluk

kurma. Çünkü o sana faydalı olayım derken zarar verir. Yalancılarla dostluk kurma. Çünkü onlar sana uzak olanı yakın, yakın olanı da uzak gösterirler. Cimri insanlarla yakınlık kurma. Çünkü cimri adam ihtiyacın olan şeyi bile senden esirger, vermekten çekinir. İslâm'i hayattan uzak olanlarla dost olma. Çünkü seni âdi şeylere götürürler.

HİKMETLER · 29 KASIM 2007 PERŞEMBE · KAYIT 694

"Şerefi başka yerde aramayın!"

Hazret-i Ömer, Şam'a gelince, Ebû Ubeyde bin Cerrâh hazretleri, emrinde olanlarla birlikte şehre girmeden yolda karşıladı. Halîfe devesinden indi. Yerine kölesini bindirdi. Çünkü, kölesi ile nöbetleşe biniyorlardı. O saat, binme sırası köleye gelmişti. Kendisi yuları tuttu, dereden geçerken mestlerini çıkardı. Paçalarını sıvayıp yalın ayak suya girdi.

Şam ordusunun kumandanı olan Ebû Ubeyde hazretleri,

- Yâ halîfe! Böyle ne yapıyorsun? Bütün Şamlılar, bilhassa Rûmlar, müslümanların halîfesini görmek için toplandılar. Sana bakıyorlar. Bu yaptığını beğenmiyecekler, dedi.

Bunun üzerine hazret-i Ömer buyurdu ki:

"Yâ Ebâ Ubeyde! Senin bu sözün, burada toplananlar için çok zararlıdır. İşitenler insanın şerefini, vâsıtaya binerek gitmekte ve süslü elbise giymekte sanacaklar. Şerefin, müslüman olmakta ve ibâdet yapmakta olduğunu anlamıyacaklar.

Ey Ebâ Ubeyde! Biz aşağı, bayağı insanlardık. Acem şâhlarının elinde esîr idik. Allahü teâlâ müslüman yapmakla bizleri şereflendirdi. Allahü teâlânın verdiği bu izzetten, bu şereften başka şeref ararsak, Allahü teâlâ bizi yine zelîl eder. Herşeyden aşağı eder. İzzet, şeref, islâmdadır. İslâmın ahkâmına uyan, azîz olur. Bu ahkâmı beğenmeyip, izzeti, huzûru, saâdeti başka şeylerde arayan zelîl olur. İslâmın emirlerinden biri tevâzudur. Tevâzu gösteren azîz olur. Yükselir. Tekebbür eden zelîl olur."

Tevâzu, alçak gönüllü olmak, kendini başkaları ile bir görmektir. Başkalarından daha üstün ve daha aşağı görmemektir. Tevâzu, insan için çok iyi bir huydur. Hadîs-i şerîfte, "Tevâzu edene müjdeler olsun" buyuruldu. Tevâzu sahibi, kendini başkalarından aşağı görmez. Zelîl ve miskîn olmaz. Mâlını helâldan kazanıp çok hediyye verir. Fakîrlere merhamet eder. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

"Tevâzu eden, helâl kazanan, huyu güzel olan, herkese karşı yumuşak olan ve kimseye kötülük yapmayan, çok iyi bir insandır. Allah için tevâzu edeni, Allahü teâlâ yükseltir!"

Hazreti Ebu Bekir buyuruyor ki:

Kibirden sakının. Topraktan yaratılıp, yine toprağa dönecek olan bir varlığın kibirlenmesi, bugün var, yarın yok olan bir varlığın kendini beğenmesi ne kadar anlamsızdır.

HİKMETLER · 30 KASIM 2007 CUMA · KAYIT 695

Zelîl ve hakîr olacaklar!

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

"Kıyâmet günü, dünyadaki kibir sahipleri küçük karınca gibi zelîl ve hakîr olarak kabirden çıkarılacaktır. Karınca gibi, fakat insan şeklinde olacaklardır. Herkes bunları hakîr göreceklerdir. Cehennemin en derin ve azâbı en şiddetli olan Bolis çukuruna sokulacaklardır. Buraya girenler kurtulmaktan ümitsiz oldukları için Bolis denilmiştir. Ateş içinde kaybolacaklardır. Su istediklerinde kendilerine Cehennemdekilerin irinleri verilecektir."

Tevâzuyu, alçak gönüllülüğü bırakıp, kibirli olanlar, başkalarına hava atanlar, dünyada da âhırette de zelîl, rezil olurlar.

İslam büyükleri tevazu sahibi idiler. Medîne vâlîsi olan Ebû Hüreyre hazretleri, sırtında odun demeti taşıyordu. Muhammed bin Ziyâd, bunu tanıyarak, yanındakilere, yol verin, emîr geliyor dedi. Gençler vâlinin bu hâline hayret ettiler.

Hz. Ali'nin, Bana ilimden bir harf öğretenin kölesiyim buyurması, hocaya hürmetin, tevazuun önemini göstermektedir. Bir harften maksat, ilimden bir meseledir.

İmam-ı Şafii hazretleri, bir çobanı görünce ayağa kalkardı. Yanındakiler, bu çobana hürmetinizin sebebi nedir? diye sual edince, Bu zat, bana kitaplarda bulamadığım ilimden bir meseleyi öğrettiği için, yani benim hocam olduğu için hürmet ediyorum buyurdu.

İbni Abbas hazretleri buyurdu ki: "Aklın başı, kendisine zulmedeni affetmek, kendinden aşağıda görünen kimselere tevazu göstermek, düşündükten sonra konuşmaktır. Akılsızlığın başı ise, kendini beğenmek, lüzumsuz yere konuşmak ve kendisinin yaptığı şeylerde insanları ayıplamaktır"

Hikmet ehli, ibadetlerin ihlasla yapan, tevazu sahibi olup, insanlarla iyi geçinen, onlara daima iyilik eden ve belalara sabreden kimsenin akıllı olduğunu bildirmişlerdir.

İyi niyetlerle, güzel, temiz elbise giymek, kibirlenmek değildir. Çünkü, Peygamber efendimiz, "Allahü teâlâ cemîldir. Cemâl sahiplerini sever" buyurdu. Çirkin, iğrenç olmamak için, yapılan temizliğe, güzelliğe, cemâl sahibi olmak denir. İhtiyaç eşyasını, hoş ve sevimli görünecek şekilde kullanmak, cemâl olur. Allahü teâlânın her işi güzeldir. Ahlâkı güzel olanları sever.

2007 YILLIK KÜLLİYATI

12

Aralık

39 yazı · Hikmetler: 31 · Gönül Bahçesi: 8

HİKMETLER · 1 ARALIK 2007 CUMARTESİ · KAYIT 696

“Daha iyi bilen vardır!”

Kibirli olmanın birçok sebebi vardır: Bunlardan birincisi, ilim sahibi olmaktır. İlim, çok kıymetli bir şeydir. Bunun için, ilim sahibi, kendini üstün ve şerefli sanır. Böyle kimsenin ilmine cehâlet demek daha doğru olur. Gerçek ilim, insana aczini, kusûrunu ve Rabbinin büyüklüğünü, üstünlüğünü bildirir. Yaradanına karşı korkusunu ve mahlûklara karşı alçak gönüllülüğünü arttırır. Kul haklarına dikkat ettirir. Böyle ilmi öğretmek ve öğrenmek farzdır.

İlmin kıymetli, şerefli olması, sâlih, iyi niyete bağlıdır. Bunun için ilmi, câhillikten ve nefsinin kötü isteklerinden kurtulmak için öğrenmek lâzımdır. Ayrıca ilim, amel etmek ve başkalarına öğretmek ve bunları ihlâs ile yapmak için öğrenilir. Amel ve ihlâs ile olmayan ilim zararlıdır. Hadîs-i şerîfte, “Allah için olmayan ilmin sahibi, Cehennemde ateşler üzerine oturtulacaktır” buyuruldu. Makam, şan-şöhret için, dünyalık ele geçirmek için ilim öğrenmek, yanî dîni dünyaya âlet etmek, altın kaşıkla necâset yemeye benzer. Dîni dünya kazancına âlet edenler, din hırsızlarıdır.

İslâmiyete uyan, ilmini dünyalık menfaatlerine âlet etmiyen âlim, etrafına ışık saçan ışık kaynağı gibidir. İslam büyükleri, “Her ilim sahibinin üstünde daha iyi bilen vardır” mealindeki âyet-i kerime mucibince ilimleri ile büyüklenmezlerdi.

İlmi ile mağrur olanlar, ilimleri az olanlardır. Az bir şey öğrenince her şeyi öğrendiklerini zannederler. Fazla bilgi sahibi olanlar, ilmin sınırsızlığını ve sonuna ulaşmaktan aciz olduklarını bildiklerinden tevazudan ayrılmazlar. Zaten âlim, bilmediklerinin bildiklerinden çok olduğunu bilen zattır.

Kendini bilen kimseler, bir şey sorulduğunda bilmiyorsa, “Bilmiyorum” demekten çekinmezlerdi. Bu ayıp, unutanılacak bir şey değildir. Çünhkü, Peygamber efendimiz de, bütün yaratılmışların en üstünü olduğu halde, “Bilmiyorum, Cebrail aleyhisselama sorayım da öyle cevap vereyim” buyururdu. Hz.İbni Abbas, “Bilmiyorum diyemeyen helak olmuştur” buyuruyor.

İlim sahibi biliyorsa söylemeli, bilmiyorsa bilmiyorum demelidir. Fetva vermenin mesuliyeti çok büyüktür. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Bilmiyorum demek ilimdendir.”

“Âlimim diyen kimse cahildir.”

“Bilmeden fetva verene, yer ve gökteki melekler lanet eder.”

HİKMETLER · 2 ARALIK 2007 PAZAR · KAYIT 697

Kibirlenmenin sebepleri

İnsanın kibirlenmesinin, gururlanmasının, birinci sebebi, ilim sahibi olması sonra da, yaptığı ibâdetleridir. Bundan sonra da, soylu bir aileden olmak, güzellik, güç, kuvvet, zenginlik, mevki, makam gibi şeyler gelir.

Hâlbuki, İbâdetin kıymetli, makbûl olmasının şartları vardır. Eğer bu şartlar yoksa, yapılan ibâdetin bir kıymeti yoktur. Bunun için, kimse ibâdetine güvenmemelidir. Çok ibâdet yaptığı için kibirlenmemelidir. İbâdetin kabûl olması için, niyetin hâlis olması, ya'nî yalnız Allahü teâlânın rızâsı için yapılması lâzımdır. Bu ihlâsı elde etmek kolay değildir. Nefsi temizlemek takvâ ile olur. Takvâ, harâmlardan sakınmak demektir. Nefsi temizlenmeyen kimsenin, ibâdetlerini ihlâs ile yapması çok güçtür.

Soyu ile, babaları ile, dedeleri ile övünmek de doğru değildir; böyle kibirlenmek, câhillik ve ahmaklıktır. Kabil, Âdem aleyhisselâmın oğlu idi. Ken'an, yanî Yâm da, Nûh aleyhisselâmın oğlu idi. Babalarının Peygamber olması, bunları küfrden kurtarmadı. İnsanın övündüğü dedeleri, bir avuç toprak oldu. Toprak ile övünmek akla uygun olur mu? Onların sâlih olmaları ile övünmemeli onlar gibi sâlih olmağa, onların yolunda bulunmağa çalışmalıdır.

Kadınların çoğu, güzellikleri ile övünürler. Hâlbuki güzellik, insanda kalıcı değildir, çabuk gider. İnsana mülk olmaz. Emânet olan şeyle kibirlenmek, ahmaklıktır. Dış güzellik, kalbin güzelliği ile, yanî iyi huyla birlikte olunca kıymetlidir.

Genç ve kuvvetli olmakla tekebbür etmek, kibirlenmek de, câhilliktir. Hayvanların mekanik ve his organlarındaki kuvvetleri, insanlardan katkat fazladır. Hep kuvvetli kalacağını, hastalığa, tehlikeye, kazâya yakalanmıyacağını kim iddia edebilir?

Mal ile, evlâd ile, makam ile ve rütbe ile kibirlenmek, insana hiç yakışmaz. Çünkü bunlar, kendinde bulunan üstünlükler değildir. Gelip geçen, kendinde kalmıyan, insandan çabuk ayrılan şeylerdir. Bunlar ahlâksızlarda, kötü kimselerde de bulunur. Hem de onlarda daha çoktur.

Çok kimse, kibirli olduğunun farkında değildir. Bunun için, kibrin alâmetlerini, sebeplerini bilmek lâzımdır. Bunlar bilinmezse, bu kötü huydan kurtulmak mümkün olmaz.

Üzerinde hakkı bulunanları, yanî tanıdıklarını ziyâret etmemek de kibir alâmetidir. Kendinden aşağı olanları ziyâret etmek tevâzû alâmetidir.

Fakîrlerin davetine gitmeyip, zenginlerin da'vetine gitmek de kibirlenmektir. Doğru sözü kabûl etmeyip münâkaşa etmek, kusûrunu, kabahatini bildirenlere teşekkür etmemek, kibir olur.

HİKMETLER · 3 ARALIK 2007 PAZARTESİ · KAYIT 698

Kibirden kurtulmak için

Çok kötü bir huy olan kibirden kurtulmak için tevazu sahibi olmak gerekir. Tevâzû sahibi olabilmek için, insanın dünyaya nereden geldiğini, nereye gideceğini düşünmesi lâzımdır. Hiç yok idi. Önce bir şey yapamıyan, hareket edemiyen bebek oldu. Şimdi de, her an hasta olmak, ölmek korkusundadır. Nihâyet ölecek, çürüyecek ve toprak olacaktır. Hayvanlara, böceklere yem olacaktır. Ölecek, leş olacak, böceklere yem olacak, kabir azâbı çekecek, sonra diriltilip kıyâmet sıkıntılarını çekecektir. Ya Cennete girecek ya da imansız ise sonsuz olarak Cehennemde kalacak.

Cehennemde sonsuz yanmak korkusu içinde yaşıyan kimseye kibirlenmek mi yakışır, tevâzû mu? İnsanların yaratıcısı, yetiştiricisi, her an tehlikelerden koruyucusu olan ve kıyâmette hesâba çekecek, sonsuz azâb yapacak olan, sonsuz kuvvet, kudret sâhibi, benzeri, ortağı olmayan tek hâkim ve kâdir olan Allahü teâlâ, “Kibirlenenleri sevmem, tevâzû edenleri severim” buyuruyor. Âciz, elinden hiçbir şey gelmiyen zavallı insana, bunlardan hangisini yapmak yakışır? Aklı başında olan, kendini ve Rabbini tanıyan kimse, hiç kibirlenebilir mi?

İnsan aşağılığını, acizliğini, Rabbine karşı her an izhar etmek mecburiyetindedir. Bunun için her an her yerde aczini göstermesi, tevazu üzere bulunması gerekir.

Kibir ne kadar kötü ise, tevazu da o kadar iyidir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Allah için affedenin şerefi artar, tevazu eden de yücelir.”

“Kişi kibirlenince, iki melek, "Ya Rabbi bunu alçalt!" derler. Tevazu ederse, "Ya Rabbi bunu yükselt!" derler.”

Güzel ahlaka sahip kimselere gıpta etmek, onlar gibi olmaya gayret etmek gerekir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

“Nimete kavuşmuş olanlardan, tevazu gösterene ve kendini hep kusurlu bilene, helalden kazanıp, hayırlı yerde sarf edene, fıkıh bilgileri ile hikmeti [tasavvufu] birleştirene, helale harama dikkat edene, fakirlere acıyana, işlerini Allah rızası için yapana, huyu güzel olana, kimseye kötülük yapmayana, ilmi ile amel edene ve malının fazlasını dağıtıp, lafının fazlasını saklayana müjdeler olsun.”

GÖNÜL BAHÇESİ · 4 ARALIK 2007 SALI · KAYIT 699

Gençlerimize sahip çıkıyor muyuz?

Bu soruya göğsünü gere gere “Evet” cevabını verebilecek insan sayısı maalesef çok az. Herkes vatan millet edebiyatı yapıyor. Fakat, önemli olan bunu sözde bırakmayıp fiiliyata geçirmektir. Vatana, millete sahip çıkmak için, önce gençlere sahip çıkmak gerekir. Bu da, vatanını, milletini, devletini seven gençler yetiştirmekle olur. Eğer gençlere sahip çıkılmaz, örf - adetlerimize, ananelerimize, milli kültürümüze uygun aile terbiyesi verilerek yetiştirilmezse, boşluk meydana gelir. Meydana gelen bu boşluğu da birileri doldurur... Hiçbir kap boş kalmaz.

Testiyi kırmadan önce, tedbiri almak gerekir. Testi kırıldıktan sonra, ah, vah etmek testiyi geri getirmez. Bugün bazı gençlerimiz, yanlış yollara sapmışsa, şunun bunun maşası olmuşsa, kabahat sadece onların değil; fert fert hepimizin bunda payı vardır.

Gençlerimize sahip çıkmanın en verimli devresi de fırtınaların estiği üniversite çağıdır. Bu dönemi kazasız belasız atlatan genç, hayata atılmış, artık yolunu çizmiş olur. Çeşitli zararlı akımlardan etkilenmesi mümkün olmaz.

Gençler sahipsiz değil!

Devletimiz bu maksatla, yurtlar açarak gençliğe sahip çıkmakta. Ancak, devletin de imkanları sınırlı olduğu için, bütün üniversite ve yüksek okul öğrencilerine yatma, yeme- içme imkanı sunamamaktadır.

Bu açığı kapatmak için birçok vakıf, halktan sağladıkları yardımlarla, Devlete destek olarak özel yurtlar açmıştır. İmkanları nispetinde gençleri, buralarda barındırıp, vatanımıza, devletimize faydalı halde yetişmesi için gayret etmektedir.

İşte, bu vakıflardan biri de İhlas vakfı'dır. Vakıf yönetiminin İhlas Vakfı'nın faaliyetleri ile ilgili açıklaması özetle şöyle:

" Vakfımız, Anadolu'dan ve Türk Dünyası'ndan gelen binlerce fakir öğrenciye her türlü yardımı yapmaktadır. İhlas Vakfı Öğrenci Yurtları'nda, 3 öğün yemek çıkmakta, Vakıf bu öğrencilere sevgi ve şefkat kucağını açmaktadır. Türk Dünyası'ndan gelen öğrencilerin bazıları yurtta kalmasalar da, ücretsiz yemek yemekte ve yurdun sosyal imkanlarından istifade etmektedirler.

İhlas Vakfı öğrenci yurtlarının bir yıllık et ihtiyacı, hayırsever vatandaşlarımızın verdikleri Kurban vekaletleri ile karşılanmaktadır. Vakfa verilen kurban vekaletleri ile hayırseverler adına kurbanlıklar satın alınmakta ve dinimize uygun olarak kesilen kurbanlar, soğuk hava depolarında muhafaza edilmektedir. Bir yıl boyunca da bu etler, yurtların yemek ve et ihtiyacında kullanılmaktadır.

Daha çok öğrenciye ve daha iyi hizmet verebilmemiz için İhlas Vakfı'na Kurban vekaletlerinizi vererek yardım ediniz, destek veriniz. Hayra vesile olan, hayır yapmış demektir. İhlas Vakfı, ülkemizin yüz akıdır. Eğitime ve Devletimize verdiği hizmet ve destek ile en iyi şekilde kamu hizmeti yapmaktadır."

Böyle hayır kurumlarını ve ilim yuvalarını bütün hayırseverlerin her türlü imkan ile desteklemesi ve yardım etmesi, milli, dini bir vazifedir. Dünya tarihinde, Vakıf Medeniyetini kuran dedelerimizin torunu olarak, Vakıfları ve hayır kurumlarını destekleyelim. Bilgili, kültürlü öğrencilerin yetişmesinde Kurban vekaleti vererek bizim de katkımız olsun.

Bilindiği üzere Kurban kesmek bir ibadettir. Her ibadette olduğu gibi bunun da kuralları vardır. Kurallarına uyulmazsa ibadet geçersiz olur. Mesela, bazı hayır

kurumlarının yaptığı gibi, bankaya para yatıran şahıs sayısı kadar kurban kesmek uygun olmaz. Çünkü kurban alırken niyet önemlidir. Ya kurbanı satın alırken veya kesecek olana vekâlet verirken, niyet şarttır. Niyetsiz kesilen hayvanlar, kurban değil, et olur. Vekaletin zincirleme olarak kesene kadar ulaşması şarttır.

Bunun için, kurbanını, bir hayır kurumuna vermek isteyen kimse, kurban parasını, bu işle vazifeli kimseye teslim ederken, (Allah rızası için Bayram kurbanımı almaya ve aldırmaya, kesmeye ve dilediğine kestirmeye ve etini ve derisini dilediğine vermeye seni umumî vekil ettim) demelidir. Kurban kesmeye vekil olan, sahibinden ayrıca izin almadıkça veya (İstediğini yap) diyerek umumî vekil edilmedikçe, başkasını kendine vekil yapamaz.

En iyi şekilde değerlendirmek için

İhlas Vakfı senelerdir, vekâletini aldığı vatandaşlarımızın kurbanlarını, bildirdiğimiz usûlle kesmekte, kurbanın etini ve derisini en iyi şekilde değerlendirmektedir.

Kurban Vekaleti vermek isteyen hayırsever vatandaşların, kendilerine en yakın İhlas Vakfı Öğrenci Yurdu'na uğrayarak veya aşağıdaki adrese telefon ederek, Kurban Vekaleti vermeleri mümkün olmaktadır. İhlas Vakfı Genel Merkezi ile irtibat için: (0212) 4514900- 5319900) numaralı telefonlara veya (0 212) 6546407 numaralı faksa başvurulabilir. Her türlü yardımın yapılacağı İhlas Vakfı'nın hesap numarası ise, Vakıflar Bankası Nuruosmaniye şubesi (2007042)'dir.

Not: Bu seneki kurban bedelleri: Küçük boy 275 YTL, orta boy 300YTL, büyük boy 350 YTL olarak tespit edilmiştir."

HİKMETLER · 4 ARALIK 2007 SALI · KAYIT 703

Hasedçi ile benim ne işim olur?"

Fudayl bin İyâd buyurdu ki : «Ben, evimin menfaatçi, hasetçi din adamlarının bulunduğu yerden uzak olmasını isterim. Bir nimete mazhar olduğumu gördükleri zaman bana hased eden, bir zillete düçar olduğum zaman da sevinen adamların yakınında benim ne işim var!» Yine O, buyurdu ki : «Bir âlimin vera' ve takvasının

az olması ne kötü şeydir!.. İnsanların, falanca âlim, falanca zenginin malı ile hacca gitti, demeleri ne ayıp bir şeydir!»

Hasan Basrî buyururdu ki : «Âlimler, devlet adamlarının gözüne girmek için sevgi ile onlara meyletmediği müddetçe Allahü teâlânın koruması altındadırlar! Aksi halde Allah teâlâ, yardımını onlardan çeker ve zâlim hükümdarları onlara musallat kılar da onlar kendilerine kötü bir şekilde zulmederler; aynı zamanda kalblerine dehşet ve korku salar.»

Huzeyfe bin Yemân buyurdu ki : «Ben, bir âlimin devlet adamlarının kapısına yakın olmasını hiç iyi karşılamam! Zira bu kapılar, dünya yurdunda fitnelerin eğlendiği yerlerdir!»

Fudayl bin İyâd da buyurdu ki : «Bizler, sultanların kapısına yanaşmamak gerektiğini, Kur'ân'dan âyet ve sûre öğrendiğimiz gibi öğrenirdik. »

Saîd bin el-Müseyyeb buyurdu ki : «Bir âlimin sultanın kapısından eksik olmadığını gördüğün zaman, bil ki o bir istismarcısıdır!»

Meymun bin Mehrân buyurdu ki: «Sultanla arkadaşlık etmek, büyük bir tehlikedir. Çünkü sultanın her dediğine muvafakat etsen, dinini tehlikeye atmış olursun. Muhalefet ettiğin zaman da nefsini tehlikeye maruz kılmış olursun. Selâmet istersen, ne sen onu tanı, ne de o seni tanısın!»

Fudayl bin İyâd buyurdu ki : «İbâdetlerden yalnız farzları edâ edip de sultanın kapısına gitmeyen bir kimse; gündüzleri oruç tutup geceleri ibâdet eden, nefis mücahedesi yapan, hacca

giden, bunlarla birlikte sultanın kapısına giden bir kimseden hayırlıdır!»

Dahhâk bin Müzahim buyurdu ki: «Ben, bütün bir geceyi, sultanı razı edecek ve fakat Allahü teâlânın rızasına aykırı düşmeyecek bir sözün ne olduğu hakkında düşünmekle geçirdim; fakat böyle bir söz bulamadım!»

Esmai de şöyle buyurdu : «Devlet adamlarının şerlileri, ulemâdan uzak olanlardır. Ulemânın şerlileri ise devlet adamlarına yakın olanlardır.»

GÖNÜL BAHÇESİ · 5 ARALIK 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 700

İhlas Vakfı'nın hizmetleri

İhlas Vakfı 1975 yılında kuruldu. 32 yıldır, vatanımız, milletimiz için birçok faydalı işlerin yapılmasına vesile oldu.. Vakfın gayesi, vakıf senedinde şu şekilde ifade edilmiştir:

"Öğrenciler için yurtlar açmak, yiyecek, giyecek ve yatacak yerler temin etmek, Türk dünyasından gelen öğrencilere burslar vermek, özel okullar, dershaneler, kütüphaneler ve eğitim kurumları, özel hastaneler, dispanserler ve kreşler açmak; kimsesizleri, düşkünleri, yaşlıları ve küçükleri barındırma yurtları, huzur evleri ve şefkat yuvaları açmak; ülkemizi, Türk Milletini ve onun üstün medeniyetini bütün dünyaya tanıtmak için, ilmî, tarihî, edebî ve dinî eserlerimizi çeşitli dillere tercüme ederek yurt içinde ve dışında karşılıklı veya karşılıksız dağıtmaktır... "

İhlas Vakfı, belirlediği bu hedef ve gayesinde büyük bir başarı sağlamıştır. Mesela, Ülkemizdeki fakir öğrencilerin yanı sıra, Azerbaycan, Türkmenistan, Çeçenistan, Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Afganistan, Bosna-Hersek, Kırım, Doğu Türkistan, Moğolistan, Tataristan ve diğer Türk topluluklarından gelen binlerce talebeye hizmet vermektedir.

İhlas Vakfı Mütevelli Heyet Başkanı Avukat Mehmet Okyay, vakfın faaliyetleri ile ilgili şu bilgiyi verdi:

"Vakfımızın şu anda Anadolunun çeşili şehirlerinde öğrenci yurtları vardır. Bütün yurtlarımızda, İnternet'ten istifade edilmektedir. Böylece, Amerika'daki ve Avrupa'daki bilgi bankalarına rahatça ulaşabilmekteler. Öğrencilerimiz, teknolojideki bütün gelişmeleri, dünyadaki ekonomik ve sosyal olayları takip edebileceklerdir.

Yurtlarda revir, ders çalışma ve etüd odaları, kütüphane, kantin ve kafeterya bulunmaktadır. Aynı zamanda haftanın belli günlerinde, yurtlarda, üniversite öğretim üyeleri konferans vermekte, millî ve mânevî değerlerle mücehhez, kültürlü, dünyadaki teknolojik gelişmelere vâkıf öğrenciler yetiştirilmektedir.

İhlas Vakfı'nın öğrencilere, fakirlere, yaşlılara ve Türk dünyasından gelen öğrencilere verdiği hizmetlere iştirak etmek isteyen hayırseverler, şu yardımlarda

bulunabiliyorlar:

a) Arsa, tarla, bağ-bahçe, bina, daire, dükkan v.s. gibi gayrimenkul bağışında bulunarak; buralarda, yaşlılara huzur evi; öğrencilere yurt, okul, kütüphane, kreş; kimsesizlere bakım yurdu gibi yerlerin yapılmasını isteyebilirler.

b) Yukarıdaki yerleri hayatları boyunca kendileri kullanıp, vefatlarından sonra vakfa bağışlanmasını, intikalini isteyip; şimdilik sadece kuru mülkiyetin vakfa geçmesini isteyebilirler.

c) Öğrencilere ve Türk dünyasından gelenlere burs ve yardım verebilirler.

d) Vakıf ile müştereken öğrenci yurdu, huzur evi, okul, mescid v.s. yaptırabilirler veya bir yurdu tefriş edebilirler.

e) Yurtlarda kalan öğrenciler için; elbise, giyim eşyası, her türlü gıda malzemesi veya yurt ve huzur evi inşaatları için her türlü inşaat malzemesi v.s. vererek yardım edebilirler.

Elbette ki, bütün bu güzel hizmetlerin devamı, hayırsever halkımızın desteğiyle daha da büyüyecektir. Bu hayırlı hizmetlerden hâsıl olan sevaba , hayırsever vatandaşlarımızı da ortak etmek istiyoruz."

Kurban Bayramı yaklaşmaktadır. Kesilecek kurbanlar, adaklar en iyi şekilde değerlendirilmelidir. İlim tahsil eden talebelere veya ilim tahsiline yardım eden hayır kurumlarına vekâlet yolu ile verilirse, hem vacip, hem de ilim yayma sevabı alınmış olur.

Kurban kesmek gibi adak da bir ibadettir. Bir isteğe, dileğe kavuşmada çok tesirli bir yoldur. Allahü teâlâ yaptığı bu ibadet hürmetine, o dileğini yaratır. Bunun için sık sık adakta bulunmalı, sadaka vermeli, hayır hasenat yapmalıdır.

Verilen yardımlar, bağışlar aynı zamanda birer sadakadır. Sadaka ise, çeşitli belaları önler. Sadakanın fazileti çoktur. Malı çok olup da zekât, sadaka vermeyen kimse, sıkıntı içinde yaşar. Hadis-i şerifte, "Gerçek fakir, malı olduğu hâlde sadaka vermeyendir" buyuruluyor. Az da olsa vermeye alışmalıdır! Sadaka verenin, hayır hasenat yapanın malının bereketi artar. Az malı çok iş görür. Hadis-i şerifte, "Gizli-açık çok sadaka verin ki, rızkınız bollaşsın, yardıma mazhar olasınız ve duânız kabul edilsin" buyuruluyor.

Kısacası, ilim tahsili yapılan yerlere, gerek kurban, adak ve akika şeklinde, gerekse doğrudan yardım, sadaka şeklinde yapılan her yardım, insanı kazalardan belalardan korur. Dünyada, sıhhat ve afiyet içinde bir ömür sürmeye sebep olur.

Ahirette de cenab-ı Hakkın ihsanlarına kavuşur. Böylece yardım yapan kişi, hem dünyada, hem de ahirette çok büyük nimetlere kavuşmuş olur. (İhlas Vakfı Genel Merkezi ile irtibat için: (0212) 4514900- 5319900) numaralı telefonlara veya (0 212) 6546407 numaralı faksa başvurulabilir

HİKMETLER · 5 ARALIK 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 704

Evliyalık taslayanlar!

Gerçek Allah dostları hallerini gizli tutarlardı. İradeleri dışında görülen haller olunca da bundan utanırlardı. Zira bunu açığa vurmakta bir faide yoktur. Ancak açığa vurulmasında dinî bir fayda varsa, velînin onu açığa vurmasında bir beis yoktur. Burada en kötüsü, keramet sahibi olmadığı halde, keramet sahibi imiş gibi davranılmasıdır.

Aliyyül-Mersafî hazretlerinin sağlığında bazı kimseler böyle bir iddiada bulunmuştu. Üstad, bu iddiacıların yanına getirilmelerini söyledi, onlar da geldiler. Üstad onlara dedi ki: «Sizleri buraya çağırtmaktan maksadım, Allah teâlâ'nın size tahsis buyurduğunu söylediğiniz makamlar hakkında sizi dinlemek isteyişimdir. Bunların bazıları hakkında konuşunuz bakalım?»

Onlar Üstada cevap veremediler. Üstad da onları böyle iddiada bulunmaktan menetti ve huzurundan çıkarılmalarını emretti. Bu iddiacıların ölümleri de oldukça kötü ahvâl üzerinde olmuştur.

İbrahim Edhem hazretlerine, falanca yerde bir genç var. Gece gündüz ibadet ediyor. Evliyalık halleri görülüyor, dediler. Gencin yanına gidip, üç gün müsafir kaldı. Dikkat etti, söylediklerinden daha çok şeyler gördü. Gencin , böyle uykusuz ve gayretli haline şaşıp kaldı. Genci, şeytan aldatmış mıdır, yoksa halis ve doğru mudur anlamak istiyordu. Yidiğine dikkat etti. Lokması helalden değildi. “Allahü ekber, bu halleri hep şeytandandır” deyip, genci evine davet etti. Kendi lokmalarından bir lokma yidirince, gencin hali değişip, o aşkı, o arzusu, o gayreti kalmadı. Genç, İbrahime sorup, “Bana ne yaptın?” deyince, “Lokmaların helalden değildi. Yemek yirken, şeytan da midene giriyordu. O haller, şeytandan oluyordu. Helal yiyince şeytan giremedi. Asl, doğru halin meydana çıktı” dedi. Haram yimek, dini istismar etmek kalbi karartır, hasta eder.

Zünnuni Mısıri buyuruyor ki: Kalbin kararmasının dört alameti vardır: 1- İbadetin tadını duymaz. 2- Allah korkusu, hatırına gelmez. 3- Gördüklerinden ibret almaz. 4- Okuduklarını, öğrendiklerini anlamaz, kavrıyamaz.

Ebu Süleyman-ı Darani buyurdu ki, helalden bir lokma az yimeği, akşamdan sabaha kadar namaz kılmaktan daha çok severim. Çünkü, mide dolu olunca, kalbe gaflet basar. İnsan Rabbini unutur. Halalin fazlası böyle yaparsa, mideyi haram ile dolduranların, bid'at ehlinin, din istismarcılarının hali acaba nasıl olur?

İbrahim Edhem buyurdu ki: Halin dine uygun olsun, temiz ve helal yi de, ister sabaha kadar ibadet et, ister uyu ve ister, hergün oruç tut, ister tutma!

HİKMETLER · 6 ARALIK 2007 PERŞEMBE · KAYIT 705

Kul hakkından çok korkarlardı

İslam büyükleri, kul hakkından, dini mesuliyetten, vebalden çok korkarlardı. Sevdiklerinin, kâdılık gibi mes'uliyetli ve çok zaman doğru iş yapma imkânı bulunmayan görevlerden birini kabul etmesine izin vermezlerdi. Tabii ki istisnayi durumlar harıç.

Süfyan-ı Sevrî buyurdu ki: «Ey kardeş, şu zamanda sen, imamlık, müezzinlik, vezirlik ve kethüdâlık gibi hiçbir Vazife alma! Birisinin fakirlere dağıtılmak üzere sana emanet edeceği malı da sakın alma!»

Muhammed bin Vâsi' de şöyle buyurdu : «Kıyâmet gününde hesab için ilk çağrılacak olanlar kâdılardır, yani hâkimlerdir. Onlar, pek azı müstesnâ, kurtuluşa eremezler! Onların destekçileri de onların mes'uliyetine ortaktır!»

İmam Ebû Hanife hazretleri baş kâdılık vazifesini kabul etmesi için zorladıklarında, O bunu reddetmişti. Bu sebeble onu hapsettiler. Kâdılığı kabul ederek kendilerinin emrine girmesi için, onu, hapisten çıkarıp günlerce dövdüler. O, bazı günler, yediği dayakların te'siriyle bir çocuğun ağlaması gibi ağlar, fakat yapılan teklifi de reddederdi. Sonra şöyle söylemeye başladı : «Nice hak vardır ki, onu kâdı iptal eder! Ve nice bâtıl vardır ki onu kadı hak yerine kor!»

Üstad Aliyyül-Havvâs buyurdu ki : «Bu zamanda kazancın çoğu haksızlık ve zulümden ibarettir. Hatta bir şahıs adaletle iş görmek istese, insanlar buna ehil ve

lâyık olmadıkları için, muvaffak olamaz!»

Üstadın tanıdıklarından biri, uhdesine kadılık görevi almıştı. Bundan dolayı üstad ona sitem etti. O da kendisini ma'zur göstermek için : «Efendim, ben bu görevi, sırf iyiyi emretmek, kötüyü yasaklamak için kabul ettim!» dedi. Üstad ona şu sözleri söyledi : «Bu, iblisin seni aldatmasından başka bir şey değildir! Zira senden önceki kadılar bile şimdikinden daha iyi şartlar altında bulundukları halde buna muvaffak olamadılar. Zamanımızda ise, idareciler: «Biz, zamanımızın en iyileriyiz! Zira insanlar bize muhtaç oldukları halde, biz onlardan hiç birine muhtaç değiliz!» diyorlar.»

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Bu zamanda selâmet, dini bir yol ile kendisi üzerine kalmadıkça veya mecbur olmadıkça, adalet ile hükmedemeyeceğini bilen biri, insanların hak ve hukuklarına hükmedecek bir görev kabul etmemektedir.

HİKMETLER · 7 ARALIK 2007 CUMA · KAYIT 706

“Ateşten kurtulmaya çalışın!”

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: İslam büyükleri, Allühü tealadan çok korkarlardı. Nasıl korkmasınlar ki, Peygamber efendimiz bir hadîs-i şeriflerinde buyurmuşlar ki : «Ey Resulüllahın halası Safiyye, ey Muhammed'in kızı Fâtıma; kendinizi Cehennem ateşinden kurtarmıya bakın! Zira ben, sizin için Allah'tan birşey temin edemem. » Diğer bir hadîslerinde de şöyle buyurmuştur : «İyilik ölmez, günah unutulmaz, Deyyan olan Allah yok olmaz. O halde nasıl istersen öyle ol. Çünkü ne yaparsan onun karşılığını göreceksin.»

Ebû Muhammed Mervezî buyurdu ki : «Şeytan ancak şu beş hasletten dolayı bedbaht olmuştur : 1-Günahını ikrar ve itiraf etmedi, 2 -İsyanından dolayı nâdim olmadı, 3 - Kendisini hiç kınamadı, 4 -Tevbe etmedi, 5 - Allahü teâlânın rahmetinden ümidini kesti.

Âdem aleyhisselâm ise, bunların aksine beş hasleti yüzünden mutluluğa kavuştu : 1 –Hatısını (zellesini) itiraf etti, 2 - Nâdim oldu, 3 - Kendisini kınadı, 4 -Hemen tevbe etti, 5 - Allahü teâlânın rahmetinden ümidini kesmedi.»

Hâtemül-Asam buyurdu ki; «Nefsine uyup bir günah işleyerek Rabbine âsî olduğun zaman, hemen tevbe et ve nâdim ol. İnsanlara özür beyan etme. Çünkü kendini insanlara karşı mazur göstermeye çalışman, işlemiş olduğun günahtan daha büyüktür.»

İbrahim bin Edhem de şöyle buyurdu : «Allaha itaat etmiş bir kul olarak Cehenneme girmem, bana, Allaha âsî olmuş bir kul sıfatiyle Cennete girmekten daha sevimlidir.» İmam Müslim bin Halid ez-Zencî, bunu işittiği zaman ona, böyle söylememesini emretti. Ve « Allah'tan afiyet dile. Ne sen, ne de ben, ehl-i belâdan olamayız.» buyurdu. Hz. Ebu Bekr hutbe esnasında buyururdu ki : «Ey insanlar, Allah'tan af ve afiyet isteyiniz. Çünkü mü'mine, İslâm'dan sonra af ve afiyetten daha hayırlı birşey verilmemiştir. »

İmam Evzaî hazretleri , Resulüllâh'ın akrabasından yani seyyidlerden birinin bir ma'siyyet işlediğini gördüğü zaman, «Sakın Resulüllah'a olan yakınlığınız, O'nun hidâyet ve emrine muhalefetinizle beraber, sizi aldatmış olmasın. Çünkü O, kızı Fatıma'ya , «Kızım, kendini cehennem ateşinden kurtarmaya bak. Zira ben senin namına Allah'tan birşey temin edemem. » buyurmuştur.» derdi.

Yahya bin Muaz diyor ki : «Gönüllerin ferahı, günahlardan sâlim oluşu, uzak oluşu nisbetindedir.»

Hasan Basrî der ki: «Kulun günahlara garkolmuş bulunduğunun alâmetlerinden biri de, yaptığı ibadetlerinden kalbinin bir inşirah, genişlik, rahatlık duymamasıdır.»

HİKMETLER · 8 ARALIK 2007 CUMARTESİ · KAYIT 707

Amelsiz mağrurlar!

İslam büyükleri, amelleri ne kadar çok olursa olsun bunlara değil, Cenab-ı Hakkın rahmetinee, ihsanına sığınırlardı.

Bişri Hâfî buyurdu ki: «Biz öyle zatlara yetiştik ki onlar, amellerin dağlar gibi olduğuna bakıp da aldanmazlardı. Şimdi bir de size bakıyorum, hiç ameliniz olmadığı halde, mağrur oluyorsunuz.»

Hâtem'ül- Esam de buyurdu ki : «Rabbine âsi olduğun halde, sabah kalkar işlerinin rast gittiğini ve Allahü teâlânın nimetlerinin bol bol üzerine döküldüğünü görürsen, Allah'tan çok kork ve sakın. Çünkü bu hal, derece derece büyük bir azaba doğru yaklaşmaktır. Büyüklerden bizim kendilerine yetiştiğimiz zatlar, küçük günahlar için, sizin büyük günahlara karşı gösterdiğiniz korku ve endişenin daha büyüğünü gösterirlerdi.»

İbnü's-Semmâk buyurdu ki : «Eğer tâatın faydaları sadece yüzleri nurlandırıp güzelleştirmek, gönüllerde muhabbet hasıl etmek, vücud azâlarını kuvvetlendirmek, nefse emniyet bahşetmek ve insanlara karşı şehadetinin kabulüne vesile olmak... gibi faydalardan ibaret olsaydı bile, günahlardan el çekip taâta yönelmek için gene kâfi gelirdi. Günahların ise, yüzü çirkinleştirmek, kalbleri karartmak, lanetle anılmaya sebeb olmak, nefsin emniyetini ve şehadetin makbuliyetini düşürmek... gibi zararlarından başka bir zararı bulunmasa bile, kişiye yeter de artar. Allah her mutî ve âsî kuluna, itaatin sevincini, isyanın hüznünü tatmaları için emârelerini acilen verir.»

Atâ bin Ebi Rebâh , Kur'ân-ı kerîm'in : «Kim Allahü teâlânın haramlarına ta'zimde bulunursa, bunun için çok hayırlıdır.» meâlindeki âyet-i celîlesini tefsir ederek diyor ki : « Allahü teâlânın hurumâtı, haram kıldığı günahlardır. Kul bu ilâhî yasakları saygı ile karşılayacak ve o hududa yaklaşmayacak.»

Hasan Basrî de şöyle buyurdu : «Allah'a asi olan kul, çare yok dünyada ve ahırette perişan, insanlar arasında rezil olacaktır. O, günahı geceleyin işlese, sabahleyin onun çirkinliği alnında okunur. »

Hazreti Ali buyurdu ki: "Akıllı; şehvetten uzaklaşan, âhıreti dünya ile değişmeyendir. Akıllı, yalnız ihtiyâcı kadar ve delille konuşur, sâdece âhıretinin ıslâhı için çalışır. Akıllı, günâhlardan sakınır, ayıplardan uzak durur. Cömertlik günâhları siler, kalblere sevgi eker."

HİKMETLER · 9 ARALIK 2007 PAZAR · KAYIT 708

Günahtan daha şer olan dört şey

Avvâm bin Hûşeb buyurdu ki : «Günahı takib eden dört şey vardır ki, işlenilen günahtan daha şerlidir: 1- Kulun nefsindeki günah arzularını söküp atmadığı

halde dil ile istiğfar etmesi, 2- Cezasının Allah tarafından hemen verilmemiş olmasına aldanması, 3 - Günahında israr etmesi, 4 - Günahını müteakip bir tâat işlediği zaman, bu tâat sebebiyle günahı bağışlanmamış olduğu halde, «Günahtan sonra bir tâatta bulundum, o halde günahım bağışlanmıştır. » diye sevinmesi.»

Hasan Basrî buyurdu ki: «İnsan, işlediği günahı kime karşı işlediğine bakıp utanmalıdır. Hazreti Hüseyin öldürenler, miskin adamlarıdır. Bunlar yarın âhirette Allahü teâlânın fadliyle, affıyla cennete girseler bile, evlâdına kıydıkları Reslüllâh'ın yanından geçmiye nasıl cür'et edecekler? Resulullahın kendilerine gadabla bakmalarına nasıl dayanacaklar?»

Abdullah bin Abbas buyuruyor ki: «Allah'a itâat eden bir kimse, namazı, orucu ve Kur'an okuması az da olsa, Allah'ı zikretmiş olur. Allah'a isyan eden kimse ise, Allah'ı unutmuş demektir. İlim sahiplerinin ilmiyle âmil olmalarının bir alâmeti de, amellerin sadece iyileriyle meşgul olmaktır.»

Süfyan bin Uyeyne bir soru ile karşılaşmış. Ona demişler ki: «Ey Süfyan, kulun yapmaya kasdedip de yapmadığı bir şeyi melekler nasıl yazabiliyor?» O şu cevabı vermiştir : «Yazıcı melekler, gaybı bilmezler. Kul hayırlı ve güzel bir işi yapmıya kasdettiği zaman, kendisinden misk gibi güzel bir koku çıkar. Melekler onun iyi bir iş yapmıya kasdetmiş olduğunu bu suretle bilirler. Kul kötü bir iş yapmıya kasdettiği zaman, kendisinden pis bir koku çıkar. Kulun kötü bir iş yapmıya kasdettiğini de bu suretle bilip yazarlar.»

Hazret-i Ali buyurdu ki: “Ey oğul! Atalarının topraklarında, yaşadıkları yerlerde gez ve onların eserlerini dikkatle incele. Onlar neler yapmışlar, nereden nereye niçin göçmüşler? Bunları incelediğin zaman onların yakınlarından ve sevdiklerinden ayrılıp gurbet ellere gittiklerini göreceksin. Tıpkı onlar gibi sen de yakında bilmediğin ve görmediğin yerlere göçüp gideceksin. Şu halde gelecekteki yerini şimdiden hazırla ve temizle. Dünya için âhiretini satma!”

Hadis-i şerifte buyuruldi ki:

Üç kişi felâkettedir:

1- Sende gördüğü hayrı gizleyen, kötülüğü yayan.

2- Yanında iken seni üzen, yanından ayrılınca hıyanet eden eş.

3- İyiliğini görmeyen, kötülüğünü ise affetmeyen idareci.

HİKMETLER · 10 ARALIK 2007 PAZARTESİ · KAYIT 709

Kendilerinden geçerlerdi!

İslam büyükleri, günah işlemekten çok korkarlardı. Tevbe ettikleri günahları bile hatırlayınca kendilerinden geçerlerdi.

Yezid el-Humeyrî anlatıyor : «Günün birinde Atebetül-Gulam arkadaşlariyle beraber yola çıkmıştı. Bir yerden geçerlerken kendisini bir titreme tuttu ve epeyce ter döktü. Sebebini sorduklarında o şu cevabı verdi: «Burası, küçüklüğümde günah işlediğim bir yerdir.»

Rabi' bin Haysem, bayram günü, kurbanını kestiği zaman : «Allah'ım, senin rızây-i şerifinin nefsimi kurban etmekte olduğunu bilsem, izzet ve celâlin hakkîçün onu kurban ederdim.» derdi. Şimdi sizden birisi bir tâat işlediği zaman, bütün günahlarının bağışlandığını sanıyor. Bu, aldanmaktan başka birşey değildir.»

Ebu Süleyman Darâni buyurdu ki: «Takvâ ehli olan mü'minlerin Allah'tan uzun ömür istemeleri, sırf Allah'a daha çok tâatta bulunmak içindir.»

Davud aleyhisselâm'a Cenâb- ı Hak şöyle vahyetmiş : «Ey Davud, İsrailoğullarına söyle; onların günahlarını affettiğime dâir kendilerine nereden bir haber gelmiştir ki, nâdim olmayı unutuyorlar? İzzet ve celâlim hakkîçün ben, her günahkârı kıyamet gününde tevkif edeceğim.»

Malik bin Dinar Basra'dan yaya olarak hacc yoluna çıktığı zaman kendisine, neden bir hayvana binerek yola çıkmadığını sordular. O şu karşılığı verdi: «Günahkâr bir kul, Mevlâsı ile sulh olmaya giderken hayvanın üzerinde mi gider? Vallahi ben, Mekke'ye ateşlere basa basa gitmeyi bile çok görmem.»

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Ey kardeş, bunları iyi kulağına kat. Günahlarını hatırladıkça terle ve tevbe et. Sakın tevbe ve istiğfarı hafife alma. Çünkü sen günahını yakînen bilmektesin. Fakat bağışlanmış olduğunu yakînen bilemezsin. O halde gece ve gündüz Allahtan bağışlanmanı dile. Bil ki günahları ancak Allah bağışlar.

Hazret-i Ali buyurdu ki: "Akıllı kimse, ibâdetle, nefsin arzusuna karşı gelendir. Câhil kimse, günâh işleyerek nefsin arzusuna uyandır." , "Âlim, câhili hemen tanır,

çünkü daha önce o da câhildi. Câhil âlimi tanımaz, çünkü daha önce âlim değildi."

Hadis-i şerifte buyurudu:

Üç şey bir kimsede bulunursa, o kimse, kırk evliyadan biridir: Kazaya razı olan, haram işlememeye sabreden, Allah için öfkelenen.

GÖNÜL BAHÇESİ · 11 ARALIK 2007 SALI · KAYIT 701

Başarının sırrı; Osmanlının halkına değer vermesi

Dünyanın yönetimine talip veya en azından dünyayı idare etmede söz sahibi olmak isteyen başta ABD olmak üzere birçok ülke, altı asırlık Osmanlı İmparatorluğunun idari yapısını, başarısının sırrınını didik didik inceliyor.

Hal böyle iken içimizdeki iflah olmaz, müzmin Osmanlı düşmanlarının son zamanlarda baş gösteren sara nöbetleri devam ediyor. Şeytanın bile aklına gelmeyecek akıl almaz iftiralarda bulunuyorlar. Basiretleri kapalı olduğundan, altı asırlık başarıyı, huzuru göremiyorlar. Belki de görmek istemiyorlar. Gözlerini kapamakla güneşin yok olacağını zannediyorlar. Onlar ne kadar gözlerini kapatsalar da güneş meydanda, herkes bu başarının sırrı çözmeye bundan istifade etme çalışmaktadır.

Osmanlının başarısının esas sebebi adalettir. Hangi dinden, hangi ırktan olursa olsun herkesin hukukunu gözetmesi ve hakkını vermesidir. Bunu hakkıyla yerine getirebilmek için de ilme önem vermesidir. Osmanlı bunlara azami dikkat ettiği devirlerde zirveye çıkmış, adalet zayıfladığı zamanlarda da düşüşe geçmiştir. Son devirde adalet zafiyete uğrayıp milletlerin hakkı korunamayınca da çökmüş ve tarih sahnesindeki yerini almıştır.

Aşiretten imparatorluğa

Adalet, dağdaki çabandan, zirvedeki padişaha kadar herkese aynı eşitlikte uygulanırsa gerçek adalet olur. Osmanlı bunda çok hassas davranmıştır. Padişah gerektiğinde, en yakın akrabası olan babasını, oğlunu, kerdeşini, ömrünü devlete

hizmet ile geçirmiş paşasını, veziri, veziri azamını cezalandırmaktan çekinmemiştir. Tarih kitaplarında bunların örnekleri çoktur.

Aşiretten imparatorluğa giden yolda Osmanlı hânedan mensuplarının kudret kaynakları incelendiğinde devletin temellerinin ne kadar sağlam atıldığı görülür. Şaşırtıcı yükselişin sebebi daha iyi anlaşılır. Nitekim, Fransız târihçisi Grengur da "Bu yeni imparatorluğun teessüsü, beşer târihinin en büyük ve hayrete değer vakalarından biridir" demekten kendini alamamıştır.

Osmanlıyı başarıya götüren uygulamaların başında, devletin halkına değer vermesi; onları sömürmeyi değil, hizmet götürmeyi esas almasıdır. Yeni fethedilen yerlerin halkına sevgi ile yaklaşmasıdır.

Osmanlılar, fethedilen bölgelere, Anadolu'dan göçen örnek aileler, alp-erenler, dervişler, ahîler öncülük etmekteydiler. Onlar gâzîlerin yanında hattâ bazan ilerisinde zâviyeler kurarak sonradan gelenler için tutunma ve toplanma merkezleri meydana getiriyorlardı.

Anadolu'dan gelenler, zâviye etrâfında ekseriyâ derviş adı altında, bâzı yükümlülüklerden muaf olarak toprağı işlemekte ve bir Türk köyünün doğmasına yol açmakta idiler. Nitekim Trakya'da köy adlarının büyük çoğunluğu bu gibi derviş, şeyh veya fakihlerin isimlerini bugün bile taşımaktadır.

Osmanlı fetihleri yalnız kılıçla değil, daha çok uzlaştırıcı ve sevdirici bir politika netîcesinde gerçekleşmekteydi. Osmanlı idâresinin İslâm dini hükümleri çerçevesinde gayr-i müslimlere can ve mal güvenliğiyle dinlerinde serbestlik tanıması, onların gitgide İslâmiyetle şereflenmelerine yol açıyordu. Yine bu durumun neticesi olarak çok defâ, geniş bölgeler, şehir ve kasabalar kendiliğinden Osmanlı hâkimiyetini tanımakta idiler.

Osmanlılar Alp-erenler vasıtasıyla ülkeleri içeriden fethediyorlardı. Halkı fethe hazır hale getiriyorlardı. Bunların her biri tasavvuf büyüklerinin sohbetlerinde, dergâhlarda yetişmiş kimselerdi. Dinimizin güzel ahlâkı ile bezenmişlerdi. Hal ile, söz ile, yaşayış ile örnek kimselerdi. İslâmiyeti yaymak için kendilerini adamışlardı. Eshâb-ı kirâm gibi geri dönmemek üzere çeşitli memleketlere dağılmışlar, oralarda islâmiyeti tanıtmakla ömürlerini tamamlamışlardı. Ta Semerkant'tan, Buhara'dan kalkıp Anadolu'ya, Rum diyarına gelmişler.

O zaman Bizans imparatorluğunun sınırları dahilinde bulunan Anadolu'nun değişik yerlerine yerleşirler, yaşayışları ile islâmiyeti anlatırlardı. Bunların bu

halini gören yerli halk zamanla bunları sever, bunların nezdinde islâmiyeti de sevmeye başlarlardı.

Anadolu'nun alınmasında Alp-erenlerin büyük rolü olmuştu. Türkler Anadolu'ya girince, halktan hiçbir tepki görmemişlerdir. Zaten çoğu kendiliğinden seve seve müslüman olmuşlardı. Alp-erenler halkı hazırlamışlardı.

İslâmın güzelliğini gören yerli halk kendiliğinden müslüman oldular. Ha keza, Balkanların, Bosna-Hersek'in, Arnavutluk'un müslüman olması da hep böyle olmuştur. Anadolu'nun en ücra yerlerinde isimleri bilinmiyen fakat halkın devamlı ziyaret ettikleri, isteklerinin kabulünde vesile olan nice kabirler vardır. İşte bunlar birer alperendir.

Adalet ve şefkat

Balkanlarda Bizans İmparatorluğunun bozulmuş olan idâre tarzı neticesinde, ağır ve keyfî vergiler, soygunlar ve asâyişsizlik yayılmıştı. Buna mukâbil Türklerin disiplinli hareketleri, feth edilen yerlerin halkına karşı adaletli, şefkatli ve taassuptan uzak bir siyâset tâkip etmeleri, vergilerin tebaanın ödeyebileceği şekilde tertip edilmiş olması Osmanlının Balkanlara yerleşmesini kolaylaştırdı. Ayrıca, Ortodoks olan Balkan halkını Katolik mezhebine girmek için ölümle tehdit edilmeleri, Osmanlının da, kendilerini bu baskıdan koruması etkili oldu.

Kısacası, başarının sırrı; Osmanlının halkına değer vermesi, onların hukukunu koruması, farklı dinde olan kimselerinin dinlerine, inançlarına karışmamasıdır.

HİKMETLER · 11 ARALIK 2007 SALI · KAYIT 710

“Helal ve temiz yiyiniz!”

İslam büyükleri helal kazanç üzerinde çok dururlardı. Çünkü helal kazanç Cenab-ı hakkın emriydi. Müminun suresi, 52. ayetinde mealen, “Ey Peygamberlerim. Helal ve temiz yiyiniz ve bana layık ibadetler yapınız!! buyuruldu. Resulullah efendimiz de,”Helal kazanmak her Müslümana farzdır” buyurdu. Yine buyurdu ki, “Bir kimse, hiç haram karıştırmadan, kırk gün helal yirse, Allahü teala, onun kalbini nur ile doldurur. Kalbine, nehrler gibi hikmet akıtır. Dünya muhabbetini, kalbinden giderir”.

Sad bin Ebi Vakkas dedi ki, “Ya Resulallah ! Dua buyur da, Allahü teala, benim her duamı kabul etsin!”. Resulullah efendimiz cevabında buyurdular ki, “Dua kabul olmak için, helal lokma yiyiniz!”. “Çok kimse vardır ki, yidikleri ve giydikleri haramdır. Sonra ellerini kaldırıp dua ederler. Böyle dua, nasıl kabul olunur?”.

Hazreti Ebu Bekr, hizmetcisinin getirdiği sütü içmişti. Sonra helalden olmadığını anlayınca, parmağını buğazına sokarak kay etti. O kadar zahmetle çıkardı ki, ölüyor sandılar. Sonra, “Ya Rabbi! Elimden geleni yaptım. Midemde ve damarlarımda kalan zerrelerden sana sığınırım!” diye yalvardı.

Abdüllah bin Ömer buyurdu ki, “Kanbur oluncıya kadar namaz kılsanız ve kıl gibi oluncıya kadar oruç tutsanız, haramdan kaçınmadıkca, kabul edilmez, faydası olmaz”.

Süfyan-ı Sevri buyuruyor ki, “Haram para ile sadaka veren, cami yaptıran, hayrat yapan kimse, kirlenmiş elbiseyi idrar ile yıkıyan kimseye benzer ki, daha çok pislenir”.

Yahya bin Muaz buyuruyor ki, “Allahü tealaya itaat etmek, bir hazineye benzer. Bu hazinenin anahtarı dua, anahtarın dişleri de helal lokmadır”.

Sehl bin Abdüllah-i Tüsteri buyuruyor ki; “Hakiki imana kavuşmak için, dört şey lazımdır: Bütün farzları edeple yapmak, helal yimek, görünen ve görünmeyen bütün haramlardan sakınmak ve bu üçüne, ölünciye kadar devam etmeğe sabretme”.

Hadis-i şerifte buyuruldu:

Dört kişiye cehennem haram olur; şeytan ve nefsin şerrinden korunur:

1- Haram olan bir şeye heves edince, nefsine hâkim olan.

2- Nefsin istemediklerini (ibadetleri, iyilikleri) yapan.

3- Şehvetinin esiri olmayan.

4- Öfkesine hâkim olan.

GÖNÜL BAHÇESİ · 12 ARALIK 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 702

Yabancı gözlemcilerin Osmanlıya bakışı

Osmanlıya Osmanlı yapan sitemdir, kurallardır. Osmanlıda nasıl olacağı belirlenmemiş kural dışı bir iş yoktur. Devlet, kurallar manzumesinden ibarettir. Osmanlı Beyliği daha kurulduğu andan îtibâren hedefini belirlemiş, bu hedefe varabilmek için de askerî, adlî ve mâlî teşkilâtını yenileyerek işe başlamıştır. Bu hedefe mevcut imkanlarla tamâmen farklı dinde olan yabancı bir bölgede yâni Balkanlarda yayılma ve yerleşme için kâfi değildi. Ancak bu iş daha çok mânevî ve rûhî sebeplere öylesine göz kamaştırıcı bir hızla ve şuurlu bir biçimde oldu ki, bugün dahi düşünenleri hayretler içinde bırakmakta, bu hareket, dün olduğu gibi bugün de yerli yabancı nesillerin hayranlığını çekmektedir. Nitekim zamanın târihçi, düşünür ve ilim adamları bu hususta şunları söylemektedirler:

En büyük vaka

"Bu yeni imparatorluğun teessüsü, beşer târihinin en büyük ve hayrete değer vakalarından biridir" (Grengur)

".... Osmanlıların hoşgörüleri, ister siyâset, ister hâlis insaniyet neticesiyle meydana gelmiş olsun, Osmanlıların yeni zaman içinde milliyetlerini tesis ederken dîni, hürriyet ilkesinin siyâsetinin temel taşı olarak kabul eden ilk millet olduğu îtiraz kabul etmez bir durumdur. Hıristiyan dünyâsındaki arası kesilmeyen din savaşları ve engizisyona rağmen, Osmanlı idaresinde Hıristiyan ve Müslümanlar, ahenk ve uygunluk, içerisinde yaşıyorlardı..." (Gibbons).

".... Kur'ân-ı kerîmi tanıyanların zihnine ve hâfızasına nakşedilmiş olan prensipler, onları yeryüzündeki insanların en insâniyetlisi en hayırseveri hâline getirmiştir. Bütün bu faziletlere rağmen Ecnebilerin (Avrupalıların) barbar demesi, yırtıcı bulması, savaşlarına göre hüküm vermesinden ileri gelir. Gerçekten Müslümanlar canlarını esirgemeden savaşırlar, düşmanları aynı zamanda dinlerinin de düşmanıdır. Bu şecâat Türklere sâdece dinlerinden değil, aynı zamanda millî karakterlerinden gelir. Ama bir milletin gerçek karakteri savaş alanının silah gürültüleri arasında tayin edilemez. Türkleri gerçekten tanımak isteyenler, onların faziletlerini değerlendirmeli, törelerin karakter ve fiillerindeki tesirlerini muhâkeme etmeli, onları barış zamânındaki örf ve âdetleri içinde

incelemelidir. Filhakika Türkler, savaşta ne kadar sert, ne kadar mağrûr ve yırtıcı iseler, barışta da o kadar sâkindirler. En büyük kahramanlıkları gösteren, gözlerini kırpmadan ateşe atılan bu insanlar, günlük hayatlarına döndükleri zaman gerçek karakterlerini alırlar. O zaman onların beşerî duygularla dolu hayırsever kimseler olduğu anlaşılır.

Bu duygu bütün Türklere şâmildir. Hepsinin de rûhuna öylesine derin bir şekilde işlemiştir ki, savaşta birer cesâret timsali olan bu kimseler, barışta fakir babası, düşkünün dostu olurlar. İçlerinde en kötüsü en hasisi bile yine de bir vazife olarak iyilik etmekten çekinmez....” (D’ohsson).

“Türk ordularında bir bayram namazı seyrettim. Sarıklı başlardan mürekkep, büyük bir topluluğun toplanmış olduğunu gördüm. Derin bir sessizlik içinde namazı idâre eden (kıldıran) imâmın sözlerini dinliyorlardı. Her safın belirli bir durumu vardı. Ayrı saflar dizildikleri açık sahrada, tıpkı bir duvar gibi uzanıyordu.” (Baron von Busbecq)

“Mâhir bir kumandan, Türk askeriyle dünyâyı kutuptan kutba kadar kat edebilir.” (Vandal)

“Sultan Süleymân öyle bir orduyu emri altında bulunduruyordu ki, kuruluşu ve silahları bakımından bu ordu, dünyânın bütün diğer ordularından dört asır ilerdeydi... Her Türk askeri yalnız başına seçkin bir Avrupa taburuna bedeldi.” (Benoist Mechin)

“Paşasından sokak satıcısına kadar istisnâsız her Türkte vakâr, ağırbaşlılık ve asillik ihtişamı vardır. Hepsi derece farkları ile, aynı terbiyeyle yetiştirilmişlerdir. Kıyâfetleri farklı olmasa, İstanbul’da bir başka tabakanın olduğu belli değildir... İstanbul’un Türk halkı, Avrupa’nın en nâzik ve kibar cemâatidir. En ıssız sokaklarda bile bir yabancı için küçük bir hakârete uğrama tehlikesi yoktur. Namaz kılınırken bile bir Hıristiyan câmiye girip Müslüman ibâdetini seyredebilir. Size bakmazlar bile, küstahça bir bakış değil, sizinle ilgilenen mütecessis bir nazar dahi göremezsiniz. Kahkaha ve kadın sesi duyamazsınız. Fuhuşla ilgili en küçük bir tezâhüre şâhit olmak imkân dışıdır. Sokaklarda bir yerde birikmek, yolu tıkamak, yüksek sesle konuşmak, çarşıda bir dükkânı lüzûmundan fazla işgâl etmek, ayıp sayılır.” (Edmondo da Amicis)

“Türklerin mevcut sistemini kendi sistemimizle mukayese edince istikbalin başımıza getireceği felâketleri düşünüyor, titriyor ve âkibetimizden korkuyorum. Bir ordu gâlip gelecek ve pâyidâr olacak, diğeri de mahv olacaktır. Çünkü şüphesiz

ikisi de sağlam sûrette devam edemez. Türklerin tarafında kuvvetli bir imparatorluğun bütün kaynakları mevcut, hiç sarsılmamış bir kuvvet var, sefer görmüş askerler, zafer itiyadları, meşakkatlere tahammül kâbiliyeti, birlik, düzen, disiplin, kanâatkârlık ve uyanıklık var.

Bizim tarafta ise, umûmî fakirlik, husûsî israf, sarsılmış kuvvet, bozulmuş mâneviyât, tahammülsüzlük ve idmansızlık var. Bütün bunların en kötüsü, düşmanın (Türklerin) zafere bizim de hezimete alışkın bulunmamızdır. ” (Busbecq)

Osmanlı Devleti, kavimler, dinler ve mezhepler arasında sağlam bir ahenk, halk kitleleri arasında hiçbir fark ve tezada müsâade etmemekle, dünyâ târihinde milletler arası en kudretli ve cihânşümûl bir siyâsî varlık teşkil etti. Devletin tek gayesi vardı; bütün insanlığın İslam ahlakı ile ahlaklanıp huzur için yaşamaları.

HİKMETLER · 12 ARALIK 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 711

İbadetlerin ondadokuzu helal kazanç

İslam büyükleri, haramdan uzak durdukları gibi şüpheli şeylerden de uzak dururlardı. .

Abdüllah ibni Mübarek buyuruyor ki, “Şüpheli olan bir kuruşu sahibine geri vermeği, bin lira sadaka vermekten daha çok severim”.

Sehl bin Abdüllah Tüsteri buyuruyor ki: “Haram yiyenlerin yedi azası, istese de, istemese de günah işler. Helal yiyenlerin azası, ibadet eder. Hayır işlemesi kolay ve tatlı gelir”.

Helal kazanmanın önemini gösteren daha nice hadisi şerifler ve büyüklerin sözleri vardır. Bunun içindir ki, vera sahipleri haramdan çok sakınmışlardır.

Bunlardan biri Veheb ibni Verd idi ki, nereden geldiğini anlamadan birşey yimezdi. Birgün annesi, buna bir bardak süt vermişti. Sütü nereden aldığını ve parasını nereden verdiğini ve kimden aldığını sordu. Hepsini anlayınca, bu koyun nerede otlamış dedi. Müslümanların hakkı bulunan bir yerde otlamıştı. Sütü içmedi. Annesi, oğlum! Allah sana rahmet etsin, iç! dedi. Ona günah işlemekle rahmetine kavuşmak istemem, dedi ve içmedi.

Bişri Hafiye, ne yiyip, nereden geçiniyorsun? dediklerinde, "Herkesin yidiği yerden. Amma, yiyip de gülen ile, yiyip de ağlıyan arasında çok fark vardır" buyurdu.

İslam büyükleri, haram ve şüpheli olmayıp, helal olup, fakat şüpheli veya harama sebep olmak korkusu olan şeylerden de sakınırlardı. Resulullah efendimiz, "Bir Müslüman, tehlikeli olan şeyin korkusundan dolayı, tehlikesiz şeyden sakınmadıkca, mütteki olamaz!". buyurdu.

Hazreti Ömer buyurdu ki, "Bizler harama düşmek korkusu ile, halallerin onda dokuzundan kaçındık". Bunun içindir ki, yüz dirhem gümüş alacağı olan bir kimse, doksandokuz dirhem alırdı. Ağır gelmek korkusundan, tamamını alamazdı.

Hadis-i şerifte buyuruldu:

"İbadet on kısımdır, dokuz kısmı, helal kazanmaktır".

"Helal kazanmak için yorulup, evine dönen kimse, günahsız olarak yatar. Allahü tealanın sevdiği kimse olarak kalkar".

"Bir dirhem faiz otuz zinadan daha günahdır".

"Haram maldan verilen sadaka kabul edilmez. Saklanırsa, Cehenneme gidinceye kadar, ona yolluk olur".

HİKMETLER · 13 ARALIK 2007 PERŞEMBE · KAYIT 712

Günahların başı

İslam büyükleri, şüphelilere, haramlara sebep olur korkusuyla mubahların bile fazlasından kaçınırlardı. İnsan, mubah olan dünya işlerine çok dalarsa, şüpheli olanları yapmağa başlar. Çünkü, mide helal ile dolunca, şehvet harekete gelir. Caiz olmayan şeyler yapılabilir. Harama bakmak tehlükesi baş gösterir.

Zenginlere, mal, mülk, mevki sahiplerine imrenerek bakmak da, dünya hırsını arttırır. Onlar gibi olmak ister. Haram toplamağa başlar. Bunun içindir ki, Resulullah , "Dünyaya gönül bağlamak, günahların başıdır" buyurdu. Yani mubah olan şeylere düşkün olmak, kalbi dünyaya çevirir. Çok mal toplamak ister. Bunu

da, günah işlemeden yapamaz. Mal toplamağı düşündükce, Allahü tealayı unutmağa başlar. Bütün kötülüklerin başı, kalbin Allahü tealadan gafil olmasıdır.

Süfyan-ı Servi hazretleri, birisi ile birlikte evin kapısında duruyordu. Önlerinden, süslenmiş bir adam geçti. Arkadaşı, bu adama bakarken, Süfyan mani olup, eğer sizler bakmamış olsanız, böyle israf yapmaz idi. Bunun israf günahına, siz de ortak oluyorsunuz, buyurdu.

Haramların da dereceleri vardır. Mesela, birinin malını, dine uygun olmayan sözleşme ile, gönül rızası ile satın almak haramdır. Fakat, zorla gasb etmek, daha haramdır. Yetimin, fakirin malını gasbetmek ise, daha şiddetli haramdır. Faiz ile satın almak, hepsinden ziyade haramdır. Haramın şiddeti ne kadar fazla ise, cezası da, o kadar çok olur. Af olmak ihtimali de, o derece az olur.

Nitekim, diyabet hastasına bal zarar verir. Fakat şeker daha çok zararlıdır. Şekeri çok yimek, az yimekten daha zararlıdır.

Halallerin, haramların hepsini, fıkıh kitaplarından öğrenilebilir. Herkesin kendisine lazım olacak bilgileri öğrenmesi şarttır. Esnafın, tüccarın, alış veriş ilimlerini öğrenmesi lazımdır. İşçi olanın ise, ücret, kira kısımlarını da bilmesi vacib olur. Her sanatin bir ilmi vardır. Herkese, sanatinin ilmini öğrenmesi vaciptir.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

“Haram yiyenlerin ne farzları, ne de sünnetleri kabul olmaz”. Yani sevabına kavuşamazlar.

“On liralık elbisenin, bir lirası haram olsa, o elbise ile kılınan namazlar kabul olmaz”.

“Malın helalden mi, haramdan mı geldiğini düşünmeyenler, Cehenneme, neresinden atılırsa atılsınlar, Allahü teala, onlara acımayacaktır”.

HİKMETLER · 14 ARALIK 2007 CUMA · KAYIT 713

Vesvese etmek haramdır

İslam büyükleri, şüphelilerden, haramlardan kaçayım endişesi ile vesveseye düşülmesini istemezlerdi. Çünkü vesvese haramdır, insanın zamanının israf olmasına ve ibadetleri kaçırmasına sebep olur. Bunun için şüphelileri iyi bilmek gerekir.

Şüpheliler üç kısımdır: Bazısından sakınmak vaciptir. Bazısından, müstehabdır. Bazısından sakınmak ise, vesvesedir, kuruntudur ve faydasızdır. Mesela, belki birinin mülküdür diye av eti yimemek ve belki Besmelesiz kesilmiştir veya kıtapsız kafir ve mürtet tarafından kesilmiştir diyerek, kasabdan et almamak ve belki sahibi ölüp varis eline geçmiştir diye, ariyet, yani ödünc aldığı evden çıkmak, hep kuruntudur. Bu şüpheleri gösterecek bir nişan, alamet olmadıkca, kuru düşünce, vesvese olup, hiç faydası yoktur.

İslam büyükleri, vesvese etmezler. Fakat, bu şey, büyük şeylere yol açar diyerek veya ahirette müttekilerin derecesinden düşmemek için bunlardan sakınırlardı.

Bunun içindir ki, Hasen bin Ali çocuk iken zekat malından ağzına bir hurma koymuştu. Resulullah , “Pis pis, onu at!” buyurmuştu.

Halife Ömer bin Abdülazizin yanına ganimet eşyasından misk getirdiler. Burnunu tıkadı. Bunun faydası kokusudur. Bu ise, Müslümanların hakkıdır dedi.

Büyüklerden biri, bir gece, bir hastanın başında bekliyordu. Hasta ölünce kandili söndürdü. Kandilin yağı, şimdi varislerin hakkı oldu dedi.

Bişri Hafi hazretleri , zalim sultanların veya adamlarının yaptırdığı çeşmelerden su içmezdi. Birinin yolda, nalını kopmuştu. Sultan geçiyordu. Gece, onun ışığı ile, nalınını bağlamadı. Bir gece, bir kadın iplik eğriyordu. Sultan geçti. İpliğini sultan ışığı ile bükmemek için, sultan geçinceye kadar işlemedi.

Zünnuni Mısıri’yi hapis etmişlerdi . Bir kadın, helal iplik parası ile hazırladığı yemekten gönderdi. Yimedi. Kadın işitince, üzüldü. Evet yemek helal idi. Fakat, zâlimin tabağı içinde getirdiler buyurdu.

Bu haller yüksek derecede olanların halleridir. Bu derecede olmayanlar, vesveseye düşer. Esas olan aramdan sakınmaktır. Yoksa çamaşır yıkarken, su

kullanırken, acaba temiz mi diye vesvese etmek, abdeste, gusülde kuru kalmıştınr diyerek fazla su ve zaman harcamak vera değildir. Sıddiklar, böyle vesvese yapmazdı. Her buldukları su ile abdest alırlardı. Vesvese etmek, gösterişe, kibre yol açar bu da nefsin hoşuna gider.

HİKMETLER · 15 ARALIK 2007 CUMARTESİ · KAYIT 714

Her günahtan kaçınmalı

Muhammed Rebhami hazretleri buyurdu ki: “Haramları, büyük günah ve küçük günah diye ikiye ayırmışlar ise de, küçük günahlardan da, büyük günah gibi kaçınmak, hiçbir günahı küçümsememek gerektir. Çünkü, Allahü teala, istediğini yapmakta hiç kimseden çekinmez. Gazabını günahlar içinde gizlemiştir. Küçük sanılan bir günah, intikamına, gadabına sebep olabilir”.

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: “Çok kimse, dünyadaki şeylerden çoğunu haram sanır. Burada, insanlar üç türlüdür: Bir kısmı verada ileri gidip, yalnız meyve, balık, av eti gibi şüpheli olmayan şeyleri yiriz der. Bir kısmı da, tembel, miskin oturup, her istediğimizi yiriz, hiçbirşey ayırd etmeyiz der. Üçüncü kısım, herşey yimeli amma, lüzumu kadar, der. Bunların üçü de yanılmaktadır. Doğrusu şöyledir ki; “Helal meydandadır. Haram meydandadır. Şüpheliler ikisi arasındadır. Kıyamete kadar böyledir”. Nitekim, Resulullah böyle buyurmuştur.

Dünya malından çoğu haram diyen yanılıyor. Evet, haram çoktur. Fakat, daha çok değildir. Çok başkadır, daha çok, başkadır. Nitekim, hasta çoktur, tüccar çoktur, asker çoktur. Fakat, insanların çoğu değildir. Zâlimler çoktur. Ama mazlumlar daha çoktur.”

Şunu iyi bilmelidir ki, insanlara, “Muhakkak helal olan, Allahü tealanın helal bildiği şeyleri yiyiniz!” diye emir olunmadı. Bunu kimse yapamaz. Belki, “Helal olduğunu bildiğinizi yiyiniz!” denildi. Haram olduğu meydanda olmayan şeyleri yiyiniz denildi ki, bunu herkes yapabilir.

Nitekim, Resulullah efendimiz bir müşrikin destisinden abdest aldı. Hazreti Ömer , Hıristiyan kadının destisinden abdest aldı. Eshabı kiram, kafirlerin verdiği suyu içerlerdi. Halbuki, pis, necis olan şeyleri yimek haramdır. Kafirler ise, çok kerre pis olur. Elleri ve kapları şarablı olur. Hepsi leş yerler. Yani, Besmelesiz

kesilen veya kesilmeyip başka suretle öldürülen hayvanları yerler. Fakat, pisliği görülmedikce, temiz deyip yirlerdi. Aldıkları kafir şehirlerinde, kitaplı kafirlerden et, peynir satın alır, yirlerdi. Halbuki, o şehirlerde Müslüman olmayanlar arasında içki satan, faiz alıp veren ve dünyaya gönül bağlıyan yok değildi.

Müslüman kendini sıkıntıya sokmamalıdır. Herkesin elinde bulunanın, kendi malı olduğunu kabul etmelidir. Haram olduğunu gösteren bir nişan bulunmadıkca, helal bilmeli ve satın almalıdır.

Hadis-i şerifte buyuruldu: Üç şeyin sevgisi kalbe sıkıntı verir: 1- Yemeğin. 2- Uykunun. 3- Rahatın.

HİKMETLER · 16 ARALIK 2007 PAZAR · KAYIT 719

Herkesin elindeki kendi malı

Muhammed Hadimi hazretleri buyurdu ki: Vera, yani halale, harama dikkat etmek abdeste ve necasete dikkat etmekten daha mühimdir. Fakat zamanımızda helal ve haramı gözetmek, hatta Ebülleys-i Semerkandinin en kolay olan fetvasına bile uymak çok güc oldu. Bu fetvaya göre, malının çoğunun helal olduğu sanılan kimsenin verdiği hediyeyi almak, onunla alış veriş ve kiralamak caiz olur. Malının çoğu helal olduğu sanılmayan kimse ile bunlar caiz olmaz. Çünkü, haram olduğu bilinen mal elden ele geçince, haramlığı yok olmaz. (Kadihan) fetvasında diyor ki, (Zamanımızda, Şüpheli maldan sakınmak imkansız oldu. Şimdi, Müslümanların, haram olduğunu iyice bildiği şeyden sakınmaları vaciptir). Şimdi ise, iş daha güc oldu. Çünkü hadisi şerifte, “Her yıl, kendinden önceki yıldan daha kötü olacaktır” buyuruldu. Bunun için, bugün vera ve takva, kalbi, dili ve bütün uzuvları haramdan korumaktır ve insanlara zulüm yapmamaktır ve insanlara ve hayvanlara işkence yapmamaktır ve işçinin ücretini hemen vermektir. Gönül rızası olmadan talebesine bile iş yaptırmamaktır.”

Aksi sabit olmadıkça, herkesin elinde bulunan malı onun mülkü bilmektir. Gasb, zulüm, rüşvet, hırsızlık, faiz, harac ve hıyanet yollarından biri ile ve alkollü içki satarak ele geçtiği açıkça bilinen bir malı onun mülkü olmaz. Bunu ondan almak, kullanmak, yimek helal olmaz. Başka malları, mülkü kabul edilir. Onları verince almak haram olmaz.

Bir kimse, helal mülkü olan malından hediye verse, istenmeden verilen bu hediyeyi kabul etmek sünnettir. Hadis-i şerifte “Hediyeleşiniz, sevişiniz!” buyuruldu.

Muhammed Masum hazretleri buyurdu ki: Peygamberimiz Hz. Ömere hediye gönderdi. Kabul etmedi. Geri göndermesinin sebebini sordu. “İnsan için hayırlı olan, kimseden birşey almamaktır” buyurdunuz deyince, “İsteyip de almak için demiştim. İstemeden verilen şey, Allahü tealanın gönderdiği rızktır. Onu alınız!” buyurdu. Hz. Ömer de, “Allahü tealaya yemin ederim ki, kimseden birşey istemiyeceğim ve istemeden verileni alacağım” dedi. Hediye kabul etmek tevekküle mani olmaz. Hazreti Ali buyurdu ki.

"Harâmlardan çekinmek, akıllıların şânı, şereflilerin tabiatındandır." "Doğruluk emânet, yalancılık hıyânettir. İnsâf rahatlık, şer küstahlıktır. Emânete hıyânet etmemek, îmândandır, güler yüzlülük ihsândandır. Doğruluk kurtarır, yalan felâkete sürükler. Kanâat insanı zengin yapar, yerinde kullanılmayan zenginlik azdırır. Dünya aldatır, şehvet kandırır. Lezzet oyalar, nefsin arzuları alçaltır. Hased yıpratır, nefret çökertir."

HİKMETLER · 17 ARALIK 2007 PAZARTESİ · KAYIT 720

Küçüğünden de çok sakınmalı

Muhammed Rebhami hazretleri buyurdu ki: “Küfürden ve bidatten başka günahlar ikiye ayrılır: Birinci kısım, Allahü teala ile kul arasında olan günahlardır. İçki içmek, namaz kılmamak ve bunlar gibi. Bu günahların, büyüğünden ve küçüğünden, çok sakınmalıdır. Resulullah “aleyhisselam” buyurdu ki: “Bir zerrecik, yani çok az bir günahdan kaçınmak, bütün cin ve insanların ibadetleri toplamından daha iyidir”. Günahların hepsi, Allahü tealanın emrini yapmamak olduğundan, büyüktür. Fakat, bazısı, bazısına göre küçük görünür. Mesela, yabancı kadına şehvetle bakmak, zina yapmaktan daha küçüktür.

Bir küçük günahı yapmamak bütün cihanın nafile ibadetlerinden daha sevaptır. Çünkü, nafile ibadet yapmak farz değildir. Günahlardan kaçınmak ise, herkese farzdır. Büyük günahlardan kaçınabilmek için, başka çare yoksa, küçük günahı işlemek caiz olur.

Her günahı yaptıktan sonra tevbe ve (istigfar etmek) de farzdır. Her günahın tevbesi kabul olur.

İmam-ı Gazali hazretleri buyurdu ki: "Şartlarına uygun yapılan tevbe, muhakkak kabul olur. Tevbenin kabul edileceğinde şüphe etmemelidir. Tevbenin şartlarına uygun olmasında şüphe etmelidir."

Tevbe edilmeyen herhangi bir günahdan Allahü teala intikam alabilir. Çünkü, Allahü tealanın gadabı, günahlar içinde saklıdır.

Her duası kabul olan Belam bin Baura, Allahü tealanın bir haramına, az bir meyl ettiği için, imansız gitti. "Onun gibiler köpek gibidir" diye dillerde kaldı.

Karun, Musa aleyhisselamın akrabası idi. Musa "aleyhisselam" buna hayır dua edip ve kimya ilmi öğretip, o kadar zengin olmuştu ki, yalnız hazinelerinin anahtarlarını kırk katır taşırdı. Birkaç kuruş zekat vermediği için, bütün malı ile birlikte, yer altına sokuldu.

Salebe, sahabe arasında çok zahid idi. Çok ibadet ederdi. Camiden çıkmazdı. Bir kerre sözünde durmadığı için, sahabilik şerefine kavuşamadı, imansız gitti. Peygamber efendimize onun için dua etmemesi emir olundu. Allahü teala, nice kimselerden, bir günah sebebi ile, böyle intikam almıştır. O halde, her müminin günah işlemekten çok korkması lazımdır. Ufak bir günah işledikte tevbe, istigfar etmesi, yalvarması lazımdır.

GÖNÜL BAHÇESİ · 18 ARALIK 2007 SALI · KAYIT 715

İlk kurban nerede nasıl başladı?

Hacılar bugün Arafat'a…(Suudlar, her sene olduğu gibi bu sene de gününden önce çıkarttılar) Yarın tavaf yapılıp, kurbanlar kesilecek. Bütün dünyada da, bayramın birinci günü kesilecek… Bu vesile ile bu hafta, İslamiyette kurban ibadetinin ne zaman nasıl başladı, bunun üzerinde durmak istiyorum.

İsmâil aleyhisselâm yedi yaşında iken birgün babası İbrâhim aleyhisselâm ibâdet ettiği mihrâbda uyuya kaldı. Rü'yâsında oğlu İsmâil ile otururken, bir melek gelip: "Ben, Allahü teâlânın elçisiyim. Allahü teâlâ, bu oğlunu kurban etmeni istiyor" dedi.

İbrâhim aleyhisselâm korku ile uyandı. "Rü'yâ Rahmânî midir, yoksa şeytânî midir?" diye tereddüt etti. O gün hep bu rü'yâyı düşündü. Onun için bugüne Terviye denildi. İkinci gece aynı rü'yâyı yine gördü. Rahmânî olduğunu anladı. Bu güne Arefe denildi. Üçüncü gece yine aynı rü'yâyı gördü. Artık Hak teâlânın emri olduğuna şüphesi kalmadı. Hanımı Hâcer'in yanına gelerek, “Ey Hâcer, benim gözümün nûru oğlum İsmâil'i yıka, en iyi elbisesini giydir, saçını tara, onu dostuma götüreceğim” dedi.

“O emretti ise…”

Sonra; oğlu hazret-i İsmâil'i yanına alarak yola çıktı. O sırada şeytân, bir fırsatını bulup, yaşlı bir adam kıyâfetinde hazret-i İbrâhim'in hanımı Hâcer'in yanına geldi. Ona:, “Babası, Allahü tealanın emri ile oğlun İsmaili kurban etmek üzere götürdü,” dedi. Hzret-i Hâcer:, “Allahü teâlânın emrine uymak elbette lâzımdır. O'nun emrini, cân-ü gönülden kabûl ederiz” dedi.

Şeytan ondan yüz bulamayınca, yine aynı kıyâfette hazret-i İsmâil'in yanına geldi ve ona da aynı şeyleri söyledi. İsmail aleyhisselam, “O emretti ise, cân-ü gönülden râzıyım.” dedi.

İsmâil aleyhisselâm, ihtiyar kılığındaki, şeytandan sıkılmıştı. Çünkü ihtiyar, İsmâil aleyhisselâmı, babasına dolayısıyla cenâb-ı Hakka karşı isyana teşvik ediyordu. Bunun için babasına; “Bu ihtiyâr beni rahatsız ediyor, kalbime vesvese vermek istiyor” dedi.

İbrâhim aleyhisselâm, “Taş at! Yanından uzaklaşsın!” buyurdu. İsmâil aleyhisselâm taş atarak şeytanı yanından uzaklaştırdı. Bu sırada Minâ'da olduklarından hacıların şeytan taşlaması buradan kaldı.

Şeytan rezîl olup geri döndü. Hazreti İbrahim ve oğlu hazreti İsmail nihayet Buseyr dağına vardıklarında göğün yedi katındaki melekler; "Sübhânallah! Bir peygamber, bir peygamberi boğazlamaya götürüyor" dediler. Hazret-i İbrâhim, oğluna dönüp: “Ey oğlum! Rü'yâmda seni kurban etmem emredildi. Buna ne dersin?” dedi. İsmâil aleyhisselâm, “Babacığım! Hak teâlâ, beni boğazlamanı emretti mi?” diye sordu. Babasının, "Evet" demesi üzerine, Rabbinin emriyle kurban edileceğini, buna sabrederse Hak teâlânın rızâsına kavuşacağını anlayıp çok sevindi. Babası da, Onun bu sevincine sevindi:

- Evlâdım! Seni boğazlayacağımı haber veriyorum, sen ise seviniyorsun!

- Babacığım nasıl sevinmiyeyim. Benim tek arzum, Allahü teâlâya, O'nun rızâsı üzere kavuşmaktır. Böylece O'nun rahmet ve Cennetine de nâil olurum. Dünyanın ömrü müddetince eziyet çeksem, bu devlete kavuşmak çok zor. Şimdi ise bu devlete kolayca kavuşacağım. Babacığım, nasıl emir almışsan onu yap. Oğul fedâ eylemek senden, can fedâ eylemek de bendendir. İşini çabuk bitir. Zîrâ canım dosta kavuşmakta acele ediyor. Babacığım, Nemrûd seni ateşe atınca sabrettin ve Hak teâlâ senden râzı oldu. Ben de boğazlanmağa sabredeceğim. O zaman belki Hak teâlâ benden de râzı olur. Böylece Cennet ni'metlerine kavuşurum. Babacığım, kesilmek acısı bir anlık olup, ona sabretmek kolaydır. Benim asıl tasam, senden dolayıdır. Çünkü kendi elinle oğlunu boğazlayacaksın. Ömrün boyunca unutamadığın gibi, evlat hasreti de ölünceye kadar senden gitmez. Keşke daha önce haber verseydin de anneme vedâ edip, birbirimizin boynuna sarılıp ağlasaydık.

- Haber verince senden veya annenden bir gevşeklik olur da azarlanırız diye korktum.

- Babacığım, senin rızândan başka murâdım yoktur ve senin gibi babanın hakkını ödemek, saâdetimin sermâyesidir. Kaldı ki, bu işte, Allahü teâlânın rızâsı ve emri vardır. Eğer izin verirsen, size söyleyecek birkaç vasıyetim var.

- Söyle, ey saâdetli oğlum.

Hz.İsmail'in vasiyeti

- Birincisi; bu ip ile elimi ve ayağımı kuvvetlice bağla ki, can acısı ile bir kusûr işlemeyeyim. İkincisi; mübârek eteğini topla ki, kanımdan sıçramasın. Üçüncüsü; bıçağı iyi bile ki, can vermek kolay olsun ve senin işin iyi görülsün. Dördüncüsü; bıçağı vururken yüzüme bakıp da babalık şefkatiyle emri geciktirme. Beşincisi; gömleğimi çıkarıp boğazla ki, kan bulaşmasın. Sonra o gömleği anneme götür ve benden selâm söyle. Benim kokumu bu gömlekten alsın, ağlamasın, teselli olsun. Benim için çok elem çekmesin. Ona; "Oğlun sana şefâ'atçi olarak Allahü teâlâya gitti. Kıyâmet gününde cenâb-ı Haktan senden başka bir şey istemez" de! Ümid edilir ki, Hak teâlâ benim bu isteğimi red eylemez. Altıncı vasiyetim; her nerede benim yaşımda bir çocuk görürsen beni hatırla! (Devamı yarın)

HİKMETLER · 18 ARALIK 2007 SALI · KAYIT 721

Her gece gündüzün muhasebesi

İslam büyükleri, her akşam yatağa yatmadan önce o günün muhasebesini yaparlar, hataları, yanlışları, günahları için tevbe istigfar ederlerdi. Hatta bazıları yaptıklarının değil düşüncelerinin de muhasebesini yaparlardı. Tevbe istigfara çok önem verirlerdi.

Muhammed Rebhami hazretlere buyurdu ki: "Tevbe ve istigfar kalb ile, dil ile ve günah işleyen aza ile birlikte olmalıdır. Kalb pişman olmalı. Dil, dua etmeli, yalvarmalı. Aza da günahdan çekilmelidir. (İza cae) suresinde "Bana istigfar edin. Dualarınızı kabul ederim, günahlarınızı af ederim" buyuruldu. Görülüyor ki, Allahü teala, çok istigfar edilmesini emir ediyor. "

Muhammed Masum hazretleri buyurdu ki: Her namazdan sonra yetmiş kerre istigfar ediyorum. Yani, (Estagfirullah) diyorum. Siz de bunu çok okuyunuz! Herbirini söylerken manasını (Beni af et Allahım) olarak düşünmelidir. Okuyanı ve yanındakileri, dertlerden, sıkıntılardan, hastalıklardan kurtarır. Çok kimse, okudu. Faydası hep görüldü.

Yatarken, sağ tarafa yatıp, bir euzü ve Besmele, bir Ayetelkürsi, üç İhlas, bir Fatiha, bir Kul euzüler, bir (tevekkeltü alellah la havle vela kuvvete illa billah) okumalıdır. Büyüklerimiz, cinleri def için, bu kelime-i temcidi okurdu. Sonra, bir istigfar duası yani, (Estagfirullahelazim, ellezi la ilahe illa hüv el hayyel kayyume ve etubü ileyh), bir (Allahümmagfirli ve li-valideyye ve lil müminine vel müminat) ve bir salevat-ı şerife ve bir (Allahümme rabbena atina fiddünya haseneten ve fil-ahireti haseneten ve kına azabennar bi-rahmetike ya Erhamerrahimin) ve üç veya on veya kırk yahut yetmiş kerre istigfar ve bir kelime-i tevhid okuyup uyumalıdır.Bütün gece okuyup uykusuz kalmamalıdır.

Hastaya şifa için, yetmiş istigfar okumalı, tamam olunca, başı üzerine üfürmeli ve kısa bir dua etmelidir. Duaların ve istigfarın kabul olması için, namazları kılmak ve haramlardan sakınmak ve abdestli okumak lazımdır. İstigfarı ve duaları abdestli okumak müstehabdır.

Ya Rabbi, beni af et! Muhammed aleyhisselam, Seni bize haber vermeseydi, bu noksan aklımızla, kendimiz bulmak, Seni tanımak şerefine kavuşamazdık. Hayvanlardan aşağı olur, Cehennemin ateşinde yanmak, cezamız olurdu.

Ey büyük Peygamber! Senin bizim üzerimizdeki hakkın sonsuzdur. Bizi, Allahımızı tanımakla şereflendirdin. Müslüman olmak seadetine kavuşturdun. Sonsuz yanmak azabından kurtardın. Bunun için, benden sana sonsuz selamlar, sonsuz dualar olsun!

GÖNÜL BAHÇESİ · 19 ARALIK 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 716

“Ben iki kurbanlığın oğluyum”

İbrahim aleyhisselâm oğlu İsmâil aleyhisselâmı kurban etmek üzere son hazırlığını yaptı. Bu esnada İsmâil aleyhisselâm ellerini kaldırıp; “Yâ Rabbî! Bana sabır ver!” diye niyazda bulunduktan sonra, babasına dönüp; “Babacığım! Görüyor musun? Gök kapıları açılmış, bazı melekler bize bakıp hayretlerinden cenâb-ı Hakka secde etmişler.” dedi.

Daha sonra İbrâhim aleyhisselâm oğlunu güzelce bağladı, yüzükoyun yatırıp, boğazını tuttu ve; “Yâ Rabbî! Bu benim oğlum, gözümün nûru, gönlümün sürûrudur. Kurban etmemi emrettin. Şu anda emrini yapmak için hâlis niyetle geldim. Kurban etmeğe hazırım. Sana hamd ve senâ ederim. Yâ Rabbî! Bu kıymetli yavrumu kurban etmekte bana sabır ver” dedi.

Bu arada İsmâil aleyhisselâm; “Ey babacığım! Acele et. Rabbimizin emrini çabuk yerine getir. Emri yapmakta geciktiğimiz için Rabbimizin bizi azarlamasından korkuyorum. Babacığım, elimi ayağımı çöz, melekler, kendi isteğimle kurban olduğumu görsünler ve Halîl'in oğlunun, Allahü teâlânın işinden râzı olduğunu bilsinler” dedi.

“Yetiş! Bıçağı çevir!”

İbrâhim aleyhisselâm, Hak teâlânın ismini zikrederek bütün gücüyle bıcağı oğlunun boynuna çaldı. O anda Hak teâlâ, Cebrâil'e emrederek; “Yetiş! Bıçağı çevir!” buyurdu.O da Sidret-ül-müntehâ'dan bir anda gelip, bıçağı ters çevirdi. Bıçak kesmedi. Bir daha çaldı, yine kesmedi ve ne kadar uğraştı ise kâr etmedi.

İsmâil aleyhisselâm; “Babacığım! Ne kadar şefkatlisin, bıçağı kuvvetli vuramıyorsun. Yüzüme bakma, böylece hizmette kusur etmezsin” dedi. Hazret-i İbrâhim, bıçağı tekrar biledi ve oğlunun boğazına daha kuvvetli çaldı. Yine kesmedi.

O anda Allahü teâlâdan vahiy geldi: “Yâ İbrahim, elbette sen rü'yânı tasdik ettin. Sana düşen vazifeni tam olarak yaptın. Şimdi sıra bende. Lütuf ve keremimi görmek için şu dağa bak!” İbrahim aleyhisselâm, dağa bakınca, Cennetten gelmiş eşsiz güzellikte bir koç gördü. Allahü teâlâ buyurdu: “Bu senin oğluna fedadır.”

Cebrail aleyhisselâm koçu getirirken, "Allahü ekber", İbrahim aleyhisselâm da koçu yakalarken, "Lâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber," İsmail aleyhisselâm da, "Allahü ekber ve lillâhil hamd" dedi. Böylece, bayram tekbiri meydana geldi: "Allahü ekber. Allahü ekber. Lâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber, Allahü ekber ve lillâhil hamd."

Sonra, İsmâil aleyhisselâm yerine, bu koç kurban edildi. Bu koçun boynuzları, Abdullah bin Zübeyr zamanına kadar Kâ'be duvarında asılı idi. Sonra çıkan yangında yandı. Bu koçun kurban edildiği yer, Mina olduğu için, hacılar kurbanlarını burada kesmektedirler.

Buna benzer bir kurban hadise de, peygamber efendimizin dedesi Abdülmuttalip zamanında meydana geldi. Peygamberimizin dedesi, Abdülmuttalib'e rü'yâsında: “Kalk! Zemzem kuyusunu kaz!” diye emredilince, oğlu Hâris ile beraber Kâ'benin yakınındaki, işâret edilen yeri kazmaya başladı. Kureyşliler, buna mani olmak istediler. Bunlara karşı çıkmaya da gücü yetmediği için çok üzüldü, içi burkuldu. Cenâb-ı Hakka şöyle yalvardı: “Yâ Rabbî! Bana on çocuk ihsân eyle! Eğer bu duâmı kabûl edersen, içlerinden birini Kâ'bede sana kurban edeceğim.”

Allahü teâlâ duâsını kabûl etti. On oğlu oldu. Bu on oğlundan birinin adı Abdullah'tı. Bir gece Abdülmuttalib'e rü'yâsında şöyle bir ikâz yapıldı: “Yâ Abdülmuttalib, adağını yerine getir!” Önce. Koç sonra deve kesti. Fakat bunların kabul olmadığı bildirildi.

Bunun üzerine adağını hatırlayan Abdülmuttalib, ertesi gün çocuklarını topladı. Kendilerine durumu anlattı. Hiçbiri i'tiraz etmedi. Memnuniyetle: “Hangimizi istersen kurban edebilirsin” dediler.

Abdülmuttalib kurban edeceği oğlunu kur'a ile tesbit etmek istedi. Kur'a en çok sevdiği oğlu, Abdullah'a yani peygamber efendimizin babasına isabet etti. Fakat

söz vermişti. Adağını yerine getirmeliydi. Keskin bir bıçak ile beraber oğlu Abdullah'ı alıp Kâ'be-i şerîfin yanına geldi.

Bu hâdiseyi duyan Kureyşliler hemen yanına koşup dediler ki: "Biz bu işe asla râzı değiliz. Eğer sen bu işi yaparsan, bu âdet hâline gelir. Herkes, oğlunu kurban etmek zorunda kalır. Buna başka bir çare bulalım."

Çare bulundu!

Sonra şöyle bir çare bulundu. O zaman Kureyş'te insan diyeti on deve idi. Develer ve oğulları arasında kur'a çekilecekti. Oğullarına isabet ettiği müddetçe her defasında on deve ilave edilerek kur'a develere çıkana kadar buna devam edilecekti.

Kur'aya başlandı. Fakat çekilen her kur'a Abdullah'a isabet ediyordu. Her defasında on ilâve edilerek devam ediliyordu. Onuncu kur'ada deve sayısı yüz olunca kur'a develere çıktı. Hemen yüz deve kurban edildi. Abdülmuttalib, oğullarından kimseye etini vermeden tamamını fakirlere dağıttı.

İsmâil aleyhisselâmın, kurban edilme hâdisesinden sonra ikinci evlâd kurban edilme hâdisesi de bu olmuş oldu. Peygamber efendimizin soyu İsmâil aleyhisselâma dayandığı için, "Ben, iki kurbanlığın oğluyum" buyururdu.

Değerli okuyucularımızın Bayramını tebrik eder, sağlık ve âfiyetler dilerim.

HİKMETLER · 19 ARALIK 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 722

En önemli vazife

Büyük âlim seyyid Abdülhakimi Arvasi hazretleri buyurdu ki: "Evladın ana-baba üzerinde üç hakkı vardır: Müslüman ismi koymak, akıl oldukta kitabet, ilim ve İslamiyeti öğretmek, balig oldukta, dini ve ahlakı güzel bir Müslüman ile evlendirmektir.

Kızlarını böyle evlendiren ana-baba ve akrabası, hatta ahbabı ve hatta komşuları böyle evlendirince çok sevap kazanırlar. Gençler, böyle bir seadet yuvası kurmak için, İslam bilgilerini ve İslamın güzel ahlakını öğrenmek için çalışırlar. Müslümanların miktarı artar. İslam nimeti her yere yayılır."

Hüseyin bin Said hazretleri buyurdu ki: Erkek olsun, kadın olsun, her insanın, her sözünde, her işinde, Allahü tealanın emirlerine, yani farzlara ve yasak ettiklerine yani haramlara uyması lazımdır. Bir farzın yapılmasına, bir haramdan sakınmağa ehemmiyet vermeyenin imanı gider, kafir olur. Cehennemde sonsuz yanar.

Kafir olmak çok kolaydır. Her sözde, her işte kafir olmak ihtimali çoktur. Küfürden kurtulmak da çok kolaydır. Küfrün sebebi bilinmese dahi, hergün bir kerre istigfar etse, yani (Estagfirullah) dese, muhakkak af olur, yani, "Ya Rabbi! Bilerek veya bilmeyerek küfre sebep olan bir söz söyledim veya iş yaptım ise, nadim oldum, pişman oldum. Beni af et) diyerek tevbe etse, Allahü tealaya yalvarsa, muhakkak af olur. Cehenneme gitmekten kurtulur.

Cehennemde sonsuz yanmamak için, hergün muhakkak tevbe ve istigfar etmelidir. Bu tevbeden daha önemli bir vazife yoktur. Kul hakkı bulunan günahlara tevbe ederken, bu hakları ödemek ve terk edilmiş namazlara tevbe ederken, farzları kaza etmek lazımdır. Hadisi şerifte buyuruldu ki, "Gizli yapılan günahın tevbesini gizli yapınız! Aşikare yapılan günahın tevbesini aşikare yapınız! Günahınızı bilenlere, tevbenizi duyurunuz!".

En büyük günah küfürdür. Küfre sebep olmak da küfürdür. Bunun için, her Müslümanın, çocuğuna Amentüyü ezberletmesi ve manasını öğretmesi lazımdır. Akıl balig olunca imanı, İslamı bilmeyen kimse, Müslüman olmaz. Ben Müslümanım demekle, Müslüman olmaz. Çocuklarına imanı, İslamı öğretmeyen analar babalar, çocuklarını Müslüman olmaktan mahrum etmiş, kafir olmalarına sebep olmuş olurlar. Çocukları ile birlikte, kendileri de Cehennemde bunun cezasını, azabını çekerler. Namazları, oruçları ve hacca gitmeleri, kendilerini bu azabdan kurtaramaz. Çünkü, başkasının ve hele kendi yavrularının kafir olmasına sebep olan kimse de, kafir olur."

HİKMETLER · 20 ARALIK 2007 PERŞEMBE · KAYIT 723

Hak geçmesinden çok korkarlardı

İslam büyükleri, gerek kendileri, gerek başkaları hakkında, bir haksızlık yaparak Allahü teâlânın azabına uğramaktan son derece korkarlardı. Onlar, isterse bir

kürdan olsun veya bir dikiş iğnesi olsun, başkalarının hakkını üzerlerine geçirmekten şiddetle sakınırlardı.

Amellerini kendince az olduğuna inanırlar, bu az amelin de başkalarına gitmesinden korkarlardı. Çünkü bunlar, başkasına hakkı geçmiş ise karşılığında kendi amellerinin verileceğini, bu da yetmezse hasmının günahının kendisine yükleneceği biliyorlardı.

Gerçekten kıyamet günü öyle mazlumlar olur ki, hırslı davranarak bir tek hakkına karşılık hasmının bütün iyi amellerinin kendisine verilmesine dahi razı olmaz.

Birgün Resulullah , Eshabı kirama karşı: "Müflis kime denir, biliyor musunuz?" buyurdukta: "Parası ve malı kalmayan kimseye diyoruz" dediler. Buyurdu ki: "Ümmetim arasında müflis, şu kimsedir ki, kıyamet günü, defterinde çok namaz, oruç ve zekat sevabı bulunur. Fakat, bir kimseye sövmüş, iftira etmiş, malını almış, kanını dökmüş, döğmüş. Sevapları, bu hak sahiplerine dağıtılır. Hakları ödenmeden önce sevapları biterse, hak sahiplerinin günahları, bunun üzerine yükletilir. Sonra Cehenneme atılır" buyurdu.

Haramlardan kaçınmak da, iki türlüdür:Birinci kısmı, yalnız Allahü tealanın hakkı olan, Onun emri olan günahlardan kaçınmaktır.

İkinci kısmı, insanların, mahlukların hakları da bulunan günahlardan kaçınmaktır. İkinci kısmı, daha mühimdir. Allahü teala, hiçbirşeye muhtaç değildir ve çok merhametlidir. Kullar ise, pekçok şeye muhtaç oldukları gibi, cimridirler.Resulullah buyurdu ki: "Üzerinde kul hakkı olan, insanların malına, ırzına dokunan, ölmeden önce halallaşsın, ödesin! Zira ahiret günü altının, malın değeri olmaz. O gün, hak ödeninceye kadar, kendi sevaplarından alınacak, sevapları olmazsa, hak sahibinin günahları, buna yüklenecektir".

İbni Abidin hazretleri buyurdu ki: "Kıyamet günü, hak sahibi, hakkını af etmezse, bir dank hak için, cemaat ile kılınmış kabul olmuş yediyüz namazı alınıp, hak sahibine verilecektir" (Bir dank, dirhemin altıda biri, yaklaşık olarak, yarım gram gümüştür.

Abdullah bin Üneys buyurdu diyor ki : «Cenâb-ı Hak kıyamet günü buyurur ki : «Ben Melik ve Deyyân'ım. Hasımlar birbirinden hakkını alıp hesaplaşmadıkça, cennetlik olanlar cennete, cehennemlik olanlar da cehenneme giremezler.»

HİKMETLER · 21 ARALIK 2007 CUMA · KAYIT 724

Günahtan çok sakınırlardı!

İslam büyükleri, günahın büyüğünden de, küçüğünden de çok sakınırlardı. Çünkü cenâb-ı Hak kuluna küçük bir günahtan dolayı da gazab edebilir.

Ebu Meysere hazretleri anlatır: «Birisi öldüğü zaman, azab melekleri ona öyle bir vurmuşlar ki, kabri ateşten bir alev kesilmiş. O, «Bana hangi günahımdan dolayı vuruyorsunuz?» demiş. Melekler ona demişler ki: «Sen bir defasında bir mazluma rastlamışdın. Mazlum senden yardım ve meded istemişti. Fakat sen ona yardım etmedin. Bir de abdestin olmadığı halde bir namaz kılmıştın.»

Şüreyh el-Kâdî buyurdu ki : «Rüşvet almaktan veya vermekten son derece sakınınız. Çünkü rüşvet, hâkimin ve hak olan hükmün gözünü kör eder.»

Hasan Basrî buyurdu ki: Valilerden veya yardımcılarından birisi bir fakire acıyarak sadaka verirken gördüğü zaman, ona şöyle derdi: «Sen önce kendisine zulmettiğin kimseye acı da hakkını kendisine iade et. Böylece zimmetini de temize çıkarmış olursun.»

Meymun bin Mihran buyurdu ki: «Bir kimse, başkasına bir haksızlık eder de onunla helallaşmak imkânını kaçırmış olursa, her namazın arkasından onun için istiğfar etsin. İnşâallah bu suretle kurtulur.»

Hazreti Huzeyfe buyurdu ki: «Cemiyetlerin idaresini elinde tutanların fâcir,aşağı, ilim adamlarının fâsık, güvenilir adam sıfatiyle kendilerine önemli işler tevdi edilenlerin de hâin olması; kıyamet alâmetlerindendir.»

Meymun bin Mihran buyurdu ki: «Kişi namazını kılarken kendisine lânet eder de hiç farkında olmaz.» Bu nasıl olur, diye sormuşlar. O, şu cevabı vermiş : «Bilin ki, Allahü teâlânın laneti zalimlerin üzerine olsun.» meâlindeki âyeti okur, halbuki o, birtakım günahları irtikab etmek suretiyle kendisine zulmetmiş; onun-bunun malına veya ırzına el atmak suretiyle de başkalarına zulmetmiş bir zâlimdir.»

Ka'b el-Ahbâr bir adamın mübarek cuma gününde ötekine berikine haksızlık ettiğini görmüş. Ona demiş ki : «Sen böyle bir günde insanlara zulmetmekten korkmaz mısın? »

Bir hadîs-i şerifte şöyle buyurulmuştur : «Allah üç şeyi üç şeyde gizlemiştir. Rızasını tâatında, gazabını isyanında, evliyasını da kulları içinde.»

HİKMETLER · 22 ARALIK 2007 CUMARTESİ · KAYIT 725

Kim ne yapsa kendine yapar

Emir'ül-Mü'minin Ali buyurdu ki : «Bir kimse birine zulmettiği veya bir kötülük yaptığı zaman, hakîkatta kendisine zulmetmiş olur. Çünkü Cenâb-ı Hak Kur'an-ı kerimde : «Kim iyilik yaparsa kendisinin lehine, kim de kötülük yaparsa kendisinin aleyhinedir.» buyurmuştur ».

Abdullah bin Mes'ud buyurdu ki : «Zalim adama zulmü üzerinde yardım eden veya ona, haklı bir müslümanı haksız çıkaracak bir yol telkin eden kimse, şüphesiz Allahü teâlânın gazabına çarpılmıştır.»

Fudayl bin Iyaz buyurdu ki : «Cenâb-ı Hak, bir kuluna lûtuf ve ihsanda bulunmak murad ettiği zaman, zalim birini ona musallat kılar.» Bir hadîs-i şerifde : «Zalimin aleyhinde dua eden, mazluma yardım etmiş olur.» buyurulmuştur.

Ahmed bin Hanbel buyuruyor ki : «Birçok kimseler dünyadan göçerlerken ibadet ve hasenât zenginliğiyle göçerler. Fakat kıyamet günü hesab başlayınca, başkalarının hak ve vebalini yüklenmiş olmaları hasebiyle iflâs ederler.»

Süfyan Sevrî de buyurdu ki : «Allah'a, O'nunla kendi aranda olan yetmiş günahla kavuşman, kullarından biriyle kendi arandaki bir günahla kavuşmandan daha evhendir.»

Bir kimse, malı olduğu halde, borcunu ödemeği bir saat geciktirirse, zâlim ve asi olur. Namaz kılarken de, oruç tutarken de, uykuda da, yani her an, lanet altında bulunur. Borç ödememek öyle bir günahdır ki, uykuda bile durmadan yazılır.

Malı olmak, parası çok olmak demek değildir. Belki satılık birşeyi olup da, satmazsa, günah işlemiş olur. Değeri düşük olan para veya işe yaramayan mal vererek öder ve bunu hak sahibi beğenmiyerek alırsa, yine günah olur. Onu razı etmedikce, yani gönlünü almadıkca, günahdan kurtulamaz. Çok kimseler bunu düşünmez, amma büyük günahlardandır.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

Şu altı şey gelmeden önce salih amel işlemek için acele edin: 1- Sefihler (aşağı kimseler) başa geçmeden. 2- Zabıta olayları çoğalmadan. 3- Hüküm karşılığında rüşvet alınmadan. 4- Adam öldürme hafife alınmadan. 5- Akrabalık bağları kesilmeden. 6- Kur'an-ı kerimi şarkı okur gibi teganni ile okuyan hafızlar çıkmadan.

HİKMETLER · 23 ARALIK 2007 PAZAR · KAYIT 726

İblisin sevdiği kimseler!

Allahü teala, iblise, Resulullaha giderek, soracağı bütün süallere doğru cevap vermesini emir etti. İblis yaşlı bir ihtiyar şeklinde, Resulullahın huzuruna geldi.

Resulullah sordu:

- Sen kimsin? İblis,

-Ben iblisim dedi.

- Niçin geldin?

- Allahü teala gönderdi ve soracaklarına doğru cevap vermemi emir etti.
Resulullah efendimiz sordu:

- O halde, sevmediğin ve düşman olduğun kimseleri söyle! İblis cevap verdi:

- Dünyada en sevmediğim kimse sensin ve adil sultanlar, tevazu sahibi zenginler, doğru sözlü tüccarlar, ihlas sahibi ve ilmi ile amel eden âlimler, dini İslamı yaymağa çalışan mücahidler, insanlara karşı merhametli olanlar, tevbei nasuh ile tevbe edenler, haramdan kaçınanlar, daima abdestli bulunanlar, daima hayır ve hasenatta bulunan Müslümanlar, güzel huylu olan ve insanlara faydalı olan Müslümanlar, Kur'an-ı kerimi tecvide uygun olarak okuyan hafızlar ve herkes uyurken namaz kılan kimselerdir.

Resulullah efendimiz tekrar sordu:

- Dünyada sevdiğin, dost olduğun kimseleri söyle! İblis cevap verdi:

- Zâlim sultanlar, kibrli zenginler, hain tüccarlar, içki içenler, kötü yerlerde teganni eden, şarkı söyleyenler, fuhş yapanlar, yetim malı yiyenler, namaza ehemmiyet vermeyen ve geç kılanlar, tul-u emel (uzun dünya arzularına sahib

olanlar), hemen gazablanıp, gazabını yenemeyen kimseler benim dostum, sevdiğim kimselerdir.

Hazreti Ali buyurdu ki: Ey oğul! sana, bütün evlatlarıma, ehlime ve bu vasiyetimin ulaştığı kimselere Allah'tan korkmayı, işlerinizde intizamlı olmayı, birbirinize iyilikle davranmayı, insanların arasını bulmayı vasiyet ediyorum.

Fırsatları iyi değerlendir. Lokma boğazında durmadan kendine gel. Fesat; takva ve iyilik azığını kaybetmek, nefsin isteklerine meyletmek suretiyle er geç kendisine dönülecek yeri bozmaktır. Her şeyin bir neticesi vardır. Takdir edilmiş olan her şeyi şüphesiz göreceksin.

Hadisi şerifte buyuruldu: Altı sınıf cehenneme hesapsız girer: 1- Zalim emir. 2- Irkçılık yapan Arap. 3- Kibirli rençber. 4- Yalancı tüccar. 5- Kıskanç âlim. 6- Cimri zengin.

HİKMETLER · 24 ARALIK 2007 PAZARTESİ · KAYIT 727

Dünya hayal insan aciz!

Hüseyin bin Said hazretleri buyurdu ki: Dünya hayaldir, insan acizdir. Dünyaya milyarlarca insan gelmiş. Bir müddet yaşamışlar. Sonra, ölüp gitmişler. Bunların bazıları zengin imiş, bazıları fakir. Kimi güzel imiş, kimi çirkin. Kimi zâlim imiş, kimi mazlum. O hallerinin de hepsi geçti, unutuldu.

Onların bir kısmı inanmış, Müslüman idi. Geri kalanları, inanmamış kafirlerdi. Hepsi, ya sonsuz yok kalacak. Yahut kıyamet kopup, tekrar dirilip inanmayanlar sonsuz azab çekecek. Her iki halde de, inanmış olanlara hiç azab, hiç sıkıntı yok. Amma ikinci halde inanmayanlar sonsuz ve pek acı azab çekecekler. İnanmış olarak ölmüş olanlar, şimdi tam rahat ve huzur içindeler. İmansız olanlar ise, sonsuz olarak ateşte yanmak ihtimali, korkusu içindeler.

Ey insan! İyi düşün! Birkaç sene sonra, sen de, bunlardan biri olacaksın. Şimdi, geçmiş senelerin nasıl bir hayal oldu ise, o zaman, bütün ömrün, bütün hayatın, çalışmaların, didinmelerin hep hayal, bir rüya gibi olacak. O zaman, sen o iki kısmın hangisinden olmak istersin? Hiçbirinden olmak istemem diyemezsin. Buna

imkan yok! Çaresiz, onların arasına gideceksin! Sonsuz ateşte yanmağı, ihtimal bile olsa, ister misin?

Allahın var olduğunu, Cennete, Cehenneme inanmağı, akıl da, ilim de, fen de red edemiyor. Böyle şey olamaz diyemiyorlar. İnanmayanlar, inkar etmelerine akıl ile, fen ile bir vesika gösteremiyorlar. Halbuki inanmak lazım olduğunu gösteren vesikalar sayılamayacak kadar çoktur.

Dünya kütüphaneleri bu vesikaları bildiren kitaplarla doludur. Onlar nefislerine, zevklerine aldanarak inkar ediyorlar. Zevklerinden başka birşey düşünmiyorlar. Halbuki, İslamiyet zevki yasak etmemiştir. Zevklenmenin zararlı olmasını yasaklamıştır.

O halde, aklı olan kimse, zevklerini Allahü tealanın gösterdiği yoldan temin eder. İslamın güzel ahlakı ile süslenir. Herkese iyilik eder. Kendisine kötülük yapanlara iyilikle karşılık verir. İyilik yapamazsa, hiç olmazsa sabr eder. Bölücü olmaz. Yapıcı olur. Böylece, kendisi de hem zevklerine, hem de rahata, huzura kavuşur. Hem de, ahiretin sonsuz azablarından kurtulur.

Hadis-i şerifte buyuruldu ki: Şu beş durumda dualar kabul edilir: 1- Kur'an-ı kerim okunurken. 2- Düşman ordusuyla karşılaşınca. 3- Yağmur yağarken. 4- Zulme uğrandığı vakit. 5- Ezan okunurken.

GÖNÜL BAHÇESİ · 25 ARALIK 2007 SALI · KAYIT 717

Kabe-i şerîfin ilk inşası ve fazileti

Hac farizasını tamamlayan hacılar artık memleketlerine dönmeye başladılar. Hac dolayısıyla ekranlarda, gazetelerde daha çok gördüğümüz ve merak ettiğimiz Kabe-i şerîn ilk yapılışı, günümüze kadar gelmedeki geçirdiği safhalar ve fazileti hakkında bilgi sunmak istiyorum bu hafta:

Kâbe-i şerîf, görünüşte dünyadaki evlerden biridir. Hakikatte ise âhirettendir. Kâbe-i şerîf dünyâ ve âhireti kendinde toplamıştır. Kâbe, Beytullah (Allahü teâlânın evi) tır. Rabbimizin üstün ve fazîletli kıldığı eşsiz yerdir. Kâbe-i şerîfin ilk yapılışını ve faziletini Muhammed el-Ezrâkî hazretleri şöyle bildirmektedir.

Âdem aleyhisselâm yeryüzüne indirilmesi sebebiyle çok üzülüyor ve günlerini ağlamakla geçiriyordu. Onun üzüntüsüne melekler de ortak oluyorlardı. Bir defâsında Âdem aleyhisselâm secdedeyken; "Yâ Rabbî! Bana ne oldu ki, artık meleklerin seslerini, senin zâtını tesbih ve takdis etmelerini duyamıyorum. Onları göremiyorum." diye arz edince, cenâb-ı Hak buyurdu ki:

"Misafirim gibidir!"

"Ey Âdem! Senden sâdır olan zelle, meleklerin tesbihini işitmene mânidir. Ancak benim yeryüzünde bir beytim vardır. Sen onun temelini bulup üzerine bir beyt binâ et. Beni takdis ve beytin etrâfını tavâf et. Ey Âdem! O beyti Mekke'de kıldım. Evlâdından her kim beytime gelip, sâdece benim rızâmı isterse, bizzât beni ziyâret eden misâfirim gibidir. Bunları şânıma lâyık bir şekilde ağırlarım ve bütün ihtiyâçlarını gideririm!"

Âdem aleyhisselâm, Allahü teâlânın bu emri ile Serendip Adasından Mekke'ye doğru yürümeye başladı. Mekke'ye gelince meleklerin de yardımı ile Kâbe-i şerîfin temeli atıldı. Sonra Allahü teâlâ melekler vâsıtasıyla bu temelin üzerine bir beyt indirdi. Kâbe-i şerîf, Cennet yâkutlarından bir yâkut olup, parıl parıl parlıyordu. Beytullah'ın içinde ayrıca nûrdan kandiller yakılmıştı. Kandillerin çanakları Cennetin külçe altınlarındandı ve etrâfında yıldız gibi parlayan beyaz yâkutlar diziliydi. Hacer-ül-Esved de bunlardan biriydi. Hacer-ül-Esved'in daha sonra günahkâr kimselerin el sürmesiyle kararmıştır

Bâzı rivâyetlere göre Cennetten gelen bu Beytullah Âdem aleyhisselâmın vefâtından sonra tekrar göklere kaldırıldı. Âdem aleyhisselâmın evlatları önceki temellerin üzerine taştan ve çamurdan bir binâ yaptılar. Bu binâ, Nûh aleyhisselâm zamânındaki tûfana kadar zaman zaman tâmir edildi ve tûfanda yıkıldı.

Kâbe'nin tûfandan sonra İbrâhim aleyhisselâma kadar yeri belirsiz olup yalnız bulunduğu saha bilinmekteydi. Yeryüzünün çeşitli memleketlerinden zulme uğramış, kederli, sıkıntılı, dertli ve Allahü teâlâya sığınmak isteyen kimseler bu bölgeye gelip duâ ederler, maksatlarının hâsıl olduğunu görünce geri dönerlerdi. İbrâhim aleyhisselâmın, Beytullah'ı yeniden yapmasına kadar, bu bölgeye olan hürmet ve saygı devâm etti.

İbrâhim aleyhisselâm, Allahü teâlânın emriyle Kâbe-i muazzamayı yapmak için Mekke'ye gitti. Oğlu İsmâil aleyhisselâmı ve Hacer vâlidemizi yıllar önce oraya bırakmıştı. Hazret-i İbrâhim, oğluİsmâil aleyhisselâm ile Zemzem Kuyusunun

başında karşılaştılar. Senelerdir hiç görüşemeyen baba-oğul, sevinçle birbirlerine sarılıp hasret giderdiler.

Zemzem kuyusunun başında oturdukları zaman İbrâhim aleyhisselâm; "Ey İsmâil! Allahü teâlâ, bana kendi zâtı için bir beyt yapmamı emrediyor. Sen de yardım eder misin?" buyurdu. İsmâil aleyhisselâm da; "Elbette yardım ederim." diye cevap verdi. İbrâhim aleyhisselâm; "Yâ Rabbî! Kâbe'yi nerede yapayım?" diye suâl etti. Cenâb-ı Hak; "Biz sana onun yerini göstereceğiz."buyurdu. Kâbe'nin yerini Cebrâil aleyhisselâm gösterdi.

Böylece İbrâhim aleyhisselâm, oğlu İsmâil ile birlikte temel kazmaya başladı. Âdem aleyhisselâm zamanında kazılan temeli buldular. Aynı temel üzerine, Kâbe'yi inşâ etmeye başladılar. Cebrâil aleyhisselâmın târifine göre İbrâhim aleyhisselâm, binâyı İsmâil aleyhisselâmın getirdiği taşlarla yapıyordu. Nihâyet Kâbe'nin duvarları yükseldi ve yukarıya taş yetişemez oldu. Bunun üzerine büyükçe bir taş getirdiler.

İbrâhim aleyhisselâm bu taşa basarak duvarı örmeye devâm etti. Mübârek ayağının izi çıkan bu taşa Makâm-ı İbrâhim dendi. Kâbe'de tavâf namazı bu taşın bulunduğu yer olan Makâm-ı İbrâhim'de kılınır.

Hacer-ül-Esved

Binânın yapımında, melekler, taş getirmede İsmâil aleyhisselâma yardım ettiler. Sıra Hacer-ül-Esved'e gelince İbrâhim aleyhisselâm; "Ey İsmâil! İyi bir taş getir ki, hacılara işâret olsun!" buyurdu. İsmâil aleyhisselâm bir taş getirdi. İbrâhim aleyhisselâm; "Bundan daha iyi bir taş getir." deyince, Ebû Kubeys Dağından; "Cebrâil aleyhisselâm tûfanda bana bir taş emânet etti. Gel onu al!" diye bir ses işitti. Bunun üzerine Hacer-ül-Esved taşı, Ebû Kubeys Dağından alınıp, Kâbe'deki yerine yerleştirildi.

Baba-oğul, Kâbe'yi yapıp bitirince, Bakara sûresi 127. âyet-i kerîmesinde meâlen bildirildiği gibi; "Yâ Rabbî! Bizden bu hayırlı işi kabûl et! Muhakkak ki sen, duâmızı işitici, niyetimizi bilicisin." diye niyâzda bulundular.

Kâbe-i muazzama, İbrâhim aleyhisselâmdan sonra zaman zaman yıkılıp yeniden inşâ edilmiştir. Bu inşâların biri de, Resûlullah efendimize peygamberliği bildirilmeden önce olmuştur.

HİKMETLER · 25 ARALIK 2007 SALI · KAYIT 728

“Acıklı bir azab var!”

Allah adamları, kıyamet gününün dehşetinden bahsedildiği veya bu mealde bir âyet okunduğu zaman, bütün varlıklarını Allah korkusu sarar ve kendilerinden geçerler idi.

Bir gün Peygamber efendimiz, Kur'ân-ı kerîm'den: «Nimet ve refah içinde yüzen ve hakkı inkâr edenleri bana bırak. Onlara biraz mühlet ver. Onlar için bizim nezdimizde bukağılar, alevli ateşler, boğazdan geçmez ve yutulmaz yiyecekler, acıklı bir azab var.» meâlindeki âyetleri okuyordu. Arka taraflarında Hamrân bin Â'yün vardı. Okunan bu âyetleri işitince baygın yere düştü ve ruhunu Allah'a teslim etti.

Hasan bin Salih müezzinlik yapıyordu. Bir gün ezan okurken : «Eşhedü en-Lâilâhe İllallâh» deyince kendinden geçip olduğu yere düştü. Minareye çıkanlar onu baygın olduğu halde yüklenip yere indirdiler. Kardeşi çıkıp ezanı okudu ve cemâata namazı kıldırdı.

Ebu Süleyman Dârâni diyor ki : «Ben Hasan bin Salih'ten daha huşu'lu bir kimseyi görmedim. Allah kendisine rahmet eylesin, O, geceleyin namaz kılarken «Amme Sûresi» ni okuyor, azâb âyetlerine gelince bayılıp düşüyordu. Kendisine geldikten sonra abdestini tazeliyor ve namaza duruyor, okumaya başlıyor; Gene kendinden geçiyor ve bu hal, bu suretle sabaha kadar devam ediyordu.»

Davud et-Tâî hazretleri bir gün yolda giderken, bir kadının bir mezar başında : «Ah... Bilmiyorum kurtlar şimdi hangi yanağından yemeye başladı.» diye feryat ettiğini duyunca, kendinden geçip yere düşmüştür. Cenâb-ı Hakka münâcâtında şöyle derdi : «Allahım sen, kerîmlerin en kerîmi, ulların en ulusu, müslümanların umudusun! Ne olur bugün, azab ve ikabını bildiği halde sana karşı ma'siyet irtikab etmiş olanların hepsini bağışla! Senden dileğim budur ilâhî!»

Hazreti Ömer bir gün «Tekvîr sûresi»ni okumaya başlamış. Derken «Sahîfeler (amel defterleri) açıldığı zaman...» meâlindeki âyet-i celîleyi okumıya başlayınca, kendinden geçip baygın yere düşmüş ve uzun müddet orada kalmıştır.

Abdullah bin Mes'ud, Kur'an okurken Rebi' bin Haysem onu dinliyormuş. İbni Mes'ud'un Furkan sûresi'nden : «Uzak yerden o ateşin karşısına çıkınca, onun köpürüp gürlediğini duyarlar.» meâlindeki âyeti okuduğunu duyunca bayılıp düşmüştür. Kendisini yüklenip evine götürmüşler.

GÖNÜL BAHÇESİ · 26 ARALIK 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 718

Kabe-i şerifin yeniden inşa edilmesi

Sevgili Peygamberimiz otuz beş yaşlarındaydılar. Kâbe-i şerîf, yağmur ve seller Kâbe'nin duvarlarını iyice yıpratmıştı. Ayrıca çıkan bir yangın hasara sebeb olduğundan binâyı yeniden yapmak lâzımdı. Bunun üzerine Kureyş Kabîlesi, Kâbe'yi, İbrâhim aleyhisselâmın yaptığı temele kadar yıkıp yeniden inşâ etmeye karar verdiler.

Lüzûmlu malzeme ve parayı temin etmeye çalıştılar. Fakat toplananlar, ihtiyâca cevâb vermekten uzak olup, Kâbe'yi, İbrâhim aleyhisselâmın oturttuğu temel üzerinden yapacak miktarda değildi. Kendi aralarında istişâre ettiler. Kâbe'nin temelinin bir tarafını kısaltmak, topladıkları malzeme mikdârınca taştan bir binâ yapmak için karar aldılar.

Hilâl şeklindeki Hatîm denilen küçük duvar ile, Kâbe arasını boş bırakıp, dört köşe, kuzey duvarını altı arşın bir karış (bir arşın = 68 cm) içerden başladılar. Diğer duvarları, eski temelin üzerine inşâ etmeye devâm ettiler.

O'nun hükmüne râzıyız

Hacer-ül-Esved'in konulacağı yere kadar binâyı yükselttiler. Fakat Hacer-ül-Esved'i yerine yerleştirmek husûsunda ihtilâfa düştüler. Her kabîle bu şerefe kavuşmak istediğinden, aralarında büyük bir anlaşmazlık çıktı. Abdüddâroğulları; "Bu işi bizden başkası yaparsa kan dökeriz." diyerek meydan okudular. Dört-beş gün süren bu anlaşmazlık sebebiyle, neredeyse kan akıtılacaktı. Bu sırada Abdülmuttalib'in dayısı ve yaşlı bir zât olan Huzeyfe bin Mugîre; "Ey Kureyş topluluğu! Anlaşamadığınız iş hakında hüküm vermek üzere, şu kapıdan ilk girecek zâtı aranızda hakem yapın." diyerek, Kâbe'ye açılan Benî Şeybe Kapısını gösterdi.

Oradakiler bu teklifi kabul ettiler ve işin en nâzik ânında bu işi hâlledecek kimseyi beklemeye başladılar. Nihâyet kapıdan; doğruluğunu, üstün ahlâkını son derece takdir ettikleri ve El-Emin, yâni hep kendisine güvenilir dedikleri Muhammed aleyhisselâmın geldiğini gördüler. Hep birden; "İşte El-Emîn! O'nun hükmüne râzıyız." dediler.

Durum, Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma anlatılınca, bir örtü istedi. Onu yere sererek Hacer-ül-Esved'i örtünün üzerine koyup; "Her kabîleden bir kişi bir ucundan tutsun." buyurdu. Taşı, konulacağı yere kadar kaldırttı. Sonra kendisi taşı kucaklayıp yerine koydu. Böylece çıkmak üzere olan büyük bir çarpışmanın önlendiğini gören kabîleler, bu hareketten memnun kaldılar.

Binâ tamamlandığında ellerinde bir miktar malzeme arttı. Onunla da kuzey tarafta kalan, yapamadıkları temel üzerine yüksekliği az bir duvar yaptılar. Böylece Hatîm denilen hilâl şeklindeki duvar meydana geldi. Bu duvar ile kuzey duvarı arası Kâbe'ye âittir, yâni Kâbe'nin içidir. Onun için tavâf yapılırken Hatîm'in dışından dolaşılır. Hatîm'in içinde namaz kılmak pek kıymetlidir. İsmâil aleyhisselâmın kabr-i şerîfi de Hatîm'dedir.

Hicri 64 senesinde Kâbe tamâmen yandı. Abdullah bin Zübeyr Peygamber efendimizin hazret-i Âişe'ye buyurduğu; "Senin kavmin, Beytullah'ın binâsını kısalttılar. Maddî imkânları kâfî gelmedi de Hatîm tarafından birkaç arşın yer bıraktılar. Eğer senin kavminin zamânı küfre yakın olmasaydı, Kâbe'yi yıkar, bıraktıkları kısmı İbrâhim'in (aleyhisselâm) yaptığı ilk temel üzerine inşâ ederdim. Beytullah'a ayrıca, yer seviyesinden iki kapı da yapardım. Biri şark (doğu), diğeri garb (batı) kapısı olurdu. İnsanlar şark kapısından girer, garb kapısından çıkarlardı..." hadîs-i şerîfine uygun olarak Kâbe-i muazzamayı yeniden yaptırmaya başladı.

Böylece Kâbe, İbrâhim aleyhisselâmın yaptığı temel üzerine yapılmış oldu. Haccâc bin Yûsuf zamânına kadar bu hali ile kaldı. Haccâc, kuzey duvarını yıkıp, Hatîm'i dışarıda bıraktı. Garb kapısını kapattı. Şark kapısını yükseltti. Böylece Kâbe-i muazzama bugünkü hâle geldi.

Kâbe-i muazzama, Mescid-i Harâm'ın ortasında, dört köşe taştan bir oda olup, 17 metre yüksekliktedir. Kuzey duvarı 8,8, güney duvarı 7, doğu duvarı 11,9 batı duvarı 12,8 metre uzunluğundadır. Doğu ve güney duvarları arasındaki köşede Hacer-ül-Esved taşı vardır. Hacer-ül-Esved'in yüksekliği, yere nazaran bir metreden fazladır. Taş, hacıların ellerini, yüzlerini sürmeleri ve öpmeleri sebebiyle

çukurlaşmıştır. Kâbe'nin doğu duvarında bir kapı vardır. Kapı yerden 1,7 m yükseklikte olup, eni 1,7, boyu 2,7 metredir. Duvarlarının iç yüzü ve zemini renkli mermerlerle kaplıdır.

Ganîmet ve mükâfât!

Dünyâda Mekke-i mükerremede bulunan Kâbe'den başka ikinci bir Kâbe yoktur ve burası yeryüzünün en kıymetli yeridir. Kâbe'yi tavâf etmenin fazîleti hakkında sevgili Peygamberimizin pekçok hadîs-i şerîfi vardır. Bunlardan birkaçı şöyledir:

"Kim Beytullah'ı tavâf ederse, Allahü teâlâ, bunun her adımına bir sevâb yazıp, bir günâhını siler."

"Bu beyt, İslâmın direğidir. Kim bu beyti ziyâret etmek maksadıyla hac veya umre yapmaya çıkarsa, (bu yolda) öldüğü takdirde, Allahü teâlâ onu Cennetine koymayı, sağ kaldığı takdirde ganîmet ve mükâfâtla memleketine döndürmeyi taahhüd eder."

HİKMETLER · 26 ARALIK 2007 ÇARŞAMBA · KAYIT 729

Cehennem azgınların yeri

Vehb bin Münebbih şöyle anlatıyor : «Fudayl bin Iyâz, sabah namazını kıldırırken Yasin sûresi'ni okuyordu. «Ortada kopan yalnız bir sayhadır. Artık hepsi toplanıp huzurumuza gelecekler.» meâlindeki âyeti okuyunca, Fudayl'in oğlu Ali, bayılıp yere düştü. Güneş doğuncaya kadar kendisine gelmemişti. O, Kur'an'dan bir sûre okumak istediğinde, sonuna kadar okumaya gücü yetmezdi. Hiçbir zaman «Zilzâl» ve «El- Kâria» sûrelerini bitinceye kadar dinlemeye tahammül edemezdi; bayılır düşerdi.

Babasına, «Babacığım, benim için Allah'a dua ediver; bana Kur'an'ı hatmetmeyi veya bir sûreyi tam olarak dinlemeyi nasib buyursun.» derdi. O vefat ettiği zaman, babası Fudayl'in gülümsediğini gördüler. Sebebini sorduklarında : «Merhumun kalbi çok hüzünlü idi. Allah onun vefatını sevdi. Allah sevdiği için ben de sevdim.» karşılığını vermiştir.

Hasan Basrî hazretleri anlatıyor: «Eskiden biri gece Kur'an okuyup sabahleyin halk içine çıktığı zaman, üzerlerindeki halsizlikten, renklerinin çok değişmiş ve sararmış olmasından tanınırlar idi. Şimdi ise durum böyle değildir. Birisi gece Kur'an'ın tamamını okuyup sabahleyin halk içine çıktığı zaman, yüzünde bunlardan bir eser göremezsiniz. Sanki hırkasını başına çekip sabaha kadar uyumuş.»

Meymun bin Mihran şöyle anlatıyor : «Selman-î Farisî Kur'an okuyan birisinin el-Hıcr sûresi'nden : «Şüphesiz ki o azgınların hepsine va'dolunan yer cehennemdir.» meâlindeki âyeti okuduğunu duyunca, bir nara atıp elini başına koydu, hüzünlü olarak çıkıp gitti. Üç güne kadar kendini iyice toparlayamadı. Nereye gidip geldiğini pek farkedemiyordu. »

Ebu Süleyman Darani diyor ki : «Süfyan Sevrî, Makam'ın arka tarafında iki rek'at namaz kıldıktan sonra, semaya baktı ve bayılıp yere düştü. O bu haldeyken uhrevî tefekküre dalmıştı. Kıyametin dehşeti gözünün önüne gelince kendinden geçmiştir.»

İmam-ı Şarani hazretleri buyurdu ki: Ey müslüman, Selefin bu hallerini bir düşün. Acaba sen, Allahü teâlânın kelâmı okunurken veya kendin okurken hiç kendinden geçtin mi?Yoksa kalbin iyice kararmış mıdır? Kendini ve Allah'a karşı mevkiini iyi tanı. Uzun ve boş emellere dalma. İlâhî haşyet, korku zırhına bürün. Bir de sana az yemeyi tavsiye ederim. Çünkü bu suretle kalbin incelecek, nefsine hakim olacaksın. Cenâb-ı Hak bizi, gönülleri Allah korkusuyla dolu kullarından kılsın.

HİKMETLER · 27 ARALIK 2007 PERŞEMBE · KAYIT 730

Gösterişten çok korkarlardı

İslam büyükleri, riyadan, gösterişten çok korkarlardı. İbrahim bin Edhem hazretleri bununla ilgili buyurdu ki: “Ramazan dışında din kardeşine “Oruçlu musun?” diye sorma. Çünkü “Oruçluyum!” dese, nefsi bununla hoşlanacak, “Hayır!” dese üzülecek. Halbuki bunların ikisi de riya alâmetlerindendir. Ayni zamanda böyle bir soru ile onu mahçup etmek ve eksiğine muttali’ olmak gibi mahzurlar da vardır.”

Abdullah bin Mübarek hazretleri buyurdu ki: "Öyle kul vardır ki Kâbe'yi tavaf ederken bile riya yapabilir. Meselâ Horasan halkından birinin kendisini görmesini ve o ülke halkının kendisi hakkında "Falanca zat, tavaf ve sa'y yapmak için Mekke'de mücavir kalmaktadır. Ne mutlu o adama." demesini arzu eder ve böylece riyaya düşmüş olur."

Hazret-i Fudayl buyurdu ki: "Biz öyle insanlara yetiştik ki onlar, yaptıkları amellerle riyakârlık yaparlardı. Şimdikiler ise, yapmadıkları şeyleri yapmış görünmekle riyakârlık yapıyorlar."

"Andolsun sizi imtihan edeceğiz....", Meâlindeki âyetini okuduğu zaman şöyle derdi: "Allah'ım, sen bizi imtihan edecek olursan, bizi rüsvay etmiş, gerçek hüviyetimizi örten perdeleri kaldırmış olursun. Halbuki sen, Erhamür-Râhimîn'sin, Allah'ım!"

Eyyub Sahtiyanî hazretleri buyurdu ki: "Ey kardeşim, insanların ilim konusunda söylediği söz ve fikirlerden bir kısmını ezber etmek suretiyle başkalarına büyüklük taslamaya kalkışman dahi, işlemediğin bir işle müraîlik yapmak cümlesindendir. Çünkü o bilgi ve fikirler aslında senin değildir. Onları ortaya koyan sen değilsin."

İbrahim bin Edhem buyurdu ki: "İnsanlar tarafından kendisinin hayırla yad edilmesini istiyen, bunun için çalışan bir kimse, Allahtan ittika etmiş olmadığı gibi, ihlâstan da uzaklaşmış olur."

Hazret-i İkrime buyuruyor ki: "Daimâ iyi niyet sahibi olunuz. Çünkü niyete riya karışmaz."

Mansur bin Mu'temir buyurdu ki: "Biz, bir niyet sahibi olmadığımız halde ilim tahsiline koyulduk. Allah'a şükürler olsun ki bize iyi niyeti de nasib buyurdu. Çünkü bütün ilim, sahibini iyi niyet ve ihlâsa götürür. Böylece o onu elde edinceye kadar çalışır."

Hadis-i şerifte buyuruldi : Dört dua makbuldür: 1- Adil emîrin duası. 2- Kişinin din kardeşine gıyabında iken ettiği dua. 3- Mazlumun zalime ettiği dua. 4- Ana baba duası.

HİKMETLER · 28 ARALIK 2007 CUMA · KAYIT 731

İkiyüzlülüğün üç alâmeti

Hazret-i Ali buyuruyor ki:

"Mürâîliğin, ikiyüzlülüğün üç alâmeti vardır:

1- Yalnızken tembeldir, nafileleri kılmaz,

2- İnsanlar yanında tembel değil, çalışkandır.

3- Ayıplandığı zaman ibadetlerini azaltır, övüldüğü zaman ise artırır.

Fudayl bin İyaz hazretleri buyurdu ki: "İnsanlar görsün diye bir amelde bulunmak riyâdır. Gerekli olan ameli insanlar için terketmek de şirktir. İhlâs ise, bunların ikisinden de Allahın seni kurtarmasıdır."

Hasan-ı Basrî buyurdu ki: "Cennetliklerin cennete, cehennemliklerin de cehenneme girmeleri, kendi amelleri sebebiyledir. Fakat onların orada ebedî kalmaları, niyetleri yüzündendir."

Ebu Davud Tayalisî buyurdu ki: "Bir âlim, bir kitab yazdığı zaman ona yakışan, maksadının dine hizmet olmasıdır. Yoksa akrânı arasında "Ne güzel kitab yazmış." diye övülmesi için değil."

İbrahim Teymî, gençlerin giydiği gibi giyinirdi. Kendisinin âlimlerden olduğunu, arkadaşlarından başka kimse tanımazdı. O şöyle diyordu: "Gerçekten ihlâslı kimse, kötülüklerini gizlediği gibi, iyiliklerini de gizler."

Süfyan Sevrî de şöyle buyurdu: "Dersine gelenlerin çokluğu karşısında kendini beğenme hissine kapılmıyan âlim, az bulunur."

Günün birinde Hasan Basrî, Harem-i Şerif'de çevresindeki büyük bir topluluğa hadîs yazdırmakta olan Tâvus Hazretlerine uğramıştı. Ona yaklaştı ve kulağına eğilerek: "Kendini beğenme hissi geliyorsa, bu meclisi terket." dedi. Tâvus da hemen kalktı ve oradan ayrıldı.

İbrahim bin Edhem de bir gün Bişr-i Hâfî'nin meclisine uğramıştı. Etrafını çevirenlerin çokluğunu görünce: "Yâ Bişr, nedir bu?" diye çıkıştı ve ilâve etti: "Eğer Eshabı kiramdan biri bu durumda olsaydı, nefsi hakkında kendini beğenme hissine düşmekten emin olamazdı."

Süfyan Sevrî hadîs yazdırırken yanında üç kişiden fazla bulundurmaz idi. Sonra biraz müsamahalı davranmıştı. Bir gün gördü ki çevresinde yüzlerce adam toplanmış. Birden ayağa kalkıp: “Vallahi daldırdık. Eğer benim gibi bir adamın etrafına bu kadar insan topladığını Emi’ül-Müminîn Hazreti Ömer görmüş olsaydı, “Bu sana yaraşmaz.” der ve beni buradan uzaklaştırırdı.”

HİKMETLER · 29 ARALIK 2007 CUMARTESİ · KAYIT 732

Tevâzunun aşırısı harâmdır

İslam büyükleri vekar sahibi idi. Çünkü, tevâzunun, alçak gönüllülüğün aşırı olması da kötü huylardandır. Dinimiz bunu yasak etmiştir. Buna "Tezellül" yanî bayağılık, kendini aşağı tutmak denir. Bu harâmdır. Başka harâmlarda olduğu gibi, bu da zarûret ile câiz olur. Dînini, canını, malını, ırzını korumak, zâlimden kurtulmak, zarûrettir.

Bir âlimin yanına câhil biri geldiği zaman, âlimin ayağa kalkıp, yerine bunu oturtması ve gideceği zaman kapıya kadar yanında yürümesi ve ayakkabılarını çevirmesi, önüne koyması bu kötü huya örnektir.

Yalnız ayağa kalkıp otursaydı, ona yer gösterseydi ve işini, hâlini ve niçin geldiğini sorsaydı ve suâllerine güler yüzle cevap verseydi ve da'vetini kabûl etseydi ve sıkıntısını giderecek şey yapsaydı, tevâzu göstermiş olurdu. Bir müslümanın işini görmek, sıkıntısını gidermek, tevâzu olur, çok sevâbdır. Hadîs-i şerîfte, “Din kardeşini sıkıntıdan kurtarana (nâfile) hac ve umre sevâbı verilir” buyuruldu.

Nafakası, yanî bir günlük yiyeceği, içeceği olan kimsenin dilenmesi, tezellül, aşağılık olur, harâmdır. Fazla hediye almak için, az bir şeyi hediye vermek de, aşağılık olur. Böyle hediye vermek âyet-i kerîme ile yasak edilmiştir. Alınan hediyenin karşılığını, bundan fazla vermek efdaldir. Fakat fazla karşılık için hediye vermek câiz değildir.

Da'vet olunmadan ziyâfete gitmek de câiz değildir. Düğün da'vetinde, harâm şeyler yoksa, bu da'vete gitmek vâcib, başka da'vetlere gitmek sünnettir. Bir menfaate kavuşmak düşüncesiyle, devlet adamları ile, zenginlerle arkadaşlık yapmak aşağılık olur.

Böyle kimselerle karşılaşınca ve bunlara selâm verirken eğilmek, normalin üzerinde saygı göstermek aşağılıktır. Büyük günâhtır.

Müslüman, “Veren el, alan elden üstündür” hadîs-i şerîfi gereğince, çalışır, kendisinin ve çoluk çocuğunun nafakasını temin eder, onları başkasına muhtaç etmez.

Her san'atı ve ticâreti yapmak, maaş, ücret karşılığında faydalı işleri yapmak, meselâ çobanlık, bahçıvanlık yapmak, inşaatta ve hafriyatta çalışmak ve sırtında yük taşımak aşağılık değildir.

HİKMETLER · 30 ARALIK 2007 PAZAR · KAYIT 733

Çalışmak farzdır

İslam büyükleri, kendi nafakalarını kendileri çıkartırlardı. Başkasının eline bakmayı uygun görmezlerdi. Peygamberler de kendi nafakalarını kendileri kazanmışlardır. Kendinin ve çoluk çocuğunun nafakasını temîn için çalışmak farzdır. Başkalarına yardım için her türlü kazanç yolunda çalışarak daha fazla kazanmak mubâhtır.

İdrîs aleyhisselâm terzilik yapardı. Dâvüd aleyhisselâm demircilik yapardı. İbrâhîm aleyhisselâm ziraat ve kumaş ticâreti yapardı. İlk olarak kumaş dokuyan Âdem aleyhisselâmdır. Din düşmanları, ilk insanların ot ile yaprak ile örtündüklerini, mağarada yaşadıklarını yazıyorlar. Bu yazılarının hiçbir vesîkası yoktur. Yalandır.

Îsâ aleyhisselâm kunduracılık yapardı. Nuh aleyhisselâm marangozluk, Sâlih aleyhisselâm çantacılık yapardı. Peygamberlerin çoğu çobanlık yapmıştır. Hadîs-i şerîfte, “Evinin ihtiyaçlarını alıp getirmek kibirsizlik alâmetidir” buyuruldu.

Resûlullah efendimiz mal satmış ve satın almıştır. Satın alması daha çok olmuştur. Ücret ile çalışmış ve çalıştırmıştır. Ortaklık yapmıştır. Başkasına vekîl olmuş ve vekîl yapmıştır. Hediye vermiş ve almıştır. Ödünç ve âriyyet mal almıştır. Vakıf yapmıştır.

Dünya işi için kimseye kızmamış, incitecek şey kimseye söylememiştir. Latîfe yapmış ve söylemiş, latîfeleri hep hak üzere ve faydalı olmuştur.

Bunları yapmaktan çekinmek, utanmak, kibir olur. Çok kimseler burada yanılırlar. Tevâzu ile tezellülü, aşağılığı birbiri ile karıştırırlar. Nefs, burada çok kimseleri aldatır. Bunları birbirinden iyi ayırmalıdır.

Bir müslümanın, yaptığı ibâdetleri, iyilikleri beğenerek, bunlarla övünmesi, dinimizin yasakladığı kötü huylardandır. Buna ucb denir. Bunların Allahü teâlâdan gelen ni'metler olduğunu düşünerek, sevinmek kötü huy olmaz. Bunların Allahü teâlâdan gelen ni'metler olduğunu düşünmiyerek kendi yaptığını, kazandığını sanarak sevinmek, kendini beğenmek, yaptığını kendinden bilmek kötüdür.

İnsan, ni'mete kendi eliyle, kendi çalışmasıyla kavuşmadığını, Allahü teâlânın lutfu ve ihsânı olduğunu düşünmelidir. Böyle düşünmek, ucb tehlikesi olduğu zaman farz olur. Diğer zamanlarda ise müstehabdır.

HİKMETLER · 31 ARALIK 2007 PAZARTESİ · KAYIT 736

Kibirlenmenin sebebi!

İnsanı, kibirlenmeye, yaptıklarını beğenmeye, övünmeye sürükleyen sebeplerin başında cehâlet ve gaflet gelmektedir. Bu kötü huydan kurtulmak için, her şeyin Allahü teâlânın dilemesi ile ve yaratması ile meydana geldiğini ve akıl, ilim, ibâdet etmek, mal ve makam gibi kıymetli ni'metlerin, Allahü teâlânın lutfu ve ihsânı olduklarını düşünmek lâzımdır.

Nimet, insana faydalı olan, tatlı gelen şey demektir. Bütün ni'metleri gönderen Allahü teâlâdır. O'ndan başka yaratıcı ve gönderici yoktur.

Eshâb-ı kirâmdan bazıları, Huneyn gazâsında, askerin çokluğunu görerek, artık biz hiç mağlûb olmayız dedi. Bu sözler, Resûlullah efendimizin mübârek kulağına gelince, üzüldü. Bunun için, harbin başlangıcında Cenâb-ı Hakkın yardımı gelmeyip, mağlûbiyyet başladı. Sonra, Cenâb-ı Hak merhamet ederek, zafer nasîb eyledi.

Dâvüd aleyhisselâm, duâ ederken,

- Yâ Rabbî! Evlâtlarımdan birkaçının namaz kılmadığı hiçbir gece yoktur ve oruç tutmadığı hiçbir gün geçmemiştir, demişti.

Buna karşılık Allahü teâlâ,

- Ben dilemeseydim, kuvvet ve imkân vermeseydim, bunların hiçbiri yapılamazdı buyurdu.

Dâvüd aleyhisselâmın bu sözü gayret-i ilâhiyyeye dokundu, târîh kitaplarında yazılı olan sıkıntıların başına gelmesine sebep oldu. Allahü teâlânın ni'metlerine şükür etmek de, büyük bir ni'mettir.

İnsan yaptığı şeyleri beğenmeye başlayınca, kibir hasıl olur. Günâhları unutmaya sebep olur. Günâh kalbi karartır. Günâhlarını düşünen kimse, ibâdetlerini büyük görmez. İbâdet yapmanın da, Allahü teâlânın lutfu, ihsânı olduğunu düşünür. Kendini, yaptıklarını beğenen, Allahü teâlânın azâbını da unutur. Başkalarından istifâde etmekten mahrûm kalır. Kimse ile istişâre etmez, danışmaz. İnsanın, yaptıklarını beğenmesinin, felâketine sebep olacağı hadîs-i şerîfte bildirilmiştir.

Kendini beğenmiş, ucb sahibi kimse, ilmi ile, ameli ile mağrûr olur. Egoist olur. Tevbe etmesi güç olur. Günâh işliyenlerin iniltileri, Allahü teâlâya, tesbîh çekenlerin övünmesinden iyi gelir.